

بیان معانی قرآن کریم با زبان فارسی

ترجمہ:

مرکز رواد ترجمہ

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

ح) المكتب التعاوني للدعوة والارشاد وتوعية الجاليات بالربوة، ١٤٤٢ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

مؤسسة رواد الترجمة للاتصالات وتقنية المعلومات

بيان معاني القرآن الكريم باللغة الفارسية. / مؤسسة رواد الترجمة

للاتصالات وتقنية المعلومات. - الرياض، ١٤٤٢ هـ

٦٧٣ ص؛ ٢٩،٧ X٢١ سم

ردمك: ٨-١٦-٨٣٢٣-٦٠٣-٩٧٨

١- القرآن - ترجمة - اللغة الفارسية ٢- القرآن - التفسير الحديث

أ. مركز رواد الترجمة (مترجم) ب. العنوان

٢٥٢١ / ١٤٤٢

ديوي ٢٢١،٤٩١٥٥

الطبعة الأولى

١٤٤٢ هـ

للتحقق من التحديثات

2020-05-10 (v1.1.0-pdf.1)

للتواصل: info@quranenc.com

نَحْو تَوْفِيرِ تَفَاسِيرٍ وَتَرَاجِمٍ مَوْثُوقَةٍ لِمَعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ بِلُغَاتِ الْعَالَمِ

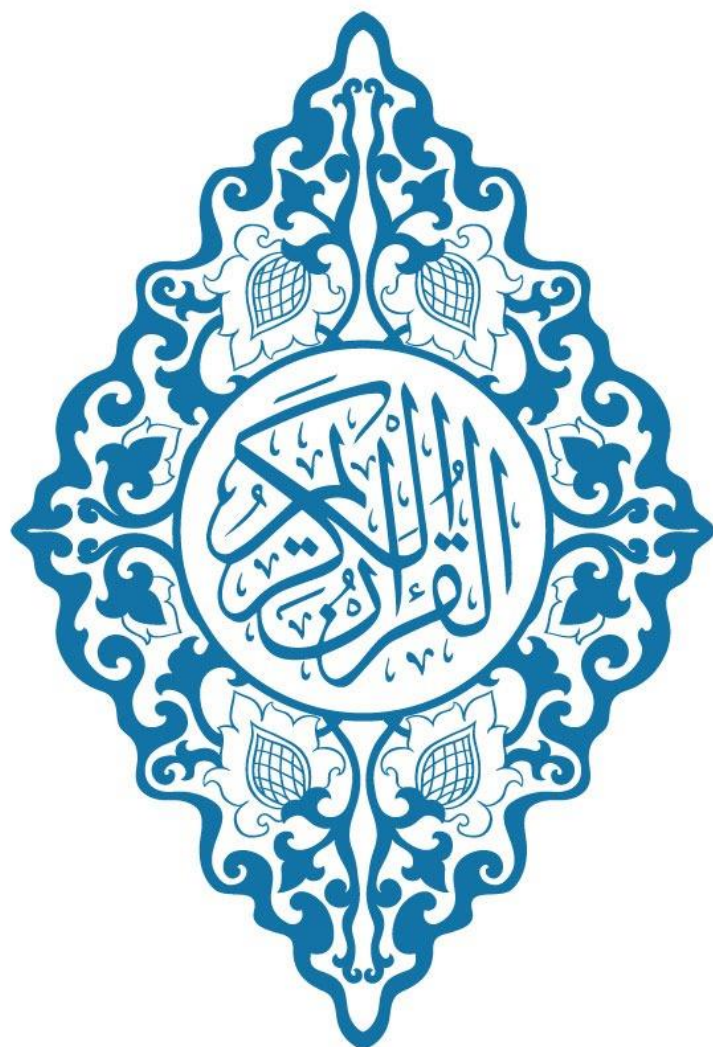
رواد الترجمة

مكتب الربوة

دار الإسلام

مقدمة

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين أما بعد .

فالقرآن الكريم كلام الله، المعجزة الباقية والحجة القائمة على الإنس والجن أجمعين، وهو المصدر الأول للإسلام، وفيه غاية الكمال والعظمة والإعجاز والبيان، وبه تقوم الحجة على المكلفين، وقد أمرنا الله سبحانه بإبلاغه للناس، قال تعالى (. . . .) وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ . . .)، ويقول تعالى (هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذِرُوا بِهِ)، وقال تعالى (يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ)، وقال تعالى: (وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا)، وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (بلغوا عني ولو آية) رواه البخاري، وقال صلى الله عليه وسلم (خيركم من تعلم القرآن وعلمه) رواه البخاري .

وحيث أن الناطقين بغير اللغة العربية في هذا الزمان يزدون على تسعين في المئة من البشرية، فلن يحصل البلاغ ويتحقق إيصال نور القرآن الكريم ومعانيه وحججه وبراهينه وإعجازه للناطقين بغير العربية، إلا بإيجاد ترجمات متقنة بلغاتهم .

ونظراً لأن العمل على ترجمات معاني القرآن الكريم فيه ضعف وقصور كبير، ولم يعط حقه من العناية في كثير من اللغات، وللقيام بشيء من الواجب، فقد بادر مركز رواد الترجمة بالشراكة مع موقع دار الإسلام (www.islamhouse.com) التابع للمكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بتنفيذ مبادرة للعناية بالقرآن الكريم وبيان معانيه ونشرها، من خلال مجموعة من المشاريع باللغات التي تهدف إلى توفير ترجمات متقنة وموثوقة ومتطورة لمعاني القرآن الكريم بلغات العالم، ثم طباعتها وإتاحتها مجاناً، ونشرها على موقع موسوعة القرآن الكريم (www.quranenc.com)

ويطيب لنا أن تقدم هذه الترجمة الجديدة لمعاني القرآن الكريم باللغة الفارسية، خدمة للناطقين بهذه اللغة، ونحمد الله سبحانه أن يسر ووفق لإنجاز هذا العمل الذي نرجو أن يكون خالصاً لوجهه الكريم وأن ينفع به، ونشكر كل من قام بأي جهد لإنجاز هذا المشروع الكبير. وقبل الختام فإننا لندرك أن ترجمة معاني القرآن الكريم - مهما بلغت دقتها - ستكون قاصرة عن أداء المعاني العظيمة التي يدل عليها النص القرآني المعجز، وأن المعاني التي تؤديها الترجمة إنما هي حصيلة ما بلغه علم فريق العمل في فهم كتاب الله الكريم، ومعلوم أنه يعتريها ما يعتري كل عمل بشري .

وحيث نسعى دائماً إلى التطوير المستمر للترجمات، فنأمل حال وجود أي ملاحظات إرسالها من خلال نافذة الملاحظات الموجودة أمام كل آية ضمن هذه الترجمة في موقع موسوعة القرآن الكريم (www.quranenc.com)، ولأي مقترحات أو استفسارات أخرى

يمكن مراسلتنا عبر البريد الإلكتروني: info@quranenc.com

ونسأل الله العون والتوفيق والسداد، وصالح النية والعمل، وصلى الله على نبينا محمد .

مقدمه

حمد و ستایش مخصوص پروردگار جهانیان است، و صلوات و سلام بر پیامبرمان محمد و بر آل و جمیع اصحابشان باد، اما بعد:

قرآن کریم کلام الله متعال و معجزه ی ابدی و حجت تمام شده بر همه ی انسان ها و جنیان می باشد، و مصدر اول اسلام است، و در آن نهایت کمال، عظمت، اعجاز و بیان وجود دارد، و با آن حجت بر مکلفین تمام می شود، و همانا الله متعال دستور داده اند که قرآن به مردم ابلاغ شود، الله متعال فی فرماید: "...وَأَوْحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنَ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ..."، یعنی: "... و این قرآن به من وحی شده تا شما و کسانی را که به آنان می رسد، بیم دهم ...". و الله متعال می فرماید: "يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ..."، یعنی: "ای پیامبر هر آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده، را (به مردم) برسان، و اگر چنین نکنی، رسالت او را نرسانده ای ...". و الله متعال می فرماید: "... وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا..."، یعنی: "... و به وسیله ی (قرآن) با آنان جهاد بزرگ کن". و رسول الله - صلی الله علیه و سلم - فرموده اند: "بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً"، یعنی: "سخن من را تبلیغ کنید اگر چه یک آیه باشد"، (امام بخاری آن را روایت کرده است). و رسول الله - صلی الله علیه و سلم - فرموده اند: "خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ"، یعنی: "بهترین شما کسی است که قرآن را آموخته، و آن را آموزش می دهد".

بطوریکه غیر ناطقان به زبان عربی در عصر کنونی بیش از نود درصد از جمعیت بشریت را تشکیل می دهند، بنابراین رساندن و فراهم آمدن راه های وصول نور قرآن کریم، معانی، حجت ها، براهین و اعجاز آن برای غیر ناطقان به زبان عربی حاصل نمی شود، مگر از طریق ایجاد ترجمه های دقیق به زبان های آنان امکان پذیر باشد.

و از آنجا که کار بر روی ترجمه ی معانی قرآن کریم دارای ضعف و نقصان بزرگی است، و حق عنایت و توجه به آن در بسیاری از زبان ها داده نشده است، و برای انجام قسمتی از این وظایف، مرکز رواد ترجمه با مشارکت وب سایت دارالاسلام (www.islamhouse.com) این ابتکار عمل را به عهده گرفته است، و این وب سایت که وابسته به دفتر تعاونی دعوت و ارشاد اقلیت ها در محله ی ربوه ی شهر ریاض می باشد، اجرای این ابتکار عمل عنایت و توجه به قرآن کریم، بیان معانی و منتشر کردن آن را در طی مجموعه ای از پروژه های خود به هدف فراهم آوردن ترجمه های دقیق، مطمئن و به روز رسانی شده ی معانی قرآن کریم به زبان های مختلف جهان را بر عهده گرفته است، و سپس آن ترجمه ها را چاپ، و به صورت رایگان در سایت موسوعه قرآن کریم (www.quranenc.com) منتشر می کند.

مایه ی خرسندی ماست که این ترجمه ی جدید معانی قرآن کریم به زبان فارسی را برای خدمت رسانی به فارسی زبانان تقدیم کنیم، و الله متعال را حمد و ستایش می گوئیم که به ما توفیق اتمام این کار را ارزانی داد، و امیدواریم که این کار خالصانه بخاطر الله متعال باشد، و آن را سودمند سازد، و از همه ی کسانی که برای موفقیت و اتمام این پروژه بزرگ تلاش و کوشش کرده اند، تشکر می نمایم.

و قبل از پایان سخن ما درک می کنیم که ترجمه ی معانی قرآن کریم - هر اندازه که دقیق باشند - در ادای معانی عظیمی که نصوص قرآن معجزه گر دلالت دارند، کمتر خواهد بود، و این معانی که توسط ترجمه ها ارائه داده می شوند، حاصل علم و دانش تیم ترجمه در فهم کتاب الله متعال می باشد.

از این رو که ما دائماً سعی مداوم برای به روز رسانی ترجمه ها داریم، خواهشمندیم در حالت وجود هر گونه ملاحظه ای آن را از طریق بخش ملاحظات که روبروی هر آیه ای ضمن این ترجمه در وب سایت موسوعه ی قرآن کریم (www.quranenc.com) وجود دارد ارسال کنید، و برای هرگونه پیشنهاد یا پرسش های دیگری می توانید از طریق این ایمیل: info@quranenc.com با ما تماس داشته باشید.

و از الله متعال خواهان یاری، توفیق، استواری و اصلاح نیت و عمل را داریم، و درود بر پیامبرمان محمد باد.

فهرست

۱	سوره فاتحه
۲	سوره بقره
۴۳	سوره آل عمران
۶۹	سوره نساء
۹۵	سوره مائده
۱۱۳	سوره انعام
۱۳۶	سوره اعراف
۱۶۰	سوره انفال
۱۶۹	سوره توبه
۱۸۷	سوره يونس
۲۰۰	سوره هود
۲۱۴	سوره يوسف
۲۲۷	سوره رعد
۲۳۳	سوره ابراهيم
۲۳۹	سوره حجر
۲۴۶	سوره نحل
۲۶۰	سوره اسراء
۲۷۲	سوره كهف
۲۸۳	سوره مريم
۲۹۲	سوره طه
۳۰۴	سوره انبياء
۳۱۴	سوره حج
۳۲۳	سوره مؤمنون
۳۳۳	سوره نور
۳۴۲	سوره فرقان
۳۵۰	سوره شعراء
۳۶۵	سوره نمل
۳۷۴	سوره قصص
۳۸۴	سوره عنكبوت
۳۹۲	سوره روم
۳۹۹	سوره لقمان
۴۰۳	سوره سجده
۴۰۶	سوره احزاب
۴۱۵	سوره سبأ
۴۲۲	سوره فاطر
۴۲۸	سوره يس
۴۳۵	سوره صافات
۴۴۷	سوره ص
۴۵۴	سوره زمر
۴۶۲	سوره غافر

٤٧١	سورۃ فصلت
٤٧٧	سورۃ شورا
٤٨٣	سورۃ زُحْرَف
٤٩١	سورۃ دُخان
٤٩٥	سورۃ جائیه
٤٩٩	سورۃ احقاف
٥٠٤	سورۃ محمد
٥٠٩	سورۃ فتح
٥١٤	سورۃ حُجرات
٥١٧	سورۃ ق
٥٢١	سورۃ ذاریات
٥٢٥	سورۃ طور
٥٢٩	سورۃ نجم
٥٣٤	سورۃ قمر
٥٣٨	سورۃ الرحمن
٥٤٣	سورۃ واقعه
٥٤٩	سورۃ حدید
٥٥٣	سورۃ مجادلہ
٥٥٦	سورۃ حشر
٥٦٠	سورۃ ممتحنہ
٥٦٣	سورۃ صف
٥٦٥	سورۃ جمعہ
٥٦٧	سورۃ منافقون
٥٦٩	سورۃ تغابن
٥٧١	سورۃ طلاق
٥٧٣	سورۃ تحریم
٥٧٥	سورۃ مُلک
٥٧٨	سورۃ قلم
٥٨٢	سورۃ حاقلہ
٥٨٦	سورۃ معارج
٥٨٩	سورۃ نوح
٥٩٢	سورۃ جن
٥٩٥	سورۃ مزمل
٥٩٧	سورۃ مدثر
٦٠١	سورۃ قیامت
٦٠٤	سورۃ انسان
٦٠٧	سورۃ مرسلات
٦١٠	سورۃ نبأ
٦١٣	سورۃ نازعات
٦١٦	سورۃ عبس
٦١٩	سورۃ تکویر

٦٢١	سورۃ انفطار
٦٢٣	سورۃ مطففين
٦٢٦	سورۃ انشقاق
٦٢٨	سورۃ بروج
٦٣٠	سورۃ طارق
٦٣١	سورۃ اعلیٰ
٦٣٣	سورۃ غاشیہ
٦٣٥	سورۃ فجر
٦٣٧	سورۃ بلد
٦٣٩	سورۃ شمس
٦٤٠	سورۃ لیل
٦٤٢	سورۃ ضحیٰ
٦٤٣	سورۃ شرح
٦٤٤	سورۃ تین
٦٤٥	سورۃ علق
٦٤٧	سورۃ قدر
٦٤٨	سورۃ بینہ
٦٤٩	سورۃ زلزلہ
٦٥٠	سورۃ عادیات
٦٥١	سورۃ قارعه
٦٥٢	سورۃ تکاثر
٦٥٣	سورۃ عصر
٦٥٤	سورۃ ہُمزہ
٦٥٥	سورۃ فیل
٦٥٦	سورۃ قریش
٦٥٧	سورۃ ماعون
٦٥٨	سورۃ کوثر
٦٥٩	سورۃ کافرون
٦٦٠	سورۃ نصر
٦٦١	سورۃ مسد
٦٦٢	سورۃ اخلاص
٦٦٣	سورۃ فلق
٦٦٤	سورۃ ناس

سورة فاتحه

۱. به نام الله بخشنده مهربان	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
۲. تمام ستایش‌ها [و سپاس‌ها] از آن الله - پروردگار جهانیان - است؛	الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾
۳. بخشنده مهربان است؛	الرَّحْمَنُ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾
۴. مالک روز جزاست.	مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾
۵. [پروردگارا] تنها تو را عبادت می‌کنیم و تنها از تو یاری [و مدد] می‌جوییم.	إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾
۶. ما را به راه راست هدایت فرما [و همواره در این راه، ثابت‌قدم بدار]؛	أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾
۷. راه کسانی [همچون پیامبران، شهیدان، راستگویان و نیکوکاران] که به آنان نعمت داده‌ای، نه [راه] کسانی که بر آنان خشم گرفته شده است [= یهود] و نه [راه] گمراهان [= نصاری].	صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

سوره بقره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الم [= الف. لام. میم].

الم ﴿۱﴾

۲. این کتابی است که هیچ تردیدی در [الهی بودن] آن نیست و مایه هدایت پرهیزگاران است؛

ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿۲﴾

۳. همان کسانی که به غیب ایمان دارند و نماز را برپا می‌دارند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم انفاق می‌کنند؛

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿۳﴾

۴. و آن کسانی که به آنچه بر تو و [بر پیامبران] پیش از تو نازل شده است ایمان می‌آورند و به روز رستاخیز یقین دارند.

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿۴﴾

۵. اینان از جانب پروردگارشان از هدایت برخوردارند و رستگاران [واقعی] همین‌ها هستند.

أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۵﴾

۶. قطعاً برای کسانی که [آگاهانه و از روی دشمنی] کفر می‌ورزند، تفاوتی ندارد که آنان را بیم دهی یا بیم ندهی؛ [در هر حال] ایمان نمی‌آورند.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۶﴾

۷. [چون] الله بر دل‌ها و گوش‌هایشان مهر [غفلت] زده و بر چشم‌هایشان پرده‌ای است و عذاب بزرگی [در پیش] دارند.

خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشْوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۷﴾

۸. برخی از مردم [= منافقان] می‌گویند: «به الله و روز قیامت ایمان آورده‌ایم»؛ در حالی که ایمان ندارند.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿۸﴾

۹. آنان [گمان می‌کنند] الله و مؤمنان را فریب می‌دهند؛ در حالی که فقط خود را فریب می‌دهند؛ ولی نمی‌فهمند.

يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يُخَادِعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿۹﴾

۱۰. در دل‌هایشان بیماری [= شک و نفاق] است و الله بر بیماری آنان افزوده است و به خاطر دروغ‌هایی که می‌گفتند عذاب دردناکی [در پیش] دارند.

فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿۱۰﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾

۱۱. هر گاه به آنان گفته شود: «در زمین فساد نکنید» [به دروغ] می‌گویند: «ما خود اصلاح‌گریم».

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾

۱۲. آگاه باشید! که آنان [تبهکار و] مفسد هستند؛ ولی نمی‌فهمند.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا كَمَا ءَامَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا ءَامَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

۱۳. و هنگامی که به آنان گفته شود: «شما نیز همچون مردم [منصف و واقع‌بین] ایمان بیاورید»، می‌گویند: «آیا [انتظار دارید] همچون کم‌خردان ایمان بیاوریم؟» آگاه باشید! خودشان کم‌خرد هستند؛ ولی [این را] نمی‌دانند.

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامِنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾

۱۴. و هنگام ملاقات با مؤمنان می‌گویند: «ما [نیز همچون شما] ایمان آورده‌ایم» و هنگامی که با بزرگان شیطان‌صفت خود خلوت می‌کنند می‌گویند: «ما با شما هستیم و فقط [آنان را] مسخره می‌کنیم».

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾

۱۵. الله آنان را مسخره می‌کند و مهلت‌شان می‌دهد [تا] در طغیان‌شان سرگشته بمانند.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

۱۶. آنان کسانی هستند که گمراهی را به [بهای] هدایت خریدند؛ پس تجارتشان سودی نداد و هدایت‌یافته نبودند.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْفَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾

۱۷. داستان اینان [= منافقان] همانند داستان کسانی است که آتشی بی‌فروزند؛ و چون آتش، اطراف آنان را روشن سازد، الله نورشان را بگیرد و در تاریکی‌هایی که نمی‌بینند رهایشان کند.

صُمٌّ بُكْمٌ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾

۱۸. [در برابر حقیقت] کر و لال و کورند و [از گمراهی خود] باز نمی‌گردند.

أَوْ كَصَيْبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَّجْعَلُونَ أَصْبَعَهُمْ فِيٓءَادَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُخِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

۱۹. یا [داستان آنان] همچون [داستان گرفتارشدگان در] باران شدید است که از آسمان [فرو می‌ریزد] و دارای تاریکی‌ها و رعد و برق است و آنان از ترس مرگ، انگشتان خویش را در گوش‌هایشان فرو می‌برند تا صدای صاعقه را نشنوند؛ و الله به کافران احاطه دارد [و آنان در قبضه قدرت الله متعال هستند].

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَتْ لَهُمْ مَشْوًا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ إِنَّا لِلَّهِ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

۲۰. نزدیک است که برق، چشمانشان را برباید؛ هرگاه که [برق می‌زند و راه را] بر آنان روشن می‌سازد، گامی در [پرتو] آن برمی‌دارند و چون تاریکی آنان را فراگیرد، [حیرت‌زده بر جای خود] بازمی‌ایستند؛ و اگر الله بخواهد، شنوایی و بینایی‌شان را از بین می‌برد؛ زیرا الله بر هر کاری تواناست.

يَأْتِيهَا النَّاسُ أَعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾

۲۱. ای مردم! پروردگار خویش را عبادت کنید؛ همان ذاتی
که شما و پیشینیان را آفرید؛ باشد که پرهیزگار شوید.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا
تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

۲۲. همان ذاتی که زمین را برای شما گستراند و آسمان
را [همچون سقفی] بالای سرتان قرار داد و از آسمان،
آبی فروفرستاد و به وسیله آن، انواع میوه‌ها را به وجود
آورد تا روزی شما باشد؛ پس همتیانی برای الله قرار
ندهید، در حالی که [حقیقت را] می‌دانید.

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ
مِنْهُ وَإِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

۲۳. و اگر درباره آنچه بر بنده خود [محمد] نازل کرده‌ایم در
شک و تردید هستید، اگر راست می‌گویید، سوره‌ای
همانند آن بیاورید و گواهان [و یاوران] خود را - غیر از الله -
فراخوانید.

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا
النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

۲۴. پس اگر این کار را نکردید - و هرگز قادر بر انجام این
کار نخواهید بود - از آتشی بترسید که هیزم آن، مردم و
سنگ‌ها هستند و برای کافران آماده شده است.

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا
قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأْتُوا بِهِءَ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ
فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾

۲۵. [ای پیامبر!] به کسانی که ایمان آورده و کارهای
شایسته انجام داده‌اند، مژده بده که باغ‌هایی [از بهشت]
برایشان [در پیش] است که از زیر [درختان] آن جویبارها
جاری است. هر زمان که میوه‌ای از آن [باغ‌ها] به آنان داده
شود، می‌گویند: «این همان است که پیش از این روزی ما
شده بود»؛ در حالی که شبیه آن به آنان داده شده بود؛ و
[در آنجا] همسرانی پاک دارند و جاودانه در آن خواهند
ماند.

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا
فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا
يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا
الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾

۲۶. الله از اینکه به پشه‌ای - یا بالاتر از آن [از نظر کوچکی]
- مثال بزند، شرم نمی‌کند. کسانی که ایمان آورده‌اند،
می‌دانند که آن [مَثَل] حق و از جانب پروردگارشان است
[و از آن پند می‌گیرند]؛ و اما کافران می‌گویند: «هدف الله
از این مَثَل چیست؟» [الله با بیان این مَثَل‌ها] گروه
بسیاری را [که در آنها تدبیر نمی‌کنند، حیران و] گمراه و
گروه بسیاری را هدایت می‌کند؛ و تنها [منافقان و]
فاسقان را با آن گمراه می‌سازد.

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا
أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾

۲۷. [همان] کسانی که پیمان الله را - پس از محکم
ساختنش - می‌شکنند و روابط [نیکوی خویشاوندی] را که
الله به برقراری آن فرمان داده است قطع می‌نمایند و در
زمین فساد برپا می‌کنند. اینان [در دنیا و آخرت] زیانکارانند.

۲۸. چگونه [یگانگی] الله را انکار می‌کنید در حالی که وجودی نداشتید و او به شما زندگی بخشید؛ سپس شما را دستخوش مرگ می‌گرداند و دوباره زنده خواهد کرد؛ آنگاه [برای حساب و جزا] به پیشگاهش بازگرداند می‌شوید؟

۲۹. اوست که همه آنچه را که در زمین است برایتان آفرید؛ آنگاه به [آفرینش] آسمان پرداخت و آنها را به صورت هفت آسمان سامان داد و او به همه چیز داناست.

۳۰. و [یاد کن] هنگامی که پروردگارت به فرشتگان فرمود: «من در زمین جانشینی خواهم گماشت». [فرشتگان] گفتند: آیا کسی را در آنجا می‌گماری که تبهکاری و خونریزی به راه اندازد؛ در حالی که ما تو را با سپاس به پاکی می‌ستاییم و مقدس می‌داریم؟ الله فرمود: «من [درباره هدف و مصلحت آفرینش او] چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید».

۳۱. آنگاه [الله] همه نامها [ی اشیا و موجودات] را به آدم آموخت؛ سپس آنها را به فرشتگان عرضه داشت و فرمود: «اگر راست می‌گویید، از نامهای اینها به من خبر دهید».

۳۲. [فرشتگان] گفتند: «منزهی تو! ما چیزی جز آنچه [خود] به ما آموخته‌ای نمی‌دانیم. تو دانا و حکیمی».

۳۳. فرمود: «ای آدم، آنان را از نامهایشان آگاه کن». هنگامی که وی [آدم] آنان را آگاه کرد، [الله خطاب به فرشتگان] فرمود: «آیا به شما نگفتم که من اسرار آسمانها و زمین را می‌دانم و [نیز] از آنچه که آشکار می‌کنید و پنهان می‌داشتید آگاهم؟»

۳۴. [یاد کن] هنگامی که به فرشتگان گفتیم: «برای [بزرگداشت و احترام، بر] آدم سجده کنید؛ پس [همگی] سجده کردند جز ابلیس که خودداری کرد و تکبر ورزید و از کافران شد.

۳۵. و گفتیم: «ای آدم! تو و همسرت [حوّا] در بهشت سکونت کنید و از [نعمت‌های] آن - از هر جا که می‌خواهید - گوارا بخورید؛ اما به این درخت نزدیک نشوید که از ستمکاران خواهید شد».

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَٰؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾

قَالُوا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾

قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَالسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾

۳۶. اما شیطان موجب لغزش [و سرپیچی] آن دو شد؛ سپس الله آنان را از آنچه در آن بودند [= بهشت] اخراج کرد؛ و [به آن دو و شیطان] گفتیم: «همگی [به زمین] فرود آید در حالی که دشمن یکدیگر خواهید بود؛ و برایتان در زمین، تا مدتی معین قرارگاه و وسیله بهره‌برداری وجود خواهد داشت».

۳۷. آنگاه آدم از پروردگارش کلماتی فراگرفت [و درخواست بخشایش نمود] و الله توبه او را پذیرفت؛ زیرا الله، توبه‌پذیر مهربان است.

۳۸. گفتیم: «همگی از آن [= بهشت] فرود آید و هر گاه از جانب من رهنمودی برایتان آمد، کسانی که از آن [هدایت] پیروی کنند، نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند».

۳۹. و [لی] کسانی که کافر شدند و نشانه‌های [قدرت و یگانگی] ما را دروغ پنداشتند، آنان اهل دوزخند و همیشه در آن خواهند بود.

۴۰. ای بنی‌اسرائیل [= فرزندان یعقوب] نعمت‌هایی را که به شما ارزانی داشتیم به یاد آورید و به پیمانی که با من بسته‌اید وفا کنید تا من نیز به پیمان [خود با] شما [درباره نعمت‌های دنیا و آخرت] وفا کنم؛ و تنها از من بترسید.

۴۱. و به آنچه نازل کرده‌ام [= قرآن] ایمان بیاورید که تصدیق‌کننده همان چیزی است که با شماست؛ و نخستین کافر به آن نباشید و آیات مرا به بهای ناچیز نفروشید و تنها از من بترسید.

۴۲. و در حالی که [حقیقت را] می‌دانید، حق را با باطل نیامیزید و آن را کتمان نکنید.

۴۳. و نماز برپا دارید و زکات بپردازید و با نمازگزاران نماز بخوانید.

۴۴. آیا در حالی که کتاب [تورات] را می‌خوانید، مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و خود را فراموش می‌کنید؟ آیا نمی‌اندیشید؟

۴۵. و از شکیبایی و نماز یاری جوید؛ و به راستی که آن [= نماز] جز بر فروتنان، دشوار و گران است.

فَأَرْزَلْنَاهُمَا الشَّيْطَانَ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

فَتَلَقَىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾

يَبْنَیٰۤی سِرَٰییلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَوْفُوا بِعَهْدِي اَوْفِ بِعَهْدِكُمْ وَاِيَّتِي فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾

وَعَامِنُوا بِمَا اَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا اَوَّلَ كَافِرٍ بِهٖ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيْلًا وَاِيَّتِي فَانْتَفُونِ ﴿٤١﴾

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

۞ اَتَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَاَنْتُمْ تَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٤٤﴾

وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَاِنَّهَا لَكَبِيْرَةٌ اِلَّا عَلَى الْخٰشِعِينَ ﴿٤٥﴾

۴۶. همان کسانی که یقین دارند پروردگار خویش را [در آخرت] ملاقات خواهند کرد، و به پیشگاه او باز می‌گردند.

۴۷. ای بنی‌اسرائیل، نعمت‌هایی را که به شما ارزانی داشتیم به یاد آورید و [نیز] اینکه شما را [با برخورداری از موهبتِ هدایت] بر جهانیان [زمان خودتان] برتری دادیم.

۴۸. و از روزی بترسید که کسی ذره‌ای [از عذاب الله] را از دیگری دفع نمی‌کند و از او نه شفاعتی پذیرفته می‌شود و نه غرامت و فدیة‌ای گرفته می‌شود و نه یاری می‌شوند.

۴۹. و [نیز به یاد آورید] هنگامی که شما را از چنگال فرعونیان نجات دادیم. [آنان] بدترین [و خفت‌بارترین] عذاب را بر سرتان می‌آوردند؛ پسران‌تان را می‌کشتند و زنان‌تان را [برای کنیزی] زنده نگه می‌داشتند؛ و در این امر، آزمایش بزرگی از جانب پروردگارتان برای شما بود.

۵۰. و [به یاد آورید] هنگامی که دریا را برایتان شکافتیم و شما را نجات دادیم و فرعونیان را - در حالی که [عذابِ آنان را به چشمِ خود] می‌نگریستید - غرق ساختیم.

۵۱. و [به یاد آورید] هنگامی را که [برای نزولِ تورات] چهل شب با موسی وعده گذاشتیم؛ آنگاه شما در غیاب او، گوساله را [به عبادت] گرفتید، در حالی که [نسبت به خویش‌تان] ستمکار بودید.

۵۲. سپس شما را بعد از آن [گناه] بخشیدیم؛ باشد که سپاسگزاری کنید.

۵۳. و [نیز به یاد آورید] هنگامی که به موسی کتاب [تورات] را که جداکننده [حق از باطل] است عطا کردیم؛ باشد که هدایت شوید.

۵۴. و [به یاد آورید] زمانی را که موسی به قوم خود گفت: «ای قوم من! شما با انتخاب گوساله [برای عبادت]، بر خویش‌تان ستم کرده‌اید؛ پس به سوی آفریدگار خود بازگردید و توبه کنید و [خطاکاران] خود را بکشید. این کار، در پیشگاه پروردگارتان برای شما بهتر است.» آنگاه الله توبه شما را پذیرفت. به راستی که او توبه‌پذیر مهربان است.

۵۵. و [به یاد آورید] هنگامی را که گفتید: «ای موسی، ما هرگز به تو ایمان نمی‌آوریم مگر اینکه الله را آشکارا ببینیم»؛ پس صاعقه شما را در حالی گرفت که [عذابِ خود را به چشمِ خویش] می‌نگریستید.

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

وَأَتَقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنَ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُدَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾

وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾

وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا لَكُمْ أَنفُسَكُمْ يَا تِجَادِكُمُ الْعِجْلَ فَنُتُوبُوا إِلَىٰ بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّلْعَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾

۵۶. سپس شما را پس از مرگتان برانگیختیم؛ باشد که سپاسگزاری کنید.

۵۷. و ابر را بر شما سایبان قرار دادیم و ترنجبین و بلدرچین برایتان فرو فرستادیم [و گفتیم]: «از نعمت‌های پاکیزه‌ای که به شما روزی داده‌ایم بخورید» [ولی کفر ورزیدید]. آنان [با ناسپاسی و نافرمانی] به ما ستم نکردند؛ بلکه به خود ستم روا می‌داشتند.

۵۸. و [به یاد آورید] آنگاه که گفتیم: «به این شهر [= بیت‌المقدس] وارد شوید و از [نعمت‌های] آن - از هر جا [و هر وقت] که خواستید - بخورید و با فروتنی از دروازه وارد شوید و بگویید: «پروردگارا، گناهانمان را [فرو ریز]؛ تا گناهانتان را بیامرزیم و [یقیناً] بر [پاداش] نیکوکاران خواهیم افزود.

۵۹. اما ستمگران این سخن را که به آنها گفته شده بود تغییر دادند [و به جای آن، کلمات تمسخرآمیزی گفتند]؛ پس [ما نیز] به سزای این نافرمانی ستمگران، عذابی از آسمان بر آنان نازل کردیم.

۶۰. و [به یاد آورید] هنگامی را که موسی برای قومش آب خواست؛ [به او] گفتیم: «عصایت را بر سنگ بزن»؛ آنگاه دوازده چشمه از آن جوشید و هر گروهی آبشخور خود را دانست [و گفتیم]: «از روزی الله بخورید و بیاشامید [ولی] در زمین به فساد [و تباهی] نکوشید».

۶۱. و [به یاد آورید] زمانی را که گفتید: «ای موسی، ما هرگز تاب تحمل یک [نوع] غذا را نداریم؛ از پروردگار خویش برای ما بخواه تا از رویدنی‌های زمین - از سبزی و خیار و گندم و عدس و پیاز - برایمان برویاند». [موسی] گفت: «آیا چیزی را که پست‌تر است جایگزین چیز بهتر می‌کنید؟ پس به شهری فرود آید که آنچه خواستید در آنجا برایتان وجود دارد»؛ و [اینچنین مَهر] ذلت و بینوایی بر آنان زده شد و سزاوار خشم الله گردیدند؛ چرا که آنان به آیات الله کفر می‌ورزیدند و پیامبران را به ناحق می‌کشتند. این [کفوروری و کشتن پیامبران] به این سبب بود که [از من] نافرمانی کردند و پیوسته [از حدود حق] تجاوز می‌نمودند.

۶۲. در حقیقت، کسانی که [به رسالت محمد صلی الله علیه وسلم] ایمان آورده و نیز کسانی [از امت‌های پیشین، قبل از بعثت محمد صلی الله علیه وسلم از] یهود و نصاری و صابنان [= پیروان برخی پیامبران]؛ هر کس [از آنان] به الله و روز قیامت ایمان آورند و کارهای شایسته

ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾

وَوَلَلْنَا عَلَيْكُمْ الْأَعْمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ كُلُّوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَاَدْخُلُوا الْأَبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتِكُمْ وَسَارِعًا إِلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾

﴿٥٦﴾ وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ نَضِيًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبِدُّونَ الَّذِينَ هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهْبَطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَّا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّارِئِينَ وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

انجام دهند، پاداش آنان نزد پروردگارشان است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند.

۶۳. و [به یاد آورید] زمانی را که از شما پیمان گرفتیم و [کوه] طور را بالای سرتان برافراشتیم [و گفتیم]: «آنچه [از احکام تورات] به شما داده‌ایم با جدیت بگیرید و آنچه را که در آن است به یاد داشته باشید [و به آن عمل کنید]؛ باشد که پرهیزگار شوید».

۶۴. ولی بعد [از آن همه عهد و پیمان] از این [فرمان] روی برتافتید و اگر فضل و بخشش الله بر شما نبود، یقیناً در زمره زیانکاران بودید.

۶۵. مسلماً از [شرح حال] کسانی از خودتان آگاه شده‌اید که در [مورد حکم حرمت صید ماهی در روز] شنبه تجاوز کردند؛ پس به آنها گفتیم: «بوزینه‌هایی خوار و رانده‌شده باشید».

۶۶. پس آن [کیفر] را عبرتی برای مردم آن زمان و نسل‌های پس از آنان و [همچنین] پند و اندرز برای پرهیزگاران قرار دادیم.

۶۷. و [به یاد آورید] هنگامی که موسی به قوم خود گفت: «الله به شما دستور می‌دهد که گاو را ذبح کنید». آنان گفتند: «آیا ما را مسخره می‌کنی؟» [موسی] گفت: «[تمسخر کار جاهلان است و] به الله پناه می‌برم از اینکه در زمره جاهلان باشم».

۶۸. گفتند: «از پروردگارت بخواه تا برای ما روشن کند که آن چگونه [گاو] است؟» [موسی] گفت: «[الله] می‌فرماید: "آن گاو است نه پیر و نه جوان؛ بلکه میانسالی بین این دو است. پس [اکنون] آنچه را که دستور یافته‌اید انجام دهید"».

۶۹. گفتند: «از پروردگارت بخواه تا برای ما روشن سازد که رنگش چگونه است؟» [موسی] گفت: «[الله] می‌فرماید: "آن گاو زرد پررنگی است که [رنگش] بینندگان را خوش آید"».

۷۰. گفتند: «از پروردگارت [باز هم] بخواه تا چگونگی آن گاو را [از هر جهت] برای ما روشن سازد؛ زیرا [ویژگی‌های] این گاو [هنوز] بر ما مبهم است، و ان شاء الله [با توضیحات تو] هدایت خواهیم شد».

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا أَدْعُنَا رَبَّكَ يَبِّئْنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾

قَالُوا أَدْعُنَا رَبَّكَ يَبِّئْنَا مَا لَوْئَاهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾

قَالُوا أَدْعُنَا رَبَّكَ يَبِّئْنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾

۷۱. [موسی] گفت: «الله می فرماید: "آن گاوی است نه چنان رام که زمین را شخم بزند و یا کشتزار آب بدهد؛ [اما] بی عیب و یکرنگ است، هیچ لکه‌ای در آن نیست"». آنان گفتند: «اینک سخن درستی آوردی»؛ سپس [چنان گاوی را پیدا کردند و] آن را سر بریدند و [البته] نزدیک بود این کار را انجام ندهند.

۷۲. و [به یاد آورید] هنگامی که شخصی را کشتید و درباره [قاتل] او به نزاع پرداختید و الله چیزی را که پنهان می‌کردید آشکار نمود.

۷۳. پس گفتیم: «قسمتی از آن [گاو سر بریده شده] را به آن [مقتول] بزنید [تا زنده شود و قاتل خویش را معرفی کند]. الله این گونه مردگان را زنده می‌کند و نشانه‌های [آشکار قدرت] خویش را به شما نشان می‌دهد؛ باشد که بیندیشید».

۷۴. پس از آن، [با وجود این معجزه بزرگ] دل‌های شما سخت شد؛ همچون سنگ، یا سخت‌تر؛ زیرا [حال دل‌هایتان هرگز تغییر نمی‌کند؛ اما سنگ‌ها دچار تغییر و تحول می‌شوند؛ چنان که] برخی از سنگ‌ها می‌شکافند و جویبارهایی از آنها جاری می‌شود و برخی می‌شکافند و [چشمه‌های] آب از آنها می‌جوشد و برخی از ترسِ الله [از فراز کوهها] فرو می‌افتند؛ و الله از آنچه انجام می‌دهید غافل نیست.

۷۵. [ای مؤمنان! حال که حقیقت دشمنی یهود برایتان آشکار گردید،] آیا امید دارید که به [آیین] شما ایمان بیاورند، با اینکه گروهی از [علمای] آنان سخنان الله را [در تورات] می‌شنیدند و پس از فهمیدنش [الفاظ و معانی] آن را تحریف می‌کردند؛ حال آنکه [از بزرگی گناه خویش] اطلاع داشتند؟!

۷۶. و [یک مورد از فریب‌کاری‌هایشان این است که] وقتی با مؤمنان روبرو می‌شوند می‌گویند: «[ما هم] ایمان آورده‌ایم»؛ ولی هنگامی که با یکدیگر خلوت می‌کنند می‌گویند: «چرا مطالبی را که [درباره] ویژگی‌های پیامبر و حقانیت اسلام در تورات آمده و [الله برای شما بیان کرده است به مسلمانان بازگو می‌کنید تا [روز قیامت] در پیشگاه پروردگارتان علیه شما به آن استدلال کنند؟ آیا نمی‌فهمید؟»

۷۷. آیا نمی‌دانند که الله [تمام] آنچه را پنهان می‌دارند و آشکار می‌سازند [همه را] می‌داند؟

قَالَ إِنَّهُ يُقُولُ إِنَّهَا بَقْرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةً لَا شَيْءَ فِيهَا قَالُوا أَكِنَّ جِئْتِ بِالْحَقِّ فَدَجَّوْهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾

وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَرَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾

فَقُلْنَا أَصْرَبُوهُ بَعْضُهَا كَذَلِكَ يُحِي اللَّهُ الْأَمْوَاتِ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِن مِّن الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِن مِنْهَا لَمَا يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِن مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾

﴿أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ ﴿٧٥﴾

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

۷۸. و برخی از آنان بی‌سوادانی هستند که [از] کتاب [الله، تورات] جز [مُشتی از] دروغ‌های خود بافته، چیزی نمی‌دانند و تنها به پندارهای خویش [که از بزرگان‌شان فراگرفته‌اند] دل بسته‌اند.

۷۹. پس وای بر کسانی که [کتابی تحریف‌شده] با دست خود می‌نویسند، سپس می‌گویند: «این از جانب الله است» تا آن را به بهای اندک بفروشند! پس وای بر آنها از آنچه دست‌هایشان نوشته است و وای بر آنان از آنچه [از این راه] به دست می‌آورند!

۸۰. و [یهود] گفتند: «آتش دوزخ جز چند روز محدودی، هرگز به ما نخواهد رسید». بگو: «آیا از نزد الله پیمانی گرفته‌اید؟! - و الله هرگز از پیمان‌ش تخلف نمی‌ورزد- یا چیزی را که نمی‌دانید به الله نسبت می‌دهید؟!»

۸۱. آری، هر کس مرتکب گناه [= کفر و شرک] شود و گناهانش او را احاطه کند، آنان اهل آتشند و جاودانه در آن خواهند بود.

۸۲. و کسانی که ایمان آورند و کارهای شایسته انجام دهند، آنان اهل بهشتند و جاودانه در آن خواهند ماند.

۸۳. و [به یاد آورید] هنگامی که از بنی‌اسرائیل پیمان گرفتیم که: «جز الله یگانه را عبادت نکنید و به پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و بینوایان نیکی کنید و به مردم [سخن] نیک بگویید و نماز برپا دارید و زکات بپردازید»؛ ولی همه شما - جز عده کمی - پشت کردید و رویگردان شدید.

۸۴. و [به یاد آورید] هنگامی که از شما پیمان گرفتیم که خون یکدیگر را نریزید و همدیگر را از سرزمینتان بیرون نکنید؛ سپس شما اقرار کردید و خود [بر آن پیمان] گواهی می‌دهید.

۸۵. [اما] باز همین شما هستید که یکدیگر را می‌کشید و گروهی از خودتان را از سرزمینشان بیرون می‌کنید و به گناه و ستم علیه آنها به یکدیگر کمک می‌کنید؛ و اگر [بعضی از آنان در جنگ با هم‌پیمانان عرب شما گرفتار شوند و به صورت] اسیر نزدتان بیایند، [برای این‌که آنها از بنی‌اسرائیل و هم‌دین شما هستند، در برابر آزادی‌شان می‌کوشید و] فدیة می‌دهید؛ حال آنکه آواره‌کردن شان بر شما حرام بود. آیا به بخشی از [دستورات] کتاب [تورات در

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِءَ ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ ۗ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَظَّتْ بِهِءَ خَطِيئَتُهُ فَاُزْلِمَتْهُ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِأَوْلَادِيْنَ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِّن دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِّنْكُمْ مِّن دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُوكُمُ أُسْرَىٰ تَقْدُواهُمْ وَهِيَ مُحْرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ

مورد فدیة دادن] ایمان می‌آورید و به بخشی [که شما را از کشتن و آواره کردن هم‌دینانتان منع می‌کند] کافر می‌شوید؟! پس جزای هر کس از شما که چنین [تبعیضی در آیات الله ایجاد] کند، جز رسوایی و خواری در زندگی دنیا نخواهد بود و در روز قیامت به سخت‌ترین عذاب گرفتار می‌شوند؛ و [یقین بدانید که] الله از آنچه انجام می‌دهید غافل نیست.

۸۶. اینان کسانی هستند که زندگانی دنیا را به بهای آخرت خریدند؛ پس عذاب آنها تخفیف داده نمی‌شود و کسی یاری‌شان نخواهد کرد.

۸۷. همانا به موسی کتاب [= تورات] دادیم و پس از او پیامبرانی پی در پی فرستادیم؛ و به عیسی - پسر مریم - معجزات و دلایل روشن دادیم و او را به وسیله روح القدس [= جبرئیل] تقویت کردیم. آیا چنین نیست که هر گاه پیامبری چیزی بر خلاف هوای نفستان آورد، در برابرش تکبر نمودید و گروهی [از پیامبران] را تکذیب کردید و گروهی را کشتید؟

۸۸. و [یهود برای پیروی نکردن از محمد صلی الله علیه وسلم، از روی تمسخر] گفتند: «دل‌های ما پوشیده و در غلاف است»؛ [چنین نیست؛] بلکه الله آنان را به سزای کفرشان لعنت کرده است؛ پس [به همین سبب است که] بسیار کم ایمان می‌آورند.

۸۹. و هنگامی که از جانب الله کتابی [= قرآن] برای آنان آمد که تصدیق‌کننده مطالبی [= تورات] بود که با خود داشتند و [به انتظار رسیدن این کتاب] از قبل به خود نوید پیروزی بر کافران را می‌دادند، با این همه، وقتی آن کسی را که از پیش شناخته بودند [= محمد صلی الله علیه وسلم] نزدشان آمد، انکارش کردند. پس لعنت الله بر کافران باد!

۹۰. به چه بهای بدی خود را فروختند که از روی حسد [و برتری‌خواهی] به آنچه فرستاده بود کافر شدند که چرا الله از فضل خویش بر هر کس از بندگان که می‌خواهد [وحی] نازل می‌کند. پس [به خاطر این حسادت] بیش از پیش به خشم [الهی] گرفتار شدند؛ و عذابی خفت‌بار برای کافران [در پیش] است.

۹۱. و چون به آنان گفته شود: «به آنچه الله نازل کرده است ایمان بیاورید»، می‌گویند: «ما به چیزی ایمان می‌آوریم که بر خود ما نازل شده است»، و به غیر آن، کافر می‌شوند، در حالی که آن [قرآن، سخن] حق و تصدیق‌کننده مطالبی است که با خود دارند. [ای پیامبر، به

مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا حِزْبٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ ۖ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۖ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۚ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ ۖ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ ۖ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَغْيًا أَنْ يَنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ فَبَاءُ وَبِعَضْبٍ عَلَىٰ غَضْبٍ ۗ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٩٠﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا تَوْحٌ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ ۗ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ ۗ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلِ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾

آنان] بگو: «اگر [راست می‌گویید] و مؤمن هستید، پس چرا پیامبرانِ الله را پیش از این می‌کشید؟».

۹۲. و به راستی موسی معجزه‌ها و نشانه‌های روشنی برایتان آورد؛ اما شما پس از وی، در حالی گوساله را [برای عبادت] برگزیدید که [به خاطر این شرک‌ورزی، نسبت به خود] ستمکار بودید.

۹۳. و [به یاد آورید] هنگامی را که از شما پیمان گرفتیم [که از اوامر الهی و رهنمودهای موسی پیروی کنید] و [کوه] طور را بالای سرتان برافراشتیم [و گفتیم]: «آنچه [از احکام تورات] به شما داده‌ایم محکم بگیرید و [به کلام الله] گوش فرادهید». گفتند: «[با گوش‌هایمان] شنیدیم و [لی با رفتارمان] نافرمانی کردیم»؛ و به سبب کفرشان، [محبت] گوساله در دل‌هایشان جای گرفت. [ای پیامبر! به آنان] بگو: «اگر [واقعاً] مؤمن هستید، ایمانتان چه فرمان بدی به شما می‌دهد!».

۹۴. بگو: «[ای قوم یهود!] اگر نزد الله، سرای آخرت ویژه شماست نه سایر مردم، پس اگر راست می‌گویید، آرزوی مرگ کنید [تا هر چه زودتر به این جایگاه دست یابید]».

۹۵. ولی آنان به خاطر آنچه [که از کفر و تکذیب و تحریف] پیش فرستاده‌اند هرگز آرزوی مرگ نخواهند کرد؛ و الله به [احوال] ستمکاران داناست.

۹۶. [ای پیامبر!] قطعاً اینان [= یهود] را حریص‌ترین مردم بر زندگی خواهی یافت؛ [حتی] حریص‌تر از مشرکان. هر یک از آنان دوست دارد هزار سال عمر کند؛ در حالی که [حتی] اگر این عمر [دراز] به او داده شود، [باز هم طول عمرش] او را از عذاب دور نمی‌کند؛ و الله به آنچه انجام می‌دهند بیناست.

۹۷. بگو: «کسی که دشمن جبرئیل باشد، [در حقیقت، دشمن الله است؛ زیرا] او به فرمان الله قرآن را بر قلب تو نازل کرده است که [کتاب‌های آسمانی] پیش از خود را تصدیق می‌کند و برای مؤمنان، هدایت و بشارت است».

۹۸. هر کس دشمن الله و فرشتگان او و پیامبرانش و جبرئیل و میکائیل باشد، [بداند که] الله دشمن کافران است.

۹۹. [ای پیامبر]، به راستی که ما نشانه‌های روشنی بر تو نازل کردیم و جز منحرفان [از دین]، کسی به آنها کفر نمی‌ورزد.

﴿وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ أَخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿۹۲﴾﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا قُلُوبًا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِ إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۹۳﴾

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّن دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۹۴﴾

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿۹۵﴾

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَىٰ حَيَاتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرَحِّحِهِ مِّنَ الْعَذَابِ إِنَّ يُعَمَّرُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿۹۶﴾

قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيْلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿۹۷﴾

مَن كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيْلَ وَمِيكَائِلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿۹۸﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿۹۹﴾

أَوْكَلَّمَا عَهْدُوا عَهْدًا تَبَدَّلَهُ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

۱۰۰. آیا چنین نیست که هر گاه [یهود] پیمانی [با الله و رسول] بستند، گروهی از آنان آن را دور افکندند [و پیمان شکستند]؟ آری، بیشترشان ایمان نمی‌آورند.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

۱۰۱. و وقتی فرستاده‌ای از جانب الله برایشان آمد - که آنچه را با آنان بود تصدیق می‌کرد-، گروهی از کسانی که به آنها کتاب [= تورات] داده شده بود، کتاب الله را پشت سر افکندند؛ گویی [از آن هیچ] نمی‌دانند.

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ۗ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَٰكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هِرُوتَ وَمَرْيُوتَ ۗ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۗ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۗ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۗ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ ۖ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

۱۰۲. و [یهود] از آنچه شیاطین در [عهد] فرمانروایی سلیمان [از علم سحر بر مردم] می‌خواندند پیروی کردند [و مدعی شدند که سلیمان پادشاهی خویش را با سحر استوار کرده است]؛ و [حال آنکه] سلیمان [هرگز دست به سحر نیالود و] کافر نشد؛ ولی شیاطین [که] کفر ورزیدند، به مردم سحر می‌آموختند؛ و [نیز] از آنچه بر دو فرشته «هاروت» و «ماروت» در بابل نازل شده بود [پیروی کردند]؛ و [لی آن دو فرشته] به هیچ کس چیزی نمی‌آموختند مگر اینکه [قبلاً از روی خیرخواهی به او] می‌گفتند: «ما وسیله آزمایش هستیم؛ پس [با به کار بستن سحر] کافر نشو». [یهودیان] از آن دو [فرشته] چیزهایی می‌آموختند که [بتوانند] توسط آن میان مرد و همسرش جدایی افکندند؛ هر چند بدون اجازه الله نمی‌توانستند به وسیله آن به کسی زیان برسانند؛ و چیزی می‌آموختند که [فقط] به آنان زیان می‌رساند و [هیچ] سودی به آنان نمی‌بخشید؛ و قطعاً [یهودیان] می‌دانستند که هر کس [مشتاق و] خریدار آن [جادوها] باشد، در آخرت بهره‌ای نخواهد داشت. اگر [حقیقت را] می‌دانستند، [متوجه می‌شدند که] چه بد و زشت بود آنچه خود را به آن فروختند!

وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

۱۰۳. و اگر آنها ایمان می‌آوردند و پرهیزگاری می‌کردند، اگر آگاهی داشتند [درمی‌یافتند که] پاداشی که نزد الله وجود دارد برایشان بهتر است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا ۗ وَأَسْمَعُوا ۗ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

۱۰۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [هنگامی که از پیامبر برای درک آیات قرآن درخواست مهلت می‌کنید] نگویید: «راعنا» [زیرا علاوه بر معنای اصلی‌اش، مفهوم توهین‌آمیز «نادانی» را می‌رساند] بلکه بگویید: «انظُرنا» [= کمی به ما فرصت بده] و [آنگاه به آیات قرآن] گوش کنید و [یقین بدانید که] کافران [و تمسخرکنندگان پیامبر]، عذاب دردناک [در پیش] دارند.

مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

۱۰۵. کافران - چه اهل کتاب و چه مشرکان - دوست ندارند که از جانب پروردگارتان خیر و برکتی بر شما نازل گردد؛ در حالی که الله، رحمت خود را به هر کس که بخواهد اختصاص می‌دهد؛ و الله دارای فضل بزرگ است.

۱۰۶. هر آیه‌ای را نسخ کنیم یا [از دل مردم بزاییم و] از یادها ببریم، بهتر از آن یا همانندش را می‌آوریم. [ای پیامبر]، آیا نمی‌دانی که الله بر هر چیزی تواناست؟

۱۰۷. آیا نمی‌دانی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن الله است و شما جز الله [هیچ] دوست و یاری ندارید [که کارسازتان باشد]؟

۱۰۸. [ای مؤمنان]، آیا می‌خواهید از پیامبر خود [موارد نامعقولی را] درخواست کنید که پیش از این از موسی خواسته شد؟ کسی که کفر را به [جای] ایمان برگزیند، مسلماً راه راست را گم کرده است.

۱۰۹. بسیاری از اهل کتاب پس از اینکه حق برایشان آشکار گردید، به خاطر حسادتی که در وجودشان است آرزو دارند که شما را بعد از ایمانتان به حال کفر بازگردانند؛ پس شما عفو کنید و [از آنان] درگذرید تا الله فرمان خویش را [برای جهاد با آنان] صادر نماید. همانا الله بر هر چیزی تواناست.

۱۱۰. و نماز برپا دارید و زکات پردازید؛ و [بدانید که] هر کار نیکی که برای خود پیش می‌فرستید، [پاداش] آن را نزد الله خواهید یافت. یقیناً الله به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

۱۱۱. [اهل کتاب] گفتند: «جز یهودی یا نصرانی، [هیچ کس] هرگز وارد بهشت نخواهد شد. این آرزوهای [واهی و باطل] آنهاست. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «اگر راست می‌گویید، دلیل خود را بیاورید.»

۱۱۲. آری، کسی که روی خود را مخلصانه تسلیم الله کند و نیکوکار باشد، پاداش او نزد پروردگارش [محفوظ] است و [چنین کسانی] نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند.

۱۱۳. یهود گفتند: «نصاری بر حق نیستند [و آیین صحیحی ندارند]» و نصاری [نیز] گفتند: «یهود بر حق نیستند [و آیین صحیحی ندارند]»؛ در حالی که [هر دو گروه] آنان کتاب [آسمانی] را می‌خوانند؛ همچنین کسانی [مانند مشرکان] که [از پیام الهی هیچ] نمی‌دانند، [سخنی] همانند آنان گفتند. پس الله روز قیامت، در مورد آنچه با هم اختلاف داشتند، میانشان داوری خواهد کرد.

﴿مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلَهَا ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ ﴿١٠٦﴾

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ﴾ ﴿١٠٧﴾

﴿أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۗ وَمَن يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ﴾ ﴿١٠٨﴾

﴿وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۗ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ ﴿١٠٩﴾

﴿وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ ﴿١١٠﴾

﴿وَقَالُوا لَن يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرِيًّا ۗ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ﴾ ﴿١١١﴾

﴿بَلَىٰ ۗ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ ۗ عِنْدَ رَبِّهِ ۗ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ ﴿١١٢﴾

﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرِيَّةُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصْرِيَّةُ لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ ۗ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۗ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ ﴿١١٣﴾

۱۱۴. کیست ستمکارتر از آن کس که از بردن نام الله در مساجد جلوگیری کند و در ویرانی آنها بکوشد؟ شایسته نیست که آنان جز با حال وحشت و ترس وارد این مساجد شوند. بهره آنان در دنیا، خواری و رسوایی است و در آخرت [نیز] عذاب بزرگی [در پیش] دارند.

۱۱۵. مشرق و مغرب، از آن الله است؛ پس به هر سو رو کنید، آنجا وجه الله [= قبله] است. همانا الله گشایشگر داناست.

۱۱۶. [اهل کتاب و مشرکان] گفتند: «الله [برای خود] فرزندی برگزیده است». او [از چنین نسبت‌هایی] منزّه است. [الله نه تنها نیازی به فرزند ندارد] بلکه [هر] آنچه در آسمان‌ها و زمین است متعلق به اوست [و] همه فرمانبردار او هستند.

۱۱۷. [او] پدیدآورنده آسمان‌ها و زمین است و چون به کاری اراده فرماید، فقط به آن می‌گوید: «باش»؛ پس [بی‌درنگ] به وجود می‌آید.

۱۱۸. کسانی که [از اهل کتاب و مشرکان هستند و از آیین الهی چیزی] نمی‌دانند گفتند: «چرا الله با ما سخن نمی‌گوید؟ یا [چرا] معجزه و نشانه‌ای برای ما نمی‌آید؟» کسانی که پیش از اینان بودند [نیز] مانند همین سخن را می‌گفتند. [افکار و] دل‌هایشان، همانند یکدیگر است. بی‌تردید، ما نشانه‌ها [ی یگانگی و قدرت خویش] را برای گروهی که یقین دارند، آشکار و روشن ساخته‌ایم.

۱۱۹. [ای پیامبر،] ما تو را به حق فرستادیم تا بشارت‌بخش و بیم‌دهنده باشی و [تو هرگز در آخرت] درباره [کفر و بی‌دینی] دوزخیان بازخواست نخواهی شد.

۱۲۰. یهود و نصاری هرگز از تو راضی نخواهند شد، مگر اینکه از آیین آنان پیروی کنی. بگو: «بی‌تردید، هدایت [راستین]، هدایت الله است»؛ و [یقین بدان] اگر پس از دانشی که به تو رسیده است از هوس‌های آنان پیروی کنی، در برابر الله هیچ دوست و یآوری نخواهی داشت.

۱۲۱. کسانی که کتاب آسمانی [= تورات و انجیل] به آنها داده‌ایم [و] آن را چنان که شایسته است می‌خوانند، به [مطالب] آن [که درباره حقانیت محمد صلی الله علیه

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَنَّعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولُوا فَتَمَّ وَجْهَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۗ بَل لَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَنِينٌ ﴿١١٦﴾

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّثْلَ قَوْلِهِمْ تَشٰبَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيٰتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۗ وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ ۗ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ ۗ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ ۗ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٢١﴾

وسلم و رسالتش است] ایمان می‌آورند؛ و کسانی که به او [و آیینش] کافر شوند آنانند که زیانکارند.

۱۲۲. ای بنی‌اسرائیل، نعمتم را که بر شما ارزانی داشتم به یاد آورید و اینکه شما را [به دلیل برخورداری از پیامبران متعدد و حق فرمانروایی،] بر مردم [زمان خودتان] برتری بخشیدم.

۱۲۳. از روزی بترسید که هیچ کس از دیگری دفاع نمی‌کند و هیچ تاوان و فدیهای از او پذیرفته نمی‌شود و هیچ شفاعتی سودی برایش ندارد و [انسان‌ها] یاری نمی‌شوند.

۱۲۴. و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که الله ابراهیم را با سخنانی [مشمتمل بر احکام و تکالیف شرعی] آزمود و او همه را به خوبی به انجام رساند. [الله به وی] فرمود: «من تو را پیشوای مردم قرار می‌دهم». [ابراهیم] گفت: «[پروردگارا] از فرزندانم [نیز پیشوایانی قرار بده تا مردم به آنان اقتدا کنند]». [الله] فرمود: «عهد و پیمان من [با تو در مورد پیشوایی دین]، به ستمکاران نمی‌رسد».

۱۲۵. و [یاد کن از] هنگامی که خانه [کعبه] را محل بازگشت [حاجیان مشتاق] و [مکان] امنی برای مردم قرار دادیم و [مقرر کردیم که] مقام ابراهیم را نمازگاهی برای خویش انتخاب کنید؛ و ما به ابراهیم و اسماعیل وحی کردیم که: «خانه مرا برای طواف‌کنندگان و معتکفان و رکوع و سجده‌کنندگان [= نمازگزاران] پاک و پاکیزه کنید».

۱۲۶. و [یاد کن از] هنگامی که ابراهیم گفت: «پروردگارا، این [سرزمین مکه] را شهری امن بگردان و اهل آن را - [یعنی] کسانی از ایشان را که به الله و روز قیامت ایمان آورده‌اند - از میوه‌های [گوناگون] روزی ده». [الله] فرمود: «هر کس کافر شود، اندکی بهره‌مندش می‌سازم، سپس او را به عذاب آتش [دوزخ] می‌کشانم؛ و چه بد سرانجامی است!».

۱۲۷. و [یاد کن از] هنگامی که ابراهیم و اسماعیل پایه‌های خانه [کعبه] را بالا می‌بردند [و می‌گفتند]: «پروردگارا، [اعمال نیک ما - از جمله بنای این خانه مقدس را] از ما بپذیر که بی‌تردید، تو شنوای دانایی.

۱۲۸. پروردگارا! ما را [تسلیم و] فرمانبردار خود قرار بده و از نسل ما [نیز] امتی فرمانبردار خود [پدید آور] و آداب عبادت‌مان را به ما نشان بده و توبه ما را بپذیر. حقا که تو توبه‌پذیر مهربانی.

يٰۤاَيُّهَا اِسْرٰٓءِيْلُ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيْ الَّتِيْ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاِنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ عَلٰى الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٢﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفْعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾

﴿١٢٤﴾ وَاِذْ اٰتٰنَا اِبْرٰهِيْمَ رُبُّهُ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ قَالَ اِنِّيْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِيْنَ ﴿١٢٥﴾

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا وَنَخِذُوا مِن مَّقَامِ اِبْرٰهِيْمَ مُصَلِّيًّا وَعَهْدِنَا اِلَيْ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ اَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّٰٓئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿١٢٥﴾

وَإِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَاَرْزُقْ اَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَاَمَتَّعُهُ قَلِيْلًا ثُمَّ اَصْطَرُّهُ اِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٢٦﴾

وَإِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهِيْمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعِيْلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١٢٧﴾

رَبَّنَا وَاَجْعَلْنَا مُسْلِمِيْنَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا اِنَّكَ اَنْتَ الرَّحِيْمُ ﴿١٢٨﴾

۱۲۹. پروردگارا، در میان آنان [= مردم مکه] پیامبری از خودشان [از نسل اسماعیل] برانگیز تا آیات تو را بر آنان بخواند و کتاب و حکمت به آنان بیاموزد و [از شرک و نادانی] پاکیزه‌شان گرداند. همانا که تو پیروزمندِ حکیمی.»

الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾

۱۳۰. و چه کسی جز آن که خود را به [سبکسری و] نادانی می‌اندازد از آیین ابراهیم رویگردان می‌گردد؟ و به راستی که ما او را در دنیا برگزیدیم و بی‌تردید، در آخرت [نیز] از شایستگان خواهد بود.

وَمَنْ يَرْعَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾

۱۳۱. آنگاه که پروردگارش به او فرمود: «[خالصانه] تسلیم شو» [و او در پاسخ] گفت: «تسلیم پروردگار جهانیان شدم».

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْتُ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾

۱۳۲. و ابراهیم و یعقوب فرزندانشان را به این [آیین] سفارش کردند [و هر یک به آنان می‌گفتند]: «ای فرزندان من، الله این آیین را برای شما برگزیده است [پس به آن بگروید] و از دنیا نروید مگر اینکه تسلیم [فرمان حق] باشید».

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾

۱۳۳. آیا هنگامی که مرگ یعقوب فرا رسید، شما حاضر بودید؟ آنگاه که به فرزندانش گفت: «بعد از من چه چیز را عبادت می‌کنید؟» گفتند: «معبود تو و معبود پدرانت - ابراهیم و اسماعیل و اسحاق - الله یکتا را عبادت می‌کنیم و ما تسلیم او هستیم».

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَاللَّهُ عَابِدُكُمْ وَإِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهُهَا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾

۱۳۴. آنان امتی بودند که درگذشتند؛ آنچه که [از نتیجه اعمالشان] کسب کرده‌اند، از آن خودشان است و آنچه شما کسب کرده‌اید از آن خودتان است؛ و شما درباره آنچه [آنان] انجام می‌دادند بازخواست نخواهید شد.

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

۱۳۵. و [اهل کتاب] گفتند: «یهودی یا نصرانی شوید تا هدایت یابید». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «[نه از آیین شما] بلکه از آیین ابراهیم [پیروی می‌کنیم] که حقگرا بود و هرگز در زمره مشرکان نبود».

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾

۱۳۶. [ای مؤمنان، به اهل کتاب] بگویید: «ما به الله ایمان آورده‌ایم و به آنچه بر ما نازل شده است و به آنچه که بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [یعقوب] نازل گردید و [همچنین] به آنچه که به موسی و عیسی داده شده است و به آنچه که به پیامبران [دیگر] از طرف پروردگارشان داده شده است؛ [آری به همه آنان ایمان می‌آوریم] و میان هیچ یک از ایشان تفاوت نمی‌گذاریم و ما [همگی] تسلیم الله هستیم».

قُولُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ وَ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾

۱۲۷. پس اگر آنان [نیز] به آنچه شما ایمان آورده‌اید ایمان آوردند، قطعاً هدایت یافته‌اند؛ و اگر پشت کنند، پس جز این نیست که قطعاً سر ستیز [و جدایی] دارند؛ پس [ای پیامبر، پروردگار یکتا برای حمایت تو کافی است و] به زودی الله [شر] آنها را از تو دفع خواهد نمود و او شنوای داناست.

۱۲۸. رنگ الهی [و دین او را بپذیرید و به آن پایبند باشید] و چه کسی خوش‌نگارتر از الله است؟ و ما تنها او را عبادت می‌کنیم.

۱۲۹. [ای پیامبر، به اهل کتاب] بگو: «آیا درباره الله با ما مجادله می‌کنید؟! در حالی که او پروردگار ما و شماسست و کردار ما از آن ما و کردار شما از آن شماسست؛ و ما او را با اخلاص عبادت می‌کنیم».

۱۴۰. [آیا] می‌گویید: «ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [یعقوب] یهودی یا نصرانی بودند [در حالی که یهودیت و نصرانیت پس از این پیامبران به وجود آمده‌اند]؟» بگو: «شما دانائید یا الله؟» و کیست ستمکارتر از آن کس که شهادتی را که از [جانب] الله [در کتاب‌های آسمانی درباره این پیامبران آمده و] نزد اوست کتمان می‌کند؟ و [یقین بدانید که] الله از آنچه می‌کنید غافل نیست.

۱۴۱. [به هر حال،] آنان امتی بودند که درگذشتند؛ آنچه که [از نتیجه اعمالشان] کسب کرده‌اند، از آن خودشان است و آنچه شما کسب کرده‌اید از آن خودتان است؛ و شما درباره آنچه [انان] انجام می‌دادند بازخواست نخواهید شد.

۱۴۲. به زودی گروهی از مردم کم‌خرد [یهودی] خواهند گفت: «چه چیزی آنها [=مسلمانان] را از قبله‌شان [= بیت‌المقدس] که بر آن بودند [به سوی کعبه] بازگرداند؟» [ای پیامبر،] بگو: «مشرق و مغرب از آن الله است؛ هرکس را بخواهد، به راه راست هدایت می‌کند».

۱۴۳. همان‌گونه [که قبله‌ای پسندیده برای شما برگزیدیم] شما را نیز، امتی میانه‌رو و اهل اعتدال [قرار دادیم تا] در روز قیامت [بر مردم گواه باشید] که پیامبران الهی پیامشان را به درستی ابلاغ کردند؛ و پیامبر بر شما گواه باشد [که کلام الله را به شما رسانده است]؛ و ما قبله‌ای را که پیشتر بر آن بودی [=بیت‌المقدس، قبله] قرار ندادیم، مگر به این هدف تا کسی را که از پیامبر پیروی می‌کند، از کسی که به عقب بازمی‌گردد [و از اطاعت الله و رسولش رویگردان می‌شود] مشخص کنیم. مسلماً این [حکم،] جز بر کسانی که الله هدایتشان کرده باشد،

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُو عِبْدُونَ ﴿١٣٨﴾

قُلْ أَتَحْجُونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُو مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصْرَى قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمْ اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَدَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

*سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَلَهُمْ عَن قِبَلِهِمُ آلِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٣﴾

سنگین و دشوار است. الله هرگز ایمان [و نماز] شما را ضایع نمی‌گرداند. به راستی که الله نسبت به مردم، دلسوز و مهربان است.

۱۴۴. [ای پیامبر،] به راستی که ما گرداندنِ رویت به [سوی] آسمان را [که در انتظار وحی الهی برای تغییر قبله هستی] می‌بینیم. اکنون تو را به [سوی] قبله‌ای باز می‌گردانیم که به آن راضی شوی؛ پس روی خود را به سوی مسجدالحرام کن و [شما نیز ای مؤمنان، برای ادای نماز] هر جا بودید، روی خود را به سوی آن بگردانید. کسانی که کتاب [آسمانی] به آنها داده شد، به خوبی می‌دانند که این [تغییر قبله، فرمانی] حق [و] از جانب پروردگارشان است؛ و الله از آنچه می‌کنند غافل نیست.

۱۴۵. اگر برای کسانی که کتاب [آسمانی] به آنان داده شده است هر گونه نشانه [و دلیلی برای حقانیتِ تغییر قبله] بیاوری، [باز هم] از قبله تو پیروی نمی‌کنند و تو [نیز] از قبله آنان پیروی نخواهی کرد و برخی از آنان نیز از قبله برخی دیگر پیروی نمی‌کنند؛ و اگر پس از آنکه علم و دانش به تو رسیده است، از خواسته‌های [نفسانی] آنان [در مورد قبله و سایر احکام] پیروی کنی، مسلماً از ستمکاران خواهی بود.

۱۴۶. کسانی که به آنان کتاب [آسمانی] داده‌ایم، او [= محمد صلی الله علیه وسلم] را چنان می‌شناسند که فرزندان خود را می‌شناسند [و می‌دانند که سخنش برحق است]؛ و [لی] گروهی از آنان - در حالی که خود نیز می‌دانند - حق را کتمان می‌کنند.

۱۴۷. [ای پیامبر،] آنچه بر تو نازل می‌گردد، حکم [حق] از جانب پروردگارِ توست؛ پس هرگز از تردیدکنندگان مباش.

۱۴۸. هر [امتی] جهتی دارد که [هنگام نماز] به آن رو می‌کند؛ پس [شما ای مؤمنان] در نیکی‌ها [بر یکدیگر] سبقت بگیرید. هر جا که باشید، الله [در روز قیامت،] همه شما را حاضر می‌کند. همانا الله بر هر چیزی تواناست.

۱۴۹. [ای پیامبر،] از هر مکانی که [به قصدِ سفر] خارج شدی، [هنگام نماز] روی خود را به سوی مسجدالحرام کن؛ و به درستی که این [قبله] حق [و] از جانب پروردگارت است؛ و الله از آنچه می‌کنید غافل نیست.

۱۵۰. و از هر مکانی که بیرون رفتی، [هنگام نماز] روی خود را به سوی مسجدالحرام کن و [شما ای مؤمنان،] هر جا که بودید، روی خود را به سوی آن [مسجد] کنید تا مردم علیه شما حجتی نداشته باشند [تا با استناد به آنها بهانه‌تراشی کنند]؛ مگر کسانی از آنان که ستم کردند [و

فَدَرَى تَقَلَّبَ وَجْهَكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾

وَلَيْنَ آتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَيْنَ آتَبَعْتَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٥﴾

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ، كَمَا يَعْرِفُونَ آبَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾

وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّيهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لِلْحَقِّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا

همواره دشمنتان خواهند بود؛ پس از آنان نترسید و از من بترسید [این تغییر قبله به این هدف بود] که نعمتم را بر شما تمام کنم [و شما را متمایز سازم]؛ باشد که هدایت شوید.

۱۵۱. همچنان که [نعمت دیگری نیز به شما ارزانی داشتیم و] پیامبری از خودتان به میانتان فرستادیم که آیات ما را بر شما می‌خواند و شما را [با امر به معروف و نهی از منکر، از پلیدی‌ها] پاک می‌گرداند و کتاب [= قرآن] و حکمت به شما می‌آموزد و آنچه را [که از امور دین و دنیایان که] نمی‌دانستید به شما آموزش می‌دهد.

۱۵۲. پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم و شکر مرا به جای آورید و از من ناسپاسی نکنید.

۱۵۳. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از شکیبایی و نماز یاری بجوید [که] بی‌تردید، الله با شکیبایان است.

۱۵۴. و به کسانی که در راه الله کشته می‌شوند، مُرده نگویید؛ بلکه آنان [نزد پروردگارشان] زنده‌اند؛ ولی شما نمی‌فهمید.

۱۵۵. و قطعاً شما را با چیزی از [قبیل] ترس و گرسنگی [= قحطی] و زیان مالی [= نابودی یا دشواری کسب آن] و جانی [= مرگ و میر یا شهادت] و زیان محصولات [کشاورزی] می‌آزماییم؛ و [ای پیامبر،] شکیبایان را [به آنچه در دنیا و آخرت برایشان فراهم می‌آید] بشارت بده؛

۱۵۶. همان کسانی که هر گاه مصیبتی به ایشان می‌رسد [از روی رضایت و تسلیم] می‌گویند: «به راستی که ما از آن الله هستیم و به سوی او بازمی‌گردیم».

۱۵۷. اینها هستند که درودها و رحمتی از پروردگارشان برایشان است و همینان هدایت‌یافتگانند.

۱۵۸. «صفا» و «مروه» از نشانه‌های [ظاهری شریعت] الله است؛ پس هر کس که حج خانه [کعبه] یا عمره به جای می‌آورد بر او گناهی نیست که طواف [= سعی] بین آن دو را [نیز] انجام دهد [و این کار، از رفتارهای جاهلیت تلقی نمی‌گردد]؛ و کسی که به میل خود کار نیکی انجام دهد، [بداند که] بی‌تردید، الله سپاس‌گزار و داناست.

تَخَشَوْهُمْ وَأَخْشَوْنِي وَلَا تَمَنَّي عَلَيكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ءَمُوتٌ ۚ بَلْ ءَحْيَاءٌ ۚ وَلَٰكِن لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾

وَلَتَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٦﴾

أُوَلِّيكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُوَلِّيكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعُنُونَ ﴿١٥٩﴾

۱۵۹. کسانی که دلایل روشن و هدایتی را که نازل کرده‌ایم - پس از آنکه در کتاب [= تورات و انجیل] برای مردم بیان نمودیم - پنهان می‌دارند، الله آنان را لعنت می‌کند و لعنت‌کنندگان [- اعم از فرشتگان و مؤمنان - نیز] بر آنان لعنت می‌کنند؛

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَٰئِكَ أَثُوبٌ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

۱۶۰. مگر کسانی که توبه کنند و [کارهای ناشایست خود را] اصلاح نمایند و [حقیقت را] آشکار سازند؛ اینان هستند که توبه‌شان را می‌پذیرم و من توبه‌پذیر مهربانم.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾

۱۶۱. کسانی که کفر ورزیدند [و به انکار حق کوشیدند] و در حال کفر مُردند، لعنت الله و فرشتگان و همه مردم بر آنها خواهد بود.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿١٦٢﴾

۱۶۲. در آن [لعنت و عذاب] جاودانه باقی می‌مانند و نه از عذابشان کاسته می‌شود و نه مهلت [عذرخواهی] می‌یابند.

وَاللَّهُمَّ إِلَهٌ وَحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

۱۶۳. [ای مردم،] معبود شما معبودی یگانه است [که] جز او [هیچ] معبودی [به حق] نیست؛ [او] بخشنده مهربان است.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾

۱۶۴. به راستی، در آفرینش آسمان‌ها و زمین و گذر شب و روز و کشتی‌هایی که برای بهره‌برداری مردم در دریا روانند و آبی که الله از آسمان نازل نموده است که با آن زمین را پس از مردنش [و نابود شدن گیاه آن] زنده کرده و انواع جنیندگان را در آن پراکنده است و [همچنین] در تغییر مسیر بادها و ابرهایی که در میان آسمان و زمین به خدمت [انسان] گماشته شده‌اند، برای کسانی که می‌اندیشند، نشانه‌هایی [واضح از قدرت پروردگار] است.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾

۱۶۵. [با وجود این آیات روشن،] برخی از مردم، همتایانی غیر از الله را [برای عبادت] برمی‌گزینند و آنها را همچون الله دوست می‌دارند؛ و [لی] کسانی که ایمان آورده‌اند الله را بیشتر دوست دارند؛ و کسانی که [با ارتکاب شرک و گناهان، بر خود] ستم کردند، هنگامی که عذاب [قیامت] را ببینند، [خواهند دانست] که تمام قدرت از آن الله است و اینکه الله سخت‌کیفر است.

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأُوا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾

۱۶۶. آنگاه که رهبران [گمراهگر،] از پیروان خود بیزاری می‌جویند و عذاب را می‌بینند و اسباب [و تمام روابطی که موجب نجاتشان می‌شد، همگی] قطع شود.

۱۶۷. و [در آن هنگام،] کسانی که [در دنیا از رهبران گمراهگر] پیروی کرده بودند می‌گویند: «کاش بازگشتی [به دنیا] برای ما بود تا همان گونه که آنان از ما بیزار می‌جستند [ما نیز] از آنها بیزار می‌جستیم». الله اینچنین رفتارشان را که مایه حسرتشان است به آنان نشان می‌دهد و [کافران] هرگز از آتش [دوزخ] بیرون نخواهند آمد.

۱۶۸. ای مردم، از آنچه در زمین است حلال و پاکیزه بخورید و از [راه‌ها و] گام‌های شیطان [که به وسیله آنها به تدریج شما را به سوی عذاب می‌کشد] پیروی نکنید که به راستی او دشمن آشکار شماست.

۱۶۹. [او] شما را فقط به بدی و زشتی فرمان می‌دهد و اینکه [بر آن می‌دارد تا] آنچه را که نمی‌دانید به الله نسبت دهید.

۱۷۰. و هنگامی که به آنان [= کافران] گفته شود: «از آنچه الله نازل کرده است پیروی کنید»، می‌گویند: [نه، بلکه ما از چیزی که پدران خود را بر آن یافتیم پیروی می‌کنیم. آیا اگر پدرانشان [از حقیقت] چیزی نفهمیده و هدایت نیافته باشند [باز هم کورکورانه از آنان پیروی می‌کنند]؟

۱۷۱. مثل [دعوت تو - ای محمد - برای هدایت این] کافران، همچون کسی است که چهارپایی را صدا می‌زند ولی آن [چهارپا] چیزی جز صدا و آوایی نمی‌شنود؛ [و حقیقت آن را درک نمی‌کند. این کافران نیز چنین‌اند که در مواجهه با حق،] کر و لال و کور هستند و از این رو نمی‌اندیشند.

۱۷۲. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از نعمت‌های پاکیزه‌ای که روزی شما کرده‌ایم بخورید و شکر الله را به جای آورید اگر تنها او را عبادت می‌کنید.

۱۷۳. به تحقیق، [الله] مُردار و خون و گوشت خوک و آنچه را که [هنگام ذبح،] نام غیر الله بر آن برده شود بر شما حرام کرده است؛ پس هر کس [برای حفظ جان خود، به خوردن آنها] ناچار شود، در صورتی که سرکش و زیاده‌خواه نباشد، بر او گناهی نیست. به راستی که الله آمرزنده مهربان است.

۱۷۴. کسانی که آنچه را الله در کتاب [تورات درباره نبوت محمد صلی الله علیه وسلم] نازل کرده است کتمان می‌کنند و آن را [برای کسب مال و مقام دنیا] به بهای اندکی می‌فروشند، [در حقیقت] جز آتش در شکم‌هایشان فرو نمی‌برند و الله روز قیامت با آنان سخن نمی‌گوید و [از

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّأُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَلَهُمْ حَسْرَتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ كُلُّوْا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٦٨﴾

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوْءِ وَالْفَحْشَاءِ وَإِن تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْلُو كَانُوا آبَاءَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بَعْضٌ عَمَّى فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُّوْا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَأَشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَالْحَنِزِيرَ وَمَا أَهَلَ بِهِ لِعَیْرِ اللَّهِ فَمَنْ أَضْطَرَّ غَيْرَ بَآغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ تَمَنَّا قَلِيلًا أَوْلِيكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ

پلیدی گناه] پاکشان نمی‌کند و عذاب دردناکی خواهند داشت.

۱۷۵. اینان همان کسانی هستند که گمراهی را به [بهای] هدایت و عذاب را به [بهای] آمرزش خریدند؛ پس بر [تحمل] آتش [دوزخ] چه شکیا هستند!

۱۷۶. این [مجازات بر کتمان حق]، به خاطر آن است که الله کتاب [های آسمانی] را به حق نازل کرده است و کسانی که در آن اختلاف کردند، دشمنی بسیار دور و درازی [با حقیقت] دارند.

۱۷۷. نیکی [فقط] این نیست که [برای نماز] روی خود را به سوی مشرق و [یا] مغرب بگردانید؛ بلکه نیکی آن است که کسی به الله و روز قیامت و فرشتگان و کتاب [آسمانی] و پیامبران ایمان آورد و مال [خود] را - با وجود دوست داشتنش - به خویشاوندان و یتیمان و مستمندان و در راه‌ماندگان و درخواست‌کنندگان [= گدایان] و در [راه آزادی] بردگان ببخشد و نماز برپا دارد و زکات پردازد؛ و [نیز] کسانی که چون عهد می‌بندند به پیمانشان وفا می‌کنند و [کسانی که] در فقر و سختی و زیان و بیماری و به هنگام [شدت گرفتن] نبرد، [پایداری و] شکیبایی می‌کنند؛ آنان [که به این ویژگی‌ها آراسته‌اند] کسانی هستند که راست گفتند و همانان پرهیزگاراند.

۱۷۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در [مورد] کشتگان [ی] که از روی عمد به قتل رسیده‌اند، حکم [قصاص بر شما مقرر گشته است: آزاد در برابر آزاد و برده در برابر برده و زن در برابر زن. پس اگر کسی از جانب برادر [دینی] اش [یعنی ولی مقتول]، چیزی [از حق قصاص] به او گذشت شود، [از سوی عفو کننده] باید خوشرفتاری شود [و سختگیری و بدرفتاری نشود، و از سوی قاتل نیز به ولی مقتول] پرداخت [دیه] با نیکی انجام گیرد [و در آن کم و کاست نباشد]. این [حکم]، [تخفیف و رحمتی است از سوی پروردگارتان؛ پس اگر کسی بعد از آن [گذشت و قبول دیه] تجاوز کند، عذابی دردناک [در انتظار] دارد.

۱۷۹. ای خردمندان، در قصاص برای شما [تداوم] زندگی است؛ باشد که تقوا پیشه کنید.

وَلَا يَكْفِيهِمْ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٥﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَهَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

*لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بَعْدَهُمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّادِقِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ أَلْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنثَىٰ بِالْأُنثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبِعْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَّاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَنٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾

۱۸۰. بر شما مقرر شده است که هر گاه زمان مرگ یکی از شما فرا رسد، اگر مالی از خود به جای گذاشته است، برای پدر و مادر و خویشاوندان، به شیوه‌ای شایسته وصیت کند. این [کار]، حقی است بر پرهیزگاران [که باید انجام دهند].

۱۸۱. پس هر کس آن [وصیت] را پس از شنیدنش تغییر دهد، گناهِش تنها بر [عهده] کسانی است که آن را تغییر می‌دهند. به راستی که الله شنوای داناست.

۱۸۲. اما کسی که از بی‌عدالتی [و تمایل بی‌جای] وصیت‌کننده [نسبت به بعضی ورثه] یا از گناه او [در وصیت نامشروع] بترسد و [با اصلاح وصیت] میان آنان [= وارثان]، سازش برقرار کند، بر او گناهی نیست [و مشمول حکم تبدیل وصیت نمی‌باشد]. همانا الله آمرزندهٔ مهربان است.

۱۸۳. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، روزه بر شما واجب شده است همان‌گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند [نیز] واجب شده بود؛ باشد که پرهیزگار شوید.

۱۸۴. روزهایی معین [را روزه‌داری کنید]؛ و هر کس از شما که بیمار یا مسافر باشد، [به اندازهٔ آن روزهایی که نتوانسته است روزه بگیرد] تعدادی از روزهای دیگر [را روزه بگیرد]؛ و بر کسانی که توانایی آن را ندارند، لازم است فدیة بدهند [و آن، به ازای هر روز، خوراک‌دادن به یک مسکین است]؛ و هر کس به میل خود [بیشتر] نیکویی کند، آن [افزون‌بخشی، به سود اوست و] برایش بهتر است؛ و اگر [فضیلت روزه‌داری را] بدانید، روزه برایتان بهتر [از افطار و پرداخت فدیة] است.

۱۸۵. ماه رمضان، [ماهی] است که قرآن در آن نازل شده است؛ [کتابی] که راهنمای مردم است و دلایل آشکاری از هدایت [با خود دارد] و جداکننده [حق از باطل] است. پس هر یک از شما [که مقيم و سالم است و] این ماه را دریابد، باید آن را روزه بدارد و هر کس که بیمار یا در سفر باشد، [باید به تعداد روزهایی که روزه نگرفته است] روزهای دیگری [را روزه بگیرد]. الله [با بیان این احکام،] برایتان آسانی می‌خواهد و دشواری نمی‌خواهد تا [بتوانید روزه ماه رمضان] را کامل کنید و الله را برای آنکه شما را هدایت کرده است، به بزرگی یاد کنید؛ باشد که شکر گزارید.

۱۸۶. و [ای پیامبر]، هرگاه بندگانم دربارهٔ من از تو بپرسند، [به آنان بگو] من نزدیکم و دعای دعاکننده را - هنگامی که مرا بخواند - اجابت می‌کنم؛ پس [آنان فقط] باید دعوت مرا بپذیرند و به من ایمان بیاورند؛ باشد که راه یابند.

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا
الْوَصِيَّةَ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى
الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾

فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ
يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ
عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ
مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَن تَصُومُوا
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ
يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا
الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ
إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

أَجَلٌ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفْتُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالآنَ بَدَشْرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتَمُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾

۱۸۷. [ای مؤمنان،] آمیزش با همسرانتان در شب [های] روزه، بر شما حلال گردیده است. آنان لباس شما هستند و شما لباس آنان [= مایه آرامش و سبب پاکدامنی یکدیگر] هستید. الله می‌دانست که شما به خود خیانت می‌کردید [و با آنکه در اوایل اسلام، آمیزش پس از نماز عشاء در شب روزه حرام بود، شما به آن بی‌توجه بودید]؛ پس توبه‌تان را پذیرفت و از شما درگذشت؛ پس اکنون [در شب‌های روزه می‌توانید] با آنان آمیزش کنید و آنچه را که الله برایتان مقرر داشته است [از ایشان] طلب کنید. بخورید و بیاشامید تا رشته سپید صبح [= فجر صادق] از رشته سیاه [شب] برایتان آشکار گردد؛ آنگاه روزه را تا شب به پایان برسانید؛ و در حالی که در مساجد معتکف هستید با زنان آمیزش نکنید. این مرزهای [احکام] الهی است؛ پس به آنها نزدیک نشوید. الله اینچنین آیات [و احکام] خود را برای مردم روشن می‌سازد؛ باشد که پرهیزگار شوند.

۱۸۸. و اموالتان را بین خود به باطل [و ناحق] نخورید و برای آنکه بخشی از مال مردم را به گناه بخورید، قضیه را به حاکمان ارجاع ندهید، در حالی که خودتان می‌دانید [که این کار، گناه است].

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾

۱۸۹. [ای پیامبر،] از تو دربارهٔ هلال‌ها [ی ماه] می‌پرسند؛ بگو: «آنها بیان اوقات [و تقویم طبیعی] برای مردم و [وسیله تعیین وقت] حج هستند». نیکوکاری آن نیست که [مانند دوران جاهلیت، در حال احرام،] از پشت خانه‌ها وارد شوید؛ بلکه نیکی آن است که شخص تقوا پیشه کند؛ [پس پرهیزگار باشید] و به خانه‌ها از درهایشان وارد شوید و از الله بترسید؛ باشد که رستگار شوید.

*يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾

۱۹۰. و در راه الله با کسانی که با شما می‌جنگند، بجنگید و [لی با مثل‌کردن و کشتن کودکان و زنان و کهنسالان] از حد تجاوز نکنید [که] به راستی، الله تجاوزگران را دوست ندارد.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتُلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

۱۹۱. و آنان [= مشرکان] را هر کجا یافتید، بکشید و از آنجا [= مکه] که شما را بیرون کرده‌اند اخراجشان کنید؛ زیرا فتنه [کفر و شرک و آزار رساندن به مسلمانان،] بدتر از قتل است؛ و [با وجود این،] در کنار مسجد الحرام با آنان پیکار نکنید مگر اینکه در آنجا با شما بجنگند؛ پس اگر [در آنجا] با شما جنگیدند، آنان را بکشید [که] سزای کافران چنین است.

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ أَخْرِجُوهُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقْتَلُوا فِيهِ فَإِن قَتَلْتُمُوهُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكٰفِرِينَ ﴿١٩١﴾

۱۹۲. پس اگر [از کفرشان] دست برداشتند [از نبرد دست بکشید که] بی‌گمان، الله آمرزندهٔ مهربان است.

فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾

۱۹۳. و با آنها بچنگید تا فتنه [= شرک] باقی نماند و دین، [خالصانه] از آن الله گردد. پس اگر دست برداشتند، [ستم نکنید که] ستم، جز بر ستمکاران روا نیست.

۱۹۴. [این] ماه حرام [(سال هفتم هجری) که امکان عمره گزاردن یافتید]، در برابر ماه حرام [سال گذشته] است [که مشرکان شما را از ادای حج بازداشتند] و [هتک] حرمتها [ی سرزمین و ماه حرام] قصاص دارد؛ پس هر کس که دشمنی کرد، همان گونه که بر شما دشمنی کرده است، با او دشمنی نمایید و از الله پروا کنید؛ و بدانید که الله با پرهیزگاران است.

۱۹۵. و در راه الله انفاق کنید و [با فرار از میدان جهاد و ترک انفاق]، خود را با دست خویشتن به هلاکت نیفکنید؛ و نیکی کنید [که] به راستی الله نیکوکاران را دوست دارد.

۱۹۶. و حج و عمره را برای الله به پایان رسانید و اگر [به سبب مانعی مانند ترس از دشمن یا ابتلا به بیماری از این کار] بازماندید، آنچه از قربانی [اعم از شتر، گاو یا گوسفند] میسر شد [ذبح کنید و آنگاه از احرام خارج شوید] و سرهایتان را نتراشید تا قربانی به جایگاهش [در قربانگاه] برسد؛ و اگر کسی از شما بیمار بود و یا ناراحتی ای در سر داشت [که ناچار بود به سبب آن، در حال احرام سرش را بتراشد]، فدیة بدهد؛ از [قبیل: سه روز] یا صدقه [= خوراک دادن به شش مسکین حرم] یا قربانی کردن گوسفندی [که میان فقرای حرم تقسیم شود]. پس هنگامی که در امان بودید، هر کس از عمره بهره مند گردید و سپس [اعمال] حج را آغاز کرد، آنچه از قربانی [برایش] میسر شد [ذبح کند]؛ و هر کس [قربانی] نیافت، [باید] سه روز در [ایام] حج و هفت روز [دیگر] هنگامی که [به خانه] بازگشتید روزه بگیرد. این، ده [روز] کامل است. این [حکم] برای کسی است که خانواده اش ساکن مسجد الحرام [= مکه و اطراف آن] نباشد؛ و از الله پروا کنید و بدانید که الله سخت کیفر است.

۱۹۷. [موسم] حج ماههای مشخصی است [از آغاز شوال تا دهم ذیحجه]؛ پس کسی که در این ماهها حج را [بر خود] واجب گرداند، [باید بداند که] در حج، آمیزش جنسی و [ارتکاب] گناه و درگیری [و جدال، روا] نیست؛ و هر کار نیکی که انجام دهید، الله آن را می داند؛ و [خوراک و پوشاک مورد نیاز حج را برای خود فراهم کنید و] توشه بگیرید [ولی به یاد داشته باشید که] به راستی، بهترین توشه، پرهیزگاری است؛ و ای خردمندان، از من پروا کنید.

۱۹۸. گناهی بر شما نیست که [در ایام حج، با خرید و فروش] از فضل پروردگارتان [منفعت و روزی] طلب کنید؛ و هنگامی که [روز نهم، پس از وقوف] از عرفات کوچ کردید،

وَقَتِّلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنْ أَنْتَهُوا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ فَمَنْ أَعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَأَعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا أَعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾

وَأْتُمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِفُوا بِرُءُوسِكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ وَفَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ بِهِ أَذَى مِّنْ رَّأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِّنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةً إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَّعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ﴿١٩٧﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ فَإِذَا أَفْضْتُمْ مِّنْ عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ

وَأَذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْتُكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الصَّالِينَ ﴿١٩٨﴾

الله را در «مَشَعَر الحرام» یاد کنید؛ و او را یاد کنید، زیرا شما را که پیشتر از گمراهان بودید [به ادای مناسک حج و دیگر اعمال عبادی] هدایت کرد.

ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٩﴾

۱۹۹. سپس از همانجا که مردم [= پیروان ابراهیم] روانه می‌شوند [شما نیز از عرفات به سوی منی] حرکت کنید و از الله آمرزش بخواهید [زیرا] بی‌تردید، الله آمرزندهٔ مهربان است.

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ﴿٢٠٠﴾

۲۰۰. پس چون مناسک [حج] خود را به جای آوردید، همان گونه که پدرانتان را [با فخر و غرور] یاد می‌کردید - بلکه [بهبتر و] بیشتر از آن - الله را یاد کنید؛ و برخی از مردم [کافرانی] هستند که می‌گویند: «پروردگارا، در دنیا [مال و فرزند] به ما عطا کن». این شخص در آخرت بهره‌ای [از نعمت‌های الهی] ندارد.

وَمَنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾

۲۰۱. و برخی [دیگر] از ایشان [مؤمنانی] هستند که می‌گویند: «پروردگارا، در دنیا نیکی [= روزی، سلامتی، دانش و ایمان] به ما عطا کن و در آخرت [نیز] نیکی [عطا فرما] و ما را از عذاب آتش ننگه دار».

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

۲۰۲. اینانند که از دستاوردشان بهره‌ای دارند؛ و الله در حسابرسی، سریع است.

*وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾

۲۰۳. الله را در روزهای معین [= سه روز ایام تشریق (یازدهم تا سیزدهم ذی‌حجه)] یاد کنید؛ پس کسی که شتاب کند و طی دو روز [اعمال را انجام دهد]، گناهی بر او نیست؛ و کسی که تأخیر کند [و اعمال را در سه روز انجام دهد]، گناهی بر او نیست. [این حق اختیار، برای کسی است که تقوا پیشه کند؛ و [ای مؤمنان] از الله پروا کنید و بدانید که به سوی او محشور خواهید شد.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾

۲۰۴. و [ای پیامبر]، از مردم کسی هست که گفتارش در [مورد] زندگی دنیا تو را به شگفت می‌اندازد و الله را بر [ایمان قلبی و] آنچه در دلش دارد گواه می‌گیرد [تا جایی که او را راستگو می‌پنداری] و حال آنکه او [در زمره] سرسخت‌ترین دشمنان [و بدخواهان اسلام و مسلمین] است.

وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ﴿٢٠٥﴾

۲۰۵. او هنگامی که [از تو] روی برمی‌گرداند و [از نزدت] می‌رود [یا به ریاستی می‌رسد]، در راه فساد در زمین می‌کوشد و [محصولات] کشاورزی و چهارپایان را نابود می‌سازد؛ و الله فساد و [تباکاری] را دوست ندارد.

۲۰۶. و هنگامی که به او گفته می‌شود: «از الله بترس»، خودبزرگ‌بینی [و غرور] او را به [استمرار بر انجام] گناه می‌کشاند؛ پس [آتش] جهنم برایش کافی است و چه بد جایگاهی است!

۲۰۷. و از مردم کسی [نیز] هست که جان خود را برای کسبِ خشنودی الله می‌فروشد؛ و الله نسبت به بندگان مهربان است.

۲۰۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، همگی به اسلام [و اطاعتِ الله] درآید و از [راه‌ها و] گام‌های شیطان پیروی نکنید. به راستی که او دشمن آشکار شماست.

۲۰۹. و اگر پس از آنکه نشانه‌های روشن و آشکار برایتان آمد، لغزش کردید و [منحرف شدید]، بدانید که الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۲۱۰. آیا انتظار [پیروان شیطان] غیر از این است که الله [در روز قیامت، برای داوری] در سایبان‌هایی از ابر به سویشان بیاید و فرشتگان [نیز برای اجرای عذاب الهی] آنان را احاطه کنند و کار یکسره شود؟ و آگاه باشید که همه [کارها به سوی الله بازگردانده می‌شود].

۲۱۱. [ای پیامبر] از بنی‌اسرائیل بپرس [که] چه اندازه نشانه‌های آشکار به آنها داده‌ایم؛ و کسی که نعمتِ الله را - پس از آنکه نصیبش شد - [به کفر و ناسپاسی] تبدیل کند، [عذاب سختی خواهد داشت و باید بداند که] الله سخت‌کیفر است.

۲۱۲. زندگی دنیا برای کافران آراسته شده است و [آنان] مؤمنان را مسخره می‌کنند؛ و [حال آنکه] پرهیزگاران در روز قیامت بالاتر از آنان هستند؛ [زیرا در بهشت جاوداند] و الله هر کس را بخواهد، بی‌شمار روزی می‌دهد.

۲۱۳. [در آغاز] مردم یک امت [و پیرو یک دین] بودند [اما پس از آنکه اختلاف کردند]؛ آنگاه الله پیامبران را بشارت‌بخش و بیم‌دهنده برانگیخت و همراه با آنان کتاب [آسمانی] را به‌حق نازل کرد تا میان مردم در آنچه اختلاف داشتند داوری کنند؛ و فقط کسانی که [تورات] به آنان داده شده بود - پس از آنکه نشانه‌های روشن به آنها رسید - به خاطر ستم و حسادتی که بینشان بود، در مورد آن اختلاف کردند؛ پس الله به فرمانِ خویش کسانی را که ایمان آورده بودند، به حقیقتی که در آن اختلاف داشتند هدایت نمود؛ و الله هر کس را بخواهد، به راه راست هدایت می‌کند.

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٢٠٦﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ أُبْتَعَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَعُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٠٨﴾

فَإِن زَلَلْتُمْ مِّن بَعْدِ مَا جَاءَكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَاَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٩﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَن يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِّنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَائِكَةِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢١٠﴾

سَلِّ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا ءَاتَيْنَهُمْ مِّنْ ءَايَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾

زَيْنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اٰخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اٰخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَا اٰخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾

۲۱۴. [ای مؤمنان،] آیا پنداشته‌اید که وارد بهشت می‌شوید و حال آنکه هنوز مانند آنچه بر [سر] پیشینیان شما آمد، بر [سر] شما نیامده است؟ دشواری و زیان به آنان رسید و [چنان سختی کشیدند و] به لرزه افتادند که پیامبر و کسانی که با او ایمان آورده بودند گفتند: «یاریِ الله کی فرا خواهد رسید؟» آگاه باشید! بی‌تردید، یاریِ الله نزدیک است.

۲۱۵. [ای پیامبر، یارانت] از تو می‌پرسند چه چیزی انفاق کنند؛ بگو: «هر مالی که انفاق کردید، باید به پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و نیازمندان و درراه‌ماندگان باشد؛ و هر کار نیکی که می‌کنید، الله به آن داناست.»

۲۱۶. [ای مؤمنان،] جهاد [در راه الله] بر شما واجب شده است، در حالی که [به سبب هزینة مالی و جانی] برایتان ناخوشایند است. چه بسا از چیزی خوشتان نیاید، حال آنکه برایتان بهتر است و چه بسا چیزی را دوست داشته باشید، حال آنکه برایتان شر است؛ و الله [خیر و شر] امور را [می‌داند و شما نمی‌دانید.

۲۱۷. [ای پیامبر،] درباره [حکم] جنگ در ماه حرام [= محرم، رجب، ذی‌قعدة و ذی‌حجه] از تو می‌پرسند؛ بگو: «جنگ در این [ماه‌ها، گناهی] بزرگ است و بازداشتن از راه الله و کفر ورزیدن به او و [جلوگیری از ورود مردم به] مسجد الحرام و بیرون راندن اهلیش از آنجا، نزد الله [گناهی] بزرگ‌تر است؛ و فتنه [ی شرک] از قتل بزرگ‌تر است.» و [ای مؤمنان، مشرکان] پیوسته با شما می‌جنگند تا اگر بتوانند، شما را از دینتان برگردانند؛ و کسانی از شما که از دینشان بازگردند و در حال کفر بمیرند، اعمالشان در دنیا و آخرت تباه می‌گردد و اینان اهل آتشند و همیشه در آن خواهند بود.

۲۱۸. کسانی که ایمان آوردند و کسانی که [برای برپایی دین حق] هجرت نمودند و در راه الله جهاد کردند، آنان به رحمتِ الله امیدوارند و الله [نسبت به اینان] آمرزنده مهربان است.

۲۱۹. [ای پیامبر، اصحابت] درباره شراب و قمار، از تو می‌پرسند؛ بگو: «در آن دو، گناهی بزرگ و [نیز] سودهایی برای مردم وجود دارد؛ ولی گناه آن دو، از سودشان [بیشتر و] بزرگ‌تر است؛ و از تو می‌پرسند: چه چیزی انفاق کنند؟ بگو: «مازاد [از نیازمندی خود را]». الله اینچنین آیات [خود] را برای شما روشن می‌سازد؛ باشد که بیندیشید.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزَلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ أَلاَ إِنَّا نَصْرُ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كَرْهٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يُقْتَلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنْ أَسْتَظَفُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَن دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾

*يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١٩﴾

۲۲۰. درباره دنیا و آخرت [بیندیشید]؛ و [ای پیامبر]، از تو در مورد [نحوه سرپرستی‌شان بر] یتیمان می‌پرسند؛ بگو: «اصلاح [کار و پرهیز از درآمیختن اموال] آنان بهتر است؛ و اگر با [تجمیع اموال آنان با دارایی خود، در هزینه‌های زندگی و مسکن با] آنان همزیستی کنید، [ایرادی در این کار نیست؛ زیرا] آنها برادران [دینی] شما هستند». و الله تبهکار را از درستکار می‌شناسد؛ و اگر الله می‌خواست، [در مورد یتیمان سخت‌گیری می‌کرد و] شما را به زحمت می‌انداخت. به راستی که الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۲۲۱. و [ای مؤمنان] با زنان مشرک تا ایمان نیاورده‌اند ازدواج نکنید؛ و بی‌گمان، کنیز مؤمن، از زن [آزاد] مشرک بهتر است؛ گرچه [زیبایی یا دارایی‌اش] مورد پسندتان واقع گردد؛ و [زنان مسلمان را] به ازدواج مردان مشرک درنیاورید، مگر آنکه ایمان بیاورند؛ و قطعاً برده مؤمن، از مرد [آزاد] مشرک بهتر است؛ گرچه شیفته [دارایی و موقعیت] او شده باشید. آنان به سوی آتش [دوزخ] فرا می‌خوانند و الله به فرمان [و توفیق] خویش به سوی بهشت و آمرزش دعوت می‌کند و آیات [و احکام] خویش را برای مردم روشن می‌سازد؛ باشد که پند گیرند.

۲۲۲. و [ای پیامبر]، از تو درباره حیض [= عادت ماهانه زنان] می‌پرسند؛ بگو: «آن پلید و زاینبار است؛ پس در حالت قاعدگی از [آمیزش با] زنان کناره‌گیری کنید و با آنان نزدیکی نکنید تا پاک شوند. پس هنگامی که پاک شدند [و غسل کردند]، از همان جا که الله به شما فرمان داده است [یعنی از راه قبل و نه از راه دُبر] با آنان آمیزش کنید. به راستی که الله توبه‌کنندگان را دوست دارد و پاکیزگان را [نیز] دوست دارد».

۲۲۳. زنان شما، [در حکم] کشتزاری برای شما هستند؛ پس هر گونه که می‌خواهید به کشتزار [= رَجِمِ همسر] خود درآید، و [توشه‌ای همچون فرزند صالح] برای خود پیش بفرستید و از الله پروا کنید و بدانید که او را ملاقات خواهید کرد، و [ای پیامبر، درباره نعمت‌های الهی] به مؤمنان بشارت بده.

۲۲۴. و الله را دستاویز سوگندهایتان قرار ندهید تا [به این بهانه] از نیکوکاری و پرهیزگاری و آشتی‌دادن میان مردم [دست بردارید]؛ و [بدانید که] الله شنوای داناست.

۲۲۵. الله شما را به خاطر سوگندهایی که بیهوده و بدون قصد یاد می‌کنید، مؤاخذه نمی‌کند؛ ولی به خاطر آنچه دل‌هایتان [عمداً] کسب کرده است [و سوگندهای دروغی که آگاهانه بر زبان آورده‌اید] بازخواست می‌کند؛ و [اگر توبه کنید]، الله آمرزنده بردبار است.

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الَّتِي تَمَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْتَقْتُمْ إِنْ أَلَّ اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٠﴾

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ يُوْمِنَ وَلَا مَهْمُ مَوْمِنَةً خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُوْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَدَىٰ فَأَعْتَرُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾

نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُّلْقَوُهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾

۲۲۶. برای کسانی که [به رسم جاهلیت] بر ترک آمیزش با زنان خود سوگند یاد کنند [= ایلاء می‌کنند] چهار ماه انتظار [و مهلت] است. پس اگر [در مدت چهار ماه یا کمتر، پشیمان شدند و به زانشان] بازگشتند، [بدانند که] الله آمرزندهٔ مهربان است.

۲۲۷. و اگر [بر ترک زانشان پافشاری کردند و] تصمیم به طلاق گرفتند، [بدانند که] همانا الله شنوای داناست.

۲۲۸. زنان مطلقه [پیش از ازدواج مجدد] باید به مدت سه بار پاکی [= دیدن سه بار عادت ماهیانه] انتظار بکشند؛ و اگر به الله و روز قیامت ایمان دارند، بر آنان روا نیست که آنچه را الله در رحم‌هایشان آفریده است کتمان کنند؛ و اگر شوهرانشان خواهان آشتی هستند، برای بازگرداندن آنان [به زندگی زناشویی] در این [مدت، از دیگران] سزاوارترند؛ و زنان حقوق شایسته‌ای [بر عهده مردان] دارند همانند [و همسنگ وظایفی] که بر عهده دارند و مردان [در سرپرستی و امر طلاق] بر آنان برتری دارند؛ و الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۲۲۹. طلاق [رجعی] دو بار است؛ پس [از آن، مرد یا باید همسرش را] به طرزی شایسته نگاه دارد یا به نیکی رها کند؛ و [ای مردان مسلمان،] برایتان حلال نیست که [ذره‌ای] از آنچه را به آنان داده‌اید [= مهریه و مانند آن] پس بگیرید؛ مگر آنکه [زن و شوهر] بترسند که نتوانند [حقوق زناشویی و] حدود الهی را بر پا دارند؛ پس [حل اختلاف را به خویشاوندان یا دوستان خود می‌سپارند؛ و شما ای مؤمنان] اگر ترسیدید که [ممکن است زوجین] حدود الهی را برپا ندارند، گناهی بر آن دو نیست که زن [برای کسب رضایت مرد به طلاق و آزاد کردن خود، مهریه‌اش را ببخشند یا به او] فدیهای بپردازد [و طلاق خلع بگیرد]. اینها حدود [احکام] الهی است؛ پس از آنها تجاوز نکنید؛ و هر کس از حدود الله تجاوز کند، ستمکار است.

۲۳۰. اگر [شوهر برای بار سوم] او را طلاق داد، پس از آن، [زن] برایش حلال نیست؛ مگر اینکه [به قصد ازدواج حقیقی و نه برای حلال‌شدن] با شوهری غیر از او ازدواج کند [و با وی همبستر شود. در این صورت،] اگر [شوهر دوم فوت کرد یا] او را طلاق داد، اگر [آن دو زوج سابق] می‌پندارند که حدود [احکام] الله را برپا می‌دارند، گناهی بر آن دو نیست که [با ازدواج مجدد،] به یکدیگر بازگردند. اینها حدود الله است که آنها را برای مردمی که می‌دانند [و به اسلام ایمان دارند] بیان می‌کند.

۲۳۱. و هنگامی که زنان را طلاق [رجعی] دادید و به پایان [روزهای] عدهٔ خویش رسیدند، آنان را به شایستگی نگه دارید یا به نیکی و خوبی رهایشان سازید؛ و [همچون دوران جاهلیت،] آنان را به قصد [آزار و] زیان‌رساندن نگه

لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَابِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِن فَآءُوا
فَإِنَ اللّٰهُ عَفُوٌّ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾

وَإِن عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَ اللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ
أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤْمِنْنَ
بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ
أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾

الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ ۗ وَلَا
يَحِلُّ لَكُمَّ أَن تَأْخُذُوا مِمَّا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَن يَخَافَا
أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ فَإِن خِفْتُمَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ۗ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا
تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ ﴿٢٢٩﴾

فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تحِلُّ لَهُ مِن بَعْدِ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ۗ
فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَن يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَن
يُقِيمَا حُدُودَ اللّٰهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا ۗ

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ
 اللَّهِ هُزُوعًا وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ
 عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ
 وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣١﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ
 يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَضُوا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ
 يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
 ذَلِكَ أَرْكَى لَكُمْ وَأَظْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا
 تَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

* وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ
 يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ
 بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ
 بِوَالِدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدَيْهِ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ
 أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
 وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
 إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ
 اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٣﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ
 بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا
 جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ
 بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ
 أَوْ أَكْتَمْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عَلِيمٌ اللَّهُ أَنْتُمْ سَتَدُّوهُنَّ
 وَلَكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا وَلَا
 تَعْرِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابَ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا

ندارید تا [به حقوقشان] تجاوز کنید؛ و هر کس چنین کند،
 قطعاً بر خویشتن ستم کرده است؛ و آیات الله را به
 مسخره نگیرید و نعمت الله را بر خود و آنچه را که از کتاب
 [= قرآن] و حکمت بر شما نازل کرده است و شما را با آن
 پند می‌دهد به یاد بیاورید و از الله پروا داشته باشید و
 بدانید که الله به همه چیز داناست.

۲۳۲. و هنگامی که زنان را طلاق دادید و [مدت] عده خود
 را به پایان رسانند، [شما ای سرپرستان،] آنان را
 بازندارید که اگر [بر اساس موازین شرعی] به طرز
 پسندیده‌ای بین خویش به توافق رسیده بودند، با شوهران
 [سابق] خود ازدواج کنند. این [دستوری است] که هر یک
 از شما که به الله و روز قیامت ایمان دارد، به آن [حکم] پند
 داده می‌شود؛ و این [دستور،] براینان پربرکت‌تر و پاکیزه‌تر
 است؛ و الله [خیر و صلاح شما را] می‌داند و شما
 نمی‌دانید.

۲۳۳. و مادران [باید] فرزندان خود را دو سال تمام شیر
 دهند. [این دستور،] برای کسی است که بخواهد دوران
 شیرخوارگی [فرزندش] را تکمیل کند؛ و بر صاحب فرزند [= پدر]
 لازم است خوراک و پوشاک آنان [= مادران] را [در
 مدت شیردادن] به طور شایسته‌ای [فراهم کند]. هیچ
 کس جز به اندازه توانایی‌اش مکلف نمی‌شود؛ نه مادر باید
 به خاطر فرزندش زیان ببیند و نه پدر به سبب فرزندش.
 [اگر پدر کودک فوت کرده بود و مالی هم نداشت] مانند
 همین [تعهدات پدر] بر وارث [نیز] لازم است؛ پس اگر آن
 دو [= پدر و مادر] با رضایت و مشورت یکدیگر بخواهند
 [کودک را زودتر] از شیر بازگیرند، گناهی بر آنها نیست؛ و
 اگر خواستید که برای فرزندانان دایه‌ای بگیرید، گناهی بر
 شما نیست؛ به شرط اینکه آنچه [از حقوق و دستمزد]
 مقرر کرده‌اید، به طور شایسته بپردازید؛ و از الله پروا کنید و
 بدانید که الله به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

۲۳۴. و افرادی از شما که می‌میرند و همسرانی
 [غیرباردار از خود] باقی می‌گذارند، [آن زنان برای ازدواج
 مجدد] باید چهار ماه و ده روز انتظار بکشند [و عده نگه
 دارند] و هنگامی که مدت عده خود را به پایان رسانند، در
 مورد آنچه آنان به طور شایسته [و مشروع] درباره
 [زندگی] خود انجام دهند، گناهی بر شما [سرپرستان]
 نیست؛ و الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

۲۳۵. و گناهی بر شما نیست که به طور کنایه، از زنانی
 [که در عده وفات یا عده طلاق بائن قرار دارند] خواستگاری
 کنید و یا در دل [بر این کار] تصمیم بگیرید [بدون اینکه آن
 را بیان کنید]. الله می‌دانست که شما به زودی به یاد آنان
 خواهید افتاد؛ ولی پنهانی به آنها وعده [زناشویی] ندهید
 مگر اینکه [به کنایه و اشاره] سخنی پسندیده بگویید و

[همچنین] تصمیم به عقد ازدواج نگیرید تا مدت مقرر [= عده] به سرآید؛ و بدانید که الله آنچه را که در دل‌های شماست می‌داند؛ پس از [مخالفت با] او پروا کنید و بدانید که به راستی الله آمرزندهٔ بردبار است.

۲۳۶. اگر زنان را قبل از آمیزش و قبل از تعیین مهریه، [به دلایلی] طلاق دادید، گناهی بر شما نیست و [در این صورت، دلجویی کنید و] آنان را [با اهدای هدیه‌ای مناسب] بهره‌مند سازید؛ توانگر به اندازهٔ توانش و تنگدست به اندازهٔ توانش. [اجرای این حکم،] بر نیکوکاران [حقی ثابت و] الزامی است.

۲۳۷. اگر پیش از نزدیکی با آنان، خواستید طلاقشان بدهید و مهریه‌ای برایشان تعیین کرده بودید، نصف آنچه را که تعیین کرده‌اید [به آنان بپردازید]؛ مگر اینکه [حق خود را] ببخشند یا [شوهر، یعنی] کسی که [تصمیم‌گیری در مورد] پیوند ازدواج با اوست، گذشت کند [و تمام مهریه را بپردازد]. گذشت شما [و بخشیدن تمام مهریه به زنان] به پرهیزگاری نزدیک‌تر است. [ای مؤمنان، هنگام پرداخت حقوق، آسان‌گیری و] نیکی را میان خود فراموش نکنید [و بدانید که] به راستی الله به آنچه می‌کنید بیناست.

۲۳۸. [ای مسمانان،] بر [ادای] همه نمازها و [به خصوص] نماز عصر کوشا باشید و با فروتنی و فرمانبرداری برای الله به پا خیزید.

۲۳۹. اگر [از خطر] ترسیدید، در حال پیاده یا سواره [یا حتی با ایما و اشاره نماز را به جای آورید] و چون ایمن شدید، الله را [چنان که به شما آموخته است] یاد کنید [و شکر او تعالی را به جای آورید] که آنچه را نمی‌دانستید به شما یاد داد.

۲۴۰. کسانی از شما که مرگشان فرامی‌رسد و همسرانی [از خود] به جا می‌گذارند، باید به نفع همسرانشان وصیت کنند که [وارثان] تا یک سال آنان را [با پرداختن هزینهٔ زندگی] بهره‌مند سازند، بدون آنکه [آنان را از خانهٔ شوهر] بیرون کنند. اما اگر [به میل خود، پیش از پایان یک سال، خانه را ترک کنند و] بیرون بروند، دربارهٔ آنچه که نسبت به [ظاهر و زندگی] خود به طور شایسته [و مشروع] انجام می‌دهند [از قبیل زینت‌کردن و ازدواج مجدد] گناهی بر شما نیست؛ و الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۲۴۱. و برای زنان مطلقه، هدیه‌ای مناسب و شایسته لازم است [که از طرف شوهر پرداخت شود تا دلشکستگی‌اش جبران گردد. اجرای این حکم،] حقی است بر مردان پرهیزگار.

أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمْ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدْرَهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدْرَهُ مَتْلَعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَدُّوا لِلَّهِ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتْنَعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾

وَالْمُطَلَّقَاتُ مَتْنَعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾

۲۴۲. [ای مؤمنان]، الله اینچنین آیات خویش را [که] مشتمل بر حدود و احکام است] به روشنی برایتان بیان می‌کند؛ باشد که بیندیشید.

۲۴۳. [ای پیامبر]، آیا نمی‌دانی [داستان] افرادی [از بنی اسرائیل] را که هزاران نفر بودند و از ترس [بیماری و] مرگ از خانه‌هایشان فرار کردند؟ آنگاه الله به آنان فرمود: بمیرید؛ [پس مُردند]. سپس الله آنها را زنده کرد [تا برایشان روشن گرداند که تمام کارها به دست اوست]. به راستی که الله نسبت به بندگانش صاحب بخشایش است؛ ولی بیشتر مردم شکر [نعمت‌هایش را] به جای نمی‌آورند.

۲۴۴. و [ای مؤمنان]، در راه الله بجنگید و بدانید که بی‌تردید، الله شنوای داناست.

۲۴۵. کیست که به الله قرض دهد؛ قرضی نیکو [و از اموالش در راه خشنودی پروردگار انفاق کند] تا [الله] آن را برایش چندین برابر کند؟ و الله است که [از روی حکمت و عدالت، در روزی بندگانش] تنگی و گشایش پدید می‌آورد؛ و [همگی در آخرت] به سوی او بازگردانده می‌شوند.

۲۴۶. [ای پیامبر]، آیا [از داستان] گروهی از [اشراف و بزرگان] بنی اسرائیل پس از موسی خبر داری که به پیامبر خود گفتند: «فرمانروایی برایمان انتخاب کن تا [به دستورش] در راه الله بجنگیم»؟ [پیامبرشان] گفت: «شاید اگر جهاد بر شما مقرر شود، [سرپیچی کنید و] جهاد نکنید»؛ گفتند: «چرا در راه الله جهاد نکنیم، در حالی که از خانه‌هایمان رانده شده‌ایم و پسرانمان [را به اسارت برده‌اند]؟» اما هنگامی که جنگ بر آنان مقرر شد - جز عده کمی از آنان - [همگی] سرپیچی کردند؛ و الله به [حال] پیمان‌شکنان و [ستمکاران] داناست.

۲۴۷. پیامبرشان به آنان گفت: «الله طالوت را به فرمانروایی شما برگزیده است». [آنان] گفتند: «چگونه او بر ما فرمانروایی کند در حالی که ما به فرمانروایی از او سزاوارتریم و از مال [دنیا نیز] بهره چندانی [به وی] داده نشده است؟» [پیامبرشان] گفت: «به راستی که الله او را بر شما برگزیده و دانش و نیروی جسمی‌اش را فزونی بخشیده است؛ و الله فرمانروایی خود را به هر کس بخواهد می‌دهد و الله گشایشگر داناست».

۲۴۸. پیامبرشان به آنها گفت: «نشانه [راستی و درستی] فرمانروایی او، این است که صندوق [عهد] به شما می‌رسد که مایه آرامشی از سوی پروردگارتان است و بازمانده میراث خاندان موسی و هارون [همچون عصا و برخی الواح تورات] در آن قرار دارد و در حالی [می‌رسد]

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾

*أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِن دِيَرِهِمْ وَهُمْ أَلُوفٌ حَدَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ وَأَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّهِمْ أَهْبَعْ لَنَا مَلَكًا نَقْتُلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِن دِيَارِنَا وَأَبْنَاؤُنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٦﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلَكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلَكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ ءَالُ مُوسَى وَعَآلُ

هَرُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

که فرشتگان آن را حمل می‌کنند. اگر مؤمن باشید، مسلماً در این [امر]، نشانه‌ای [در مورد حقانیت طالوت] برایتان وجود دارد».

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اعْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوُا آلِلَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٤٩﴾

۲۴۹. پس هنگامی که طالوت با لشکریان رهسپار شد، به آنان گفت: «الله [شکیبایی] شما را به وسیله یک نهر [آب] آزمایش می‌کند؛ هر کس از آن بنوشد، از [یاران] من نیست و هر کس از آن ننوشد، قطعاً از [یاران] من است؛ مگر کسی که با دست خود مثنی [از آن آب] برگردد [و به اندازه کف دستی بیاشامد]». پس جز عده کمی، همگی از آن [آب] نوشیدند؛ و هنگامی که او و کسانی که با او ایمان آورده بودند از آن [نهر] گذشتند [از کمی افراد خود ناراحت شدند و برخی] گفتند: «امروز ما توانایی [مقابله] با جالوت و سپاهیانش را نداریم». در این هنگام، کسانی که به دیدار الله [در آخرت] یقین داشتند گفتند: «چه بسا گروه کوچکی که به فرمان الله بر گروهی بسیار پیروز شدند و [بدانید که همواره] الله همراه شکیبایان است».

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

۲۵۰. و هنگامی که [طالوت و همراهانش] برای [مبارزه] با جالوت و سپاهیانش به میدان آمدند، گفتند: «پروردگارا، بر [دل‌های] ما صبر و شکیبایی فرو ریز و گام‌هایمان را استوار بدار و ما را بر گروه کافران پیروز گردان».

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾

۲۵۱. پس به فرمان الله، آنها را شکست دادند و داود [= جوان نیرومند و شجاعی که در لشکر طالوت بود] جالوت را کشت و الله فرمانروایی و نبوت را به او بخشید و از آنچه می‌خواست به او آموخت؛ و اگر الله [فتنه] برخی از مردم را توسط برخی دیگر دفع نمی‌کرد، قطعاً زمین تباه می‌گردید؛ ولی الله نسبت به جهانیان فضل [و بخشش] دارد.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْزُلُهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

۲۵۲. [ای پیامبر]، اینها، آیات الله است که آن را به حق بر تو می‌خوانیم و به راستی، تو از پیامبران هستی.

* تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِّنْهُمْ مَّن كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَعَاتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ مِّن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَٰكِنِ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾

۲۵۳. این پیامبران [که نام برخی از آنان گذشت] برخی از آنان را [در دریافت وحی و تعداد پیروان] بر برخی دیگر برتری دادیم. از [میان] اینان کسی [مانند موسی] بود که الله با او سخن گفت و درجات برخی [دیگر] از آنان را بالا برد؛ و به عیسی - پسر مریم - نشانه‌های روشنی [بر اثبات نبوتش] دادیم و او را توسط روح القدس [= جبرئیل] تأیید [و تقویت] کردیم؛ و اگر الله می‌خواست، کسانی که بعد از آنها آمدند پس از آن [همه] نشانه‌های روشنی که برایشان آمد، با یکدیگر نمی‌جنگیدند؛ ولی [با هم] اختلاف کردند و برخی از آنان ایمان آوردند و برخی کفر ورزیدند؛ و

اگر الله می‌خواست، [هرگز] با هم نمی‌جنگیدند؛ ولی الله آنچه را می‌خواهد، انجام می‌دهد.

۲۵۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از آنچه به شما روزی داده‌ایم انفاق کنید، پیش از آنکه روزی فرارسد که در آن نه خرید و فروشی است و نه دوستی و شفاعتی؛ و کافران [به سبب کفرشان] همان ستمکارانند.

۲۵۵. الله [معبودِ راستین است؛] هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ زنده پاینده [و قائم به ذات] است؛ نه خوابی سبک او را فرا می‌گیرد و نه خوابی سنگین؛ [و لحظه‌ای از تدبیر جهان هستی، غافل نمی‌ماند]؛ آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن اوست. کیست که نزد او جز به فرمانش شفاعت کند؟ گذشته و آینده آنان [= بندگان] را می‌داند و [آنان] به چیزی از علم او احاطه [و آگاهی] نمی‌یابند، مگر آنچه خود [الله] بخواهد. کرسی او آسمان‌ها و زمین را در بر گرفته است و نگهداشتن آنها بر او [سنگین و] دشوار نیست و او بلندمرتبه [و] بزرگ است.

۲۵۶. در [پذیرش] دین، هیچ اجباری نیست؛ به راستی که راه راست [و هدایت] از راه انحراف [و گمراهی] روشن شده است؛ پس هر کس به طاغوت [= هر آنچه به جای الله عبادت می‌شود] کفر بورزد و به الله ایمان بیاورد، قطعاً به محکم‌ترین دستاویز چنگ زده است که هرگز نخواهد گسست؛ و الله شنوای داناست.

۲۵۷. الله یاور [و کارساز] کسانی است که ایمان آورده‌اند؛ آنان را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون می‌برد؛ و کسانی که کافر شدند، [کارساز و] یاورشان طاغوت است [که] آنان را از نور [ایمان و علم] به سوی تاریکی‌ها [ی کفر و نادانی] بیرون می‌برد. آنان اهل آتش هستند [و] در آن جاودانند.

۲۵۸. [ای پیامبر،] آیا [داستان] آن شخص [= نمرود] را ندانسته‌ای که از [سرمستی] آنکه الله به او فرمانروایی بخشیده بود با ابراهیم دربارهٔ پروردگارش مجادله می‌کرد؟ هنگامی که ابراهیم گفت: «پروردگار من ذاتی است که زنده می‌کند و می‌میراند». [نمرود] گفت: «من [نیز] زنده می‌کنم و می‌میرانم». ابراهیم گفت: «الله خورشید را از مشرق [بیرون] می‌آورد؛ پس تو آن را از مغرب بیاور.» [آنگاه] آن کس که کفر ورزیده بود، مبهوت شد [و از ارائه دلیل ناتوان ماند]؛ و الله ستمکاران را هدایت نمی‌کند.

۲۵۹. یا همچون آن کس که از شهری [ویران و متروک] که سقف‌ها و دیوارهایش فروریخته بود گذشت، [و با خود] گفت: «چگونه الله [اهالی] این [دیوار] را پس از مرگشان زنده می‌کند؟» پس الله او را [به مدت] صد سال میراند

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفُسًا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِي يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةَ وَلَا شَفْعَةً ۗ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۚ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَآجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ ءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ ۗ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةً عَامًا ثُمَّ بَعَثَهُ

سپس او را زنده کرد [و به او] فرمود: «چه مدت [در این حال] مانده‌ای؟» گفت: «یک روز یا بخشی از یک روز [در این حال] مانده‌ام». فرمود: «چنین نیست؛ صد سال [در چنین حالی] مانده‌ای. به خوردنی و نوشیدنی‌ات بنگر که [رنگ و طعم آن] با گذشت زمان دگرگون نشده است و به آلاغ خود بنگر [که چگونه متلاشی شده است. ما چنین کردیم تا به سؤالت پاسخ گوئیم] و تو را برای مردم نشانه‌ای [در مورد معاد] قرار دهیم. [اکنون] به استخوان‌های آن [مركب سواری خود] نگاه کن که چگونه آنها را برداشته و به هم پیوند می‌دهیم و سپس گوشت بر آن می‌پوشانیم». پس هنگامی که [قدرت الهی بر زنده کردن مردگان] برایش آشکار شد، گفت: «[به یقین] می‌دانم که الله بر هر کاری تواناست».

۲۶۰. و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که ابراهیم گفت: «پروردگارا، به من نشان بده چگونه مردگان را زنده می‌کنی؟» [الله] فرمود: «مگر ایمان نیاورده‌ای؟» گفت: «بله؛ ولی [می‌خواهم] قلبم آرام بگیرد». فرمود: «پس چهار پرنده بگیر [و آنها را ذبح] و ریزه‌ریزه کن [و درهم بیامیز]، سپس بر هر کوهی پاره‌ای از آنها را بگذار [و] آنگاه آنها را [به سوی خود] فراخوان؛ [خواهی دید که زنده می‌شوند و] شتابان به سوی تو می‌آیند؛ و [ای ابراهیم،] بدان که الله شکست‌ناپذیر حکیم است».

۲۶۱. مَثَل [اجر و ثواب] کسانی که اموال خود را در راه الله انفاق می‌کنند، همانند دانه‌ای است که هفت خوشه می‌رویاند که در هر خوشه یکصد دانه است؛ و الله برای هر کس بخواهد [پاداش او را] چند برابر می‌کند و الله گشایشگر داناست.

۲۶۲. کسانی که اموالشان را در راه الله می‌بخشند و در پی بخشش خود، منت و آزار روا نمی‌دارند، پاداش آنان نزد پروردگارشان [محفوظ] است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند.

۲۶۳. سخنی پسندیده [در برخورد با نیازمندان] و گذشت [از اصرار و تندگی آنان]، بهتر از صدقه‌ای است که آزاری در پی دارد؛ و الله بی‌نیاز بردبار است.

۲۶۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، صدقه‌های خود را با منت و آزار باطل نکنید همچون کسی که مال خود را برای نمایش دادن به مردم انفاق می‌کند و به الله و روز قیامت ایمان ندارد؛ پس مثل او همچون مثل سنگ صافی است که بر روی آن [اندکی] خاک نشسته است؛ آنگاه باران تندگی بر آن می‌زند [و همه خاک‌ها را از سنگ می‌شوید] و آن را صاف [و بدون خاک] رها می‌کند. آنان [= ریاکاران] از

قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَتْ بَلْ لَبِثْتُمْ مِائَةً عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا حَمًا فَلَمَّا تَيَيَّنَ لَهُ قَالُوا أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوْ لَمْ تُؤْمِنْ قَالَتْ بَلَىٰ وَلَكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَتْ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾

* قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ

آنچه که انجام داده‌اند، چیزی به دست نمی‌آورند؛ و الله گروه کافران را هدایت نمی‌کند.

۲۶۵. و مثل کسانی که اموال خود را در طلب رضایت الله و به خاطر باوری که در دل‌هایشان [به پاداش الله] دارند انفاق می‌کنند، همچون باغی بر بالای تپه‌ای است که باران فراوانی بر آن ببارد و حاصلی دو چندان دهد؛ و اگر باران فراوانی هم به آن نرسد، بارانی سبک [نیز برایش کافی است و زمین پاکش را پرثمر می‌سازد]؛ و الله از آنچه می‌کنید آگاه است.

۲۶۶. آیا کسی از شما دوست دارد که باغی از درختان خرما و انگور داشته باشد که از زیر آنها جویبارها [ی گوارا] روان است و هر گونه میوه برایش به بار می‌آورد و [لی] در حالی که به سن پیری رسیده و فرزندی [خردسال] و ناتوان دارد، ناگهان گردبادی آتشین در آن زند و [همه باغ] بسوزد؟ [حال کسانی که صدقه‌های خود را با منت و آزار و ریا باطل می‌کنند نیز چنین است]. الله بدین گونه آیات [خود] را برای شما روشن می‌سازد؛ باشد که بیندیشید.

۲۶۷. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از چیزهای پاکیزه‌ای که به دست آورده‌اید و از آنچه از زمین برای شما برآورده‌ایم، انفاق کنید؛ و به سراغ [مال] ناپاک نروید که از آن انفاق نمایید؛ در حالی که خودتان حاضر به پذیرفتنش نیستید، مگر با چشم‌پوشی [و بی‌میلی] نسبت به آن؛ [پس چگونه چیزی را که برای خود نمی‌پسندید، برای الله روا می‌دارید؟] و بدانید که الله بی‌نیاز [و در ذات و صفات و افعالش] ستوده است.

۲۶۸. شیطان، شما را [به هنگام انفاق می‌ترساند و] وعده فقر [و تنگدستی] می‌دهد و شما را به زشتی‌ها [= ارتکاب گناه] امر می‌کند؛ ولی الله از جانب خود به شما وعده آمرزش و افزونی [نعمت] می‌دهد و الله گشایشگر داناست.

۲۶۹. [الله] به هر کس بخواهد حکمت [= راستی در گفتار و کردار] می‌دهد و بی‌تردید، به هر کس حکمت داده شود، یقیناً خیر فراوانی [به او] عطا شده است؛ و جز خردمندان، کسی [از آیات الهی] پند نمی‌گیرد.

۲۷۰. هر نفعه‌ای [کم یا زیاد] انفاق کنید یا هر نذری که [با خود] عهد کنید، قطعاً الله آن را می‌داند. [هر کس از اجرای اوامر الهی جلوگیری کند، ستمکار است] و ستمکاران [در آخرت]، هیچ یآوری ندارند.

فَتَرَكُهُ وَّصَلَّا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦٥﴾

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٦﴾

أَيُّدٌ أَحَدَكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّن نَّجِيلٍ وَأَعْتَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ ضُعْفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٧﴾

يَنَالِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفِقُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَنِّي حَمِيدٌ ﴿٢٦٨﴾

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٩﴾

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٧٠﴾

وَمَا أَنفَقْتُمْ مِّن تَفَقَةٍ أَوْ نَذْرٍ مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَّ مَا لِلظَّالِمِينَ مِّنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧١﴾

۲۷۱. اگر صدقه‌ها را آشکار کنید، چه نیکوست! و اگر آنها را پنهان دارید و به نیازمندان بدهید، برایتان بهتر است و [این گونه صدقه خالصانه و پنهانی، بخشی] از گناهانتان را می‌زداید؛ و [بدانید که در هر حال،] الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

۲۷۲. [ای پیامبر،] هدایت آنان بر عهده تو نیست؛ بلکه الله هر کس را بخواهد هدایت می‌کند؛ و [ای مؤمنان،] آنچه از مال [خود] انفاق می‌کنید، به سود خودتان است و [به یاد داشته باشید که] جز برای رضایت الله انفاق نکنید؛ و آنچه از مال انفاق می‌کنید، [پاداش آن] به طور کامل و تمام به شما داده می‌شود و [هرگز] به شما ستم نخواهد شد.

۲۷۳. [صدقات شما] برای افراد تنگدستی است که خود را وقف [جهاد] در راه الله کرده‌اند و نمی‌توانند [برای تأمین هزینه‌های زندگی] در زمین سفر کنند. از شدت [نجابت و خویش‌تنداری، افراد بی‌اطلاع [از حالشان]، آنان را بی‌نیاز می‌پندارند. اینان را از نشانه‌هایشان [که در لباس و وضعیت ظاهری‌شان آشکار است، به وضوح] می‌شناسی [و آنان هرگز] با اصرار [چیزی] از مردم نمی‌خواهند؛ و آنچه از مال انفاق می‌کنید، قطعاً الله از آن آگاه است.

۲۷۴. کسانی که اموال خود را شب و روز، پنهان و آشکار انفاق می‌کنند، پاداش آنان نزد پروردگارشان [محفوظ] است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند.

۲۷۵. کسانی که ربا می‌خورند [روز قیامت از قبر] برنمی‌خیزند؛ مگر مانند برخاستن کسی که بر اثر تماس شیطان، دیوانه شده است [و نمی‌تواند تعادل خود را حفظ کند]. این، به خاطر آن است که آنان [= رباخواران] گفتند: «داد و ستد نیز مانند ریاست [و هر دو، مال را افزون می‌کند]»؛ در حالی که الله، داد و ستد را حلال و ربا را حرام نموده است. پس هر کس که از [جانب] پروردگارش پندی به او برسد و [از رباخواری] دست بردارد، آنچه گذشته و [سودهایی که قبل از نزول حکم ربا دریافت کرده است] از آن اوست و [در مورد آینده نیز] کارش به الله واگذار می‌شود؛ و [لی] کسانی که [به رباخواری] بازگردند، اهل آتش [دوزخ] هستند و در آن جاودانند [= مدت طولانی در آن خواهند بود].

۲۷۶. الله ربا را نابود [و بی‌برکت] می‌گرداند و صدقات را [با افزودن بر ثوابش] افزایش و [برکت] می‌دهد؛ و الله هیچ کافر لجوج و گناهکاری را دوست ندارد.

إِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا
الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِّن سَيِّئَاتِكُمْ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾

*لَيْسَ عَلَيْكَ هُدْيُهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا
تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ
اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤْتِ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا
تُظَلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا
فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ
بِسِيمَتِهِمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْقَاقًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي
يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ
مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَن جَاءَهُ
مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ
وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٥﴾

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
كَفَّارٍ آثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾

۲۷۷. کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند و نماز برپا داشته‌اند و زکات پرداخته‌اند، پاداش آنان نزد پروردگارشان [محفوظ] است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَعَاتَوْا
الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

۲۷۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید و اگر مؤمن هستید، آنچه را که از [مطالبات] ربا باقی مانده است رها کنید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾

۲۷۹. اگر [چنین] نکرديد، بدانيد که الله و رسولش با شما پیکار خواهند کرد؛ و اگر توبه کردید، اصل سرمایه‌هایتان از آن شماست؛ نه [با گرفتن سود سرمایه‌تان به کسی] ستم می‌کنید و نه [با چشم‌پوشی از آن سود حرام] بر شما ستم می‌رود.

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتُمْ
فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾

۲۸۰. و اگر [شخصِ بدهکار،] تنگدست بود، تا [هنگام] گشایش [و توانایی بازپرداخت، به او] مهلت دهید و [اگر توانایی پرداخت نداشت،] بخشیدن آن [بدهی] برایتان بهتر است، اگر [ثواب این کار را] بدانید.

وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَن تَصَدَّقُوا خَيْرٌ
لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

۲۸۱. و از [عذاب] روزی بترسید که در آن به سوی الله بازگردانده می‌شوید؛ سپس به هر کس [پاداش] آنچه انجام داده است به طور کامل داده می‌شود و به آنان ستم نخواهد شد.

وَأْتَقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا
كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

۲۸۲. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر به یکدیگر وامی [پرداختید یا معامله‌نسیه‌ای انجام] دادید که سررسید معینی داشت، آن را بنویسید؛ و باید نویسنده‌ای [قرارداد] این کار را [بر اساس عدالت بین شما بنویسد و هیچ نویسنده‌ای نباید از نوشتنش خودداری کند، همان‌گونه] و به شکرانه آن [که الله به او آموزش داده است؛ و کسی که وام بر عهده اوست [= بدهکار] باید املا [و اقرار] کند و او [= نویسنده] بنویسد؛ و باید از الله، که پروردگار اوست، بترسد و از [مبلغ و مدت] آن [وام] چیزی نکاهد. اگر کسی که وام بر عهده اوست سَفِيه [= کم‌خرد]، یا [به سبب خردسالی یا بیماری یا پیری] ناتوان است، یا خود نمی‌تواند املا کند، باید قِيم او با [رعایت] عدالت املا کند و دو شاهد از مردان را [بر آن قرارداد] گواه بگیرید. اگر دو مرد نبودند، یک مرد و دو زن از میان گواهانی که [به عدالت آنان] رضایت دارید [گواه بگیرید] تا اگر یکی از آن دو [زن] فراموش کرد، دیگری به او یادآوری کند؛ و هنگامی که شاهدان [برای ادای شهادت] دعوت شدند، نباید [از آمدن] خودداری کنند. و از نوشتن [بدهی] تا سررسیدش [سستی نکنید و] دلگیر نشوید خواه [مبلغ آن] کم باشد خواه زیاد. این [کار،] در نزد الله به عدالت نزدیک‌تر و برای گواهی‌دادن، استوارتر است و برای آنکه [در مقدار و مدت وام] دچار تردید نشوید، [به احتیاط] نزدیک‌تر است؛ مگر

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْب
كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي
عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا بِيَحْسِ مِنْهُ شَيْئًا فَإِن
كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَن
يُمْلَ لَهُ فليُمْلِلْ وَلِيَهُ بِالْعَدْلِ وَأَسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِن
رِّجَالِكُمْ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن
تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَن تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا
الْأُخْرَىٰ وَلَا يَأْب الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا أَن
تَكْتُبُوهُ ضَعِيفًا أَوْ كِبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ذَٰلِكُمْ أَفْسَطُ عِنْدَ
اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَن تَكُونَ تِجَارَةً
حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا

اینکه داد و ستدی نقدی باشد که بین خود دست به دست می‌کنید. در این صورت، گناهی بر شما نیست که آن را ننویسید؛ و هنگامی که داد و ستد [نقدی] کردید، گواه بگیرید و [در این میان] نباید به نویسنده و گواه [هیچ] رنج و زبانی برسد؛ و اگر [چنین] کنید بی‌شک [بیانگر] نافرمانی شما خواهد بود؛ و [ای مؤمنان]، از الله پروا کنید [و معاملات را به همان شکلی که امر می‌کند انجام دهید]. الله [آنچه را که برای دنیا و آخرتتان سودمند است] به شما آموزش می‌دهد و الله به همه چیز داناست.

۲۸۳. اگر در سفر بودید و نویسنده‌ای نیافتید [که سند وام را بنویسد، چیزی] گرو بگیرید و اگر یکی از شما دیگری را امین دانست [و چیزی گرو نگرفت و نوشته و گواه نیز نداشت]، آن که امین شمرده شده است، باید امانت [و بدهی] خود را بازپس دهد و باید از الله، که پروردگار اوست، پروا کند؛ و شهادت را کتمان نکنید و [بدانید که] هر کس آن را کتمان کند، بی‌شک، قلبش گناهکار است؛ و الله به آنچه می‌کنید، داناست.

۲۸۴. آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن الله است. اگر آنچه را در دل خود دارید، آشکار کنید یا پنهانش نمایید، الله شما را بر [اساس] آن محاسبه می‌کند؛ آنگاه [بر اساس بخشش و رحمت خویش] هر کس را بخواهد می‌بخشد و [از روی عدالت و حکمتش نیز] هر کس را بخواهد عذاب می‌کند؛ و الله بر [انجام] هر کاری تواناست.

۲۸۵. رسول [الله] به آنچه از [سوی] پروردگارش بر او نازل شده ایمان آورده است و مؤمنان [نیز] همگی به الله و فرشتگان و کتاب‌ها و پیامبرانش ایمان آورده‌اند؛ [و رسول و مؤمنان گفتند]: «میان هیچ‌یک از پیامبرانش فرق نمی‌گذاریم [و به همه شان ایمان داریم]. و گفتند: «شنیدیم و اطاعت کردیم. پروردگارا، آمرزش تو را [خواه‌انیم] و بازگشت [تمام امور] به سوی توست.»

۲۸۶. الله هیچ کس را جز به اندازه توانش مکلف نمی‌کند. آنچه [از خوبی] به دست آورده است به سود اوست و آنچه [بدی] کسب کرده است به زیان اوست. [پیامبران و مؤمنان گفتند]: «پروردگارا، اگر فراموش یا خطا کردیم، ما را بازخواست نکن. پروردگارا، بار گران [و تکلیف سنگین] بر [دوش] ما مگذار؛ چنان که آن را [به مجازات گناه و سرکشی]، بر [دوش] کسانی که پیش از ما بودند [= یهودیان] نهادی. پروردگارا، آنچه که تاب تحملش را نداریم بر [دوش] ما مگذار و از ما درگذر و ما را بیامرز و به ما رحم کن. تو یار [و کارساز] مایی؛ پس ما را بر گروه کافران پیروز گردان.»

تَكْتُبُوهَا وَأَشْهَدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيَعْلَمَ كُمْ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾

* وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهْنُمْ مَقْبُوضَةً فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُؤْتِمِنَ أَمَلَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آتَمَّ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٤﴾

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفَوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٥﴾

ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نَقُرُّقَ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٦﴾

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٧﴾

سوره آل عمران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الم [= الف لام میم].

۲. الله [معبودِ راستین است؛] هیچ معبودی [به حق] جز او نیست؛ زنده پاینده [و قائم به ذات] است.

۳. این کتاب [= قرآن] را که تأییدکننده کتاب‌های [آسمانی] پیشین است، به حق و راستی بر تو نازل کرد و تورات و انجیل را

۴. پیش از آن برای هدایت مردم نازل کرد؛ و [نیز] فرقان را [که جداکننده حق از باطل است] نازل نمود. کسانی که به آیات الله کافر شدند، عذاب سختی [در پیش] دارند؛ و الله شکست‌ناپذیر [و] انتقام‌گیرنده است.

۵. بی‌تردید، هیچ چیز - [نه] در زمین و نه در آسمان - از الله پوشیده نمی‌ماند.

۶. اوست که شما را هر گونه که بخواهد در رجم‌ها شکل می‌دهد. هیچ معبودی [به حق] جز آن ذات شکست‌ناپذیر حکیم نیست.

۷. [ای پیامبر]، اوست که کتاب [= قرآن] را بر تو نازل کرد. بخشی از آن، آیات محکم [صریح و روشن] است که آنها اساس کتابند و [بخشی] دیگر متشابهات است [که تأویل‌پذیرند]؛ اما کسانی که در دل‌هایشان انحراف است، برای فتنه‌جویی [و گمراه کردن مردم] و به خاطر تأویل آن [به دلخواه خود]، از متشابه آن پیروی می‌کنند؛ حال آنکه تأویلش را [کسی] جز الله نمی‌داند؛ و راسخان در علم [= علمای دین] می‌گویند: «ما به همه آن [آیات - چه محکم و چه متشابه] ایمان آوردیم؛ همه از طرف پروردگار ماست»؛ و جز خردمندان کسی پند نمی‌گیرد.

۸. آنان می‌گویند: «پروردگارا، بعد از آنکه ما را هدایت فرمودی، دل‌هایمان را [از راه حق] منحرف مگردان و از سوی خود، رحمتی به ما ارزانی دار [که] بی‌تردید، تو بسیار بخشنده‌ای.

۹. پروردگارا، بی‌شک، تو مردم را برای روزی که در [آمدن] آن تردیدی نیست جمع خواهی کرد. قطعاً الله در وعده [خود] خلاف نمی‌کند».

الم ﴿۱﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿۲﴾

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنجِيلَ ﴿۳﴾

مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ﴿۴﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿۵﴾

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۶﴾

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَأَمَّنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿۷﴾

رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿۸﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿۹﴾

۱۰. در حقیقت، کسانی که کفر ورزیدند، اموال و فرزندانشان چیزی از [عذاب] الله را از آنان دور نخواهد کرد و آنان خود هیزم آتش [دوزخ] هستند.

۱۱. [شیوه این کافران] همچون شیوه خاندان فرعون و [روش] کسانی است که پیش از آنها بودند: آیات ما را تکذیب کردند؛ پس الله آنان را به [سزای] گناهانشان عذاب کرد؛ و الله [نسبت به کافران] سخت‌کیفر است.

۱۲. به کسانی که کفر ورزیدند بگو: «به زودی [از مؤمنان] شکست خواهید خورد و [سپس در قیامت] به سوی جهنم محشور می‌شوید؛ و چه بد جایگاهی است!».

۱۳. قطعاً در [رویاری] دو گروهی که [در بدر] با هم روبرو شدند، [عبرت و] نشانه‌ای برای شما بود؛ یک گروه در راه الله می‌جنگید و [گروهی] دیگر کافر بودند. [مؤمنان] با چشم خود، آنان [=کافران] را دوبار خود [و کمتر از تعداد واقعی‌شان] می‌دیدند؛ و الله هر کس را بخواهد با یاری خود تأیید می‌کند. به راستی در این [ماجرا] برای اهل بینش، عبرتی است.

۱۴. دلبستگی به خواستنی‌های [مادی]، از [جمله] زنان و فرزندان و اموال هنگفت - از طلا و نقره و اسب‌های نشاندار و دام‌ها و کشتزار[ها]- برای مردم آراسته شده است. [اما تمام] این [ها، لذت‌ها و] کالای [زودگذر] زندگی دنیاست و [حال آنکه] سرانجام نیک، نزد الله است.

۱۵. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «آیا [می‌خواهید] شما را از چیزی آگاه کنم که از این [دارایی‌ها و لذت‌های مادی] بهتر باشد؟» کسانی که تقوا پیشه کرده‌اند، نزد پروردگارشان باغ‌هایی دارند که از زیر [درختان] آن جویبارها روان است؛ جاودانه در آن خواهند بود و همسرانی پاکیزه [و بی‌عیب دارند] و [همچنین از] خشنودی الله [برخوردارند]؛ و الله به [احوال] بندگان بیناست.

۱۶. [این بهشتیان] کسانی [هستند] که می‌گویند: «پروردگارا، به راستی که ما ایمان آورده‌ایم؛ پس گناهانمان را ببامرز و ما را از عذاب آتش ننگه دار.»

۱۷. آنان [در برابر مشکلات و در راه اطاعت و ترک گناه] شکیبایی می‌ورزند و [در گفتار و رفتارشان] راستگو هستند و [در برابر اوامر الهی] فرمانبردارند و [برای خشنودی باری تعالی] انفاق می‌کنند و در سحرگاهان آمرزش می‌طلبند.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿۱۰﴾

كَذَابِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۱۱﴾

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۱۲﴾

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ اللَّتَاتِي فَئْتَةٌ تُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلِهِمْ رَأَىٰ الْعَيْنُ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿۱۳﴾

زِينَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ ﴿۱۴﴾

* قُلْ أُوْنِبْتُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَلِكَ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿۱۵﴾

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَعْمَاءٌ فَأَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَنَنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿۱۶﴾

الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿۱۷﴾

۱۸. الله، که [در جهان هستی] برپادارنده عدل است، گواهی داده است که معبودی [به حق] جز او نیست و فرشتگان و علما [نیز بر یگانگی و عدالت الهی گواهی می دهند]. معبودی [به حق] جز او نیست [که] شکست ناپذیر حکیم است.

۱۹. در حقیقت، دین [پسندیده] نزد الله همان اسلام است؛ و کسانی که کتاب [آسمانی] به آنان داده شده است، با یکدیگر به اختلاف نپرداختند مگر پس از آنکه علم برایشان [حاصل] آمد [و حجت بر آنان تمام شد]. آن [اختلاف و تفرقه] هم به خاطر سرکشی و حسدی [بود] که میانشان وجود داشت؛ و هر کس به آیات الله کفر بورزد، [بداند که] الله در حسابرسی سریع است.

۲۰. [ای پیامبر،] اگر [درباره اسلام و توحید] با تو مجادله کردند، بگو: «من در برابر الله [و اوامر و احکامش] تسلیم شده‌ام و پیروانم [نیز چنین هستند]»؛ و به اهل کتاب [= یهود و نصاری] و مشرکان بگو: «آیا شما هم تسلیم شده‌اید؟» اگر تسلیم شوند، قطعاً هدایت یافته‌اند و اگر رویگردان شدند [و سرپیچی کردند، اندوه مدار؛ زیرا] تو وظیفه‌ای جز رساندن [وحی] نداری؛ و الله به [احوال] بندگان بیناست.

۲۱. به راستی، کسانی که به آیات الله کفر می‌ورزند و پیامبران را به ناحق [و فقط از روی ستم و دشمنی] می‌کشند و [نیز] کسانی را که به عدالت امر می‌کنند، به قتل می‌رسانند، آنان را به عذابی دردناک بشارت ده!

۲۲. آنان کسانی هستند که اعمالشان در دنیا و آخرت تباه شده است و [در آخرت] هیچ یآوری ندارند.

۲۳. [ای پیامبر،] آیا داستان کسانی را که بهره‌ای از کتاب [تورات] یافته‌اند ندانسته‌ای که چون به [بازگشت به] سوی کتاب الله فراخوانده می‌شوند تا میانشان حکم کند، گروهی از [علما و بزرگان] آنان [که حقیقت را خلاف میل و منفعت خود می‌بینند] به حال سرپیچی روی برمی‌تابند؟

۲۴. این [رویگردانی از حق]، به سبب آن است که [به] خیال خام خود [گفتند: «آتش [دوزخ] جز چند روزی به ما نخواهد رسید»؛ و این [افتراها] و دروغ‌هایی که می‌بافتند آنان را در دینشان فریفته ساخت.

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ اللَّهِ الْأَسْلَمُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾

فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسَلَّمْتُ وَجْهِي لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِي فَقُلْ لِّلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ ءَأَسَلَّمْتُمْ فَإِنْ أَسَلَّمُوا فَقَدْ أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٢﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيحًا مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّوْا فَرِيقًا مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾

۲۵. پس [حال پشیمانی‌شان] چگونه خواهد بود؟ [آری، در بدترین حال خواهد بود] آنگاه که آنان را برای روزی که [هیچ] تردیدی در [وقوع] آن نیست گرد آوریم و به هر کس [پاداش] آنچه که فراهم کرده است به تمام و کمال داده شود و به آنان ستم نخواهد شد.

۲۶. [ای پیامبر،] بگو: «بار الها، ای فرمانروای هستی، هر کس را بخواهی حکومت می‌بخشی و از هر کس بخواهی حکومت را بازپس می‌گیری؛ و به هر کس بخواهی عزت [و قدرت] می‌دهی و هر کس را بخواهی خوار می‌داری. [پروردگارا،] خوبی به دست توست و بی‌گمان، تو بر هر چیزی توانایی.

۲۷. شب را به روز در می‌آوری و روز را به شب در می‌آوری [و از طول یکی می‌کاهی و بر دیگری می‌افزایی] و [موجود] زنده را از [ماده] بی‌جان بیرون می‌آوری [= رویش گیاه از دانه] و [ماده] بی‌جان را از [موجود] زنده خارج می‌سازی [= بیرون آمدن تخم از پرندگان] و به هر کس بخواهی، بی‌شمار روزی می‌دهی.»

۲۸. مؤمنان نباید کافران را به جای مؤمنان، دوست خود بگیرند؛ و هر کس چنین کند، هیچ پیوندی با الله ندارد [و الله از او بیزار است]؛ مگر آنکه [ضعیف باشید و ناچار شوید با نرمی در گفتار و رفتار،] خویشان را از [آزار] آنان در امان دارید [و به خاطر حفظ جانتان احتیاط کنید]؛ و الله شما را از [نافرمانی] خویش برحذر می‌دارد؛ و بازگشت [همه] به سوی الله است.

۲۹. [ای پیامبر، به مؤمنان] بگو: «اگر هر آنچه [از دوستی و محبت کافران که] در دل‌هایتان است، پنهان دارید یا آشکارش کنید، الله آن را می‌داند [و نیز] آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند؛ و الله بر هر چیزی تواناست.»

۳۰. [روز قیامت،] روزی [است] که هر کس آنچه را از کار نیک [و بد] انجام داده است حاضر می‌بیند و آرزو می‌کند میان او و اعمال بدی که انجام داده است فاصله زیادی باشد؛ و الله شما را از [نافرمانی و کیفر] خود بر حذر می‌دارد؛ و الله نسبت به بندگان [خود] دلسوز است.

۳۱. [ای پیامبر،] بگو: «اگر الله را دوست دارید، از من پیروی کنید تا الله شما را دوست بدارد و گناهانتان را ببامزد؛ و الله آمرزندهٔ مهربان است»

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْتَهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مَن تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَتُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَن تَتَّقُوا مِنْهُمُ تُقَاتَهِ وَيُحَذِّرْكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾

قُلْ إِن تَحْتَفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرْكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾

قُلْ إِن كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾

۳۲. [ای پیامبر،] بگو: «از الله و پیامبر [او] اطاعت کنید»؛ پس اگر پشت کردند [و سرپیچی نمودند]، قطعاً الله کافران را دوست ندارد.

۳۳. به راستی که الله، آدم و نوح و خاندان ابراهیم و خاندان عمران را بر جهانیان برگزید.

۳۴. فرزندانی که برخی از آنان، از [نسل] برخی دیگرند؛ [توحید، اعمال صالح، و اخلاق والا را از یکدیگر به میراث برده‌اند]؛ و الله شنوای داناست.

۳۵. [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که همسر عمران گفت: «پروردگارا، من آنچه را در شکم دارم برای تو نذر کردم که آزاد [از همه چیز، در خدمت بیت المقدس و عبادت‌کننده تو] باشد؛ پس از من بپذیر که تو خود شنوای دانایی».

۳۶. پس هنگامی که او را به دنیا آورد، گفت: «پروردگارا، من او را دختر زاده‌ام - ولی الله به آنچه او به دنیا آورده بود، دانایتر بود - و پسر همانند دختر نیست، و من او را مریم نام نهادم و او و فرزندانش را از [شر] شیطان رانده‌شده، در پناه تو قرار می‌دهم».

۳۷. آنگاه پروردگارش او [= مریم] را به نیکویی پذیرفت و [نهاد] وجودش را [به شیوه شایسته‌ای پرورش داد و سرپرستی‌اش را به زکریا سپرد. هر گاه زکریا وارد عبادتگاه [او] می‌شد، نزدش غذایی می‌یافت [پس با شگفتی] می‌گفت: «ای مریم، این [غذا] از کجا برایت آمده است؟» [مریم] می‌گفت: «این [غذا] از جانب الله است. بی‌گمان، الله به هر کس بخواهد، بی‌شمار روزی می‌بخشد».

۳۸. آنجا [بود که] زکریا پروردگارش را خواند [و] گفت: «پروردگارا، از جانب خویش فرزندی پاک و پسندیده به من عطا کن [که] بی‌تردید، تو شنونده دعایی».

۳۹. پس در حالی که او [= زکریا] ایستاده در عبادتگاه [خود] نماز می‌خواند، فرشتگان او را ندا دادند که: «الله تو را به [ولادت] یحیی بشارت می‌دهد [که] تصدیق‌کننده کلمه الله [= عیسی] است و [در علم و عبادت، بر قوم خویش] سرور است و پارساست [= به شهوات توجهی ندارد] و پیامبری از شایستگان است».

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

﴿٣٣﴾ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَعَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَعَآلَ عِمْرَانَ
عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِن بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

إِذ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي
مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي
أُعِيدُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا
زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا
رِزْقًا قَالَ يَمْرِئِمُ أَنَّىٰ لَكَ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةً
طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾

فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ
يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا
وَنَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾

۴۰. [زکریا] گفت: «پروردگارا، چگونه فرزندی خواهم داشت، حال آنکه پیری به سراغم آمده و همسرم [نیز] نازاست؟» [الله] فرمود: «[امر آفرینش] چنین است [که] الله هر چه بخواهد، انجام می‌دهد».

۴۱. [زکریا] گفت: «پروردگارا، برایم نشانه‌ای قرار بده»؛ [الله] فرمود: «نشانه‌ات این است که سه [شبانه] روز، [بدون اینکه بیمار باشی] جز با اشاره، قادر به سخن گفتن با مردم نیستی [پس صبور باش] و پروردگارت را بسیار یاد کن و شامگاهان و صبحگاهان [او را] تسبیح گوی».

۴۲. و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که فرشتگان گفتند: «ای مریم، الله تو را برگزیده و پاک ساخته و تو را [در عصرِ خودت]، بر زنان جهان برتری داده است.

۴۳. ای مریم، [همواره] عبادتگر پروردگار خویش باش و [برای او] سجده بگزار و همراه رکوع‌کنندگان رکوع کن».

۴۴. [ای پیامبر، این [خبر]، از خبرهای غیبی است که به تو وحی می‌کنیم. و تو هنگامی که [علمای مذهبی یهود] قلم‌هایشان را [برای قرعه‌کشی به آب] می‌افکندند تا [تعیین کنند] کدامیک سرپرستی مریم را به عهده گیرد، نزدشان نبودی؛ و [نیز] وقتی که [بر سر این موضوع] با یکدیگر کشمکش می‌کردند، کنارشان حضور نداشتی.

۴۵. و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که فرشتگان گفتند: «ای مریم، الله تو را به کلمه‌ای از جانب خویش بشارت می‌دهد که نامش مسیح - عیسی پسر مریم - است؛ در حالی که [او] در دنیا و آخرت آبرومند و از نزدیکان [درگاه الهی] است.

۴۶. او در گهواره [به اعجاز]، و در میانسالی [به وحی الهی] با مردم سخن می‌گوید و از شایستگان است».

۴۷. [مریم] گفت: «پروردگارا، چگونه فرزندی خواهم داشت در حالی که [هیچ] بشری به من دست نزده است؟» [فرشته] گفت: «الله بدین‌سان هر چه را بخواهد می‌آفریند [و] هر گاه چیزی را اراده کند، فقط به آن می‌گوید: "باش" آنگاه آن [چیز بی‌درنگ] موجود می‌شود».

۴۸. و [نیز بشارت داد که الله] به او نوشتن و حکمت و تورات و انجیل می‌آموزد.

قَالَ رَبِّ أُنِّي يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِي الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا وَاذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَرِ ﴿٤١﴾

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمْرُؤُا إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾

يَمْرُؤُا أَقْنِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمْرُؤُا إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾

قَالَتْ رَبِّ أُنِّي يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾

۴۹. و پیامبری به سوی بنی اسرائیل است که [به آنان می‌گوید]: «من از سوی پروردگارتان برای شما نشانه‌ای آورده‌ام: من از گِل برایتان [چیزی] به شکل پرنده می‌سازم؛ آنگاه در آن می‌دمم و به فرمان الله [آن گِل بی‌جان، تبدیل به] پرنده‌ای می‌شود؛ و [همچنین] به فرمان الله، کور مادرزاد و مبتلایان به پیسی را بهبودی می‌بخشم و مردگان را زنده می‌کنم و از آنچه می‌خورید و در خانه‌هایتان ذخیره می‌کنید به شما خبر می‌دهم. مسلماً اگر ایمان داشته باشید، در این [معجزات] نشانه‌ای برای شماست [که نبوت‌م را باور کنید].

۵۰. و [می‌گوید: «آمده‌ام تا] تصدیق‌کننده تورات باشم که پیش از من [نازل شده] است؛ و [فرستاده شده‌ام] تا برخی از چیزهایی را که بر شما حرام شده بود، حلال کنم؛ و نشانه‌ای از طرف پروردگارتان برای شما آورده‌ام؛ پس از الله پروا نمایید و مرا اطاعت کنید.

۵۱. به راستی که الله، پروردگار من و پروردگار شماست؛ پس او را عبادت کنید [که] راه راست این است».

۵۲. سپس چون عیسی به کفر آنان پی برد گفت: «چه کسانی یاوران من [در راه دعوت] به سوی الله هستند؟» حواریون گفتند: «ما یاوران [دین] الله هستیم؛ به الله ایمان آورده‌ایم و [تو نیز ای عیسی،] گواه باش که ما تسلیم [او] هستیم.

۵۳. پروردگارا، به آنچه نازل کرده‌ای ایمان آوردیم و از فرستاده [تو] پیروی نمودیم؛ پس ما را در زمره گواهان [به حق و مؤمنان به پیامبرت] بنویس».

۵۴. [پس از مدتی کافران بنی اسرائیل برای کشتن عیسی] مکر ورزیدند و الله [نیز در پاسخشان] تدبیر نمود و الله بهترین تدبیرکنندگان است.

۵۵. [یاد کن از] هنگامی که الله [به عیسی] فرمود: «ای عیسی، من تو را [از زمین] برمی‌گیرم و به سوی خویش بالا می‌برم و تو را از [آلایش و تهمت] کسانی که کفر ورزیدند، پاک می‌گردانم و تا روز رستاخیز، کسانی را که از تو پیروی کردند [و به محمد ایمان آوردند]، برتر از کسانی قرار می‌دهم که کفر ورزیدند. سپس بازگشتتان به سوی من است؛ آنگاه در [مورد] آنچه در آن اختلاف می‌کردید، میانتان داوری می‌کنم.

۵۶. اما کسانی را که کفر ورزیدند، در دنیا و آخرت به عذابی سخت مجازات می‌کنم و یاورانی نخواهند داشت.

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَلَأَجَلٍ لَّكُمْ بَعْضُ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿٥٠﴾

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾

* فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

رَبَّنَا ءَامَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٣﴾

وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٥٤﴾

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِعِيسَىٰ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَحْكُم بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعْدَبْنَاهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٥٦﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾

ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ
ثُمَّ قَالَ لَهُ وَاكُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ
تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ
وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى
الْكٰذِبِينَ ﴿٦١﴾

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِن إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ
لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾

فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾

قُلْ يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ
أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا
بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا
مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾

يٰٓأَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرٰهِيْمَ وَمَا أُنزِلَتْ
التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِن بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾

۵۷. و اما کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، [الله] پاداششان را به طور کامل به آنان خواهد داد؛ و الله ستمکاران را دوست ندارد.

۵۸. [ای پیامبر،] اینها که [از ماجرای عیسی] بر تو می‌خوانیم، از نشانه‌ها [ی روشن] است [که بر راستگویی تو] و [درستی این] اندرز حکمت‌آمیز [= قرآن] دلالت دارد.

۵۹. در حقیقت، مثل عیسی نزد الله، همچون مثل [خلقت] آدم است [که] او را از خاک آفرید سپس به او فرمود: «باش؛ پس [بی‌درنگ] موجود شد.

۶۰. [آنچه درباره عیسی بیان کردیم،] حقیقتی از جانب پروردگار توست؛ پس هرگز از تردیدکنندگان مباش.

۶۱. پس [ای پیامبر،] هر کس [از نصرانی‌های نجران] پس از آن دانشی که درباره او [= عیسی] برایت [حاصل] آمده است با تو بحث و جدل کند، [به آنها] بگو: «بیاید [همگی را] فرابخوانیم: پسران ما و پسران شما و زنان ما و زنان شما و خود ما و شما [نیز حاضر شویم]؛ سپس به [درگاه الهی تضرع و] دعا کنیم و لعنت الله را بر دروغگویان قرار دهیم».

۶۲. این همان داستان حقیقی [مسیح] است، و هیچ معبودی [به حق] جز الله نیست و بی‌گمان، الله ذات شکست‌ناپذیر [و] حکیم است.

۶۳. پس اگر [از سخن حق] روی گردانند، [بدان که] الله از [حال] مفسدان آگاه است.

۶۴. [ای پیامبر،] بگو: «ای اهل کتاب، به سوی سخنی بیاید که میان ما و شما عادلانه است [و انحرافی از حق در آن نیست:] که جز الله را عبادت نکنیم و چیزی را [در قدرت و تدبیر] با او شریک نسازیم و برخی از ما برخی دیگر را به جای الله، معبود نگیرند». اگر آنان [از این دعوت] روی گردانند، پس [ای مؤمنان، به آنان] بگوید: «گواه باشید که ما تسلیم [اوامر الهی] هستیم».

۶۵. ای اهل کتاب، چرا درباره ابراهیم مجادله می‌کنید؛ در حالی که تورات و انجیل بعد از او نازل شده است؟ آیا نمی‌اندیشید؟

۶۶. هان! شما [اهل کتاب] کسانی هستید که درباره آنچه نسبت به آن آگاهی و علم داشتید، بحث و ستیز می‌کردید؛ پس چرا [اینک] در مورد چیزی که به آن علم ندارید [و در کتاب‌هایتان نیامده است] بحث و ستیز می‌کنید؟ در حالی که الله [حقایق امور را] می‌داند و شما نمی‌دانید.

۶۷. ابراهیم نه یهودی بود و نه نصرانی؛ بلکه حق‌گرای مسلمان بود و هرگز از زمره مشرکان نبود.

۶۸. به راستی، سزاوارترین مردم به ابراهیم همان کسانی هستند که از او پیروی کرده‌اند؛ و [از جمله] این پیامبر [شما محمد] و کسانی که [مسلمانند و به او] ایمان آورده‌اند؛ و الله [یار و] کارساز مؤمنان است.

۶۹. [ای مؤمنان]، گروهی از اهل کتاب آرزو می‌کردند کاش شما را گمراه می‌کردند؛ در حالی که جز خودشان [کسی] را گمراه نمی‌کنند و [لی] نمی‌فهمند.

۷۰. ای اهل کتاب، چرا به آیات الله کافر می‌شوید، در حالی که خود [به درستی آن] گواهی می‌دهید؟

۷۱. ای اهل کتاب، چرا حق را به باطل می‌آمیزید و حقیقت [= پیامبری محمد] را پنهان می‌کنید در حالی که خود می‌دانید؟

۷۲. گروهی از [علمای] اهل کتاب [به یکدیگر] گفتند: «در آغاز روز به آنچه بر مؤمنان نازل شده است ایمان بیاورید و در پایان [روز] کافر شوید؛ شاید آنان [نیز تردید کنند و از اسلام] برگردند.

۷۳. و [اینکه] ایمان نیاورید مگر به کسی که از دین شما پیروی می‌کند». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «در حقیقت، هدایت [راستین]، هدایت الله است. [دوباره گفتند: «هرگز چیزی به مسلمانان نیاموزید و اجازه ندهید] به کسی نظیر آنچه به شما داده شده است، داده شود یا [دلیلی در اختیارشان نگذارید که بتوانند] در پیشگاه پروردگارتان با شما بحث کنند». [ای پیامبر] بگو: «بی‌تردید، فضل [و برتری] به دست الله است؛ آن را به هر کس بخواهد می‌بخشد؛ و الله گشایشگر داناست.

هَذَا نَسْتُمْ هَؤُلَاءِ حَاجِجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾

وَدَّتْ ظَآئِفُهُ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَضِلُّونَكُمْ وَمَا يَضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

وَقَالَتْ ظَآئِفُهُ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ ءَامِنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَيَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَجَهَ النَّهَارِ وَكُفِّرُوا ءَاخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَنْ يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيْتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

۷۴. رحمت خویش را به هر کس بخواهد اختصاص می‌دهد؛ و الله دارای بخشش بزرگ [و بی‌اندازه] است».

۷۵. از اهل کتاب کسی هست که اگر مال فراوانی به او امانت دهی، آن را به تو باز می‌گرداند؛ و از [میان] آنان کسی هست که اگر او را بر دیناری امین بشماری، آن را به تو باز نمی‌گرداند؛ مگر آنکه پیوسته بر [دریافت] آن ایستادگی کنی. این به سبب آن است که آنان می‌گویند: «در مورد [خوردن اموال] امیها [= غیر یهود]، گناهی بر ما نیست»؛ و [بدین گونه، آنان] در حالی که [حقیقت را] می‌دانند، بر الله دروغ می‌بندند.

۷۶. آری، [این کار، گناه است؛ اما] هر کس به پیمان خود وفا کند و پرهیزگاری نماید، [بداند که] بی‌تردید، الله پرهیزگاران را دوست دارد.

۷۷. کسانی که پیمان الله [درباره اجرای احکام] و سوگندهای خود [درباره پیروی از محمد] را به بهای ناچیزی می‌فروشند، یقیناً بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت و الله روز قیامت با آنان سخن نمی‌گوید و به آنان نمی‌نگرد و آنها را [از گناه] پاک نمی‌سازد و عذاب دردناکی [در پیش] دارند.

۷۸. و گروهی از آنان [= یهود] هستند که زبان خود را به [هنگام تلاوت] کتاب [تورات] چنان می‌گردانند [و آن را تحریف می‌کنند] که گمان کنید [آنچه می‌خوانند واقعاً] از [مطالب آن] کتاب [آسمانی] است، در حالی که از آن کتاب نیست؛ و [باز به دروغ] می‌گویند: «آن [جملات] از جانب الله است»؛ در صورتی که از جانب الله نیست و بر الله دروغ می‌بندند، در حالی که خود [نیز حقیقت را] می‌دانند.

۷۹. برای هیچ بشری سزاوار نیست که الله به او کتاب و حکم [= دانش و فهم] و پیامبری دهد، سپس او به مردم بگوید: «به جای الله، بندگان من باشید». بلکه [سزاوار است که پیامبران به مردم بگویند]: «به خاطر آنکه کتاب [تورات] را آموزش می‌دادید و از آنجا که [عقاید و احکام آن را] فرا می‌گرفتید، [فقیهان و دانشمندان] الهی باشید».

۸۰. و نه اینکه به شما فرمان دهد که فرشتگان و پیامبران را [به جای الله،] صاحب‌اختیار [معبود] بگیرد. آیا [این شخص] شما را پس از آنکه مسلمان شدید، به کفر فرمان می‌دهد؟

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

* وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَّهُ بِعِنطَارٍ يُؤَدِّيهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنُهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّيهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيَّةِ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْفَيْصِمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُودُونَ أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنَّبُوءَةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعْلَمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾

۸۱. و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که الله از پیامبران پیمان گرفت [و فرمود: «هر گاه به شما کتاب و حکمتی دادم و آنگاه فرستاده‌ای [= محمد] به سویتان آمد که آنچه را با شماست تصدیق کرد، باید به او ایمان آورید و یاری‌اش کنید». [آنگاه] فرمود: «آیا اقرار کردید و پیمان محکم مرا در این باره پذیرفتید؟» [آنان] گفتند: «اقرار کردیم». [الله] فرمود: «پس [بر خود و امت‌هایتان] گواه باشید و من [نیز] با شما از گواهانم».

۸۲. پس هر کس بعد از این [پیمان، از عهد خویش] روی بگرداند، آنانند که فاسقند».

۸۳. آیا [کافران، آیینی] جز دین الله را می‌جویند؟ حال آنکه هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است - خواه ناخواه - سر به فرمان او نهاده است و [همگی] به سوی او بازگردانده می‌شوند.

۸۴. [ای پیامبر،] بگو: «به الله و آنچه بر ما نازل شده است ایمان آوردیم و [همچنین به] آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و [پیامبرانی که از] نوادگان [یعقوب بودند] نازل گردیده است و آنچه به موسی و عیسی و [دیگر] پیامبران از جانب پروردگارشان داده شده است؛ میان هیچ‌یک از آنان فرقی نمی‌گذاریم و تسلیم او هستیم».

۸۵. هر کس دینی غیر از اسلام برگزیند، هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیانکاران است.

۸۶. چگونه الله قومی را هدایت می‌کند که بعد از ایمانشان [پس از آنکه] گواهی دادند به اینکه پیامبر [اسلام] بر حق است و برایشان دلایل روشن آمد، کافر شدند؟ و قطعاً الله قوم ستمکار را هدایت نمی‌کند.

۸۷. جزایشان این است که لعنت الله و فرشتگان و مردم، همگی بر آنهاست.

۸۸. در آن [لعنت،] جاودانه می‌مانند؛ نه عذاب از اینان کاسته می‌شود و نه مهلت [عذر و توبه] می‌یابند.

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِءَ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾

فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾

أَفَعَيِّرَ دِينَ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

قُلْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٨٥﴾

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾

أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾

۸۹. مگر کسانی که پس از آن توبه کردند و [با درستکاری، رفتارشان را] اصلاح نمودند؛ که بی‌گمان، الله آمرزندهٔ مهربان است.

۹۰. به راستی، کسانی که پس از ایمان خود کافر شدند و بر کفر [خویش] افزودند، هرگز توبهٔ آنان پذیرفته نخواهد شد و آنان قطعاً گمراهند.

۹۱. کسانی که کفر ورزیدند و در حال کفر از دنیا رفتند، اگر زمین پر از طلا باشد و [بتوانند] آن را به عنوان فدیة [و کفارة] اعمال بد خویش [بپردازند، هرگز از هیچ‌یک از آنها پذیرفته نخواهد شد و مجازاتی دردناک [در پیش] دارند و یاورانی نخواهند داشت.

۹۲. [ای مؤمنان،] هرگز به [منزلت و ثواب] نیکوکاری دست نمی‌یابید مگر آنکه از آنچه دوست دارید انفاق کنید؛ و بی‌تردید، الله به آنچه انفاق می‌کنید داناست.

۹۳. همهٔ غذاها برای بنی‌اسرائیل حلال بود، مگر آنچه یعقوب پیش از نزول تورات بر خود حرام کرده بود. [ای پیامبر، به یهود] بگو: «اگر راست می‌گویید [و سخنم را باور ندارید]، تورات را بیاورید و آن را بخوانید».

۹۴. پس هر کس بعد از این، بر الله دروغ بندد، آنانند که ستمکارند.

۹۵. [ای پیامبر،] بگو: «الله [در مورد یعقوب و هر چه نازل فرموده است] راست گفت؛ پس از آیین ابراهیم پیروی کنید که حق‌گرا بود و هرگز در زمرهٔ مشرکان نبود».

۹۶. در حقیقت، نخستین خانه‌ای که برای [عبادت] مردم قرار داده شد، همانی است که در مکه قرار دارد که پربرکت و [مایه] هدایت جهانیان است.

۹۷. در آن [خانه،] نشانه‌های روشن، [از جمله] مقام ابراهیم است و [دیگر اینکه] هر کس وارد آن [حرم] شود، در امان خواهد بود؛ و بر مردم [واجب] است که برای [عبادت] الله قصد آن خانه کنند [البته برای] کسی که توانایی [مالی و جسمی] رفتن به سوی آن را دارد؛ و هر کس [به فریضة حج] کفر ورزد، بی‌تردید، الله از جهانیان بی‌نیاز است.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٨٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ أزدَادُوا كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٩٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلْءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوْ افْتَدَى بِهِ ۗ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٩١﴾

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾

*كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٣﴾

فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٤﴾

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ ۗ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ۗ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۗ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾

۹۸. [ای پیامبر،] بگو: «ای اهل کتاب، چرا به آیات الله کفر می‌ورزید؟ حال آنکه الله بر آنچه می‌کنید، گواه است».

۹۹. بگو: «ای اهل کتاب، چرا کسی را که ایمان آورده است از راه الله باز می‌دارید و آن را منحرف می‌خواهید؟ در حالی که شما [خود به درستی آن] گواهید؛ و الله از آنچه می‌کنید غافل نیست».

۱۰۰. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر از گروهی از اهل کتاب اطاعت کنید، شما را پس از ایمانتان به کفر باز می‌گردانند.

۱۰۱. و چگونه شما کافر می‌شوید در حالی که آیات الله بر شما خوانده می‌شود و پیامبرش میان شماست؟ و هر کس به [کتاب] الله [و سنت پیامبرش] تمسک جوید، قطعاً به راه راست هدایت شده است.

۱۰۲. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله آن گونه که شایسته پروا کردن از اوست. پروا کنید و جز در حال مسلمانی نمیرید.

۱۰۳. و همگی به ریسمان الله [= دین الله] جنگ زبید و پراکنده نشوید؛ و نعمت [بزرگ] الله را بر خود به یاد آورید که چگونه دشمن یکدیگر بودید و او میان دل‌هایتان الفت ایجاد کرد و به [لطف و برکت] نعمتش برادر [یکدیگر] شدید؛ در حالی که [پیش از آن، به خاطر کفرتان،] بر لب پرتگاه آتش قرار داشتید [که] الله شما را از آن نجات داد. الله اینچنین آیات خود را برایتان آشکار می‌سازد؛ باشد که هدایت یابید.

۱۰۴. و [ای مؤمنان،] باید گروهی از شما باشند که [مردم را] به نیکی دعوت کنند و به [کارهای] شایسته فرمان دهند و از [امور] ناپسند بازدارند؛ و آنانند که رستگارانند.

۱۰۵. و مانند کسانی نباشید که پس از آنکه دلایل روشن برایشان آمد، پراکنده شدند و اختلاف کردند. اینان عذابی سهمگین [در پیش] دارند.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مِمَّنْ آمَنَ تَبِعُونَهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ﴿١٠٠﴾

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ ۗ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ ۚ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۗ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا ۗ وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُم مِّنْهَا ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۚ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٣﴾

وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۗ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌُ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌُ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ

وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا

كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾

۱۰۶. روزی که چهره‌هایی سپید و چهره‌هایی سیاه می‌گردد؛ اما [به] کسانی که چهره‌هایشان سیاه شده است [گفته می‌شود:] «آیا بعد از ایمانتان کافر شدید؟ پس به سبب آنچه کفر می‌ورزیدید، عذاب را بچشید».

وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَتْ وُجُوهُهُمْ فَمِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا

خَالِدُونَ ﴿١٠٧﴾

۱۰۷. و اما کسانی که چهره‌هایشان سپید گشته است، در رحمتِ الله [در بهشتِ برین] جای می‌گیرند و در آن جاودانند.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْزِلُهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ

ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۸. [ای پیامبر]، اینها آیات الله است که آن را به حق بر تو می‌خوانیم؛ و الله [هیچ گاه] ستمی برای جهانیان نمی‌خواهد.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ

الْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾

۱۰۹. و هر چه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ الله است و [همه] کارها به سوی الله بازگردانده می‌شود.

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ

وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ

الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِّنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ

الْفٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾

۱۱۰. [ای امت محمد]، شما بهترین امتی هستید که برای مردم پدیدار شده‌اید؛ به کار نیک فرمان می‌دهید و از کار ناپسند باز می‌دارید و به الله ایمان دارید؛ و اگر اهل کتاب [نیز] ایمان می‌آوردند، قطعاً برایشان بهتر بود؛ برخی از آنان مؤمنند و [لی] بیشتر آنان [فاسق و] نافرمانند.

لَنْ يَضُرَّوْكُمْ إِلَّا أَذًى وَإِن يُقْتَلُوا يُوَلَّوْكُمْ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا

يُنْصَرُونَ ﴿١١١﴾

۱۱۱. [فاسقان اهل کتاب] جز آزاری اندک [همچون طعنه و تمسخر] هرگز زبانی به شما نخواهند رساند و اگر با شما بجنگند، [شکست می‌خورند و] به شما پشت می‌کنند؛ آنگاه [نیز از سوی هیچ کس] یاری نمی‌شوند.

ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ مَا تَفَقَّوْا إِلَّا مِجْبَلٍ مِّنَ اللَّهِ

وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَضُرِبَتْ

عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ

وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا

يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾

۱۱۲. [یهود] هر کجا یافت شوند، [داغِ ننگ و] خواری بر آنان زده شده است؛ جز در پناه الله یا پناه مردم، [امنیت نمی‌یابند]؛ و آنان به خشمی از الله گرفتار شده‌اند و [داغ] درماندگی [و بدبختی] بر آنان زده شده است. این به سبب آن بود که به آیات الله کفر می‌ورزیدند و پیامبران را به ناحق می‌کشتند؛ [و نیز] این [کیفر] به خاطر آن بود که نافرمانی کردند و از حدود [الهی] تجاوز می‌نمودند.

*لَيْسُوا سَوَاءً مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ

اللَّهِ ءَأَنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾

۱۱۳. [ولی همهٔ آنان] یکسان نیستند. گروهی از اهل کتاب هستند که درستکارند [و] در دل شب، در حالی که به نماز ایستاده‌اند، آیات الله را می‌خوانند،

۱۱۴. [برخی از] آنان به الله و روز قیامت ایمان دارند و [مردم را] به نیکی امر می‌کنند و از بدی باز می‌دارند و در [انجام] کارهای نیک می‌شتابند و آنان از زمره شایستگانند.

۱۱۵. و هر کار نیکی که انجام دهند، هرگز درباره آن ناسپاسی نخواهند دید [=نیکی‌هایشان نزد الله محفوظ است]؛ و الله به [حال] پرهیزگاران داناست.

۱۱۶. بی‌گمان، کسانی که کفر ورزیدند، هرگز اموال و فرزندان‌شان چیزی از [عذاب] الله را از آنان دفع نخواهد کرد و آنان اهل آتشند [و] جاودانه در آن می‌مانند.

۱۱۷. مثل آنچه [کافران] در این زندگی دنیا انفاق می‌کنند، همانند بادی است که سرمای سختی با خود دارد و به کشتزار قومی که بر خود ستم کرده‌اند می‌رسد و نابودش می‌سازد. الله به آنان ستم نکرده است، بلکه آنان خود بر خویش ستم کرده‌اند.

۱۱۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از غیر خودتان [دوست و] همراز نگیرید. آنان از هیچ نابکاری [و شرّی] در حق شما کوتاهی نمی‌کنند [و] دوست دارند که شما در رنج و زحمت باشید. در حقیقت، [نشانه‌های] دشمنی، از گفتارشان آشکار است و آنچه در دل‌هایشان پنهان می‌دارند بزرگ‌تر است. اگر بیندیشید، قطعاً [خواهید دانست که] ما نشانه‌ها [ی پندآموز و راه سعادت دنیا و آخرت] را برایتان به روشنی بیان کرده‌ایم.

۱۱۹. هان! شما [ای مؤمنان]، کسانی هستید که آنان را دوست دارید در حالی که آنها شما را دوست ندارند و شما به همه کتاب [های آسمانی] ایمان دارید [ولی آنان به قرآن ایمان ندارند]؛ و چون با شما ملاقات می‌کنند می‌گویند: «ایمان آورده‌ایم» و چون تنها می‌شوند، از شدت خشم بر شما، سرانگشتان [خود] را به دندان می‌گزند. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «به خشم خود بمیرید». بی‌گمان، الله از [راز] درون سینه‌ها آگاه است.

۱۲۰. [ای مؤمنان]، اگر به شما نیکی [و خوشی] رسد، آنان را اندوهگین می‌سازد و اگر به شما بدی [و گزندی] رسد، به آن شادمان می‌شوند؛ و اگر [بر تقدیر الهی] صبر و پرهیزگاری نمایید، مکر و نیرنگشان هیچ زیانی به شما نمی‌رساند؛ [چرا که] بی‌تردید، الله به آنچه می‌کنند احاطه دارد.

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٤﴾

وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتُهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِن أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُوا مَا عَنْتُمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِن كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾

هَٰئِئْتُمْ أُولَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمُ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْعِظِ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾

إِن تَمَسَّسْكُمُ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمُ وَإِن تُصِيبْكُمُ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ حَيِّطٌ ﴿١٢٠﴾

۱۲۱. و [ای پیامبر، به یاد آور] زمانی که [در جنگ احد،] بامدادان از خانه و کاشانه‌ات بیرون آمدی [و] مؤمنان را برای جنگیدن در سنگرهای نظامی مستقر می‌کردی؛ و الله شنوای داناست.

۱۲۲. و [به یاد آور] هنگامی که دو گروه از شما [=] بنی‌سَلَمَه و بنی‌حارثه [خواستند سستی ورزند] و همراه منافقان به مدینه بازگردند؛ ولی الله یاور [و نگهدار] آنان بود؛ و مؤمنان باید تنها بر الله توکل کنند.

۱۲۳. و [ای مؤمنان،] بی‌گمان، الله شما را در [جنگ] بدر در حالی یاری کرد که [به سبب کمبود افراد و اسلحه] ناتوان بودید؛ پس از الله پروا کنید؛ باشد که شکر [نعمت‌هایش را] به جای آورید.

۱۲۴. [ای پیامبر، به یاد آور] آنگاه که به مؤمنان می‌گفتی: «آیا برایتان کافی نیست که پروردگارتان شما را با سه هزار فرشته که [از آسمان] فرود می‌آیند یاری کند؟»

۱۲۵. آری، اگر شکیبایی و پارسایی کنید و دشمنان در این [هیجان و] شتاب خویش بر شما بتازند، پروردگارتان شما را با پنج هزار فرشته نشاندار یاری خواهد کرد.

۱۲۶. و الله آن [وعده یاری] را جز بشارتی برای [پیروزی] شما قرار نداد تا [به وسیله آن] دل‌هایتان به آن آرامش گیرد؛ و [گرنه] پیروزی جز از جانب الله شکست‌ناپذیر حکیم نیست.

۱۲۷. [این پیروزی برای آن بوده] تا [الله] گروهی از کسانی را که کفر ورزیدند، هلاک سازد یا خوار و مغلوبشان نماید تا مأیوس [و خوار به مکه] بازگردند.

۱۲۸. [ای پیامبر،] هیچ چیزی از کار [بندگان] در دست تو نیست؛ یا [الله] توبه آنان [= مشرکان] را می‌پذیرد [و از گناهشان درمی‌گذرد] یا عذابشان می‌کند؛ زیرا آنان ستمکارند.

۱۲۹. آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن الله است. او تعالی هر کس را که بخواهد [به رحمت] می‌آمزد و هر کس را بخواهد [به عدالت] عذاب می‌کند؛ و الله آمرزندهٔ مهربان است.

وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقْعِدَ لِلْقِتَالِ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

إِذْ هَمَّتْ طَافِقَاتٍ مِنْكُمْ أَنْ تَفْسَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى
اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرِ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ
بِثَلَاثَةِ آءِ الْفِ مِنْ الْمَلَائِكَةِ مُنَزَّلِينَ ﴿١٢٤﴾

بَلَىٰ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هَذَا
يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آءِ الْفِ مِنْ الْمَلَائِكَةِ
مُسَوِّبِينَ ﴿١٢٥﴾

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ
وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا
خَآبِيْنَ ﴿١٢٧﴾

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ
فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٨﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٩﴾

۱۳۰. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، ربا را [با سود] چندبرابر نخورید و از الله پروا کنید؛ باشد که رستگار شوید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً
وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾

۱۳۱. و از آتشی که برای کافران آماده شده است بپرهیزید.

وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾

۱۳۲. و از الله و پیامبر اطاعت کنید؛ باشد که مورد رحمت [الله] قرار بگیرید.

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

۱۳۳. و به سوی آموزش پروردگارتان و بهشتی بشتابید که گستره آن [به اندازه] آسمان‌ها و زمین است [و] برای پرهیزگاران مهیا شده است.

* وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾

۱۳۴. آن کسانی که در [هنگام] توانگری و تنگدستی انفاق می‌کنند و خشم خود را فرومی‌برند و از مردم درمی‌گذرند؛ و الله نیکوکاران را دوست دارد.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظُمِينَ الْغَيْظِ
وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾

۱۳۵. و [همان] کسانی که چون مرتکب کار زشتی شدند یا بر خود ستم کردند، الله را یاد می‌کنند و برای گناهانشان آموزش می‌خواهند - و جز الله چه کسی گناهان را می‌آموزد؟ و بر آنچه کرده‌اند پافشاری نمی‌کنند در حالی که می‌دانند [گناهکارند و الله بخشاینده و توبه‌پذیر است].

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ
فَاسْتَعْفَرُوا لِدُنُوْبِهِمْ وَمَن يَعْفِرِ الدُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ
يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾

۱۳۶. پاداش اینان، آمرزشی از [جانب] پروردگارشان است و باغ‌هایی که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ جاودانه در آن می‌مانند؛ و پاداش [نیکوکاران و] اهل عمل چه نیکوست!

أُولَٰئِكَ جَزَاءُهُمْ مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿١٣٦﴾

۱۳۷. [ای آسیب‌دیدگانِ اُحُد،] بی‌تردید، پیش از شما [نیز مؤمنانی بوده‌اند که رنج کشیدند و] سنت‌هایی گذشته است؛ پس در زمین بگردید و بنگرید که سرانجام تکذیب‌کنندگان [آیات الهی] چگونه بوده است.

قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿١٣٧﴾

۱۳۸. این [قرآن،] بیانی آشکار برای مردم و هدایت و اندرزی برای پرهیزگاران است.

هٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾

۱۳۹. و [ای مؤمنان، از جهاد در راه الله] سست [و ضعیف] نشوید و اندوهگین نگردید؛ و [بدانید که] اگر ایمان داشته باشید، شما برترید.

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا ۚ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

۱۴۰. اگر [در أحد] به شما جراحت [و آسیبی] رسید، به دشمنان شما نیز [در جنگ بدر به همان شکل] آسیب رسید [پس مقاومت کنید]. ما این روزها [ی شکست و پیروزی] را میان مردم می‌گردانیم تا الله، مؤمنان [واقعی] را معلوم کند و از میان شما [مؤمنان]، شهیدانی برگیرد؛ و الله ستمکاران را دوست ندارد.

۱۴۱. و [ماجرای أحد وسیله امتحان بود] تا الله کسانی را که ایمان آورده‌اند [از گناهانشان پاک کند] و خالص گرداند و کافران را نابود سازد.

۱۴۲. [ای اصحاب محمد]، آیا پنداشته‌اید که [تنها با ادعای ایمان]، به بهشت می‌روید، حال آنکه الله هنوز جهادگران و شکیبایان شما را معلوم نکرده است؟

۱۴۳. و [ای مؤمنان]، به راستی که پیش از روبه‌رو شدن با مرگ [در غزوه أحد]، آرزوی شهادت داشتید. سرانجام آن [معرکه جنگ] را دیدید و [اکنون پیش روی شماست و] به آن می‌نگرید.

۱۴۴. و محمد جز فرستاده‌ای نیست که پیش از او [نیز] رسولانی [بودند و] گذشتند. آیا اگر او بمیرد یا کشته شود، به عقب بازمی‌گردید [و دین خود را رها می‌کنید]؟ و هر کس [از عقیده راستین خود] بازگردد، [بداند که] هرگز به الله زبانی نمی‌رساند و [به زودی] الله سپاسگزاران را پاداش خواهد داد.

۱۴۵. و هیچ کسی جز به فرمان الله نمی‌میرد [چرا که مرگ]، سرنوشتی است زماندار [و معین]؛ و هر کس پاداش این دنیا را بخواهد، نصیبش می‌کنیم و هر کس پاداش آخرت را بخواهد [نیز] نصیبش خواهیم کرد و [به زودی] سپاسگزاران را پاداش خواهیم داد.

۱۴۶. و چه بسیار پیامبرانی که توده‌های انبوهی همراهشان نبرد کردند؛ آنان هیچ‌گاه در برابر [سختی‌ها و] آنچه که در راه الله به ایشان رسید سستی نوزیدند و [در مقابل دشمن] درمانده نشدند؛ و الله شکیبایان را دوست دارد.

۱۴۷. و سخانشان تنها این بود که: «پروردگارا، گناهانمان را بپامرز و از زیاده‌روی ما در کارمان [درگذر] و گام‌هایمان را استوار بدار و ما را بر گروه کافران پیروز گردان.»

إِنْ يَمَسَّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٠﴾

وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَمْحَقَ الْكٰفِرِينَ ﴿١٤١﴾

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٢﴾

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَتُّونَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَيَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾

وَكَايِنٍ مِّنْ نَّبِيِّ قَاتَلَ مَعَهُ رَبُّيُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾

وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِينَ ﴿١٤٧﴾

۱۴۸. پس الله، پاداش این دنیا و پاداش نیک آخرت را به آنان عطا کرد؛ و الله نیکوکاران را دوست دارد.

۱۴۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر از کسانی که کفر ورزیدند اطاعت کنید، شما را [به کفر] باز می‌گردانند، آنگاه [در دنیا و آخرت] زیانکار می‌گردید.

۱۵۰. [بر کافران تکیه نکنید] بلکه، الله [یار و] کارساز شماست و او بهترین یاریگران است.

۱۵۱. به زودی در دلهای کسانی که کفر ورزیدند بیم و هراس خواهیم افکند؛ به خاطر اینکه چیزی را شریک الله قرار داده‌اند که هیچ دلیلی بر [حقانیت] آن نازل نکرده است؛ و جایگاهشان آتش است و جایگاه ستمکاران چه بد است!

۱۵۲. و آنگاه که در [آغاز جنگ احد]، به فرمان او، آنان [= کافران] را می‌کشتید، به راستی الله وعده خود با شما را تحقق بخشید تا [اینکه در حفظ موقعیت خود] سست شدید و در کار [جنگ و جمع‌آوری غنیمت] با یکدیگر به نزاع پرداختید؛ و پس از آنکه [الله] آنچه را دوست می‌داشتید [= پیروزی] به شما نشان داد، [از دستور پیامبر] سرپیچی کردید؛ برخی از شما خواهان دنیا بودند و برخی خواهان آخرت. سپس [الله] برای آنکه شما را بیازماید، از [تعقیب] آنان منصرفتان کرد [و پیروزیتان به شکست انجامید] و [چون از گناه و کوتاهی خود در نافرمانی از رسول پشیمان شدید] از شما درگذشت؛ و الله نسبت به مؤمنان بخشش [بسیار] دارد.

۱۵۳. و [ای مؤمنان، به یاد آورید] هنگامی که [از میدان جنگ] می‌گریختید و [چنان ترسیده بودید که] به هیچ کس توجه نمی‌کردید و پیامبر [که در میدان جنگ مقاومت می‌کرد] از پشت سرتان شما را صدا می‌زد [که: «ای بندگان الله، به سوی من بشتابید»؛ ولی شما توجه نمی‌کردید]؛ پس [الله نیز] با اندوهی در پی اندوهی [دیگر] شما را مجازات کرد. این به سبب آن بود که بر آنچه از دست داده‌اید [= پیروزی و غنیمت] و آنچه بر سرتان آمده است [= شکست و ترس] اندوهگین نشوید و [بدانید که] الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

فَعَاتَلَهُمُ اللَّهُ تَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تُطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

بَلِ اللَّهِ مَوْلَانِمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿١٥٠﴾

سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنزَلْ بِهِ سُلْطَانًا ۖ وَمَأْوَهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ ۚ إِذْ تَحْسُونَهُم بِإِذْنِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا أَرْسَلْنَاكُمْ مَّا حُبِّبْنَا لَكُمْ مِّنْهُ مِّنْ يُّرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ۖ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۖ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۗ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾

*إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ ۖ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي حَرْبِكُمْ فَأَتَيْبَكُمُ غَمًّا بَعِيرًا لِّكَيْلًا تَحْزَنُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ ۗ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

۱۵۴. سپس [الله] بعد از آن اندوه، آرامشی بر شما فرورستاد [به گونه‌ای] که گروهی از شما را [به سبب اطمینان و آرامشی که در دل‌هایشان بود] خوابی سبک فراگرفت و گروهی دیگر [= منافقان] تنها در فکر جان خود بودند و درباره‌ی الله گمان‌های ناروا [و باطلی] همچون گمان‌های [دوران] جاهلیت داشتند. آنان می‌گفتند: «آیا ما در این کار اختیاری داریم؟» [ای پیامبر، به آنان] بگو: «همه‌ی کارها [و شکست و پیروزی] به دست الله است». آنها چیزی را در دل‌هایشان پنهان می‌دارند که برای تو آشکار نمی‌سازند [و] می‌گویند: «اگر در این کار اختیار داشتیم، در اینجا کشته نمی‌شدیم». بگو: «اگر شما در خانه‌های خود نیز بودید، کسانی که کشته‌شدن بر آنان مقرر شده بود، قطعاً [با پای خود] به سوی قتلگاه‌های خویش می‌رفتند». و [این رویدادها] برای آن است که الله آنچه را در سینه‌هایتان [پنهان] دارید [در عمل] بیازماید و آنچه را در دل‌هایتان است پاک گرداند؛ و الله از [راز] درون سینه‌ها آگاه است.

۱۵۵. [ای اصحاب پیامبر،] افرادی از شما که در روز برخورد دو گروه [مسلمانان و کافران در جنگ احد] فرار کردند، در حقیقت، شیطان آنان را به سبب بعضی از کردار [و] گناهانی که مرتکب شده بودند دچار لغزش نمود و قطعاً الله از آنان درگذشت. بی‌گمان، الله آمرزنده‌ی بردبار است.

۱۵۶. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مانند افرادی نباشید که کفر ورزیدند و درباره‌ی برادرانشان - هنگامی که [در پی کسب روزی] به سفر رفتند [و مُردند] یا در جنگ شرکت کردند [و کشته شدند]- گفتند: «اگر آنان نزد ما بودند، نمی‌مردند و کشته نمی‌شدند». [این اعتقاد، در وجودشان نهاده شد] تا [این گونه،] الله [اندوه و] حسرتی در دل‌هایشان قرار دهد؛ و الله [است که] زنده می‌کند و می‌میراند؛ و الله به آنچه می‌کنید، بیناست.

۱۵۷. و اگر در راه الله کشته شوید یا بمیرید، قطعاً آمرزش و رحمت الله بهتر است از [تمام] آنچه آنان [= دنیا دوستان] جمع‌آوری می‌کنند.

۱۵۸. و اگر بمیرید یا [در عرصه‌ی جهاد] کشته شوید، یقیناً به سوی الله محشور می‌شوید.

۱۵۹. [ای پیامبر،] به [برکت] رحمت الهی است که تو با آنان [= اصحاب،] نرم‌خو [و مهربان] شدی؛ و اگر تندخو و سنگدل بودی، قطعاً از اطرافت پراکنده می‌شدند؛ پس از آنان درگذر و برایشان آمرزش بخواه و در کارها با آنان مشورت کن و آنگاه که تصمیم [بر انجام کاری] گرفتی، بر الله توکل کن؛ [چرا که] بی‌تردید، الله توکل‌کنندگان را دوست دارد.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَى طَآئِفَةً مِّنكُمْ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنكُمْ يَوْمَ الْتَمَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غَزَى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾

وَلَيْن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتْتَمِعِينَ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

وَلَيْن مِّمَّا أَوْ قُتِلْتُمْ لِيَالِي اللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظًا لَّفَلَبْتَ لَأَنفُسُوهُمْ مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾

۱۶۰. اگر الله شما را یاری کند، هیچ کس بر شما پیروز نخواهد شد و [لی] اگر شما را به خود واگذارد، کیست که پس از او یاری‌تان کند؟ و مؤمنان باید تنها بر الله توکل کنند.

إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾

۱۶۱. و سزاوار نیست هیچ پیامبری [با گرفتن سهمی اضافی از غنایم، به اصحابش] خیانت کند؛ و هر کس خیانت کند، روز قیامت، با آنچه [در آن] خیانت کرده است می‌آید؛ سپس به هر کس [جزای] آنچه [از نیک و بد] کرده است به طور کامل داده می‌شود و به آنان ستم نخواهد شد.

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾

۱۶۲. آیا کسی که در پی رضایت الله است، همانند کسی است که دچار خشمی از جانب الله گشته و جایگاهش دوزخ است؟ و [دوزخ] چه بد جایگاهی است!

أَفَمَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾

۱۶۳. [هر یک از] اینان، درجاتی [متفاوت] نزد الله دارند و الله به آنچه می‌کنند بیناست.

هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾

۱۶۴. به راستی، الله بر مؤمنان منت نهاد که میان آنان پیامبری از خودشان برانگیخت تا آیات او [= قرآن] را برایشان بخواند و [از گناه] پاکشان گرداند و به آنان کتاب [= قرآن] و حکمت [= سنت] بیاموزد؛ و قطعاً پیش از آن، در گمراهی آشکاری بودند.

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١٦٤﴾

۱۶۵. [ای مؤمنان،] آیا چون [در جنگ اُحُد] به شما مصیبتی رسید - [با آنکه در جنگ بدر] دو برابرش را [به دشمنان خود] رساندید - گفتید: «این [مصیبت] از کجا [به ما] رسید؟» [ای پیامبر،] بگو: «آن [شکست] از جانب خودتان [و نتیجه نافرمانی از دستور پیامبر] است». بی‌گمان، الله بر هر کاری تواناست.

أَوْلَمَّا أَصَبْتُمْ مِصْبِيَّةً قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَهَا فُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

۱۶۶. و روزی که [در جنگ احد] دو گروه [مؤمنان و کافران] با هم برخورد کردند، آنچه به شما رسید، به فرمان الله بود [تا شما را بیازماید] و مؤمنان را معلوم نماید.

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فِإِذَنْ اللَّهُ وَلِيَاعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٦﴾

۱۶۷. و کسانی را که نفاق ورزیدند [نیز] معلوم نماید که [چون] به ایشان گفته شد: «بیاپید در راه الله بجنگید یا [از خانواده و قبیله‌تان] دفاع کنید». گفتند: «اگر می‌دانستیم جنگی روی خواهد داد، حتماً از شما پیروی می‌کردیم». آنان در آن هنگام به کفر نزدیک‌تر بودند تا ایمان؛ به زبان خویش چیزی می‌گویند که در دل‌هایشان نیست و الله به آنچه [در دل] پنهان می‌کنند، آگاه‌تر است.

وَلِيَاعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكَفَرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾

۱۶۸. کسانی که [خود در خانه] نشستند [از جهاد سر باز زدند] و دربارهٔ برادران شان گفتند: «اگر آنها از ما پیروی می‌کردند، کشته نمی‌شدند». [ای پیامبر، به این منافقان] بگو: «اگر راست می‌گویید، پس مرگ را از خود دور سازید».

۱۶۹. هرگز کسانی را که در راه الله کشته شده‌اند مُرده میندار؛ بلکه زنده‌اند [و] نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند.

۱۷۰. آنان به آنچه الله از فضل خود برایشان داده است شادمانند و برای [سرانجام نیک] کسانی که [راه] آنان را پی گرفته‌اند و [هنوز] به آنان نپیوسته‌اند شادی می‌کنند؛ چرا که [هیچ یک از] اینان ترس و اندوهی نخواهند داشت.

۱۷۱. [همچنین] به نعمت و فضل الله شادمانند و اینکه [می‌بینند] الله پاداش مؤمنان را تباه نمی‌کند.

۱۷۲. کسانی که دعوت الله و پیامبر را - پس از آنکه [در غزوهٔ احد] به آنان جراحت [و سختی بسیار] رسید - اجابت کردند [و برای تعقیب مشرکان به سوی «حَمراء الاسد» رفتند]، برای [آن عده از] اینان که نیکی و پرهیزگاری کردند، پاداش بزرگی [در پیش] است.

۱۷۳. همان کسانی که برخی [از مشرکان] به آنان گفتند: «مردم [مکه] برای [جنگ با] شما گرد آمده‌اند؛ پس از آنها بترسید» و [لی این سخن] بر ایمانشان افزود و گفتند: «الله برای [محافظت از] ما بس است و [او] بهترین [مراقب و] کارساز است».

۱۷۴. پس به نعمت و فضل الله [از حمراء الاسد به مدینه] بازگشتند در حالی که هیچ آسیبی به آنان نرسیده بود و همچنان در پی [کسب] رضایتِ الله بودند؛ و الله فضل و بخشش بزرگی دارد.

۱۷۵. در حقیقت، این شیطان است که [شما را از هیبت پوشالی] دوستانش می‌ترساند؛ پس اگر ایمان دارید، از آنان [= مشرکان] نترسید و از من بترسید.

۱۷۶. و [ای پیامبر،] کسانی که در [باری کردن] کفر می‌شتابند، تو را اندوهگین نسازند. یقیناً آنان هرگز زبانی به الله نمی‌رسانند. الله می‌خواهد که بهره‌ای برایشان در آخرت قرار ندهد و عذابی بزرگ [در پیش] دارند.

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرَأُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرَزَقُونَ ﴿١٦٩﴾

فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾

*يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلِهِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٢﴾

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

فَأَنْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلِ لَمْ يَمَسَّسَهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾

إِنَّمَا ذَالِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ ۗ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾

وَلَا يَحْزَنكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَصُرُوا اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْأَخِرَةِ ۗ وَاللَّهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾

۱۷۷. به راستی، کسانی که کفر را به [بهای] ایمان خریدند، هرگز به الله زبانی نمی‌رسانند و عذابی دردناک [در پیش] دارند.

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُوا اللَّهَ شَيْئًا ۖ^ط
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾

۱۷۸. و کسانی که کافر شدند، مپندارند که چون [با زندگی طولانی] به آنان مهلت می‌دهیم به سودشان است. جز این نیست که به آنان مهلت می‌دهیم تا بر گناه [خود] بیفزایند و عذابی خفت‌بار [در پیش] دارند.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ مَالَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنْفُسِهِمْ ۗ^ج
إِنَّمَا نُمَلِّ لَهُمْ لِيَزَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾

۱۷۹. [ای مؤمنان،] چنین نبود [و از حکمت الهی نیست] که الله، مؤمنان را بر این حال که شما هستید [واگذار و مؤمن و منافق را در کنار یکدیگر] رها سازد [بلکه شما را با تکالیف و آزمایش‌های گوناگون می‌آزماید] تا پلید را از پاک متمایز کند؛ و چنین نبود که الله [برای مشخص نمودن مؤمنان از منافقان،] شما را از [اسرار] غیب آگاه کند؛ ولی الله از میان رسولانش هر کس را بخواهد برمی‌گزیند [و او را بر بخشی از غیب آگاه می‌کند]؛ پس به الله و رسولانش ایمان بیاورید؛ و اگر ایمان بیاورید و تقوا پیشه کنید، پاداش بزرگی برایتان [در پیش] است.

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظِلَّكُمْ عَلَى الْغَيْبِ ۖ^ح
وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيٰ مِنْ رُسُلِهِ مَن يَشَاءُ ۗ فَمَا تُمِئُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۗ وَإِن تَوَمَّنُوا ۖ فَتَقَفُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾

۱۸۰. و کسانی که به آنچه الله از فضل خویش به آنان داده است بخل می‌ورزند، گمان نکنند که آن [بخل] برایشان خیر است؛ بلکه برایشان شر است. در روز قیامت، آنچه به آن بخل می‌ورزیدند، طوق گردنشان خواهد شد [و با آن عذاب می‌شوند]؛ و میراث آسمان‌ها و زمین از آن الله است و الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۗ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخَلُوا بِهِ ۗ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ^ح وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

۱۸۱. بی‌تردید، الله سخن کسانی را شنید که گفتند: «الله فقیر است و [از ما قرض می‌خواهد و] ما بی‌نیازیم». [ما این] گفتارشان و [نیز] قتل ناحق پیامبران را خواهیم نوشت و [روز قیامت به [آنان] می‌گوییم: «عذاب سوزان [دوزخ] را بچشید».

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ ۗ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۖ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾

۱۸۲. [ای یهودیان،] این [مجازات،] به خاطر کردار بیشین شماست؛ و [گرنه] الله هرگز به بندگان [خود] ستمکار نیست.

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾

۱۸۳. [این یهودیان، همان] کسانی هستند که گفتند: «الله به ما سفارش کرده که به هیچ پیامبری ایمان نیاوریم تا [پیامبری همراه خود] برایمان قربانی‌ای بیاورد که آتش [ناشی از صاعقه،] آن را [به نشانه پذیرش بسوزاند و] بلعد». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «قطعاً پیش از من پیامبرانی بودند که دلایل آشکار را همراه آنچه گفتید برایتان آوردند. اگر راست می‌گویید، پس چرا آنان را کشتید؟»

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عٰهَدَ إِلَيْنَا آلا نُوْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّن قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالذِّكْرِ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾

۱۸۴. پس اگر [یهود و کافران] تو را تکذیب کردند، [غمگین مباش و بدان] پیامبرانی که پیش از تو بودند و معجزات و نوشته‌ها و کتاب‌های روشنگر آورده بودند [نیز] تکذیب شدند.

۱۸۵. هر جاننداری چشنده [طعم] مرگ است و یقیناً روز قیامت پاداش‌هایتان را به صورت کامل دریافت خواهید کرد؛ پس هر که را از آتش دور دارند و در بهشت درآورند، قطعاً رستگار شده است؛ و زندگی دنیا چیزی جز مایه فریب نیست.

۱۸۶. [ای مؤمنان،] بی‌تردید شما در [مورد بذل] اموال و جان‌هایتان آزمایش می‌شوید و [همچنین] از کسانی که پیش از شما به آنان کتاب [آسمانی] داده شده است [= یهود و نصاری] و [نیز] از کسانی که شرک ورزیدند سخنان آزردهنده بسیاری خواهید شنید؛ و [لی] اگر صبر کنید و تقوا پیشه سازید، [شایسته‌تر است؛ زیرا] این [ایستادگی] حاکی از عزم استوار [شما] در کارهاست.

۱۸۷. و [ای پیامبر، یاد کن] هنگامی که الله از کسانی که کتاب [آسمانی] به آنان داده شده بود پیمان گرفت که: «حتماً [آموزه‌های هدایت‌بخش] آن را برای مردم بیان نمایید و [آنچه را که از نبوت محمد صلی الله علیه وسلم خبر می‌دهد] کتمان‌ش نکنید»؛ و [لی] آن [عهد] را پشت سر خویش انداختند [به آن توجهی نکردند] و به بهای اندکی [همچون مال و مقام] فروختند. چه بد است آنچه می‌خرند!

۱۸۸. کسانی که از اعمال [زشت] خود خشنود می‌گردند و دوست دارند در ازای کار [نیک] که انجام نداده‌اند مورد ستایش قرار گیرند، گمان مبر که از عذاب [الهی] برکنارند؛ [بلکه] برای آنان عذاب دردناکی [در پیش] است.

۱۸۹. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن الله است و الله بر هر چیزی تواناست.

۱۹۰. به راستی در آفرینش آسمان‌ها و زمین و آمد و شد شب و روز، نشانه‌های [آشکاری] برای خردمندان است.

۱۹۱. [همان] کسانی که الله را [در همه احوال] ایستاده و نشسته و بر پهلو آرمیده یاد می‌کنند و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند [و می‌گویند:] «پروردگارا، اینها را بیهوده نیافریده‌ای؛ منزه‌ی تو؛ پس ما را از عذاب آتش [دوزخ] نگاه دار.

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّن قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُورِ ﴿١٨٥﴾

﴿لَتُبْلَوْنَ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعَنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ﴾ ﴿١٨٦﴾

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَأَشْرَوْا بِهِ تَمَتًّا قَلِيلًا فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُحِبُّونَ أَن يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾

الَّذِينَ يَذُكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾

۱۹۲. پروردگارا، کسی را که تو به آتش [دوزخ] درآوری، یقیناً خوار و رسوایش کرده‌ای و ستمکاران [هیچ] یآوری ندارند.

۱۹۳. پروردگارا، ما [ندای] دعوتگری [= پیامبرت محمد صلی الله علیه وسلم] را شنیدیم که به ایمان فرامی‌خواند که: "به پروردگار خود ایمان آورید؛ پس ما ایمان آوردیم. پروردگارا، پس گناهانمان را ببخش و بدی‌هایمان را ببوشان و ما را در زمره نیکان بمیران.

۱۹۴. پروردگارا، آنچه را که به وسیله رسولانت به ما وعده داده‌ای به ما عطا کن و در روز قیامت رسوایمان مگردان. بی‌تردید، تو خلاف وعده نمی‌کنی».

۱۹۵. پس پروردگارشان دعای آنان را اجابت کرد [و فرمود: «من [پاداش] عمل هیچ صاحب‌عملی از شما را - چه مرد و چه زن - که ممنوع یکدیگرید تباه نمی‌کنم؛ پس کسانی که [از وطن خود] هجرت کرده‌اند و [با] از خانه‌های خود رانده شده‌اند و در راه من آزار دیده‌اند و جنگیده‌اند و کشته شده‌اند، قطعاً بدی‌هایشان را از آنان می‌زدایم و [به عنوان] پاداشی از جانب الله، آنان را در باغ‌هایی درمی‌آورم که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ و الله است که پاداش نیکو نزد اوست.

۱۹۶. [ای پیامبر،] رفت و آمد کافران [برای تجارت] در شهرها [و مال و مقام آنان] تو را نفریب.

۱۹۷. [این] بهره‌مندی ناچیزی است؛ سپس جایگاهشان دوزخ است و چه بد جایگاهی است!

۱۹۸. اما کسانی که از پروردگارشان پروا کرده‌اند، [در بهشت] باغ‌هایی دارند که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است [و] جاودانه در آن می‌مانند. [این] محل پذیرایی از جانب الله [برای آنان مهیا شده] است و آنچه نزد الله است، برای نیکوکاران بهتر است.

۱۹۹. و کسانی از اهل کتاب هستند که به الله و آنچه بر شما نازل شده و آنچه بر خودشان نازل شده است ایمان دارند؛ در برابر الله فروتن هستند و آیات الله را به بهای ناچیزی نمی‌فروشند. اینانند که پاداششان نزد پروردگارشان [محفوظ] است. به راستی که الله در حسابرسی سریع است.

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَءَامَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾

رَبَّنَا وَعَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَمَلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْتَىٰ بَعْضُكُم مِّنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي سَبِيلِي وَقُتِلُوا أَوْ لَاقَوْا كَفَرَآءَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخْلُهَا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾

لَا يَغُرُّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ﴿١٩٦﴾

مَتَّعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾

لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَلْصِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٠﴾

۲۰۰. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [بر تکالیف دینی و رنج‌های دنیوی] شکیبایی ورزید و [در برابر دشمنان] پایدار باشید و مرزها [ی سرزمین اسلامی] را نگهبانی کنید و پرهیزگاری پیشه کنید؛ باشد که رستگار شوید.

سوره نساء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ای مردم، از پروردگارتان پروا کنید [همان ذاتی] که شما را از یک تن آفرید و همسرش را [نیز] از او آفرید و از [نسل] آن دو، مردان و زنان بسیاری پراکند؛ و از الله که به [نام] او از یکدیگر درخواست می‌کنید پروا نمایید و از [گسستن] پیوند خویشاوندی بپرهیزید. بی‌گمان، الله همواره مراقب [و نگهبان] شماست.

۲. و [ای سرپرستان]، اموال یتیمان را [پس از بلوغ و رشد] به آنان بازگردانید و [مال کم‌ارزش و] نامرغوب [خود] را با [مال ارزشمند و] مرغوب [آنان] عوض نکنید و اموالشان را همراه اموال خود نخورید. به راستی که این [کار] گناه بزرگی است.

۳. و اگر ترسیدید که [به خاطر کاستن از مهریه یا بدرفتاری] نتوانید عدالت را در حق دختران یتیم رعایت نمایید، [از ازدواج با آنان صرف‌نظر کنید و] از زنانی [دیگر] که مورد پسند شماست، [یک یا] دو و [یا] سه و [یا] چهار تن را به همسری درآورید. پس اگر بیم دارید که نتوانید عدالت کنید، به یک [زن] یا به آنچه [از کنیزان] که مالک آنها هستید [اکتفا نمایید]. این [کار] نزدیک‌تر است به اینکه ستم نکنید.

۴. و مهریه‌های زنان را به عنوان هدیه [و فریضه‌ای الهی] با خوشدلی به آنان بدهید. پس اگر آنان چیزی از آن را با رضایت خاطر به شما بخشیدند، آن را نوشین و گوارا بخورید.

۵. و اموالتان را که الله مایه قوام [زندگی] شما قرار داده است به سفیهان [و کم‌خردان] نسپارید و [لی] از [درآمد] آن [اموال] به آنان خوراک و پوشاک بدهید و به شایستگی با آنان سخن بگویید.

۶. و یتیمان را [از لحاظ توانایی بر مراقبت از اموالشان] بیازمایید تا وقتی به [سن] ازدواج برسند؛ پس اگر رشد [فکری کافی] در آنان یافتید، اموالشان را به آنان بدهید و آن را [از بیم آنکه مبادا] بزرگ شوند [و از شما پس بگیرند] به اسراف و شتاب مخورید؛ و هر کس بی‌نیاز است، باید [از گرفتن اجرت سرپرستی] خودداری کند و هر کس نیازمند است، باید به طرز شایسته [و مطابق عرف از آن] بخورد. پس هر گاه اموالشان را به آنان بازگردانید، بر آنان گواه بگیرید و [بدانید] الله برای حسابرسی کافی است.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾

وَأَنْتُمْ أَلْيَتَمَتَى أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا الْحَيِّتِ بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَى أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾

وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَى فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَى وَثُلثَ وَرُبْعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَى أَلَّا تَعُولُوا ﴿٣﴾

وَأَنْتُمْ أَلْيَتَمَتَى صَدَقْتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَّرِيئًا ﴿٤﴾

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٥﴾

وَأَبْتَلُوا الْيَتَامَى حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ
نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ
نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾

۷. مردان از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان [شان به عنوان ارث] بر جای گذاشته‌اند، سهمی دارند و زنان [نیز] از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان بر جای گذاشته‌اند، سهمی دارند - خواه آن [مال] کم باشد یا زیاد. [چنین] بهره‌ای [از جانب الله] معین [و مقرر شده] است.

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ
فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٨﴾

۸. و هر گاه خویشاوندان [غیر وارث] و یتیمان و مستمندان در تقسیم [میراث] حاضر شدند، [بیش از تقسیم، چیزی] از آن [اموال را از باب استحباب] برایشان بدهید و به شایستگی با آنان سخن بگویید.

وَلِيَحْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعْفًا خَافُوا
عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾

۹. و کسانی که اگر فرزندان ناتوانی از خود بر جای بگذارند، بر [آینده] آنان بیم دارند، باید [از ستم درباره یتیمان مردم نیز] بترسند؛ پس باید از الله پروا کنند و سخنی [سنجیده و] درست بگویند.

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي
بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾

۱۰. در حقیقت، کسانی که اموال یتیمان را به ستم می‌خورند، جز این نیست که آتش در شکم خویش فرومی‌برند و به زودی به آتشی برافروخته درمی‌آیند.

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَّاتِ فَإِن
كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِن كَانَتْ
وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلَا بَوَىٰ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ
مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِن لَّمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَتْهُ
أَبَوَاهُ فَلِلْأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِلْأُمِّهِ الشُّدُسُ مِن
بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ لِأَبَائِكُمْ وَأَبْنَاؤِكُمْ لَا
تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفَعًا فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

۱۱. الله درباره فرزندانان به شما سفارش می‌کند: سهم پسر، مانند سهم دو دختر است؛ و اگر [وارثان، دو دختر یا] بیشتر از دو دختر باشند، سهم آنان دو سوم ترکه [= میراث] است؛ و اگر فقط یک دختر باشد، سهم او نصف ترکه است. اگر [متوفی] فرزند [چه پسر و چه دختر] داشته باشد، برای هر یک از پدر و مادر او [= متوفی]، یک‌ششم ترکه است و اگر فرزند نداشته باشد و [تنها] پدر و مادرش از او ارث ببرند، در این صورت، برای مادرش یک‌سوم است [و بقیه که دو سوم می‌شود سهم پدر است]؛ و اگر او [= متوفی] برادرانی داشته باشد، سهم مادرش یک‌ششم است. [این تقسیم میراث]، پس از اجرای وصیتی که [میت] بدان سفارش نموده یا [پرداخت] بدهی [ها و قرض‌هایی که دارد انجام می‌گیرد]. شما نمی‌دانید که پدرانان و [یا] فرزندانان، کدامیک برایتان سودمندترند. [این احکام]، فریضه‌ای [معین و مقرر] از جانب الله است. به راستی که الله دانای حکیم است.

۱۲. و [ای شوهران،] اگر همسرانتان فرزندی نداشته باشند، نیمی از ترکه برای شماست و اگر فرزندی داشته باشند، یک چهارم ترکه از آن شماست؛ [البته] پس از [عمل به] وصیتی که کرده‌اند یا [پرداخت] بدهی‌ها و قرض‌هایی که دارند؛ و اگر شما فرزندی نداشته باشید، یک چهارم ترکه شما برای زنان است و اگر فرزندی داشته باشید، یک هشتم ترکه شما از آن ایشان است؛ [البته] پس از عمل به وصیتی که کرده‌اید و [پرداخت] بدهی‌ها و قرض‌هایی که دارید؛ و اگر مرد یا زنی که از او ارث می‌برند، کلاله [= بدون پدر و مادر و بدون فرزند] باشد و یک برادر [مادری] یا یک خواهری [مادری] داشته باشد، برای هر یک از آنان یک‌ششم [ترکه] است؛ و اگر [برادران و خواهران مادری میت] بیش از این [دو نفر] باشند، در این صورت، در یک‌سوم [از ترکه] شریکند؛ [البته] پس از انجام وصیتی که به آن سفارش شده یا بدهی‌ها و قرض‌هایی که [باید پرداخت گردد؛ به شرط آنکه از این طریق،] زبانی [به ورثه] نرساند. [این حکم،] سفارش الله است و الله دانای بردبار است.

۱۳. اینها حدود الهی است و هر کس از الله و پیامبرش اطاعت کند، وی را به باغ‌هایی درمی‌آورد که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ در آن جاودانه‌اند و این همان کامیابی بزرگ است.

۱۴. و هر کس از الله و پیامبرش نافرمانی نماید و از حدود او تجاوز کند، وی را در آتشی وارد می‌کند که جاودانه در آن خواهد ماند و برایش عذابی خفت‌بار [در پیش] است.

۱۵. و کسانی از زنان شما که مرتکب زنا می‌شوند، چهار نفر [مرد عادل] از خودتان را بر آنان گواه بگیرید؛ پس اگر گواهی دادند، آن زنان را در خانه‌ها نگاه دارید تا مرگشان فرارسد یا الله راهی برایشان قرار دهد.

۱۶. از میان شما، آن مرد و زنی که مرتکب آن [عمل زشت] می‌شوند، [با تنبیه و توبیخ] آزارشان دهید؛ پس اگر توبه کردند و درستکار شدند، از آنان صرف‌نظر کنید؛ [چرا که] بی‌تردید، الله توبه‌پذیر مهربان است.

۱۷. [پذیرش] توبه از سوی الله، تنها برای کسانی است که از روی نادانی [و سفاهت] کار ناشایستی انجام می‌دهند، آنگاه به زودی [و پیش از فرارسیدن مرگ] توبه می‌کنند. اینانند که الله توبه‌شان را می‌پذیرد و الله دانای حکیم است.

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُن لَّهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ يُوَصِيْنَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتُمْ إِنْ لَمْ يَكُن لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمْنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ تَوْصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَلَةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتُ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ يُوَصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٣﴾

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

وَالَّتِي يَأْتِيَنَّ الْفَحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاَسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةٌ مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَقَّهِنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾

وَالَّذَانِ يَأْتِيَنَّهَا مِنْكُمْ فَاعَادُوهُمَا فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٦﴾

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ
أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْعَنَنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ
وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾

۱۸. و برای کسانی که [تا پایان عمر همواره] مرتکب کارهای ناشایست می‌شوند و هنگامی که مرگ یکی از آنان فرامی‌رسد می‌گویند: «اکنون توبه کردم» [هیچ] توبه [و بخششی در کار] نیست و نه برای کسانی که در حال کفر می‌میرند. اینان هستند که برایشان عذاب دردناکی مهیا ساخته‌ایم.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرْتُوا النِّسَاءَ كَرِهًا
وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ
يَأْتِيَنَّ بِفَحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ
كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ
خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

۱۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای شما حلال نیست که زنان [پدرانتان] را بر خلاف میلشان به ارث برید [یا مجبور به ازدواج با دیگران کنید] و [در مورد همسران خودتان نیز حکم این است که] آنان را زیر فشار قرار ندهید تا برخی از آنچه را که [به عنوان مهریه] به آنان داده‌اید پس بگیرید؛ مگر اینکه مرتکب عمل ناشایست آشکاری [مانند زنا] شوند؛ [اما در مورد زنان پاکدامن خود نیکوگفتار باشید] و با آنها به طور شایسته رفتار کنید و اگر از آنان [خوشتان نیامد و] کراهت داشتید، پس [شکیبایی کنید؛] چه بسا از چیزی خوشتان نمی‌آید و الله خیر بسیاری در آن قرار می‌دهد.

وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ إِحْدَهُنَّ
قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بِهْتِنًا وَإِنَّمَا
مُؤْمِنًا ﴿٢٠﴾

۲۰. اگر خواستید همسری [دیگر] به جای همسر [پیشین خود] برگزینید و به یکی از آنان مال فراوانی [به عنوان مهریه] پرداخته‌اید، چیزی از آن را پس نگیرید. آیا می‌خواهید آن [مال] را به ناحق و گناه آشکار بازپس بگیرید؟

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ
مِنْكُمْ مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾

۲۱. و چگونه آن [مهریه] را بازپس می‌گیرید در حالی که از یکدیگر بهره‌مند شده‌اید [و از اسرار یکدیگر آگاهید] و آنان [هنگام عقد ازدواج] از شما پیمانی محکم و استوار گرفته‌اند؟

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ ءَابَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ
سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾

۲۲. و با زنانی که پدرانتان [با آنها] ازدواج کرده‌اند، [پس از مرگ پدر] ازدواج نکنید؛ مگر آنچه در گذشته [از این نوع ازدواج، پیش از اعلام این حکم] رخ داده است؛ [چرا که] بی‌تردید، این کار، عملی بسیار زشت و مبعوض [الله] و راهی نادرست است.

۲۳. [ازدواج با این زنان] بر شما حرام شده است: مادر و دختر و خواهر و عمه و خاله و دختر برادر و دختر خواهر و مادری که به شما شیر داده است و خواهر رضاعی و مادر زن و دختر همسری که [آن دختر] در خانه شما پرورش یافته است و با آن همسر همبستر شده‌اید - ولی اگر با آن زن آمیزش نکرده‌اید، گناهی نیست [که با دخترش ازدواج کنید]. همچنین همسر پسران که از پشت خودتان است و ازدواج با دو خواهر [در یک زمان، نیز بر شما حرام است]؛ مگر آنچه در گذشته [از این نوع ازدواج، پیش از اعلام این حکم] رخ داده است [چرا که] بی‌تردید، الله آمرزندهٔ مهربان است.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضْعَةِ وَأُمَّهُت نِسَائِكُمْ وَرَبِّبُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِّن نِّسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾

۲۴. و زنان شوهردار [نیز بر شما حرامند]؛ مگر زنانی که [کنیزتان هستند و شما از راه اسارت] مالک آنها شده‌اید. [این] فریضة الهی است که بر شما مقرر داشته است و غیر از اینها [که گفته شد،] برایتان حلال است که - در حالی که پاکدامنی می‌ورزید و زناکار نیستید - با اموال خود [زنان دیگر را] طلب کنید. پس آن زنانی را که [به ازدواج درآوردید و] از آنان کام گرفتید، باید مهریه‌شان را به عنوان فریضة‌ای به آنان بدهید و در مورد آنچه بعد از تعیین مهریه [در مورد بیش و کم آن] با یکدیگر توافق می‌کنید، گناهی بر شما نیست. بی‌گمان، الله دانای حکیم است.

* وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَإِجْلَ لَكُمْ مَّا وَرَاءَ ذَٰلِكُمْ أَن تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْلِفِينَ ۖ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٢٤﴾

۲۵. و هر یک از شما از لحاظ مالی توانایی ازدواج با زنان آزادهٔ مؤمن را ندارد، با کنیزکان باایمانی که در اختیار شما [یا دیگر مسلمانان] هستند [ازدواج کند]؛ و الله به ایمانتان داناتر است. [شما و آنان] همگی از جنس یکدیگر [و با یکدیگر برابر] هستید؛ پس با اجازهٔ سرپرستشان با آنان ازدواج کنید و مهریه‌هایشان را به طور پسندیده به آنان بدهید [به شرط آنکه] پاکدامن باشند نه زناکار، و نه [در زمره] کسانی که پنهانی [برای خود] دوست می‌گیرند. آنگاه چون ازدواج کردند، اگر مرتکب زنا شدند، مجازاتشان [پنجاه تازیانه، یعنی] نصف مجازات زنان آزاد است. این [جواز ازدواج با کنیزان،] برای کسی از شماست که از مشقت [غریزه جنسی و دچار شدن به زنا] بترسد؛ و [ولی در مورد ازدواج با کنیزان] اگر شکیبایی [و پاکدامنی] پیشه کنید، برایتان بهتر است؛ و الله آمرزندهٔ مهربان است.

وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَن يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّن فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ ۚ فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ مُحْصَنَاتٍ غَيْرٍ مُسْلِفَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَحْدَانٍ ۚ فَإِذَا أُحْصِنَ فَإِنَّ أَتَيْنَ بِفِدْحَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَدَابِ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ حَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ ۚ وَأَن تَصِبرُوا خَيْرٌ لَّكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٥﴾

۲۶. الله می‌خواهد که [احکام خویش را] برایتان روشن سازد و شما را به راه و روش کسانی که پیش از شما بودند راهنمایی کند و توبه تان را بپذیرد؛ و الله دانای حکیم است.

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذَيِّبَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾

۲۷. و الله می‌خواهد توبه شما را بپذیرد [و از آلودگی گناه پاکتان نماید]؛ و [لی] کسانی که پیرو شهوات هستند، می‌خواهند که شما دستخوش انحراف بزرگی شوید.

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾

۲۸. الله [با تشریح این احکام] می‌خواهد بر شما آسان بگیرد؛ و انسان ناتوان آفریده شده است.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم

۲۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اموال یکدیگر را به باطل [و از راه‌های نامشروعی همچون غصب و دزدی و رشوه] نخورید؛ مگر اینکه تجارتي با رضایت شما [انجام گرفته] باشد؛ و [همچنین] یکدیگر را نکشید و خودکشی نکنید؛ همانا الله [نسبت] به شما مهربان است [و شما را از این کارها باز می‌دارد].

بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا

تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصَلِّيهِ نَارًا وَكَانَ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

۳۰. و هر کس [آگاهانه و] از روی تجاوز و ستم چنین کند، به زودی او را در آتشی [سوزان] درمی‌آوریم و این [کار] برای الله آسان است.

إِنْ تَحْتَبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ

۳۱. [ای مؤمنان]، اگر از گناهان بزرگی که از آن نهی شده‌اید دوری کنید، گناهان [صغیره]تان را از شما می‌زداییم و شما را در جایگاهی شایسته [= بهشت] وارد می‌کنیم.

سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ لِّلرِّجَالِ

۳۲. [ای مؤمنان]، آنچه را که الله به وسیله آن، برخی از شما را بر برخی دیگر برتری داده است، آرزو مکنید [تا دچار حسد نشوید]. مردان از آنچه به دست آورده‌اند [پاداش و] بهره‌ای دارند و زنان [نیز] از آنچه به دست آورده‌اند [اجر و] بهره‌ای دارند؛ و از بخشش الله [چیزی] بخواهید. بی‌تردید، الله به هر چیزی داناست.

نَصِيبٍ مِّمَّا أَكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا أَكْتَسَبْنَ

وَسَأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٢﴾

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوْلَىٰ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ

۳۳. ما برای هر کس وارثانی قرار داده‌ایم که از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان بر جای گذاشته‌اند ارث ببرند؛ و [نیز] به کسانی که [با آنان] پیمان [برادری و یاری] بسته‌اید، سهمشان را [از ارث] بدهید. بی‌گمان، الله بر هر چیزی گواه است.

عَقَدْتُمْ أَيْمَانَكُمْ فَعَاوَهُمْ نَصِيبُهُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ

شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

۳۴. مردان بر زنان سرپرست و نگهبانند، به دلیل آنکه الله برخی از اینان را بر برخی برتری داده است و [نیز] به دلیل آنکه از اموال خویش [برای زنان] خرج می‌کند. پس زنان صالح، [آنانند که هم از الله و هم از شوهرانشان] فرمانبردارند [و] به پاس آنچه الله [برایشان] حفظ کرده است [اسرار و حقوق شوهران خود را] در غیاب [آنان] حفظ می‌کنند؛ و [ای شوهران]، به زنانی که از نافرمانی‌شان بیم دارید، پند و اندرز دهید؛ [اگر فرمانبردار نشدند،] در بستر از آنان دوری کنید [و اگر تأثیر نکرد،] آنان را [طوری که آزار نینند] بزنید؛ پس اگر از شما اطاعت کردند، هیچ راهی برای [بهانه‌جویی و سرزنش] بر آنها مجوید [و بدانید که] به راستی الله بلندمرتبه بزرگ است.

۳۵. و [شما ای اولیای زن و مرد]، اگر از اختلاف و جدایی میان آن دو [= زن و شوهر] بیم داشتید، یک داور از خانواده شوهر و یک داور از خانواده زن [تعیین کنید و برای تصمیم‌گیری] بفرستید. اگر این دو [داور] قصد اصلاح [و آشتی بین زوجین] داشته باشند، الله میان آن دو [زن و شوهر] سازگاری خواهد داد. بی‌گمان، الله دانای آگاه است.

۳۶. و الله را عبادت کنید و چیزی را با او شریک نگردانید و به پدر و مادر نیکی کنید و [نیز] به خویشاوندان و یتیمان و مستمندان و همسایه خویشاوند و همسایه غیرخویشاوند [دوست و] همنشین و [مسافر] درراه‌مانده و [کنیزان و] بردگانی که مالک آنها هستید [نیکی کنید و بدانید که] یقیناً الله کسی را که متکبر و فخر فروش باشد دوست ندارد.

۳۷. [همان] کسانی که بخل می‌ورزند و مردم را به بخل وامی‌دارند و آنچه [از ثروت و دانش] را که الله از فضل خویش به آنان بخشیده است پنهان می‌کنند؛ و ما برای کافران [و ناسپاسان]، عذابی خفت‌بار مهیا کرده‌ایم.

۳۸. و [نیز برای] کسانی که اموالشان را برای [خودنمایی] و [نشان‌دادن به مردم] انفاق می‌کنند و به الله و روز آخرت ایمان ندارند؛ [چنین شخصی یار شیطان است] و کسی که شیطان همدمش باشد، چه بد همدمی دارد!

۳۹. و برای آنان چه زبانی داشت اگر به الله و روز آخرت ایمان می‌آوردند و از آنچه الله به آنان روزی داده است انفاق می‌کردند؟ و الله به [حال و اعمال] اینان داناست.

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَاصْلِحُوا لِنَفْسِكُمْ وَلِلذَّاتِ الَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنِ اطَّعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿٣٤﴾

وَإِن خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعُثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِن يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٥﴾

*وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَلًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾

الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٧﴾

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾

وَمَا ذَا عَلَيْهِمْ لَوْ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً يُّضَعِفْهَا
وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

۴۰. بی گمان، الله به اندازه ذره‌ای [به بندگان] ستم نمی‌کند و اگر [ذره‌ای] کار نیک باشد، آن را چندین برابر می‌کند و از پیشگاه خود [به آنان] پاداش بزرگی عطا می‌کند.

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ
هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾

۴۱. و [حال و روز ناباوران] چگونه باشد آنگاه که از هر امتی شاهدی را [که پیامبر همان امت باشد] به میان آوریم و تو را [نیز ای پیامبر، درباره ابلاغ پیام الهی] بر اینان گواه آوریم؟

يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ
الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾

۴۲. آن روز کسانی که کافر شدند و از پیامبر نافرمانی کردند، آرزو می‌کنند که ای کاش با خاک یکسان می‌شدند و هیچ سخنی را نمی‌توانند از الله پنهان کنند.

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ
تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ
تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ
مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً
فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَفْوًا غَفُورًا ﴿٤٣﴾

۴۳. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در حال مستی به نماز نزدیک نشوید تا زمانی که بدانید چه می‌گویید و [همچنین] هنگامی که جُنُب هستید، تا غسل نکرده‌اید، به نماز [و مسجد] نزدیک نشوید مگر آنکه رهگذر باشید؛ و اگر بیمار یا مسافر بودید یا یکی از شما از مکان قضای حاجت آمد یا با زنان آمیزش کردید و [برای وضو یا غسل] آب نیافته‌اید، پس [باید] با خاکی پاک تیمم کنید؛ [به این روش که] چهره و دست‌هایتان را [با خاک] مسح نمایید. بی‌گمان، الله بخشاینده آمرزگار است.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أَوْتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشْتُرُونَ
الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

۴۴. [ای پیامبر،] آیا کسانی [از یهود] را که بهره‌ای از کتاب به آنها داده شده است ندیده‌ای [که چگونه] گمراهی را می‌خرند و می‌خواهند شما [مؤمنان نیز مانند آنان] گمراه شوید؟

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَابِكُمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
نَصِيرًا ﴿٤٥﴾

۴۵. و [ای مؤمنان،] الله به دشمنان شما داناتر است و کافی است که الله یار [و کارسازتان] باشد و کافی است که الله یاور [و مددکارتان] باشد.

مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ
سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَسْمَعُ غَيْرَ مَسْمُوعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ
وَطَعْنَا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَسْمَعُ
وَأَنْظَرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ
بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾

۴۶. برخی از یهود، کلمات [الله] را از جای خود تحریف می‌کنند و با پیچاندن زبان خود و به قصد طعنه‌زدن در دین [با درآمیختن زبان عبری با عربی، به پیامبر] می‌گویند: «شنیدیم و نافرمانی کردیم» و «بشنو که [کاش] ناشنوا گردی!» و [نیز به تمسخر می‌گویند:] «راعنا» [که در عبری مفهوم توهین‌آمیزی دارد؛] ولی اگر آنان می‌گفتند: «شنیدیم و اطاعت کردیم» و «سخنان ما را [بشنو و به ما مهلت بده]»، قطعاً برایشان بهتر و درست‌تر بود؛ ولی الله آنان را به خاطر کفرشان لعنت کرده است؛ پس جز [گروهی] اندک ایمان نمی‌آورند.

۴۷. ای اهل کتاب، به آنچه که [بر محمد] نازل کردیم و کتاب آسمانی شما را تصدیق می‌کند ایمان بیاورید، پیش از آنکه [اندامهای حسّی] چهره‌ها را محو کنیم و آنها را [همچون] پشت سرشان [صاف و زشت] بگردانیم؛ یا آنان را همچون اصحاب سبت [= یهودیان نافرمانی که روز شنبه ماهی گرفتند] لعنت کنیم [و به شکل میمون درآوریم]؛ و [بدانید که] فرمان الله قطعاً به وقوع می‌پیوندد.

۴۸. بی‌گمان، الله این گناه را که به او شرک آورده شود نمی‌بخشد و غیر از آن را - برای هر کس بخواهد - می‌بخشد؛ و هر کس به الله شرک ورزد، یقیناً گناهی بزرگ بر یافته است.

۴۹. [ای پیامبر،] آیا ندیدی کسانی را که خویشان را پاک می‌شمارند [و خودستایی می‌کنند؟ چنین نیست]؛ بلکه الله هر کس را بخواهد پاک می‌گرداند، و به آنان به اندازه ذره‌ای ناچیز [حتی به اندازه نخ روی هسته خرما] ستم نمی‌شود.

۵۰. [ای پیامبر،] بنگر که چگونه بر الله دروغ می‌بندند! و همین [عمل به عنوان] گناهی آشکار کافی است.

۵۱. آیا افرادی [از قوم یهود] را که بهره‌ای از کتاب [آسمانی] به آنان داده شده است ندیده‌ای [که چگونه] به جبت [= سحر] و طاغوت [= معبودان باطل] ایمان می‌آورند؟ [این افراد از روی دوستی و مدارا] درباره کسانی که کفر ورزیده‌اند می‌گویند: «اینان از کسانی که ایمان آورده‌اند هدایت‌یافته‌ترند».

۵۲. آنان کسانی هستند که الله لعنتشان کرده است و هر که را الله لعنت کند، هرگز برایش یاوری نخواهی یافت.

۵۳. آیا آنان بهره‌ای از حکومت [= فرمانروایی] دارند؟ [اگر هم داشتند،] به قدر نقطه پشت هسته خرما [چیزی] به مردم نمی‌دادند.

۵۴. آیا به مردم [= محمد و یارانش] به خاطر آنچه الله از فضل خویش به آنان بخشیده است حسد می‌ورزند؟ در حقیقت، ما [بیشتر نیز] به خاندان ابراهیم کتاب و حکمت دادیم و به آنان فرمانروایی بزرگی بخشیدیم.

يَنَّايُهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ ءَامِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِّن قَبْلِ أَن نَّطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَىٰ أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمْ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ يَقْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْحِبَّتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا سَبِيلًا ﴿٥١﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن نَّجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ فَقَدْ ءَاتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَءَاتَيْنَاهُم مُّلكًا عَظِيمًا ﴿٥٤﴾

۵۵. پس برخی از آنان به وی ایمان آوردند و برخی از آنان از او روی گرداندند [پس نسبت به دعوت محمد نیز چنین کردند] و [برای این کافران] آتش افروخته دوزخ کافی است.

۵۶. بی گمان، کسانی را که به آیات ما کفر ورزیدند، در آتشی [سوزان] وارد خواهیم کرد که هر چه پوستشان بریان گردد، پوست‌های دیگری به جایش قرار می‌دهیم تا [طعم] عذاب را بچشند. به راستی که الله، شکست‌ناپذیر حکیم است.

۵۷. و کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به باغ‌هایی [از بهشت] وارد خواهیم نمود که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ همواره در آن خواهند ماند و در آنجا همسران پاکیزه دارند و آنان را زیر سایه‌هایی گسترده [و انبوه] جای می‌دهیم.

۵۸. الله به شما فرمان می‌دهد که امانت‌ها را [به طور کامل] به صاحبانشان بازگردانید و هنگامی که میان مردم داوری می‌کنید، به عدالت داوری کنید. الله شما را به امری نیک پند می‌دهد. به راستی که الله شنوای بیناست.

۵۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله و پیامبر و کارگزاران [و فرماندهان مسلمان] خود اطاعت کنید و اگر در چیزی اختلاف کردید، آن را به [کتاب] الله و [سنت] پیامبر بازگردانید. اگر به الله و روز قیامت ایمان دارید، [یقین داشته باشید که] این [بازگشت به قرآن و سنت، برایتان] بهتر و خوش‌فرجام‌تر است.

۶۰. [ای پیامبر،] آیا ندیدی افرادی را که گمان می‌کنند به آنچه بر تو نازل شده و [به] آنچه پیش از تو نازل شده، ایمان آورده‌اند، و [لی] می‌خواهند برای داوری [به جای شریعت الهی] نزد طاغوت بروند؟ [و حکم باطل را به جای حکم الله بپذیرند] با آنکه به آنان دستور داده شده است که به طاغوت کفر ورزند؛ و [لی] شیطان می‌خواهد آنان را در گمراهی دور و درازی قرار دهد.

۶۱. و چون به آنان گفته شود: «به سوی آنچه الله نازل کرده است [= قرآن] و به سوی پیامبر [او] بیاید» منافقان را می‌بینی که از تو سخت روی می‌گردانند.

۶۲. اما چگونه است که وقتی به [سزای] کارهای بدشان مصیبتی به آنان می‌رسد، نزد تو می‌آیند و به الله سوگند یاد می‌کنند که: «منظور ما [از دادخواهی نزد دیگران، چیزی] جز نیکی و توافق [میان طرفین] نبوده است»؟

فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِءِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ نَارًا كَلَّمَآ نَضَجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٦﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَّهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿٥٧﴾

﴿٥٨﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا نُزِّلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِءِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾

۶۳. اینان همان کسانی هستند که الله می‌داند چه در دل دارند؛ پس [ای پیامبر،] از آنان روی بگردان و [لی] اندرزشان بده و با بیانی رسا [نتایج] کردارشان را بر آنان گوشزد کن.

۶۴. و هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر به این هدف که به فرمان الله [مردم از وی] اطاعت کنند؛ و اگر هنگامی که آنان [با گناه و نافرمانی] بر خویشتن ستم می‌کردند، [در حالی که زنده هستی] نزد تو می‌آمدند و از الله آمرزش می‌خواستند، و پیامبر هم برایشان آمرزش می‌طلبید؛ بی‌تردید، الله را توبه‌پذیر مهربان می‌یافتند.

۶۵. نه؛ سوگند به پروردگارت [ای محمد] که آنان ایمان نمی‌آورند مگر اینکه در اختلافاتشان تو را داور قرار دهند و از داوری تو در دل خویش احساس ناراحتی نکنند و کاملاً تسلیم [حکم تو] باشند.

۶۶. و اگر [مانند بنی اسرائیل] بر آنان مقرر می‌کردیم که «[نافرمانان] خود را بکشید یا از خانه و شهرتان بیرون بروید»، جز اندکی از آنان [به آن دستورها] عمل نمی‌کردند؛ و اگر به آنچه اندرز داده شدند عمل می‌کردند، بی‌تردید برایشان بهتر و در پایداری‌شان [بر دین] مؤثرتر بود.

۶۷. و در این صورت، از نزد خود پاداش بزرگی به آنان می‌دادیم،

۶۸. و به راه راست هدایتشان می‌کردیم.

۶۹. و کسی که الله و پیامبر را اطاعت کند [روز قیامت] همنشین کسانی خواهد بود که الله آنان را گرامی داشته است؛ [یعنی] با پیامبران و صدیقان [= تصدیق‌کنندگان پیامبر] و شهیدان و صالحان؛ و اینان چه نیکو رفیقانی هستند!

۷۰. این فضل و بخشش از جانب الله است و همین بس که الله [به احوال بندگان] داناست.

۷۱. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، سلاح خود را برگزید؛ سپس گروه‌گروه یا یکپارچه [برای جهاد با دشمن] رهسپار گردید.

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٤﴾

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ أَوْ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾

وَإِذَا لَاتَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾

وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾

ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ انفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾

۷۲. و [ای مسلمانان،] بی تردید، از [میان] شما کسی هست که [به خاطر ترس، از شرکت در میدان جهاد] سستی می‌ورزد و اگر مصیبتی به شما برسد می‌گوید: «الله به من لطف کرد که همراه آنان [در جنگ] حاضر نبودم».

۷۳. و [لی] اگر بخشش و غنیمتی از جانب الله به شما رسد - چنان که گویا هرگز میان شما و او [رابطه] دوستی نبوده است - [با حسرت] می‌گوید: «ای کاش من نیز همراه آنان بودم و به کامیابی بزرگی می‌رسیدم».

۷۴. پس کسانی که زندگی دنیا را به آخرت فروخته‌اند، باید در راه الله پیکار کنند؛ و به هر کسی که در راه الله پیکار کند - خواه کشته شود یا پیروز گردد - به زودی پاداش بزرگی خواهیم داد.

۷۵. و [ای مؤمنان،] شما را چه شده است که در راه الله و [برای یاری] مردان و زنان و کودکان ستم‌دیده پیکار نمی‌کنید؟ همان کسانی که می‌گویند: «پروردگارا، ما را از این شهر [مکه] که اهالی‌اش ستمکارند بیرون ببر و از سوی خویش برای ما یار و کارسازی قرار بده و از جانب خود یاور و مددکاری برایمان بگمار».

۷۶. کسانی که ایمان آورده‌اند، در راه الله پیکار می‌کنند و کافران، در راه طاغوت [و حاکمان خودکامه] می‌جنگند؛ پس با یاران شیطان بجنگید که قطعاً نیرنگ [و نقشه] شیطان ضعیف است.

۷۷. [ای پیامبر،] آیا کسانی را ندیدی که [در مکه] به آنها گفته شد: «[اکنون] دست [از جنگ] بازدارید و نماز برپا دارید و زکات بپردازید» و [لی] چون [در مدینه] جهاد بر آنان مقرر شد، نگاه گروهی از آنان از مردم [مشرك مکه] ترسیدند - مانند ترس از الله یا [حتی] بیشتر - و گفتند: «پروردگارا، چرا جهاد را بر ما مقرر نمودی؟ چرا تا مدتی کوتاه به ما مهلت ندادی [تا از نعمت‌های دنیوی بهره‌مند گردیم]؟» [به آنان] بگو: «برخورداری [از لذت‌های این] دنیا ناچیز است و برای کسی که پرهیزگار باشد سرای آخرت بهتر است و [در آنجا] به قدر نخ هسته خرمایی به شما ستم نخواهد شد.

وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبْتَئِنَ فِإِنْ أَصَبْتَكُمْ مُصِيبَةً قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾

وَلَئِنْ أَصَبَكُمْ فَضَلُّ مِنْ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾

*فَلْيَقْتُلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقْتَلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الظَّالِمِينَ فَيَقْتُلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَّعَ الدُّنْيَا قَلِيلًا وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾

۷۸. هر کجا باشید، مرگ شما را درمی‌یابد؛ هر چند که در برج‌های استوار باشید؛ و اگر به آنان [= منافقان] خیری [همچون فرزند و مال فراوان] برسد، می‌گویند: «این از جانب الله است» و اگر شری [همچون مرگ و زیان مالی] به ایشان برسد [رسول الله را بدیمن می‌دانند و به او] می‌گویند: «این از جانب توست». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «همه [چیز] از جانب الله است». چرا این قوم حاضر نیستند سخنی را درک کنند؟

حَدِيثًا ۷۸

۷۹. [ای انسان،] آنچه از نیکی‌ها به تو می‌رسد، از جانب الله است و آنچه از بدی‌ها به تو می‌رسد، از جانب خود توست؛ و [ای پیامبر،] ما تو را برای [هدایت] مردم فرستادیم و گواهی الله [در این باره] کافی است.

شَهِيدًا ۷۹

۸۰. هر کس از پیامبر اطاعت کند، در حقیقت، از الله اطاعت کرده است؛ و هر کس رویگردان شود، [از او] اندوهگین نباش ای پیامبر؛ زیرا ما هرگز [تو را بر آنان] ننگهبان [و مراقب] نفرستادیم.

أَيَّمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلُّ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۸۰

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّنُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۸۱

۸۲. آیا در قرآن نمی‌اندیشند که اگر از سوی [کسی] غیر از الله بود، قطعاً اختلاف [و تناقض] بسیاری در آن می‌یافتند؟

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْعَانَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ۸۲

۸۳. هنگامی که خبری [حاکمی] از ایمنی [و پیروزی] یا ترس [و شکست] به آنان می‌رسد، [بدون هیچ تحقیقی] آن را فاش می‌سازند؛ و [لی] اگر آن را به پیامبر و فرماندهانشان بازگردانند، افرادی از آنان که اهل [فهم و] استنباط هستند قطعاً [مصلحت‌اعلام یا کتمان اخبار را بهتر] می‌دانند؛ و [ای مؤمنان،] اگر فضل و رحمت الله بر شما نبود، جز اندکی، [همگی] از شیطان پیروی می‌کردید.

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَىٰ أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ۸۳

۸۴. پس [ای پیامبر،] در راه الله پیکار کن. تو عهده‌دار کسی جز خود نیستی و [لی] مؤمنان را [نیز به جهاد] تشویق کن. امید است که الله آسیب کافران را از شما بازدارد؛ و الله قدرتش، بیشتر و کیفرش سخت‌تر است.

فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضْ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكْفِ بِأَسْ أَلَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنْكِيلًا ۸۴

۸۵. کسی که شفاعت [= میانجی‌گری] پسندیده‌ای کند، از [خیر] آن نصیبی خواهد داشت و کسی که شفاعت ناپسندی کند، از [شر] آن سهمی خواهد داشت؛ و الله همواره بر هر چیزی شاهد و مراقب است.

۸۶. [ای مؤمنان،] هر گاه با درودی صمیمانه به شما سلام گویند، شما پاسخی بهتر - و یا همانند آن - بگویید؛ [چرا که] بی‌تردید، الله همواره بر هر چیزی حسابگر است.

۸۷. الله [که معبود راستین است و] هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست، یقیناً همگی شما را روز قیامت - که تردیدی در [وقوع] آن نیست - جمع می‌کند؛ و کیست که از الله راستگوتر باشد؟

۸۸. [ای مؤمنان،] شما را چه شده است که در مورد [نحوه رفتار با] منافقان دو گروه شده‌اید، حال آنکه الله آنان را به خاطر آنچه انجام داده‌اند سرنگون ساخته [و به کفر و گمراهی بازگردانده] است؟ آیا می‌خواهید کسی را که الله گمراه کرده است هدایت کنید؟ و [لی] هر کس که الله او را گمراه کند، راهی [به سوی هدایت] برایش نخواهی یافت.

۸۹. آنان [= منافقان] آرزو می‌کنند که شما نیز همچون خودشان کفر بورزید تا با هم برابر شوید؛ پس هیچ‌یک از آنان را به دوستی نگیرید، مگر آنکه [مسلمان شوند و] در راه الله هجرت کنند؛ پس اگر از [اسلام و هجرت] روی برتافتند [و رفتارشان را ادامه دادند]، آنها را هر جا که یافتید، دستگیر کنید و بکشید و دوست و یاری [از میان] آنان اختیار نکنید.

۹۰. مگر آنهایی که با هم‌پیمانان شما پیمان بسته‌اند یا آنهایی که نزدتان می‌آیند در حالی که از جنگ با شما یا قوم خود به تنگ آمده‌اند؛ و اگر الله می‌خواست، آنان را بر شما مسلط می‌کرد که با شما بجنگند؛ پس اگر از شما کناره‌گیری کردند و با شما نجنگیدند و تسلیم [و فرمانبردار] شما شدند، [بدانید که دیگر] الله برای شما راهی [برای تجاوز] بر آنان قرار نداده است.

مَنْ يَشْفَعْ شَفَعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِّنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا ﴿٨٥﴾

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾

﴿٨٨﴾ فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ أَرَكْسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٨﴾

﴿٨٩﴾ وَذُؤا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وِلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾

﴿٩٠﴾ إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يُقْتَلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ فَإِنْ اُعْتَرَلُوكُمْ فَلَمْ يُقْتَلُوكُمْ وَالْقَوَا إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾

سَتَجِدُونَ ءَاخِرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ
كُلَّ مَا رُدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكَسُوا فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ
وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَامَ وَيَكْفُرُوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ
وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقْتُلُوهُمْ وَأُولَئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ
عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا مُّبِينًا ﴿٩١﴾

۹۱. [ای مؤمنان،] به زودی [گروه] دیگری [از منافقان] را خواهید یافت که [ظاهراً] می‌خواهند از شما و قوم خود در امان باشند؛ و [لی] هر گاه به فتنه [شرک] بازگردانده شوند، در آن فرو می‌روند. پس اگر از شما کناره نگرفتند و از در صلح و آشتی وارد نشدند و دست از [جنگ با] شما برنداشتند، آنگاه آنان را هر کجا یافتید، دستگیر کنید و بکشید. آنان هستند که ما برای شما علیه آنان دلیلی آشکار [برای دستگیری و قتلشان] قرار داده‌ایم.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ
مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ
إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ
مِيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ
لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾

۹۲. هیچ مؤمنی مجاز نیست که مؤمنی را بکشد، مگر به اشتباه [و غیر عمد]؛ و کسی که مؤمنی را به اشتباه بکشد، باید یک بردهٔ مؤمن آزاد کند و خون‌بهایی به خانوادهٔ او [= به وارثان مقتول] بپردازد؛ مگر اینکه آنها گذشت کنند؛ و اگر [مقتول] از قومی باشد که دشمنان شما هستند و [خود] او مؤمن است، آزاد کردن یک بردهٔ مؤمن [توسط قاتل به عنوان کفاره کافی است و پرداخت خون‌بها به وارثانش لازم نیست] و اگر [مقتول مؤمن نباشد ولی] از قومی باشد که میان شما و آنان پیمانی برقرار است، باید خون‌بهایی به خانوادهٔ او بپردازد و یک بردهٔ مؤمن را [نیز] آزاد کند؛ و هر کس [توان مالی نداشت یا برده‌ای برای آزاد کردن] نیافت، [باید] به عنوان توبه‌ای به درگاه الله، دو ماه پیاپی روزه بگیرد؛ و الله همواره دانای حکیم است.

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا
وَعَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَلَعْنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾

۹۳. و هر کس مؤمنی را عمداً به قتل برساند، کیفرش دوزخ است [که] در آن جاودانه می‌ماند و الله بر وی خشم می‌گیرد و او را از رحمت خویش دور می‌سازد و عذاب بزرگی برایش آماده ساخته است.

يٰۤأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا
تَقُولُوا لِمَنْ ءَلْقَىٰ إِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبَتُّعُونَ
عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَعَانِمٌ كَثِيرَةٌ كَذٰلِكَ كُنْتُمْ
مِّن قَبْلُ فَمَنْ ءَلَّيْكُمُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

۹۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که در راه الله [برای جهاد] رهسپار شدید، [جوانب امر را به دقت] بررسی کنید و به کسی که اظهار صلح و اسلام نمود، نگویند: «تو مؤمن نیستی» تا [به این بهانه بتوانید او را بکشید و غنیمت و] سرمایهٔ ناپایدار زندگی دنیا را به دست آورید؛ زیرا غنیمت‌های بسیاری [برای شما] نزد الله است. شما نیز قبلاً اینچنین بودید [و ایمانتان را پنهان می‌کردید]؛ سپس الله بر شما منت نهاد [و هدایت شدید]. بنابراین به درستی بررسی کنید؛ [چرا که] بی‌تردید، الله به آنچه انجام می‌دهید آگاه است.

۹۵. آن مؤمنان [خانه‌نشینی] که بدون هیچ بیماری و رنجی از جهاد بازنشستند، با مجاهدانی که در راه الله با مال و جان خود جهاد کردند [هرگز] یکسان نیستند. الله کسانی را که با مال و جانشان جهاد کردند بر خانه‌نشینان به مرتبه‌ای [بزرگ] برتری بخشیده است و الله به هر یک [مجاهدان یا خانه‌نشینان معذور] وعده [پاداش] نیکو داده است و [لی] الله مجاهدان را بر خانه‌نشینان با پاداشی بزرگ برتری داده است.

۹۶. [پاداشی که] به عنوان درجات و آمرزش و رحمتی از [پیشگاه] او [نصیبشان می‌گردد] و الله آمرزندهٔ مهربان است.

۹۷. کسانی که [با ماندن در سرزمین کفر] نسبت به خویش ستمکار بوده‌اند، [وقتی] فرشتگان جانشان را می‌گیرند [به آنان] می‌گویند: «در چه [حال] بودید؟» پاسخ می‌دهند: «ما در زمین از ستمدیدگان بودیم.» [فرشتگان] می‌گویند: «آیا زمین الله گسترده نبود تا در آن مهاجرت کنید [و ایمانتان را حفظ نمایید]؟» پس جایگاهشان دوزخ است و چه بد سرانجامی است!

۹۸. مگر آن مردان و زنان و کودکان ستم‌دیده‌ای که نمی‌توانند چاره‌ای ببندیشند و راه به جایی نمی‌برند.

۹۹. پس آنان [که عذری دارند] امید است الله از اینان درگذرد و الله همواره بخشایندهٔ آمرزگار است.

۱۰۰. و هر کس در راه الله هجرت کند، در زمین سرپناه بسیار و گشایش [ی در مصالح دین و دنیا] می‌یابد و کسی که به قصد هجرت به سوی الله و پیامبرش از خانه‌اش خارج شود و آنگاه مرگش فرا رسد، قطعاً پاداش او بر [عهده] الله است و الله آمرزندهٔ مهربان است.

۱۰۱. و [ای مؤمنان]، هر گاه در زمین سفر کردید، اگر رسیدید کسانی که کفر ورزیدند زبانی به شما برسانند، گناهی بر شما نیست که از [رکعات] نماز بکاهید [و آن را شکسته بخوانید]؛ زیرا کافران همواره برایتان دشمن آشکاری هستند.

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾

دَرَجَاتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمُ الْمُؤْمِنِينَ ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾

فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا غَفُورًا ﴿٩٩﴾

* وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَعًا كَثِيرًا وَسَعَةً ۚ وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠٠﴾

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۗ إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

۱۰۲. و [ای پیامبر،] چون [وقت جنگ] در میان آنان بودی و برایشان نماز برپا داشتی، باید گروهی از آنان با تو [به نماز] بایستند و [همچنین] باید جنگ‌افزارهایشان را با خود بگیرند [و یک رکعت را همراه تو بخوانند و نماز را به صورت فردی ادامه دهند] و چون سجده کردند [و نمازشان تمام شد]، باید پشت سرتان قرار گیرند و آن دسته دیگری که نماز نخوانده‌اند باید بیایند و [یک رکعت] با تو نماز بخوانند [و پس از اینکه نمازت به پایان رسید، ادامه نمازشان را کامل کنند] و [آنان نیز] باید احتیاط کنند و جنگ‌افزارهایشان را [در نماز با خود] بگیرند؛ [زیرا] کافران آرزو دارند که شما از جنگ‌افزارها و تجهیزات خود غافل شوید تا یکبارہ بر شما بتازند؛ و اگر از باران [یا موانع دیگر] در رنج بودید و [یا] بیمار [و مجروح] بودید، گناهی بر شما نیست که جنگ‌افزارهای خود را [بر زمین] بگذارید؛ ولی جانب احتیاط را رعایت کنید. به راستی که الله برای کافران عذابی خفت‌بار مهیا کرده است.

۱۰۳. چون نماز را به پایان رساندید، الله را [در همه حال،] ایستاده و نشسته و بر پهلو خفته [= خوابیده] یاد کنید؛ و هر گاه آرامش یافتید [و ترس از بین رفت]، نماز را [کامل] بر پا دارید [چرا که] بی‌تردید، نماز [فریضه‌ای است که] در اوقات معینی بر مؤمنان واجب شده است.

۱۰۴. و [ای مؤمنان،] در تعقیب آن گروه [دشمن] سستی نکنید. اگر شما [از خستگی و جراحت] رنج می‌برید، آنان نیز چنان که شما رنج می‌برید رنج برده‌اند؛ ولی شما از الله چیزی را امید دارید که آنان ندارند؛ و الله دانای حکیم است.

۱۰۵. [ای پیامبر،] ما [این] کتاب را به حق بر تو نازل کردیم تا به [موجب] آنچه الله به تو آموخته است در میان مردم داوری کنی؛ و مدافع خيانتکاران مباش.

۱۰۶. و از الله آمرزش بخواه. بی‌تردید، الله آمرزندهٔ مهربان است.

۱۰۷. و از کسانی که [با ارتکاب گناه] به خود خیانت می‌کنند دفاع نکن [زیرا] بی‌گمان، الله هر کس را که خیانتکار [و] گناهکار باشد دوست ندارد.

۱۰۸. آنها [زشتکاری‌های خود را] از مردم پنهان می‌دارند، ولی نمی‌توانند چیزی را از الله پنهان کنند؛ و [حال آنکه] او تعالی همراهشان است آنگاه که شبانه چاره‌اندیشی می‌کنند و [از سر دروغ و افترا] سخنانی می‌گویند که او نمی‌پسندد؛ و الله همواره به آنچه می‌کنند احاطه دارد.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَافِيَةً مِنْهُمْ مَعَكَ وَلِيًا خُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَافِيَةٌ أُخْرَى لَمْ يَصَلُوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلِيًا خُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذَى مِّنْ مَّطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَّرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾

وَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَفُجُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلُمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلُمُونَ كَمَا تَأْلُمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِبِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ خَوَافًا أَثِيمًا ﴿١٠٧﴾

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّنُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ حَاطًا ﴿١٠٨﴾

۱۰۹. هان! شما کسانی هستید که در زندگی دنیا از آنان دفاع کردید؛ پس کیست که روز قیامت در برابر الله از آنان دفاع کند؟ یا چه کسی است که [مراقب و] کارسازشان باشد؟

وَكَيْلًا ﴿١٠٩﴾

۱۱۰. و هر کس عمل ناشایستی مرتکب شود یا [با] نافرمانی از دستور الله و رسولش] به خود ستم کند [و] سپس از الله آمرزش بخواهد، الله را آمرزنده مهربان خواهد یافت.

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١١٠﴾

۱۱۱. و هر کس گناهی مرتکب شود، تنها به زبان خویش [چنین] می‌کند؛ و الله همواره دانای حکیم است.

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُ بِهِ عَلَى نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾

۱۱۲. و هر کس خطا یا گناهی مرتکب شود، سپس آن را بر گردن بی‌گناهی بیندازد، قطعاً [بار] بهتان و گناه آشکاری را بر دوش گرفته است.

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿١١٢﴾

۱۱۳. و [ای پیامبر]، اگر فضل الله و رحمتش بر تو نبود، گروهی از آنان قصد داشتند که تو را گمراه کنند [تا] ناعادلانه قضاوت کنی]؛ و [لی] جز خودشان [کسی] را گمراه نمی‌سازند و هیچ زبانی به تو نمی‌رسانند؛ و الله کتاب [= قرآن] و حکمت [= سنت] را بر تو نازل کرد و آنچه را نمی‌دانستی به تو آموخت؛ و همواره فضل الله بر تو بزرگ [و بسیار] بوده است.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ أَنْ يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

۱۱۴. در بسیاری از [سخنان درگوشی و] نجوای آنان خیری نیست، مگر [در گفتار] کسی که به [دادن] صدقه‌ای یا کاری پسندیده یا سازشی میان مردم فرمان دهد؛ و هر کس برای رضایت الله چنین کند، به زودی پاداش بزرگی به وی خواهیم داد.

* لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نُّجُوهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ أُتِيَ اللَّهُ بِرِضَاتٍ لَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾

۱۱۵. و هر کس پس از آنکه [راه حق و] هدایت برایش روشن شد با پیامبر مخالفت ورزد و از راهی جز راه مؤمنان پیروی کند، او را به آنچه [برای خود برگزیده و از آن] پیروی کرده است وامی‌گذاریم و به دوزخ می‌کشانیم؛ و [حقا که] دوزخ] چه بد جایگاهی است!

وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ ۗ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾

۱۱۶. الله این [گناه] را که به او شرک آورده شود، قطعاً نمی‌آمرزد و غیر آن [هر گناهی] را برای هر کس که بخواهد می‌آمرزد؛ و هر کس به الله شرک آورد، بی‌تردید در گمراهی دور و درازی افتاده است.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾

إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنْتَنَا وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا ﴿١١٧﴾

۱۱۷. [مشرکان] به جای الله بُت‌های مادینه‌ای [همچون لات و عُزَّى و منات] را می‌خوانند و [در حقیقت،] جز شیطان سرکش را نمی‌خوانند.

لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿١١٨﴾

۱۱۸. [همان که] الله او را از رحمت خویش دور ساخت و او گفت: «از بندگان تو، سهمی معین برخواهم گرفت.»

وَلَا ضَلَّتْهُمْ وَلَا مَتَّيْنَتْهُمْ وَلَا مَرَّتْهُمْ فَلَيْبَتِكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَمِ وَلَا مَرَّتْهُمْ فَلْيَعْيِرَنَّ خَلْقَ اللَّهِ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١١٩﴾

۱۱۹. و مسلماً آنان را گمراه می‌کنم و به آرزوهای باطل می‌افکنم؛ و به آنان دستور می‌دهم که گوش چهارپایان را بشکافند و وادارشان می‌کنم تا آفرینش الله را تغییر دهند؛ و هر کس شیطان را به جای الله دوست [و کارساز] خود گیرد، قطعاً زبانی آشکار کرده است.

يَعِدُّهُمْ وَيُمَتِّعُهُمْ وَمَا يَعِدُّهُمْ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾

۱۲۰. [آری،] شیطان به آنان وعده می‌دهد و آنها را در [دام] آرزوها می‌اندازد و به آنان وعده‌ای جز فریب نمی‌دهد.

أُولَئِكَ مَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١٢١﴾

۱۲۱. آنان [= پیروان شیطان] جایگاهشان دوزخ است و هیچ راه فراری از آن نمی‌یابند.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾

۱۲۲. و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به زودی آنان را در باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کنیم که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ جاودانه در آن خواهند ماند؛ وعده الله حق است و کیست که در گفتار [و وعده‌هایش] از الله راستگوتر باشد؟

لَيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾

۱۲۳. [ای مسلمانان، نجات و رستگاری وابسته] به آرزوهای شما و آرزوهای اهل کتاب نیست. هر کس کار ناشایستی انجام دهد، به کیفرش خواهد رسید و دوست و یآوری جز الله برای خود نخواهد یافت.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾

۱۲۴. و هر کس - چه مرد و چه زن - که کارهای شایسته کند و مؤمن باشد، [همه] آنان وارد بهشت می‌شوند و به اندازه ذره ناچیزی [حتی به اندازه شکاف پشته هسته] خرمایی نیز [به آنان ستم نخواهد شد].

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾

۱۲۵. و دین چه کسی بهتر از [دین] کسی است که خالصانه خود را تسلیم الله کرده و نیکوکار است و از آیین ابراهیم حق‌گرا پیروی نموده است؟ و الله ابراهیم را به دوستی خالصانه خود برگزید.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا ﴿١٢٦﴾

۱۲۶. و آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن الله است و الله همواره به هر چیزی احاطه دارد.

۱۲۷. و [ای پیامبر، مسلمانان] از تو درباره زنان نظرخواهی می‌کنند؛ بگو: «الله درباره آنان فتوا می‌دهد و در آنچه از کتاب [الله] بر شما خوانده می‌شود [نیز] آمده است که [حکم او] درباره دختران یتیمی که حق مقررشان [از مهریه و ارث] را نمی‌پردازید و به ازدواج با آنان تمایل ندارید [و از روی طمع در اموالشان، آنان را از ازدواج با دیگران نیز منع می‌کنید]، و [همچنین دستور او تعالی در مورد] کودکان ناتوان [این است] که: «در حق یتیمان به عدل و انصاف بکوشید»؛ و هر آنچه از نیکی‌ها که انجام دهید، الله به آن آگاه است.

۱۲۸. و اگر زنی از ناسازگاری یا روی‌گردانی شوهرش بیم داشت، بر آن دو گناهی نیست که [با صرف نظر از برخی حقوق و وظایف] با یکدیگر آشتی کنند؛ و آشتی بهتر [از طلاق] است و [لی طمع و] بخل، نفس‌ها را فرا گرفته است [و هیچ کس از حق خویش نمی‌گذرد]؛ و اگر نیکی کنید و پرهیزگاری پیشه سازید، قطعاً الله به آنچه انجام می‌دهید آگاه است.

۱۲۹. و [شما مردان] هر چند بکوشید هرگز نمی‌توانید [از نظر محبت قلبی] میان زنان عدالت برقرار کنید؛ پس یکسره [به یکی میل نکنید و] از یکی روی نگردانید که او را بلا تکلیف رها کنید؛ و اگر سازش نمایید و پرهیزگاری کنید، بی‌تردید الله آمرزنده مهربان است.

۱۳۰. و اگر آن دو [= زن و شوهر] از یکدیگر جدا شوند، الله هر یک از آنان را از گشایش [و بخشش] خویش بی‌نیاز می‌سازد؛ و الله همواره گشایشگر حکیم است.

۱۳۱. و آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن الله است؛ و ما به کسانی که پیش از شما به آنان کتاب [آسمانی] داده شد و [همچنین] به شما سفارش کردیم که: «از الله پروا کنید»، و اگر کافر شدید، [بدانید که] آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن الله است و الله بی‌نیاز ستوده است.

۱۳۲. و آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن الله است و همین بس که الله [مراقب و] کارگزار [بندگان] باشد.

۱۳۳. ای مردم، اگر او تعالی بخواهد، شما را از میان می‌برد و دیگرانی را می‌آورد؛ و الله همواره بر این [کار] تواناست.

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتْلَىٰ النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوَالِدِينَ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَالِمًا ﴿١٢٧﴾

وَإِنْ أُمْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُواهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٢٩﴾

وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾

إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

۱۳۴. هر کس [در قبال کارهایش] پاداش دنیا را می‌خواهد، [بداند که] پاداش دنیا و آخرت نزد الله است و الله همواره شنوای بیناست.

*يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ
وَلَوْ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيًّا
أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَن تَعْدِلُوا وَإِن
تَلَّوْا أَوْ تُعْرَضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾

۱۳۵. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برپادارنده عدالت باشید [و] برای الله شهادت دهید؛ هر چند به زیان خودتان یا پدر و مادر و نزدیکان [شما] باشد. اگر [یکی از دو طرف دعوا] توانگر یا نیازمند باشد، [باز هم] الله [از شما] به آن دو نفر سزاوارتر است؛ پس از هوای نفس پیروی نکنید که [از حق] منحرف می‌شوید؛ و اگر زبان را بگردانید [و حق را تحریف کنید] یا [از اظهار آن] خودداری نمایید، مسلماً الله به آنچه انجام می‌دهید آگاه است.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ءَ وَالْكِتَابِ الَّذِي
نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ ءَ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ءَ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾

۱۳۶. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به الله و پیامبرش و کتابی که بر او نازل کرده است و [به هر] کتابی که پیش از این فرستاده است ایمان بیاورید [و بر آن پایدار باشید]؛ و هر کس به الله و فرشتگان او و کتاب‌ها و پیامبرانش و روز قیامت کفر بورزد، بی‌تردید، در گمراهی دور و درازی افتاده است.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ
أَزْدَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُعْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيُهْدِيَهُمْ
سَبِيلًا ﴿١٣٧﴾

۱۳۷. بی‌تردید، کسانی که ایمان آوردند، سپس کافر شدند و پس از آن ایمان آوردند و باز کافر شدند و آنگاه بر کفر [خود] افزودند، الله هرگز بر آن نیست که آنان را ببخشد و به راهی [راست که به سعادت ابدی ختم می‌گردد] هدایتشان کند.

بَشِيرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾

۱۳۸. [ای پیامبر،] به منافقان خبر بده که عذابی دردناک برایشان [در پیش] است.

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
أَيَّبَتُّغُونَ عَنْهُمْ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾

۱۳۹. [همان] کسانی که کافران را به جای مؤمنان به دوستی برمی‌گزینند. آیا سربلندی را نزد آنان می‌جویند؟ [باید بدانند که] همه سربلندی از آن الله است.

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَاتِ اللَّهِ
يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخْرُجُوا
فِي حَدِيثِ غَيْرِهِ ءَ إِنَّكُمْ إِذَا مَثَلْتُمْ ءَ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ
الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

۱۴۰. و [ای مؤمنان،] مسلماً [الله این حکم را] در این کتاب [= قرآن] بر شما نازل کرده است که: «چون شنیدید [افرادی] آیات الله را انکار می‌کنند و آن را به تمسخر می‌گیرند، با آنان ننشینید تا به سخنی دیگر بپردازند. اگر با آنان بنشینید، در این صورت، قطعاً شما [نیز] همانند آنان خواهید بود». بی‌تردید، الله همه منافقان و کافران را در دوزخ گرد هم می‌آورد.

۱۴۱. [همان] کسانی که [از سر بدخواهی، همواره] شما را زیر نظر دارند [و منتظر هستند که چه چیزی به شما می‌رسد]؛ اگر پیروزی و گشایشی از جانب الله نصیبان گردد، می‌گویند: «مگر ما با شما نبودیم؟» و اگر بهره‌ای نصیب کافران گردد، [به آنان] می‌گویند: «مگر ما پشتیبانان نبودیم و شما را از [گزند] مؤمنان باز نمی‌داشتیم؟»؛ پس الله روز قیامت میان شما داوری می‌کند؛ و الله هرگز برای کافران راهی [برای تسلط] بر مؤمنان قرار نداده است.

۱۴۲. بی‌تردید، منافقان [با دروغگویی و تظاهرشان] با الله فریبکاری می‌کنند [و حال آنکه به سزای رفتارشان] الله فریب‌دهنده آنان است؛ و چون به نماز برخیزند، با سستی و کاهلی برمی‌خیزند [و] با مردم ریاکاری می‌کنند و الله را جز اندکی یاد نمی‌کنند.

۱۴۳. [منافقان] بین این دو [گروه مؤمنان و کافران] متحیر و سرگردانند؛ نه با اینانند و نه با آنان؛ و [ای پیامبر،] هر کس که الله او را گمراه کند، راهی برای [هدایت] او نخواهی یافت.

۱۴۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، کافران را به جای مؤمنان، دوستان [خود] نگیرید. آیا می‌خواهید برای الله دلیل آشکاری به زیان خود [برای عذاب] پدید آورید؟

۱۴۵. همانا منافقان در پایین‌ترین درجات دوزخند و هرگز یآوری برایشان نخواهی یافت.

۱۴۶. مگر کسانی که توبه کردند و [باطن خویش را] اصلاح نمودند و به [کتاب] الله تمسک جستند و دین خود را برای الله خالص گردانند؛ که اینان با مؤمنانند و الله پاداش بزرگی به مؤمنان خواهد داد.

۱۴۷. اگر شکر کنید و ایمان آورید، الله چه نیازی به مجازات شما دارد؟ و الله همواره قدرتان داناست.

۱۴۸. الله بدگویی آشکار را دوست ندارد، مگر از جانب کسی که به او ستم شده است [و ناچار زبان به شکایت و نفرین می‌گشاید]؛ و الله همواره شنوای داناست.

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعُكُم مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾

مُذَبَذَبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَعَامَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

* لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوِّءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَن ظَلِمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾

۱۴۹. اگر کار نیک را آشکار کنید یا آن را پنهان دارید یا از بدی [و ستمی که به شما رسیده است] درگذرید، [بدانید که] بی‌تردید، الله همواره آمرزنده تواناست.

۱۵۰. کسانی که به الله و پیامبرانش کفر می‌ورزند و می‌خواهند میان الله و پیامبرانش جدایی اندازند و می‌گویند: «ما به بعضی ایمان داریم و بعضی را انکار می‌کنیم» و می‌خواهند در این [میان، بین کفر و ایمان برای خود] راهی برگزینند.

۱۵۱. آنان به راستی کافرند و ما برای کافران عذابی خفت‌بار مهیا کرده‌ایم.

۱۵۲. و کسانی که به الله و پیامبرانش ایمان آورده‌اند و میان هیچ یک از آنان تفاوت نمی‌گذارند، به زودی [الله] پاداششان را عطا می‌کند و الله همواره آمرزنده مهربان است.

۱۵۳. [ای پیامبر،] اهل کتاب از تو می‌خواهند که [به نشانه راستگویی، یکباره] کتابی از آسمان برایشان نازل کنی. [این درخواستشان را بزرگ‌شمار؛ زیرا آنان] از موسی [چیزی بزرگ‌تر و] عجیب‌تر از این خواستند و گفتند: «الله را آشکارا به ما نشان بده»؛ به خاطر درخواست ناحقشان، صاعقه [ی مرگ] آنان را فرو گرفت؛ آنگاه [چون الله آنان را دوباره زنده کرد] پس از آنکه نشانه‌های آشکار برایشان آمد، گوساله را [به عنوان معبود] گرفتند و [لی ما پس از آنکه توبه کردند] از آن [گناهشان نیز] درگذشتیم و به موسی دلیلی آشکار بخشیدیم.

۱۵۴. و به سبب پیمان [گرفتن از] آنان [کوه] طور را بالای سرشان برافراشتیم و [نیز] به آنان گفتیم: «با فروتنی از دروازه [بیت المقدس] وارد شوید» و [همچنین] به آنان گفتیم: «حرمت شنبه را نشکنید [و از صید ماهی در این روز دست بکشید]» و از آنان پیمانی سخت و استوار گرفتیم.

۱۵۵. [آنان را لعنت کردیم] به خاطر اینکه پیمانشان را شکستند و به آیات الله کفر ورزیدند و پیامبران را به ناحق کشتند و [نیز از روی تمسخر] گفتند که: «بر دل‌های ما، پرده [انداخته شده] است [که سخن حق را درک نمی‌کنیم]»؛ بلکه الله به خاطر کفرشان بر دل‌هایشان مهر زده است؛ بنابراین جز اندکی [از آنان] ایمان نمی‌آورند.

إِنْ تُبَدُّوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمَّ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تَنزِلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ وَعَاتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿١٥٣﴾

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

فِيمَا نَقَضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكَفَرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بَغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۚ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾

۱۵۶. و [نیز آنان را لعنت کردیم] به سبب کفرشان و آن تهمت بزرگی که به مریم زدند؛

۱۵۷. و [همچنان آنان را لعنت کردیم به خاطر این] سخنشان که: «ما مسیح - عیسی پسر مریم - پیامبر الله را کشتیم»؛ در حالی که نه او را کشتند و نه به دار آویختند؛ بلکه [امر] بر آنان مُشْتَبَه شد [و مردی را که شبیه عیسی بود به دار کشیدند] و کسانی که درباره او اختلاف کردند، قطعاً راجع به وی دچار تردیدند و هیچ علمی به آن ندارند، مگر آنکه از گمان پیروی می‌کنند؛ و یقیناً او را نکشته‌اند.

۱۵۸. بلکه الله او را به سوی خویش بالا بُرد؛ و الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۱۵۹. و [کسی] از اهل کتاب نیست، مگر اینکه پیش از مرگش [= مرگ عیسی]، حتماً به او ایمان می‌آورد و روز قیامت [نیز] وی بر [کفر و ایمان] آنان گواه خواهد بود.

۱۶۰. پس به سزای ستمی که از یهود سر زد و به سبب اینکه [مردم را] بسیار از راه الله بازداشتند، ما چیزهای پاکیزه‌ای را که برایشان حلال بود، بر آنان حرام کردیم.

۱۶۱. و [نیز به سزای] ربا گرفتن شان - با آنکه از آن نهی شده بودند - و اینکه مال مردم را به ناروا می‌خوردند؛ و ما برای کافرانشان عذابی دردناک مهیا کرده‌ایم.

۱۶۲. ولی از میان آنان راسخان در علم [= علمای یهود] و مؤمنان [یعنی کسانی که] به آنچه بر تو نازل شده است و [به] آنچه که پیش از تو نازل شده است ایمان می‌آورند؛ و [همچنین] نمازگزاران و زکات‌دهندگان و ایمان‌آوردگان به الله و روز بازپسین؛ به [همه] اینها پاداش بزرگی خواهیم داد.

۱۶۳. [ای پیامبر]، بی‌تردید، ما به تو وحی فرستادیم؛ همان گونه که به نوح و پیامبران بعد از او وحی فرستادیم و [نیز] به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [یعقوب] و عیسی و ایوب و یونس و هارون و سلیمان وحی فرستادیم؛ و به داود زبور دادیم.

وَبِكْفَرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَنًا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّثْلُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا أَتْبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾

بَل رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾

وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾

فَيُظْلَمُ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾

وَأَخَذَهُمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾

لَٰكِن الرِّسْحُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّنَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَءَاتَيْنَا دَاوُدَ زُبُورًا ﴿١٦٣﴾﴾

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ
نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١٦٤﴾

۱۶۴. و پیامبرانی [فرستادیم] که در حقیقت، [سرگذشته] آنان را پیش از این برای تو حکایت نمودیم و پیامبرانی [را] نیز برانگیخته‌ایم [که] [داستان] آنان را برایت بیان نکرده‌ایم؛ و الله با موسی آشکارا [و بی‌واسطه] سخن گفت.

رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ
حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾

۱۶۵. پیامبرانی [فرستادیم] که بشارت‌بخش و بیم‌دهنده بودند تا برای مردم پس از [بعثت] پیامبران، در مقابل الله [هیچ بهانه و] حجتی نباشد؛ و الله همواره شکست‌ناپذیر حکیم است.

لَيْكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ وَيَعْلَمُ
وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾

۱۶۶. [ای پیامبر، کافران پیامت را انکار می‌کنند] ولی الله به [درستی] آنچه بر تو نازل کرده است گواهی می‌دهد؛ آن را به علم خویش نازل کرده است و فرشتگان نیز گواهی می‌دهند؛ و [برای حقانیت قرآن،] کافی است که الله گواه باشد.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا
بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾

۱۶۷. بی‌تردید، کسانی که کفر ورزیدند و [مردم را] از راه الله بازداشتند، به گمراهی دور و درازی افتاده‌اند.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا
لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾

۱۶۸. بی‌تردید، کسانی که کفر ورزیدند و [با این کار بر خود] ستم کردند، الله هرگز بر آن نیست که آنان را ببامرزد و آنان را به راهی [درست نیز] هدایت نمی‌کند.

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾

۱۶۹. مگر راه جهنم که جاودانه در آن می‌مانند؛ و این [کار] بر الله آسان است.

يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ
فَأَمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾

۱۷۰. ای مردم، این پیامبر، از جانب پروردگارتان [هدایت و دین] حق را برایتان آورده است؛ پس ایمان بیاورید که به خیر [و صلاح] شماست؛ و اگر [سخنش را نپذیرید و] کفر بورزید، [بدانید که] آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن الله است [و کفر شما زیانی به او نمی‌رساند] و الله همواره دانای حکیم است.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ
إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ
وَكَلَّمْتُهُ وَآلَقْتَهُ إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ أَنْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ
سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ وَمَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٧١﴾

۱۷۱. ای اهل کتاب، در دین خود غلو نکنید و درباره الله جز [سخن] حق نگوئید. بی‌تردید، مسیح - عیسی پسر مریم - فرستاده الله و کلمه اوست که [امر کرد: «باش» که بی‌درنگ موجود شد و به این صورت، به امر الله، جبرئیل وی را به مریم القا کرد و [عیسی] روحی از جانب اوست؛ پس به الله و پیامبرانش ایمان بیاورید و نگوئید: «معبود سه‌گانه است». [از این سخن] بازایستید که برای شما بهتر است. الله تنها معبود یگانه است [و] از اینکه فرزندی داشته باشد، پاک [و منزّه] است. آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن اوست و همین بس که الله کارگزار [و مراقب مخلوقات] باشد.

۱۷۲. مسیح و فرشتگان مقرب هرگز ایا ندارند از اینکه بنده الله باشند؛ و هر کس از عبادت او تعالی سرپیچی کند و تکبر ورزد، همه آنان را [برای حسابرسی] نزد خویش جمع خواهد کرد.

۱۷۳. اما کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، [الله] پاداش‌هایشان را به طور کامل می‌دهد و از فضل خویش بر آنها می‌افزاید؛ و اما کسانی را که ایا کردند و تکبر ورزیدند، به عذابی دردناک عذاب می‌کند و دوست و یآوری غیر از الله برای خود نمی‌یابند.

۱۷۴. ای مردم، به راستی که برای شما از جانب پروردگارتان دلیلی روشن [= محمد صلی الله علیه وسلم] آمد و نوری آشکار [= قرآن] را به سویتان نازل کردیم.

۱۷۵. اما کسانی را که به الله ایمان آوردند و به آن [= قرآن] تمسک جستند، به زودی [الله] آنان را در رحمت و فضل خویش وارد خواهد کرد و به راهی راست به سوی خویش هدایت خواهد نمود.

۱۷۶. [ای پیامبر، درباره نحوه تقسیم ارث بین برادر و خواهر متوفایی که پدر و مادر و فرزند ندارد] از تو می‌پرسند. بگو: «الله در [مورد] کلاله برایتان حکم صادر می‌کند: اگر مردی که [پدر و مادر و] فرزندی ندارد فوت کند و خواهری داشته باشد، نصف ترکه از آن اوست؛ [و اگر زنی فوت کند و برادری داشته باشد] در صورتی که [متوفی] فرزند نداشته باشد، آن مرد [همه ترکه را] از او به ارث می‌برد؛ و اگر [فقط] دو خواهر [یا بیشتر از متوفی] باقی بماند، دو سوم ترکه برای آنهاست؛ و اگر [چند] برادر و خواهر [با هم] باشند، هر مردی [معادل] سهم دو زن را دارد. الله [این احکام را] برایتان روشن می‌سازد تا گمراه نشوید [و در تقسیم ارث، به راه خطا نروید]؛ و الله به هر چیزی داناست.»

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٣﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُم بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿١٧٤﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿١٧٥﴾

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنْ أَمْرُوهُ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَّلَدٌ وَلَهُ وَّأُخْتُ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَّلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا أَثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

سورة مائده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ
الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ
إِنَّ اللَّهَ يُحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحْلُوا شَعْبِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ
الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا ءَامِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ أَن تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا
عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَحُمُ الْحَنْزِيرِ وَمَا أَهَلَ
لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالتَّطْيِحَةُ
وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصَبِ وَأَن
تَسْتَفْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ ۗ الْيَوْمَ يَيسُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِن دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ
أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ
مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣﴾

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَمَا
عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ
اللَّهُ ۗ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤﴾

۱. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به پیمان‌ها [یتان] وفا کنید. [خوردن گوشت] چهارپایان بر شما حلال است، مگر آنچه [حکمش] بر شما خوانده شود و [به شرط آنکه] در حال احرام [حج یا عمره] شکار را حلال نشمارید. همانا الله هر چه بخواهد حکم می‌کند.

۲. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [حرمت] شعایر الهی و ماه حرام [را نگه دارید] و [همچنین حرمت] قربانی بی‌نشان و قربانی‌های قلاهدار و راهیان بیت الحرام که فضل و رضایت پروردگارشان را می‌طلبند؛ و چون از احرام [و سرزمین حرم] خارج شدید، [می‌توانید آزادانه] به شکار بپردازید؛ و [مبادا کینه‌توزی و] دشمنی گروهی که شما را از مسجد الحرام بازداشتند، شما را به تعدی و تجاوز وادار کند؛ و در نیکوکاری و پرهیزگاری به یکدیگر یاری رسانید و در گناه و تجاوز دستیار هم نشوید و از الله پروا کنید [چرا که] بی‌تردید، الله سخت‌کیفر است.

۳. [اینها همه] بر شما حرام شده است: [گوشت] مُردار و خون و گوشت خوک و آنچه [هنگام ذبح] نام غیر الله بر آن برده شود و [حیوانات حلال‌گوشت] خفه‌شده و به ضرب [چوب و سنگ و...] مُرده و از بلندی افتاده [و مُرده] و [آنها که از حیوانی دیگر] شاخ‌خورده [و مُرده‌اند] و نیم‌خورده [حیوانات] درنده - مگر آنچه [پیش از مردن] ذبح [شرعی] کرده باشید - و [همچنین] آنچه در برابر نشانه‌های معبودان باطل ذبح می‌شود و [همچنان بر شما حرام است که] باتیرهای بخت‌آزمایی تصمیم‌گیری و اقدام کنید؛ و [به یقین بدانید که روی آوردن به تمام] اینها نافرمانی [از الله] است. امروز کافران از دین شما [و بازگشتتان به کفر] ناامید شده‌اند؛ پس از آنان نترسید و از من بترسید. امروز دینتان را کامل کردم و نعمتم را بر شما تمام نمودم و اسلام را [به عنوان بهترین] دین برایتان برگزیدم. اما هر کس [برای حفظ جان خود و] بدون آنکه به گناه متمایل باشد، [به خوردن گوشت‌های ممنوعه] ناچار شود [گناهی بر او نیست]. به راستی که الله آمرزندهٔ مهربان است.

۴. [ای پیامبر، اصحاب] از تو می‌پرسند چه چیز برایشان حلال شده است. بگو: «چیزهای پاکیزه و [شکار] حیوانات شکاری که از آنچه الله به شما تعلیم داده، به آنها آموخته‌اید، برایتان حلال شده است. پس، از آنچه [این حیوانات] برای شما گرفته‌اند [و خود از آن نخورده‌اند] بخورید، و [به هنگام ذبح یا فرستادن حیوانات شکاری] نام الله را بر آن ببرید و از الله پروا کنید. بی‌گمان الله، حسابرسی سریع است».

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمْ لَحْمُ الطَّيِّبَاتِ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ وَلَا مَتَّخِذِي أَحْذَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥﴾

۵. [ای مسلمانان،] امروز خوراکی‌های پاکیزه برایتان حلال شده است و [ذبیح و] غذای اهل کتاب برای شما حلال است و غذای شما [نیز] برای آنان حلال است؛ و [همچنین ازدواج با] زنان پاکدامن مسلمان و زنان پاکدامن از [اهل کتاب، یعنی] کسانی که پیش از شما به آنان کتاب [آسمانی] داده شده است [حلال است]؛ به شرط آنکه مهریه‌های آنان را بپردازید، در حالی که خود پاکدامن باشید، نه زناکار باشید و نه [زنان را] پنهانی به دوستی بگیرید؛ و هر کس به [ارکان] ایمان کفر بورزد، قطعاً عملش تباه شده است و در آخرت از زیانکاران خواهد بود.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾

۶. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چون به [قصید] نماز برخاستید، صورت و دست‌هایتان را تا آرنج بشویید و سرتان را مسح کنید و پاهایتان را تا دو قوزک [بشوید] و اگر جنب بودید، خود را [با غسل کردن] پاک سازید؛ و اگر بیمار یا مسافرید یا هر یک از شما از محل قضای حاجت آمده است یا با زنان آمیزش کرده‌اید و آب نمی‌یابید، با خاکی پاک تیمم کنید و از آن بر صورت و دست‌هایتان بکشید. الله نمی‌خواهد شما را به سختی بیندازد؛ بلکه می‌خواهد شما را پاک سازد و نعمت خویش را بر شما تمام کند؛ باشد که شکر به جای آورید.

وَأَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

۷. و به یاد آورید نعمت الله را بر خویش و [نیز] پیمانی که شما را به [انجام] آن متعهد گردانده است آنگاه که [درباره] دعوت به فرمانبرداری از پیامبر [گفتید: «شنیدیم و اطاعت کردیم»؛ و از الله پروا کنید [که] بی‌تردید، الله به آنچه درون سینه‌هاست داناست.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوْمِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ عَلَىٰ ءَلَّا تَعْدِلُوا أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای الله به عدل برخیزید [و] به عدالت گواهی دهید؛ و البته نباید دشمنی یک گروه، شما را بر آن دارد که عدالت نکنید. عدالت کنید که این [کار] به پرهیزگاری نزدیک‌تر است؛ و از الله پروا دارید [که] بی‌تردید، الله به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

۹. الله به کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، وعده آمرزش و پاداش بزرگی داده است.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٠﴾

۱۰. و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را تکذیب کردند، آنان اهل دوزخند.

۱۱. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نعمت الله را بر خود به یاد آورید، آنگاه که گروهی [از دشمنان] قصد کردند به سویتان دست‌درازی کنند، اما [الله] دستشان را از شما بازداشت؛ و از الله پروا کنید؛ و مؤمنان باید تنها بر الله توکل کنند.

۱۲. و بی‌تردید، الله از بنی‌اسرائیل پیمان گرفت و از میان آنان [به تعداد قبایلشان] دوازده سالار برگماشتیم و الله فرمود: «من با شما هستم. اگر نماز برپا دارید و زکات بپردازید و به پیامبران من ایمان آورید و آنان را یاری کنید و در راه الله قرصی نیکو دهید، گناهانتان را می‌زدایم و شما را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کنم که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است. اما هر یک از شما که بعد از این کافر شود، مسلماً راه راست را گم کرده است».

۱۳. پس به [سزای] پیمان‌شکنی‌شان، آنان را از رحمت خویش دور ساختیم و دل‌هایشان را سخت گردانیدیم؛ [زیرا با تغییر لفظ و تأویل معنا] سخنان [الله] را از جایگاهش تحریف می‌کنند و بخشی از آنچه را به آن پند داده شدند فراموش کردند؛ و [ای پیامبر]، تو پیوسته درباره‌ی خیانتی از سوی آنان آگاه می‌شوی، مگر [شماری] اندک از اینان [که] خیانتکار نیستند؛ پس از آنان درگذر و چشم‌پوشی کن [که] بی‌تردید، الله نیکوکاران را دوست دارد.

۱۴. و [همچنین] از کسانی که گفتند: «ما نصرانی هستیم» پیمان گرفتیم، [که پیرو قرآن و رسول الله باشند] و [لی دینشان را تحریف نمودند و] بخشی از آنچه را که به آن پند داده شدند به فراموشی سپردند و ما [نیز] تا روز قیامت میانشان دشمنی و کینه افکندیم؛ و [در آن روز] الله آنان را [از نتیجه] آنچه کرده‌اند آگاه خواهد ساخت.

۱۵. ای اهل کتاب، همانا پیامبر ما به سوی شما آمده است که بسیاری از [مطالب و آموزه‌های] کتاب [آسمانی خود] را که پنهان می‌کردید، برایتان به روشنی بیان کند و از [بیان موارد] بسیاری درگذرد. قطعاً از جانب الله برایتان نور و کتابی روشن‌گر آمده است.

۱۶. الله به وسیله این [کتاب]، کسانی را که به دنبال رضایتش باشند به راه‌های [امنیت و] سلامت هدایت می‌کند و به فرمان خویش آنان را از تاریکی‌ها به سوی روشنایی می‌برد و به راهی راست هدایتشان می‌کند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

*وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَءَاتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَءَامَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٢﴾

فَبِمَا نَفَضِهِم مِّيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَلْسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهَا وَتَسُوا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَأَصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرَىٰ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَن كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُم مِّنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾

۱۷. کسانی که گفتند: «الله همان مسیح - پسر مریم - است» یقیناً کافر شدند. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «اگر الله بخواهد که مسیح - پسر مریم - و مادرش و همه کسانی را که روی زمین هستند نابود کند، چه کسی در برابر الله اختیاری دارد [که مانع شود]؟ فرمانروایی آسمانها و زمین و آنچه میان آن دو قرار دارد از آن الله است؛ هر چه بخواهد می‌آفریند؛ و الله بر همه چیز تواناست.»

۱۸. یهود و نصاری گفتند: «ما پسران و دوستان الله هستیم». [ای پیامبر، در پاسخ به آنان] بگو: «پس چرا او شما را به کیفر گناهانتان عذاب می‌کند؟! [هرگز چنین نیست] بلکه شما [نیز] بشری هستید از جمله افرادی که آفریده است؛ هر کس را بخواهد می‌آمزد و هر کس را بخواهد عذاب می‌کند؛ و فرمانروایی آسمانها و زمین و آنچه میان آن دو قرار دارد، از آن الله است و بازگشت [همه] به سوی اوست.»

۱۹. ای اهل کتاب، پیامبر ما، پس از [انقطاع وحی، و] فترتی از پیامبران [=فاصله بین بعثت عیسی و محمد علیهما السلام]، به سوی شما آمد که [احکام و آموزه‌های الهی را] به روشنی برایتان بیان کند تا مبدا [روز قیامت] بگویند: «نه بشارت‌دهنده‌ای به سراغمان آمد، نه بیم‌دهنده‌ای». یقیناً [اینک] پیامبر بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده به سویتان آمده است؛ و الله بر همه چیز تواناست.

۲۰. و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که موسی به قومش گفت: «ای قوم من، نعمت الله را بر خود به یاد آورید، آنگاه که پیامبرانی میان شما برانگیخت و [پس از بردگی فرعون، افرادی از] شما را فرمانروایان [خودتان] ساخت و چیزهایی به شما بخشید که به هیچ یک از جهانیان [معاصرتان] نداده بود.

۲۱. ای قوم من، به سرزمین مقدسی که الله برایتان مقرر نموده است وارد شوید و به عقب بازنگردید [و از دینتان دست نکشید] که زیانکار خواهید شد.»

۲۲. [آنان] گفتند: «ای موسی، بی‌گمان آنجا قومی زورمند هستند [و] تا آنان از آنجا بیرون نروند، ما هرگز در آن وارد نمی‌شویم؛ اگر از آنجا بیرون بروند، ما وارد خواهیم شد.»

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَفِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّوهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَقَوْمِ أذكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾

يَقَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٢١﴾

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَنَنذُرُكَ حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنتَكُمُ غَلِبُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٣٢﴾

۳۲. دو تن از مردانی که [از نافرمانی و عذاب الهی] می ترسیدند و الله به آنان نعمت [اطاعت و بندگی] داده بود گفتند: «از آن دروازه بر آنان [هجوم برید و] وارد شوید که اگر از آن درآمدید، قطعاً پیروز خواهید شد؛ و اگر مؤمنید، بر الله توکل کنید».

قَالُوا يَمُوسَى إِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَتِيلًا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ﴿٣٤﴾

۳۴. [بنی اسرائیل] گفتند: «ای موسی، تا زمانی که آنان در آن [شهر] هستند ما هرگز وارد نمی شویم. تو و پروردگارت بروید و بجنگید. ما همینجا نشسته ایم».

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي ۖ فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٥﴾

۳۵. [موسی] گفت: «پروردگارا، من جز اختیار خودم و برادرم [اختیار کس دیگری] را ندارم؛ پس میان ما و این گروه نافرمان جدایی بینداز».

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٦﴾

۳۶. [الله] فرمود: «در این صورت، [ورود به] آن [سرزمین مقدس] تا چهل سال بر آنان حرام شده است؛ [و پیوسته] در زمین سرگردان خواهند بود؛ پس بر این گروه نافرمان افسوس مخور».

*وَأْتَلْ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٧﴾

۳۷. و [ای پیامبر،] داستان دو پسر آدم [= هابیل و قابیل] را به حق برایشان بخوان: هنگامی که [هر کدام] برای نزدیکی جستن [به درگاه الله] یک قربانی تقدیم کردند؛ اما از یکی پذیرفته شد و از دیگری پذیرفته نشد. [قابیل به هابیل] گفت: «قطعاً تو را خواهم کشت». [هابیل] گفت: «الله [قربانی را] فقط از پرهیزگاران می پذیرد».

لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٨﴾

۳۸. اگر تو دستت را برای کشتن من دراز کنی، من هرگز دستم را برای کشتن به سوی دراز نخواهم کرد؛ [زیرا] بی تردید، من از الله - پروردگار جهانیان - می ترسم.

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ۖ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

۳۹. [آنگاه برای آنکه او را بترساند گفت:] من می خواهم که تو با گناه [قتل] من و گناه [اعمال] خودت [به سوی الله] بازگردی و از اهل دوزخ باشی؛ و این است سزای ستمکاران».

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٠﴾

۴۰. پس نفس [سرکش] او کشتن برادرش را برایش آراست [و موجه و آسان جلوه داد]؛ پس او را کشت و از زیانکاران شد.

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيرِيَهُ ۖ كَيْفَ يُورِي سَوْءَ أَخِيهِ قَالَ يُوَيْلَنِي أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُورِيَ سَوْءَ أَخِي ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٤١﴾

۴۱. آنگاه الله کلاغی را فرستاد که زمین را می کاوید تا [کلاغ مرده ای را دفن کند و این گونه] به وی نشان دهد که چگونه جسد برادرش را بیوشاند. [قابیل] گفت: «وا ای بر من! آیا ناتوان بودم از اینکه همچون این کلاغ باشم و جسد برادرم را بیوشانم؟» آنگاه [به شدت از کار زشت خویش] پشیمان شد.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ
نَفْسًا يَغْتَرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ
جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ
جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ بَعَدَ ذَلِكَ فِي
الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ مِّنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ
فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾

يَنبَأُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ
وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ
مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا
نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾

۳۲. به همین سبب، بر بنی اسرائیل مقرر داشتیم که هر
کس انسانی را جز برای [قصاص] کسی یا [به کیفر]
فسادی [که] در زمین [مرتکب شده است] به قتل برساند،
چنان است که گویی همه مردم را کشته است و هر کس
[با خودداری از قتل‌های خودسرانه و بیهوده،] انسانی را
زنده بدارد، چنان است که همه مردم را زنده کرده است؛ و
بی‌گمان، پیامبران ما با دلایل روشن نزد آنان [=]
بنی اسرائیل] آمدند، [ولی] باز هم بسیاری از آنان پس از
آن [با ارتکاب گناه] در زمین [پا از حدود الهی فراتر گذاشتند
و] زیاده‌روی کردند.

۳۳. سزای کسانی که با الله و پیامبرش می‌جنگند و [با
قتل و دزدی و فحشا] در زمین به فساد می‌کوشند، جز این
نیست که کشته شوند یا به دار آویخته شوند یا دست
[راست] و پای [چپ] آنها در خلاف [جهت یکدیگر] قطع
شود یا از سرزمین [خود] تبعید گردند. این [مجازات، مایه]
رسوایی آنها در دنیا است و در آخرت [نیز] عذابی بزرگ [در
پیش] دارند.

۳۴. مگر کسانی که [شما حاکمان] پیش از آنکه بر آنان
دست یابید توبه کنند؛ پس [اگر چنین کردند، از آنان درگذرید
و] بدانید که الله آمرزنده مهربان است.

۳۵. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید و [با
انجام کارهای نیک، برای تقرب] به سوی او وسیله بجوید و
در راهش جهاد کنید؛ باشد که رستگار شوید.

۳۶. در حقیقت، کسانی که کفر ورزیدند، اگر تمام آنچه در
زمین است برای آنان باشد و همانندش [نیز] با آن [در
اختیار شان باشد و بخواهند] به وسیله آن خود را از عذاب
روز قیامت بازخرند، از آنان پذیرفته نمی‌شود و عذابی
در دناک [در پیش] دارند.

۳۷. [این کافران] می‌خواهند از آتش [دوزخ] بیرون روند؛
و [ولی] از آن [عذاب] خارج‌شدنی نیستند و برایشان عذابی
پایدار [مهیا] است.

۳۸. دست مرد و زن دزد را به سزای عملی که مرتکب
شده‌اند، به عنوان مجازاتی از جانب الله قطع کنید و [بدانید
که] الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۳۹. اما هر کس بعد از [گناه و] ستم‌کردنش توبه کند و
[اعمال خود را جبران و] اصلاح نماید، بی‌تردید الله توبه‌اش
را می‌پذیرد. به راستی که الله آمرزنده مهربان است.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَعْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

*يَأْتِيهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّعُونَ لِقَوْمٍ ءَاخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يَحْرِفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتُوهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يَرِدِ اللَّهُ فِتْنَتُهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَلُونَ لِلسُّحْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرَضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرَضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرَّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾

وَكَيْفَ يُحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يُحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَحْشَوْا النَّاسَ وَآخِشُوا وَلَا تَنْشَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾

٤٠. آیا نمی‌دانی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است [و] هر کس را بخواهد عذاب می‌کند و هر کس را بخواهد می‌بخشد؟ و الله بر هر چیزی تواناست.

٤١. ای پیامبر، کسانی که در [راه] کفر شتاب می‌کنند؛ تو را غمگین نسازند - [خواه] از کسانی که به زبانشان می‌گویند: «ایمان آوردیم» و قلبشان ایمان نیاورده است و [خواه] از یهودیانی باشند که به سخنان دروغ گوش می‌سپارند و از گروهی که خودشان [از روی کبر و حسد] نزد تو نیامده‌اند، می‌شنوند [و از آنها فرمان می‌برند]. آنان سخنان [الله] را [بر اساس میل و منفعت خود] از جایگاهشان تحریف می‌کنند و [به یکدیگر] می‌گویند: «اگر این [حکم از سوی محمد] به شما داده شد، [از او] بپذیرید و اگر آن [چیزی که دل‌خواهتان است] به شما داده نشد، [از او] دوری کنید». و [ای پیامبر،] هر کس که الله گمراهی‌اش را خواسته باشد، تو هرگز در برابر الله برایش اختیاری نداری [و نمی‌توانی از او دفاع کنی]. آنان [= یهود و منافقان] کسانی هستند که الله نخواسته است دل‌هایشان را [از پلیدی کفر] پاک کند. آنان در دنیا رسوایی [و خواری در انتظار] دارند و در آخرت برایشان عذاب بزرگی [در پیش] است.

٤٢. آنان [= یهود] بسیار به دروغ گوش می‌سپارند [و مال حرام فراوان می‌خورند؛ پس [ای پیامبر،] اگر [برای داوری] نزدت آمدند، میانشان داوری کن یا از آنان روی بگردان؛ و [یقین بدان که] اگر از آنان روی بگردانی، هیچ زبانی به تو نمی‌رسانند؛ و [لی] اگر داوری کردی، با عدالت میانشان داوری کن. بی‌تردید، الله دادگران را دوست دارد.

٤٣. و آنان چگونه تو را به داوری می‌طلبند در حالی که تورات نزدشان است [و] حکم الله در آن وجود دارد؟ سپس بعد از آن [داوری،] اگر سخنی خلاف میلشان بگویی، از دستور تورات و حکم تو [روی می‌گردانند؛ و اینان مؤمن نیستند.

٤٤. به راستی ما تورات را نازل کردیم که در آن هدایت و نور است. پیامبرانی که [در برابر فرمان الله] تسلیم بودند، بر اساس [آموزه‌های] آن برای یهود داوری می‌کردند و [نیز] مصلحان و دانشمندان [یهود] که پاسداری از کتاب الله [و جلوگیری از تحریف تورات] به آنان سپرده شده بود و بر [حقیقت] آن گواه بودند [و بنا به دستورهای حکم می‌کردند]؛ پس [ای یهود، در اجرای احکام الهی] از مردم نترسید و از من بترسید و آیاتم را به بهایی ناچیز نفروشید؛ و هر کس بر [اساس قوانین و] احکامی که الله نازل کرده است داوری [و حکم] نکند، کافر است.

۴۵. و در آن [= تورات] بر آنان [= بنی اسرائیل] مقرر داشتیم که: «جان در برابر جان و چشم در برابر چشم و بینی در برابر بینی و گوش در برابر گوش و دندان در برابر دندان است؛ و [حتی] زخمها قصاص دارند». اما هر کس از آن [قصاص] گذشت نماید، آن [بخشش،] کفاره [گناهان] اوست؛ و هر کس بر [اساس قوانین و] احکامی که الله نازل کرده است داورى [و حکم] نکند، ستمکار است.

۴۶. و به دنبال آنان [= پیامبران بنی اسرائیل] عیسی پسر مریم را فرستادیم که تصدیق کننده تورات بود که پیش از او فرستاده بودیم؛ و انجیل را که در آن هدایت و نور بود به او دادیم که تصدیق کننده تورات پیش از وی بود و هدایت و اندرزی برای پرهیزگاران بود.

۴۷. و پیروان انجیل باید به آنچه الله در آن [کتاب] نازل کرده است حکم کنند؛ و هر کس بر [اساس قوانین و] احکامی که الله نازل کرده است داورى [و حکم] نکند، فاسق است.

۴۸. و [ای پیامبر، ما این] کتاب را به حق بر تو نازل کردیم [که] تصدیق کننده کتابهای پیشین و نگهبان و گواه بر آنهاست. پس بین آنان بر اساس آنچه الله نازل کرده است حکم کن و به جای حقیقتی که [از جانب قرآن] به تو رسیده است، از هوسهای آنان پیروی نکن. [ای مردم، ما برای هر یک از شما [امت‌ها] آیین و راهی روشن قرار دادیم؛ و اگر الله می‌خواهد] شما را همه شما را امتی واحد قرار می‌داد؛ ولی [الله می‌خواهد] شما را در [مورد] آنچه به شما بخشیده است بیازماید؛ پس در نیکی‌ها بر یکدیگر پیشی گیرید. بازگشت همگی شما به سوی الله است؛ آنگاه او تعالی شما را از آنچه در آن اختلاف می‌کردید، آگاه می‌سازد.

۴۹. و [ای پیامبر،] میان آنان [= یهود] بر اساس آنچه الله [در قرآن] نازل کرده است حکم کن و از هوس‌هایشان پیروی مکن و بر حذر باش از اینکه تو را از برخی از آنچه الله بر تو نازل کرده است منحرف کنند؛ پس اگر [از پذیرش داورى تو] روی گردانند، بدان که الله می‌خواهد آنان را به [خاطر] برخی از گناهانشان مجازات کند؛ و به راستی که بسیاری از مردم نافرمانند.

۵۰. آیا آنان حکم [و داورى بر اساس موازین] جاهلیت را می‌خواهند؟ و برای اهل یقین، حکم [و داورى] چه کسی بهتر از الله است؟

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُ وَمَن لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُم الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ عَائِثِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَعَاتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾

وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَن لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾

وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾

وَأَن أَحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَأَحْذَرُهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَن بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعْلَم أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِن كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾

أَفحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

۵۱. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، یهود و نصاری را به دوستی نگیرید. آنان دوستان یکدیگرند؛ و هر یک از شما که با آنان دوستی [و همکاری] کنند، حتماً از آنهاست. بی‌تردید، الله گروه ستمکاران را [به خاطر دوستی با کافران] هدایت نمی‌کند.

۵۲. پس [ای پیامبر]، کسانی را که در دل‌هایشان بیماری [نفاق] است می‌بینی که در [دوستی با] آنان می‌شتابند [و] می‌گویند: «می‌ترسیم که [اگر پیروز شوند، از جانب آنان] آسیبی به ما برسد». امید است که الله [برای مسلمانان] از جانب خود فتح [و پیروزی] یا امر [دیگری] را پیش آورد، آنگاه [این منافقان] از آنچه در دل خود پنهان می‌داشتند پشیمان شوند.

۵۳. و کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: «آیا اینها [= منافقان] همان کسانی هستند که با بیشترین تأکید به الله سوگند می‌خورند که با شما هستند؟» اعمالشان تباه گشت و زیانکار شدند.

۵۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هر یک از شما که از دین خود برگردد [به الله زیانی نمی‌رساند]، الله به زودی گروهی را می‌آورد که آنان را دوست دارد و آنها [نیز] او تعالی را دوست دارند، [آنان] نسبت به مؤمنان فروتن [و مهربان] و در برابر کافران سرسخت هستند، در راه الله جهاد می‌کنند و از سرزنش هیچ ملامتگری نمی‌هراسند. این فضل الله است که به هر کس بخواهد می‌بخشد؛ و الله گشایشگرِ داناست.

۵۵. [ای مؤمنان]، بی‌تردید، [یاور و] دوست شما فقط الله و پیامبرش و [همچنین] افرادی هستند که ایمان آورده‌اند؛ [همان] کسانی که نماز برپا می‌دارند و با فروتنی [و رضایت کامل] زکات می‌پردازند.

۵۶. و هر کس الله و پیامبرش و مؤمنان را به دوستی بگیرد، [از گروه الله است و] یقیناً گروه الله پیروزند.

۵۷. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، کسانی را که دینتان را به تمسخر و بازی گرفته‌اند دوستان [خود] مگیرید؛ [خواه] از کسانی [باشند] که پیش از شما به آنان کتاب داده شده است و [خواه از] کافران؛ و اگر ایمان دارید، از الله پروا کنید.

*يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَرَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَحْشَىٰ أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرُوا فِي أَنفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿٥٢﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَافِرَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوعًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقُمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ﴿٥٩﴾

قُلْ هَلْ أَنْبَيْتُمْ بِشَرِّ مَن ذَلِكُمْ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَن لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾

وَإِذَا جَاءَكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾

وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي الْأَيْمَانِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾

لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُوبَةٌ غَلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلِيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعُدَاةُ وَالْبَعْضَاءُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَا لَهُمْ جَنَّاتٍ التَّعِيمِ ﴿٦٥﴾

۵۸. و [این افراد کسانی هستند که] وقتی [توسط اذان، مردم را] به نماز می خوانید، آن را به مسخره و بازی می گیرند؛ زیرا آنان گروهی هستند که نمی اندیشند.

۵۹. [ای پیامبر،] بگو: «ای اهل کتاب، آیا [علت اینکه] بر ما خرده می گیرید جز این است که ما به الله و آنچه بر ما نازل شده و [به] آنچه پیش از ما نازل گردیده است ایمان آورده ایم و [همچنین بر این باوریم] که اغلب شما نافرمانید؟»

۶۰. بگو: «آیا [می خواهی] شما را از [حال] کسانی آگاه کنم که کیفری از این بدتر نزد الله دارند؟ [آنان] کسانی [هستند] که الله لعنتشان کرد و بر آنان خشم گرفت و برخی از آنان را [مسخ نمود و به شکل] بوزینه و خوک درآورد و [نیز] کسانی که [به جای الله،] طاغوت [=معبودان باطل] را عبادت [و بندگی] کردند. اینان [از همه] بدمقام تر و از راه راست گمگشته ترند.

۶۱. و [ای پیامبر،] وقتی [یهودیان منافق] نزدتان می آیند، می گویند: «ایمان آورده ایم»؛ حال آنکه با کفر وارد شدند و قطعاً با همان [کفر] بیرون رفته اند؛ و الله به آنچه پنهان می کردند دانایانتر است.

۶۲. و بسیاری از آنان را می بینی که در گناه و تجاوز [به حقوق دیگران] و حرام خواری شتاب می کنند. چه بد است آنچه می کنند.

۶۳. چرا دانشمندان و فقهای [یهود] آنان را از گفتار گناه [آلود] و حرام خواری شان باز نمی دارند؟ راستی چه بد است آنچه انجام می دهند!

۶۴. و یهود [هنگام سختی و تنگدستی] گفتند: «دست الله [از خیر و بخشش] بسته است». دست هایشان بسته باد و به سزای آنچه گفتند لعنت بر آنان باد! [هرگز چنین نیست؛] بلکه هر دو دست او گشاده است [و] هر گونه که خواهد، می بخشد. [ای پیامبر،] این آیات که از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است، بر سرکشی و کفر بسیاری از آنان می افزاید. ما در میان آنان تا روز قیامت دشمنی و کینه افکنیم. هر زمان آتش جنگ برافروختند، الله آن را خاموش کرد. آنان [پیوسته] در زمین به تبهکاری [و فساد] می کوشند؛ و الله تبهکاران را دوست ندارد.

۶۵. و اگر اهل کتاب ایمان می آوردند و پرهیزگاری می کردند، یقیناً گناهانشان را می زدودیم و آنان را به باغ های پرنعمت [بهشت] وارد می کردیم.

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكْفَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾

*يَأْتِيهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِغُونَ وَالنَّصَارَى مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَارْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا قُلْنَا لَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾

۶۶. و اگر آنان به تورات و انجیل و آنچه از سوی پروردگارشان بر آنها نازل شده است [= قرآن] عمل می کردند، قطعاً از [برکات آسمان] بالای سرشان و از [نعمت های زمین] زیر پایشان برخوردار می شدند. برخی از آنان میانه رو [و بر حق، پایدار] هستند و [لی] بسیاری از آنان [به سبب بی ایمانی] کارهای بدی مرتکب می شوند.

۶۷. ای پیامبر، آنچه را از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است ابلاغ کن؛ و اگر [چنین] نکنی، رسالت او را [به انجام] نرسانده ای؛ و الله تو را از [گزیند] مردم حفظ می کند. بی تردید، الله گروه کافران را هدایت نمی کند.

۶۸. بگو: «ای اهل کتاب، شما بر هیچ [آیین درستی] نیستید؛ مگر اینکه تورات و انجیل و آنچه را که از طرف پروردگارتان بر شما نازل شده است برپا دارید». و [ای پیامبر]، بی تردید آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده است، بر سرکشی و کفر بسیاری از آنان می افزاید؛ پس بر [این] گروه کافران، افسوس مخور.

۶۹. در حقیقت، کسانی که [به رسالت محمد صلی الله علیه وسلم] ایمان آورده اند و نیز کسانی [از امت های پیشین، قبل از بعثت محمد صلی الله علیه وسلم از] یهود و صابنان [= پیروان برخی پیامبران]، و نصاری؛ هر کس [از آنان] به الله و روز قیامت ایمان آورند و کارهای شایسته انجام دهند، پاداش آنان نزد پروردگارشان است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می شوند.

۷۰. یقیناً ما از بنی اسرائیل [در مورد اطاعت از فرمان حق] پیمان گرفتیم و پیامبرانی به سویشان فرستادیم؛ هر گاه پیامبری چیزی آورد که هوای نفسشان نمی پسندید، گروهی را دروغگو خواندند و گروهی را کشتند.

۷۱. [آری، یهود پیمان شکستند] و پنداشتند که [عذاب و مجازاتی در کار نیست؛ پس کور گشتند] [و حق را ندیدند] و کر شدند [و حق را نشنیدند]؛ آنگاه [توبه کردند و] الله توبه شان را پذیرفت. سپس بسیاری از آنان [باز هم در برابر هدایت] کور و کر شدند؛ و الله به آنچه انجام می دهند، بیناست.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ
وَقَالَ الْمَسِيحُ يَبْنِي إِسْرَائِيلَ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ
إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ
النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا
إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِن لَّمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٤﴾

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ
وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ أَنْظِرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ
لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظِرْ أَنِّي يُؤْفِكُونَ ﴿٧٥﴾

قُلْ أَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَآ يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا
نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا
تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِن قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا
عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ
وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾

۷۲. کسانی که گفتند: «الله همان مسیح پسر مریم است» یقیناً کافر شدند؛ در حالی که [خود] مسیح گفت: «ای بنی اسرائیل، الله را عبادت کنید که پروردگار من و پروردگار شماست. بی تردید، هر کس به الله شرک ورزد، الله بهشت را بر او حرام کرده است و جایگاهش دوزخ است؛ و ستمکاران هیچ یآوری ندارند».

۷۳. کسانی که [به تثلیث قائل شدند و معبود حقیقی را مجموعه پدر، پسر و روح القدس دانستند و] گفتند: «الله، یکی از [این] سه تاست [پدر، پسر، روح القدس] قطعاً کافر شدند. معبودی [به حق] جز معبود یگانه نیست؛ و اگر از آنچه می‌گویند باز نایستند، قطعاً به افرادی از آنان که کفر ورزیدند عذاب دردناکی خواهد رسید.

۷۴. آیا به سوی الله باز نمی‌گردند و از او طلب آمرزش نمی‌کنند؟ حال آنکه الله آمرزنده مهربان است.

۷۵. مسیح پسر مریم، جز پیامبری نیست که پیش از او [نیز] پیامبران دیگری بودند و مادرش زن بسیار راستگو [و درستکار] بود؛ هر دو [مانند انسان‌های دیگر] غذا می‌خوردند. [ای پیامبر] بنگر که چگونه آیات [خود] را برایشان روشن می‌سازیم و باز بنگر که چگونه [از حقیقت] رویگردان می‌شوند.

۷۶. [ای پیامبر] بگو: «آیا چیزی را به جای الله عبادت می‌کنید که سود و زیانی برایتان ندارد؟ و [حال آنکه] الله شنوای داناست».

۷۷. بگو: «ای اهل کتاب، در دین خود به ناحق غلو [و زیاده‌روی] نکنید و از هوس‌های گروهی پیروی نکنید که بیشتر گمراه شدند و بسیاری [از پیروانشان] را گمراه کردند و [خودشان] از راه راست منحرف گشتند».

۷۸. [افرادی] از بنی اسرائیل که کفر ورزیدند، از زبان داوود [در زبور] و [از قول] عیسی پسر مریم [در انجیل] مورد لعن قرار گرفتند. این [نفرین]، به خاطر آن بود که نافرمانی کردند و [از حدود الهی] تجاوز می‌نمودند.

۷۹. آنان یکدیگر را از [گناهان و] کار[های] زشتی که انجام می‌دادند نهی نمی‌کردند. به راستی، چه بد بود آنچه انجام می‌دادند!

۸۰. [ای پیامبر،] بسیاری از آنان را می‌بینی که با کافران دوستی [و همکاری] می‌کنند. به راستی چه زشت است آنچه برای خود پیش فرستادند که [در نتیجه آن نیز] الله بر آنان خشم گرفت و جاودانه در عذاب می‌مانند.

۸۱. و اگر [یهود] به الله و پیامبر و آنچه بر او نازل شده است ایمان می‌آوردند، آنان [= کافران] را به دوستی نمی‌گرفتند؛ ولی بسیاری از آنان نافرمانند.

۸۲. [ای پیامبر،] یقیناً یهود و کسانی را که شرک ورزیده‌اند، دشمن‌ترین مردم نسبت به مؤمنان خواهی یافت؛ و نزدیک‌ترین دوستان به مؤمنان را کسانی خواهی یافت که می‌گویند: «ما نصرانی هستیم». این به سبب آن است که در میان آنان کنشیشان و راهبانی [حق‌پرست] هستند و [نیز] از آن روست که تکبر نمی‌ورزند.

۸۳. و چون آیاتی را که بر پیامبر نازل شده است می‌شنوند، می‌بینی بر اثر آنچه از حق شناخته‌اند، چشمانشان اشک می‌بارد و می‌گویند: «پروردگارا، ایمان آوردیم؛ پس ما را در زمره [مسلمانان و] گواهان بنویس.

۸۴. چرا به الله و آنچه از حق به ما رسیده است ایمان نیاوریم؛ حال آنکه امید داریم پروردگاران ما را با گروه شایستگان [به بهشت] درآورد؟»

۸۵. پس الله به پاس آنچه گفتند، به آنان باغ‌هایی [از بهشت] پاداش داد که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است و جاودانه در آن خواهند ماند؛ و این است جزای نیکوکاران.

۸۶. و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را تکذیب کردند، آنان اهل دوزخند.

۸۷. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چیزهای پاکیزه‌ای را که الله برای [استفاده] شما حلال کرده است، [به بهانه زهد و دینداری بر خود] حرام نکنید و [از حد] تجاوز ننمایید. به راستی که الله متجاوزان [از حدود الهی] را دوست ندارد.

۸۸. و از چیزهای حلال [و] پاکیزه‌ای که الله به شما روزی داده است بخورید، و از الله که به او ایمان دارید پروا کنید.

تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٨١﴾

﴿لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ ءَامَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا﴾ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيُّ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيَسِينَ وَرُهَبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَأَمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾

فَأَنبَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتٍ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَدْتُمْ الْأَيْمَانَ فَكَفَرْتُمْ بِهِ وَإِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ ذَلِكَ كَفَرْتُمْ بِأَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ ۚ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۚ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾

۸۹. الله شما را به خاطر سوگندهای بیهوده [و بی‌اختیارتان] بازخواست نمی‌کند؛ ولی در سوگندهایی که [آگاهانه] می‌خورید [و می‌شکنید] مؤاخذه می‌کند. پس کفاره آن، خوراک دادن به ده مستمند از غذاهای [معمولی] و متوسط مردم شهرتان است یا لباس دادن به ده نفر [از مستمندان] یا آزاد کردن یک برده. اگر کسی [توانایی مالی ندارد یا هیچ یک از اینها را] نمی‌یابد، [باید] سه روز روزه [بگیرد]. این، کفاره سوگندهای شماست [برای] هر زمان که سوگند یاد کردید [و آن را شکستید]؛ و سوگندهایتان را حفظ کنید [و نشکنید]. الله اینچنین آیات خود را برای شما بیان می‌کند؛ باشد که شکر به جای آورید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾

۹۰. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بی‌تردید، شراب و قمار و نشانه‌های معبودان باطل و تیرهای قرعه‌کشی [برای فالگیری]، پلید [و] از کار[های] شیطان هستند؛ پس از آنها دوری کنید؛ باشد که رستگار شوید.

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقَعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ ۚ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩١﴾

۹۱. در حقیقت، شیطان می‌خواهد با شراب و قمار، در میان شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد الله و از نماز بازدارد؛ پس [ای مؤمنان، حال که حقیقت را دانستید]، آیا از آنها دست برمی‌دارید؟

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا إِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿٩٢﴾

۹۲. و از الله اطاعت کنید و فرمانبر پیامبر باشید و [از گناه و نافرمانی] پرهیز کنید. اما اگر روی گردانید، بدانید که وظیفه پیامبر ما [چیزی] جز ابلاغ آشکار نیست.

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَءَامَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾

۹۳. بر کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، [ایراد و] گناهی در آنچه [پیش از حکم تحریم شراب] خورده‌اند نیست؛ [البته] در صورتی که [از محرّمات] پروا کنند و ایمان بیاورند و کارهای شایسته انجام دهند؛ سپس پرهیزگاری کنند و ایمان بیاورند؛ آنگاه [بیش از پیش] پرهیزگاری کنند و نیکی نمایند؛ و الله نیکوکاران را دوست دارد.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالَهُ وَأَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ ۗ وَاللَّهُ بِالْغَيْبِ ۖ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٤﴾

۹۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، الله شما را [در حالی که مُحرم هستید] به چیزی از شکار [صحرايي] که در دسترس شما و نیزه‌هایتان باشد می‌آزماید تا معلوم دارد چه کسی در نهان از او می‌ترسد. پس هر کس بعد از این [آزمون] از حد درگذرد [و در حال حج یا عمره شکار کند]، عذابی دردناک [در پیش] دارد.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَرَةٌ طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكِ صِيَامًا لِيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ ۗ عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمِ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

۹۵. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در حال احرام، شکار را نکشید؛ و هر یک از شما که به عمد آن را بکشد، باید همانند آنچه که کشته است، کفاره‌ای از چهارپایان بدهد؛ [به شرطی] که دو نفر عادل از شما [برابری ارزش] آن را تأیید کنند و [آنگاه آن کفاره را به صورت] قربانی به [مستمندان پیرامون] کعبه برساند؛ یا [معادل بهای آن را] به مستمندان [حرم] غذا دهد یا [اگر توان مالی نداشت] معادل آن را [به ازای هر فقیر، یک روز] روزه بگیرد تا کیفر عمل خود را بچشد. الله آنچه را که [پیش از این تحریم] گذشته است عفو نمود؛ و [لی] هر کس [به این گناه] بازگردد، [بداند که] الله از او انتقام می‌گیرد؛ و الله شکست‌ناپذیر انتقام‌گیرنده است.

أَجَلٌ لَّكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۗ وَحُرْمٌ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرْمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشُرُونَ ﴿٩٦﴾

۹۶. [ای مسلمانان، در حال احرام] صید دریایی و خوراک آن برای شما حلال شده است تا شما [که در مکه مقیم هستید] و کاروانیان [که مسافرنده، همگی] از آن برخوردار شوید؛ و [لی] تا زمانی که مُحرِم هستید، صید صحرايي بر شما حرام است؛ و از الله که [روز قیامت] نزد او جمع می‌شوید، پروا کنید.

* جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَمًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلْبِدَّ ذَلِكِ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٧﴾

۹۷. الله کعبه بیت الحرام را وسیله‌ای برای استواری [و سامان بخشیدن به کار] مردم قرار داد و [همچنین حرمت جنگ و درگیری در] ماه حرام و [کشتن] قربانی [بی‌نشان] و قربانی قلاهدار [را برای آسایش مردم وضع کرد]. این [گونه احکام]، برای آن است که بدانید الله آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند و اینکه الله به همه چیز داناست.

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٨﴾

۹۸. [ای مردم] بدانید که الله سخت‌کیفر است و [در عین حال]، الله آمرزندهٔ مهربان است.

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٩٩﴾

۹۹. پیامبر وظیفه‌ای جز رساندن [وحی] ندارد؛ و الله آنچه را که آشکار می‌کنید و پنهان می‌دارید [همه را] می‌داند.

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠٠﴾

۱۰۰. [ای پیامبر] بگو: «پلید و پاک یکسان نیستند؛ هر چند که فراوانی پلید [ی] تو را به شگفت آورد. پس ای خردمندان، از الله پروا کنید؛ باشد که رستگار شوید».

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءٍ إِنْ تُبَدَّ لَكُمْ سُؤُوكُمْ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنزَّلُ الْقُرْءَانُ تُبَدَّ لَكُمْ ۗ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠١﴾

۱۰۱. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از چیزهایی نپرسید که اگر [پاسخ حقیقی‌اش] برایتان آشکار گردد، شما را اندوهگین می‌کند و اگر زمانی که قرآن نازل می‌گردد پرس‌وجو کنید، [حکم و پاسخ پرسش‌هایتان] بر شما آشکار می‌گردد. الله از آن [سوالات نابجای قبلی و پاسخ به آنها] درگذشت؛ و الله آمرزندهٔ بردبار است.

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿١٠٢﴾

۱۰۲. در حقیقت، گروهی [که] پیش از شما [بودند نیز] از این [گونه] سؤال‌ها پرسیدند؛ سپس [وقتی که جوابی ناگوار برایشان آمد،] به آن [عمل نکردند و] کفر ورزیدند.

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ
وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
وَكَثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾

۱۰۳. الله هیچ گونه «بحیره» و «سائیه» و «وصیله» و «حام» [= انواع شترهای مختلفی که مشرکان وقف معبودهایشان می‌کردند] را [برای خود] قرار نداده است؛ ولی کسانی که کفر ورزیدند، [با ادعای حرمت این حیوانات] بر الله دروغ می‌بندند؛ و بیشتر آنان نمی‌اندیشند.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا
حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أُولَٰئِكَ هُمُ
يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾

۱۰۴. و هنگامی که به آنان گفته شود: «به سوی آنچه الله نازل کرده است و به سوی پیامبر بیایید» می‌گویند: «آنچه نیاکانمان را بر آن یافته‌ایم، برایمان کافی است». آیا اگر نیاکانشان چیزی نمی‌دانستند و هدایت نیافته بودند [باز هم از آنان پیروی می‌کنند]؟

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مِّن
ضَلَّ إِذَا أَهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

۱۰۵. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مراقب [ایمان و طاعت] خود باشید. اگر هدایت یافته باشید، گمراهی کسانی که گمراه شده‌اند [چنانچه به امر به معروف و نهی از منکر پایبند باشید] زبانی به شما نمی‌رساند. بازگشت همه شما به سوی الله است؛ آنگاه شما را از آنچه می‌کردید، آگاه می‌سازد.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهَادَةٌ بَيْنَكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ ءَاخِرَانِ
مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ صَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصْبَبْتُمْ مُصِيبَةً
الْمَوْتِ حَبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ
أَرَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا نَكْتُمُ
شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ ﴿١٠٦﴾

۱۰۶. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که [نشانه‌های] مرگ یکی از شما فرا رسید، در هنگام وصیت، باید از میان خودتان دو نفر عادل را گواه بگیرید یا اگر به سفر رفتید و پیشامد مرگ به شما رسید [و شاهد مسلمان نیافتید،] دو نفر از غیر خود [= غیرمسلمانان] را به گواهی بطلبید؛ و اگر [در راستگویی آنها] تردید داشتید، آن دو را بعد از نماز نگاه دارید تا به الله سوگند بخورند که: «ما حاضر نیستیم آن [وصیت] را به چیزی بفروشیم، اگرچه [به سود] خویشانمان باشد؛ و گواهی الله را کتمان نمی‌کنیم که در این صورت قطعاً از گناهکاران خواهیم بود».

فَإِنْ عَثَرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخِرَانِ يُقْرَأُ
مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأُولَىٰ فَيُقْسِمَانِ
بِاللَّهِ لَشَهَدَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتَيْهِمَا وَمَا عَتَدِينَا إِنَّا إِذًا
لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٧﴾

۱۰۷. پس اگر مشخص شد که آن دو مرتکب گناه [خیانت و دروغگویی] شده‌اند، دو تن از کسانی که مورد جفای گواهان قرار گرفته‌اند و از نزدیکان [متوفی] هستند، به جای آنان برخیزند و به الله سوگند بخورند که: «گواهی ما از گواهی آن دو درست‌تر است و ما [از حق] تجاوز نمی‌کنیم و در غیر این صورت، از ستمکاران خواهیم بود».

ذَٰلِكَ أَذَىٰ أَن يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهٍ أَوْ يَخَافُوا أَن تُرَدَّ
أَيْمَانُ بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ ۗ وَأَنْفُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۸. این [روش،] نزدیک‌تر است به آنکه شهادت به صورت درست آن ادا شود یا شاهدان بترسند که پس از سوگند آنان [= ورثه] سوگندهایشان رد شود [و خیانتشان آشکار گردد]؛ و از الله پروا کنید و [این پندها را] بشنوید و [بدانید که] الله مردم [بدکار و] نافرمان را هدایت نمی‌کند.

*يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا بِإِنَّكَ أَنْتَ عَلَّمُ الْعُلُوبِ ﴿١٠٩﴾

۱۰۹. روزی [خواهد رسید] که الله پیامبران را گرد می‌آورد و می‌پرسد: «[امت‌هایتان] چه پاسخی به [دعوت] شما دادند؟» آنان گویند: «ما دانشی [به حقیقتِ امر] نداریم. بی‌تردید، تویی که دانای رازهای نهانی.»

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ادْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَّمْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٠﴾

۱۱۰. [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که الله فرمود: «ای عیسی پسر مریم، نعمت مرا بر خود و بر مادرت به یاد آور؛ آنگاه که تو را با روح القدس [= جبرئیل] تأیید [و یاری] کردم که در گهواره [به اعجاز،] و در میانسالی [به وحی] با مردم سخن می‌گفتی؛ و آنگاه که به تو نوشتن و حکمت و تورات و انجیل آموختم؛ و آنگاه که به فرمان من، از گِل، [چیزی] به شکل پرنده می‌ساختی و در آن می‌دمیدی و به فرمان من پرنده‌ای می‌شد؛ و کور مادرزاد و بیمار مبتلا به پستی را به فرمان من شفا می‌دادی؛ و آنگاه که مردگان را به فرمان من [زنده از قبر] بیرون می‌آوردی؛ و آنگاه که [آزار] بنی‌اسرائیل را - وقتی معجزات آشکار برایشان آورده بودی - از تو بازداشتیم. پس کسانی از آنان که کفر ورزیده بودند گفتند: «این [کارها چیزی] نیست مگر افسونی آشکار.»

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَىٰ الْحَوَارِيِّينَ أَنْ ءَامِنُوا بِي وَبِرِسُولِي قَالُوا ءَامِنًا وَأَشْهَدُ بِأَنَّنا مُسْلِمُونَ ﴿١١١﴾

۱۱۱. و [ای عیسی، به یاد آور] زمانی که به حواریون وحی فرستادم که: «به من و به فرستاده‌ام ایمان بیاورید». آنان گفتند: «ایمان آوردیم و گواه باش که ما تسلیم [فرمانت] شده‌ایم.»

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ لِيَعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ أَتَقْوُونَ اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾

۱۱۲. و [یاد کن از] آنگاه که حواریون گفتند: «ای عیسی پسر مریم، آیا پروردگارت می‌تواند سفره‌ای [پر از غذا] از آسمان بر ما نازل کند؟». [عیسی در پاسخ] گفت: «اگر مؤمن هستید، از الله پروا کنید.»

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَنَطْمِئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٣﴾

۱۱۳. آنان گفتند: «می‌خواهیم از آن بخوریم و دل‌هایمان [به رسالت تو] اطمینان یابد و بدانیم که به ما راست گفته‌ای و خود از گواهان آن باشیم.»

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَءَاخِرِنَا وَءَايَةً مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١٤﴾

۱۱۴. عیسی - پسر مریم - [دعا کرد و] گفت: «بار الهای، ای پروردگار ما، سفره‌ای [پر غذا] از آسمان بر ما بفرست تا عیدی برای امروزیان و آیندگانمان باشد و [همچنین] معجزه‌ای از جانب تو باشد؛ و به ما روزی ده که تو بهترین روزی‌دهنده‌ای.»

قَالَ اللَّهُ إِنِّي مَنَّلَهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٥﴾

۱۱۵. الله [دعای او را اجابت کرد و] فرمود: «من آن [سفره] را بر شما نازل می‌کنم؛ اما هر یک از شما که پس از آن کفر بورزد، او را به چنان عذابی [سخت] دچار می‌کنم که هیچ یک از جهانیان را آنچنان، عذاب نکرده باشم.»

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ
اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ قَالِ سُبْحٰنَكَ مَا
يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ
عَلِمْتَهُ تَعَلَّمَ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ
أَنْتَ عَلَّمُ الْعُيُوبِ ﴿١١٦﴾

۱۱۶. و [یاد کن از] هنگامی که [روز قیامت] الله می فرماید:
«ای عیسی - پسر مریم، آیا تو به مردم گفتی که: «من و
مادرم را [همچون] دو معبود به جای الله برگزینید؟»
[عیسی] می گوید: «[بار الها،] تو منزهی. شایسته نیست
که من [درباره] خویشتن [چیزی که حقم نیست بگویم. اگر
چنین [سخنی] گفته باشم، بی گمان، تو می دانی. تو آنچه
را که در نفس من است می دانی و [لی] من آنچه را که در
ذات [پاک] توست نمی دانم. بی تردید، تو خود دانای رازهای
نهانی.

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي
وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا
تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾

۱۱۷. جز آنچه مرا به آن فرمان دادی چیزی به آنان نگفتم.
[بلکه گفتم که:] «الله را عبادت کنید که پروردگار من و
شماست»؛ و تا زمانی که در میان آنان به سر می بردم، بر
[سخنان] آنان گواه بودم؛ و چون مرا [به سوی خویش]
برگرفتی، تو خود مراقبشان بودی؛ و تو بر هر چیز گواهی.

إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عَبَادُكَ وَإِنْ تُغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾

۱۱۸. اگر آنان را [با عدالت خویش] عذاب کنی، بندگان تو
هستند؛ و اگر آنان را [با رحمت خود] ببخشایی، تویی که
شکست ناپذیر حکیمی.»

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّالِحِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾

۱۱۹. الله می فرماید: «امروز روزی است که راستی
راستگویان به آنان سود می بخشد. آنان باغهایی [در
بهشت] دارند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است و
تا ابد جاودانه در آن می مانند. الله از [اعمال] آنان راضی
است و آنان [نیز] از [پاداش] او راضی هستند. این همان
رستگاری بزرگ است.»

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٢٠﴾

۱۲۰. فرمانروایی آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست از آن
الله است و او بر هر چیزی تواناست.

سوره انعام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ستایش الله را که آسمانها و زمین را آفرید و تاریکیها و روشنایی [= شب و روز] را پدید آورد. با این همه، کسانی که کفر ورزیده‌اند، [دیگران را] با پروردگار خود برابر می‌دانند.

۲. اوست که شما را از گِل آفرید، آنگاه مدتی را [برای حیات شما] مقرر داشت؛ و اجل حتمی نزد اوست. با این همه، شما [در قدرت او برای برپایی قیامت] تردید دارید.

۳. و اوست الله [معبود حقیقی و یگانه] در آسمانها و زمین؛ نهان و آشکارتان را می‌داند و آنچه را به دست می‌آورد [و انجام می‌دهید نیز] می‌داند.

۴. و هیچ یک از نشانه‌های پروردگارشان برای آنان [= کافران] نمی‌آید، مگر اینکه از آن رویگردان می‌شوند.

۵. همانا آنان حق را هنگامی که به سویشان آمد دروغ شمردند؛ پس به زودی [حقیقت] خبرهای آنچه را که مسخره‌اش می‌کردند، به آنان خواهد رسید.

۶. آیا [کافران] ندیده‌اند که پیش از آنان چه [بسیار] گروه‌هایی از مردم را نابود کردیم؟ [امت‌هایی] که در زمین به آنان چنان اقتدار [و نیرویی] داده بودیم که [هرگز] به شما چنان امکاناتی نداده‌ایم؛ و باران آسمان را [فراوان و] بیابایی بر آنان فرستادیم و نهرها پدید آوردیم که زیر [خانه‌های] آنان جاری بود. اما [هنگامی که] ناسپاسی کردند ما [آنان را به [سزای] گناهانشان نابود کردیم و پس از آنان گروهی دیگر پدید آوردیم.

۷. و [ای پیامبر، حتی] اگر کتابی [نوشته] بر کاغذ بر تو نازل می‌کردیم و اینان آن [کتاب] را با دستان خویش لمس می‌کردند، قطعاً کسانی که کفر ورزیدند می‌گفتند: «این [کتاب، چیزی] نیست مگر جادویی آشکار».

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾

وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرُّكُمْ وَجَهْرُكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾

فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَثْبَوًا مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٥﴾

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ جَرِيًّا مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٦﴾

وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَوَأَنْزَلْنَا مَلَكَ
لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ ﴿٨﴾

۸. و [کافران] گفتند: «چرا فرشته‌ای بر او نازل نشده است [تا گواه راستگویی‌اش باشد]؟» و اگر فرشته‌ای می‌فرستادیم [و ایمان نمی‌آوردند]، قطعاً کار به پایان می‌رسید و مهلتی [برای توبه] نمی‌یافتند [و هلاک می‌شدند].

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكَ لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ
مَا يَلْبَسُونَ ﴿٩﴾

۹. و اگر آن [فرستاده] را فرشته‌ای قرار می‌دادیم، حتماً وی را به شکل مردی درمی‌آوردیم [تا بتواند او را ببیند و سخنانش را بفهمند] و یقیناً آنان را دچار همان اشتباهی می‌کردیم که قبلاً در آن بودند [زیرا آن فرشته نیز صورت انسان داشت].

وَلَقَدْ أَسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ
سَخَرُوا مِنَّمْ مَا كَانُوا بِهِءِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾

۱۰. [ای پیامبر]، قطعاً پیامبران پیش از تو [نیز از سوی کافران] مورد تمسخر واقع شدند؛ پس آنچه که مسخره‌اش می‌کردند دامانشان را گرفت [و گرفتار عذاب شدند].

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكْذِبِينَ ﴿١١﴾

۱۱. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «در زمین بگردید و بنگرید که سرانجام تکذیب‌کنندگان [آیات الهی] چگونه بوده است».

قُلْ لِمَن مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كَتَبَ
عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ
لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

۱۲. بگو: «آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن کیست؟» بگو: «از آن الله است که رحمت را بر خویش واجب گردانیده است [و قطعاً شما را در روز قیامت - که در [وقوع] آن شکی نیست - نزد خود] جمع خواهد کرد؛ و کسانی که خویش را تباه کرده‌اند، ایمان نمی‌آورند».

*وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿١٣﴾

۱۳. و هر چه در شب و روز، آرام [و قرار] دارد از آن اوست؛ و او شنوای داناست».

قُلْ أَغْيَرَ اللَّهُ أَخِيذٌ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ
أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾

۱۴. بگو: «آیا غیر الله را [برای خود دوست و] کارساز گیرم؟ [پروردگاری] که پدیدآورنده آسمان‌ها و زمین است و اوست که روزی می‌دهد و خود روزی داده نمی‌شود». بگو: «من فرمان یافته‌ام که نخستین کسی [از این امت] باشم که تسلیم [اوامر الهی] شده است و [الله به من فرمان داد که:] "هرگز از مشرکان نباش"».

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ﴿١٥﴾

۱۵. بگو: «اگر من از [حکم] پروردگارم نافرمانی کنم، بی‌تردید از عذاب روز بزرگ می‌ترسم».

مَنْ يُصِرْفَ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفُورُ
الْمُؤِينُ ﴿١٦﴾

۱۶. هر کس که در آن روز به او عذاب نرسد، قطعاً [الله] به وی رحم کرده است و این همان پیروزی آشکار است.

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ
وَإِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

قُلْ أَيْ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي
وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ
وَمَنْ بَلَغَ أَبَيْنُكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهَةً
أُخْرَى قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنِّي
بِرَبِّي مُؤْمِنٌ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ آتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ، كَمَا يَعْرِفُونَ
أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ
بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢١﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا آيِنَ
شُرَكَائِكُمْ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبَّنَا مَا
كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا
كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾

۱۷. [ای انسان،] اگر الله [بخواهد] زبانی به تو رساند، هیچ کس
جز او برطرف کننده آن نیست؛ و اگر [اراده کند که] خیری به تو
رساند، [کسی بازدارنده آن نیست] پس او بر همه چیز تواناست.

۱۸. و او بر بندگانش چیره و فوق [آنان] است؛ و او حکیم آگاه
است.

۱۹. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «گواهی چه کسی از همه برتر
است؟» بگو: «الله [که] میان من و شما گواه است؛ و این قرآن [از
جانب او] بر من وحی شده است تا به وسیله آن به شما و هر
کس [این پیام به او] می رسد هشدار دهم. آیا شما به راستی
گواهی می دهید که با الله معبودان دیگری هست؟» بگو: «من
[هرگز به چنین چیزی] گواهی نمی دهم». بگو: «یقیناً او تنها
معبود یگانه است و من از آنچه [با او] شریک قرار می دهید
بیزارم».

۲۰. کسانی که به آنان کتاب [آسمانی] داده ایم، همان گونه که
پسران خود را می شناسند، او [= پیامبر] را می شناسد. کسانی
که [با پیروی از هوای نفس] به خویش زیان رسانده اند، ایمان
نمی آورند.

۲۱. و کیست ستمکارتر از آن کس که بر الله دروغ می بندد [و
برایش شریک می پندارد] یا آیاتش را دروغ می انگارد؟ یقیناً
ستمکاران [مشرک] رستگار نمی شوند.

۲۲. و [یاد کن از قیامت:] روزی که همه آنان را جمع می کنیم و به
کسانی که شرک ورزیده اند می گوئیم: «معبودانتان که [شریک
الله] می پنداشتید کجا هستند؟»

۲۳. آنگاه [پاسخ و] عذرشان جز این نیست که می گویند: «به الله
- پروردگاران - سوگند که ما مشرک نبودیم».

۲۴. [ای پیامبر،] بنگر چگونه بر خود دروغ بستند و آنچه [در مورد
شفاعت معبودانشان] به دروغ می گفتند، [همه] محو و نابود شد.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ
أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كَلًّا
ءَايَةً لَا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ
يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْطِيرٌ
الْأُولَٰئِينَ ﴿٢٥﴾

۲۵. و افرادی از آنان [= مشرکان] هستند که [هنگام تلاوت قرآن] به تو گوش می‌سپارند و [لی] ما بر دل‌هایشان پرده‌ای افکنده‌ایم تا آن را نفهمند و در گوش‌هایشان سنگینی [قرار داده‌ایم]؛ و اگر تمام معجزات [و دلایل توحید] را ببینند، [باز هم] به آن ایمان نمی‌آورند تا نزدت بیایند و با تو مجادله کنند. کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «این [قرآن، چیزی] نیست مگر افسانه‌های [خیالی] پیشینیان».

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْعَوْنَ عَنْهُ وَإِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا
أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

۲۶. و آنان [مردم] را از پیروی او [= پیامبر] باز می‌دارند و خود [نیز] از او دور می‌شوند و [کسی] جز خویشتن را هلاک نمی‌کنند و [لی] نمی‌دانند.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَلَيْتُنَا نُرَدُّ
وَلَا نُكَذِّبُ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونُ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾

۲۷. و اگر [آنان را] هنگامی که در برابر آتش [دوزخ] نگه داشته شده‌اند ببینی، [از حالشان شگفت‌زده می‌شوی که] می‌گویند: «ای کاش [به دنیا] بازگردانده می‌شدیم و آیات پروردگاران را تکذیب نمی‌کردیم و از مؤمنان بودیم!»

بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا
لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾

۲۸. [چنین نیست که می‌گویند؛] بلکه آنچه پیش از این پنهان می‌کردند برایشان آشکار شده است و اگر [هم به دنیا] بازگردانده شوند، بی‌تردید، به آنچه از آن نهی شده بودند بازمی‌گردند و اینان دروغگو هستند.

وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾

۲۹. و [مشرکان] گفتند: «جز زندگی ما در دنیا هیچ [زندگی دیگری] نیست و هرگز برانگیخته نخواهیم شد».

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَى رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا
بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا
كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾

۳۰. و اگر آنان را هنگامی که در پیشگاه پروردگارشان نگه داشته شده‌اند ببینی، [شگفت‌زده می‌شوی. الله به آنان] می‌فرماید: «آیا این [زندگی پس از مرگ] حق نیست؟» آنان می‌گویند: «بله، قسم به پروردگاران [که حق است]. [الله] می‌فرماید: «پس به سزای آنکه کفر می‌ورزیدید، این عذاب را بچشید».

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا
جَاءَتْهُمْ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَحْسِرَتْنَا عَلَىٰ مَا
فَرَطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ
إِلَّا سَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿٣١﴾

۳۱. کسانی که دیدار پروردگار را تکذیب کردند، قطعاً زیان دیدند؛ [پس] هنگامی که ناگهان قیامت بر آنان فرا رسد، در حالی که بار [سنگین] گناهان خویش را بر پشتشان حمل می‌کنند می‌گویند: «ای دریغ بر ما از آنچه درباره‌ آن [در دنیا] کوتاهی کردیم!». هان! چه بد است باری که [بر دوش] می‌کشند!

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ
خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾

۳۲. زندگی دنیا [چیزی] جز بازیچه و سرگرمی نیست؛ و قطعاً سرای آخرت برای کسانی که پروا پیشه می‌کنند بهتر است. آیا نمی‌اندیشید؟

۳۳. [ای پیامبر،] به یقین ما می‌دانیم که آنچه [مشرکان] می‌گویند، تو را سخت غمگین می‌کند. در واقع، آنان [در دل،] تو را تکذیب نمی‌کنند؛ بلکه ستمکاران [با آنکه حقیقت را می‌دانند] آیات الله را انکار می‌کنند.

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بَيَّاتٍ اللَّهُ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾

۳۴. و پیش از تو نیز پیامبرانی تکذیب شدند؛ ولی بر آنچه تکذیب شدند و آزار دیدند، شکیبایی کردند تا [سرانجام] یاری ما به آنان فرارسید؛ و سخنان الله [در مورد پیروزی پیامبرانش] را هیچ تغییردهنده‌ای نیست [که مانع گردد]؛ و مسلماً اخبار پیامبران [پیشین و داستان شکست دشمنانشان] به تو رسیده است.

وَلَقَدْ كَذَّبْتَ رَسُولٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبْرُوا عَلَيَّ مَا كَذَّبُوا وَأَوْدُوا حَتَّى أَتَاهُمْ نَصْرُنَا وَلَا مُبَدِّل لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِن نَّبَائِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾

۳۵. و [ای پیامبر،] اگر رویگردانی آنان [از قرآن،] بر تو ناگوار [و دشوار] است، اگر می‌توانی حفره‌ای در زمین یا نردبانی در آسمان بجویی تا معجزه‌ای [دیگر] برایشان بیاوری [پس چنان کن. ولی سودی ندارد]؛ و اگر الله می‌خواست، قطعاً آنان را بر [مسیر] هدایت جمع می‌کرد؛ پس هرگز از نادانان مباش.

وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بَيَّاتَةٌ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾

۳۶. به راستی، تنها کسانی [دعوت حق را] می‌پذیرند که می‌شنوند [و درک می‌کنند]؛ و الله مردگان را [روز قیامت] برمی‌انگیزد سپس به سوی او بازگردانده می‌شوند.

﴿إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ﴾ ﴿٣٦﴾

۳۷. و [مشرکان] گفتند: «چرا نشانه‌ای [درباره حقانیت محمد] از طرف پروردگارش بر او نازل نشده است؟» [ای پیامبر،] بگو: «بی‌گمان، الله تواناست که نشانه‌ای [مطابق خواست آنان] نازل کند»؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند [که نزول وحی، بر اساس حکمت و تدبیر است].

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

۳۸. و هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست و نه هیچ پرنده‌ای که با دو بال خود پرواز می‌کند، مگر آنکه آنها [نیز در آفرینش و زندگی،] گروه‌هایی مانند شما هستند. ما هیچ چیزی را در کتاب [= لوح محفوظ] فروگذار نکرده‌ایم؛ سپس [همه، روز قیامت] نزد پروردگارشان گرد آورده می‌شوند.

وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمٌّ أَمْثَالِكُمْ مَا فَرَقْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾

۳۹. و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، کر و گنگ و در تاریکی‌ها [ی‌جهل و کفر، سرگشته] هستند. الله هر کس را بخواهد گمراه می‌کند و هر کس را بخواهد بر راه راست قرار می‌دهد.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَن يَشَأِ اللَّهُ يُضِلَّهُ وَمَن يَشَأْ يُجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾

۴۰. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «اگر راست می‌گویید، به من خبر دهید که اگر عذاب الله به سراغتان بیاید یا [ناگهان] قیامت برپا شود، آیا غیر از الله را [به یاری] می‌خوانید؟».

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنِ أَنَا أَنَا اللَّهُ أَوْ أَنَا تَكْتُمُ السَّاعَةَ أَعْبَدُ اللَّهَ تَدْعُونَ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٠﴾

بَلْ إِلَٰهُهُمْ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٢﴾

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِ اللَّهِ يَأْتِيَكُمْ بِهِ أَنْظِرْ كَيْفَ نَصَرَفُ الْآيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِن أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ ﴿٤٧﴾

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۗ فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾

٤١. آری، تنها او را [به دعا] می‌خوانید؛ و اگر او بخواهد، رنج و بلا را که به خاطر آن او را فرامی‌خوانید از بین می‌برد و شما [نیز از ترس عذاب،] شریکی را که برایش قائل شده‌اید، از یاد می‌برید.

٤٢. [ای پیامبر،] بی‌تردید، پیش از تو [نیز پیامبرانی را] به سوی امت‌ها [ی پیشین] فرستادیم و آنان [= امت‌ها] را به تنگدستی و ناخوشی دچار ساختیم؛ باشد که [به درگاه الهی فروتنی و] تضرع کنند.

٤٣. پس چرا هنگامی که عذاب ما به آنان رسید تضرع نکردند؟ ولی [واقعیت این است که] دل‌هایشان سخت شده است و شیطان آنچه را انجام می‌دادند برایشان آراسته است.

٤٤. وقتی [مشرکان] آنچه را که به آن پند داده شده بودند فراموش کردند، درهای هر چیزی [از نعمت‌های الهی] را بر آنان گشودیم تا وقتی که به آنچه داده شدند شاد گشتند؛ ناگهان آنان را [به کیفر] گرفتیم؛ پس همان دم [همگی از نجات و رحمت] مایوس شدند.

٤٥. بنابر این، ریشه آن گروهی که ستم کردند برکنده شد؛ و ستایش مخصوص الله - پروردگار جهانیان- است.

٤٦. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «به من خبر دهید اگر الله گوش و چشم‌هایتان را بگیرد و بر دل‌هایتان مهر بزند، کدام معبود جز الله [می‌تواند] آنها را به شما بازگرداند؟» بین چگونه آیات را [به شیوه‌های] گوناگون [بیان] می‌کنیم آنگاه آنان روی می‌گردانند.

٤٧. بگو: «بیندیشید اگر عذاب الهی به ناگاه یا آشکارا به سراغ شما بیاید، آیا جز گروه ستمکاران [کسی] نابود می‌شود؟»

٤٨. و ما پیامبران را جز بشارت‌گر و بیم‌دهنده نمی‌فرستیم؛ پس هر کس ایمان بیاورد و [خوبی‌اش را] اصلاح کند، نه ترسی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند.

٤٩. و کسانی که آیات ما را دروغ شمردند، به [سزای] آنکه نافرمانی می‌کردند، عذاب [الهی] دامنگیرشان خواهد شد.

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ
الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنِّي أَتَّبِعُ إِلَّا مَا
يُوحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا
تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ
لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۗ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ
شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ
فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا أَهَٰؤُلَاءِ مَنَّ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ
بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٣﴾

وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَّمَ
عَلَيْكُمْ ۗ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۗ أَنَّهُ
مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ
بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾

وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِيَتَسْتَبِينَ سَبِيلُ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾

قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ قُلْ لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَا
مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾

۵۰. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «من نمی‌گویم گنجینه‌های الله نزد من است و غیب [نیز] نمی‌دانم و به شما نمی‌گویم که من فرشته‌ام. من از چیزی پیروی نمی‌کنم مگر از آنچه که به من وحی می‌گردد». بگو: «آیا نابینا و بینا [= کافر و مؤمن] یکسانند؟ آیا نمی‌اندیشید؟»

۵۱. و [ای پیامبر،] با این [قرآن،] به آنان که می‌ترسند به سوی پروردگارشان [برانگیخته] و گرد آورده شوند هشدار ده؛ [چرا] که جز او نه [دوست و] کارسازی برایشان هست و نه شفاعتگری؛ باشد که پروا کنند.

۵۲. و کسانی را که [فقیرند و] سحرگاهان و شامگاهان پروردگارشان را می‌خوانند [و] خشنودی او را می‌طلبند [از مجالس خود] طرد نکن [تا به بزرگان مشرکان توجه کنی]؛ نه چیزی از حساب آنها بر عهده توست و نه چیزی از حساب تو بر عهده آنهاست که [بخواهی] آنها را [از پیرامونت] طرد کنی و از ستمکاران شوی.

۵۳. و اینچنین برخی از آنان را با برخی دیگر آزمودیم تا [کافران ثروتمند درباره مؤمنان مستمند] بگویند: «آیا از میان ما اینها هستند که الله [با بخشش توفیق ایمان] بر آنان منت نهاده است؟» آیا الله به [حال] سپاسگزاران داناتر نیست؟

۵۴. و [ای پیامبر،] هر گاه کسانی که به آیات ما ایمان دارند نزد تو آیند، بگو: «سلام بر شما. پروردگارتان [در حق شما بخشایش و] رحمت را بر خود مقرر داشته است. هر یک از شما که از روی نادانی کار بدی انجام دهد سپس توبه کند و [گذشته خویش را] اصلاح نماید، [بداند که] یقیناً اوتعالی آمرزنده مهربان است».

۵۵. و اینچنین آیات [خود] را شرح می‌دهیم تا راه گناهکاران روشن شود [و شما از آن دوری کنید].

۵۶. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «من نهی شده‌ام از اینکه کسانی را عبادت کنم که شما به جای الله می‌خوانید». بگو: «من از هوس‌هایتان پیروی نمی‌کنم که [اگر چنین کنم،] قطعاً گمراه شده‌ام و از هدایت‌یافتگان نخواهم بود».

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ ۗ مَا عِندِي
مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ ۗ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَفْضُلُ
الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾

۵۷. بگو: «من دلیل روشنی از پروردگارم دارم و [لی] شما آن را دروغ پنداشتید؛ و آنچه به شتاب خواستارش هستید [= عذاب الهی] نزد من نیست. فرمان، تنها از آن الله است [که] حق را بیان می‌کند و او بهترین جداکننده [ی حق از باطل] است».

قُلْ لَوْ أَنَّ عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَفُضِّي
الْأَمْرَ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۗ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾

۵۸. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «اگر آنچه که به شتاب خواستارش هستید نزد من بود، [بر سرتان فرود می‌آوردم و] کار میان من و شما به پایان می‌رسید؛ و [لی] الله به [حال] ستمکاران دانایتر است [و به آنان مهلت می‌دهد]».

* وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ
مَا فِي الْبُرِّ وَالْبَحْرِ ۗ وَمَا تَسْقُطُ مِنَ وَرَقَةٍ إِلَّا
يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلْمَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ
وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٥٩﴾

۵۹. و کلیدهای [گنجینه‌های] نهان نزد اوست [و] جز او [هیچ کس] آن را نمی‌داند و [اوست که] آنچه را در خشکی و دریاست می‌داند و هیچ برگگی [از درخت] نمی‌افتد مگر اینکه آن را می‌داند؛ و هیچ دانه‌ای در تاریکی‌های زمین و هیچ تر و خشکی نیست مگر اینکه در کتابی روشن [= لوح محفوظ] قرار دارد.

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم
بِالنَّهَارِ ۖ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ۖ ثُمَّ
إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ۖ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾

۶۰. و اوست که شبانگاه روحتان را [هنگام خواب] می‌گیرد و آنچه را در روز به دست آورده‌اید می‌داند؛ سپس شما را در آن [= روز] بیدار می‌کند تا آنکه هنگامی معین سپری گردد؛ آنگاه [که وفات کردید، در قیامت] بازگشتتان به سوی اوست؛ سپس شما را از آنچه انجام می‌دادید، آگاه می‌کند.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۗ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً
حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ
لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾

۶۱. و او بر بندگانش چیره [و فوق آنان] است و نگهبانانی [از فرشتگان] بر شما می‌فرستد تا زمانی که مرگ یکی از شما فرارسد فرستادگان ما [با همراهی فرشته مرگ] جانش را می‌گیرند و آنان [در مأموریت خود] کوتاهی نمی‌کنند.

ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمْ الْحَقُّ ۗ لَا لَهُ الْحُكْمُ
وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ﴿٦٢﴾

۶۲. آنگاه به سوی الله که [یار و] کارساز راستینشان است بازگردانده می‌شوند. آگاه باشید! حکم از آن اوست و او سریع‌ترین حسابرس است.

قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِّن ظُلْمَتِ الْبُرِّ وَالْبَحْرِ
تَدْعُوْنَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لِّئِن أُنجِنَا مِنْ هٰذِهِ
لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ ﴿٦٣﴾

۶۳. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «کیست که شما را از تاریکی‌ها [و سختی‌های] خشکی و دریا نجات می‌دهد؟ [در حالی که] او را به زاری و پنهانی می‌خوانید [و می‌گویید:] "اگر ما را از این [ورطه مرگ] نجات دهد، قطعاً از سپاسگزاران خواهیم بود"».

قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ
تُشْكِرُونَ ﴿٦٤﴾

۶۴. بگو: «الله شما را از این [تاریکی‌ها] و از تمام سختی‌ها نجات می‌دهد؛ سپس شما [باز هم] شرک می‌ورزید».

۶۵. بگو: «او تواناست که بر شما عذابی [همچون صاعقه و طوفان] از بالای سرتان یا [همچون خشکسالی و زلزله] از زیر پاهایتان بفرستد یا شما را به صورت گروه‌هایی پراکنده [و جدا از هم] درآورد و عذاب برخی از شما را به برخی [دیگر] بچشاند». بنگر چگونه آیات [خود] را گوناگون بیان می‌کنیم؛ باشد که دریابند.

۶۶. [ای پیامبر،] قوم تو آن [= قرآن] را دروغ شمردند، در حالی که آن [کتاب،] حق است. [به کافران قومت] بگو: «من [مراقب و] کارگزار شما نیستم.

۶۷. هر خبری سررسیدی [برای وقوع] دارد؛ و [به زودی] خواهید دانست [که سرانجامتان چگونه است]».

۶۸. و هر گاه کسانی را دیدی که در آیات ما [با دشمنی و تمسخر] گفتگو می‌کنند، از آنان روی بگردان تا به سخن دیگری بپردازند؛ و اگر شیطان تو را به فراموشی انداخت، پس از آنکه به یاد آوردی، دیگر با قوم ستمکار [مشرک] مننشین.

۶۹. و [هر چند] چیزی از حساب [و گناه] آنان بر [عهده] پرهیزگاران نیست، ولی یادآوری [و ارشاد، لازم] است؛ باشد که پروا کنند.

۷۰. و کسانی را که دینشان را به بازی و سرگرمی گرفته‌اند و زندگی دنیا آنان را فریفته است رها کن؛ و [مردم را] با این [قرآن] اندرز ده تا مبادا کسی به [کیفر] آنچه به دست آورده است به هلاکت بیفتد در حالی که در برابر الله برای [رهایی از عذاب] آن نه [دوست و] کارسازی دارد و نه شفاعتگری؛ و [حتی] اگر [بخواهد برای نجات خویش] هر فدیهای دهد، از او پذیرفته نمی‌شود. اینان هستند که به [کیفر] آنچه به دست آورده‌اند، هلاک گشته‌اند و به [سزای] آنکه کفر می‌ورزیدند، شرابی از آب جوشان و عذابی پردرد [در پیش] دارند.

۷۱. [ای پیامبر،] بگو: «آیا به جای الله چیزی را بخوانیم که نه به ما سود می‌دهد و نه زیان می‌رساند؟ و آیا پس از آنکه الله ما را هدایت کرده است [به سوی گمراهی] به عقب بازگردیم؟ همچون کسی که شیاطین او را [فریب داده و از راه راست] به در برده‌اند و او در زمین حیران و سرگشته مانده است، در حالی که او یارانی [دلسوز] دارد که به هدایت دعوتش می‌کنند [و می‌گویند: "به سوی ما بیا"». بگو: «بی‌تردید، هدایت [راستین]، هدایت الله است و ما فرمان یافته‌ایم که تسلیم پروردگار جهانیان باشیم؛

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّن فَوْقِكُمْ أَوْ مِن تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾

وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾

لِكُلِّ نَبَأٍ مُّسْتَقَرٍّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٨﴾

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَٰكِن ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾

وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لِبَآءٍ وَهُمْ وَعَرَّتْهُمْ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا وَذَكَّرَ بِهِ أَنْ تُبَسَّلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعَدِلَ كُلُّ عَدَلٍ لَّا يُؤَخِّدُ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

قُلْ أَدْعُوا مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيْطَانُ فِي الْأَرْضِ خَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَىٰ أُمَّتِنَا قُلْ إِنْ هُدَىٰ اللَّهُ هُوَ الْهُدَىٰ وَأَمِرْنَا لِنُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾

۷۲. و اینکه نماز برپا دارید و از او پروا کنید؛ و اوست که به پیشگاهش محشور خواهید شد».

وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُواهُمُ الْوَهْوَ الَّذِي إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾

۷۳. و اوست که آسمانها و زمین را به حق آفرید و روزی که [الله به هر چیزی] بگوید: «موجود شو»، بی‌درنگ موجود می‌شود. سخن او حق است؛ و روزی که در صور دمیده می‌شود، فرمانروایی از آن اوست. او دانای پنهان و پیداست و اوست که حکیم آگاه است.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ
يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ
يُنْفَخُ فِي الصُّورِ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةُ وَهُوَ
الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

۷۴. و [یاد کن از] هنگامی که ابراهیم به پدرش - آزر - گفت: «آیا بُتها را معبود [خوبش] می‌گیری؟ به راستی که من تو و قومت را در گمراهی آشکاری می‌بینم».

*وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ عَازِرَ اتَّخِذْ أَصْنَامًا
ءَالِهَةً إِنِّي أَرَأَيْتَكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٤﴾

۷۵. و این گونه فرماندهی [شکوهمند] آسمانها و زمین را به ابراهیم نشان دادیم تا [یگانگی الله و گمراهی آزر و قومش را دریابد و] از اهل یقین باشد.

وَكَذَلِكَ نُرَى إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٥﴾

۷۶. پس هنگامی که [تاریکی] شب او را در بر گرفت، ستاره‌ای دید [و] گفت: «این پروردگار من است» و چون غروب کرد [و ناپدید شد] گفت: «غروب‌کنندگان را دوست ندارم».

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا قَالَ هَذَا رَبِّي
فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَأَجِبُ آلَافِيلِينَ ﴿٧٦﴾

۷۷. پس هنگامی که ماه را تابنده دید گفت: «این پروردگار من است» و چون غروب کرد گفت: «اگر پروردگارم مرا هدایت نکرده بود، قطعاً از گمراهان بودم».

فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ
لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ
الضَّالِّينَ ﴿٧٧﴾

۷۸. پس هنگامی که خورشید را درخشنده دید گفت: «این پروردگار من است. این بزرگ‌تر است»؛ اما وقتی که غروب کرد گفت: «ای قوم، من از آنچه [برای الله] شریک قرار می‌دهید بیزارم».

فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسُ بَازِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا
أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا
تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾

۷۹. به راستی که من حقگرایانه دین [و عبادت] خوبش را برای کسی خالص کرده‌ام که آسمانها و زمین را پدید آورده است و هرگز در زمره مشرکان نیستم».

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾

وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ أَتُحَاجُّونِي فِي اللَّهِ وَقَدْ
 هَدَانِي وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
 رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا
 تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾

۸۰. و قوم او با وی به مجادله پرداختند [و او را از خشم معبودها
 ترساندند. ابراهیم] گفت: «آیا دربارهٔ الله با من مجادله می‌کنید در
 حالی که او مرا [به راه راست] هدایت کرده است و از چیزهایی
 که با او شریک می‌پندارید هیچ نمی‌ترسم، مگر آنکه پروردگارم
 چیزی [از سود و زیان برایم] خواسته باشد. علم پروردگارم همه
 چیز را فرا گرفته است. آیا پند نمی‌گیرید؟

وَكَيفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ
 أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا
 فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

۸۱. و چگونه از چیزهایی که شریک [الله] می‌پندارید بترسم با
 آنکه شما خود نمی‌هراسید از اینکه چیزی را شریک الله
 ساخته‌اید که او تعالی [هیچ] دلیلی دربارهٔ [حقانیت] آن بر شما
 نازل نکرده است؟ پس اگر می‌دانید، [بگویید] کدام یک از این دو
 گروه [موحد و مشرک] به امنیت [و دوری از عذاب] سزاوارتر
 است؟

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ
 لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾

۸۲. کسانی که ایمان آورده‌اند و ایمانشان را به [هیچ] شرکی
 نیالوده‌اند، آنانند که امنیت [و آرامش] دارند و رهیافتگانند.

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ نَرْفَعُ
 دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾

۸۳. و این [استدلال،] حجت ما بود که به ابراهیم در برابر قومش
 دادیم. [در دنیا و آخرت، مقام] هر کس را که بخواهیم به درجاتی
 بالا می‌بریم. [ای پیامبر،] بی‌تردید، پروردگارت حکیم داناست.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا
 هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ
 وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾

۸۴. و به او [= ابراهیم] اسحاق و یعقوب را بخشیدیم و همه را
 [به راه راست] هدایت کردیم؛ و پیشتر نوح را [نیز] هدایت کرده
 بودیم و از نسل او داود و سلیمان و ایوب و یوسف و موسی و
 هارون را [به راه حق رهنمون ساختیم] و نیکوکاران را این گونه
 پاداش می‌دهیم.

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّن
 الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾

۸۵. و [همچنین] زکریا و یحیی و عیسی و الیاس [را راه نمودیم
 که] همه از شایستگان بودند.

وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾

۸۶. و اسماعیل و یسع و یونس و لوط [را نیز هدایت کردیم] و
 جملگی را بر جهانیان برتری دادیم.

وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ
 وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾

۸۷. و [نیز] از پدران و فرزندان و برادرانشان [برخی را برتری دادیم
 و] آنان را برگزیدیم و به راه راست هدایت کردیم.

۸۸. این هدایتِ الله است که هر یک از بندگان را که بخواهد، با آن هدایت می‌کند؛ و اگر شرک می‌ورزیدند، آنچه [از اعمال نیک] انجام داده بودند تباہ می‌شد.

۸۹. اینان کسانی هستند که به ایشان کتاب و حکمت و نبوت بخشیدیم. پس [ای پیامبر،] اگر اینان [= مشرکان] به این [پیامبران و کتاب‌های الهی] کفر بورزند، قطعاً گروهی [= مهاجران و انصار و تابعین] را بر [حفظ و نگهداری] آن [اصول و عقاید] می‌گماریم که نسبت به آن کافر نباشند.

۹۰. آنان [= پیامبران] کسانی هستند که الله هدایتشان کرده است؛ پس [ای پیامبر،] از هدایت [و راه راست] ایشان پیروی کن [و به قومت] بگو: «من در برابر این [رسالت،] پاداشی از شما نمی‌خواهم. این [قرآن، چیزی] نیست مگر [یادآوری و] پندی برای جهانیان».

۹۱. و [مشرکان، بزرگی و مقام] الله را چنان که سزاوار اوست نشناختند؛ چرا که گفتند: «الله بر [هیچ] بشری چیزی نازل نکرده است». [ای پیامبر،] بگو: «آن کتابی را که موسی آورد چه کسی نازل کرده است؟ [همان کتابی که] برای مردم روشنایی و رهنمودی بود [و شما یهودیان] آن را به صورت [پراکنده بر] طومارها درمی‌آورید [و هر چه را که می‌خواهید] از آن آشکار می‌سازید و بسیاری را پنهان می‌کنید؛ و [اکنون ای قوم عرب،] چیزهایی [از آیات و اخبار قرآن] به شما آموخته شد که نه خود می‌دانستید و نه پدرانان». [ای پیامبر،] بگو: «الله [آن را نازل کرده است]»؛ آنگاه [در جهل و گمراهی] رهایشان کن تا در ژرفای [عقاید باطل] خود سرگرم بازی باشند.

۹۲. و این [قرآن] کتاب مبارکی است که آن را نازل کردیم [تا] تصدیق‌کننده چیزی باشد که پیش از آن نازل شده است و [همچنین] به این منظور است که به [ساکنان] امّ القری [= مکه] و [مردم] پیرامونش هشدار دهی؛ و کسانی که به آخرت ایمان می‌آورند، به این [کتاب] نیز ایمان می‌آورند و بر نماز خویش مواظبت می‌کنند.

ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهُ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ
وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنُّبُوَّةَ ۚ إِن يَكْفُرْ بِهَا هُتُوٰلَآءَ فَقَدْ وُكِّلْنَا بِهَا
قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَىٰ اللَّهُ فَبِهَدْيِهِمْ أَقْتَدِهٖ ۗ قُلْ لَا
أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ
لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۚ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ
عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ ۗ قُلْ مَن أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي
جَاءَ بِهِ ۖ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ ۖ فَجَعَلُوهُ
قِرَاطِيسَ يُبَدُّونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا ۖ وَعُلِّمْتُمْ مَا لَمْ
تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا ءَابَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي
خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾

وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ
يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَن حَوْلَهَا ۚ وَالَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيَهُمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ لَقَدْ تَقَطَّ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

﴿إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٩٥﴾

فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النَّجْمَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾

۹۳. و کیست ستمکارتر از آن کس که دروغی به الله ببندد یا بگوید: «به من [نیز] وحی شده است»؛ در حالی که هیچ وحیی به او نرسیده است و [یا] کسی که بگوید: «من [هم] مانند آنچه را که الله نازل کرده است [برایتان] نازل می‌کنم»؟ و [ای پیامبر، صحنه هولناکی است] اگر هنگامی را ببینی که [این] ستمکاران، در [ترس و] سختی‌های مرگ فرورفته‌اند و فرشتگان [قبض روح،] دست‌هایشان را [به سوی آنان] گشوده‌اند [و فریاد می‌زنند]: «جان‌هایتان را [از بدن] بیرون دهید. امروز به [سزای] آنچه به ناحق بر الله دروغ می‌بستید و در برابر آیاتش تکبر می‌کردید، به عذابی خفت‌بار مجازات می‌شوید».

۹۴. و [روز قیامت الله می‌فرماید:] «همان گونه که شما را نخستین بار [بدون مال و مقام] آفریدیم، [اکنون نیز] قطعاً تنها به سوی ما آمده‌اید و آنچه [از متاع دنیا] را که به شما ارزانی کرده بودیم، پشت سر خود [در دنیا] وا گذاشتید و [معبودان و] شفاعتگرانی را که در [امور] خودتان شریکان [الله] می‌پنداشتید، همراه شما نمی‌بینیم. به راستی پیوند میان شما گسسته است و آنچه [شریک ما و شفیع خود] می‌پنداشتید، گم گشته است».

۹۵. بی‌تردید، الله شکافنده دانه [ی گیاهان] و هسته [ی خرما در دل زمین] است؛ [موجود] زنده را از [ماده] بی‌جان بیرون می‌آورد [= رویش گیاه از دانه] و [ماده به ظاهر] بی‌جان را از [موجود] زنده خارج می‌سازد [= بیرون آمدن تخم یا نطفه از حیوانات]. این الله است [که چنین قدرت مطلقى دارد]؛ پس چگونه [از راه بندگی او] منحرف می‌شوید؟

۹۶. [او] شکافنده سپیده‌دم است و شب را [مایه] آرامش قرار داد و خورشید و ماه را [نیز] با حساب [و نظمى دقیق پدید آورد]. تقدیر [پروردگار] شکست‌ناپذیر دانا چنین است.

۹۷. و [ای فرزندان آدم]، اوست که ستارگان را برایتان قرار داد تا در تاریکی‌های خشکی و دریا به [کمک] آنها راه یابید. به راستی که ما نشانه‌های [توان و تدبیر خویش] را برای مردمی که می‌دانند به تفصیل بیان کرده‌ایم.

۹۸. و اوست که شما را از یک تن آفرید؛ پس برای شما [در رحم مادر] قرارگاهی است و [در پشت پدر] امانگاهی. ما آیات [خود] را برای مردمی که [کلام الهی را] می‌فهمند به تفصیل بیان کرده‌ایم.

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ
نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرَجُ مِنْهُ
حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ
وَجَدَّتْ مِنَ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا
وَغَيْرَ مُتَشَبِهٍ ۗ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ ۗ
إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٩﴾

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ ۗ وَخَرَفُوا لَهُ
بَيْنَ وَبَيْنَ وَبَدَلَتِ بَغْيٌ عِلْمَ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿١٠٠﴾

بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ
تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ ۗ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۗ وَهُوَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠١﴾

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۗ خَلَقَ كُلَّ
شَيْءٍ فَأَعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٠٢﴾

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَرَ وَهُوَ
الَّلَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٠٣﴾

فَدُجِيَ بَصَائِرُ مَن رَّبِّكُمْ ۗ فَمَن أَبْصَرَ
فَلَِنَفْسِهِ ۗ وَمَن عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بِحَفِيظٍ ﴿١٠٤﴾

وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِيُقُولُوا ذَرَسَتْ
وَلِيُنَبِّئَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾

اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾

۹۹. و اوست که از آسمان، آبی فرو ریخت و از آن [باران] هر گونه
روبیذنی برآوردیم و از آن [نیز هر کشت و گیاه] سبزی را رویاندیم
[که] از آن [گیاهان نیز برای تغذیه شما] دانه‌های متراکمی
[همچون گندم و جو] پدید می‌آوریم؛ و [همچنین] از شکوفه نخل،
خوشه‌هایی نزدیک به یکدیگر [رویاندیم] و باغ‌هایی از انگور و
زیتون و انار [آفریدیم؛ میوه‌هایی که] برخی همانند و برخی
ناهمانند هستند. وقتی به بار نشست، به میوه‌های آن و [نحوه]
رسیدنش بنگرید. در این [آفرینش] برای مردمی که ایمان دارند،
نشانه‌هایی [روشن از قدرت الهی] است.

۱۰۰. و [مشرکان] شریکانی از جن برای الله قایل شده‌اند؛ حال
آنکه [الله خود] آنها را آفریده است؛ و [همچنین] از روی نادانی
برایش [فرزندان] پسر و دختر می‌سازند [و به او تعالی نسبت
می‌دهند]. او از آنچه توصیف می‌کنند پاک و برتر است.

۱۰۱. [او] پدید آورنده آسمان‌ها و زمین است؛ چگونه ممکن است
فرزندی داشته باشد در حالی که همسری ندارد؟ و همه چیز را
آفریده و او به همه چیز داناست.

۱۰۲. این است الله، پروردگار شما؛ هیچ معبودی [به‌حق] جز او
نیست؛ آفریننده همه چیز است؛ پس او را عبادت کنید و [بدانید
که] او [مراقب و] کارگزار همه چیز است.

۱۰۳. چشم‌ها او را در نمی‌یابند و [لی] او چشم‌ها را درمی‌یابد و
اوست که باریک‌بین و آگاه است.

۱۰۴. [ای پیامبر، به مشرکان بگو:] «به راستی دلایل آشکاری از
جانب پروردگارتان برای شما آمده است؛ پس هر کس [با بصیرت و
منطق درباره آن] بیندیشد به سود اوست و هر کس چشم [بر
حقیقت] ببندد، به زیان اوست؛ و من نگهبان شما نیستم.»

۱۰۵. و اینچنین نشانه‌ها [و دلایل قدرت الهی] را گوناگون بیان
می‌کنیم تا مبادا [مشرکان] بگویند: «[انها را از اهل کتاب]
آموخته‌ای؛» و ما آنها را برای گروهی که می‌دانند [و می‌فهمند]
به روشنی بیان می‌کنیم.

۱۰۶. [ای پیامبر،] از آنچه که از جانب پروردگارت بر تو وحی شده
است پیروی کن - هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست - و از
مشرکان روی بگردان.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ
حَفِظًا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٧﴾

۱۰۷. و اگر الله می خواست، [آنان هرگز] شرک نمی ورزیدند؛ و ما تو را بر آنان نگهبان قرار نداده ایم و تو [هرگز مراقب و] کارگزارشان نیستی.

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا
اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَلِكَ زَيْنًا لِكُلِّ أُمَّةٍ
عَمَلُهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

۱۰۸. و [ای مؤمنان، هرگز] به آنها [=معبودهای باطل] که [مشرکان] به جای الله [به نیایش] می خوانند دشنام ندهید [چرا که] آنان نیز از روی دشمنی [و] نادانی به الله دشنام می دهند. این گونه برای هر امتی کردارشان را آراستیم؛ سپس بازگشت آنان [در قیامت] به سوی پروردگارشان است و آنان را از آنچه انجام می دادند آگاه می سازد.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ آيَةٌ
لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا
يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٩﴾

۱۰۹. و [مشرکان] با سخت ترین سوگندهایشان به الله سوگند خوردند که اگر معجزه ای [که خواسته اند] برایشان بیاید، حتماً ایمان می آورند. [ای پیامبر،] بگو: «معجزات فقط در اختیار الله است» و شما [ای مؤمنان،] چه می دانید که اگر [معجزه ای هم] بیاید، ایمان نمی آورند.

وَنُقَلِّبُ أَقْدَانَهُمْ وَأَبْصَرَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ
أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَدْرَهُمْ فِي طُعَيْنِهِمْ يَعْهَدُونَ ﴿٢٠﴾

۱۱۰. و ما دلها و دیدگانشان را [از درک حقایق] برمی گردانیم، [در نتیجه، به معجزات ما ایمان نمی آورند] چنانکه نخستین بار به آن ایمان نیاوردند. و آنان را در [نافرمانی و] طغیانشان سرگشته رها می کنیم.

*وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَىٰ
وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا
إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿٢١﴾

۱۱۱. و اگر ما فرشتگان را به سوی آنان می فرستادیم و [حتی] اگر مردگان با آنان به سخن می آمدند و هر چیزی را دسته دسته در برابرشان گرد می آوردیم [تا راستگویی پیامبر را گواهی دهند]، باز هم ایمان نمی آوردند - مگر اینکه الله بخواهد - ولی بیشتر آنان نادانی می کنند.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسِ
وَالْحَيِّ يُوْحَىٰ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ
غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا
يَفْتَرُونَ ﴿٢٢﴾

۱۱۲. و [ای پیامبر محمد، تو را با دشمنیِ مشرکان آزمودیم و] همچنین برای هر پیامبری، دشمنی از شیاطین انس و جن قرار دادیم که برخی از آنان در نهان، به برخی دیگر سخنان فریبنده [و بی اساس] القا می کنند و اگر پروردگارت می خواست، [هرگز] چنین نمی کردند؛ پس آنان را با دروغهایی که می بافند واگذار.

وَلِتَصْغَىٰ إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَفْتَرُوا مَا هُمْ مُفْتَرُونَ ﴿٢٣﴾

۱۱۳. و [چنین کردیم تا آنان را بیازماییم، خواستیم] تا دل های کسانی که به آخرت ایمان نمی آورند، به آن [سخن فریبنده] بگراید و آن را بپسندد و هر گناهی که می خواهند مرتکب شوند.

أَفَعَيِّرُ اللَّهُ أَبْتَنِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ
الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ
يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ
لِكَلِمَتَيْهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾

وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا
يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِ وَهُوَ
أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ
مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ
وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا
أَضْطَرُّرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا لِّيُضِلُّونَ بِأَهْوَاءِهِمْ
بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾

وَذَرُوا ظَاهِرَ الْأَيْمَنِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ
الْأَيْمَنَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ
لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُوحِيَ إِلَىٰ أَوْلِيَآئِهِمْ
لِيُجَدِّلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾

۱۱۴. [ای پیامبر به مشرکان بگو:] «آیا [سزاست که برای قضاوت دربارهٔ اختلاف من و شما] داوری جز الله بجویم؟ و حال آنکه اوست ذاتی که این کتاب را به تفصیل به سوی شما نازل کرده است»؛ و کسانی که کتاب [آسمانی] به ایشان داده‌ایم می‌دانند که آن [قرآن] از جانب پروردگارت به حق نازل شده است؛ پس هرگز از تردیدکنندگان نباش.

۱۱۵. و سخن پروردگارت [= قرآن] با راستی [در گفتار] و عدل [در احکام] به حد تمام و کمال رسید. هیچ تغییردهنده‌ای برای سخنانش نیست؛ و او شنوای داناست.

۱۱۶. و اگر از بیشتر مردم زمین اطاعت کنی، تو را از راه الله گمراه می‌کنند. آنان جز گمان [بی‌اساس خود از چیزی] پیروی نمی‌کنند و جز دروغ نمی‌بافند.

۱۱۷. بی‌تردید، پروردگارت به [حال] کسی که از راه او منحرف می‌شود داناتر است؛ و او به [حال] راه‌یافتگان [نیز] داناتر است.

۱۱۸. پس [ای مردم]، اگر به آیاتش ایمان دارید، [فقط] از [گوشت] آنچه نام الله [هنگام ذبح] بر آن برده شده است بخورید.

۱۱۹. و [ای مسلمانان]، شما را چه شده است که از آنچه [از گوشت‌هایی که] نام الله بر آن برده شده است نمی‌خورید؟ حال آنکه [الله] آنچه را بر شما حرام کرده است به تفصیل برایتان بیان داشته است [پس از آنها دوری کنید]؛ مگر چیزی که به [خوردن] آن ناچار شوید؛ و بی‌تردید، بسیاری [از مردم، دیگران را] از روی نادانی با هوس‌های خویش گمراه می‌کنند. [ای پیامبر]، یقیناً پروردگارت به [حال] تجاوزکاران [از حدود الهی] داناتر است.

۱۲۰. و [ای مردم]، گناه آشکار و پنهان را رها کنید؛ [چرا که] بی‌تردید، کسانی که مرتکب گناه می‌شوند، به زودی در ازای آنچه می‌کردند مجازات خواهند شد.

۱۲۱. و [ای مؤمنان]، از آنچه [هنگام ذبح] نام الله بر آن برده نشده است نخورید؛ چرا که آن [کار] قطعاً نافرمانی است؛ و در حقیقت، شیاطین به دوستان خود القا می‌کنند که با شما [در این مورد] مجادله نمایند؛ و اگر از آنان اطاعت کنید، قطعاً شما [نیز در زمره] مشرکان هستید.

أَوْ مَنْ كَانَ مَيِّتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي
بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَتَّئِلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ
بِحَارِجٍ مِنْهَا كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مُجْرِمِيهَا
لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا
يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾

وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَى مِثْلَ
مَا أُوتِيَ رَسُولُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمَ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ
سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ
شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ
وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا
كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ
الرَّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾

وَهَذَا صِرَاطٌ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَضَّلْنَا الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾

* لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَمَعَشَرَ الْجَنِّ قَدِ
اسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ
رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَّغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي
أَجَلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا
مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾

۱۲۲. آیا کسی که [دلش بر اثر جهل و شرک] مرده بود و ما [با
توحید و ایمان] زنده‌اش گردانیدیم و نوری برایش پدید آوردیم تا در
پرتوی [هدایت] آن، میان مردم گام بردارد، همچون کسی است
که در تاریکی‌ها [گرفتار] است و از آن بیرون‌آمدنی نیست؟ آنچه
کافران می‌کردند، این گونه برایشان آراسته شده است.

۱۲۳. و این گونه در هر شهری بزرگان گناهکارش را می‌گماریم تا
در آن به نیرنگ بپردازند [و مردم را از راه الله بازدارند]؛ و [ولی] آنان
جز به خود نیرنگ نمی‌زنند و [این حقیقت را] درک نمی‌کنند.

۱۲۴. و [مشرکان] چون آیه‌ای [از قرآن] برایشان می‌آید می‌گویند:
«هرگز به آن ایمان نمی‌آوریم، مگر آنکه همانند آنچه به پیامبران
الهی داده شده است، به ما نیز داده شود». الله بهتر می‌داند
رسالت خویش را کجا [و بر عهده چه کسی] قرار دهد. به زودی
بر کسانی که مرتکب [نافرمانی و] گناه شدند، به سزای نیرنگی
که ورزیده بودند، از جانب الله، خواری و عذابی سخت خواهد
رسید.

۱۲۵. پس هر کس که الله بخواهد او را هدایت کند، دلش را برای
[پذیرش] اسلام می‌گشاید؛ و هر کس را بخواهد در گمراهی
واگذارد، دلش را بسیار تنگ [و بسته] می‌سازد [و پذیرش حق را
چنان برایش محال می‌گرداند که] گویی می‌خواهد از آسمان بالا
رود [ولی نمی‌تواند]. الله اینچنین عذاب را بر کسانی که ایمان
نمی‌آورند، می‌گمارد.

۱۲۶. و [ای پیامبر]، این [دین اسلام] راه راست پروردگار توست.
به راستی که ما آیات [خود] را برای گروهی که پند می‌گیرند، به
تفصیل بیان کردیم.

۱۲۷. برای آنان نزد پروردگارشان سرای سلامت و امنیت است و
او به [پاداش] کارهایی که می‌کردند، [دوست و] کارسازشان
است.

۱۲۸. و [یاد کن از قیامت؛] روزی که [الله] همه آنان [= انس و
جن] را گرد می‌آورد [و می‌فرماید:] «ای گروه جنیان، از آدمیان
[بسیاری را گمراه کردید و پیروان] فراوان یافتید»؛ و دوستان
[مشرک] آنان از [میان] انسان‌ها می‌گویند: «پروردگارا، برخی از
ما از برخی دیگر بهره‌برداری کردند [و در کفر و گناه به یکدیگر یاری
رساندند] و [اینک] ما به پایداری که برایمان مقرر کرده بودی
رسیده‌ایم». [الله] می‌فرماید: «جایگاهتان آتش است [و] در آن
جاودان خواهید بود؛ مگر آنچه را الله بخواهد [از آن بکاهد یا
ببخشاید]. بی‌تردید، پروردگارت حکیم داناست».

۱۲۹. و اینچنین بعضی از ستمکاران را بر بعضی دیگر به [سزای] آنچه می‌کردند، مسلط می‌گردانیم.

۱۳۰. ای گروه جن و انس، آیا رسولانی از میان خود شما برایتان نیامدند که آیات مرا بر شما بخوانند و از دیدار این روز به شما هشدار دهند؟ آنان می‌گویند: «[آری،] ما علیه خویش گواهی می‌دهیم [که آمدند]»؛ و زندگی دنیا آنان [= کافران] را فریب داد و به زیان خود گواهی دادند که کافر بوده‌اند.

۱۳۱. این [اتمام حجت] به خاطر آن است که پروردگارت هیچ‌گاه شهرها را - در حالی که مردمش [از پیام الهی بی‌خبر و] غافلند - به ستم نابود نکرده است.

۱۳۲. و هر یک [از بندگان] در برابر آنچه انجام داده‌اند، [نزد الله] درجات [و مراتبی از ثواب و عذاب] دارند، و پروردگارت از آنچه انجام می‌دهند غافل نیست.

۱۳۳. و پروردگارت بی‌نیاز و دارای رحمت [ببیکران] است. [ای بندگان گنهار، الله] اگر بخواهد، شما را [با عذاب از میان] می‌برد و پس از شما هر کس را بخواهد جانشین می‌سازد؛ همچنان که شما را نیز از نسل گروهی دیگر آفرید.

۱۳۴. [ای کافران،] آنچه به شما وعده داده می‌شود، یقیناً خواهد آمد و شما نمی‌توانید [الله را] ناتوان سازید [و از کیفرش بگریزید].

۱۳۵. بگو: «ای قوم من، به شیوه خود عمل کنید [و بر کفر و گمراهی خود بمانید که] بی‌تردید، من [نیز به ایمان خویش] عمل می‌کنم؛ پس به زودی خواهید دانست که [پیروزی دنیا و] فرجام [نیکی] آن سرا از آن کیست. بی‌گمان، ستمکاران [مشرک] رستگار نخواهند شد».

۱۳۶. و [مشرکان] برای الله از آنچه آفریده است - از کشت و چهارپایان - سهمی تعیین کردند و به گمان خود گفتند: «این مخصوص الله است و این مخصوص شریکان ما [= معبودان]». آنچه برای شریکانشان بود به الله نمی‌رسد؛ و [لی] آنچه برای الله بود، به شریکان آنها می‌رسد. چه بد داوری می‌کنند!

وَكَذَلِكَ نُؤَيِّ بِعَصِ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾

يَمَعَشَرَ الحَيْنِ وَالْإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا هَذَا مَا شَهِدْنَا عَلَىٰ أَنفُسِنَا وَعَرَّتْهُمُ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٣٠﴾

ذَلِكَ أَن لَّمْ يَكُن رَّبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَفُلُونَ ﴿١٣١﴾

وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَفِيلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾

وَرَبُّكَ الْعَنِّي ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِّنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَأْ كَمَا أَنشَأَكُم مِّنْ ذُرِّيَّةٍ قَوْمٍ ءآخِرِينَ ﴿١٣٣﴾

إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَآتٍ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾

قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن تَكُونُ لَهُ عَقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٥﴾

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِرَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾

۱۲۷. و این گونه بود که شریکان آنها [اعم از شیاطین و...،] در نظر بسیاری از مشرکان [که فقیر بودند] قتل فرزندانشان را آراستند [و زیبا جلوه دادند] تا هلاکشان کنند و آیینشان را بر آنان [آشفته و] مشتبه سازند؛ و اگر الله می‌خواست، چنین نمی‌کردند؛ پس [ای پیامبر، تو نیز] آنان را با [تهمت و] دروغ‌هایشان واگذار.

وَكذَلِكَ زَيْنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتَلَ أَوْلَادَهُمْ شُرَكَائُهُمْ لِيُرَدُّوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٢٧﴾

۱۲۸. و به پندار خویش گفتند: «[استفاده از] این چهارپایان و کشتزارها [یی که وقف معبودها شده] ممنوع است و هیچ‌کس از آن نمی‌خورد مگر آن [گروه از خادمان معبودها] که ما بخواهیم؛ و چهارپایانی [نیز] هستند که [سوارشدن بر] پشتشان حرام شده است»؛ و دام‌هایی [داشتند] که [هنگام ذبح] نام الله را بر آنها نمی‌بردند. [اینها همه باورهای بود که] به دروغ به الله نسبت می‌دادند [و الله] به زودی جزای دروغ‌هایی را که می‌بافتند به آنان خواهد داد.

وَقَالُوا هَذِهِ أُنْعَمٌ وَّحَرَّتْ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَن نَّشَاءُ بَرَعِيهِمْ وَأُنْعَمٌ حُرِمَتْ ظُهُورُهَا وَأُنْعَمٌ لَا يَذْكُرُونَ أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِم بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٢٨﴾

۱۲۹. و گفتند: «آنچه در شکم این چهارپایان است [اگر زنده متولد شود،] به مردان ما اختصاص دارد و بر همسرانمان حرام شده است؛ و [لی] اگر [جنین] مرده باشد، همه آنان [از زن و مرد] در آن شریکند». به زودی [الله] آنان را به سزای این توصیفشان کیفر خواهد داد. به راستی که او حکیم داناست.

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصَفَهُمْ إِنَّهُ وَحَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٩﴾

۱۴۰. کسانی که از روی [جهل و] بی‌خردی، فرزندان خود را [از ترس فقر] کشتند و با دروغ بستن به الله، آنچه را که الله روزی‌شان کرده بود [بر خود] حرام دانستند، سخت زیان کردند. بی‌تردید، آنان گمراه شدند و هدایت‌یافته نبودند.

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾

۱۴۱. اوست که باغ‌هایی [با بوته‌های] داربست‌دار [مانند انگور] و [درختان] بی‌داربست [مانند خرما] پدید آورد و [نیز] درخت خرما و زراعتی که میوه‌هایش گوناگون است و درخت زیتون و انار که [برگ‌هایشان] همانند و [میوه‌هایشان] متفاوت است. [ای مردم،] از میوه آن - چون به بار نشست- بخورید و روز چیدنش، حق [زکات] بینوایان [از] آن را بپردازید و [لی] اسراف نکنید [چرا که] بی‌تردید، او تعالی اسرافکاران را دوست ندارد.

* وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ جَنَّتٍ مَّعْرُوشَتٍ وَعَيْرٍ مَّعْرُوشَتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرَّمَانَ مُمْتَشِبَهَا وَعَيْرٍ مُتَشَبِهٍ كُلُوا مِن ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَعَآثُوا حَقَّهُ وَيَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾

۱۴۲. و [نیز] از چهارپایان، [حیوانات] باربر و [حیوانات] غیرباری [برای منافع دیگر، آفرید]. از آنچه الله به شما روزی داده است بخورید و از گام‌های شیطان پیروی نکنید. بی‌گمان، او دشمن آشکاری برای شماست.

وَمِنَ الْأَنْعَمِ حَمُولَةٌ وَفَرَشًا كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٤٢﴾

ثَمَنِيَّةَ أَرْوَاحٍ مِّنَ الصَّانِ أَتْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْرِزِ أَتْنَيْنِ ۗ
 قُلْ ءَأَلَدَّ كَرِينَ حَرَمٌ أَمْ الْأُنثِيَّيْنَ أَمْأَا أَشْتَمَلْتُ
 عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثِيَّيْنَ نَبُؤُنِي بِعِلْمٍ إِن كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾

وَمِنَ الْإِبِلِ أَتْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ أَتْنَيْنِ ۗ قُلْ ءَأَلَدَّ كَرِينَ
 حَرَمٌ أَمْ الْأُنثِيَّيْنَ أَمْأَا أَشْتَمَلْتُ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
 الْأُنثِيَّيْنَ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَلَكُمُ اللَّهُ بِهِدَاءً
 فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ
 النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾

قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ
 يَطْعُمُهُوَ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ
 لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِّغَيْرِ اللَّهِ
 بِهِ ۗ فَمَنْ أَضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ
 غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٥﴾

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمًا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ
 وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ
 ظُهُورُهُمَا أَوْ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ
 جَزَيْنَهُمْ بِبَعْثِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿١٤٦﴾

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا
 يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٧﴾

۱۴۳. هشت [رأس] نر و ماده [برای استفاده شما آفرید:] از
 گوسفند یک جفت و از بز یک جفت. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو:
 «آیا [الله] آن دو نر را حرام کرده است یا ماده‌ها را؟ یا آنچه که
 رچم‌های [این] دو ماده در بر دارد؟ اگر راست می‌گویید [و بر
 تحریم آنها دلیلی دارید]، از روی علم [و منطق] به من خبر دهید.

۱۴۴. و از شتر یک جفت و از گاو یک جفت [آفرید]. بگو: «آیا [الله]
 آن دو نر را حرام کرده است یا دو ماده را؟ یا آنچه که رچم‌های
 [این] دو ماده در بر دارد؟ آیا وقتی الله شما را به این [تحریم]
 سفارش می‌کرد [آنجا] حاضر بودید؟ پس کیست ستمکارتر از آن
 کس که بر الله دروغ می‌بندد تا بدون هیچ [استناد و] علمی مردم
 را گمراه کند؟ به راستی که الله گروه ستمکاران را هدایت
 نمی‌کند».

۱۴۵. بگو: «در آنچه [از احکام الهی که] به من وحی شده است،
 [غذای] حرامی را که خوردنش برای خورنده‌ای حرام باشد
 نمی‌یابم؛ مگر [گوشت] مردار یا خون ریخته یا گوشت خوک - که
 قطعاً پلید [و حرام] است - یا [قربانی‌ای که هنگام ذبح] از روی
 نافرمانی، نام غیر الله را بر آن برده باشند». اما هر کس [برای
 حفظ جان خود، به خوردن آنها] ناچار شود - بدون آنکه سرکش و
 زیاده‌خواه باشد، [بر او گناهی نیست]. به راستی که پروردگارت
 آمرزندهٔ مهربان است.

۱۴۶. و هر [حیوان] چنگال‌داری را بر یهود حرام کردیم و از گاو و
 گوسفند، چربی‌های آن دو را بر آنان حرام کردیم؛ مگر چربی‌هایی
 که بر پشت آنها یا دور روده‌هاست یا چربی‌هایی که با استخوان
 درآمیخته است. این گونه آنان را به سزای سرکشی‌شان مجازات
 کردیم و بی‌تردید، ما راستگوییم.

۱۴۷. پس [ای پیامبر]، اگر تو را تکذیب کردند، بگو: «پروردگارتان
 رحمتی گسترده دارد؛ و [لی] عذابش از گروه گناهکاران بازگردانده
 نخواهد شد».

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا
 ءَابَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّى دَافُوا بِأَسْنَانِهِمْ هَلْ عِنْدَكُمْ
 مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ
 أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ﴿١٤٨﴾

قُلْ فَلِلَّهِ الحُجَّةُ البَلِيغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْتُكُمْ
 أَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾

قُلْ هَلَمْ شُهَدَاءَ كُمْ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ
 حَرَّمَ هَذَا إِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعِ
 أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيَاتِنًا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٠﴾

* قُلْ تَعَالَوْا أَنُؤْمِنُ بِمَا حَرَّمَ رَبِّي كُنتُمْ عَلَىٰ كَيْفٍ
 تُشْرِكُونَ بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدِينَ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا
 أَوْلَادَكُمْ مِمَّنْ إِمْلَقَ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا
 تَقْرَبُوا الفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلَا
 تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ
 وَصَلَّيْتُكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ
 يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا الكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا
 تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ
 كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصَلَّيْتُكُمْ
 بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا
 السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ
 وَصَلَّيْتُكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾

۱۴۸. کسانی که شرک ورزیدند خواهند گفت: «اگر الله
 می‌خواست، نه ما شرک می‌آوردیم و نه پدرانمان و [همچنین]
 چیزی را [خودسرانه] تحریم نمی‌کردیم». کسانی که پیش از آنان
 بودند نیز همین گونه [پیامبران خود را] تکذیب کردند تا عذاب ما را
 چشیدند. [ای پیامبر، به این مشرکان] بگو: «آیا [دانش و] دلیلی
 نزدتان هست که آن را برای ما آشکار کنید؟ [در حقیقت، شما
 جز پندار [از چیزی] پیروی نمی‌کنید و جز دروغ نمی‌گویید».

۱۴۹. بگو: «دلیل رسا و روشن از آن الله است و اگر [او تعالی]
 می‌خواست، همه شما را هدایت می‌کرد».

۱۵۰. بگو: «گواهانتان را که گواهی می‌دهند الله اینها را حرام
 کرده است بیاورید». پس [حتی] اگر گواهی دادند، تو با آنان [به
 چنین دروغی] گواهی نده و از هوس‌های کسانی که آیات ما را
 دروغ شمردند و کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند و [معبودان
 باطل را] با پروردگارتان هم‌تا قرار می‌دهند، پیروی نکن.

۱۵۱. بگو: «بیاید آنچه را که پروردگارتان بر شما حرام کرده است
 برایتان بخوانم: اینکه چیزی را با او شریک قرار ندهید و به پدر و
 مادر نیکی کنید و فرزندان خود را از [ترس] تنگدستی نکشید، ما
 به شما و آنان روزی می‌دهیم و به کارهای زشت - چه آشکار و
 چه پنهان- نزدیک نشوید و کسی را که الله [قتلش را] حرام کرده
 است جز به‌حق نکشید. این است [آنچه الله] شما را به [پیروی
 از] آن سفارش کرده است؛ باشد که بیندیشید.

۱۵۲. و به مال یتیم نزدیک نشوید، مگر به بهترین شکل [که به
 سود و صلاح او باشد] تا به سن [بلوغ و] رشد خود برسد؛ و
 [سنجش] پیمان و ترازو را به عدالت کامل کنید - ما هیچ کس را
 جز به اندازه توانش مکلف نمی‌کنیم- و هنگامی که سخن
 می‌گویید [یا گواهی می‌دهید] عدالت را رعایت کنید؛ هر چند
 [دربارۀ] خویشاوندان [تان] باشد و به عهد و پیمان الله وفا کنید. این
 است [آنچه الله] شما را به [پیروی از] آن سفارش کرده است؛
 باشد که پند گیرید.

۱۵۳. و [بدانید] که این راه راست من است؛ پس از آن پیروی کنید
 و از [دیگر] راه‌ها پیروی نکنید [چرا که] شما را از راه او جدا
 می‌سازد. این است [آنچه الله] شما را به [پیروی از] آن سفارش
 کرده است؛ باشد که پروا کنید.

ثُمَّ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ
وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ
رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾

۱۵۴. سپس به موسی کتاب [تورات] دادیم تا بر کسی که نیکی کرده است نعمت را تمام کنیم و به این هدف که [حکم] هر چیزی را به تفصیل بیان نماییم و رهنمود و رحمتی گردد؛ باشد که به دیدار پروردگارشان ایمان بیاورند.

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾

۱۵۵. و این [قرآن] که آن را نازل کردیم کتابی پُربرکت است؛ از آن پیروی کنید و پروا نمایید؛ باشد که مورد رحمت [الله] قرار گیرید.

أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ
قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ﴿١٥٦﴾

۱۵۶. [آن را نازل کردیم] تا نگویند: «کتاب [آسمانی] تنها بر دو طایفه پیش از ما [= یهود و نصاری] نازل شده بود و ما از آموختن [کتاب‌های] آنان بی‌خبر بودیم».

أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أَنْزَلْ عَلَيْنَا الْكِتَابَ لَكُنَّا أَهْدَى
مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى
وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ
آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

۱۵۷. یا نگویند: «اگر کتاب [آسمانی] بر ما نازل می‌شد، از آنان راه‌یافته‌تر بودیم». پس بی‌تردید [اینک] از جانب پروردگارتان دلیل روشن و هدایت و رحمتی برایتان آمده است. پس کیست ستمکارتر از آن کس که آیات الله را دروغ انگارد و از آن روی بگرداند؟ به زودی کسانی را که از آیات ما روی می‌گردانند، به سزای آنکه [به کلام الهی] پشت می‌کردند، به عذابی سخت [و خفت‌بار] مجازات خواهیم کرد.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ
رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ
آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ
ءَامِنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلْ
انْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾

۱۵۸. آیا [کافران] انتظاری جز این دارند که فرشتگان [مرگ] نزدشان بیایند یا پروردگارت [خود برای داوری] بیاید یا برخی از نشانه‌های پروردگارت [در مورد قیامت] فرارسد؟ روزی که برخی از نشانه‌های پروردگارت آشکار گردد، ایمان آوردن کسی که پیشتر ایمان نیاورده یا با ایمانش خیری حاصل نکرده است، سودی به حالش ندارد. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «منتظر باشید. بی‌گمان، ما [نیز] منتظریم».

إِنَّ الَّذِينَ فَرَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي
شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾

۱۵۹. [ای پیامبر،] کسانی که دین خود را پراکنده ساختند و فرقه‌فرقه شدند، بی‌تردید، تو را با آنان کاری نیست؛ آنان کارشان فقط با الله است؛ آنگاه [الله در روز قیامت] آنان را از آنچه انجام می‌دادند، آگاه می‌سازد.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ
بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا
يُظَلَمُونَ ﴿١٦٠﴾

۱۶۰. [در آن روز،] هر [مؤمنی] که کار نیکی بیاورد، ده برابر آن [پاداش] خواهد داشت و هر کس کار بدی بیاورد، جز مانند آن کیفر نخواهد دید؛ و به آنان ستم نخواهد شد.

۱۶۱. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «بی‌تردید، پروردگارم مرا به راه راست هدایت کرده است: دین پایدار [و] آیین ابراهیم که حقگرا بود و هرگز در زمره مشرکان نبود».

قُلْ إِنِّي هَدَيْتَنِي رَبِّيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا
قِيَمًا مِّلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾

۱۶۲. بگو: «بی‌تردید، نمازم و قربانی‌های من و زندگی و مرگم همه برای الله - پروردگار جهانیان - است».

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾

۱۶۳. [همان ذاتی که] شریکی ندارد؛ و به این [عبادت الله به یگانگی و خالصانه] دستور یافته‌ام و من نخستین مسلمان [از این قوم] هستم».

لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ
الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾

۱۶۴. بگو: «آیا به جز الله پروردگاری را بچویم و حال آنکه او پروردگار همه چیز است؟ و هیچ کس [کار ناشایستی] انجام نمی‌دهد، مگر آنکه [بار گنااهش] بر خود اوست؛ و هیچ گناهکاری [بار گناه] دیگری را به دوش نمی‌کشد؛ سپس بازگشت [همه] شما به سوی پروردگارتان است؛ سرانجام [همه] شما را [در روز قیامت، از حقیقت] آنچه در آن اختلاف داشتید، آگاه می‌سازد».

قُلْ أَغْيَرَ اللَّهُ أَبْنِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا
تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم
بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾

۱۶۵. و اوست که شما را جانشین [پیشینیان در] زمین قرار داد و درجات برخی از شما را [در آفرینش و ثروت] بر برخی دیگر برتری داد تا شما را [به وسیله] آنچه به شما داده است بیازماید. بی‌تردید، پروردگارتان زودکیفر است و یقیناً او بسیار آمرزنده [و] مهربان است».

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ
بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوكُمْ فِي مَا
ءَاتَاكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

سورة اعراف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. المص [= الف. لام. میم. صاد].

الْمَصِّ ①

۲. [ای پیامبر، این قرآن،] کتابی است که بر تو نازل شده است؛ پس نباید در سینه‌ات نسبت به آن تردیدی باشد؛ [نازل شده] تا با آن [مردم را] بیم دهی و برای مؤمنان پند [و تذکری] باشد.

كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ②

۳. [ای مردم،] از آنچه از جانب پروردگارتان بر شما نازل شده است پیروی کنید و از [دوستان و] کارسازانِ دیگر به جز او پیروی نکنید؛ چه اندک پند می‌پذیرید!

اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ③

۴. چه بسیار [ساکنانِ روستاها و] شهرها که نابودشان کردیم و عذاب ما شب‌هنگام [که در خواب بودند] یا در حالی که به خواب نیمروزی فرورفته بودند به سراغشان آمد.

وَكَمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيِّنًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ④

۵. و چون عذاب ما به سراغشان آمد، سخن [و دعای]شان جز این نبود که گفتند: «به راستی که ما [کافر و] ستمکار بودیم [و پشیمانیم]».

فَمَا كَانَ دَعْوَانَهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ⑤

۶. مسلماً ما از کسانی که [پیامبرانمان] به سویشان فرستاده شدیم، [درباره پذیرش پیام حق] سؤال خواهیم کرد؛ و قطعاً از پیامبران [نیز درباره پاسخ امت‌هایشان به دعوت آنان] خواهیم پرسید.

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ⑥

۷. یقیناً [کردار بندگان را] با علم [خود] برایشان بیان می‌کنیم؛ و ما هرگز غایب [و غافل از احوال آنان] نبوده‌ایم.

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِم بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ⑦

۸. در آن روز، وزن [و معیار سنجش اعمال، عادلانه و] درست است؛ پس هر کس کفه میزان [اعمال] وی سنگین باشد، چنین کسانی رستگارند.

وَالْوِزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ⑧

۹. و هر کس کفه میزان [اعمال] وی سبک باشد، اینانند که به خود زیان رسانده‌اند؛ چرا که [با انکار قرآن،] به آیات ما ستم می‌کردند.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ⑨

۱۰. و [ای مردم،] به راستی که ما شما را در زمین جای دادیم و وسایل [و امکانات] زندگی را در آن برایتان نهادیم. چه اندک شکر می‌گزارید!

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشَةً قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ⑩

۱۱. و بی‌تردید، ما [نسل] شما را [در زمین] پدید آوردیم، سپس شما را [به بهترین حالت] شکل دادیم، آنگاه به فرشتگان گفتیم: «برای [بزرگداشت و احترام، به] آدم سجده کنید؛» پس [همگی] سجده کردند، مگر ابلیس که از سجده‌کنندگان نبود.

۱۲. [الله] فرمود: «وقتی که تو را [به سجده] فرمان دادم، چه چیز تو را بازداشت از اینکه سجده کنی؟» [ابلیس] گفت: «من از او بهترم: مرا از آتش آفریدی و [لی] او را از گل پدید آوردی.»

۱۳. [الله] فرمود: «از این [بهشت برین] فرود آی [زیرا] حق تو نیست که در آن [مکان، گردنکشی و] تکبر کنی؛ پس بیرون رو [که] بی‌تردید، تو از خوارشدگانی.»

۱۴. [ابلیس] گفت: «تا روزی که [انسان‌ها] برانگیخته شوند، مرا مهلت بده.»

۱۵. [الله] فرمود: «قطعاً تو از مهلت‌یافتگانی.»

۱۶. [ابلیس] گفت: «پس به خاطر آنکه مرا در گمراهی [و] هلاکت [افکندی، من نیز بر سر راه مستقیم تو برای [فریب] آنان می‌نشینم،

۱۷. سپس بر آنان - از روبرو و از پشت سر و از طرف راست و چپشان - درمی‌آیم و [چنان می‌کنم که] بیشتر آنان را شکرگزار [نعمت‌های خود] نیابی.»

۱۸. [الله] فرمود: «از آنجا [= بهشت] نکوهیده و رانده‌شده بیرون رو. هر یک از آنان که از تو پیروی کند، [در سپاه] توست و روز قیامت، [قطعاً] دوزخ را از همه شما پر خواهم کرد.»

۱۹. و ای آدم، تو و همسرت در بهشت ساکن شوید و از [خوردنی‌های آن از] هر جا که خواستید بخورید؛ و [لی] به این درخت نزدیک نشوید که از ستمکاران [نافرمان] خواهید بود.»

۲۰. پس شیطان آن دو را وسوسه کرد تا آنچه از شرمگاهشان بر آنان پوشیده مانده بود، برایشان آشکار سازد [پس حيله‌ای اندیشید] و گفت: «پروردگارتان شما را از [خوردن میوه] این درخت منع نکرد مگر [برای] آنکه [مبادا] تبدیل به [دو فرشته گردید یا از جاودانان شوید].»

۲۱. و برای آن دو سوگند یاد کرد که: «من قطعاً خیرخواهتان هستم.»

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَكِئَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿١١﴾

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۗ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾

قَالَ فِيمَا أُعْوِطَنِي لِأَفْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾

ثُمَّ لَا يَأْتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٧﴾

قَالَ أَخْرَجْ مِنْهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا ۗ لَمَنِ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾

وَيَتَادَمُ أَسْكُنُ أَنْتَ وَرَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

فَوَسَّسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْءَٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنِ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَن تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢٠﴾

وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢١﴾

۲۲. پس آنها را با فریب [از مقام و منزلشان] فرود آورد و چون از [میوه] آن درخت [ممنوعه] چشیدند، شرمگاهشان بر آنان نمایان شد؛ و شروع کردند به قرار دادن برگ [های درختان] بهشت بر [شرمگاه] خود [تا آن را بپوشانند]؛ و پروردگارشان [اینچنین] به آنها ندا داد: «ایا شما را از [خوردن میوه] آن درخت منع نکردم و به شما نگفتم که بی‌تردید، شیطان دشمن آشکار شماست؟».

فَدَلَّهُمَا يَغُرُّورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُلَّ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٢٢﴾

۲۳. [آن دو] گفتند: «پروردگارا، ما [با سرپیچی از دستور تو] به خویشتن ستم کردیم و اگر ما را نیامرزی و بر ما رحم نکنی، قطعاً از زیانکاران خواهیم بود».

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾

۲۴. [الله] فرمود: «[از بهشت بر زمین] فرود آید. [در حالی که زمین پس] برخی از شما دشمن برخی دیگری و در زمین تا مدتی [معین] قرارگاه و بهره‌مندی برایتان خواهد بود».

قَالَ أَهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾

۲۵. [و] فرمود: «در آن زندگی می‌کنید و در همان [جا] می‌میرید و [روز قیامت نیز] از آن بیرون آورده می‌شوید».

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾

۲۶. ای فرزندان آدم، همانا لباسی برایتان فرو فرستادیم که شرمگاهتان را می‌پوشاند و [مایه] زینت شماست؛ و [برای مؤمن،] لباس پرهیزگاری بهتر است. این از نشانه‌های [قدرت] الله است؛ باشد که [انسان‌ها] پند گیرند.

يَبْنَیٰٓءَآدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُورِي سَوْءَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسَ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾

۲۷. ای فرزندان آدم، [آگاه باشید که] شیطان شما را نفریبد چنان که پدر و مادران را از بهشت بیرون کرد و لباس آن دو را از تنشانش [بیرون] کشید تا شرمگاهشان را به آنان نشان دهد. بی‌تردید، او و گروهش، از جایی که آنها را نمی‌بینید، شما را می‌بینند. به راستی که ما شیاطین را دوستان کسانی قرار داده‌ایم که ایمان نمی‌آورند.

يَبْنَیٰٓءَآدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَاتِهِمَا إِنَّهُ يَرَبُّكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيْطَانَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾

۲۸. و چون [مشرکان] کار زشتی [از قبیل شرک یا طواف در حال برهنگی] انجام می‌دهند، می‌گویند: «ما نیاکان خود را بر این [کار] یافته‌ایم و الله ما را به [انجام] آن فرمان داده است». بگو: «الله هرگز به زشتکاری فرمان نمی‌دهد. آیا سخنی را که نمی‌دانید به الله نسبت می‌دهید؟».

وَإِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا ءَابَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحِشَآءِ أَتَقُولُونَ عَلَىٰ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

۲۹. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «پروردگارم به عدالت فرمان داده است و [اینکه همه جا، به ویژه] در هر مسجدی [خالصانه] به سوی [قبله] او روی آورید و او را در حالی [به عبادت و دعا] بخوانید که دین [خود] را برایش خالص نموده‌اید. [و بدانید] همان گونه که شما را در آغاز پدید آورد، [پس از مرگ نیز بار دیگر به سویش] باز می‌گردید.

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا
الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

۳۰. [الله] گروهی را هدایت کرد و بر گروهی [دیگر] گمراهی مقرر گشته است؛ زیرا آنان به جای الله، شیاطین را [به عنوان] دوستان [خویش] برگزیدند و گمان می‌کنند که هدایت یافته‌اند».

*يَبْتِئَ آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا
وَأَشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

۳۱. ای فرزندان آدم، هنگام رفتن به مسجد [و در هر نمازی] زینت خود را بگیرید [و عورت‌هایتان را بپوشانید و لباس شایسته بپوشید] و [در زندگی، از خوراکی‌های پاکیزه] بخورید و بیاشامید؛ و [لی] اسراف نکنید [که] بی‌تردید، الله اسرافکاران را دوست ندارد.

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

۳۲. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «لباس [و زینت‌هایی] را که الله برای بندگانش پدید آورده و [همچنین] روزی‌های پاکیزه را چه کسی حرام کرده است؟». بگو: «این [نعمت‌ها] در زندگی دنیا برای کسانی است که ایمان آورده‌اند [و اگر چه کافران نیز از آنها بهره‌مندند،] روز قیامت، مخصوص [مؤمنان] خواهد بود. ما اینچنین آیات [خود] را برای گروهی که می‌دانند، به تفصیل بیان می‌کنیم.

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ
وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ
بِهِ سُلْطَانًا وَأَن تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

۳۳. بگو: «پروردگارم زشتکاری‌ها را - چه آشکار [باشد] و چه پنهان - و گناه و ستم ناحق را حرام نموده است و اینکه کسی [یا چیزی] را شریک الله بدانید که دلیلی بر [حقانیت] آن نازل نکرده است و اینکه چیزی را که نمی‌دانید به الله نسبت دهید.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا
يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٤﴾

۳۴. هر امتی، آجلی دارد؛ و هنگامی که اجلشان به سر آید، نه لحظه‌ای [از آن] تأخیر می‌کنند و نه [بر آن] پیشی می‌گیرند.

يَبْتِئَ آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَفُضُّونَ عَلَيْكُمْ
ءَايَاتِي فَمَنِ اتَّقَىٰ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾

۳۵. ای فرزندان آدم، اگر پیامبرانی از خود شما [نزدتان] بیایند که آیات مرا برایتان بخوانند، [از آنان پیروی کنید]؛ پس کسانی که پرهیزگاری نمایند و [رفتارهای گذشته را] اصلاح کنند، نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾

۳۶. و کسانی که آیات ما را دروغ می‌پندارند و در برابر آنها [گردنکشی و] تکبر می‌ورزند، اهل دوزخند و جاودانه در آن خواهند ماند.

۳۷. پس کیست ستمکارتر از آن کس که بر الله دروغ می‌بندد یا آیاتش را دروغ می‌پندارد؟ آنان کسانی هستند که نصیبشان از آنچه [در لوح محفوظ برایشان] مقرر شده است، به آنان خواهد رسید تا آنگاه که فرستادگان ما به سراغشان می‌آیند که جانشان را بگیرند [به آنان] می‌گویند: «انتهایی که به جای الله [به یاری و دعا] می‌خواندید کجا هستند؟» [آنان] می‌گویند: «از [نزد] ما گم شدند»؛ و [این گونه] علیه خود گواهی می‌دهند که کافر بوده‌اند.

۳۸. [فرشتگان] به آنها می‌گویند: «در بین گروه‌هایی از جن و انس که پیش از شما [کافر و گمراه] بوده‌اند، در آتش [دوزخ] وارد شوید». هر گاه گروهی وارد می‌شوند، گروه دیگر را لعنت می‌کنند تا هنگامی که [سرانجام] همگی در آنجا به هم می‌رسند. [آنگاه] پیروان [فرب‌خورده] آنها درباره رهبرانشان می‌گویند: «پروردگارا، اینان بودند که ما را گمراه کردند؛ پس عذابی چند برابر از آتش به آنان بده». [الله] می‌فرماید: «برای هر کدام [از شما عذابی] چند برابر است؛ ولی نمی‌دانید».

۳۹. رهبران آنها به پیروانشان می‌گویند: «شما هیچ امتیازی بر ما ندارید؛ پس به [کیفر] آنچه می‌کردید، عذاب را بچشید».

۴۰. کسانی که آیات ما را تکذیب کردند و در برابر آنها [گردنکشی و] تکبر نمودند، درهای آسمان هرگز برایشان گشوده نمی‌شود و به بهشت وارد نخواهند شد، مگر آنکه شتر از سوراخ سوزن وارد شود؛ و گناهکاران را اینچنین کیفر می‌دهیم.

۴۱. بستری از [آتش] دوزخ برایشان [مهیاست] و [رواندازشان نیز] پوشش‌هایی [از آتش است]؛ و ستمکاران را اینچنین کیفر می‌دهیم.

۴۲. کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند، [هر اندازه عمل نیک کرده‌اند می‌پذیریم؛ چرا که] بر هیچ کس جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کنیم. اینان بهشتی‌اند و در آن جاودان خواهند بود.

۴۳. و هر کینه‌ای را از سینه‌هایشان می‌زداییم؛ از زیر [قصرهای] آنان جویبارها جاری است و می‌گویند: «سپاس مخصوص الله است که ما را [توفیق عبادت داد و] به این [بهشت] هدایت نمود؛ و اگر الله ما را هدایت نمی‌کرد، هرگز راه نمی‌یافتیم. بی‌تردید، رسولان پروردگاران، حق را آوردند». [آنگاه] به آنان ندا داده می‌شود که: «این بهشت، به پاداش آنچه می‌کردید به شما رسیده است».

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۖ
أُولَٰئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُم مِّنَ الْكِتَابِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ
رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ ۗ
قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا
كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُم مِّنَ الْجِنِّ
وَالْإِنسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّىٰ إِذَا
أَدَارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَبْتُمْ وَأُؤْتِلْتُمْ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ
أَضَلُّونَا فَتَاتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٍ
وَلَكِن لَّا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

وَقَالَتْ أُولَٰئِكَ لَٰئِحْتُهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ
أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي
سَمِّ الْحَيَاتِ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٠﴾

لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي
الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٢﴾

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غَلٍ ۖ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ ۗ
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا
أَنَّ هَدَانَا اللَّهُ ۗ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ وَنُودُوا أَن
تِلْكَمُ الْجَنَّةُ ۗ أَوْرَثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

۴۴. بهشتیان به دوزخیان ندا می‌دهند که: «ما آنچه را که پروردگارتان به ما وعده داده بود درست یافتیم. آیا شما [نیز] آنچه را که پروردگارتان وعده داده بود درست یافتید؟» آنان می‌گویند: «آری». آنگاه ندادهنده‌ای در میان آنان ندا درمی‌دهد که: «لعنت الله بر ستمکاران [کافر] باد!»

۴۵. [همان] کسانی که [مردم را] از راه الله باز می‌داشتند و آن را [با القای شبهات] منحرف می‌خواستند و آخرت را باور نداشتند.

۴۶. در میان آن دو [گروه بهشتی و دوزخی]، مانعی است و بر اعراف [= بلندی‌های آن مانع] مردانی هستند که هر یک [از آن دو گروه] را از [نشانه‌های] چهره‌شان می‌شناسند و [از بلندای اعراف]، اهل بهشت را ندا می‌دهند که: «سلام بر شما باد». اینان امید [ورود به] بهشت دارند و هنوز به آن وارد نشده‌اند.

۴۷. و هنگامی که چشمانشان متوجه اهل دوزخ می‌شود، می‌گویند: «پروردگارا، ما را با گروه ستمکاران [در یکجا] قرار نده.»

۴۸. اهل اعراف، مردانی [از دوزخیان را] که آنان را از چهره‌هایشان می‌شناسند، صدا می‌زنند [و] می‌گویند: «جمعیت [و مال‌اندوزی] شما و آن [همه] گردنکشی [و تکبر] که می‌کردید، سودی به حالتان نداشت.»

۴۹. آیا اینها [= بهشتیان] همان کسانی هستند که سوگند یاد می‌کردید که الله [هرگز] رحمتی به آنان نمی‌رساند؟ [سپس الله می‌فرماید: ای مؤمنان]، به بهشت وارد شوید [که در آنجا] نه ترسی خواهید داشت و نه اندوهگین می‌شوید.

۵۰. اهل دوزخ، به بهشتیان ندا می‌دهند که: «از آن آب یا آنچه الله روزی‌تان کرده است اندکی ما را بهره‌مند سازید.» [انان در پاسخ] می‌گویند: «الله هر دو را بر کافران حرام کرده است.»

۵۱. [همان] کسانی که دین خود را به سرگرمی و بازی گرفتند و زندگی دنیا فریبتان داد. پس چنان که آنان دیدار امروزشان را از یاد بردند و آیات ما را انکار کردند، ما [نیز] امروز آنان را از یاد می‌بریم [و در عذاب رها می‌کنیم].

۵۲. به راستی، ما کتابی برایشان آوردیم که آن را بر [اساس] علم [بیکران الهی] به تفصیل بیان کرده‌ایم [و نازل کردیم] تا برای گروهی که ایمان می‌آورند، هدایت و رحمتی باشد.

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَن لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَتِهِمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن سَلِّمُوا عَلَيْنَا لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾

*وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَتِهِمْ قَالُوا مَا أَعْنَىٰ عَنكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾

أَهْوَلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَعَرَّتْهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَأَلْيَوْمَ نَنسَلُهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

وَلَقَدْ جِئْتَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

۵۳. آیا آنان [= کافران] جز تأویل آیات [و فرا رسیدن قیامت] انتظار [دیگری] دارند؟ روزی که تأویلش [= قیامت] فرارسد، کسانی که آن را بیشتر فراموش کرده بودند می‌گویند: «یقیناً رسولان پروردگاران حق را آوردند؛ پس آیا [امروز] شفاعتگرانی داریم که شفاعت ما را بکنند یا [می‌توانیم به دنیا] بازگردیم تا کارهایی غیر از آنچه می‌کردیم انجام دهیم؟» بی‌تردید، [آنان] به خود زیان زدند و آنچه را به دروغ [معبود خود] می‌ساختند [همه] محو و نابود شد.

۵۴. [ای مردم،] بی‌گمان، پروردگار شما الله است که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید؛ سپس [آن گونه که شایسته جلال و عظمت اوست] بر عرش قرار گرفت. [تاریکی] شب را با [روشنایی] روز می‌پوشاند که [هر یک،] آن [دیگری] را شتابان [و پیوسته] می‌جوید و خورشید و ماه و ستارگان را [پدید آورد] که [همگی] به فرمان او به خدمت [انسان] گماشته شده‌اند. آگاه باشید! آفرینش و فرمانروایی، از آن اوست. پریکت [و بزرگ] است الله که پروردگار جهانیان است.

۵۵. [ای مؤمنان،] پروردگارتان را به زاری و پنهانی بخوانید که او متجاوزان [از حدود الهی] را دوست ندارد.

۵۶. و در زمین - پس از آنکه [با بعثت پیامبران و دینداری مؤمنان] اصلاح گشته است - فتنه و فساد نکنید و او [= الله] را با بیم و امید بخوانید [که] بی‌تردید، رحمت الله به نیکوکاران نزدیک است.

۵۷. او ذاتی است که پیشاپیش [باران] رحمتش، بادها را بشارت‌بخش می‌فرستد تا ابرهای سنگین بار [از آب] را [بر دوش] کشند [و] آن را به سوی سرزمینی [خشک و] مرده می‌فرستیم؛ آنگاه بر آن [سرزمین،] آب فرو می‌باریم و با [برکت] آن [آب] هر گونه میوه‌ای برمی‌آوریم. این‌گونه، مردگان را [نیز از قبر] خارج می‌سازیم؛ باشد که پند گیرید.

۵۸. سرزمین پاکیزه [و آماده،] گیاهش به فرمان پروردگارش [فراوان و پربار] می‌روید و از آن [شوره‌زاری] که ناپاک است، جز [گیاهی] اندک و بی‌ارزش نمی‌روید. این گونه آیات [خود] را برای گروهی که سپاس می‌گزارند، گوناگون بیان می‌کنیم.

۵۹. بی‌تردید، ما نوح را به سوی قومش فرستادیم، پس گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به‌حق] ندارید. [اگر او را عبادت نکنید،] من بر شما از عذاب روزی بزرگ می‌ترسم».

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلُهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلْ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٥٣﴾

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٤﴾

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٥﴾

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّى إِذَا أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقِنَهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْأَيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَنَّكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾

قَالَ يَقَوْمَ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا
تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

أَوْعَجِبْتُمْ أَن جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ
لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَجْجَبْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾

* وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِن إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَنَّكَ فِي سَفَاهَةٍ
وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٦﴾

قَالَ يَقَوْمَ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾

أَوْعَجِبْتُمْ أَن جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ
لِيُنذِرَكُمْ وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِن بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ
وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصُطَةً فَاذْكُرُوا ءَالَآءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾

۶۰. اشراف [و بزرگان] قومش گفتند: «به راستی که ما تو را در گمراهی آشکار می‌بینیم».

۶۱. او گفت: «ای قوم من، هیچ گونه گمراهی [و انحرافی] در من نیست؛ بلکه من فرستاده‌ای از [جانب] پروردگار جهانیان هستم».

۶۲. پیام‌های پروردگارم را به شما می‌رسانم و برایتان خیرخواهی می‌کنم و از [شریعت] الله چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید.

۶۳. آیا تعجب کرده‌اید که پندی از جانب پروردگارتان توسط مردی از خود شما برایتان آمده است تا شما را [از عذاب قیامت] بیم دهد که پروا پیشه کنید و باشد که مشمول رحمت گردید؟»

۶۴. اما وی را دروغگو پنداشتند؛ آنگاه ما او و کسانی را که همراهش در کشتی بودند نجات دادیم و کسانی که آیات ما را تکذیب کرده بودند غرق کردیم. به راستی که آنان [در قبال حق]، گروهی نابینا بودند.

۶۵. و به [سوی قوم] عاد، برادرشان - هود - را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به حق] ندارید. آیا پروا نمی‌کنید؟»

۶۶. اشراف [و بزرگان] قوم او که کافر بودند گفتند: «بی‌گمان، ما تو را در نادانی می‌بینیم؛ و ما قطعاً تو را از دروغگویان می‌پنداریم».

۶۷. گفت: «ای قوم من، هیچ گونه نادانی‌ای در من نیست؛ بلکه من فرستاده‌ای از [جانب] پروردگار جهانیان هستم».

۶۸. پیام‌های پروردگارم را به شما می‌رسانم و من خیرخواهی امین برایتان هستم.

۶۹. آیا تعجب کرده‌اید که پندی از جانب پروردگارتان توسط مردی از خود شما برایتان آمده است تا شما را [از عذاب قیامت] بیم دهد؟ و به یاد آورید هنگامی که [الله] پس از قوم نوح، شما را جانشینان [آنان] قرار داد و به شما در آفرینش، فزونی [و قدرت] داد. پس نعمت‌های الله را به یاد آورید؛ باشد که رستگار شوید».

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَدْرَ مَا كَانُوا يَعْبُدُونَ آبَاءَنَا
فَاتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧٠﴾

۷۰. [کافران] گفتند: «آیا به سوی ما آمده‌ای که فقط الله را عبادت کنیم و آنچه را پدرانمان عبادت می‌کردند رها کنیم؟ پس اگر از راستگویانی، آنچه [از عذاب الهی که] به ما وعده می‌دهی، بیاور.»

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَعِزْبٌ
أَتَجِدُونَنِي فِي سَّمَاءٍ سَمِيئُوهَا أَنْتُمْ وَعَابَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ
اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَأَنْتَظِرُونَ إِيَّيَ مَعَكُمْ مِنَ
الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٧١﴾

۷۱. [هود] گفت: «بی‌تردید، عذاب و خشمی [سخت] از [سوی] پروردگارتان بر شما واقع شده [و شما را فراگرفته] است. آیا درباره اسم‌هایی که خود شما و پدرانتان آنها را [معبود] نام نهاده‌اید و الله هیچ دلیلی بر [حقانیت] آنها نازل نکرده است با من مجادله می‌کنید؟ پس منتظر باشید [که] بی‌گمان، من [نیز] با شما از منتظرانم.»

فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾

۷۲. پس او و کسانی را که همراهش بودند به رحمت [و لطفی] از [جانب] خویش نجات دادیم و ریشه کسانی که آیات ما را تکذیب کردند و از مؤمنان نبودند، برانداختیم.

وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِن إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ هَذِهِ نَاقَةُ
اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذُرُّوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا
بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ ﴿٧٣﴾

۷۳. و به [سوی قوم] ثمود، برادرشان - صالح - را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به‌حق] ندارید. بی‌تردید، دلیل روشنی از [سوی] پروردگارتان برای شما آمده است. این ماده شتر الله [که از دل صخره‌ها بیرون آمده است] معجزه‌ای برایتان است؛ پس او را [به حال خود] واگذارید تا در زمین الله [بچرد و علف] بخورد و به او آزار [و آسیبی] نرسانید که شما را عذابی دردناک فرا خواهد گرفت.»

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِن بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي
الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ
بُيُوتًا فَأَذْكُرُوا عَالَاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾

۷۴. و به یاد آورید هنگامی که [الله] شما را پس از [قوم] عاد، جانشینان [آنان] قرار داد و در زمین مستقر ساخت که در دشت‌هایش قصرهایی بنا می‌کنید و در کوه‌ها خانه‌هایی می‌تراشید. پس نعمت‌های الله را به یاد آورید و در زمین به فساد [و تباهی] نکوشید.»

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوهُ
لِمَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ
قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِءُ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾

۷۵. اشراف [و بزرگان] قوم او که گردنکشی می‌کردند، به مستضعفان - به [همان] کسانی از آنان که ایمان آورده بودند - گفتند: «آیا [به یقین] می‌دانید که صالح از [طرف] پروردگارش فرستاده شده است؟» [آنان] گفتند: «ما به آنچه او با آن فرستاده شده است ایمان داریم.»

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي ءَامَنْتُمْ بِهِءُ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾

۷۶. کسانی که گردنکشی می‌کردند گفتند: «ما به آنچه شما به آن ایمان آورده‌اید، باور نداریم.»

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُصَلِّحْ أَتَيْنَا
بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾

۷۷. پس ماده شتر را پی کردند و از فرمان پروردگارش سرپیچی نمودند و گفتند: «ای صالح، اگر از پیامبران [لهی] هستی، آنچه از عذاب که به ما وعده می‌دهی [بر سرمان] بیاور.»

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثِيمِينَ ﴿٧٨﴾

۷۸. سرانجام زمین‌لرزه [شدیدی] آنان را فراگرفت؛ و در خانه‌های خود به روی افتادند [و هلاک شدند].

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولَ رَبِّي
وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّصِيحِينَ ﴿٧٩﴾

۷۹. پس [صالح] از آنان روی گرداند و گفت: «ای قوم من، من پیام پروردگارم را به شما رساندم و برایتان خیرخواهی کردم؛ ولی شما [خیرخواهان و] نصیحت‌گران را دوست ندارید.»

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَلْحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا
مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

۸۰. و لوط را [به پیامبری فرستادیم] که به قوم خود گفت: «آیا کار بسیار زشتی را انجام می‌دهید که پیش از شما هیچ یک از جهانیان انجام نداده است؟»

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ
مُسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

۸۱. شما از روی شهوت، به جای زنان، با مردان می‌آمیزید. آری، شما [از حدود الهی فراتر رفته‌اید و] گروهی تجاوزکارید.»

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِّنْ
قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنْاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾

۸۲. و [لی] پاسخ قومش جز این نبود که گفتند: «آنان را از شهرتان بیرون کنید؛ [چرا که] بی‌تردید، اینها افرادی پاکدامن [و مقدس‌مآب] هستند.»

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٨٣﴾

۸۳. پس ما او و خاندانش را نجات دادیم؛ مگر همسرش که از بازماندگان [در عذاب] بود.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾

۸۴. و بارانی [از سنگ] بر آنان باریدیم. پس بنگر که سرانجام گناهکاران چگونه بود.

وَالِى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا
تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾

۸۵. و به سوی [مردم] مدین، برادرشان شعیب را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به‌حق] ندارید. یقیناً از [سوی] پروردگارتان دلیلی روشن برای شما آمده است؛ پس [حق] پیمان‌ه و ترازو را کامل [و درست] ادا کنید و از اجناس مردم نگاهید و در زمین - پس از اصلاحش - فساد نکنید. اگر ایمان دارید، این برای شما بهتر است؛

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَذْكَرُوا إِذْ كُنْتُمْ
قَلِيلًا فَكَثَرْتُمْ وَأَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

۸۶. و بر سر هر راهی ننشینید که [با زورگیری و دزدی و تهدید به قتل، مردم را] بترسانید و هر کس را که ایمان دارد از راه الله بازدارید و راهش را منحرف بخواهید [که به هدایت دست نیابد]؛ و به یاد آورید هنگامی را که اندک بودید، سپس الله [تعداد] شما را فزونی بخشید؛ و بنگرید که سرانجام مفسدان [تبهکار] چگونه بود.

۸۷. اگر گروهی از شما به آنچه با آن فرستاده شده‌ام ایمان آوردند و گروه دیگر ایمان نیاوردند، صبر کنید تا الله میان ما داوری کند و او بهترین داور است.»

۸۸. اشراف [و بزرگان] قومش که تکبر می‌ورزیدند گفتند: «ای شعیب، قطعاً تو و کسانی را که همراهت ایمان آورده‌اند از شهرمان بیرون می‌کنیم؛ [پس یا بروید] یا به آیین ما بازگردید». [شعیب] گفت: «آیا [بازگردیم حتی] اگر از آن کراهت داشته [و بیزار] باشیم؟»

۸۹. اگر به آیین شما برگردیم پس از آنکه الله ما را از آن نجات بخشید، در حقیقت، به الله دروغ بسته‌ایم؛ و سزاوار ما نیست که به آن بازگردیم، مگر آنکه الله - پروردگار ما - بخواهد. علم پروردگاران همه چیز را فراگرفته است؛ بر الله توکل کرده‌ایم. پروردگارا، میان ما و قوممان به حق داوری کن و تو بهترین داور.»

۹۰. و اشراف [و بزرگان] قومش که کافر بودند گفتند: «اگر از شعیب پیروی کنید، قطعاً زیانکار خواهید بود.»

۹۱. آنگاه زلزله [شدیدی] آنان را فراگرفت؛ و در خانه‌های خود به روی درافتادند [و هلاک شدند].

۹۲. کسانی که شعیب را دروغگو انگاشتند [چنان از بین رفتند که] گویی هرگز در آن [دیوار] نبوده‌اند؛ و آنان که شعیب را دروغگو انگاشتند، خود زیانکار بودند.

۹۳. پس [شعیب] از آنان روی برگرداند و گفت: «ای قوم من، بی‌تردید، پیام‌های پروردگارم را به شما رساندم و پندتان دادم. پس چگونه برای گروهی کافر [لجوج] اندوهگین باشم؟»

۹۴. و ما در هیچ شهر [و دباری] پیامبری نفرستادیم، مگر اینکه ساکنانش را به رنج‌ها و سختی‌ها گرفتار ساختیم؛ باشد که [به درگاه الهی، فروتنی و] تضرع کنند.

۹۵. سپس به جای ناخوشی [و بدی،] نیکی [و خوشی] آوردیم تا افزون شدند و گفتند: «بی‌تردید، به پدران ما [نیز به حکم طبیعت،] سختی و راحتی می‌رسید». پس در حالی که بی‌خبر بودند، ناگهان آنان را [به عذاب سخت] گرفتیم.

وَإِنْ كَانَ طَآئِفَةٌ مِّنْكُمْ ءَامَنُوا بِآلِئِي أُرْسِلَتْ بِهِءِ وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرٌ ٱلْحَكِيمِينَ ﴿٨٧﴾

﴿ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ أَسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَشُعَيْبُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَكَ مِن قَرْيِنَا أَوْ لَنَعُودَنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَٰرِهِينَ ﴿٨٨﴾

قَدْ أَفْتَرَيْنَا عَلَىٰ ٱللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ نَجَّيْنَا ٱللَّهَ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَىٰ ٱللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا أَفْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِٱلْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ ٱلْفَتِحِينَ ﴿٨٩﴾

﴿ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ لَئِن أَتَبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنْ كُنْتُمْ إِذًا لَّخٰسِرُونَ ﴿٩٠﴾

﴿ فَأَخَذْتَهُمُ ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جٰثِيِينَ ﴿٩١﴾

ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَعْنُوا فِيهَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَخْسِرُوا ٱلْخٰسِرِينَ ﴿٩٢﴾

فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَآلَتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ ءَأَسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٩٣﴾

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِٱلْأَسَآءِ وَٱلضَّرَآءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرِعُونَ ﴿٩٤﴾

﴿ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ ٱلسَّيِّئَةِ ٱلْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ ءَابَآءَنَا ٱلضَّرَآءُ وَٱلسَّرَآءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَعْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

۹۶. و اگر اهل آن شهرها ایمان می‌آوردند و پروا می‌کردند، [درهای] برکات آسمان و زمین را بر آنان می‌گشودیم؛ ولی [آیات و پیام‌های ما را] تکذیب کردند؛ پس به [کیفر] آنچه می‌کردند، آنان را [به عذاب] فروگرفتیم.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾

۹۷. آیا ساکنان [این] شهرها در امانند از اینکه عذاب ما [ناگهان] شب‌هنگام که خفته‌اند به سراغشان بیاید؟

أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيِّنًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٧﴾

۹۸. و آیا ساکنان [این] شهرها در امانند از اینکه عذاب ما نیمروز که به بازی [و امور بیهوده] سرگرمند، به سراغشان بیاید؟

أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾

۹۹. آیا خود را از مکر [و تدبیر] الله ایمن دانسته‌اند؟ [حال آنکه] جز مردم زیانکار، [کسی] خود را از مکر الله در امان نمی‌داند.

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾

۱۰۰. مگر برای کسانی که زمین را پس از ساکنان [پیشین] آن به ارث می‌برند، روشن نشده است که اگر می‌خواستیم، آنان را به [کیفر] گناهانشان نابود می‌کردیم و بر دل‌هایشان مهر می‌نهادیم تا دیگر [ندای حق را] نشنوند؟

أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّوْ نَشَاءُ أَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾

۱۰۱. [ای پیامبر،] اینها شهرهایی است که برخی از خبرهایشان را بر تو حکایت می‌کنیم. بی‌تردید، پیامبران آنها دلایل روشن را برایشان آوردند؛ ولی آنان نمی‌خواستند به چیزی که پیشتر دروغ شمرده بودند ایمان بیاورند. الله بر دل‌های کافران، این گونه مهر [غفلت] می‌نهد.

تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَثْبَابِهَا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠١﴾

۱۰۲. و در بیشتر آنان وفای به عهد نیافتیم و اکثرشان را جداً نافرمان یافتیم.

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿١٠٢﴾

۱۰۳. سپس بعد از آنها موسی را با آیات خویش به سوی فرعون و بزرگان قومش فرستادیم؛ ولی آنها به آن [آیات] کفر ورزیدند؛ پس بنگر که سرانجام تبهکاران چگونه بوده است.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۖ فَظَلَمُوا بِهَا فَأَنْظِرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾

۱۰۴. و موسی گفت: «ای فرعون، من فرستاده‌ای از [سوی] پروردگار جهانیانم.

وَقَالَ مُوسَىٰ يَفِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

۱۰۵. سزاوار است که در مورد الله جز [به راستی و] حق سخن نگویم. بی‌تردید، من دلیل [و معجزه‌ای روشن] از پروردگارتان برای شما آورده‌ام؛ پس بنی‌اسرائیل را همراه من بفرست.»

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَن لَّا أَقُولُ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٠٥﴾

۱۰۶. [فرعون] گفت: «اگر معجزه‌ای آورده‌ای [و] اگر راست می‌گویی، آن را بیاور.»

قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿١٠٦﴾

۱۰۷. پس [موسی] عصایش را انداخت و ناگهان [تبدیل به] ازدهایی آشکار [و بزرگ تبدیل] شد.

فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾

۱۰۸. و دستش را [از گریبان] بیرون آورد و ناگهان برای تماشاگران سپید [و درخشان] می‌نمود.

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۹. اشراف [و بزرگان] قوم فرعون گفتند: «حقا که این [مرد] جادوگری داناست.»

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾

۱۱۰. [فرعون گفت:] «او می‌خواهد شما را از سرزمینتان بیرون کند؛ پس نظرتان چیست؟»

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾

۱۱۱. آنان گفتند: «کار او و برادرش را به تأخیر بینداز و مأموران جمع‌آوری را به [همه] شهرها بفرست؛

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حٰشِرِيْنَ ﴿١١١﴾

۱۱۲. تا همه جادوگران دانا [و ماهر] را نزدت بیاورند.»

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾

۱۱۳. و [سرانجام،] جادوگران نزد فرعون آمدند [و] گفتند: «آیا اگر ما پیروز شدیم، [نزد تو] پاداشی خواهیم داشت؟»

وَجَاءَ السّٰحِرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْعٰلِيِيْنَ ﴿١١٣﴾

۱۱۴. [فرعون] گفت: «آری، قطعاً شما از مقربان [درگاهم] خواهید بود.»

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿١١٤﴾

۱۱۵. [در روز موعود، جادوگران مغرورانه] گفتند: «ای موسی، یا تو نخست [عصایت را] بیفکن یا ما [ابزار خود را] می‌افکنیم.»

قَالُوا يٰمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِيْنَ ﴿١١٥﴾

۱۱۶. [موسی] گفت: «شما بیفکنید». هنگامی که [ابزارشان را] افکندند، چشمان مردم را افسون کردند و آنان را سخت ترسانند و جادویی بزرگ [پدید] آوردند.

قَالَ الْفَوْأُ فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾

۱۱۷. و [ما] به موسی وحی کردیم که: «عصایت را بینداز». ناگهان آن [عصا، به مار بزرگی تبدیل شد و] آنچه را به دروغ ساخته بودند، فرو بلعید.

* وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾

۱۱۸. پس حقیقت آشکار گردید و آنچه می‌کردند باطل شد.

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾

۱۱۹. و [فرعون و فرعونیان همگی در] آنجا شکست خوردند و خوار گردیدند،

فَعَلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صٰغِرِيْنَ ﴿١١٩﴾

۱۲۰. و جادوگران به سجده افتادند.

۱۲۱. گفتند: «به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم؛

۱۲۲. پروردگار موسی و هارون».

۱۲۳. فرعون گفت: «پیش از آنکه به شما اجازه دهم به او ایمان آورید؟ قطعاً این نیرنگی است که در شهر به راه انداخته‌اید تا ساکنانش را از آن بیرون کنید. پس به زودی [نتیجه کارتان را] خواهید دانست.

۱۲۴. یقیناً دست و پایتان را بر خلاف یکدیگر [از چپ و راست] قطع می‌کنم و همگی شما را به دار می‌آویزم».

۱۲۵. آنان گفتند: «بی‌تردید، ما [پس از مرگ] به سوی پروردگارمان بازمی‌گردیم

۱۲۶. و [ای فرعون،] تو از ما ایراد نمی‌گیری جز به این سبب که به معجزات پروردگارمان - آنگاه که به ما رسید - ایمان آوردیم. پروردگارا، بر ما شکیبایی [و استقامت] بار و ما را در حالی بمیران که تسلیم [فرمان تو] هستیم».

۱۲۷. و بزرگان قوم فرعون [به او] گفتند: «آیا موسی و قومش را رها می‌کنی تا در این سرزمین فساد کنند و تو و معبودانت را رها کنند؟». [فرعون] گفت: «[هرگز؛ بلکه] پسرانشان را خواهیم کشت و زنانشان را [برای کنیزی] زنده خواهیم گذاشت؛ و ما بر آنان چیره‌ایم».

۱۲۸. موسی به قومش گفت: «از الله یاری بجوید و شکیبایی [و استقامت] پیشه کنید. بی‌تردید، زمین از آن الله است [و] آن را به هر یک از بندگانش که بخواهد، به میراث می‌دهد؛ و سرانجام نیک، از آن پرهیزگاران است».

۱۲۹. [بنی‌اسرائیل] گفتند: «پیش از آنکه نزد ما بیایی و [حتی] پس از آنکه نزد ما آمدی، [از ستم‌های فرعون] آزار و اذیت دیده‌ایم». [موسی] گفت: «امید است که پروردگار شما دشمنان را هلاک کند و شما را در زمین جانشین [آنان] سازد؛ آنگاه بنگرد که چگونه رفتار می‌کنید».

۱۳۰. و بی‌تردید، ما فرعونیان را به خشکسالی و کمبود محصولات دچار کردیم؛ باشد که پند گیرند [و توبه کنند].

وَأَلْفَى السَّحْرَةَ سَاجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١٢٢﴾

قَالَ فِرْعَوْنُ ءَامَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ ءَادَنَ لَكُمْ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ مَّكْرَتُمْوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِيُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿١٢٣﴾

لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَأَصْلَبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٤﴾

قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾

وَمَا تَنْفَعُ مِنَّا إِلَّا أَنْ ءَامَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَتْنَا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٢٦﴾

وَقَالَ الْأُمَلَاءُ مِنَ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَدْرُ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذُرْكُمُ وَعَالِهَتِكُمْ قَالَ سَنَقْتُلُنَّ أَبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٢٧﴾

قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾

قَالُوا أُوذِينَا مِن قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِن بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصِ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

۱۲۱. اما وقتی نیکی [و فراوانی نعمت] به آنان می‌رسید، می‌گفتند: «این به سبب [شایستگی] خود ماست» و اگر بدی [و خشکسالی] به آنان می‌رسید، به موسی و کسانی که همراهش بودند، شگون بد می‌زدند. آگاه باشید! سرنوشتِ شوم آنان، تنها نزد الله [و به قضا و قدر او] است؛ اما بیشتر آنان نمی‌دانند.

۱۲۲. و [پیروان فرعون به او] گفتند: «هر [معجزه و] نشانه‌ای برایمان بیاوری تا ما را با آن جادو کنی، [هرگز] به تو ایمان نمی‌آوریم».

۱۲۳. پس [بلاهایی همچون] طوفان و ملخ و شته و قورباغه‌ها و [رود پر] خون بر آنان فرستادیم [که] نشانه‌هایی جدا [از هم و پیاپی] بودند؛ اما [باز هم] گردنکشی کردند و گروهی گناهکار بودند.

۱۲۴. و هنگامی که عذاب بر آنان واقع شد، گفتند: «ای موسی، از پروردگارت برای ما بخواه، بنا به پیمانی که با تو دارد [تا این عذاب و بلا را از ما دور کند]. اگر این عذاب را از ما برداری، قطعاً به تو ایمان می‌آوریم و بنی‌اسرائیل را همراه تو روانه می‌کنیم».

۱۲۵. اما چون عذاب را تا مدت معینی که [پیش از هلاکت] فرصت داشتند از آنان دور کردیم، باز هم پیمان‌شکنی کردند.

۱۲۶. پس از آنان انتقام گرفتیم و در دریا غرقشان ساختیم؛ زیرا آیات [و معجزات] ما را دروغ می‌انگاشتند و از آن غافل بودند.

۱۲۷. و به آن گروهی که همواره مورد ستم واقع می‌شدند، [بخش‌های] شرقی و غربی سرزمین [شام] را - که به آن برکت بخشیده بودیم - به میراث عطا کردیم و به پاداش آنکه شکیبایی کردند، وعده نیکوی پروردگارت به بنی‌اسرائیل [= یاری ستمدیدگان] تحقق یافت و آنچه را که فرعون و قومش می‌ساختند و برمی‌افراشتند [یکسره] ویران کردیم.

۱۲۸. و بنی‌اسرائیل را از دریا گذرانیدیم و [در راه] به قومی رسیدند که برای [عبادت] بت‌هایشان گرد آمده بودند؛ [در این هنگام بنی اسرائیل] گفتند: «ای موسی، همان گونه که آنان معبودانی دارند، برای ما [نیز] معبودی تعیین کن».

[موسی] گفت: «بی‌تردید، شما گروهی هستی که جهالت [و نادانی] می‌کنید [و عظمتِ الله را نمی‌دانید].

۱۲۹. یقیناً آیین [مشرکانه] اینها نابودشدنی است و آنچه می‌کنند [نیز] باطل است».

فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ ۗ أَلَا إِنَّمَا طَّيَّرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٢١﴾

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالذَّمَءَ آيَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿١٢٣﴾

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَىٰ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٢٤﴾

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ هُمْ بَلِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُتُونَ ﴿١٢٥﴾

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٢٦﴾

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضَعُونَ مَشْرِقَ الْأَرْضِ وَمغربَهَا أَلَّتْ بَرْكُنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ ۖ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿١٢٧﴾

وَجَوْرَنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰ أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَا مُوسَىٰ اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٢٨﴾

إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَّبِعُونَ مَا هَدَوْا ۖ وَإِنَّهُمْ غَافِلُونَ ﴿١٢٩﴾

قَالَ أَغَيَّرَ اللَّهُ أَبْغِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾

۱۴۰. [سپس] گفت: «آیا به جز الله معبودی [دیگر] برایتان بجویم در حالی که او شما را بر جهانیان [همعصرتان] برتری داده است؟»

وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُم مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُم سُوءَ الْعَذَابِ يُقْتَلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾

۱۴۱. و [به یاد آورید] زمانی که شما را از [آسیب] فرعونیان نجات دادیم [که] بدترین [و خفت‌بارترین] عذاب را بر سرتان می‌آوردند: پسرانتان را می‌کشتند و زنانتان را [برای کنیزی] زنده نگه می‌داشتند؛ و در این [عذاب و نجات]، آزمایشی بزرگ از جانب پروردگارتان برای شما بود.

* وَوَعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأْتَمَمْنَا بِعَشْرِ فَنَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَارُونَ أَخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾

۱۴۲. و با موسی سی شب [برای مناجات] وعده نهادیم و آن را با ده شب [دیگر] کامل کردیم؛ به این ترتیب وعده پروردگارش [با او] در چهل شب تمام شد. و موسی [هنگام رفتن به کوه طور] به برادرش هارون گفت: «جانشین من در میان قومم باش و [امورشان را] اصلاح کن و از راه مفسدان پیروی نکن.»

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ وَقَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرٰنِي وَلَٰكِنِ أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرٰنِي فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحٰنَكَ تُبٰتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

۱۴۳. و هنگامی که موسی به وعده‌گاه ما آمد و پروردگارش [بی‌واسطه] با او سخن گفت. [موسی] عرض کرد: «پروردگارا، خود را به من نشان بده تا به تو بنگرم.» [الله] فرمود: «[در دنیا] هرگز مرا نخواهی دید؛ ولی به این کوه بنگر؛ اگر در جای خود برقرار باقی ماند، تو [نیز] مرا خواهی دید.» پس چون پروردگارش بر [آن] کوه تجلی کرد، آن را متلاشی [و پراکنده] ساخت و موسی مدهوش افتاد و چون به هوش آمد، عرض کرد: «[بار الها]، تو پاک و منزّهی. به درگاہت توبه کردم و بی‌تردید، من [میان قوم خود] نخستین مؤمن هستم.»

قَالَ يٰمُوسَىٰ إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَاتِي وَبِكَلِمَاتِي فَخُذْ مَا آتَيْنٰكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

۱۴۴. [الله] فرمود: «ای موسی، [بدان که] من تو را به پیام‌ها و کلام [بی‌واسطه] خویش، بر مردمان برگزیدم. آنچه به تو می‌بخشم بگیر و سپاسگزار باش.»

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُورِيكُمْ دَارَ الْفٰسِقِينَ ﴿١٤٥﴾

۱۴۵. و در الواح [تورات] برای او در هر موردی پندی [آوردیم] و برای هر امری شرحی نگاشتیم [و به موسی فرمودیم]: «آن را با جدیت بگیر و به قومت دستور بده که نیکوترین آنها را فراگیرند [و به آن عمل کنند]؛ و به زودی [جایگاه و] سرای نافرمانان را به شما نشان خواهم داد.»

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِي الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِن يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِن يَرَوْا سَبِيلَ الْعِغْيِ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غٰفِلِينَ ﴿١٤٦﴾

۱۴۶. به زودی کسانی را که به ناحق در زمین [برتری‌جویی و] تکبر می‌کنند، از [فهم] آیات خویش باز خواهم داشت [چنان که] اگر هر نشانه‌ای [از قدرتم] را بنگرند، به آن ایمان نیاورند و اگر راه حق را ببینند، آن را در پیش نگیرند و اگر راه گمراهی را ببینند آن را برگزینند. این [مجازات]، برای آن است که آیات ما را تکذیب کردند و از آنها غافل بودند.

۱۴۷. و کسانی که آیات ما و دیدار آخرت را تکذیب کردند، کارهایشان تباه گشته است. آیا جز [در برابر] آنچه می‌کردند مجازات می‌شوند؟

۱۴۸. و قوم موسی پس از [رفتن] او [به کوه طور]، از زیورهایشان مجسمه گوساله‌ای را ساختند [و عبادت کردند] که صدایی [همچون صدای گوساله] داشت. آیا نمی‌دیدند که [آن پیکر بی‌جان] با آنان سخن نمی‌گوید و آنان را به راهی هدایت نمی‌کند؟ آن را [معبود] گرفتند و [به خاطر این شرک، نسبت به خویش] ستمکار بودند.

۱۴۹. و چون [از کرده خویش] پشیمان شدند و دیدند که به راستی گمراه شده‌اند، گفتند: «اگر پروردگاران به ما رحم نکند و ما را نیامرزد، مسلماً زیانکار خواهیم بود».

۱۵۰. و چون موسی به سوی قومش بازگشت [و آنان را بر شرک و گمراهی یافت]، با خشم و اندوه گفت: «پس از من، چه بد جانشینی کردید! آیا از حکم پروردگارتان پیشی گرفتید؟» و [آنگاه] الواح را انداخت و [ریش و موی] سر برادر خود را گرفت و به سوی خود کشید. [هارون] گفت: «ای پسر مادرم، به راستی این قوم، مرا ناتوان پنداشتند [و تحقیر کردند] و نزدیک بود مرا بکشند؛ پس دشمنان را با [سرزنش] من شادمان نکن و مرا در زمره گروه ستمکار [و نافرمان] قرار نده».

۱۵۱. [موسی] گفت: «پروردگارا، من و برادرم را بیامرزد و ما را در [پناه] رحمت خویش درآور؛ و تو مهربان‌ترین مهربانانی».

۱۵۲. بی‌تردید، کسانی که گوساله را [معبود] گرفتند، به زودی خشمی از پروردگارشان و ذلتی در زندگی دنیا به آنان خواهد رسید؛ و ما دروغ‌پردازان را اینچنین کیفر می‌دهیم.

۱۵۳. و کسانی که مرتکب کارهای ناشایست [= کفر و گناه] شدند، سپس بعد از آن توبه نمودند و ایمان آوردند، بی‌گمان، پروردگارت از آن پس، آمرزنده مهربان است.

۱۵۴. و چون خشم موسی فرونشست، الواح [تورات] را برگرفت و در نوشته‌هایش برای کسانی که از پروردگارشان می‌ترسند، هدایت و رحمتی [بزرگ] بود.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجَلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌّ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يَكْلِمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿١٤٨﴾

وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِن لَّمْ يَرَحْمَنَا رَبَّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضَبًا أَشْفًا قَالَ بَشَرًا خَلَقْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي أَعَجَلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَأَلْقَى الْأَلْوَابِحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضَعُّوْنِي وَكَادُوا يَقْتُلُونِي فَلَا تُشْمِتْ بِي الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذَلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَعَمِنُوا وَإِنَّا رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٣﴾

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَابِحَ وَفِي نُسُخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾

۱۵۵. و موسی از قومش، هفتاد مرد را برای وعده‌گاه ما [در طور سینا] برگزید [تا به خاطر شرک و گناه قومشان به درگاه الهی توبه کنند]. هنگامی که [به دلیل نافرمانی و درخواست رؤیت الله]، زلزله [شدید] آنان را فراگرفت [و همگی مردند، موسی] گفت: «پروردگارا، اگر می‌خواستی، آنان و مرا پیش از این هلاک می‌کردی. آیا ما را به خاطر آنچه افراد بی‌خبر ما کرده‌اند هلاک می‌کنی؟ این [عذاب، چیزی] نیست، مگر آزمایش تو؛ به [وسیله] آن هر کس را خواهی، گمراه می‌سازی و هر کس را خواهی، هدایت می‌کنی. تو [دوست و] کارساز مایی؛ پس ما را بیمارز و بر ما رحم آور؛ و تو بهترین آمرزنده‌ای.

۱۵۶. و در این دنیا و در سرای آخرت، نیکی بر ایمان مقرر فرما [که] بی‌تردید، ما به سوی تو بازگشتیم». [الله] فرمود: «عذابم را به هر کس بخواهم می‌رسانم و رحمتم همه چیز را فراگرفته است؛ پس آن را برای کسانی مقرر خواهم داشت که پروا پیشه می‌کنند و زکات می‌دهند و [همچنین برای] کسانی که به آیات ما ایمان می‌آورند.

۱۵۷. همان کسانی که از فرستاده و پیامبر درس‌ناخوانده [= اُمّی] پیروی می‌کنند؛ [همان] که نام [و نشانه‌های] او را نزد خود در تورات و انجیل نوشته‌شده می‌یابند؛ [همو] که آنان را به نیکی‌ها فرمان می‌دهد و از زشتی‌ها [و کارهای ناپسند] باز می‌دارد و پاکیزه‌ها را برایشان حلال می‌گرداند و پلیدی‌ها را بر آنان حرام می‌کند و اعمال مشقت‌بار و قید و بندهایی را که بدان مکلف شده بودند از [عهده] آنان برمی‌دارد. پس کسانی که به او ایمان آوردند و گرمی‌اش داشتند و یاری‌اش کردند و از نوری که با او نازل شده است پیروی نمودند، آنانند که رستگارند».

۱۵۸. بگو: «ای مردم، من فرستاده الله به سوی همه شما هستم؛ همان [پروردگاری] که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست؛ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ زنده می‌کند و می‌میراند؛ پس به الله و فرستاده‌اش - آن پیامبر درس‌ناخوانده‌ای که به الله و سخنانش باور دارد - ایمان بیاورید و از او پیروی کنید؛ باشد که هدایت شوید».

۱۵۹. و گروهی از قوم موسی هستند که [مردم را] به [راه] حق هدایت می‌کنند و بر اساس آن [نیز قضاوت و] عدالت می‌کنند.

وَاخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِمِيقَاتِنَا فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلِ وَائِي ۖ أَتَهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَاءُ وَتَهْدِي مَن تَشَاءُ إِنَّتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٥٥﴾

﴿وَكَتُبْنَا لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُدُنَا إِلَيْكَ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَن أَشَاءُ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٦﴾﴾

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَاَلَّذِينَ ءَامَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ ۗ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۗ فَءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ ۗ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾﴾

وَمِن قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾﴾

۱۶۰. و آنان را به دوازده قبیله [که هر کدام] شاخه‌ای از نوادگان [یعقوب] بودند تقسیم کردیم؛ و به موسی - آنگاه که قومش از او آب خواستند - وحی کردیم که: «عصابت را بر سنگ بزن»؛ به ناگاه دوازده چشمه از آن جوشید [و] هر گروهی آبشخور خود را شناخت؛ و ابر را بر [سر] آنان سایه‌گستر نمودیم و تَرَنَجِبِينَ و بلدرچین بر آنان فروفرستادیم [و گفتیم]: «از چیزهای پاکیزه‌ای که روزی‌تان کرده‌ایم بخورید». آنان [با نافرمانی و مخالفت، در حقیقت] به ما ستم نکردند؛ بلکه به خویشتن ستم می‌نمودند.

۱۶۱. و [یاد کن از] هنگامی که به آنان گفته شد: «در این شهر [= بیت‌المقدس] ساکن شوید و [از نعمت‌های] آن - از هر جا [و هر وقت] که - خواستید - بخورید و [برای عذرخواهی] بگویید: «[پروردگارا،] گناهانمان را فرو ریز» و با فروتنی از دروازه [ی شهر] وارد شوید تا گناهانتان را بیامرزیم؛ [و پاداش دنیا و آخرت] نیکوکاران را خواهیم افزود».

۱۶۲. اما افرادی از آنها که [نافرمان و] ستمکار بودند، سخن را به چیزی غیر از آنچه که به آنان گفته شده بود تبدیل کردند [و به جای طلب آمرزش، کلمات تمسخرآمیزی گفتند]؛ پس به [کیفر] آنکه ستم می‌کردند، عذابی از آسمان بر آنان فروفرستادیم.

۱۶۳. و [ای پیامبر،] از آنان درباره [ساکنان] شهری که نزدیک دریا بود بپرس؛ هنگامی که آنان از [حکم تحریم صید در روز] شنبه تجاوز می‌کردند، و ماهی‌هایشان در روزهای شنبه [که روز تعطیل و عبادت بود] روی آب ظاهر می‌شدند و روزهای غیرشنبه به سوی آنان نمی‌آمد. آنان را به [خاطر] آنکه نافرمانی می‌کردند، اینچنین آزمودیم.

۱۶۴. و [یاد کن از] هنگامی که گروهی از آنان [به گروه دیگر] گفتند: «چرا قومی را پند می‌دهید [که سرانجام،] الله آنان را هلاک خواهد کرد یا به عذابی شدید گرفتار خواهد نمود؟» [ناصران] گفتند: «این [پند و نهی، در حکم] معذرتی به درگاه پروردگار شماست و باشد که پروا کنند».

۱۶۵. اما چون آنچه را به آنان پند داده بودند به فراموشی سپردند، کسانی را که از [کار] بد بازمی‌داشتند نجات دادیم و کسانی را که [با نادیده گرفتن حکم الهی به خود] ستم کرده بودند - به سزای آنکه نافرمانی می‌کردند - به عذابی شدید گرفتار نمودیم.

۱۶۶. و چون در برابر آنچه از آن نهی شده بودند [لجاجت و] سرپیچی کردند، به آنان گفتیم: «به صورت بوزینه‌هایی [خوار و] رانده‌شده درآیید».

وَقَطَعْنَا لَهُمْ آثَنَىٰ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَلَهُ قَوْمُهُ أَنْ أُضْرِبَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ أَثَنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ وَظَلَلْنَا عَلَيْهِمُ الْعَمَمَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّٰنَ وَالسَّلْوَىٰ كُلُّوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾

وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾

وَسَأَلُهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرْعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعذِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَهْنَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٦٦﴾

۱۶۷. و [یاد کن از] هنگامی که پروردگارت فرمود یقیناً تا روز قیامت، کسی را بر آنان [=یهود] خواهد گماشت که همواره بدترین [و خفت‌بارترین] عذاب را بر سرشان بیاورد. بی‌گمان، پروردگارت زودکیفر است، و [لی] او تعالی قطعاً آمرزندهٔ مهربان است.

۱۶۸. و آنان را در زمین به صورت گروه‌هایی [مختلف] پراکنده ساختیم. [برخی] از آنان نیکوکار اند و [برخی] میانه‌رو هستند و گروهی نیز [غیر از اینند؛ و آنان را با خوشی‌ها و ناخوشی‌ها آزمودیم؛ باشد که [به راه حق] بازگردند.

۱۶۹. و پس از آنان، جانشینان [ناشایستی] آمدند که کتاب [تورات] را به ارث بردند. آنان [ثروت و] کالای این [دنیا] پست را می‌گیرند [که سخنان الله را تحریف و به ناحق حکم کنند] و می‌گویند: «بخشیده خواهیم شد»؛ و اگر کالایی [دیگر] همانند آن برایشان بیاید، آن را [نیز] می‌گیرند. آیا در کتاب [آسمانی] از آنان پیمان گرفته نشده است که دربارهٔ الله جز [سخن] حق نگویند؟ [پس نافرمانی‌شان از روی نادانی نیست؛ زیرا بارها تورات را خوانده‌اند] و آنچه را که در آن است آموخته‌اند؛ و سرای آخرت برای کسانی که پروا پیشه کنند بهتر است. آیا نمی‌اندیشید؟

۱۷۰. و کسانی که به کتاب [الله] تمسک می‌جویند و نماز را برپا می‌دارند، به یقین [بدانند که] ما پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کنیم.

۱۷۱. و [یاد کن از] هنگامی که کوه [طور] را [از جای برکندید و] همچون سایبانی بر فرازشان برافراشتیم و پنداشتند که بر آنان فرود می‌آید [و در این حالت، از آنان عهد گرفتیم و گفتیم: «آنچه را که به شما داده‌ایم، با نیرو [و جدیت] بگیرید و آنچه را که در آن است به یاد داشته باشید [و به آن عمل نمایید]؛ باشد که پروا کنید.

۱۷۲. و [یاد کن از] هنگامی که پروردگارت از پشت فرزندان آدم، نسلشان را برگرفت و آنان را بر خودشان گواه گرفت [و فرمود: «آیا من پروردگار شما نیستم؟» آنان گفتند: «آری؛ [بر این حقیقت] گواهی می‌دهیم». الله فرمود: «از شما اقرار گرفتیم] تا مبادا روز قیامت بگویید که "ما قطعاً از این [امر] بی‌خبر بودیم".

۱۷۳. یا [مبادا] بگویید که پدرانمان پیشتر شرک آورده بودند و ما نیز فرزندان پس از آنان بودیم. آیا ما را به [سزای] آنچه [کافران و] باطل‌اندیشان انجام دادند، هلاک می‌کنی؟»

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٧﴾

وَقَطَعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَّمًا مِّنْهُمْ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيَعْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَن لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالِدَارُ الْأُخْرَىٰ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

﴿١٧١﴾ وَإِذْ تَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿١٧٢﴾

أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّن بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾

۱۷۴. و اینچنین آیات [خود] را به تفصیل بیان می‌کنیم [تا آنها را بفهمند] و باشد که [به توحید] بازگردند.

۱۷۵. و [ای پیامبر،] سرگذشت کسی را بر آنان حکایت کن که آیات [و نشانه‌های] خویش را به او دادیم و [او حقانیت این آیات را درک کرد؛ ولی] از آنها جدا [و عاری] گشت؛ پس شیطان به دنبالش افتاد [و بر وی مسلط گردید] و او از گمراهان شد.

۱۷۶. و اگر می‌خواستیم، [مقام و منزلت] او را به خاطر [پایبندی و عمل به] آن [آیات] بالا می‌بردیم؛ ولی او به دنیا [و پستی] گرایید و از هوای نفس خویش پیروی کرد. پس مثل او [در دنیا دوستی] همچون مثل سگ است که اگر به او حمله کنی [و او را برانی]، زبان از دهان بیرون می‌آورد و اگر او را [به حال خود] واگذاری، [باز هم] زبان از دهان بیرون می‌آورد [چنین شخصی را نیز چه پند بدهی یا پند ندهی، تفاوتی ندارد]. این، مثل گروهی است که آیات ما را تکذیب کردند. پس این داستان را [برایشان] حکایت کن؛ باشد که بیندیشند.

۱۷۷. چه زشت است داستان گروهی که آیات ما را تکذیب کردند و به خویش ستم نمودند!

۱۷۸. کسی که الله او را هدایت کند، هدایت یافته [واقعی] است؛ و کسی که الله او را گمراه سازد، آنانند که زیانکارند.

۱۷۹. و بی‌تردید، بسیاری از جنیان و آدمیان را برای دوزخ آفریده‌ایم؛ [زیرا] دل‌هایی دارند که با آنها [حقایق را] درک نمی‌کنند و چشمانی دارند که با آنها [نشانه‌های توان و تدبیر الهی را] نمی‌بینند و گوش‌هایی دارند که با آنها [سخنان حق را] نمی‌شنوند. آنان همچون چهارپایانند، بلکه [از آنها هم] گمراه‌تر. [آری،] آنانند که [از آخرت] غافلند.

۱۸۰. و الله زیباترین نام‌ها را دارد؛ پس او را به آن [نام‌ها] بخوانید و کسانی را که در [مورد] نام‌هایش بیراهه می‌روند [و آنها را تحریف می‌کنند] رها کنید. آنان به [سزای] آنچه می‌کردند، مجازات خواهند شد.

۱۸۱. و از [میان] کسانی که آفریده‌ایم، گروهی هستند که [مردم را] به حق هدایت می‌نمایند و بر [اساس] آن، به عدالت رفتار می‌کنند.

وَكَذَلِكَ نَفَصِّلُ الْآيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكُهُ يَلْهَثْ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاقْصِصْ الْقِصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِيٌّ وَمَنْ يُضِلِّ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾

وَالَّذِينَ كَذَبُوا بَيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٦﴾

۱۸۶. و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، [درهای روزی را به رویشان می‌گشاییم تا بیشتر در گناه غرق شوند، و این‌گونه] آنان را به تدریج از جایی که نمی‌دانند [به کیفر خود] گرفتار خواهیم ساخت.

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿١٨٧﴾

۱۸۷. و به آنان مهلت می‌دهم. به راستی که تدبیر من، استوار [و حساب‌شده] است.

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٨﴾

۱۸۸. آیا نیندیشیده‌اند که همنشین آنان [= رسول الله] هیچ جنونی ندارد؟ او جز بیم‌دهنده‌ای آشکار نیست.

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٩﴾

۱۸۹. آیا در فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه الله آفریده است نمی‌نگرند و اینکه چه بسا هنگام مرگشان نزدیک شده باشد؟ پس بعد از این [قرآن] به کدام سخن ایمان می‌آورند؟

مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٩٠﴾

۱۹۰. هر کس که الله او را گمراه کند، [هیچ] راهنمایی برایش نیست و آنان را در سرکشی خویش سرگردان رها می‌کند.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ثُقُلَتْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا بَغْتَةً يَّسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٩١﴾

۱۹۱. [ای پیامبر، کافران مکه] درباره قیامت از تو می‌پرسند [که] چه زمانی واقع می‌شود؟ بگو: «بی‌تردید، دانش آن فقط نزد پروردگار من است و هیچ کس جز او تعالی [نمی‌تواند] آن را در وقت معینش پدیدار سازد؛ این امر [= ظهور قیامت] بر اهل آسمان‌ها و زمین دشوار است و جز به طور ناگهانی به سویتان نمی‌آید». [انان چنان] از تو می‌پرسند که گویی تو خود مشتاق [دانستن زمان] آن هستی [حال آنکه تو درباره زمان وقوعش هیچ نمی‌پرسی]. بگو: «دانش آن فقط نزد الله است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند».

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَاسْتَكْتَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٩٢﴾

۱۹۲. [ای پیامبر،] بگو: «من مالک سود و زیان خویشتم نیستم، مگر آنچه را که الله بخواهد؛ و اگر غیب می‌دانستم، خیر [و سود] بسیاری [برای خود] فراهم می‌ساختم و هیچ بدی [و زبانی] به من نمی‌رسید. من [کسی] نیستم، مگر بیم‌دهنده و بشارت‌بخشی [دلسوز] برای گروهی که ایمان دارند».

*هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيًّا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَا اللَّهَ رَبَّهَا لَبِنَ ءَأْتَيْنَنَا صَالِحًا لَّنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٩٣﴾

۱۹۳. [ای مردم،] او ذاتی است که شما را از یک تن آفرید و همسرش را از او پدید آورد تا در کنارش آرام گیرد. پس [نظام تولد و تناسل آغاز شد؛] چون شوهری با همسرش آمیزش نمود، زن به حملی سبک باردار شد، و [نخستین ماه‌های بارداری را] گذرانید؛ و چون سنگین‌بار شد، زن و شوهر، الله - پروردگار خود- را [به دعا] خواندند که: «اگر [فرزندی تندرست و] شایسته به ما عطا کنی، قطعاً سپاسگزار خواهیم بود».

۱۹۰. اما هنگامی که [الله، فرزندی تندرست و] شایسته به آنان داد، در این نعمت که به آنها بخشیده بود، شریکانی برایش قرار دادند؛ و الله از آنچه که شریک [و همتای] او می‌سازند برتر و منزّه است.

۱۹۱. آیا چیزهایی را شریک [الله] قرار می‌دهند که چیزی نمی‌آفرینند و خود آفریده می‌شوند؟

۱۹۲. و نه می‌توانند آنان را یاری کنند و نه به خویشتن یاری می‌رسانند.

۱۹۳. و [ای مشرکان،] اگر آنها [= معبودها] را به [راه] هدایت دعوت کنید، از شما پیروی نمی‌کنند. چه آنها را دعوت کنید و چه خاموش باشید، برایتان یکسان است [و پاسخی نخواهید شنید].

۱۹۴. بی‌گمان، آنهایی که به جای الله [به یاری و دعا] می‌خوانند، بندگان [و آفریدگان]ی همچون خودتان هستند؛ پس آنها را [در سختی‌ها به یاری و دعا] بخوانید. اگر راست می‌گویید، باید پاسخ شما را بدهند.

۱۹۵. آیا آنها پاهایی دارند که با آنها راه بروند یا دست‌هایی دارند که با آنها [یاری‌تان دهند و از شما] دفاع کنند؟ آیا چشمانی دارند که با آنها ببینند یا گوش‌هایی دارند که با آنها بشنوند؟ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «شریکانتان را بخوانید، سپس [علیه من] تدبیر [و نیرنگ] کنید و به من مهلت ندهید.

۱۹۶. بی‌تردید، [دوست و] کارساز من الله است که [این] کتاب را نازل کرده است و او برای شایستگان [دوستی و] کارسازی می‌کند.

۱۹۷. و کسانی را که [شما مشرکان] به جای او [به یاری و دعا] می‌خوانید، نه می‌توانند شما را یاری کنند و نه به خویشتن یاری رسانند.

۱۹۸. و اگر آنان را به [راه] هدایت دعوت کنید، [سخنانتان را] نمی‌شنوند؛ و آنان را می‌بینی که [ظاهراً] به تو نگاه می‌کنند، در حالی که نمی‌بینند».

۱۹۹. [ای پیامبر، با آنان] مدارا کن و به نیکی فرمان بده و از نادانان روی بگردان.

۲۰۰. و اگر وسوسه‌ای از سوی شیطان به تو رسید، به الله پناه ببر [که] بی‌تردید، او شنوای داناست.

فَلَمَّا ءَاتَاهُمَا صَٰلِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَآءَ فِيمَا ءَاتَاهُمَا فَتَعَلَىٰ ٱللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾

أَيُّشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿١٩١﴾

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٢﴾

وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَىٰ ٱلْهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَآءَ عَلَيَّكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صٰمِتُونَ ﴿١٩٣﴾

إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَلُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِن كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿١٩٤﴾

أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبِطْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلِ ادْعُوا شُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا فَلَا تُنظِرُونَ ﴿١٩٥﴾

إِنَّ وَلِيََّ ٱللَّهُ ٱلَّذِي نَزَّلَ ٱلْكِتَٰبَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّٰلِحِينَ ﴿١٩٦﴾

وَٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٧﴾

وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَىٰ ٱلْهُدَىٰ لَا يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩٨﴾

خُذِ ٱلْعَفْوَ وَٱمْرٌ بِٱلْءُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿١٩٩﴾

وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْعٌ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَافٍ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾

۲۰۱. در حقیقت، کسانی که [از الله] پروا می‌کنند، چون وسوسه‌ای از جانب شیطان به آنان برسد، [الله را] به یاد می‌آورند و آنگاه [نسبت به حقیقت] بینا می‌شوند.

وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾

۲۰۲. و برادرانشان [= برادران کافران و مشرکان که شیاطین هستند] آنان را به گمراهی می‌کشانند و [هرگز در این کار] کوتاهی نمی‌کنند.

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّاتَةٌ قَالُوا لَوْلَا أُجْتَبِيَّتْهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾

۲۰۳. و [ای پیامبر،] هنگامی که [نزول وحی به تأخیر می‌افتد و] تو آیه‌ای برایشان نمی‌آوری، می‌گویند: «چرا تو خود آن را نمی‌سازی؟». بگو: «من فقط از چیزی پیروی می‌کنم که از سوی پروردگارم به من وحی می‌شود. این [قرآن، شامل] روشنگری‌هایی از سوی پروردگارتان است و برای گروهی که ایمان می‌آورند، هدایت و رحمت است.

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾

۲۰۴. و هنگامی که قرآن خوانده می‌شود، به آن گوش فرادهید و خاموش باشید؛ باشد که مشمول رحمت شوید».

وَأذْكَرُ رَبِّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٠٥﴾

۲۰۵. و پروردگارت را در دل خویش با تضرع و ترس، بدون آوای بلند [در] بامدادان و شامگاهان یاد کن و [از یاد الله] غافل نباش.

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ
وَيَسْبِغُونَ لَهُ وَ لَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٢٠٦﴾

۲۰۶. [ای پیامبر،] کسانی که نزد پروردگار تو هستند [= فرشتگان] یقیناً از عبادت وی [سرکشی و] تکبر نمی‌ورزند و او را به پاکی می‌ستایند و برایش سجده می‌کنند.

سوره انفال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] از تو درباره [تقسیم] انفال [= غنایم جنگی] می‌پرسند؛ بگو: «انفال از آنِ الله و پیامبر است؛ پس از الله پروا کنید و با یکدیگر سازش نمایید و اگر ایمان دارید، از الله و پیامبرش اطاعت کنید.

۲. بی‌تردید، مؤمنان فقط کسانی هستند که وقتی الله یاد می‌شود، دل‌هایشان هراسان می‌گردد و هرگاه آیاتش بر آنان خوانده می‌شود، بر ایمانشان می‌افزاید و بر پروردگارشان توکل می‌کنند.

۳. همان کسانی که نماز برپا می‌دارند و از آنچه روزی‌شان کرده‌ایم انفاق می‌کنند.

۴. آنان هستند که به راستی مؤمنند. برای آنان نزد پروردگارشان، درجاتی [والا] و آمرزش و روزی نیکو خواهد بود.

۵. [ای پیامبر،] اختیار کامل تو بر غنایم، موجب ناخشنودی برخی افراد است؛ درست [همان طور که پروردگارت تو را به حق از خانه‌ات [در مدینه به سوی میدان بدر] بیرون آورد و قطعاً گروهی از مؤمنان [از جنگیدن] ناخشنود بودند.

۶. آنان پس از آنکه حقیقت آشکار شد، درباره حق [= جهاد] با تو مجادله می‌کنند؛ گویی آنان را به سوی مرگ می‌رانند در حالی که خود [به مُردنشان] می‌نگرند.

۷. و [ای مجاهدان،] به یاد آورید [هنگامی که الله به شما وعده داد که [غنایم] یکی از دو گروه [= کاروان تجاری یا لشکر] نصیبتان خواهد شد و شما دوست داشتید که کاروان غیرنظامی [= تجاری] برای شما باشد؛ و [لی] الله می‌خواست با سخنان خویش [درباره کشتار کفار]، حق [= اسلام] را پایدار گرداند و ریشه کافران را قطع کند.

۸. [الله اسلام را پیروز کرد] تا حق را ثابت نماید و باطل را از میان بردارد؛ هر چند که گناهکاران [مشرک] ناخشنود باشند.

۹. [روز بدر را به یاد آورید؛] آنگاه که از پروردگارتان فریادرسی [و یاری] می‌خواستید و او [درخواست] شما را پذیرفت [و فرمود:] «بی‌گمان، شما را با هزار فرشته که پیاپی فرود می‌آیند یاری می‌کنم».

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرِهُونَ ﴿٥﴾

يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِآلِفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّينَ ﴿٩﴾

۱۰. و الله این [یاری] را جز مزدهای [برای شما] قرار نداد تا دل‌هایتان با آن آرام گیرد؛ و [بدانید که] پیروزی جز از جانب الله نیست. به راستی که الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۱۱. [و به یاد آورید] هنگامی که [الله آن] خواب سبک را که [امنیت و] آرامشی از سوی او تعالی بود، بر شما افکند و آبی از آسمان برایتان فروفرستاد تا شما را با آن پاک کند و پلیدی [= وسوسه‌های] شیطان را از شما دور سازد و دل‌هایتان را محکم بدارد و گام‌هایتان را با آن استوار نماید.

۱۲. [و ای پیامبر، به یاد آور] هنگامی که پروردگارت به فرشتگان وحی کرد: «من با شما هستم؛ پس کسانی را که ایمان آورده‌اند، ثابت‌قدم دارید. به زودی در دل کسانی که کفر ورزیدند، هراس می‌افکنم؛ پس [ای مجاهدان، شمشیر خویش را] بر فراز گردن‌هایشان بزنید و همه انگشتانشان را قطع کنید [تا سلاح برنگیرند].

۱۳. این [کیفر] به خاطر آن است که آنان با الله و رسولش مخالفت کردند؛ و هر کس با الله و رسولش مخالفت کند، [بداند که] الله سخت‌کیفر است.

۱۴. [ای کافران،] این [عذاب دنیا] را بچشید و [بدانید که] برای کافران [در قیامت،] عذاب آتش است.

۱۵. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هر گاه [در میدان جنگ] با انبوه کافران روبرو شدید، به آنان پشت نکنید [و نگریزید].

۱۶. و هر کس در آن هنگام به آنان پشت کند - مگر آنکه [انگیزه‌اش فریب دشمن یا] کناره‌گیری برای نبردی [دوباره] یا پیوستن به گروهی [دیگر از سپاه مسلمانان] باشد - قطعاً به خشم الله گرفتار می‌گردد و جایگاهش دوزخ است؛ و چه بد سرانجامی است!

۱۷. پس [ای مؤمنان، در روز نبرد با مشرکان در بدر] شما [با نیروی خود] آنان را نکشتید؛ بلکه الله آنان را کشت؛ و [ای پیامبر،] هنگامی که [به سوبشان خاک و سنگ] می‌انداختی، [در حقیقت،] تو نینداختی؛ بلکه الله انداخت تا مؤمنان را به آزمایشی نیکو از جانب خود بیازماید. بی‌تردید، الله شنوای داناست.

۱۸. این [شکست و فرار مشرکان و سرافرازی مؤمنان، همه از جانب الله] بود و الله نیرنگ کافران را سست [و بی‌اثر] می‌گرداند.

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

إِذْ يُغَشِّيكُمُ اللَّعَاسُ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنزِلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيَطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُم رِجْزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿١١﴾

إِذْ يُوحَىٰ رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَتَبَيَّنُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَأَصْرَبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَأَصْرَبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾

ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحَفًا فَلَا تُولُوهُمُ الْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾

وَمَنْ يُؤَلِّمِهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبرُهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

فَلَمَّ تَقَاتَلُوهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِئِبْلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءٌ حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾

ذَٰلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

۱۹. [ای مشرکان،] اگر خواهان پیروزی [بر مسلمانان و فرار سیدن عذاب الهی هستید]، اینک پیروزی [اسلام، که بزرگترین رنج و عذاب شماست] به سراغتان آمد؛ و اگر [از کفر و دشمنی با پیامبر] دست بردارید، آن [کار] برایتان بهتر است؛ و [لی] اگر [به جنگ با مسلمانان] برگردید، ما نیز برمی گردیم؛ و [این را بدانید] که گروه شما - هر چند زیاد باشد - هرگز نمی تواند شما را از چیزی بی نیاز کند و [دیگر] اینکه [همواره] الله با مؤمنان است.

۲۰. ای کسانی که ایمان آورده اید، از الله و رسولش اطاعت کنید و از [احکام و فرمان های] او روی نگردانید؛ در حالی که [آیات قرآن و سخنان پیامبر را] می شنوید.

۲۱. و مانند کسانی نباشید که گفتند: «[آیات الهی و سخن رسولان را] شنیدیم»؛ حال آنکه نمی شنیدند.

۲۲. بی گمان، بدترین جنبندها نزد الله، آن [کسانی هستند که در برابر حق] کر و گنگ هستند [و حقا] که نمی اندیشند.

۲۳. و اگر الله خیری در آنان سراغ داشت، [در برابر کلام حق] شنوایشان می نمود؛ و [لی حتی] اگر آنان را شنوا می ساخت، باز هم پشت می کردند و رویگردان می شدند.

۲۴. ای کسانی که ایمان آورده اید، هر گاه الله و پیامبر، شما را به چیزی فراخوانند که به شما زندگی می بخشد، [فرمان] آنان را اجابت کنید و بدانید که الله میان انسان و دلش حایل می شود [و از اسرار آگاه است] و اینکه [در قیامت، همگی] نزد او گرد آورده می شوید.

۲۵. و [ای مؤمنان،] از عذابی بپرهیزید که تنها دامن ستمکاران را نمی گیرد؛ و بدانید که الله سخت کیفر است.

۲۶. و به یاد آورید زمانی را که شما در سرزمین [مکه] اندک و ناتوان بودید [و] می ترسیدید که مردمان [مشرک،] شما را بربایند؛ ولی الله شما را [در مدینه] پناه داد و با یاری خویش نیرومندان ساخت و از چیزهای پاکیزه به شما روزی بخشید؛ باشد که سپاسگزاری کنید.

۲۷. ای کسانی که ایمان آورده اید، [با سرپیچی از اوامر و نواهی،] به الله و پیامبر خیانت نکنید و [همچنین] در امانت هایتان خیانت نکنید، در حالی که می دانید [این کار، گناه است].

إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَعُدُّوا نَعْدًا وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتِكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ وَأنْتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾

﴿إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾﴾

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾

وَأَنْفُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾

وَأذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِبَصَرِهِ وَرَزَقَكُم مِّنَ الظَّيْبِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمْنَتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾

۲۸. و بدانید که بی‌تردید، اموال و فرزندانان [وسیله] آزمایش [شما] هستند و پاداشی بزرگ نزد الله است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

۲۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر از الله پروا کنید، برای شما [نیروی] تشخیص [حق و باطل] قرار می‌دهد و گناهانان را از شما می‌زداید و شما را می‌آمرزد؛ و الله دارای بخشش بزرگ است.

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٣٠﴾

۳۰. [ای پیامبر، به یاد آور] آنگاه که کافران درباره تو دسیسه می‌کردند که تو را به زندان بيفکنند یا بکشند یا تو را [از مکه] بیرون کنند. آنان مکر می‌انديشیدند و الله [نیز تدبیر و] مکر می‌کرد؛ و الله بهترین مکرانگیزان است.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأُولِينَ ﴿٣١﴾

۳۱. و چون آیات ما بر آنان خوانده شود، می‌گویند: «به خوبی شنیدیم. اگر می‌خواستیم، ما نیز قطعاً همانند این [سخنان] را می‌گفتیم. این [قرآن، چیزی] نیست، مگر افسانه‌های [خیالی] پیشینیان».

وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِن كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ أَوْ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾

۳۲. و [به یاد آور] آنگاه که گفتند: «پروردگارا، اگر این [قرآن] به راستی، حق و از جانب توست، سنگ‌هایی [ویرانگر] از آسمان بر ما ببار یا عذابی دردناک بر ما بفرست».

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾

۳۳. و [ای محمد،] تا تو در میان آنان هستی، الله بر آن نیست که عذابشان کند و تا زمانی که [از درگاه الهی] آمرزش می‌طلبند، الله عذاب‌کننده آنان نیست.

وَمَا لَهُمْ آلَا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

۳۴. و چرا الله آنان را [در آخرت] عذاب نکند، با اینکه آنان [مردم را] از [طواف و عبادت در] مسجدالحرام بازمی‌دارند؟ و [مشرکان] هرگز دوستان الله نبوده‌اند؛ [زیرا] دوستان الله کسی جز پرهیزگاران نیستند؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند.

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾

۳۵. و نمازشان نزد خانه [کعبه] چیزی جز سوت‌کشیدن و کفزدن نبود؛ پس به سزای آنکه کفر می‌ورزیدید، عذاب [شکست و اسارت در بدر] را بچشید.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾

۳۶. کسانی که کفر ورزیدند، اموالشان را خرج می‌کنند تا [مردم را] از راه الله بازدارند؛ پس به زودی همه را خرج می‌کنند، آنگاه [این کار، مایه] حسرت و پشیمانی‌شان می‌گردد و سپس شکست می‌خورند؛ و [سرانجام،] کسانی که کفر ورزیدند، به سوی [آتش] دوزخ کشانده می‌شوند.

۳۷. تا الله، پلید را از پاکیزه جدا کند و پلیدان را روی یکدیگر نهد و همگی را متراکم سازد، سپس [یکجا] در دوزخ قرار دهد. اینان همان زیانکاران [واقعی] هستند.

۳۸. [ای پیامبر،] به کسانی که کفر ورزیدند بگو [که] اگر [از شرک و دشمنی] دست بردارند، گذشته‌هایشان بخشوده می‌شود و [لی] اگر [به رفتار گذشته خود] بازگردند، سنت [و عذاب الهی که در مورد] پیشینیان گذشت [تکرار خواهد شد].

۳۹. و [ای مؤمنان،] با آنان پیکار کنید تا فتنه [ی شرک] ریشه‌کن شود و [عبادت و] دین، همه از آن الله گردد. پس اگر آنان [از شرک و آزار] دست برداشتند، [رهایشان کنید؛ چرا که] بی‌تردید، الله به آنچه می‌کنند بیناست.

۴۰. و اگر [از اوامر الهی] سرپیچی کردند، بدانید که الله [دوست و] کارساز شماست. چه نیکو کارساز و چه نیک یابوری است!

۴۱. و بدانید هر غنیمتی که به دست آورید، یک‌پنجم آن برای الله و پیامبر و برای خویشاوندان [پیامبر، از بنی‌هاشم و بنی‌مطلب] و یتیمان [نابالغ] و مستمندان و درراه‌ماندگان است. اگر به الله و آنچه که بر بنده خود در روز جدایی [حق از باطل]، روز برخورد دو گروه [مؤمنان و مشرکان] نازل کردیم، ایمان دارید [به این احکام عمل کنید] و [بدانید که] الله بر هر چیز تواناست.

۴۲. آنگاه که شما [مؤمنان] بر دامنه نزدیک‌تر [دره، به سمت مدینه] بودید و آنان در دامنه دورتر [دره، به سمت مکه] قرار داشتند و کاروان [تجاری قریش] پایین‌تر از [میدان جنگ و دور از تیررس] شما بود و اگر [شما و مشرکان] با یکدیگر [در مورد محل درگیری] وعده گذاشته بودید، قطعاً در وعده‌گاه خود اختلاف می‌کردید؛ ولی [به اراده الهی در بدر جمع شدید] تا الله کاری را که قطعاً [باید] به وقوع می‌پیوست انجام دهد تا هر [کافری] که هلاک می‌شود [با وجود برتری نظامی و عددی، در شرک و گمراهی] هلاک گردد و هر [مؤمنی] که زنده می‌ماند [به هدایت] زندگی یابد [و این مرگ و زندگی] بر اساس دلیلی روشن باشد؛ و به راستی که الله شنوای داناست.

۴۳. [به یاد آور] آنگاه که الله [تعداد] آنان را در خوابت به تو اندک نشان داد؛ و اگر آنان را بسیار نشان می‌داد، مسلماً سست [و بددل] می‌شدید و در کار [جنگ] اختلاف می‌کردید؛ ولی الله [شما را از سستی و اختلاف] در امان نگاه داشت. بی‌گمان، او تعالی به آنچه در سینه‌هاست، داناست.

لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ عَلَى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٣٧﴾

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾

وَقَتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنْ اٰنْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلٰكُمْ نِعْمَ الْمَوْلٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

*وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِنْ كُنْتُمْ ءَامِنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلْنَا عَلَيْكُمْ عَبْدًا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقٰى أَلْحَمٰعًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوٰى وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لِأَخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَدِ وَلَكِنَّ لِيَقْضٰى اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيٰى مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾

إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرٰنَكَهُمْ كَثِيرًا لَفِشَلْتُمْ وَتَلَازَمْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾

۴۴. و [به یاد آور] هنگامی که با هم روبرو شدید، آنان را به چشم شما کم‌تعداد نمود و شما را [نیز] به چشم آنان اندک جلوه داد، تا الله کاری را که قطعاً [باید] به وقوع می‌پیوست انجام دهد؛ و [بدانید که همه] کارها به الله بازگردانده می‌شود.

۴۵. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که با گروهی [از دشمنان] روبرو شدید، پایداری نمایید و الله را بسیار یاد کنید؛ باشد که رستگار شوید.

۴۶. و از الله و پیامبرش اطاعت کنید و [در تصمیم‌گیری] با یکدیگر کشمکش نکنید که سست می‌شوید و [توان و] اقتدارتان از بین می‌رود؛ و شکیبایی کنید که بی‌گمان، الله با شکیبایان است.

۴۷. و مانند کسانی نباشید که با سرکشی و خودنمایی در برابر مردم، از سرزمین خود [= مکه] خارج شدند و [مردم را] از راه الله بازداشتند؛ و الله به آنچه می‌کنند احاطه دارد.

۴۸. و [ای مؤمنان، به یاد آورید] هنگامی که شیطان، اعمال آنان را در نظرشان آراست و گفت: «امروز هیچ کس بر شما پیروز نمی‌شود و من [باور و] پناهتان هستم»؛ اما هنگامی که دو گروه [با هم] روبرو شدند، [شیطان] به عقب بازگشت و گفت: «به راستی که من از شما بیزارم و چیزی [= فرشتگان یاریگر] را می‌بینم که شما نمی‌بینید. من از الله می‌ترسم و [از هلاکت بیم دارم؛ چرا که] الله سخت‌کیفر است».

۴۹. و [به یاد آورید] هنگامی که منافقان و کسانی که در دل‌هایشان بیماری بود می‌گفتند: «اینان [= مؤمنان] را دینشان فریفته است»؛ و هر کس بر الله توکل کند، پس [آسوده‌خاطر باشد؛ چرا که] بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۵۰. و اگر می‌دیدید آنگاه که فرشتگان جان کافران را می‌ستانند، بر صورت و پشتشان می‌زنند و [می‌گویند:] «عذاب سوزان را بچشید».

۵۱. این [جان دادن خفت‌بار و عذاب دردناک] در مقابل کارهایی است که از پیش فرستاده‌اید؛ و [گرنه] الله نسبت به بندگان [خود] ستمکار نیست».

وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّفَيُّتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٦﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾

وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَآتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾

إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ غَرَّ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأُذُنَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾

۵۲. [عذاب این کافران حق‌ستیز،] همانند شیوه [مجازات] فرعونیان و [دیگر] کسانی است که پیش از آنان بودند [که همگی] به آیات الله کفر ورزیدند و الله آنان را به [سزای] گناهانشان گرفتار کرد. بی‌تردید، الله نیرومندِ سخت‌کیفر است.

۵۳. این [کیفر سخت،] از آن روست که الله هرگز بر آن نبوده است که نعمتی را که بر مردمی ارزانی داشته است دگرگون کند؛ مگر آنکه آنان [رفتار موحدانه] خود را تغییر دهند [و کفر و ناسپاسی بورزند]؛ و بی‌تردید، الله شنوای داناست.

۵۴. [کافران رفتاری دارند] همچون رفتار فرعونیان و کسانی که پیش از آنان بودند که آیات پروردگارشان را دروغ می‌انگاشتند؛ پس [ما نیز] آنان را به کیفر گناهانشان هلاک کردیم و فرعونیان را غرق نمودیم و همگی [مشرك] و [ستمکار] بودند.

۵۵. یقیناً بدترین جنبندها نزد الله کسانی هستند که کفر می‌ورزند و ایمان نمی‌آورند.

۵۶. [همان] کسانی که با آنان پیمان بستنی؛ ولی هر بار پیمانشان را می‌شکنند و [از الله] پروا نمی‌کنند.

۵۷. و [ای پیامبر،] اگر در جنگ بر آنان دست یافتی، چنان آنان را در هم بکوب که مایه عبرت دیگران گردد؛ باشد که [دیگران] پند گیرند.

۵۸. و اگر از گروهی بیم خیانت داری، [پیمانشان را] به آنان بازگردان [و از لغو پیمان، آنان را آگاه کن تا آگاهی طرفین از نقض پیمان] به طور یکسان [باشد]. بی‌تردید، الله خائنان را دوست ندارد.

۵۹. و کسانی که کفر ورزیدند، هرگز مپندارند که جان به در برده‌اند [و نجات یافته‌اند]؛ آنان هرگز [از مرگ و عذاب،] راه گریزی ندارند.

۶۰. و [ای مؤمنان،] هر چه در توان دارید - از نیرو و اسب‌های آماده [و جنگ‌افزار]- بسیج کنید تا با این [تدارکات]، دشمن الله و دشمن خویش را بترسانید، همچنین [با این تجهیزات، دشمنان] دیگری را غیر از اینان که شما آنان را نمی‌شناسید و [لی] الله آنان را می‌شناسد [به وحشت بیندازید]؛ و هر چه در راه الله انفاق کنید، پاداش آن به شما بازگردانده می‌شود و بر شما ستم نمی‌رود.

كَذَابِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُعَيَّرًا تَعَمَّةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُعَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾

كَذَابِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَكُلُّ كَاثِرٍ ظَلِيمٍ ﴿٥٤﴾

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾

الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾

فَإِمَّا تَثَقَفْتَهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ مَن خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَدْكُرُونَ ﴿٥٧﴾

وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ﴿٥٨﴾

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٥٩﴾

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ ۚ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَعَآخِرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

۶۱. و اگر [کافران] به صلح مایل شدند، پس تو [نیز ای پیامبر]، از در صلح درآی و بر الله توکل کن. بی‌گمان، اوست که شنوای داناست.

۶۲. و اگر [کافران با تظاهر به آشتی] بخواهند تو را فریب دهند، الله برایت کافی است. او تعالی همان ذاتی است که با یاری خود و مؤمنان، تو را تأیید [و تقویت] نمود.

۶۳. و بین دل‌هایشان [مهربانی و] اَلَّتْ بَرَقَرَارَ نمود. [ای پیامبر]، اگر تو تمام آنچه را که در روی زمین است خرج می‌کردی، [هرگز] نمی‌توانستی بین دل‌هایشان الفت برقرار کنی؛ ولی الله میان آنان الفت انداخت. به راستی که او شکست‌ناپذیر حکیم است.

۶۴. ای پیامبر، [حمایت] الله برای تو و [نیز] برای مؤمنانی که از تو پیروی کرده‌اند، کافی است.

۶۵. ای پیامبر، مؤمنان را به جنگ تشویق کن. اگر از [میان] شما [مؤمنان] بیست نفر [بر جهاد] شکیبا باشند، بر دویست نفر [از کافران] غلبه می‌کنند و اگر صد نفر از شما [اینچنین] باشند، بر هزار نفر از کسانی که کفر ورزیدند غلبه می‌کنند؛ زیرا آنان گروهی هستند که [ارزش حقیقی جهاد را] نمی‌فهمند.

۶۶. اکنون الله به شما تخفیف داد و دانست که [بر اثر جنگ]، ضعفی در وجودتان است. پس اگر از [میان] شما صد نفر شکیبا باشند، بر دویست نفر [از کافران] پیروز می‌شوند و اگر از شما هزار نفر باشند، به فرمان الله، بر دو هزار نفر پیروز خواهند شد؛ و الله با شکیبایان است.

۶۷. برای هیچ پیامبری سزاوار نیست که اسیران [جنگی] داشته باشد [تا آنان را در مقابل دریافت فدیة رها کند، مگر] تا [زمانی که با ریختن خون آنها] در زمین کشتار بسیار به راه اندازد [و به این وسیله، دشمن را به وحشت بیندازد]. شما [مؤمنان، با گرفتن فدیة از اسیران بدر، ثروت و] کالای دنیا را می‌خواهید و الله آخرت را [برایتان] می‌خواهد؛ و الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۶۸. اگر در آنچه [از غنایم و فدیة‌ها که] گرفتید، حکم پیشین الهی وجود نداشت [و آن را برایتان حلال نکرده بود]، قطعاً عذابی بزرگ به شما می‌رسید.

﴿وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾^{٦١}

﴿وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ﴾^{٦٢}

﴿وَأَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾^{٦٣}

﴿يَأْتِيهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾^{٦٤}

﴿يَأْتِيهَا النَّبِيُّ حَرَضَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ﴾^{٦٥}

﴿الَّذِينَ خَفَفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفِينَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾^{٦٦}

﴿مَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يَتَّخِذَ فِي الْأَرْضِ تَرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾^{٦٧}

﴿لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾^{٦٨}

۶۹. پس [اکنون] از آنچه غنیمت گرفته‌اید، حلال و پاکیزه بخورید و از الله پروا کنید. به راستی که الله آمرزندهٔ مهربان است.

۷۰. ای پیامبر، به اسیرانی که در دست شما هستند بگو: «اگر الله خیری در دل‌هایتان سراغ داشته باشد، بهتر از [فدیه و] آنچه را که از شما گرفته شده است به شما می‌دهد و شما را می‌آمرزد؛ و الله آمرزندهٔ مهربان است.»

۷۱. و [ای پیامبر،] اگر بخواهند به تو خیانت کنند، [بدان که] آنان قطعاً پیش از این [نیز] به الله خیانت کرده‌اند و الله [تو را] بر آنان پیروز نمود؛ و الله دانای حکیم است.

۷۲. کسانی که ایمان آوردند و هجرت کردند و با اموال و جان‌هایشان در راه الله جهاد نمودند و کسانی که [مهاجران را] پناه دادند و یاری نمودند، اینان [همه] دوستان یکدیگرند؛ و کسانی که ایمان آوردند و [لی از سرزمین کفر] هجرت نکردند، شما هیچ دوستی [و پیوندی] با آنان ندارید؛ مگر آنکه هجرت کنید؛ و اگر در [کار] دین از شما یاری خواستند، بر شما [واجب] است که [به آنان] یاری رسانید، مگر [اینکه این یاری‌خواهی] علیه گروهی باشد که میان شما و آنان پیمانی برقرار است؛ و الله به آنچه می‌کنید بیناست.

۷۳. و کسانی که کفر ورزیدند، [آنان نیز] دوستان یکدیگرند. اگر [شما مؤمنان به این سفارش دربارهٔ دوست و دشمن] عمل نکنید، فتنه و فساد بزرگ در زمین بر پا می‌گردد.

۷۴. و کسانی که ایمان آوردند و هجرت نمودند و در راه الله جهاد کردند و کسانی که [این مهاجران را] پناه دادند و یاری نمودند، اینان مؤمنان حقیقی هستند. برای آنان [در بهشت] آمرزش و روزی شایسته‌ای خواهد بود.

۷۵. و کسانی که پس از آنان ایمان آوردند و هجرت نمودند و به همراه شما [مؤمنان] جهاد کردند، آنان [نیز] از شما هستند؛ و در [حکم] کتاب الله، خویشاوندان [در میراث]، نسبت به یکدیگر سزاوارترند. به راستی که الله به همه چیز داناست.

فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٩﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَىٰ إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أَخَذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٠﴾

وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنَ وَٰلِيَّتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٧٢﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفَعَّلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٣﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

سوره توبه

بِرَاءةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١﴾

فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ
مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ ﴿٢﴾

وَأَذَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ
اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ
لَّكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ
وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا
وَلَمْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ أَحْدًا فَأَتَوْا إِلَيْهِمْ عَاهِدُهُمْ إِلَى
مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾

فَإِذَا أُنْسِلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ
وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْصُرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ
مَرْصِدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا
سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ
كَلِمَةَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ
إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقْتُمُوا
لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾

۱. [این آیات،] اعلام بیزاری [و پایان تعهد] از طرف الله و پیامبرش نسبت به مشرکانی است که [شما مسلمانان] با آنان پیمان بسته‌اید.

۲. پس [ای مشرکان، فقط] چهار ماه [فرصت دارید که با امنیت کامل] در زمین بگردید و بدانید که [هرگز] نمی‌توانید الله را ناتوان سازید [و از عذابش بگریزید] و الله رسواکننده کافران است.

۳. و [این،] اعلامی است از جانب الله و پیامبرش به مردم در روز حج اکبر [= عید قربان] که: «الله و پیامبرش از مشرکان بیزارند؛ پس اگر توبه کنید، برای شما بهتر است و اگر روی بگردانید [و سرپیچی کنید] بدانید که شما [هرگز] نمی‌توانید الله را ناتوان سازید [و از عذابش بگریزید]؛ و [تو] ای پیامبر، کسانی را که کفر ورزیدند، به عذاب دردناکی بشارت ده.

۴. مگر کسانی از مشرکان که با آنان پیمان بسته‌اید و چیزی از [تعهدات خود نسبت به] شما فروگذار نکرده‌اند و کسی را علیه شما پشتیبانی نکردند؛ پیمان آنان را تا پایان مدتشان به پایان برسانید [که] بی‌تردید، الله پرهیزگاران را دوست دارد.

۵. وقتی ماه‌های حرام سپری شد، مشرکان را هر کجا یافتید، بکشید و آنان را دستگیر کنید و در محاصره بگذارید و در هر گذرگاهی به کمین آنان بنشینید؛ پس اگر توبه کردند و نماز برپا داشتند و زکات پرداختند، رهایشان کنید [چرا که] بی‌تردید الله آمرزنده مهربان است.

۶. و [ای پیامبر،] اگر یکی از مشرکان از تو پناه خواست، پناهِش بده تا سخن الله را بشنود؛ سپس او را به محل امنش برسان. این [امان‌دادن به مشرکان،] به سبب آن است که آنان گروهی نادانند.

۷. چگونه مشرکان می‌توانند نزد الله و پیامبرش [عهد و پیمانی داشته باشند؟ مگر [در مورد] کسانی که با آنان نزدیک مسجد الحرام [در حدیبه] پیمان بسته‌اید. پس تا [مشرکان در مورد آن عهد،] با شما پایدارند، شما [نیز] با آنان پایدار باشید؛ [چرا که] بی‌تردید، الله پرهیزگاران را دوست دارد.

۸. چگونه [پیمان مشرکان ارزش دارد] با اینکه اگر بر شما پیروز [و مسلط] شوند، درباره شما نه [حق] خویشاوندی را مراعات می‌کنند و نه هیچ پیمانی را؟ آنان شما را با زبان خود راضی می‌کنند و حال آنکه دل‌هایشان امتناع می‌ورزد و بیشتر آنان نافرمانند.

۹. آیات الله را به بهای ناچیزی فروختند و [مردم را] از راه او بازداشتند. به راستی چه بد اعمالی انجام می‌دادند!

۱۰. اینان در حق هیچ مؤمنی، نه [حق] خویشاوندی را مراعات می‌کنند و نه پیمانی را؛ و اینانند که تجاوزکارند.

۱۱. پس [با این حال]، اگر توبه کردند و نماز برپا داشتند و زکات پرداختند، برادران دینی شما [مسلمانان] هستند؛ و ما آیات خود را برای گروهی که می‌دانند، به تفصیل بیان می‌کنیم.

۱۲. و اگر [تعهد و] سوگندشان را پس از پیمان خویش شکستند و در دینتان طعنه زدند، با پیشوایان کفر بچنگید؛ زیرا آنان را [نسبت به پیمان‌هایشان] هیچ تعهدی نیست؛ باشد که [از رفتار خود] دست بردارند.

۱۳. [ای مؤمنان]، چرا با گروهی نمی‌جنگید که سوگند [و پیمان] خود را شکستند و در بیرون راندن پیامبر [از مکه] کوشیدند؟ آنان بودند که نخستین بار [با یاری کردن قبیله بکر در برابر خزاعه، جنگ را] با شما آغاز کردند. آیا از آنان می‌ترسید؟ در حالی که اگر ایمان دارید، الله سزاوارتر است که از او بترسید.

۱۴. با آنان بچنگید تا الله آنان را به دست شما عذاب کند و خوار سازد و شما را بر آنان پیروز گرداند و دل‌های مؤمنان را آرام بخشد.

۱۵. و [با شکست کافران]، خشم دل‌های آنان [= مؤمنان] را برطرف کند؛ و الله از هر کس بخواهد درمی‌گذرد؛ و الله دانای حکیم است.

۱۶. آیا پنداشته‌اید که [بدون امتحان الهی] به حال خود رها می‌شوید؟ در حالی که الله هنوز کسانی از شما را که جهاد کرده‌اند و جز الله و پیامبر و مؤمنان [کسی را به دوستی و] همرازی نگرفته‌اند معلوم نکرده است؟ و الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

كَيْفَ وَإِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْرَهُمْ فَلَيْسُونَ ﴿٨﴾

أَشْتَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَن سَبِيلِهِ ۗ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾

فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ ۗ وَنُفِصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

وَإِن نَّكُتُوا أَيْمَنَهُمْ مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعْنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَيْمَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَنَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾

أَلَا تَقْتُلُونَ قَوْمًا نَّكُتُوا أَيْمَنَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَءُكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتُخْشَوْنَهُمْ فَأَلَّهِ أَحَقُّ أَنْ تُخْشَوْهُ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

فَتَلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِيهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾

أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِن دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِجَنَّةٍ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

۱۷. سزاوار نیست که مشرکان، مساجدِ الله را آباد کنند، در حالی که آنان [عملاً] به کفر خویش گواهند [و آن را اظهار می‌کنند]. آنانند که اعمالشان تباه گشته است و خود در آتش [دوزخ] جاودانند.

۱۸. مساجدِ الله را فقط کسانی [باید] آباد کنند که به الله و روز آخرت ایمان آورده‌اند و نماز برپا می‌دارند و زکات می‌پردازند و از غیر الله نمی‌ترسند. امید است که اینان از هدایت‌یافتگان باشند.

۱۹. [ای مشرکان،] آیا آبدادن به حاجیان و آبادکردن مسجد الحرام را با [ایمان و عمل] کسی که به الله و روز واپسین ایمان آورده و در راه الله جهاد کرده است برابر می‌دانید؟ [این دو هرگز] نزد الله برابر نیستند؛ و الله ستمکاران [مشرک] را هدایت نمی‌کند.

۲۰. کسانی که ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه الله با اموال و جان‌های خویش جهاد کردند، نزد الله مقام برتری دارند؛ و اینان همان رستگارانند.

۲۱. پروردگارشان آنان را از جانب خویش به رحمت و خشنودی و باغ‌هایی [در بهشت] مژده می‌دهد که در آنها نعمت‌هایی پایدار دارند.

۲۲. همواره در آن جاودانند. به راستی که پاداش بزرگ [فقط] نزد الله است.

۲۳. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر پدران و برادرانتان کفر را بر ایمان ترجیح دهند، [آنان را] به دوستی نگیرید؛ و هر کس از شما که آنان را به دوستی بگیرد، آنان همان ستمکارانند.

۲۴. [ای پیامبر، به مؤمنان] بگو: «اگر پدران و فرزندان و برادران و همسران و خویشاوندانتان و اموالی که به دست آورده‌اید و تجارتی که از [بی‌رونقی و] کساداش می‌ترسید و خانه‌هایی که به آن دلخوش هستید، نزد شما از الله و پیامبرش و جهاد در راه او محبوب‌ترند، منتظر باشید تا الله فرمان [عذاب] خویش را نازل کند؛ و الله گروه نافرمان را هدایت نمی‌کند.»

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِم بِالْكَفْرِ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾

﴿١٩﴾ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْثَرُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّتْ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءَابَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾

قُلْ إِن كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾

۲۵. بی تردید، الله شما [مؤمنان] را در موقعیت‌های زیادی یاری کرده است و نیز در جنگ ختنین، آنگاه که فراوانی تعدادتان، شما را [شاد و] شگفت‌زده کرد؛ ولی هیچ سودی به حالتان نداشت و زمین - با همه گستردگی - بر شما تنگ آمد؛ آنگاه [به دشمن] پشت کردید [و گریختید].

۲۶. سپس الله آرامش خویش را بر پیامبرش و بر مؤمنان فرو فرستاد و سپاه‌یانی را که شما نمی‌دیدید [به یاری‌تان] فرستاد و کسانی را که کفر ورزیده بودند عذاب کرد؛ و جزای کافران چنین است.

۲۷. سپس الله بعد از آن [عذاب خفت‌بار،] توبه هر کس را بخواهد می‌پذیرد؛ و الله آمرزندهٔ مهربان است.

۲۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مشرکان قطعاً پلیدند؛ پس نباید بعد از امسال به مسجدالحرام نزدیک شوند؛ و اگر [به خاطر قطع تجارت با آنان] از تنگدستی بیم دارید، [بدانید که] اگر الله بخواهد، شما را از بخشش خویش بی‌نیاز می‌سازد. بی‌تردید، الله دانای حکیم است.

۲۹. با کسانی [از اهل کتاب] که به الله و روز قیامت ایمان نمی‌آورند و آنچه را الله و پیامبرش حرام کرده‌اند حرام نمی‌شمارند و دین حق را نمی‌پذیرند بجنگید تا آنگاه که با شکست و خواری به دست خویش جزیه دهند.

۳۰. و یهود گفتند: «عزیر پسر الله است» و نصاری گفتند: «مسیح پسر الله است». این سخن [باطلی] است که بر زبان می‌آورند و به گفتار کسانی که پیش از این کفر ورزیدند شباهت دارد. الله آنان را نابود کند! چگونه [از حق] منحرف می‌شوند؟

۳۱. [این مشرکان،] علما و راهبان خود و [همچنین] مسیح - پسر مریم - را به جای الله [به عنوان] معبودان خویش تلقی کردند؛ حال آنکه دستوری جز این نداشتند که فقط الله یگانه را عبادت کنند که معبودی [به حق] جز او نیست. او تعالی از آنچه [با وی] شریک قرار می‌دهند، منزّه است.

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعَجَبْتُمْ كَثْرَتَكُمْ فَكَمْ تُنَعِنَ عَنْكُمْ شَيْئًا وَصَافَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحَبَتْ ثُمَّ وَابْتِئْتُم مُّذَبِّحِينَ ﴿٢٥﴾

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾

فَقَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٢٩﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَتَلْتَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٣٠﴾

اتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرَهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾

۳۲. آنان می‌خواهند نورِ الله را با سخنان خویش خاموش کنند؛ ولی الله جز این نمی‌خواهد که نور خویش را کامل کند؛ هر چند کافران خوش نداشته باشند.

۳۳. اوست که پیامبرش را با هدایت و دین حق فرستاده است تا آن را بر همهٔ ادیان پیروز گرداند؛ هر چند مشرکان دوست نداشته باشند.

۳۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بی‌تردید، بسیاری از علما [ی یهودی] و راهبان، اموال مردم را به ناحق می‌خورند و [آنان را] از راه الله باز می‌دارند؛ و کسانی که زر و سیم می‌اندوزند و آن را در راه الله انفاق نمی‌کنند، آنان را به عذابی دردناک بشارت بده.

۳۵. روزی که آن [گنجینه‌ها] را در آتش دوزخ سرخ کنند و پیشانی و پهلو و پشتشان را با آن داغ نهند [و بگویند:] «این است آنچه برای خویش می‌اندوختید؛ پس بچشید آنچه را که می‌اندوختید».

۳۶. شمار ماه‌ها نزد الله، [از] روزی که آسمان‌ها و زمین را آفریده است، در کتاب الله [= لوح محفوظ] دوازده ماه است که [جنگ و درگیری در] چهار ماه از آن، حرام است؛ [ذوالقعدة، ذوالحجه، محرم و رجب]. این است آیین استوار [و راه حق]؛ پس در این [چهار ماه] بر خود ستم نکنید و با همه [انواع] مشرکان [و کافران] بجنگید، چنان که آنان با همه شما می‌جنگند؛ و بدانید که الله همراه پرهیزگاران است.

۳۷. بی‌تردید، به تأخیر انداختن [ماه‌های حرام و بر هم زدن ترتیب اصلی آنها، موجب] افزایش کفر است [و] کسانی که کفر ورزیدند با این کار، به گمراهی کشیده می‌شوند. آن [ماه] را یک سال حلال می‌شمارند و یک سال [دیگر] حرام می‌دانند تا با تعداد ماه‌هایی که الله حرام کرده است یکسان سازند؛ پس [به این سبب]، آنچه را که الله حرام کرده است [بر خود] حلال می‌کنند؛ زشتی اعمال آنان برایشان آراسته شده است؛ و الله گروه کافران را هدایت نمی‌کند.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يَتِمَّ نُورُهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٣٢﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾

*يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لِيَآكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَطْلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾

يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فُتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَٰذَا مَا كَنْزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٥﴾

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَٰلِكَ لِلَّذِينَ الْقِيَمُ فَلَا تَظْلَمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقْتَلُونَكُمْ كَافَّةً وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِّيُؤَاطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنَ لَهُمْ سُوءَ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

۳۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، شما را چه شده است که چون به شما گفته می‌شود: «در راه الله رهسپار [جهاد] شوید»، سستی به خرج می‌دهید [و در خانه‌هایتان می‌نشینید]؟ آیا به جای آخرت، به زندگی دنیا دل خوش کرده‌اید؟ [پس بدانید که] کالای زندگی دنیا در برابر آخرت، جز اندکی نیست.

۳۹. [ای مؤمنان]، اگر رهسپار [جهاد] نگردید، [الله] شما را به عذابی دردناک گرفتار می‌کند و به جای شما گروهی دیگر را می‌آورد و [شما با نافرمانی، هرگز] به او تعالی‌زیانی نمی‌رسانید؛ و الله بر هر چیزی تواناست.

۴۰. [ای اصحاب پیامبر]، اگر شما او را یاری نکنید، قطعاً الله [او را یاری می‌کند، همان‌گونه که قبلاً] یاری‌اش نمود؛ هنگامی که کافران او را [از مکه] بیرون کردند، در حالی که او دومین نفر بود [و یک نفر بیشتر همراه نداشت]؛ آنگاه که آن دو در غار [ثور پناه گرفته] بودند، به یار خود [= ابوبکر] گفت: «غم مخور [که] بی‌تردید الله با ماست»؛ پس الله آرامش خود را بر او فرو فرستاد و او را با سپاه‌یانی که آنها را نمی‌دیدید، تأیید [و تقویت] کرد و سخن کسانی را که کفر ورزیدند پست‌تر گرداند؛ و سخن الله است که برتر است؛ و الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۴۱. سبکبار و گرانبار [به هر حالتی، برای جهاد] رهسپار شوید و با اموال و جان‌هایتان در راه الله جهاد کنید، اگر بدانید، این برای شما بهتر است.

۴۲. [ای پیامبر]، اگر مالی در دسترس و سفری [آسان و] کوتاه در پیش بود، قطعاً [منافقان] به دنبال تو می‌آمدند؛ ولی آن راه پر مشقت [= شام] بر آنان دور [و دشوار] نمود؛ و به زودی به الله سوگند خواهند خورد که: «اگر می‌توانستیم، حتماً با شما رهسپار می‌شدیم». [آنان با نافرمانی و سوگند دروغ،] خود را به هلاکت افکندند و الله می‌داند که آنان یقیناً دروغگو هستند.

۴۳. [ای پیامبر]، الله از تو درگذرد! چرا پیش از آنکه [حال] راستگویان بر تو روشن گردد و دروغگویان را بازشناسی، به آنان اجازه دادی [که در جهاد شرکت نکنند]؟

۴۴. کسانی که به الله و روز واپسین ایمان دارند، در جهاد با اموال و جان‌هایشان از تو اجازه [معافیت] نمی‌خواهند؛ و الله به [حال] پرهیزگاران داناست.

۴۵. تنها کسانی از تو اجازه [معافیت از جهاد] می‌خواهند که به الله و روز واپسین ایمان ندارند و دل‌هایشان به تردید آلوده است و در تردید خود سرگردانند.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا مَا لَكُمْ اِذَا قِيْلَ لَكُمْ اَنْفِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَتَاَفَلْتُمْ اِلَى الْاَرْضِ اَرْضَيْتُمْ بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مِنَ الْاٰخِرَةِ فَمَا مَتَّعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٣٨﴾

اِلَّا تَنْفِرُوْا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوْهُ شَيْئًا وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٩﴾

اِلَّا تَنْصُرُوْهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللّٰهُ اِذْ اَخْرَجَهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ثٰنِيْ اٰثِنِيْنَ اِذْ هُمَا فِي الْغَارِ اِذْ يَقُوْلُ لِصٰحِبِهٖ لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلَيْهِ وَاَيَّدُوْهُ بِجُنُوْدٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا السُّفٰلٰى وَكَلِمَةُ اللّٰهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٤٠﴾

اَنْفِرُوْا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجٰهِدُوْا بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيْبًا وَسَفَرًا قٰصِدًا لَّا تَبْعُوْكَ وَاَلَكِنَّ بَعْدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسِيَحِلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَوْ اَسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُوْنَ اَنْفُسَهُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿٤٢﴾

عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ لِمَ اٰذَنْتَ لَهُمْ حَتّٰى يَتَّبِعَنَّ لَكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا وَتَعَلَّمَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٤٣﴾

لَا يَسْتَعِذْنَكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اَنْ يُجٰهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٤﴾

اِنَّمَا يَسْتَعِذْنَكَ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَرْتَابَتْ قُلُوْبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُوْنَ ﴿٤٥﴾

۴۶. و اگر [به راستی] اراده رهسپاری [به قصد جهاد] داشتند، قطعاً ساز و برگی برایش فراهم می‌کردند؛ ولی الله رهسپاری آنان را [برای جهاد در رکاب تو] نپسندید؛ پس آنان را منصرف نمود و [به آنان] گفته شد: «با خانه‌نشینان بمانید».

۴۷. [ای مؤمنان]، اگر [منافقان] همراه شما رهسپار می‌شدند، [به سبب بزدلی و فرار از میدان جنگ]، جز فتنه و فساد برایتان به بار نمی‌آوردند و در میانتان نفوذ می‌نمودند و در حق شما فتنه‌جویی می‌کردند و در جمع شما جاسوسانی دارند؛ و الله به [حال] ستمکاران آگاه است.

۴۸. یقیناً پیش از این [نیز منافقان، بسیار] فتنه‌جویی کردند و کارها را بر تو [وارونه و] آشفته جلوه دادند تا آنکه حق آمد و فرمان الله آشکار گردید، در حالی که آنان کراهت داشتند.

۴۹. و از میان آنان کسی هست که می‌گوید: «به من اجازه بده [که جهاد نکنم] و مرا در فتنه نینداز». آگاه باشید! [منافقان] هم اکنون نیز در فتنه افتاده‌اند و بی‌تردید، دوزخ بر کافران احاطه دارد.

۵۰. [ای پیامبر]، اگر به تو نیکی برسد، آنان را ناراحت می‌کند و اگر مصیبتی به تو رسد، می‌گویند: «ما پیش از این چاره کار خود را اندیشیده‌ایم» و شادمان [نزد خانواده‌هایشان] باز می‌گردند.

۵۱. بگو: «هرگز [مصیبتی] به ما نمی‌رسد، جز آنچه الله برایمان مقرر کرده است، او [دوست و] کارساز ماست و مؤمنان باید بر الله توکل کنند».

۵۲. [به منافقان] بگو: «آیا برای ما جز یکی از دو نیکی [پیروزی یا شهادت] را انتظار دارید؟ در حالی که ما انتظار می‌کشیم الله از جانب خویش یا به دست ما، شما را به عذابی [سخت] گرفتار کند. پس انتظار بکشید که بی‌تردید، ما [نیز] با شما منتظریم».

۵۳. [به منافقان] بگو: «چه با رغبت چه با کراهت انفاق کنید، هرگز از شما پذیرفته نمی‌شود [چرا که] بی‌تردید، شما گروهی نافرمان بوده‌اید».

۵۴. و هیچ چیز مانع قبول انفاق‌هایشان نشد، جز اینکه آنان به الله و پیامبرش کفر ورزیدند و جز با کسالت [و سستی] نماز نمی‌گزارند و جز به کراهت [و بی‌میلی] انفاق نمی‌کنند.

﴿وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِن كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاتِهِمْ فَتَبَطَّهْمُ وَقِيلَ لَهُمْ أَعِدُوا مَعَ الْمُقْعِدِينَ ﴿٤٦﴾﴾

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا وُضْعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمْعُونُ لَهُمُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

لَقَدْ ابْتِغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَرِهُونَ ﴿٤٨﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أُنذِرْنَا لِي وَلَا تَفْتِنِي أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾

إِنْ نُسَبِّحَكَ حَسَنَةً نَسُوهُمُ وَإِنْ نُسَبِّحَكَ مُصِيبَةً يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾

قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَلَ مِنْكُمْ إِنِّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٣﴾

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقَبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَرِهُونَ ﴿٥٤﴾

۵۵. پس [ای پیامبر،] اموال و فرزندان‌شان تو را شگفت‌زده نکند. بی‌تردید، الله می‌خواهد آنان را در زندگی دنیا به این وسیله عذاب کند و در حالی که کافرند جان‌شان برآید.

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾

۵۶. و آنان [= منافقان] به الله سوگند یاد می‌کنند که از شما [مؤمنان] هستند، در حالی که از شما نیستند؛ بلکه آنان گروهی هستند که می‌ترسند [و به این سبب سوگند می‌خورند].

وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنكُمْ وَمَا هُمْ مِّنكُمْ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرُقُونَ ﴿٥٦﴾

۵۷. اگر پناهگاه یا غار یا گریزگاهی پیدا کنند، شتابان به سوی آن روی می‌آورند.

لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأًا أَوْ مَعْرَظًا أَوْ مَدَّخَلًا لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾

۵۸. و برخی از آنان در [تقسیم] صدقات [و غنایم] بر تو خرده می‌گیرند؛ اگر از آن [اموال] به آنان داده شود راضی می‌گردند و اگر چیزی از آن به آنان داده نشود، خشمگین می‌شوند.

وَمِنْهُمْ مَّن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾

۵۹. و [قطعاً برایشان بهتر بود] اگر به آنچه الله و پیامبرش به آنان داده‌اند راضی می‌گشتند و می‌گفتند: «الله برایمان کافی است؛ به زودی الله و پیامبرش از فضل و بخشش خود به ما می‌دهند و ما به الله [امیدوار و] مشتاقیم».

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾

۶۰. زکات اختصاص دارد به فقیران و مستمندان و کارگزاران [جمع‌آوری و توزیع] آن و دلجویی‌شدگان [تازه مسلمان] و برای [آزاد کردن] بردگان و [پرداخت وام] بدهکاران و [جهادگران] در راه الله و [کمک به] درراه‌ماندگان. [این] فریضه‌ای [مقررشده] از جانب الله است؛ و الله دانای حکیم است.

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمَوْلَاتِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرْمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

۶۱. و برخی از آنان [= منافقان] هستند که پیامبر را می‌آزارند و می‌گویند: «او زودباور [و سراپا گوش] است»؛ [ای پیامبر،] بگو: «او برای شما [فقط] شنونده سخن خیر است. [وی] به الله ایمان دارد و [سخن] مؤمنان را باور دارد و برای کسانی از شما که ایمان آورده‌اند رحمتی است»؛ و کسانی که رسول الله را می‌آزارند، عذابی دردناک [در پیش] دارند.

وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنٌ خَيْرٌ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

۶۲. [ای مؤمنان، منافقان] برایتان به الله سوگند یاد می‌کنند تا شما را راضی سازند؛ در حالی که اگر ایمان داشتند، شایسته‌تر [این] بود که الله و پیامبرش را راضی سازند.

يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

۶۳. آیا نمی‌دانند هر کس با الله و رسولش مخالفت [و دشمنی] کند، مسلماً آتش جهنم برای اوست [و] جاودانه در آن خواهد بود؟ این همان رسوایی بزرگ است.

۶۴. منافقان بیم دارند که [مبادا] سوره‌ای درباره‌ی آنان [بر پیامبر] نازل شود و آنان [= مؤمنان] را از آنچه در دل‌های آنان [= منافقان] است آگاه سازد. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «[هر چه می‌خواهید،] مسخره کنید [که] بی‌تردید، الله آنچه را که [از آن می‌پرهیزید و] هراس دارید، افشا خواهد کرد».

۶۵. و اگر از آنان بپرسی: «چرا تمسخر می‌کردید؟» مسلماً می‌گویند: «ما جدی نمی‌گفتیم و [شوخی و] بازی می‌کردیم». بگو: «آیا الله و آیات او و پیامبرش را مسخره می‌کردید؟»

۶۶. عذر نیاورید. به راستی که شما پس از ایمانتان کافر شده‌اید. اگر گروهی از شما را [به خاطر توبه‌شان] ببخشیم، گروهی دیگر را [به سبب سرکشی و ترک انفاق] عذاب خواهیم کرد؛ چرا که بی‌تردید، آنان تبه‌کار بودند.

۶۷. مردان و زنان منافق، [مانند یکدیگر و] از یک گروهند: به کارهای زشت فرمان می‌دهند و از نیکی‌ها باز می‌دارند و دست‌های خویش را [از انفاق] فرومی‌بندند [و] الله را فراموش کردند؛ الله [نیز با بی‌تفاوتی] آنان را به فراموشی سپرد [= رحمت و توفیقش را از آنان سلب نمود]. در حقیقت، این منافقانند که فاسق [و سرکش و گناهکار] هستند.

۶۸. الله به مردان و زنان منافق و [همچنین به] کافران، آتش دوزخ را وعده داده است؛ جاودانه در آن خواهند ماند. همان [آتش] برایشان کافی است و الله لعنتشان کرده است و عذابی پایدار [در پیش] دارند.

۶۹. [شما منافقان] همانند کسانی [هستید] که پیش از شما بودند [بلکه] آنان از شما نیرومندتر بودند و اموال و فرزندان بیشتری داشتند. پس، از بهره‌ی خویش [در دنیا] برخوردار شدند؛ و شما [نیز] از بهره‌ی خود برخوردار شدید چنانکه کسانی که پیش از شما بودند [نیز] از بهره‌ی خویش برخوردار شدند؛ و شما [در گناه تکذیب حق و توهین به پیامبر خود] فرو رفتید، همان طور که آنان فرو رفتند. آنان اعمالشان در دنیا و آخرت تباه گشت و آنانند که زیانکارند.

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَن يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾

يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهِزُّوْا إِنَّا اللَّهُ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾

وَلَمَّا سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَعَآلِيهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٥﴾

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعَفَ عَنَّا طَآئِفَةٌ مِّنْكُمْ نَعَذِّبُ طَآئِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُم مِّنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعْنَةُ اللَّهِ لََّهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٨﴾

كَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلْقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ بِخَلْقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾

۷۰. آیا خبر کسانی که پیش از آنان بودند به آنان نرسیده است؟ [کسانی همچون] قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و اصحاب مدین [= قوم شعیب] و شهرهای زیر و رو شده [قوم لوط] که پیامبران آنان دلایل روشن برایشان آوردند [ولی آنان نپذیرفتند]؛ پس الله بر آن نبود که [با نزول عذاب] به آنان ستم کند؛ بلکه خود بر خویشتن ستم می‌کردند.

۷۱. و مردان و زنان مؤمن، دوستان یکدیگرند؛ [مردم را] به نیکی فرمان می‌دهند و از کارهای ناپسند باز می‌دارند و نماز برپا می‌دارند و زکات می‌پردازند و از الله و پیامبرش اطاعت می‌نمایند. اینانند که الله آنان را مورد رحمت قرار خواهد داد. بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۷۲. الله به مردان و زنان مؤمن، باغ‌هایی [از بهشت] وعده داده است که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ جاودانه در آن خواهند ماند؛ و [نیز] خانه‌های پاکیزه‌ای در بهشت‌های جاودان [به آنان وعده داده است]؛ و رضایت الله [از همه اینها] برتر است. این همان [رستگاری و] کامیابی بزرگ است.

۷۳. ای پیامبر، با کافران و منافقان جهاد کن و بر آنان سختگیر باش؛ و جایگاهشان دوزخ است و چه بد سرانجامی است!

۷۴. [منافقان] به الله سوگند یاد می‌کنند که [سخنان ناپسندی درباره الله و پیامبرش] نگفته‌اند و به راستی که سخن کفر گفته‌اند و پس از اسلام آوردنش [باز] کافر شدند [و با دسیسه برای قتل پیامبر، تصمیم به کاری گرفتند که در آن موفق نشدند. و به عیب‌جویی [و مخالفت] برخاستند مگر پس از آنکه الله و پیامبرش [با بخشیدن غنایم]، آنان را از فضل خویش بی‌نیاز کردند؛ پس اگر توبه کنند، برایشان بهتر است و اگر روی بگردانند، الله آنان را در دنیا و آخرت، به عذابی دردناک دچار می‌سازد و در زمین هیچ کارساز و یآوری نخواهند داشت.

۷۵. بعضی از آنان با الله [عهد و] پیمان بستند که: «اگر [الله] از فضل خود [نصیبی] به ما دهد، قطعاً صدقه [و زکات] خواهیم داد و از نیکوکاران خواهیم بود».

۷۶. اما وقتی [الله] از فضل خود به آنان [نصیبی] بخشید، نسبت به آن بخل ورزیدند و [از آن پیمان] روی گرداندند و [از حق] سرپیچی کردند.

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَتْهُمُ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ وَرِضْوَانٍ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾

يَجْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ أُولُو بِمَا لَمْ يَتَّوَلَوْا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يَعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾

* وَمِنْهُمْ مَّنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَئِنْ آتَيْنَا مِنْ فَضْلِهِ لَتَصَّدَّقَنَّ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾

فَلَمَّا آتَاهُم مِّنْ فَضْلِهِ جَحَلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مَعْرُضُونَ ﴿٧٦﴾

۷۷. پس به سزای آنکه با الله خُلفِ وعده کردند و به خاطر آن که دروغ می‌گفتند، [الله نیز] تا روزی که او را [در قیامت] ملاقات می‌کنند، در دل‌هایشان داغ [و ننگ] نفاق نهاد.

۷۸. آیا ندانسته‌اند که الله راز و نجوایشان را [که در محافل خویش بیان می‌شود، به خوبی] می‌داند و الله دانای رازهای نهان است؟

۷۹. [منافقان] کسانی [هستند] که بر مؤمنانی عیب می‌گیرند که داوطلبانه صدقات [مستحبی زیادی، علاوه بر صدقه واجب] می‌دهند و [همچنین فقرا و] افرادی را که بیش از توان مالی خویش چیزی [برای صدقه] نمی‌یابند مسخره می‌کنند. الله آنان را به تمسخر می‌گیرد و برایشان عذابی دردناک [در پیش] خواهد بود.

۸۰. [ای پیامبر،] چه برای آنان آمرزش بخواهی، چه آمرزش نخواهی، [سودی به حالشان ندارد. حتی] اگر هفتاد بار برایشان آمرزش بخواهی، الله هرگز آنان را نمی‌آمرزد؛ چرا که به الله و پیامبرش کفر ورزیدند، و الله گروه نافرمان را هدایت نمی‌کند.

۸۱. واگذاشته‌شدگان [از غزوه تبوک] پس از [مخالفت با] رسول الله، از خانه‌نشینی خود شادمان شدند و از اینکه با اموال و جان‌هایشان در راه الله جهاد کنند کراهت داشتند و [به افراد سست‌ایمان] می‌گفتند: «در این گرما، رهسپار [جهاد] نشوید». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «آتش دوزخ [از این بسیار] سوزان‌تر است»، اگر می‌فهمیدند».

۸۲. به سزای آنچه می‌کردند، باید [در دنیا] کم بخندند و [در آخرت] بسیار بگریند.

۸۳. و اگر الله تو را به سوی گروهی از آنها بازگرداند و از تو برای همراهی [در جهادی دیگر] اجازه خواستند بگو: «[از این پس،] هرگز با من رهسپار [جهاد] نخواهید شد و هرگز همراه من با هیچ دشمنی نبرد نخواهید کرد؛ زیرا شما نخستین بار به خانه‌نشینی رضایت دادید؛ پس [اکنون نیز] با بازماندگان [از جهاد] بنشینید.

۸۴. و هرگز بر هیچ مُرده‌ای از آنان نماز نخوان و [برای دعا خواندن و طلب آمرزش] بر سر قبرش نایست؛ [چرا که] بی‌تردید، آنان به الله و پیامبرش کفر ورزیده‌اند و در حالی مُردند که نافرمان بودند.

فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَعَذُّوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْفُجُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَلْفِيِّنَ ﴿٨٣﴾

وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾

۸۵. و [ای پیامبر، افزونی] اموال و فرزندان‌شان تو را شگفت‌زده نکند. به راستی جز این نیست که الله می‌خواهد به این [وسیله] آنان را در دنیا عذاب کند و در حالی که کافرند جان‌شان برآید.

۸۶. و هنگامی که سوره‌ای نازل شود [و امر می‌کند] که «به الله ایمان بیاورید و همراه پیامبرش جهاد کنید»، ثروتمندان‌شان [برای رفتن به جهاد] از تو اجازه می‌خواهند و می‌گویند: «بگذار ما با خانه‌نشینان باشیم».

۸۷. آنان راضی شدند که با خانه‌نشینان باشند و بر دل‌هایشان مهر [نفاق] نهاده شده است؛ پس [خیر و صلاح خویش را] در نمی‌یابند.

۸۸. اما پیامبر و کسانی که با او ایمان آورده‌اند، با اموال و جان‌هایشان [در راه الله] جهاد کردند. آنانند که همه نیکی‌ها برایشان است و آنان همان رستگارانند.

۸۹. الله برایشان باغ‌هایی [از بهشت] مهیا کرده است که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است [و] جاودانه در آن می‌مانند. این [همان رستگاری و] کامیابی بزرگ است.

۹۰. و بهانه‌جویان [و عذرتراشان] بادیه‌نشین [نزد تو] آمدند تا به آنان اجازه [معافیت از رفتن به جهاد] داده شود و کسانی که [در ادعای ایمان خود] به الله و پیامبرش دروغ می‌گفتند [بدون هیچ عذر و اجازه‌ای، به جای جهاد،] خانه‌نشین شدند. به زودی به کسانی از آنان که کفر ورزیدند، عذابی دردناک خواهد رسید.

۹۱. بر ناتوانان [= زنان و کودکان] و بیماران و بر کسانی که چیزی نمی‌یابند [تا در راه جهاد] هزینه کنند - اگر برای الله و پیامبرش خیرخواهی کنند - گناهی نیست [که در جهاد شرکت نکنند]. بر نیکوکاران [شان نیز] هیچ راهی [برای سرزنش و مجازات] نیست؛ و الله آمرزندهٔ مهربان است.

۹۲. و [همچنین] گناهی نیست بر کسانی که چون نزد آمدند تا آنان را [برای رفتن به جهاد، بر چهارپایی] سوار کنی، [به آنان] گفتمی: «چیزی پیدا نمی‌کنم که شما را بر آن بنشانم». آنان بازگشتند در حالی که چشمانشان از این اندوه، اشکبار بود که چیزی نمی‌یابند تا [در راه جهاد] هزینه کنند.

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

وَإِذَا أَنْزَلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُولُو الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾

لَكِنَّ الرُّسُولَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأَوْلِيَتِكُمْ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾

لَيْسَ عَلَى الضَّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩١﴾

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا اتَّوَكَّلُوا لِيْتَهِمَهُمْ قُلْتَ لَا أُحَدِّثُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يَنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾

۹۳. راه [سرزنش و مجازات] تنها بر کسانی [گشوده] است که با آنکه توانگرند [و امکان جهاد دارند]، از تو اجازه می‌خواهند [که در جهاد شرکت نکنند]. آنان به این رضایت داده‌اند که با خانه‌نشینان باشند و الله بر دل‌هایشان مهر [نفاق] زده است؛ پس [خیر و صلاح خویش را] در نمی‌یابند.

۹۴. وقتی [از غزوه تبوک] به سویشان بازگردید، برایتان عذر می‌آورند. [ای پیامبر]، بگو: «عذر نیاورید؛ ما هرگز [سخن] شما را باور نمی‌کنیم. در حقیقت، الله ما را از اخبار شما آگاه کرده است و به زودی الله و پیامبرش رفتارشان را خواهند دید [که آیا توبه می‌کنید یا بر نفاق می‌مانید]. آنگاه به سوی [الله] دانای پنهان و آشکار بازگردانده می‌شوید و او شما را از آنچه می‌کردید آگاه می‌کند».

۹۵. [ای مؤمنان، پس از جنگ] وقتی به سوی آنان [= منافقان] بازگردید، برایتان به الله سوگند یاد می‌کنند تا از [گناه] آنان چشم‌پوشی کنید. پس از آنان روی بگردانید؛ [چرا که] بی‌تردید، آنان پلیدند و به [سزای] آنچه می‌کردند، جایگاهشان دوزخ است.

۹۶. برایتان سوگند یاد می‌کنند تا از آنان راضی شوید. [حتی] اگر شما از آنان راضی شوید، الله هرگز از گروه نافرمان راضی نمی‌گردد.

۹۷. کفر و نفاق اعراب [بادیه‌نشین، از دیگران] شدیدتر است و سزاوارترند که حدود آنچه را که الله بر پیامبرش نازل کرده است ندانند؛ و الله دانای حکیم است.

۹۸. و برخی از اعراب [بادیه‌نشین] هستند که آنچه را [در راه الله] هزینه می‌کنند، خسارتی [برای خود] می‌دانند و پیشامدهای بد را برایتان انتظار می‌کشند [تا از شما رهایی یابند]. پیشامد بد بر خودشان باد؛ و الله شنوای داناست.

۹۹. و برخی [دیگر] از اعراب [بادیه‌نشین] هستند که به الله و روز واپسین ایمان دارند و آنچه را که انفاق می‌کنند باعث نزدیکی به الله و [نتیجه] دعا‌های پیامبر [در حق خویش] می‌دانند. آگاه باشید! [این انفاق]، مایه نزدیکی آنهاست. الله [در قیامت] آنان را در جوار رحمت خویش درخواهد آورد. بی‌تردید، الله آمرزنده مهربان است.

﴿إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾﴾

﴿يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ تُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾﴾

﴿سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾﴾

﴿يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾﴾

﴿الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾﴾

﴿وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمْ الدَّوَابِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾﴾

﴿وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَّا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٩﴾﴾

وَالسَّبِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ
لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾

۱۰۰. و پیشگامان نخستین - از مهاجران و انصار- و کسانی
که به نیکی از آنان پیروی کردند، الله از آنان راضی گشت و
آنان [نیز] از او راضی شدند؛ و باغ‌هایی [در بهشت]
برایشان مهیا کرده است که جویبارها از زیر [درختان] آن
جاری است؛ جاودانه در آن خواهند ماند. این همان
[رستگاری و] کامیابی بزرگ است.

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُنْفِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ
الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى التَّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ خُنُّ نَعْلَمُهُمْ
سَعُدْبَهُمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿١٠١﴾

۱۰۱. و برخی از اعراب [بادیه‌نشین مدینه] که پیرامون شما
هستند، [گروهی] منافقند و از اهل مدینه [نیز] گروهی به
نفاق خو گرفته‌اند. [ای پیامبر،] تو آنان را نمی‌شناسی
[ولی] ما آنان را می‌شناسیم. آنان را دو بار عذاب خواهیم
کرد، سپس به سوی عذابی بزرگ [در قیامت] فرستاده
می‌شوند.

وَأَخْرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ
سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٠٢﴾

۱۰۲. و گروهی دیگر به گناهان خود [درباره فرار از جهاد]
اعتراف کرده‌اند. [آنان] کار شایسته و ناشایسته را به هم
آمیخته‌اند. امید است که الله توبه آنان را بپذیرد؛ [چرا که]
بی‌تردید، الله آمرزندهٔ مهربان است.

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ
عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾

۱۰۳. از اموال آنان [= توبه‌کاران] صدقه [و زکات] بگیر، تا به
وسیله آن، آنان را [از گناه] پاک گردانی و درجاتشان را بالا
بری؛ و برایشان دعا کن [چرا که] یقیناً دعای تو [رحمتی
برایشان و] مایه آرامش برای آنان است؛ و الله شنوای
داناست.

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ
الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾

۱۰۴. آیا نمی‌دانند الله است که توبه را از بندگانش
می‌پذیرد و صدقات را می‌ستاند؛ و بی‌تردید، الله است که
توبه‌پذیر مهربان است.

وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ
وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

۱۰۵. و [ای پیامبر، به متخلفان از جهاد و توبه‌کاران] بگو:
«به عمل بکوشید [و آنچه را که از دست داده‌اید جبران
کنید] که الله و پیامبرش و مؤمنان، کارهای شما را خواهند
دید؛ و به زودی به سوی [الله] دانای پنهان و آشکار
بازگردانده می‌شوید، سپس او [در قیامت] شما را از آنچه
انجام می‌دادید آگاه می‌سازد».

وَأَخْرُونَ مُرْجُونَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ
عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾

۱۰۶. و گروهی دیگر [از متخلفان توبه‌کنندگان] هستند که
سرنوشت آنان [به فرمان الله موکول است]: یا آنان را عذاب
می‌کند و یا توبه‌شان را می‌پذیرد؛ و الله دانای حکیم است.

۱۰۷. و کسانی [از منافقان هستند] که به هدف زیان رساندن [به مسلمانان] و [تقویت] کفر و تفرقه افکنی میان مؤمنان، مسجدی ساختند [تا] کمینگاهی باشد برای کسانی که با الله و پیامبرش از پیش در جنگ بودند؛ و البته آنان سوگند یاد می‌کنند که قصدی جز نیکی [و خدمت] نداشته‌ایم؛ و [لی] الله گواهی می‌دهد که آنان قطعاً دروغگو هستند.

۱۰۸. [ای پیامبر،] هرگز در آن مسجد [به نماز] نایست؛ [زیرا] شایسته‌تر است در مسجدی [به نماز] بایستی که از روز نخست، بر پایه پرهیزگاری بنا شده است. [آری، مسجد قباست] که در آن، مردانی هستند که دوست دارند [از گناه و آلودگی] پاک و پاکیزه گردند؛ و الله پاکیزگان را دوست دارد.

۱۰۹. آیا کسی که بنیان [کار] خویش را بر پایه پرهیزگاری و رضایت الله بنا نهاده بهتر است یا کسی که بنیان خویش را بر لبه پرتگاهی در شرف ریزش [و سقوط] بنا نهاده است و با آن در آتش دوزخ سرنگون می‌گردد؟ و الله گروه ستمکاران را [به سبب کفر و نفاقشان] هدایت نمی‌کند.

۱۱۰. آن بنایی که آنان بنیان نهاده‌اند، پیوسته در دل‌هایشان مایه تردید [و نفاق] خواهد بود مگر آنکه دل‌هایشان پاره‌پاره شود [و بمیرند]؛ و الله دانای حکیم است.

۱۱۱. بی‌تردید، الله از مؤمنان، جان‌ها و اموالشان را به [بهای] اینکه بهشت برای آنان باشد، خریده است؛ همان کسانی که در راه الله می‌جنگند و [کافران را] می‌کشند و [یا خود به دست آنها] کشته می‌شوند. [این پاداش،] به عنوان وعده‌ای راست و درست در تورات و انجیل و قرآن بر عهده اوست؛ و کیست که از الله به پیمان خویش وفادارتر است؟ پس [ای مؤمنان،] به معامله‌ای که با او کرده‌اید شادمان باشید؛ و این همان [رستگاری و] کامیابی بزرگ است.

۱۱۲. [کسانی که چنین پاداشی دارند، همان] توبه‌کنندگان، عبادت‌کنندگان، سپاسگزاران، روزه‌داران، رکوع‌کنندگان، سجده‌کنندگان، فرمان‌دهندگان به کارهای پسندیده و بازدارندگان از کارهای ناپسند و پاسداران حدود [و احکام] الهی هستند؛ و آن مؤمنان را [که چنین هستند، به بهشت] بشارت بده.

وَالَّذِينَ أَخَذُوا مَسْجِدًا ضَرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفْنَ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَّطَّهُرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿١٠٨﴾

أَفَمَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٩﴾

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾

﴿١١١﴾ إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بَبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ ۗ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٢﴾

التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّاجِدُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٣﴾

۱۱۳. برای پیامبر و کسانی که ایمان آوردند سزاوار نیست که برای مشرکان - پس از اینکه برایشان آشکار شد که آنان اهل دوزخند - آمرزش بخواهند؛ هر چند از نزدیکان [شان] باشند.

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾

۱۱۴. آمرزش خواهی ابراهیم برای پدرش [آزر]، جز به خاطر وعده‌ای که به او داده بود صورت نگرفت؛ اما وقتی برایش آشکار شد که وی دشمن الله است، از او بیزاری جست [و برایش دعا نکرد]. به راستی که ابراهیم، بسی نیایشگر و بردبار بود.

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾

۱۱۵. و الله هرگز بر آن نیست که گروهی را پس از آنکه هدایتشان کرده است گمراه بگذارد؛ مگر آنکه چیزی را که باید [از آن] پرهیز کنند برایشان روشن کرده باشد [و آنان به آن عمل نکرده باشند]. بی‌تردید، الله به هر چیزی داناست.

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

۱۱۶. در حقیقت، فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن الله است. [اوست که] زنده می‌کند و می‌میراند؛ و شما به جز الله هیچ کارساز و یآوری ندارید.

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾

۱۱۷. بی‌گمان، الله بر پیامبر و مهاجران و انصار که در هنگام دشواری [غزوه تبوک] از او پیروی کردند رحمت آورد؛ بعد از آنکه نزدیک بود دلهای گروهی از آنان بلغزد [و به سبب سختی‌های فراوان، جهاد را ترک کنند] سپس [باز هم] توبه آنان را پذیرفت. بی‌تردید، او تعالی [نسبت] به آنان دلسوز [و] مهربان است.

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبَ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾

۱۱۸. و [همچنین توبه] آن سه نفری [را قبول کرد] که امرشان به تأخیر انداخته شد؛ آنگاه که [مسلمانان از آنان بریدند و] زمین با همه فراخی‌اش بر آنان تنگ شد و از خود [نیز] به تنگ آمدند و دانستند که از الله، جز به سوی خود او پناهگاهی نیست؛ پس [الله با بخشایش خویش] به آنان بازگشت تا توبه کنند [و از آنان درگذشت]. یقیناً الله است که توبه‌پذیر مهربان است.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾

۱۱۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید و با راستگویان باشید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾

۱۲۰. سزاوار نیست که اهل مدینه و اعراب [بادیه‌نشین] پیرامون آنان، از [همراهی با] رسول الله بازمانند و حفظ جان خویش را بر او مقدم شمارند؛ زیرا در راه الله هیچ تشنگی و رنج و گرسنگی‌ای به آنان نمی‌رسد و در هیچ مکانی که کافران را به خشم می‌آورد قدم نمی‌گذارند و به دشمن هیچ [گزند و] دستبردی نمی‌رسانند، مگر اینکه به [پاداش] آن، کاری شایسته برای آنان [در نامه‌های اعمالشان] ثبت می‌شود. به راستی که الله پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌گرداند.

۱۲۱. و هیچ مال کوچک یا بزرگی را [در راه الله] انفاق نمی‌کنند و [در راه جهاد] از هیچ سرزمینی نمی‌گذرند مگر اینکه [پاداش آن] برایشان ثبت می‌شود تا الله بر اساس نیکوترین [طاعت و] کردارشان به آنان پاداش دهد.

۱۲۲. و سزاوار نیست که مؤمنان همگی رهسپار [جهاد] شوند. پس چرا از هر گروهی از آنان، عده‌ای رهسپار نمی‌شوند [و عده‌ای نیز همراه پیامبر نمی‌مانند] تا [به سبب آنچه از او فرامی‌گیرند] در دین آگاهی بیابند و قوم خود را - وقتی به سوبشان بازگشتند - بیم دهند؟ باشد که آنان [از کیفر الهی بترسند و] بپرهیزند.

۱۲۳. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، با کافرانی که نزدیک [محل زندگی] شما هستند بجنگید [تا خطرشان را دفع نمایید]؛ و آنان باید در شما شدت و خشونت بیابند؛ و بدانید که الله با پرهیزگاران است.

۱۲۴. و هنگامی که سوره‌ای نازل می‌گردد، بعضی از آنان [به دیگران] می‌گویند: «این [سوره]، به ایمان کدامیک از شما افزود؟». اما کسانی که ایمان آورده‌اند، بر ایمانشان می‌افزاید و [به آن] شادمان می‌گردند.

۱۲۵. و اما کسانی که در دل‌هایشان بیماری [شک و نفاق] است، پلیدی‌ای بر پلیدی‌شان می‌افزاید و در حالی که کافرنده می‌میرند.

۱۲۶. آیا آنان نمی‌بینند که هر سال، یک یا دو بار آزمایش می‌شوند؟ اما نه توبه می‌کنند و نه پند می‌پذیرند.

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْشُونَ مَوْطِئًا يَعِظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نَيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾

* وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾

وَإِذَا مَا أَنْزَلْنَا سُورَةً فَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ إِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾

أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾

۱۲۷. و هنگامی که سوره‌ای نازل می‌شود [که احوال منافقان را بیان نموده است]، بعضی از آنان به بعضی دیگر نگاه می‌کنند [و می‌گویند: «آیا کسی شما را می‌بیند؟» سپس [مخفیانه از مجلس پیامبر] بازمی‌گردند. الله دل‌هایشان را [از خیر و هدایت] بازگردانده است؛ زیرا آنان گروهی هستند که نمی‌فهمند.

۱۲۸. یقیناً پیامبری از [میان] خود شما به سویتان آمد که رنج‌دیدنتان بر او [گران و] دشوار است و بر [هدایت] شما سخت اصرار دارد و [نسبت] به مؤمنان، دلسوز [و] مهربان است.

۱۲۹. پس [ای پیامبر،] اگر [مشرکان و منافقان از حق] رویگردان شدند، بگو: «الله برای من کافی است. هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ تنها بر او توکل کردم و او پروردگارِ عرش بزرگ است.»

وَإِذَا مَا أَنْزَلَتْ سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرِيكُمْ مِّنْ أَحَدٍ ثُمَّ انصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٢٧﴾

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

سوره یونس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الر [= الف. لام. را]. این آیات کتاب پر حکمت است.

۲. آیا برای مردم موجب شگفتی است که به مردی از خودشان وحی کرده‌ایم که: «به مردم [درباره عذاب آخرت] هشدار بده و به کسانی که ایمان آورده‌اند بشارت بده که برای آنان نزد پروردگارشان پاداشی نیکوست»؟ کافران گفتند: «این [مرد] قطعاً جادوگری آشکار است».

۳. بی‌گمان، پروردگار شما الله است که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید؛ سپس [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت. او کار [جهان] را تدبیر می‌کند [و در روز قیامت] هیچ شفاعتگری نیست مگر پس از اجازه او. این الله است، پروردگارتان؛ پس او را عبادت کنید. آیا پند نمی‌گیرید؟

۴. بازگشت همه شما به سوی اوست. وعده الله [در مورد قیامت] حق است. اوست که آفرینش را آغاز می‌کند، آنگاه [پس از مرگ] آن را باز می‌گرداند تا کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند، به عدالت پاداش دهد؛ و کسانی که کفر ورزیدند - به سزای آنکه کافر بودند - شربتی از آب جوشان و عذابی دردناک [در پیش] دارند.

۵. اوست که خورشید را درخشان نمود و ماه را تابان کرد و جایگاه‌ها [ی مشخصی] برایش قرار داد تا [با تغییر وضع ماه] شمارش سال‌ها و حساب [زندگی خود] را بدانید. الله اینها را جز به حق نیافریده است. او نشانه‌ها [خود] را برای گروهی که می‌دانند، به تفصیل بیان می‌کند.

۶. بی‌گمان، در آمد و شد شب و روز و آنچه الله در آسمان‌ها و زمین آفریده است برای کسانی که پروا می‌کنند، نشانه‌ها [ی قدرت الهی] است.

۷. کسانی که به دیدار ما امید [و باور] ندارند و به زندگانی دنیا راضی شدند و به آن دل بسته‌اند و کسانی که از آیات ما غافلند،

۸. اینان به سزای آنچه انجام می‌دادند، جایگاهشان آتش [دوزخ] است.

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ قَالَ الْكٰفِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسَجْرٌ مِّنْ بَيْنِنا ﴿٢﴾

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۗ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ۗ ذٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدُوهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ بِالْقِسْطِ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۗ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ لآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ ءَايٰتِنَا غٰفِلُونَ ﴿٧﴾

أُولٰٓئِكَ مَا لَهُمْ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٩﴾

۹. بی‌تردید، کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند، پروردگارشان آنان را به پاس ایمانشان، به باغ‌های [بهشت پر] نعمت هدایت می‌کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است.

دَعَوْنَهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَعَآخِرُ
دَعَوْنَهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

۱۰. دعایشان در آنجا [این است: «الهی، تو پاک و منزهی» و درودشان [در آنجا] «سلام» است و پایان دعایشان این است که: «حمد و سپاس، مخصوص الله - پروردگار جهانیان - است».

*وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ
إِلَيْهِمْ أَجْلُهُمْ فَنَذَرَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾

۱۱. و اگر [الله] برای مردم، بدی را با همان شتاب می‌خواست که آنان نیکی را می‌خواهند [و نفرین‌هایی را که در حق خود و اموال و فرزندان‌شان می‌کنند مستجاب می‌کرد]، قطعاً اجلشان فرا رسیده بود. اما کسانی را که به دیدار ما امید [و باور] ندارند، وامی‌گذاریم تا در [گمراهی و] سرکشی‌شان سرگردان بمانند.

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا
فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّ مَسَّهُ
كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

۱۲. و چون به انسان گزند می‌رسد، [در هر حال که باشد] به پهلو خوابیده یا نشسته یا ایستاده ما را می‌خواند. اما همین که آن گزند را از وی برطرف کردیم، چنان می‌رود که گویی هرگز ما را برای دفع گزند که به او رسیده بود نخوانده است. به همین صورت، برای اسرافکاران [نیز] آنچه می‌کردند [در نظرشان] آراسته شده است.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾

۱۳. و [ای مشرکان،] بی‌تردید، ما امت‌های پیش از شما را هنگامی که ظلم کردند هلاک کردیم، در حالی که پیامبران‌شان با دلایل روشن به سویشان آمدند و [لی] آنان بر آن نبودند که ایمان بیاورند. ما گروه مجرمان را این گونه کیفر می‌دهیم.

ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ
كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

۱۴. سپس بعد از [نابودی] آنان، شما [مردم] را جانشینان آنها [در] زمین قرار دادیم تا بنگریم که چگونه رفتار می‌کنید.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ
لِقَاءَنَا أَتُتْلَىٰ عَلَيْنَا غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدَّلَهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ
أُبَدِّلَهُ مِنْ تَلْقَائِي نَفْسِي إِنْ أَتَّبِعَ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي
أَخَافُ أَنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾

۱۵. و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان خوانده می‌شود، کسانی که به دیدار ما [در قیامت] امید ندارند می‌گویند: «[ای محمد،] قرآنی غیر از این بیاور [که مطابق میل ما باشد] یا آن را تغییر بده». [تو ای پیامبر، به آنان] بگو: «من حق ندارم که آن را از پیش خود تغییر دهم و پیروی نمی‌کنم مگر از چیزی که بر من وحی می‌شود و اگر از پروردگارم نافرمانی کنم، از عذاب روز بزرگ می‌ترسم».

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُمْ عَلَيْهِمْ قُلْ وَلَا أَدْرِيكُمْ بِهِ فَقَدْ
لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾

۱۶. بگو: «اگر الله می‌خواست، نه من آن را بر شما می‌خواندم و نه او [= الله] شما را از آن آگاه می‌کرد. به راستی که پیش از این [دعوت،] عمری را در میان شما گذرانده‌ام. آیا نمی‌اندیشید؟»

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ
إِنَّهُ لَا يَفْلِحُ الْمَجْرُمُونَ ﴿١٧﴾

۱۷. پس کیست ستمکارتر از آن کس که بر الله دروغ بندد یا آیاتش را تکذیب کند؟ بی گمان، مجرمان رستگار نخواهند شد.

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَتُونَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَنتَبِئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾

۱۸. و [مشرکان] به جای الله چیزهایی را عبادت می کنند که نه به آنان زیانی می رساند و نه سودی به آنان می بخشد و می گویند: «اینها، [واسطه ها و] شفاعتگران ما نزد الله هستند». [ای پیامبر،] بگو: «آیا [به گمان خود،] الله را از چیزی [= شریکی] آگاه می سازید که در آسمان ها و زمین [برایش قائلید و خود] نمی داند؟» او تعالی منزّه است و از چیزهایی که با وی شریک می سازند، برتر است.

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾

۱۹. [در آغاز،] مردم جز امتی واحد [که الله را به یگانگی عبادت می کردند] نبودند، سپس اختلاف کردند؛ و اگر پیشتر [در مورد مهلت به گناهکاران و حسابرسی در قیامت] سخنی از جانب پروردگارت بیان نشده بود، یقیناً [در همین دنیا] درباره آنچه با هم اختلاف می کنند، میانشان داوری می شد.

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِن رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

۲۰. و [مشرکان] می گویند «چرا [معجزه و] نشانه ای از [جانب] پروردگارش بر او نازل نشده است؟». [ای پیامبر،] بگو: «[آگاهی از] غیب، تنها از آن الله است؛ پس انتظار بکشید که من [نیز] با شما از منتظرانم».

وَإِذَا أَدْفَنَّا النَّاسَ رَحْمَةً مِّن بَعْدِ ضَرَاءَ مَسْتَهُمْ إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُوبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾

۲۱. و هنگامی که به مردم - پس از [زیان و] رنجی که به آنان رسیده است - [نعمت و] رحمتی بچشانیم، به ناگاه در آیات ما [تمسخر و] نیرنگ می کنند. بگو: «الله در نیرنگ زدن سریع تر است». بی تردید، فرستادگان [= فرشتگان] ما هر چه را نیرنگ می کنید، می نویسند.

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِن أُجِيتْنَا مِنْ هَٰذِهِ لَتَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٢٢﴾

۲۲. [ای مردم،] او همان ذاتی است که شما را در خشکی و دریا به حرکت درمی آورد تا آنگاه که در [دریا بر] کشتی قرار می گیرید و [کشتی ها] با بادی دلپذیر آنان را [به سوی مقصد] حرکت می دهند و [سرنشینان] به آن شادمان می شوند. [ناگهان] طوفان شدیدی می وزد و موج از هر طرف [به سویشان] می آید و گمان می کنند که راه گریزی ندارند [و هلاک خواهند شد؛ آنگاه] الله را از روی اخلاص می خوانند که: «اگر ما را از این [گرفتاری] نجات دهی، قطعاً از سپاسگزاران خواهیم شد».

فَلَمَّا أَجَبَهُمْ إِذَا هُمْ يَبْعُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَتَأَيَّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ مَتَّعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

۲۳. اما وقتی [الله] آنان را نجات می دهد، به ناحق در زمین سرکشی [و ستم] می کنند. ای مردم، سرکشی [و ستم] شما تنها به زیان خودتان است؛ [چرا که فقط] بهره [ی ناچیزی از] زندگی دنیا [می برید و] سپس بازگشتتان به سوی ما خواهد بود؛ آنگاه شما را از آنچه [در دنیا] انجام می دادید، باخبر می سازیم.

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ عَلَيْهَا أَتْلَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَعْنَ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْأَيَّاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

۲۴. جز این نیست که مثال زندگی دنیا همچون آبی است که از آسمان فروریختیم؛ پس گیاهان [گوناگون] زمین - از آنچه مردم و دامها می‌خورند - با آن درآمیخت [و روید] تا آنگاه که زمین پیرایه خود را [با گل‌ها و گیاهان] برگرفت و آراسته شد و ساکنانش پنداشتند که آنان بر آن توانایی دارند [تا از محصولاتش بهره‌مند گردند؛ ولی ناگهان] شبی یا روزی، فرمان [ویرانی] ما آمد و آن [کشت و میوه] را چنان درو کردیم که گویی دیروز هیچ نبوده است. ما نشانه‌ها [ی خود] را برای مردمی که می‌اندیشند، اینچنین به روشنی بیان می‌کنیم.

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾

۲۵. و الله [شما را] به سرای سلامت [= بهشت] و فرامی‌خواند و هر کس را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند.

*لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٦﴾

۲۶. برای کسانی که نیکی کرده‌اند، پاداش نیک [= بهشت] است و افزون بر آن، [رؤیت باری تعالی است؛] و تیرگی و خواری، چهره‌هایشان را نخواهد پوشاند. اینان اهل بهشتند [و] جاودانه در آن خواهند ماند.

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَّا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧﴾

۲۷. و کسانی که مرتکب بدی‌ها شدند، [بدانند] سزای [هر] بدی، همانند آن است؛ و خواری [چهره‌های] آنان را می‌پوشاند و در برابر [عذاب] الله هیچ [مانع و] محافظی ندارند. [چنان می‌شوند که] گویی چهره‌هایشان با پاره‌ای از شب تاریک پوشانده شده است. اینان اهل آتشند و جاودانه در آن خواهند ماند.

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِلَّا نَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾

۲۸. [و ای پیامبر، یاد کن از] روزی که همه آنان را گرد می‌آوریم؛ آنگاه به کسانی که شرک ورزیده‌اند می‌گوییم: «شما و شریکانتان [= معبودانتان] بر جای خود بمانید»؛ سپس میان آنها جدایی می‌افکنیم و شریکانشان می‌گویند: «در حقیقت، شما ما را عبادت نمی‌کردید،

فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ﴿٢٩﴾

۲۹. و کافی است که الله میان ما و شما گواهی دهد [که ما به شرک‌ورزی شما راضی نبودیم و] از عبادت شما کاملاً بی‌خبر بودیم».

هُنَالِكَ تَبْلُغُوا كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمْ الْحَقُّ وَصَلَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾

۳۰. آنجاست که هر کسی آنچه را از پیش فرستاده است [بررسی کرده و] می‌آزماید و همگی به سوی الله - کارساز حقیقی‌شان - بازگردانده می‌شوند و دروغ‌هایی که [درباره شفاعت معبودها] می‌بافتند همه محو و نابود می‌گردد.

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾

فَذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعَدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ
فَأَنَّى تُصْرَفُونَ ﴿٣٢﴾

كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُمْ قُلْ
اللَّهُ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُمْ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٣٤﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي
لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمَّنْ لَا يَهْدِي
إِلَّا أَنْ يُهْدَىٰ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ
شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ
تَصَدِيقٌ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلٌ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ
مِنَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مِنَ
أَسْطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

۳۱. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «کیست که از آسمان و زمین به شما روزی می‌بخشد؟ یا کیست که بر گوش‌ها و دیدگان حاکم است؟ و کیست که [موجود] زنده را از [ماده] بی‌جان بیرون می‌آورد و [ماده] بی‌جان مرده را از [موجود] زنده خارج می‌سازد؟ و کیست که کار [جهان و جهانیان] را تدبیر می‌کند؟» خواهند گفت: «الله». پس بگو: «آیا پروا نمی‌کنید؟»

۳۲. پس آن الله [یکتا]، پروردگار حقیقی شماست و بعد از حقیقت، جز گمراهی چیست؟ پس چگونه [از حق] بازگردانده می‌شوید؟

۳۳. این گونه سخن پروردگارت درباره کسانی که [از فرمان او] نافرمانی کردند به حقیقت پیوست که «آنان ایمان نمی‌آورند».

۳۴. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «آیا از شریکان [=معبودان] تان کسی هست که آفرینش را آغاز کند و سپس آن را [پس از مرگ] بازگرداند؟» بگو: «الله است که آفرینش را آغاز می‌کند سپس آن را بازمی‌گرداند؛ پس به کجا منحرف می‌شوید؟»

۳۵. بگو: «آیا از معبودانتان کسی هست که به سوی حق رهبری کند؟» بگو: «[تنها] الله است که به سوی حق رهبری می‌کند؛ پس آیا کسی که به سوی حق رهبری می‌کند سزاوارتر است پیروی شود یا کسی که خود راه نمی‌یابد مگر آنکه هدایتش کنند؟ پس شما را چه شده است؟ چگونه داوری می‌کنید؟»

۳۶. و بیشتر آنان جز از گمان پیروی نمی‌کنند؛ [در حالی که] گمان هرگز [انسان را] از [شناخت] حق بی‌نیاز نمی‌گرداند. بی‌تردید، الله به آنچه می‌کنند داناست.

۳۷. و نشاید که این قرآن از جانب غیر الله [و] به دروغ ساخته شده باشد؛ بلکه تصدیق‌کننده کتاب‌هایی است که پیش از آن آمده است و شرح [احکام] آنهاست و تردیدی در آن نیست [و] از [جانب] پروردگار جهانیان [نازل شده] است.

۳۸. یا می‌گویند: «[محمد] آن [سخنان] را به دروغ [به الله] نسبت داده است؟» بگو: «اگر راست می‌گویید، یک سوره همانند آن بیاورید و به جز الله، هر کس را می‌توانید [به یاری] بخوانید».

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ
كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

۳۹. [چنین نیست] بلکه چیزی را تکذیب کردند که به شناختش احاطه نداشتند و هنوز واقعت آن [و حقیقت اخبارش] برایشان روشن نشده است. کسانی که پیش از آنان بودند نیز [پیامبران و آیات الله را] همین گونه تکذیب کردند. پس [ای پیامبر،] بنگر که عاقبت ستمکاران چگونه بود.

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِءِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِءِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾

۴۰. و از میان آنان [= مشرکان] کسی هست که به آن [= قرآن] ایمان می آورد و از آنان کسی هست که [هرگز] به آن ایمان نمی آورد؛ و پروردگارت به [حال] مفسدان آگاه تر است.

وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيءُونَ
مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾

۴۱. و اگر [کافران] تو را دروغگو انگاشتند، پس بگو: «[نتیجه] عمل من برای خودم و [سزای] عمل شما برای خودتان است. شما از آنچه من می کنم بیزارید و من [نیز] از آنچه [شما] می کنید بیزارم».

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا
يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

۴۲. و برخی از آنها [در ظاهر] به تو گوش فرامی دهند؛ اما مگر تو می توانی ناشنویان را [که از شنیدن کلام حق عاجزند] شنوا کنی، هر چند خردورزی نکنند؟

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْىَ وَلَوْ كَانُوا لَا
يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾

۴۳. و از میان آنان کسانی هستند که [با چشم ظاهری] تو را می نگرند؛ اما آیا تو می توانی نابینایان را هدایت کنی، هر چند که اهل بصیرت نباشند؟

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾

۴۴. یقیناً الله هیچ ستمی به مردم نمی کند؛ ولی مردم [هستند که با شرک و نافرمانی] به خویشان ستم می کنند.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَنْ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ
يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا
كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾

۴۵. و روزی که [الله] آنان را [در پیشگاه خویش] گرد می آورد، [چنان احساس می کنند که] گویی جز ساعتی از روز [در دنیا] درنگ نکرده اند [و در آنجا] یکدیگر را می شناسند. بی تردید، کسانی که دیدار الله را دروغ می انگاشتند، زیان دیدند و هدایت نیافتند.

وَأَمَّا نُورِيَّتِكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيْتِكَ فَإِلَيْنَا
مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾

۴۶. و [ای پیامبر،] اگر بخشی از آنچه [از عذاب] را که به آنان وعده داده ایم به تو نشان دهیم یا جان تو را [پیش از عذاب آنان] بگیریم، [در هر حال،] بازگشتشان به سوی ماست؛ آنگاه الله بر آنچه می کنند گواه است.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

۴۷. هر امتی پیامبری دارد؛ هنگامی که پیامبرشان آمد [برخی مؤمن و برخی کافر شدند؛ و روز قیامت] میان آنان به عدالت داور می شود و [هرگز] به آنان ستم نخواهد شد.

۴۸. [مشرکان به پیامبر] می‌گویند: «اگر [تو و پیروانت] راست می‌گویید، این وعده [عذاب] چه زمانی خواهد بود؟»

۴۹. بگو: «من مالک هیچ زیان و سودی برای خویش نیستم، مگر آنچه الله بخواهد. هر امتی، آجلی دارد و آنگاه که اجلشان به سر آید، نه ساعتی [از آن] تأخیر می‌کنند و نه پیشی می‌گیرند.»

۵۰. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «به من بگویید اگر عذاب او تعالی شبانه یا در [وقت] روز بر شما نازل گردد، [چه می‌کنید و] گناهکاران چه چیزی را از آن [عذاب] به شتاب می‌خواهند؟»

۵۱. آیا پس از آنکه [عذاب] واقع شد آن را باور می‌کنید؟ آیا اکنون [ایمان می‌آورید]؟ و حال آنکه [پیشتر] آن [=عذاب] را به شتاب می‌خواستید.

۵۲. سپس به کسانی که ستم کردند گفته می‌شود: «عذاب جاودان را بچشید. آیا جز در برابر آنچه می‌کردید مجازات می‌شوید؟»

۵۳. و [ای پیامبر، مشرکان] از تو خبر می‌گیرند [که]: «آیا آن [عذاب] حقیقت دارد؟» بگو: «آری، سوگند به پروردگارم که قطعاً حقیقت دارد و شما نمی‌توانید [الله را از وقوع معاد و عذاب] در مانده کنید.»

۵۴. و هر کس [با ارتکاب شرک و گناه] ستم کرده است، اگر [تمام] آنچه را در زمین وجود دارد [در اختیار] داشته باشد، قطعاً آن را برای [رهایی و] بازخريد [خود از عذاب] خود می‌دهد و [مشرکان] وقتی عذاب را ببینند، پشیمانی خود را پنهان می‌کنند و به عدالت در میانشان داور می‌شود و بر آنان ستم نمی‌رود.

۵۵. آگاه باشید! در حقیقت، آنچه در آسمان‌ها و زمین است [همه] از آن الله است. آگاه باشید! بی‌تردید، وعده الله [در مورد کیفر کافران] راست است؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند.

۵۶. اوست که زنده می‌کند و می‌میراند و [همگی] به سوی او بازگردانده می‌شوند.

۵۷. ای مردم، به راستی برای شما از جانب پروردگارتان موعظه‌ای آمده است و شفای برای آنچه در دل‌هاست و هدایت و رحمتی برای مؤمنان.

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَعْجِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيِّنَاتٍ أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾

أَتُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ ءَامَنْتُمْ بِهِ ءَآلَيْنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾

تُمْ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾

*وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ ۗ وَأَسْرُوا التَّدَامَةَ لَمَّا رَأُوا الْعَذَابَ ۗ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

هُوَ يَحْيِي ۖ وَيُمِيتُ ۖ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ ۖ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾

۵۸. بگو: «[مؤمنان] باید به بخشش و رحمت الله شادمان شوند که این [نعمت] از آنچه می‌اندوزند بهتر است».

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَلًا قُلْ إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾

۵۹. بگو: «به من خبر دهید که آنچه از [نعمت و] روزی که الله برایتان فرستاده است [چرا] بخشی از آن را حرام و [بخشی دیگر را] حلال تلقی کرده‌اید؟» بگو: «آیا الله چنین دستوری به شما داده است یا بر الله دروغ می‌بندید؟»

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾

۶۰. و کسانی که بر الله دروغ می‌بندند، [درباره] روز قیامت چه می‌پندارند؟ بی‌گمان، الله بر [همه] مردم فضل [و بخشش] دارد؛ ولی بیشتر آنان سپاس نمی‌گذارند.

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦١﴾

۶۱. و [ای پیامبر،] تو مشغول هیچ کاری نیستی و هیچ [آیه‌ای از] آن [= قرآن] را نمی‌خوانی؛ و [شما نیز ای مردم،] هیچ کاری نمی‌کنید، مگر اینکه آنگاه که به آن می‌پردازید، ما بر [کارهای] شما گواهیم؛ و هموزن ذره‌ای - [نه] در زمین و نه در آسمان - از پروردگارت پنهان نیست؛ و [حتی] کوچک‌تر یا بزرگ‌تر از آن [نیز] چیزی نیست، مگر اینکه در کتابی روشن [ثبت شده] است.

إِلَّا إِنْ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

۶۲. آگاه باشید! دوستان الله نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند.

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾

۶۳. [همان] کسانی که ایمان آوردند و پرهیزگاری می‌کردند.

لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾

۶۴. برای آنان در زندگی دنیا و در آخرت بشارت است. سخنان الله [درباره] پیروزی و پاداش دو جهان، [تغییرناپذیر است. این همان [رستگاری و] کامیابی بزرگ است.

وَلَا يَحْزَنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٥﴾

۶۵. [ای پیامبر،] سخن آنان تو را غمگین نکند. بی‌تردید، تمام عزت [و پیروزمندی] از آن الله است [و] او شنوای داناست.

إِلَّا إِنْ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٦﴾

۶۶. آگاه باشید! هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است، از آن الله است؛ پس کسانی که به جای الله شریکانی را می‌خوانند، از چه پیروی می‌کنند؟ اینان جز از [تردید و] گمان پیروی نمی‌کنند و جز دروغ نمی‌گویند.

۶۷. او ذاتی است که شب را برایتان پدید آورد تا در آن بیارامید و روز را روشن ساخت [تا در پرتوی نورش به کار بپردازید]. بی‌تردید، در این [امور] برای گروهی که [سخن حق را] می‌شنوند نشانه‌هاست.

۶۸. [مشرکان] گفتند: «الله فرزندی برای خود اختیار کرده است». منزّه است او تعالی [و] بی‌نیاز است. آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن اوست. [ای مشرکان،] شما بر این [ادعا] دلیلی ندارید. آیا چیزی را که نمی‌دانید به دروغ به الله نسبت می‌دهید؟

۶۹. بگو: «کسانی که به الله نسبت دروغ می‌دهند، هرگز رستگار نمی‌شوند».

۷۰. آنان بهره‌ای [اندک] در دنیا [دارند]؛ سپس بازگشتشان به سوی ماست. آنگاه به [سزای] آنکه کفر می‌ورزیدند، عذابی سخت به آنان می‌چشانیم.

۷۱. [ای پیامبر،] داستان نوح را بر آنان بازگو؛ آنگاه که به قومش گفت: «ای قوم من، اگر ماندن من [در میان شما] و اندرز دادن من به آیات الله، بر شما گران آمده است، [بدانید که من] بر الله توکل کرده‌ام؛ پس [در توطئه و] کارتان با شریکان خود، [علیه من] همدست شوید و در کارتان پرده‌پوشی نکنید؛ آنگاه [هر چه در دل دارید و] می‌توانید [علیه من به کار بندید و به من مهلت ندهید.

۷۲. اگر [از دعوت حق] رویگردان شدید، [بدانید که] من پاداشی از شما نخواسته‌ام؛ [چرا که] پاداشم تنها بر الله است و من دستور یافته‌ام که از تسلیم‌شدگان [اوامر الهی] باشم».

۷۳. اما [قومش] او را دروغگو انگاشتند و ما او و کسانی را که در کشتی همراهش بودند نجات دادیم و آنان را جانشین [غرق‌شدگان] ساختیم و کسانی را که آیات ما را دروغ می‌انگاشتند غرق کردیم. پس بنگر که سرانجام هشدار یافتگان چگونه بود.

۷۴. سپس، بعد از او [= نوح] پیامبرانی به سوی قومشان فرستادیم و معجزات روشن [برایشان] آوردند؛ ولی آنها بر آن نبودند که به چیزی ایمان بیاورند که از پیش، آن را دروغ شمرده بودند. بدین‌سان، بر دل‌های تجاوزکاران [از حدود الهی] مهر می‌نهم.

۷۵. سپس بعد از آنان، موسی و هارون را با معجزات خویش به سوی فرعون و بزرگان قومش فرستادیم؛ و [لی] آنان [گردنکشی کردند و قومی گناهکار بودند.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا أَخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ هُوَ الْعَزِيزُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِّن سُلْطٰنٍ بِهٰذَا أَتَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

قُلْ إِنْ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكٰذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾

مَتَّعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ
الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

* وَأٰتِلْ عَلَيْهِم نَبَأَ نُوْحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يٰقَوْمِ إِنْ كٰنَ كَبُرَ
عَلَيْكُمْ مَّقَامِي وَتَذٰكِرِي بِآيٰتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ
فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ
غُمَّةً ثُمَّ أَقْضَوْا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾

فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِّنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ
وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾

فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَمَنْ مَّعَهُ فِي الْفُلِكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلْفَيْفَ
وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيٰتِنَا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ
فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهٖ مِنْ قَبْلُ كَذٰلِكَ نَنْظُرُ عَلَى
قُلُوبِ الْمُتَعَدِّينَ ﴿٧٤﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُّوسَى وَهٰرُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَٲِيهٖ
بِآيٰتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾

۷۶. اما هنگامی که حق از نزد ما به سویشان آمد، گفتند: «این قطعاً جادویی آشکار است».

۷۷. موسی گفت: «آیا وقتی حق به سویتان آمد، می‌گویید [جادوست]؟ آیا این جادوست؟ و حال آنکه جادوگران رستگار نمی‌شوند».

۷۸. [فرعونیان] گفتند: «آیا به سوی ما آمده‌ای تا ما را از شیوه‌ای که پدرانمان را بر آن یافته‌ایم بازگردانی و [عزت و] بزرگی در این سرزمین برای شما دو تن باشد؟ ما هرگز به شما دو نفر ایمان نمی‌آوریم».

۷۹. و فرعون گفت: «تمام جادوگران [ماهر و] دانا را نزد من بیاورید».

۸۰. وقتی جادوگران آمدند، موسی به آنان گفت: «آنچه [از وسایل جادو] می‌خواهید بیفکنید، [اکنون] بیفکنید».

۸۱. هنگامی که افکندند، موسی گفت: «آنچه آورده‌اید، جادوست. یقیناً الله آن را باطل خواهد کرد. بی‌تردید، الله کارِ مفسدان را اصلاح نمی‌کند».

۸۲. و الله با سخنان خویش حق را [ثابت و] پایدار می‌کند؛ هر چند که مجرمان نپسندند».

۸۳. پس هیچ کس به موسی ایمان نیاورد، مگر گروهی از قومش، [آن هم] با ترسی [شدید] از فرعون و اطرافیانش که [مبادا] آنان را مورد [شکنجه] و آزار قرار دهند؛ و بی‌شک، فرعون در زمین سرکش [و جاه‌طلب] بود و به راستی که او از اسرافکاران [در کفر و جنایت] بود.

۸۴. و موسی گفت: «ای قوم من، اگر به الله ایمان آورده‌اید و اگر اهل تسلیم هستید، پس بر او توکل کنید».

۸۵. آنان گفتند: «بر الله توکل کرده‌ایم. پروردگارا، ما را دستخوشِ فتنه [و شکنجه و آزار] گروه ستمکاران قرار نده؛

۸۶. و به [فضل و] رحمت خویش ما را از [شر] گروه کافران رهایی بخش».

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٦﴾

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرٌ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ ﴿٧٧﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتَنَّا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمْ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتَأْتُونِي بِكُلِّ سِحْرِ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلقُونَ ﴿٨٠﴾

فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرٌ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾

وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾

فَمَا ءَامَنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾

وَقَالَ مُوسَى يَقَوْمِ إِن كُنْتُمْ ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٥﴾

وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾

۸۷. و به موسی و برادرش [هارون] وحی کردیم که: «برای قوم خود، خانه‌هایی در [سرزمین] مصر برگزید و خانه‌هایتان را عبادتگاه قرار دهید و نماز را برپا دارید؛ و [ای موسی]، مؤمنان را [به پیروزی و بهشت] بشارت بده».

۸۸. موسی گفت: «پروردگارا، بی‌گمان، تو به فرعون و اطرافیانش زینت و اموالی [فراوان] در زندگی دنیا داده‌ای؛ پروردگارا، تا [به وسیله آن، مردم را] از راهت گمراه کنی. پروردگارا، اموالشان را نابود کن و دل‌هایشان را سخت بگردان که ایمان نیاورند تا [وقتی که] عذاب دردناک را ببینند».

۸۹. [الله] فرمود: «قطعاً دعای شما دو نفر پذیرفته شد؛ پس استقامت کنید و از راه کسانی که نمی‌دانند پیروی نکنید».

۹۰. و [سرانجام] بنی‌اسرائیل را از دریا گذرانیم؛ آنگاه فرعون و سپاهیان‌ش از روی ستم و تجاوز، در پی آنان رفتند تا هنگامی که غرقاب، او [= فرعون] را فراگرفت [با ناامیدی] گفت: «ایمان آوردم که هیچ معبودی [به‌حق] نیست مگر کسی که بنی‌اسرائیل به او ایمان آورده‌اند و من از تسلیم‌شدگانم».

۹۱. [به او گفته شد:] «اینک [ایمان می‌آوری]؟ و حال آنکه پیشتر سرپیچی می‌کردی و از مفسدان بودی؟

۹۲. [بدان که] امروز پیکر [بی‌جان] تو را بر بلندی [ساحل] می‌اندازیم تا برای آیندگان توبه عبرت باشد؛ و به راستی، بسیاری از مردم از نشانه‌های [توان و تدبیر] ما غافلند.

۹۳. و بی‌تردید، ما بنی‌اسرائیل را در جایگاهی شایسته [در سرزمین شام و مصر] جای دادیم و از نعمت‌های پاکیزه روزی‌شان کردیم. پس آنها اختلاف نکردند، مگر پس از آنکه علم [به حقانیت قرآن] به سوبشان آمد. [ای پیامبر]، پروردگارت روز قیامت درباره آنچه اختلاف می‌کردند، قطعاً در میان‌شان دآوری می‌کند.

۹۴. پس اگر در آنچه بر تو نازل کرده‌ایم تردیدی داری، از کسانی که پیش از تو کتاب [تورات و انجیل] را می‌خواندند سؤال کن. یقیناً حق از طرف پروردگارت به سوی تو آمده است؛ پس هرگز از تردیدکنندگان نباش.

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَا لِقَوْمِكَمَا بَصُرَ بِيُوتَا
وَأَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ ءَاتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَيَّ
أَمْوَالِهِمْ وَأَشْدُدْ عَلَيَّ قُلُوبَهُمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ
الْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَعْوَتُكُمْ مَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانَّ سَبِيلَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

* وَجَوْرْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ
بَغْيًا وَعَدُوًّا حَتَّىٰ إِذَا أَدْرَكَهُ الْعَرَقُ قَالَ ءَامَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا الَّذِي ءَامَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾

ءَالْعَنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ ءَايَةً وَإِنَّ
كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ ءَايَاتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿٩٢﴾

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مُبَوَّأً صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ
الطَّيِّبَاتِ فَمَا أَخْتَلَفُوا حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾

فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْأَلِ الَّذِينَ يَفْرَهُونَ
الْكِتَابَ مِن قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ
الْخٰسِرِينَ ﴿٩٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾

وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ ءَامَنَتْ فَتَنَعَهَا إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمٌ يُؤَسُّسُ لِمَا
ءَامَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْحَزَنِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ
تُكْفِرُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرَّجْسَ
عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾

قُلْ أَنْظِرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُعْبِي الْأَيْتُ
وَالْتَذُرُّ عَن قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾

فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِهِمْ قُلْ
فَأَنْتَظِرُوا إِلَىٰ مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا كَذٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنَجِّ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

قُلْ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِّن دِينِي فَلَا أَعْبُدُ
الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَلٰكِن أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي
يَتَوَقَّعُكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

۹۵. و [همچنین] از کسانی نباش که آیات الله را تکذیب کردند که از زینکاران خواهی بود.

۹۶. بی‌تردید، کسانی که سخن پروردگارت درباره [کفر در دنیا بر] آنان تحقق یافته است، ایمان نمی‌آورند؛

۹۷. هر چند تمام نشانه‌ها [و پندها] برایشان بیاید؛ [مگر] وقتی که عذاب دردناک را ببینند.

۹۸. هیچ شهری نبود که [اهلش هنگام مشاهده عذاب،] ایمان بیاورد و ایمانش به حال آن سود بخشد، مگر قوم یونس که چون [به موقع] ایمان آوردند، عذاب خواری [و رسوایی] در زندگی دنیا را از آنان برطرف نمودیم و آنان را تا مدتی [که زنده بودند از نعمت‌های دنیوی] برخوردار ساختیم.

۹۹. و [ای پیامبر،] اگر پروردگارت می‌خواست، قطعاً تمام کسانی که در زمین هستند، ایمان می‌آوردند. پس آیا تو مردم را وادار می‌کنی که مؤمن شوند؟

۱۰۰. و هیچ کس نمی‌تواند [به اراده خویش] ایمان بیاورد مگر به فرمان الله؛ و [الله] پلیدی [عذاب و خواری] را بر کسانی قرار می‌دهد که نمی‌اندیشند.

۱۰۱. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «بنگرید که در آسمان‌ها و زمین چه [نشانه‌ها] است» و [لی همه] نشانه‌ها و هشدارها، برای گروهی که ایمان نمی‌آورند، سودی نمی‌بخشد.

۱۰۲. آیا آنها [چیزی] جز همانند روزگار پیشینیان [و عذاب‌ها و مجازات‌هایشان] را انتظار می‌کشند؟ بگو: «منتظر باشید که من [نیز] با شما از منتظرانم».

۱۰۳. سپس [هنگام نزول عذاب،] پیامبرانمان و کسانی را که [به الله] ایمان آورده‌اند نجات می‌دهیم؛ زیرا حقی بر عهده ماست که مؤمنان را نجات دهیم.

۱۰۴. بگو: «ای مردم، اگر در دین من تردید دارید، پس [آگاه باشید که من] کسانی را که شما به جای الله عبادت می‌کنید، عبادت نمی‌کنم؛ بلکه آن الله را عبادت می‌کنم که جانتان را می‌گیرد و فرمان یافته‌ام که از مؤمنان باشم».

۱۰۵. و [به من امر شده است] که: «حقگرایانه به این دین روی آور و هرگز در زمره مشرکان نباش.

۱۰۶. و به جای الله، چیزی را که سود و زیانی به تو نمی‌رساند [به عبادت و نیازخواهی] نخوان که اگر چنین کنی، قطعاً از ستمکاران [مشرک] خواهی بود.

۱۰۷. و اگر الله زیانی به تو برساند، هیچ بازدارنده‌ای جز او تعالی برایش نیست؛ و اگر برایت اراده خیری نماید، برای فضل [و بخشش] او هیچ مانعی نیست. [او بخشش خویش را] به هر یک از بندگانش که بخواهد، می‌رساند و او آمرزنده مهربان است».

۱۰۸. بگو: «ای مردم، از جانب پروردگارتان حق برای شما آمده است؛ پس هر کس هدایت یابد، به سود خویش هدایت می‌یابد و هر کس گمراه گردد، به زیان خویش گمراه می‌گردد؛ و من [مراقب و] کارگزار شما نیستم».

۱۰۹. و [ای پیامبر،] از آنچه بر تو وحی می‌شود پیروی کن و شکبیا باش تا الله [بین تو و کافران] داوری کند؛ و او تعالی بهترین داور است.

وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٦﴾

وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾

قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّٰ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَأَصِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

سورة هود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الر [= الف. لام. را]. این [قرآن]، کتابی است که آیات آن استحکام یافته [که هیچ خلل و نقصانی در آن وجود ندارد]، سپس از جانب [ذات] حکیمی آگاه، به روشنی بیان شده است.
۲. [پیام پیامبر این است] که جز الله را عبادت نکنید [که] بی‌تردید، من از سوی او برایتان بیم‌دهنده و بشارتگر هستم.
۳. و اینکه از پروردگارتان آمرزش بخواهید، سپس به درگاهش توبه کنید تا شما را [در زندگی دنیا] تا سرآمدی معین، به خیر و خوبی بهره‌مند سازد و به هر صاحب فضیلتی [که الله را به یگانگی عبادت نموده و نیکوکاری پیشه کرده است، پاداش و] فزونی بخشد؛ و اگر [از ایمان] روی بگردانید، [بدانید که من] به راستی از عذاب روزی سهمگین برایتان می‌ترسم.
۴. [شما ای مردم] بازگشتتان به سوی الله است و او بر هر چیزی تواناست.
۵. آگاه باشید! آنها [کفر را] در سینه‌هایشان نهان می‌کنند تا آن را از او [= الله] پنهان دارند. آگاه باشید! آنگاه که آنان جامه‌هایشان را بر سر می‌کشند، الله آنچه پنهان می‌سازند و آنچه آشکار می‌دارند، [همه را] می‌داند. بی‌تردید، او به اسرار سینه‌ها داناست.
۶. و هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست، مگر [اینکه] روزی‌اش بر عهده الله است و [او] قرارگاه و محل مرگش را می‌داند. همه [اینها] در کتابی روشن [ثبت] است.
۷. و اوست که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید و [پیش از آن،] عرش او بر آب بود، تا شما را بیازماید که کدامتان نیکوکارترید. و اگر [به مشرکان] بگویید: «شما پس از مرگ برانگیخته می‌شوید»، کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «این [قرآن چیزی] نیست مگر جادویی آشکار».

الرَّ كِتَابٌ أَحْكَمْتُ آيَاتُهُ، ثُمَّ فَضَّلْتُ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾

أَلَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾

وَأِنْ أَسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ﴿٣﴾

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾

أَلَا إِنَّهُمْ يَتَّبِعُونَ صُدُورَهُمْ لَيَسْتَخْفُوا مِنْهُ أَلَا حِينَ يَسْتَعْشُونَ نِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

* وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾

۸. و اگر ما عذابشان را تا مدت محدودی به تأخیر بیندازیم، البته [از روی تمسخر] می‌گویید: «چه چیزی مانع [وقوع] آن شده است؟» آگاه باشید! روزی که [عذاب] به سراغشان بیاید، از آنان بازگردانده نخواهد شد و آنچه را به مسخره می‌گرفتند، دامنگیرشان خواهد شد.

۹. و اگر از جانب خویش رحمتی به انسان بچشانیم، سپس آن را از او بگیریم، قطعاً دلسرد [و] ناسپاس می‌گردد.

۱۰. و اگر پس از رنجی که به او رسیده است نعمتی به او بچشانیم قطعاً می‌گوید: «سختی‌ها [و ناگواری‌ها] از من دور شد». حقا که او [از روی ناسپاسی] سرخوش و [به داشتن نعمت‌ها] فخر فروش است.

۱۱. مگر کسانی که شکیبایی نمودند و کارهای نیکو انجام دادند [که] برای اینان آمرزش و پاداش بزرگی [در پیش] است.

۱۲. و [ای پیامبر،] مبدا [ابلاغ] برخی از آنچه را که به سویت وحی می‌شود ترک کنی و سینه‌ات از آن به تنگ آید که [مشرکان] می‌گویند: «چرا گنجی بر او نازل نگشته است یا فرشته‌ای با او نیامده است؟». جز این نیست که تو فقط بیم‌دهنده‌ای و الله [مراقب و] کارگزار هر چیزی است.

۱۳. یا می‌گویند: «[محمد] آن [کتاب] را بر ساخته است». بگو: «اگر راست می‌گویند، ده سوره بر ساخته همانند آن بیاورید و جز الله هر کس را می‌توانید به یاری بخوانید».

۱۴. پس اگر آنان دعوتتان را نپذیرفتند، بدانید که [قرآن] فقط به علم الله نازل شده است و اینکه هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس آیا تسلیم [امر الله و پیامبر] می‌شوید؟

۱۵. کسانی که زندگی دنیا و زیور آن را می‌خواهند، [پاداش] کارهایشان را در این [دنیا] به تمامی به آنان می‌دهیم و در آن [پاداش، هیچ] کم و کاستی نخواهند دید.

۱۶. اینان کسانی هستند که در آخرت جز آتش [دوزخ، هیچ نصیبی] نخواهند داشت و آنچه در دنیا انجام داده‌اند، بر باد رفته است و آنچه می‌کردند، تباه است.

وَلَيْنَ أَخْرَنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَّيَقُولَنَّ مَا يَجْبِسُهُ ۗ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨﴾

وَلَيْنَ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَكْفُرُ ۖ كَفُورٌ ﴿٩﴾

وَلَيْنَ أَذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ مَّسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾

فَلَعَلَّكَ تَارِكًا بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ ۖ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ ۚ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُورٍ مِّثْلِهِ ۚ مُفْتَرِيَاتٍ ۖ وَأَدْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ ۖ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا أُنزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۗ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطُلَّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

۱۷. آیا کسی که از سوی پروردگارش بر دلیل روشنی [از بصیرت و بینش] متکی باشد و [قرآن، به عنوان] گواهی از جانب او [تعالی] به دنبال آن آید [و آن را تصدیق نماید]، و قبل از آن [= قرآن]، کتاب موسی که پیشوا و مایه رحمت بود [بر حقانیت آن گواهی می‌دهد، همانند کافران گمراه است که چنین دلایلی ندارند؟! اینان [= مسلمانان] به آن [کتاب] ایمان دارند؛ و هر کسی از گروه‌ها [ی مختلف مشرکان] که به آن کفر بورزد [و آن را انکار کند] آتش دوزخ وعده‌گاه اوست. پس [ای پیامبر]، از [قرآن و حقیقت وعده‌های] آن در تردید مباش. بی‌تردید، آن [کتابی] راست و درست از سوی پروردگار توست؛ ولی بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند.

۱۸. و کیست ستمکارتر از آن کس که [با نسبت دادن فرزند یا شریک]، بر الله دروغ می‌بندد؟ آنان [روز قیامت] بر پروردگارشان عرضه می‌شوند و گواهان [= پیامبران و فرشتگان] می‌گویند: «اینها همان کسانی هستند که بر پروردگارشان دروغ می‌بستند». هان! لعنت الله بر ستمکاران [مشرک] باد!

۱۹. [همان] کسانی که [مردم را] از راه الله باز می‌دارند و آن را منحرف می‌خواهند؛ و همان‌ها آخرت را باور ندارند.

۲۰. آنان در زمین ناتوان‌کننده [ی الله از وقوع عذاب خویش] نیستند و جز الله، دوستانی ندارند. عذاب برایشان چندین برابر می‌شود [چرا که] آنان نه توان شنیدن [حق را] داشتند و نه [حقایق را] می‌دیدند.

۲۱. آنان کسانی هستند که به خویش زیان زدند و دروغ‌هایی که می‌بافتند، [همه] محو و نابود شد.

۲۲. ناگزیر، آنان در آخرت از همه زیانکارترند.

۲۳. کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند و در برابر پروردگارشان فروتنی نموده‌اند، اینان یقیناً بهشتی‌اند [و] هم اینان در آن جاودانند.

۲۴. مثل این دو گروه [کافر و مؤمن]، همانند نابینا و ناشنوا [از یک سو] و بینا و شنوا [از سوی دیگر] است. آیا با یکدیگر برابرند؟ آیا پند نمی‌گیرید؟

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾

أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يُضْعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآخَبْتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾

*مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِذِي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾

۲۵. و به راستی ما نوح را به سوی قومش فرستادیم [با این پیام] که: «به راستی که من بیم‌دهنده‌ای آشکار برایتان هستم.

أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۗ إِنَّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ

۲۶. جز الله را عبادت نکنید [که] بی‌تردید، من از عذاب روزی دردناک بر شما می‌ترسم».

أَلِيمٍ ﴿٢٦﴾

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ أَتْبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا بِادْيِ الرَّأْيِ

۲۷. بزرگانی از قوم او که کفر ورزیده بودند، [در پاسخ] گفتند: «تو را جز بشری همانند خویش نمی‌بینیم و جز فرومایگان ما - [آن هم ندانسته و] نسنجیده - [کسی دیگر را] نمی‌بینیم که از تو پیروی کرده باشد؛ و برایتان [هیچ] برتری‌ای بر خود نمی‌بینیم؛ بلکه شما را دروغگو می‌پنداریم».

وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ

كَذِبِينَ ﴿٢٧﴾

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَعَآئِنِي رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهِ فَعَمَّيْتُ عَلَيْكُمْ أَنْلَزْتُكُمْ هَا وَأَنْتُمْ لَهَا

۲۸. [نوح] گفت: «ای قوم من، به من بگوئید [که] اگر از سوی پروردگرم دلیل [و معجزه] آشکاری داشته باشم و او از جانب خویش رحمتی [= نبوت] به من بخشیده باشد و [این موهبت] از دید شما پوشیده باشد، آیا ما می‌توانیم شما را به [پذیرش] آن وادار کنیم و حال آنکه کراهت دارید؟

كَرِهُونَ ﴿٢٨﴾

وَيَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ

۲۹. و ای قوم من، برای این [رسالت، من هیچ ثروت و] مالی از شما درخواست نمی‌کنم. پاداش من جز بر [عهده] الله نیست؛ و کسانی را که ایمان آورده‌اند از خود نمی‌رانم. بی‌تردید، [روز قیامت] آنان ملاقات‌کننده پروردگار خویشند؛ ولی من شما را گروهی می‌بینم که نادانی می‌کنید.

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّهُمْ مُّلَقُوا رَبَّهُمْ وَلَكِي نِي

أَرْسَلَكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٩﴾

وَيَقَوْمِ مَن يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتَهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾

۳۰. و ای قوم من، اگر من آنان [= مومنان] را طرد کنم، کیست که مرا در برابر [کیفر] الله یاری رساند؟ پس آیا پند نمی‌گیرید؟

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا

۳۱. و به شما نمی‌گویم که گنجینه‌های الله نزد من است و غیب [نیز] نمی‌دانم و نمی‌گویم که من فرشته‌ام و درباره کسانی که به چشم شما حقیر می‌آیند، نمی‌گویم که الله خیری نصیبشان نخواهد کرد. الله به آنچه در دل‌هایشان وجود دارد آگاه‌تر است. [اگر چنین بگویم،] در آن صورت، قطعاً از ستمکاران خواهم بود».

أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ

يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَمِنَ

الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾

قَالُوا يَنْتُوخُ قَدْ جَدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدْلَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا

۳۲. [قومش] گفتند: «ای نوح، به راستی که با ما جدال کردی و بسیار [هم] جدال کردی؛ پس اگر راست می‌گویی، آنچه [از عذاب] را که به ما وعده می‌دهی بیاور».

إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٢﴾

۳۳. [نوح] گفت: «تنها الله است که اگر بخواهد، آن را بر [سر] شما می‌آورد و شما ناتوان‌کننده [او از عذاب کردن] نیستید.

۳۴. و اگر من بخواهم شما را نصیحت کنم، نصیحت کردن من سودی برایتان ندارد اگر الله بخواهد [که نابود و] گمراهتان سازد. او پروردگار شماست و [همگی] به سویش بازگردانده می‌شوید».

۳۵. آیا [مشرکان] می‌گویند: «او [= محمد] این سخنان را به دروغ به الله نسبت داده است؟ بگو: «اگر من اینها را از پیش خود ساخته باشم و به او نسبت دهم، گناهش بر [عهده] من است و [لی] من از گناهان شما بیزارم».

۳۶. و به نوح وحی شد که: «از قوم تو - جز کسانی که ایمان آورده‌اند- دیگر هیچ کس ایمان نمی‌آورد؛ پس بر آنچه می‌کردند غم مخور.

۳۷. و [اکنون] کشتی را زیر نظر ما و به وحی [و راهنمایی] ما بساز و درباره [گذشت از] کسانی که ستم کردند با من سخن مگو [چرا که] آنها قطعاً غرق‌شدنی هستند».

۳۸. و [نوح] کشتی را می‌ساخت و هر گاه بزرگانی از قومش بر او می‌گذشتند، مسخره‌اش می‌کردند. [او] می‌گفت: «اگر ما را مسخره کنید، ما [نیز] به همان صورت که ما را مسخره می‌کنید، شما را مسخره خواهیم کرد.

۳۹. به زودی خواهید دانست که عذاب [الهی] سراغ چه کسی می‌آید که خوارش سازد و عذابی پایدار بر او فرود آید».

۴۰. [این حالت همچنان ادامه داشت] تا زمانی که فرمان [عذاب] فرارسید و [آب از] تنور فوران کرد. [به نوح] گفتیم: «از هر [صنف حیوان] یک جفت [نر و ماده] در آن [کشتی] سوار کن و [همچنین] خاندان خود را؛ مگر کسی که وعده [هلاکت] قبلاً بر او مقرر شده است و [نیز] کسانی را که ایمان آورده‌اند [سوار کن]»؛ و جز [افراد] اندکی همراه او ایمان نیاورده بودند.

۴۱. [نوح] گفت: «در آن [کشتی] سوار شوید. حرکت و توقفش با نام [و خواست] الله است. بی‌تردید، پروردگارم آمرزندهٔ مهربان است».

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أُنصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَىٰ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تَجْرُمُونَ ﴿٣٥﴾

وَأَوْحِي إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

وَأَصْنَعُ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَلِّبُنِي فِي الْذِّينِ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٣٧﴾

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكَلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُجْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التُّورُ قُلْنَا أَحْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ آثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ وَمَا ءَامَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾

* وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرُوبًا لَهَا وَمُرسَلًا إِنَّ رَبِّي لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤١﴾

۴۲. و آن [کشتی،] آنان را در میان امواجی کوه‌پیکر [پیش] می‌برد و نوح پسرش را که در کناری [ایستاده] بود صدا زد: «پسرم، با ما سوار شو و همراه کافران نباش.»

۴۳. [پسر نوح] گفت: «به کوهی پناه خواهم برد که مرا از آب محافظت کند». [نوح] گفت: «امروز هیچ نگهدارنده‌ای در برابر فرمان الله نیست، مگر کسی که [الله] به او رحم کند» و [لی ناگاه] موج در میان آن دو فاصله انداخت؛ پس [پسر نوح نیز] از غرق‌شدگان گردید.

۴۴. و گفته شد: «ای زمین، آبت را فرو بر و ای آسمان، [از باریدن] باز ایست؛ و آب فرونشست و کار به انجام رسید و [کشتی] بر [کوه] جودی قرار گرفت؛ و گفته شد: «دوری [از رحمت الهی] بر گروه ستمکاران باد!»

۴۵. و نوح پروردگارش را ندا داد و گفت: «پروردگارا، پسرم از خاندان من است و بی‌گمان، وعده تو [در باره نجات خاندانم] حق است؛ و تو بهترین داوری.»

۴۶. [الله] فرمود: «ای نوح، در حقیقت، او از خاندان تو نیست. [کردار] او، کرداری ناشایست است. پس چیزی را که به آن دانش نداری از من نخواه. من به تو پند می‌دهم که مبادا از جاهلان باشی.»

۴۷. [نوح] گفت: «پروردگارا، من به تو پناه می‌برم از اینکه چیزی را که به آن دانشی ندارم از تو بخواهم و اگر مرا نبخشی و بر من رحم نکنی، از زبانکاران خواهم بود.»

۴۸. گفته شد: «ای نوح، با [امنیت و] سلامتی از جانب ما و [نیز همراه با] برکت‌های [فراوان] بر تو و بر گروه‌هایی که همراهت هستند، [بر زمین] فرود آی؛ و گروه‌هایی [نیز] هستند که به زودی آنان را [از نعمت‌ها] بهره‌مند می‌سازیم، سپس عذاب دردناکی از سوی ما به آنان خواهد رسید.»

۴۹. [ای پیامبر،] اینها از خبرهای غیب است که آن را به تو وحی می‌کنیم. نه تو آنها را پیش از این می‌دانستی و نه قومت؛ پس [در برابر آزارشان] شکیبایی کن. یقیناً عاقبت [نیکو] از آن پرهیزگاران است.

۵۰. و به سوی قوم عاد، برادرشان هود را [فرستادیم که] گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که معبودی [به حق] جز او ندارید [و] شما [در شرک به الله] دروغ‌بافانی بیش نیستید.

وَهُی تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْرَلٍ يَبْتَئِي أَرْكَبَ مَعَنَا وَلَا تَكُن مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

قَالَ سَأُوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُعْرَقِينَ ﴿٤٣﴾

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَسْمَأْ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ﴿٤٥﴾

قَالَ يَبْنَوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلِنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّي أَخِظُّكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُن مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٧﴾

قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّن مَعَكَ وَأُمَّمٌ سَنَمَتُّعُهُمْ ثُمَّ يَمْسُهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٨﴾

تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقِيبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾

وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾

۵۱. «ای قوم من، برای [رساندن] این [دعوت] از شما پاداشی نمی‌طلبم. پاداش من تنها بر [عهده] ذاتی است که مرا آفرید. آیا نمی‌اندیشید؟»

۵۲. و ای قوم من، از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، سپس به سوی او بازگردید [و توبه کنید] تا [باران] آسمان را بپای بر شما بفرستد و نیرویی بر نیروتان بیفزاید و گنهکارانه [از حق] روی نگردانید».

۵۳. آنان گفتند: «ای هود، دلیل روشنی برایمان نیاورده‌ای و ما به [خاطر] گفتار تو، معبودانمان را رها نمی‌کنیم و به تو ایمان نمی‌آوریم.

۵۴. [ما چیزی] جز این نمی‌گوییم که برخی از معبودانمان به تو گزندی رسانده‌اند [و دیوانه شده‌ای]». [هود] گفت: «الله را گواه می‌گیرم و شما [نیز] گواه باشید که من از آنچه [با الله] شریک قرار می‌دهید بیزارم.

۵۵. [آری،] به جز او [تعالی، از هر معبودی بیزارم]. پس همگی [در باره] من نقشه بکشید و مهلتم ندهید.

۵۶. من بر الله که پروردگار من و شماست توکل کرده‌ام. هیچ جنبنده‌ای نیست، مگر اینکه در حیطة قدرت و فرمانروایی اوست. بی‌تردید، پروردگارم بر راه راست است.

۵۷. پس اگر روی بگردانید، [بدانید که] من یقیناً آنچه را که به خاطر آن به سوی شما فرستاده شده‌ام به شما رساندم؛ و پروردگار من، قومی غیر از شما را جانشین [تان] می‌کند و شما نمی‌توانید هیچ زبانی به او برسانید [چرا که] بی‌تردید، پروردگارم بر همه چیز، نگهبان است».

۵۸. و هنگامی که فرمان [عذاب] ما فرارسید، هود و کسانی را که همراهش ایمان آورده بودند، به رحمتی از [جانب] خویش نجات دادیم و آنان را از عذاب سخت رهانیم.

۵۹. و این [قوم] عاد بودند که آیات پروردگارشان را انکار کردند و از پیامبرانش نافرمانی نمودند و از فرمان هر سرکش ستیزه‌گری پیروی کردند.

۶۰. و در این دنیا و روز قیامت [نیز] لعنتی به دنبالشان است. آگاه باشید! قوم عاد به پروردگارشان کفر ورزیدند. هان! عاد - قوم هود- [از رحمت الهی] دور باد!

يَقَوْمَ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾

وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾

قَالُوا يَا هُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

إِنْ نَقُولُ إِلَّا أَعْرَضْنَا بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

مِنْ دُونِهِ فَكَيْدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونَ ﴿٥٥﴾

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسَلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا إِنْ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٥٧﴾

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾

وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾

وَاتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةَ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا إِنْ عَادَا كَفَرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا بَعْدًا لِّعَادِ قَوْمِ هُوْدٍ ﴿٦٠﴾

۶۱. و به سوی [قوم] ثمود، برادرشان - صالح - را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به حق] ندارید. او شما را از زمین پدید آورد و آبادانی آن را به شما واگذاشت؛ پس از او آمرزش بطلبید سپس به سویش بازگردید [و توبه کنید]. بی تردید، پروردگارم نزدیک [و] اجابتگر است.»

۶۲. آنان گفتند: «ای صالح، پیش از این، تو میان ما مایه امیدواری بودی. آیا ما را از عبادت آنچه پدرانمان عبادت می کردند باز می داری؟ و به راستی، ما از آنچه که ما را به سوی آن دعوت می کنی، سخت تردید داریم.»

۶۳. [صالح] گفت: «ای قوم من، به من بگوئید [که] اگر از سوی پروردگارم دلیل [و معجزه] آشکاری داشته باشم و او از جانب خویش رحمتی [= نبوت] به من بخشیده باشد، اگر از او نافرمانی کنم، چه کسی مرا در برابر الله یاری می کند؟ [آنگاه] شما جز [گمراهی و] زیانکاری، [چیزی] بر من نمی افزاید.

۶۴. ای قوم من، این ماده شتر الله است که برای شما نشانه ای است [بر درستی دعوتم]؛ پس بگذارید تا در زمین الله بچرد و آزاری به او نرسانید که [در غیر این صورت،] عذابی زودرس شما را فرامی گیرد.»

۶۵. اما آن [ماده شتر] را پی کردند؛ آنگاه [صالح به آنان] گفت: «سه روز در خانه هایتان [از نعمت های دنیا] بهره مند گردید [و پس از آن، عذاب خواهد آمد]. این وعده ای است که دروغ نخواهد بود.»

۶۶. پس چون فرمان [عذاب] ما فرارسید، صالح و کسانی را که همراهش ایمان آورده بودند به رحمتی از [جانب] خویش از [عذاب و] رسوایی آن روز نجات دادیم. بی گمان، پروردگارت همان توانمند شکستناپذیر است.

۶۷. و کسانی را که ستم کرده بودند، بانگی [مرگبار] فروگرفت؛ و در جای خویش به روی افتادند و هلاک شدند.

۶۸. چنان که گویی هرگز در آن [دیوار] نبوده اند. آگاه باشید! [قوم] ثمود به پروردگارشان کفر ورزیدند. هان! ثمود [از رحمت الهی] دور باد!

* وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوْبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ ﴿٦١﴾

قَالُوا يَصْلِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّا لَفِي شَكِّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ ﴿٦٢﴾

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾

وَيَقَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذُرُّوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٤﴾

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعَدُّ غَيْرِ مَكْدُوبٍ ﴿٦٥﴾

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٦٦﴾

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَرِهِمْ جَثَمِينَ ﴿٦٧﴾

كَانَ لَمْ يَعْتَوِ فِيهَا إِلَّا إِنْ ثَمُودًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا بَعْدًا لَثَمُودَ ﴿٦٨﴾

۶۹. به راستی، فرستادگان ما با بشارت [تولد فرزند] نزد ابراهیم آمدند [و] گفتند: «سلام [بر تو]». [او نیز در پاسخ] گفت: «سلام [بر شما]» و دیری نپایید که [ابراهیم برایشان] گوساله‌ای بریان آورد.

۷۰. اما چون دید به سوی آن [غذا] دست نمی‌برند [و] چیزی نمی‌خورند، با آنان احساس بیگانگی کرد و [از بیم آنکه قصد جانش را داشته باشند،] ترسی از آنان به دل گرفت. [فرشتگان] گفتند: «نترس؛ ما به سوی قوم لوط فرستاده شده‌ایم».

۷۱. و همسرش [ساره که پشت پرده] ایستاده بود، [از شنیدن مژده تولد فرزند] خندید؛ آنگاه او را به اسحاق و پس از او به یعقوب بشارت دادیم.

۷۲. [ساره] گفت: «ای وای بر من! آیا در حالی که خودم پیرزنم و این شوهرم پیرمردی [فرتوت] است، فرزند می‌زایم؟ به راستی، این امری شگفت‌آور است».

۷۳. [فرشتگان] گفتند: «آیا از فرمان الله تعجب می‌کنی؟ رحمت الله و برکاتش بر شما اهل خانه [نبوت] باد. بی‌تردید، او [تعالی در ذات و صفات و افعالش] ستوده‌ای بزرگوار است».

۷۴. هنگامی که ترس از [دل] ابراهیم [بیرون] رفت و بشارت [تولد فرزند] به او رسید، درباره [تأخیر عذاب یا نجات مؤمنان] قوم لوط با ما به بحث [و چون و چرا] پرداخت.

۷۵. به راستی که ابراهیم بردبار و بسیار نیایشگر و بازآینده [به درگاه ما] بود.

۷۶. [فرشتگان گفتند:] «ای ابراهیم، از این [سخن] بگذر؛ [چرا که] به راستی فرمان [عذاب] پروردگارت فرارسیده است و مسلماً عذابی بازگشت‌ناپذیر برایشان خواهد آمد».

۷۷. و چون فرستادگان ما نزد لوط آمدند، از [تصور بی‌شرمی قومش نسبت به] آنان نگران و دلتنگ شد و گفت: «امروز، روز بسیار سختی است».

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا رَأَى أَن يُدِيهِمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾

وَأَمْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾

قَالَتْ يَوَيْلَئِي أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾

قَالُوا أَنْعَجِبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَعَلَيْكُمْ أَهْلُ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ﴿٧٣﴾

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَى يُجْدِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ﴿٧٥﴾

يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٦﴾

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَاءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾

وَجَاءَهُمْ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِ قَالَ يَنْقُومُ هَتُولَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَظْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا
اللَّهَ وَلَا تَحْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٧٨﴾

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَمَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا
نُرِيدُ ﴿٧٩﴾

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوَى إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾

قَالُوا يَلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِبْ أَهْلِكَ
بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرَاتُكَ إِنَّهُ
مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ
بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلَيْهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ مَنضُودٍ ﴿٨٢﴾

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بَعِيدٍ ﴿٨٣﴾

* وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَنْقُومُ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا
لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي
أَرَانَكُمْ بَخِيلٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ تُحِيطُ ﴿٨٤﴾

وَيَنْقُومُ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا
النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٥﴾

بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بِحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾

۷۸. و قوم او شتابان [به قصد کامجویی از مهمانان لوط] به سوی [خانه] او هجوم آوردند، در حالی که پیش از آن [نیز] مرتکب کارهای زشتی می‌شدند. [لوط] گفت: «ای قوم من، اینان دختران [= زنان] امت من هستند؛ [با آنها ازدواج کنید]. آنان برای شما پاکیزه‌ترند؛ پس از الله بترسید و مرا در [مقابل] مهمانانم شرمسار نکنید. آیا بین شما مرد خردمندی نیست [که شما را از این کار بازدارد]؟».

۷۹. آنان گفتند: «تو خود می‌دانی که ما به دختران [= زنان] امت تو نیازی نداریم و خوب می‌دانی که ما چه می‌خواهیم».

۸۰. [لوط] گفت: «کاش در برابر شما قدرتی داشتم یا می‌توانستم به تکیه‌گاهی استوار [همچون خانواده و قبیله‌ام] پناه ببرم».

۸۱. [فرشتگان] گفتند: «ای لوط، ما فرستادگان پروردگارت هستیم. آنان هرگز به تو دست نمی‌یابند؛ خانواده‌ات را در پاسی از شب، [از این شهر بیرون] ببر و هیچ یک از شما به پشت سر نگاه نکند؛ مگر همسرت که آنچه [از عذاب] که به آنان می‌رسد، قطعاً به او [نیز] خواهد رسید. در حقیقت، وعده‌گاهشان صبح است. آیا صبح نزدیک نیست؟»

۸۲. هنگامی که فرمان ما فرارسید، آن [سرزمین] را زیر و رو کردیم و بر آنان سنگ‌گل‌هایی پیاپی باریدیم.

۸۳. [سنگ‌هایی که] نزد پروردگارت نشاندار بود؛ و این [عذاب دردناک،] از ستمکاران [دیگر] دور نیست.

۸۴. و به سوی [مردم] مدین، برادرشان شعیب را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که معبودی [به‌حق] جز او ندارید؛ و پیمان‌ه و میزان را کم نکنید. به راستی، شما را در نعمت می‌بینم؛ و [لی] از عذاب روز فراگیر بر شما می‌ترسم.

۸۵. و ای قوم من، پیمان‌ه و میزان را با عدالت، تمام [و کامل] بپردازید و کالاهای مردم را کم ندهید و در زمین به فساد [و گناه] نکوشید.

۸۶. اگر ایمان داشته باشید، آنچه [از کسب حلال که] الله [پس از تحویل کامل پیمان‌ه و ترازو]، برایتان باقی می‌گذارد بهتر است؛ و من بر شما نگهبان نیستم».

۸۷. آنان گفتند: «ای شعیب، آیا نمازت تو را بر آن می‌دارد که [به ما امر کنی تا] دست از آنچه پدرانمان عبادت می‌کردند برداریم یا در اموالمان هر کاری که می‌خواهیم نکنیم؟ تو که بردبار [و] خردمندی [پس چرا چنین می‌گویی؟]».

۸۸. [شعیب] گفت: «ای قوم من، به من بگویید [که] اگر از سوی پروردگارم دلیل [و معجزه] آشکاری داشته باشم و از جانب خویش روزی نیکویی به من عطا کرده باشد، [انگاه چه می‌کنید؟] و من نمی‌خواهم در آنچه شما را از آن باز می‌دارم با شما مخالفت کنم [و خودم انجامش دهم]. تا آنجا که در توان دارم، جز اصلاح نمی‌خواهم؛ و توفیق من، جز به [لطف و خواست] الله نیست؛ بر او توکل کرده‌ام و به سوی او باز می‌گردم.

۸۹. و ای قوم من، دشمنی [و مخالفت] با من سبب نشود که همانند آنچه که به قوم نوح یا قوم هود یا قوم صالح رسید، به شما [نیز] برسد؛ و [به خصوص عذاب] قوم لوط [که از لحاظ زمان و مکان] چندان از شما دور نیست.

۹۰. و از پروردگارتان آمرزش بخواهید؛ سپس به سوی او بازگردید [و توبه کنید که] بی‌تردید، پروردگارم مهربان [و] دوستدار [توبه‌کنندگان] است».

۹۱. آنان گفتند: «ای شعیب، بسیاری از آنچه را که می‌گویی نمی‌فهمیم و یقیناً تو را در میان خود ناتوان می‌بینیم؛ و اگر [احترام] قبیله‌ات نبود، مسلماً سنگسارت می‌کردیم و تو نزد ما توانمند [و گرانقدر] نیستی».

۹۲. [شعیب] گفت: «ای قوم من، آیا قبیله‌ام نزد شما گرامی‌تر از الله است که [فرمان] او را [فراموش کردید و] پشت سر خویش انداخته‌اید. بی‌تردید، پروردگارم به آنچه انجام می‌دهید احاطه دارد.

۹۳. و ای قوم من، شما به روش خود عمل کنید، من نیز [به روش خود] عمل می‌کنم. به زودی خواهید دانست که عذاب رسواکننده بر چه کسی فرود می‌آید و دروغگو کیست. شما منتظر باشید و من [نیز] با شما در انتظارم».

۹۴. و چون فرمان ما فرارسید، شعیب و کسانی را که همراهش ایمان آورده بودند، به رحمتی از [جانب] خویش نجات دادیم و کسانی را که ستم کردند، بانگی [مرگبار] فروگرفت، که در جای خود به روی افتادند و هلاک شدند؛

قَالُوا يٰشُعَيْبُ اَصْلُوْنَا تَاْمُرُكَ اَنْ تَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ اٰبَاؤُنَا اَوْ اَنْ نَّفْعَلَ فِىْ اَمْوَالِنَا مَا نَشَآؤُا اِنَّكَ لَآَنْتَ الْحٰلِیْمُ
الرَّشِیْدُ ﴿۸۷﴾

قَالَ یَقَوْمِ اَرَاَیْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰی بَیِّنَةٍ مِّنْ رَبِّیْ وَرَزَقْنِیْ مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا اُرِیْدُ اَنْ اُحٰلِفْكُمْ اِلٰی مَا اَنْهَیْكُمْ عَنْهُ اِنْ اُرِیْدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِیْقِیْ اِلَّا بِاللّٰهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ اُنِیْبُ ﴿۸۸﴾

وَيَقَوْمِ لَا یَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِیْ اَنْ یُّصِیْبَكُمْ مِثْلُ مَا اَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ اَوْ قَوْمَ هُوْدٍ اَوْ قَوْمَ صٰلِحٍ وَمَا قَوْمٌ لُّوْطٍ مِّنْكُمْ یَبْعِدُ ﴿۸۹﴾

وَاسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوْا اِلَيْهِ اِنَّ رَبِّیْ رَحِیْمٌ وَّدُوْدٌ ﴿۹۰﴾

قَالُوا یٰشُعَيْبُ مَا نَفَقَهُ كَثِیْرًا مِّمَّا تَقُوْلُ وَاِنَّا لَنَرٰكَ فِیْنَا ضَعِیْفًا وَّلَوْ لَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا اَنْتَ عَلَیْنَا بِعَزِیْزٍ ﴿۹۱﴾

قَالَ یَقَوْمِ اَرَهْطِیْ اَعَزُّ عَلَیْكُمْ مِنَ اللّٰهِ وَاَتَّخِذُكُمْ وَّرَآءَكُمْ ظَهْرًا اِنَّ رَبِّیْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ حٰیِطٌ ﴿۹۲﴾

وَيَقَوْمِ اَعْمَلُوْا عَلٰی مَكَاتِبِكُمْ اِنِّیْ عَمِلٌ سَوِّفٌ تَعْمَلُوْنَ مَنْ یَّاْتِیْهِ عَذَابٌ یُّخْزِیْهِ وَمَنْ هُوَ كٰذِبٌ وَّارْتَقِبُوْا اِنِّیْ مَعَكُمْ رَقِیْبٌ ﴿۹۳﴾

وَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّیْنَا شُعَیْبًا وَّالَّذِیْنَ ءَامَنُوْا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَاَخَذَتِ الَّذِیْنَ ظَلَمُوْا الصَّیْحَةَ فَاصْبَحُوْا فِیْ دِیْرِهِمْ جَثِیْمِیْنَ ﴿۹۴﴾

۹۵. چنان [هلاک شدند] که گویی هرگز در آن [دیار] نبودند. هان! [قوم] مدین [از رحمت الهی] دور باد! چنان که [قوم] ثمود دور شدند.

۹۶. و به راستی موسی را با آیات خود و دلیلی آشکار فرستادیم.

۹۷. به سوی فرعون و بزرگان [و اشراف قوم] او؛ اما آنان از فرمان فرعون پیروی کردند و فرمان فرعون درست [و بخردانه] نبود.

۹۸. [فرعون] روز قیامت پیشاپیش قومش می‌رود و آنان را به آتش [دوزخ] وارد می‌کند؛ و چه بد جایگاهی است که به آن وارد می‌شوند!

۹۹. و در این [دنیا] و روز قیامت، نفرین به دنبال دارند و چه بد ارمغانی به آنان می‌بخشند!

۱۰۰. [ای پیامبر]، این [برخی] از خبرهای آن [سرزمین‌ها] و شهرهاست که آنها را برای بازگو می‌کنیم؛ برخی از آنها [هنوز] پابرجاست و [برخی دیگر] ویران [گشته است].

۱۰۱. و ما به آنان ستم نکردیم؛ بلکه آنان [خود] به خویشتن ستم کردند؛ و هنگامی که فرمان پروردگارت [برای عذابشان] فرارسید، معبودانشان که [آنها را] به جای الله می‌خواندند، سودی برایشان نرساندند [و یاری‌شان ندادند] و بر آنان جز هلاکت [و تباهی] نیفزودند.

۱۰۲. و چنین است بازخواست پروردگارت که اهای شهرهایی را که ستمکار [و مشرک] بودند فرومی‌گرفت. بی‌گمان، بازخواست او دردناک و سخت است.

۱۰۳. یقیناً در این [داستان‌ها، پند و] نشانه‌ای است برای کسی که از عذاب آخرت می‌ترسد. آن [روز،] روزی است که مردم را برای [حسابرسی در] آن جمع می‌کنند و آن [روز،] روزی است که [تمام اهل محشر] آن را می‌بینند.

۱۰۴. و ما آن [روز] را جز تا مدتی معین به تأخیر نمی‌اندازیم.

۱۰۵. وقتی این روز فرا رسد هیچ کس جز به اجازه او [=] الله [سخن نمی‌گوید؛ در آن روز] برخی از آنان بدبختند و [برخی دیگر] نیکبخت.

كَانَ لَمْ يَغْتَوْا فِيهَا إِلَّا بُعْدًا لِمَدِينٍ كَمَا بَعْدَتْ ثَمُودُ ۝٩٥

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ۝٩٦

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ۝٩٧

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوَرْدُ الْمَوْرُودُ ۝٩٨

وَأَتَّبَعُوا فِي هُدَاهِ لَعْنَةَ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَبُئْسَ الرَّفْدُ الْمَرْفُودُ ۝٩٩

ذَٰلِكَ مِنْ أُنْبَاءِ الْفُرَىٰ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ۝١٠٠

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِن ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آهَاتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ۝١٠١

وَكَذَٰلِكَ أَخَذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْفُرَىٰ وَهِيَ ظَلِيمَةٌ إِنْ أَخَذَهُوْ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ۝١٠٢

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مُّجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ۝١٠٣

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مُّعَدُّودٍ ۝١٠٤

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ۝١٠٥

۱۰۶. اما کسانی که بدبخت شدند، [دوزخی‌اند و] در آتش [با هر دم و بازدمی] ضجه و ناله‌ای برایشان است.

۱۰۷. تا آسمان‌ها و زمین [باقی] است، در آن [عذاب] جاودانند؛ مگر آنکه پروردگارت بخواهد [که موحدان گناهکار را از دوزخ خارج سازد]. بی‌تردید، پروردگارت آنچه را که بخواهد انجام می‌دهد.

۱۰۸. و اما کسانی که نیکبخت [و سعادت‌مند] شدند، تا آسمان‌ها و زمین [باقی] است، جاودانه در بهشتند؛ مگر آنکه پروردگارت بخواهد [موحدان گناهکار را پیش از ورود به بهشت، در دوزخ مجازات کند. این نعمت،] بخششی بی‌پایان است.

۱۰۹. پس، از [باطل بودن] آنچه اینان [= مشرکان] عبادت می‌کنند در تردید نباش. آنان این معبودان را عبادت نمی‌کنند مگر به [تقلید و] همان شکلی که پدرانشان [نیز] پیشتر عبادت می‌کردند؛ و ما سهمشان را [از عذاب] بی‌کم‌وکاست به آنان خواهیم داد.

۱۱۰. و به راستی [ما] به موسی کتاب دادیم؛ سپس در آن اختلاف شد؛ و اگر پیشتر [در مورد مهلت به گناهکاران و حسابرسی در قیامت] سخنی از جانب پروردگارت بیان نشده بود، یقیناً [در همین دنیا] در میانشان داوری می‌شد [و عذاب نازل می‌گشت]؛ و به راستی که آنان [= یهود و مشرکان] درباره [حقانیت] این [قرآن] سخت در تردیدند.

۱۱۱. و پروردگارت [پاداش] اعمال همگان را قطعاً بی‌کم‌وکاست خواهد داد. بی‌تردید، او به آنچه می‌کنند آگاه است.

۱۱۲. پس [ای پیامبر،] چنان که فرمان یافته‌ای، [در برابر مشرکان] استقامت کن و کسی که همراه تو [به پیشگاه الهی] روی آورده است [نیز باید در دینداری استقامت کند] و [از حدود الهی] تجاوز نکنید. بی‌تردید، او به آنچه می‌کنید بیناست.

۱۱۳. به کسانی که ستم کردند [= کافران] گرایش نیابید که [اگر چنین کنید،] آتش [دوزخ] به شما نیز خواهد رسید و در برابر الله [هیچ] دوستی ندارید و آنگاه یاری نمی‌شوید.

۱۱۴. و در دو طرف روز [= آغاز و پایان روز] و ساعاتی از شب، نماز بگذار. بی‌تردید، نیکی‌ها بدی‌ها را از بین می‌برد. این [سخن،] پندی است برای پندپذیران.

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَنِيَ النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٠٦﴾

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٠٧﴾

﴿١٠٨﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فَنِيَ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرٌ مَّجْدُودٍ ﴿١٠٩﴾

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِن قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوفُونَ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٍ ﴿١١٠﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَآخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿١١١﴾

وَإِنَّ كُلًّا لَّمَّا لِيُوقَفِيَهُمْ رَبُّكَ أَعْمَلُهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١٢﴾

فَأَسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمِن تَابٍ مَّعَكَ وَلَا تَطَّعُوا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٣﴾

وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٤﴾

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَرَلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرِي لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾

وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾

۱۱۵. و شکبایی کن [که] بی‌تردید، الله پاداش نیکوکاران را تباہ نمی‌کند.

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ
الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ
الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أَتَرَفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾

۱۱۶. پس چرا در میان امت‌های پیش از شما - جز اندکی از کسانی که آنان را [از عذاب] نجات دادیم - [مؤمنان و] خردمندانی نبودند که [مردم را] از فساد در زمین بازدارند؟ و کسانی که ستم کردند، به دنبال ناز و نعمتی که یافته بودند رفتند و گناهکار بودند.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلِهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

۱۱۷. و [سنت] پروردگارت [هرگز] چنین نبوده است که شهرها را - در حالی که ساکنانش [افرادی] نیکوکار بودند - به ستم نابود کند.

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ

۱۱۸. و اگر پروردگارت می‌خواست، [همه] مردم را یک امت [موحد و درستکار] قرار می‌داد؛ ولی [آنان] همواره مختلفند.

مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ
لِلْأَمَلَانِ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾

۱۱۹. مگر کسانی که پروردگارت به آنان رحم کرده باشد و به همین هدف [آزمودن به وسیله اختلاف] آنان را آفریده است؛ و وعده پروردگارت [چنین] تحقق پذیرفته است [که:]: «قطعاً دوزخ را از جن و انسان [گناهکار] انباشته خواهم ساخت».

وَكَلَّا تَقْصُ عَلَيْنِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُنَبِّئُ بِهِ فُؤَادَكَ
وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾

۱۲۰. و [ای محمد]، از اخبار پیامبران این همه را بر تو حکایت می‌کنیم تا دلت را با [بیان] آنها ثبات [و آرامش] بخشیم؛ و در این [سرگذشت‌ها] حقیقت برایت آمده است و [این داستان‌ها] پندی است [برای کافران] و تذکری است برای مؤمنان.

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا

۱۲۱. و به کسانی که ایمان نمی‌آورند بگو: «شما به روش خود عمل کنید، ما [نیز به شیوه خود] عمل می‌کنیم.

عَمِلُونَ ﴿١٢١﴾

وَأَنْتَظِرُونَ إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٢٢﴾

۱۲۲. و منتظر باشید [که] بی‌تردید، ما [نیز] منتظریم».

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ
فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

۱۲۳. و [آگاهی از] غیب آسمان‌ها و زمین، از آن الله است و همه کارها به سوی او بازگردانده می‌شود؛ پس او را عبادت کن و بر او توکل نما؛ و پروردگارت از آنچه می‌کنید [هرگز] غافل نیست.

سوره یوسف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الر [= الف. لام. را]. این آیات کتاب روشنگر است.
۲. ما آن را قرآنی [به زبان] عربی نازل کردیم؛ باشد که [در مفاهیمش] بیندیشید.
۳. [ای پیامبر،] ما بهترین داستان‌ها را با وحی کردن این قرآن بر تو حکایت می‌کنیم؛ و مسلماً پیشتر تو [از این داستان‌ها] بی‌خبر بودی.
۴. [یاد کن از] هنگامی که یوسف به پدرش [یعقوب] گفت: «پدر جان، من [در خواب] یازده ستاره و خورشید و ماه دیدم. آنها را دیدم که برایم سجده می‌کردند».
۵. [یعقوب] گفت: «پسرم، خوابت را به برادران خویش بازگو نکن که نیرنگی برایت می‌اندیشند؛ [چرا که] بی‌تردید، شیطان دشمن آشکاری برای انسان است.
۶. پروردگارت تو را این گونه برمی‌گزیند و [علم] تعبیر خواب‌ها را به تو می‌آموزد و نعمتش را بر تو و بر خاندان یعقوب تمام می‌گرداند؛ چنان که پیش از این [نیز] بر اجدادت - ابراهیم و اسحاق - تمام کرد. بی‌تردید، پروردگارت دانای حکیم است».
۷. به راستی که در [داستان] یوسف و برادرانش، برای پرسشگران [درباره یوسف، عبرت‌ها و] نشانه‌هاست.
۸. آنگاه که [برادرانش به یکدیگر] گفتند: «یوسف و برادرش [بنیامین] نزد پدرمان از ما محبوب‌ترند؛ در حالی که ما یک گروه [نیرومند] هستیم. حقا که پدرمان [با این مهرورزی بی‌دلیل] در گمراهی آشکاری است.
۹. [یکی از برادران گفت:] یوسف را بکشید یا او را به سرزمینی [دوردست] بیفکنید تا توجه پدرتان فقط به [سوی] شما باشد و پس از آن [توبه کنید و] افرادی شایسته باشید».
۱۰. یکی [دیگر] از آنان گفت: «یوسف را نکشید و اگر [می‌خواهید] کاری انجام دهید، او را در قعر چاه بیندازید تا برخی از مسافران [کاروان] او را برگیرند [و با خود به جایی دور ببرند]».

- الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١﴾
- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾
- نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٣﴾
- إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ﴿٤﴾
- قَالَ يَبْنَئِي لَأَ تَقْضَىٰ رُءْيَاكَ عَلَيَّ إِخْوَتَكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٥﴾
- وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آئِلٍ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾
- * لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧﴾
- إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ آبَاءَنَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨﴾
- أَفْتُلُوهَا يُوسُفَ أَوْ اظْهَرُوهُ أَرْضًا يَخُلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿٩﴾
- قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهَ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿١٠﴾

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَى يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ
لَنَصِحُونَ ﴿١١﴾

۱۱. [سپس نزد یعقوب رفتند] و گفتند: «پدر جان، چرا ما را بر یوسف امین نمی‌شماری؛ حال آنکه ما خیرخواهش هستیم؟»

أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَزْتَعِ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُ لَحَفِظُونَ ﴿١٢﴾

۱۲. فردا او را با ما [به دشت] بفرست تا [در چمنزارها و گلزارها] بگردد و بازی کند؛ و ما به خوبی مراقب او هستیم.»

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ
الدِّبُّ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾

۱۳. [یعقوب] گفت: «اینکه او را ببرید، مرا اندوهگین می‌کند و از این می‌ترسم که گرگ او را بخورد و شما از او غافل باشید.»

قَالُوا لَيْنِ أَكَلَهُ الدِّبُّ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا
لَخَسِرُونَ ﴿١٤﴾

۱۴. آنان گفتند: «با وجود اینکه ما یک گروه [نیرومند] هستیم، اگر [اجازه دهیم که] گرگ او را بخورد، قطعاً زیانکار خواهیم بود.»

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ
وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾

۱۵. هنگامی که او را [همراه خود] بردند و همدست شدند که او را در قعر چاه بیندازند، به او وحی کردیم که: «[سرانجام] قطعاً آنان را در حالی که هیچ [درباره‌ات] نمی‌دانند، از [چند و چون] این کارشان آگاه خواهی ساخت.»

وَجَاءَ وَآبَاؤُهُمْ عِشَاءَ يَبْكُونَ ﴿١٦﴾

۱۶. و شبانگاه، گریه‌کنان نزد پدرشان آمدند.

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتْعِنَا
فَأَكَلَهُ الدِّبُّ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾

۱۷. گفتند: «پدرجان، ما [دورتر] رفتیم که مسابقه دهیم و یوسف را نزد اناث خود گذاشتیم و گرگ او را خورد؛ و هر چند که راستگو باشیم، تو [هرگز سخن] ما را باور نخواهی کرد.»

وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ
أَنْفُسُكُمْ أَمْراً فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾

۱۸. و پیراهن او را [آغشته] با خونی دروغین [برای یعقوب] آوردند. [او] گفت: «[چنین نیست؛] بلکه [هوا]ی نفس شما کاری [ناشایست] را برایتان آراسته است؛ پس صبری نیکو [برایم بهتر است] و الله در [مورد] آنچه می‌گویید یاریگر [من] است.»

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَبُشْرَى
هَذَا غُلَامٌ وَأَسْرُوهُ بِضَعَّةٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

۱۹. و کاروانی آمد و آنان آب‌آور خود را فرستادند؛ او دلوش را [در چاه] انداخت [و چون یوسف را بالا کشید] گفت: «مژده دهید! این یک نوجوان است.»؛ و [پس از نجاتش] او را همچون یک کالا [ی ارزشمند از دیگران] پنهان داشتند؛ و [لی] الله به آنچه می‌کردند آگاه بود.

وَشَرَّوهُ بِثَمَنِ بَحْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ
الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾

۲۰. و [سرانجام] او را به بهایی اندک - چند درهم - فروختند و در [باره] ننگه داشتن [او بی‌میل بودند].

۲۱. و آن شخص از [مردم] مصر [= عزیز] که او را خریده بود، به همسرش گفت: «مقامش را گرامی بدار. امید است که برایمان سودمند باشد یا او را به فرزندی بگیریم.» و اینچنین بود که یوسف را در [آن] سرزمین، ارحمند [و مقتدر] گردانیدیم تا تعبیر خواب به او بیاموزیم؛ و الله بر کار خویش [توانا و] چیره است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

۲۲. و چون [یوسف به اوج] نیروی جوانی رسید، حکمت و دانش به او عطا کردیم؛ و نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم.

۲۳. و آن زنی که او [= یوسف] در خانه‌اش بود، از وی تقاضای کامجویی کرد و درها را بست و گفت: «بیا [که] در اختیار تو [هستم]». [یوسف] گفت: «پناه بر الله! آن مرد، [شوهر تو و] سرور من است [و] جایگاهم را گرامی داشته است [پس چگونه به او خیانت کنم؟] یقیناً ستمکاران رستگار نمی‌شوند».

۲۴. و در حقیقت، [آن زن] قصد او کرد و او [= یوسف نیز] - اگر برهان پروردگارش را ندیده بود - قصد آن زن می‌کرد. ما اینچنین [کردیم] تا بدی و زشتکاری را از او دور سازیم. به راستی که او از بندگان مخلص ما بود.

۲۵. و هر دو به طرف در شتافتند و [همسر عزیز مصر] پیراهن او [= یوسف] را از پشت پاره کرد و [در این هنگام] شوهرش را در آستانه در یافتند. [آن] زن گفت: «کیفر کسی که قصد بدی به خانواده تو داشته باشد چیست؛ جز اینکه زندانی شود یا عذابی دردناک [ببیند]؟»

۲۶. [یوسف] گفت: «او از من کامجویی کرد؛» و [در آن هنگام] شاهدی از بستگان آن زن، [چنین] شهادت داد: «اگر پیراهنش از جلو پاره شده باشد، این زن راست می‌گوید و آن مرد [= یوسف] دروغ‌گوست؛

۲۷. و [لی] اگر پیراهنش از پشت پاره شده باشد، این زن دروغ می‌گوید و آن مرد راست‌گوست».

۲۸. چون [عزیز مصر] دید که پیراهن او از پشت پاره شده است، [به حقیقت پی بُرد و] گفت: «این از نیرنگ شما [زنان] است. به راستی که نیرنگ شما بزرگ است.

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ اَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَىٰ اَنْ يَنْفَعَنَا اَوْ نَتَّخِذَهُ وِلْدًا وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْاَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَاْوِيلِ الْاَحَادِيثِ وَاللّٰهُ عَلِيْبٌ عَلٰى اَمْرِهِ وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢١﴾

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَاَتَيْنَهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٢٢﴾

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَاغْلَقَتِ الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتْ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهُ وِرِّيْ اَحْسَنَ مَثْوٰى اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٣﴾

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ وَّهُمْ بِهَا لَوْلَا اَنْ رَّءَا بُرْهٰنَ رَبِّهٖ كَذٰلِكَ لِنَضْرِبَ عَنْهُ السُّوْءَ وَاَلْفَحْشَاءَ اِنَّهُ وَاٰنَا مِنَ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٢٤﴾

وَاَسْتَبَقَا الْاَبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيْصُهٗ مِنْ دُبُرٍ وَاَلْفِيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْاَبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوءًا اِلَّا اَنْ يُسَجَّنَ اَوْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢٥﴾

قَالَ هِيَ رَاوَدْتَنِيْ عَنْ نَفْسِيْ وَّشَهِدَ شَٰهِدٌ مِّنْ اَهْلِهَا اِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قَدْ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَّهُوَ مِنْ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٢٦﴾

وَ اِنْ كَانَ قَمِيْصُهٗ قَدْ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَّهُوَ مِنْ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٢٧﴾

فَلَمَّا رَا قَمِيْصُهٗ قَدْ مِنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهُ وَاِنِّيْ لَمِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٢٨﴾

۲۹. ای یوسف، از این [ماجرا] درگذر و [تو ای زن]، برای گناهت آمرزش بخواه که بی‌تردید خطاکار بوده‌ای».

۳۰. [هنگامی که این خبر منتشر شد] برخی از زنان در شهر گفتند: «همسر عزیز [مصر]، از غلام [جوان] خویش تقاضای کامجویی می‌کند [و] سخت شیفته‌اش گشته است. ما او را واقعاً در گمراهی آشکاری می‌بینیم».

۳۱. وقتی [همسر عزیز] نیرنگ [و بدگویی] آنان را شنید، [شخصی را برای دعوت] به سراغشان فرستاد و مجلسی برایشان ترتیب داد و به هر یک از آنان [برای بریدن غذا] چاقویی داد و به یوسف گفت: «بر [جمع] آنان وارد شو». [زنان] چون او را دیدند، [او را] بسیار بزرگ [وار و زیبا] شمردند و [از شدت شگفتی] دست‌هایشان را زخمی کردند و گفتند: «پناه بر الله! این بشر نیست؛ این جز فرشته‌ای بزرگوار نیست».

۳۲. [همسر عزیز] گفت: «این [جوان زیباروی]، همان است که مرا درباره‌ او سرزنش می‌کردید. [آری]، در حقیقت، من از او تقاضای کامجویی نمودم و [لی] او خویشنداری کرد؛ و [اینک] اگر آنچه را به او دستور می‌دهم انجام ندهد، قطعاً زندانی می‌شود و مسلماً از خوارشدگان خواهد بود».

۳۳. [یوسف] گفت: «پروردگارا، زندان برای من از آنچه [اینها] مرا به سویش می‌خوانند محبوب‌تر است؛ و اگر نیرنگشان را از من نگردانی، به آنان گرایش می‌یابم و [اگر چنین کنم]، نادان خواهم بود».

۳۴. پروردگارش [دعای] او را اجابت کرد و نیرنگشان را از او بازگرداند. بی‌تردید، او شنوای داناست.

۳۵. آنگاه پس از آنکه [عزیز مصر و اطرافیانش] نشانه‌ها [ی] پاکدامنی یوسف را دیدند، تصمیم گرفتند [برای سرپوش گذاشتن بر این بی‌آبرویی]، او را تا مدتی زندانی کنند.

۳۶. و دو جوان همراه او وارد زندان شدند. [روزی] یکی از آن دو گفت: «من [در خواب]، خود را دیدم که [انگور برای] شراب می‌فشارم» و دیگری گفت: «من خواب دیده‌ام که بر سر خویش [طرف] نانی می‌برم [و] پرنده‌گان از آن می‌خورند. ما را از تعبیر آن آگاه کن [که] قطعاً تو را از نیکوکاران می‌بینیم».

يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنبِكِ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٢٩﴾

* وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتْلَهَا عَنْ نَفْسِهِ ۖ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرُنَّهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكِنًا ۖ وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدتُّهُ عَنِ نَفْسِهِ ۖ فَاَسْتَعْصَمَ ۖ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا ءَامَرُهُ لَيُجَنَّبَنَّ وَلَيَكُونًا مِنَ الصَّغِيرِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾

ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِن بَعْدِ مَا رَأَوُا الْآيَاتِ لَيْسَجُنَّهُ ۖ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ ۗ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾

۳۷. [یوسف] گفت: «هیچ غذایی برای خوردن نزدتان نمی‌رسد، مگر آنکه پیش از رسیدنش، شما را از [کیفیت و] حقیقت آن [= خواب‌ها] آگاه خواهم ساخت. این [اخبار غیبی و تعبیر خواب]، از چیزهایی است که پروردگارم به من آموخته است. در حقیقت، من آیین قومی را که به الله ایمان نمی‌آورند و به [سرای] آخرت [نیز] کفر می‌ورزند، ترک کرده‌ام.

۳۸. و از آیین پدرانم - ابراهیم و اسحاق و یعقوب - پیروی نموده‌ام. برای ما سزاوار نیست که چیزی را شریک الله قرار دهیم. این [عبادت الله به یگانگی]، از فضل الله بر ما و بر [همه] مردم است؛ ولی بیشتر مردم سپاس نمی‌گذارند.

۳۹. ای رفقای زندانی من، آیا معبودان پراکنده [و متعدد] بهترند، یا الله یگانه پیروزمند؟

۴۰. شما به جای او [معبودی را] عبادت نمی‌کنید، مگر نام‌هایی [بی‌معنی] که خود و پدرانتان بر آنها نهاده‌اید. الله هیچ دلیلی بر [حقانیت] آنها نازل نکرده است. فرمانروایی، تنها از آن الله است [و] فرمان داده است که جز او را عبادت نکنید. این همان دین راست و استوار است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

۴۱. ای رفقای زندانی من، یکی از شما [آزاد می‌شود] و به سرور خویش شراب خواهد نوشاند؛ و اما دیگری به دار آویخته می‌شود و پرندگان از [مغز] سرش خواهند خورد. امری که در [مورد] آن از من نظر خواستید، [چنین] مقدر شده است».

۴۲. و [یوسف] به یکی از آن دو [جوان] که دانست رها می‌شود، گفت: «نزد سرور [= پادشاه] از من یاد کن»؛ و [لی] شیطان یاد کردن [از یوسف نزد] سرورش را از خاطر وی [= ساقی پادشاه] برد و او [= یوسف] چندین سال [دیگر نیز] در زندان باقی ماند.

۴۳. و [روزی] پادشاه گفت: «من [در خواب] دیدم که هفت گاو چاق را هفت [گاو] لاغر می‌خورند؛ و هفت خوشه سبز و [هفت خوشه] دیگر را خشک [دیدم]. ای بزرگان، اگر تعبیر خواب می‌کنید، در [باره] خوابم نظر دهید».

۴۴. آنان گفتند: «[اینها] خواب‌هایی پریشان است و ما به تعبیر این [گونه] خواب‌ها دانا نیستیم».

قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِيَهٗ إِلَّا نَبَأُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ ۗ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِ رَبِّيَ اِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٣٧﴾

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ اَبَائِيْ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ مَا كَانَ لَنَا اَنْ نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ﴿٣٨﴾

يَصْلِحٰى السِّجْنِ اَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُوْنَ خَيْرٌ اَمْ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾

مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ اِلَّا اَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوْهَا اَنْتُمْ وَاَبَاؤُكُمْ مَّا اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ اِنْ اِلْحٰكُمْ اِلَّا بِاللّٰهِ اَمْرًا اِلَّا تَعْبُدُوْا اِلَّا اِيَّاهُ ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٠﴾

يَصْلِحٰى السِّجْنِ اَمَّا اَحَدُكُمْ فَيَسْقٰى رَبِّهٗ وَاَمَّا الْاٰخَرُ فَيُصَلَّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَاسِهٖ قُضِيَ الْاَمْرُ الَّذِى فِيْهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾

وَقَالَ لِلَّذِى ظَنَّ اَنْهُ نٰجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِىْ عِنْدَ رَبِّكَ فَاَنْسَلُهٗ الشَّيْطٰنُ ذِكْرَ رَبِّهٖ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِيْنَ ﴿٤٢﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ اِنِّىْ اَرٰى سَبْعَ بَقَرٰتٍ سِمٰنٍ يَّاكُلُهِنَّ سَبْعُ عِجَافٍ وَسَبْعُ سُنْبُلٰتٍ خُضْرٍ وَاٰخَرَ يٰاِسْتِ يٰاَيُّهَا الْمَلٰٓءُ اَفْتُوْنِىْ فِيْ رُءْيَاىْ اِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُوْنَ ﴿٤٣﴾

قَالُوْا اَضَعْتَ اِحْلٰمًا وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيْلِ الْاِحْلٰمِ بِعٰلَمِيْنَ ﴿٤٤﴾

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنْتِزَعُكُمْ
بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾

۴۵. و یکی از آن دو [زندانی] که نجات یافته بود، پس از مدت‌ها [یوسف] را به یاد آورد [و] گفت: «مرا به [زندانی] بفرستید تا دربارهٔ تعبیر آن [خواب] به شما خبر دهم».

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ
يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ عِجَافٍ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ
يَأْتِيَنَّ لَنَا أَوْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

۴۶. [او به زندان رفت و گفت:] «یوسف، ای [مرد] راستگو، در [بارهٔ این خواب که] هفت گاو چاق را هفت گاو [لاغر] می‌خورند و هفت خوشهٔ سبز و [هفت خوشهٔ] خشکیدهٔ دیگر، برایمان نظر بده [و آن را تعبیر کن] تا نزد مردم برگردم؛ شاید آنها [تعبیر این خواب و توانایی‌های تو را] بدانند».

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي
سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾

۴۷. [یوسف] گفت: «هفت سال پی‌پی [با جدیت] کشاورزی کنید و آنچه را که درو می‌کنید - جز اندکی که می‌خورید - با خوشه‌اش [کنار] بگذارید».

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعَ شِدَادٍ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ
لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾

۴۸. سپس بعد از آن [دوران رونق]، هفت [سال قحطی] سخت می‌آید که آنچه را برای آن سال‌ها [کنار] گذاشته‌اید می‌خورید، جز اندکی که آن را [برای بذر] ذخیره می‌کنید».

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُعَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ
يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾

۴۹. سپس بعد از آن هفت [سال،] سالی فرامی‌رسد که باران فراوانی نصیب مردم می‌شود و در آن سال، [بر اثر فراوانی، از میوه‌ها و دانه‌های روغنی] عصاره می‌گیرند».

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتِنِي بِهٖ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ أَرْجِعْ إِلَى
رَبِّكَ فَسَأَلَهُ مَا بَالُ النَّسْوَةِ الَّتِي قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي
بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾

۵۰. پادشاه [چون این تعبیر را شنید] گفت: «او را نزد من بیاورید». اما وقتی فرستاده [پادشاه] نزد او آمد، [یوسف] گفت: «نزد سرور بازگرد و از او بپرس که ماجرای زنانی که دست‌های خود را بریدند چه بود؟ قطعاً پروردگارش به نیرنگ آنان آگاه است».

قَالَ مَا خَطْبُكَ إِنَّ رُودَ ثَنِّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ فُلْنٌ
حَسْبُ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَرَبِيِّ
الَّذِي حَصَحَصَ الْحَقُّ أَنَا رُودُ ثَنِّهِ عَنِ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾

۵۱. [پادشاه آن زنان را خواست و] گفت: «هنگامی که یوسف را به سوی خویش دعوت کردید، جریان کارتان چه بود؟» گفتند: «پناه بر الله! ما هیچ گناهی در او سراغ نداریم». [در این هنگام] همسر عزیز گفت: «اکنون حق آشکار شد: من [بودم که] از وی تقاضای کامجویی کردم [و او پاکدامنی ورزید] و یقیناً راستگوست».

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ
الْخَائِبِينَ ﴿٥٢﴾

۵۲. این [اعتراف] برای آن است که [عزیز مصر] بداند من در پنهان به او خیانت نکرده‌ام و اینکه الله نیرنگ خائنان را به جایی نمی‌رساند».

* وَمَا أَبْرَأُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ
رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٣﴾

۵۳. من هرگز خود را بیگناه نمی‌شمارم. بی‌شک، نفس [وسوسه‌گر انسان، او را] پیوسته به بدی فرمان می‌دهد مگر نفس [کسی] که پروردگارش به او رحم کند. بی‌تردید، پروردگارش آمرزندهٔ مهربان است».

۵۴. و پادشاه گفت: «او [= یوسف] را نزد من بیاورید [تا مشاور] و ویژه خود گردانم». پس چون [یوسف نزدش آمد و] با وی صحبت کرد، [پادشاه] گفت: «تو امروز نزد ما ارجمند [و] امین هستی».

۵۵. [یوسف] گفت: «مرا بر [سرپرستی] خزانه‌های [مالی و غذایی این] سرزمین بگمار [که] بی‌تردید، من نگهبانی دانا هستم».

۵۶. و این گونه به یوسف در سرزمین [مصر] منزلت [و قدرت] دادیم [آنچنان] که [می‌توانست به هر جا برود و] در هر جایی از آن که می‌خواست، اقامت می‌گزید. ما رحمت خود را به هر کس که بخواهیم می‌رسانیم و پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کنیم.

۵۷. و یقیناً پاداش آخرت برای کسانی که ایمان آورده‌اند و پرهیزگاری کرده‌اند، بهتر است.

۵۸. و [چون سرزمین کنعان را خشکسالی فراگرفت] برادران یوسف [برای تهیه گندم به مصر] آمدند و بر او وارد شدند. [او] آنها را شناخت در حالی که آنان وی را نشناختند.

۵۹. هنگامی که بارهایشان را آماده کرد، [به آنان] گفت: «[نوبت آینده]، برادری را که از پدرتان دارید، نزد من بیاورید. آیا نمی‌بینید که من پیمان‌ها را تمام می‌دهم و بهترین میزبانم؟

۶۰. و اگر او را نزد من نیاورید، پیمان‌های نزد من نخواهید داشت و به من نزدیک نشوید».

۶۱. [برادران] گفتند: «او را از پدرش خواهیم خواست و حتماً این کار را می‌کنیم».

۶۲. و [یوسف] به غلامانش گفت: «سرمایه‌هایشان را [که برای خرید غله آورده‌اند، مخفیانه] در بارهایشان بگذارید؛ شاید هنگامی که به سوی خانواده خود بازگشتند، آن را [ببینند و] بشناسند. امید است که بازآیند».

۶۳. هنگامی که به سوی پدرشان بازگشتند، گفتند: «پدر جان، پیمان‌ها [و سهم غله نوبت آینده] را از ما بازداشتند؛ پس برادرمان [بنیامین] را با ما بفرست تا سهمی [از غله] بگیریم و ما حتماً مراقبش خواهیم بود».

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ اَسْتَخْلِصُهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ اَمِينٌ ﴿٥٤﴾

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْاَرْضِ اِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾

وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْاَرْضِ يَتَّبِعُوْا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُوْصِيْهُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَّشَاءُ وَلَا نُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٥٦﴾

وَلَا جُرْ اِلَّا خَيْرَةٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿٥٧﴾

وَجَاءَ اِخْوَتُهٗ يُوسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُوْنَ ﴿٥٨﴾

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ ائْتُونِيْ بِاَخٍ لَّكُمْ مِّنْ اٰبِيْكُمْ اَلَّا تَرَوْْنَ اَنِّيْ اُوفِي الْكَيْلِ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ﴿٥٩﴾

فَاِنْ لَّمْ تَأْتُوْنِيْ بِهِ فَلَآ كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِيْ وَلَا تَقْرَبُوْنِ ﴿٦٠﴾

قَالُوْا سَنُرْوِدُ عَنْهُ اٰبَاهُ وَاِنَّا لَفَاعِلُوْنَ ﴿٦١﴾

وَقَالَ لِفَتْيَانِهٖ اجْعَلُوْا بِضَعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُوْنَهَا اِذَا اَنْقَلَبُوْا اِلَى اَهْلِيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٦٢﴾

فَلَمَّا رَجَعُوْا اِلَى اٰبِيْهِمْ قَالُوْا يَا اٰبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَا اَخَانًا نَّكْتُلْ وَاِنَّا لَهُ لَحٰفِظُوْنَ ﴿٦٣﴾

۶۴. [یعقوب] گفت: «آیا همان گونه که پیشتر شما را نسبت به برادرش [یوسف] امین داشتیم، [این بار هم] بر او امین بدانم؟ الله بهترین نگهبان است و او مهربانترین مهربانان است.»

۶۵. و چون بار خود را گشودند، سرمایه‌شان را یافتند که به آنان بازگردانده شده بود. گفتند: «پدر جان، [دیگر] چه می‌خواهیم؟ این سرمایه ماست که به ما بازگردانده شده است؛ [به این وسیله] برای خانواده خود آذوقه [فراوانی] می‌آوریم و از برادرمان [نیز] محافظت می‌کنیم و [با بردن بنیامین] یک بار شتر اضافه می‌گیریم. این پیمانانه [برای عزیز مصر، کار] آسانی است.»

۶۶. [یعقوب] گفت: «هرگز او را با شما نخواهم فرستاد تا با من به نام الله پیمان استواری ببندید که قطعاً او را نزد من باز می‌آورید، مگر آنکه گرفتار [حادثه‌ای] شوید [و هیچ یک نجات نیابید]». وقتی [عهد و] پیمان استوار خویش را به او دادند، [یعقوب] گفت: «الله بر آنچه می‌گوییم [گواه و] نگهبان است.»

۶۷. و [همچنین] گفت: «ای پسرانم، [برای آنکه جلب توجه نکنید، همگی] از یک دروازه وارد [شهر] نشوید؛ بلکه از دروازه‌های مختلف وارد شوید و [البته من با این سفارش] نمی‌توانم چیزی از [قضا و قدر] الله را از شما دور کنم. حکم، جز برای الله نیست؛ بر او توکل کرده‌ام و توکل‌کنندگان باید بر او توکل کنند.»

۶۸. و وقتی همان گونه که پدرشان به آنان دستور داده بود وارد شدند، [این شیوه ورود،] آنان را از [قضای] الله بازداشت؛ ولی [هر چه بود،] خواسته قلبی یعقوب را برآورده کرد. او از [برکت] آنچه به او آموخته بودیم، دارای دانشی [فراوان] بود؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

۶۹. و چون [برادران] بر یوسف وارد شدند، برادرش [بنیامین] را نزد خود جای داد [و به آهستگی به او] گفت: «من برادرت هستم؛ و از کارهایی که [برادرانمان] می‌کردند اندوهگین نباش.»

۷۰. هنگامی که بارهایشان را آماده کرد، جام [پادشاه] را در بار برادرش [بنیامین] گذاشت؛ آنگاه ندادنده‌ای بانگ برآورد [که]: «ای کاروانیان، قطعاً شما دزد هستید.»

۷۱. [برادران یوسف] رو به آنان کردند و گفتند: «چه گم کرده‌اید؟»

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنْتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِن قَبْلُ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَفِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٦٤﴾

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا بَنَا مَا نَبِغِي هَذِهِ بِضَعْتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانًا وَنَزِدَادُ كَيْلٍ بَعِيرٍ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيرٌ ﴿٦٥﴾

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُو مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَن يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ يَبْنَئِي لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِن أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ إِنْ أُلْحَمْتُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةٌ فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَدُوٌّ عَلِيمٌ لِّمَا عَلَّمَنَّهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتَهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَّرْتُمُونِ ﴿٧٠﴾

قَالُوا وَقَبِلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾

قَالُوا نَقِذُ صَوَاعِ الْمَلِكِ وَلَمَن جَاءَ بِهِ هِمْلٌ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾

۷۲. [کارگزاران] گفتند: «پیمانۀ پادشاه را گم کرده‌ایم و [آن که بانگ برآورده بود گفت:] هر کس آن را بیاورد، یک بار شتر [جایزه] دارد و من ضامن این [پاداش] هستم».

قَالُوا تَأَلَّوْا لِلَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٧٣﴾

۷۳. [برادران یوسف] گفتند: «به الله سوگند، شما می‌دانید که ما نیامده‌ایم تا در این سرزمین فساد کنیم و ما [هرگز] دزد نبوده‌ایم».

قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٤﴾

۷۴. [آنان] گفتند: «اگر دروغگو باشید، کیفرش چیست؟»

قَالُوا جَزَاؤُهُ مَن وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾

۷۵. گفتند: «کیفر کسی که [آن پیمانۀ] در بارش پیدا شود، [این است که] خودش کیفر آن باشد [و به بردگی شما درآید]. ما ستمکاران را این گونه مجازات می‌کنیم».

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾

۷۶. آنگاه [یوسف] پیش از بار بردارش، شروع به [جست‌وجوی] بارهای آنان کرد؛ سپس آن [پیمانۀ] را از بار بردارش بیرون کشید. این گونه برای یوسف چاره‌اندیشی کردیم؛ [تا بتواند بنیامین را نزد خود نگه دارد؛ زیرا او] طبق آیین پادشاه [مصر] نمی‌توانست بردارش را بازداشت کند، مگر اینکه الله بخواهد. ما هر که را بخواهیم [به] درجاتی بالا می‌بریم؛ و [بدانید که] فراتر از هر صاحب‌دانشی، دانشوری است.

* قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبَدِّهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾

۷۷. [برادران] گفتند: «اگر او دزدی کرده است [شگفت نیست؛ چرا که] بردارش [نیز] پیش از این دزدی کرده بود. یوسف آن را در دل خویش پنهان داشت و [ناراحتی را] بر آنان آشکار نکرد [و با خود] گفت: «شما از نظر جایگاه، [از آنچه وانمود می‌کنید] بدترید و الله به آنچه بیان می‌کنید، داناتر است».

قَالُوا يَتَّيَّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبَا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا نَنزِلُكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

۷۸. گفتند: «ای عزیز، او پدر پیری دارد [که طاقت دوری فرزندش را ندارد]؛ پس یکی از ما را به جای او بگیر. به راستی که ما تو را از نیکوکاران می‌بینیم».

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا مَتَّعِنَا بِهِ عِنْدَهُ وَإِنَّا إِذَا لَطَلِمُونَ ﴿٧٩﴾

۷۹. [یوسف] گفت: «پناه بر الله از اینکه جز آن کسی را که کالایمان را نزدش یافته‌ایم بازداشت کنیم! در این صورت [اگر کس دیگری را به جای او بازداشت کنیم،] قطعاً ستمکار خواهیم بود».

فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ آبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾

۸۰. هنگامی که [برادران] از او ناامید شدند، نجواکنان [برای مشورت] به گوشه‌ای رفتند. [برادر] بزرگشان گفت: «مگر نمی‌دانید که پدرتان با نام الله پیمانی استوار از شما گرفته است و پیشتر [نیز] در مورد یوسف چه کوتاهی‌ای کردید؟ من هرگز از این سرزمین نمی‌روم تا پدرم به من اجازه [بازگشت] دهد یا [آنکه] الله درباره‌ام داوری کند [که] بی‌تردید، او بهترین داور است».

۸۱. [شما] نزد پدرتان بازگردید و بگویند: ای پدر، پسرت دزدی کرد و ما جز به آنچه می‌دانستیم گواهی ندادیم و از غیب آگاه نبودیم [که بدانیم دزدی می‌کند].

۸۲. و از [مردم] شهری که در آن بودیم و از کاروانی که با آن آمدیم بپرس؛ و ما قطعاً راستگوییم».

۸۳. [یعقوب] گفت: «[چنین نیست؛] بلکه [هوای] نفس شما کاری [ناشایست] را برایتان آراسته است؛ پس [چاره] کار، [صبری نیکوست. امید است که الله همه آنان را به من برساند. بی‌تردید، او دانای حکیم است».

۸۴. و از آنان روی برگرداند و گفت: «دریغ از یوسف!» و چشمانش از شدت اندوه [و گریستن برای فرزندش] سفید شد و همچنان اندوه خود را فرومی‌خورد.

۸۵. [پسرانش] گفتند: «به الله سوگند، تو [آنقدر] پیوسته از یوسف یاد می‌کنی تا [عاقبت،] به سختی بیمار شوی یا بمیری».

۸۶. [یعقوب] گفت: «من از درد و اندوه خویش به [درگاه] الله می‌نالم و از [لطف و بزرگی] الله چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید؛

۸۷. ای پسرانم، بروید و درباره یوسف و برادرش جستجو کنید [و خبر بگیرید] و از رحمت الله مایوس نشوید؛ [چرا که] جز گروه کافران، کسی از رحمت الله مایوس نمی‌گردد».

۸۸. وقتی [پسران یعقوب به مصر رفتند و] بر او [= یوسف] وارد شدند، گفتند: «ای عزیز، به ما و خاندانمان [در اثر فقر و خشکسالی] سختی فراوانی رسیده است و [اینک] کالای ناچیز [و مال اندکی برای خرید آذوقه] با خود آورده‌ایم؛ پس پیمانہ را برایمان کامل کن و بر ما صدقه [و بخشش] کن. بی‌تردید، الله بخشندگان را پاداش می‌دهد».

۸۹. [یوسف] گفت: «آیا دانستید که وقتی [از عاقبت] کارتان] بی‌خبر بودید، در حق یوسف و برادرش چه کردید؟»

أَرْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨١﴾

وَسَلِّ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعَيْرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾

وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسْفَىٰ عَلَىٰ يُونُسَ وَأَبْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾

قَالُوا تَأَلَّه تَفْتَوًا تَذَكَّرُ يُونُسَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٨٥﴾

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَنِي وَحُرِّيَّ إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

يَبَنِيَّ أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُونُسَ وَأَخِيهِ وَلَا تَأْتِسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْتِسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٧﴾

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ مُزَجَّجَةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُونُسَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾

۹۰. [آنان] گفتند: «آبا به راستی تو [همان] یوسفی؟» او گفت: «[آری،] من یوسفم و این برادر من است. یقیناً الله بر ما منت نهاد. به راستی، هر کس پرهیزگاری و شکیبایی کند، [بداند که] بی‌تردید، الله پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کند.»

۹۱. [برادرانش] گفتند: «به الله سوگند [که] یقیناً الله تو را بر ما برتری داده است و ما قطعاً خطاکار بودیم.»

۹۲. [یوسف] گفت: «امروز هیچ سرزنشی بر شما نیست. الله شما را می‌آمزد و او مهربان‌ترین مهربانان است.»

۹۳. [اکنون] این پیراهن مرا ببرید و بر صورت پدرم بیندازید تا بینا گردد و [سپس] همه خانواده خود را نزد من بیاورید.»

۹۴. و چون کاروان [از مصر به سوی کنعان] به راه افتاد، پدرشان [به اطرافیان] گفت: «اگر مرا کم‌خرد نشمارید، [می‌گویم که] یقیناً بوی یوسف را احساس می‌کنم.»

۹۵. [آنان] گفتند: «به الله سوگند که حتماً [باز هم] در اشتباه دیرینه‌ات هستی.»

۹۶. هنگامی که مژده‌رسان آمد و آن [پیراهن] را بر چهره او افکند، ناگهان بینا شد [و] گفت: «آبا به شما نگفتم که من از [لطف و بزرگی] الله چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید؟»

۹۷. گفتند: «ای پدر، برای ما [به خاطر] گناهانمان آمرزش بخواه [چرا که] یقیناً ما گناهکار بودیم.»

۹۸. [یعقوب] گفت: «به زودی از پروردگرم برایتان آمرزش می‌طلبم. بی‌تردید، او آمرزنده مهربان است.»

۹۹. [همگی به مصر رفتند و] چون بر یوسف وارد شدند، او پدر و مادرش را [در آغوش گرفت و] نزد خود جای داد و گفت: «[همگی] به مصر درآید که ان شاء الله [از هر گونه آزاری] ایمن خواهید بود.»

قَالُوا أَيْنَ نَتَّيْتُكَ يَا يُوْسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَن يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ ءَاتَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِن كُنَّا لَخَاطِبِينَ ﴿٩١﴾

قَالَ لَا تَثْرِبَ عَلَيْكُمْ أَيُّومَ يُعْزِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٩٢﴾

أَذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَالْقُوهُ عَلَى وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَن تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾

قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِبِينَ ﴿٩٧﴾

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾

* رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيٌّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠١﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾

أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۰. و پدر و مادرش را بر تخت نشاند و [همگی] در برابرش به سجده افتادند و [یوسف] گفت: «پدر جان، این تعبیر [همان] خوابم است که بیشتر دیده بودم. پروردگارم آن را راست گرداند [و تحقق بخشید]. یقیناً او به من نیکی کرد که مرا از زندان بیرون آورد و - پس از آنکه شیطان میان من و برادرانم فتنه برپا کرد - شما را از بیابان [کنعان به مصر] آورد. بی تردید، پروردگارم در آنچه می‌خواهد، باریک‌بین است. به راستی که او دانای حکیم است.

۱۰۱. پروردگارا، مرا از فرمانروایی [بهره‌ای] عطا کردی و از علم تعبیر خواب‌ها به من آموختی. ای پدیدآورنده آسمان‌ها و زمین، تویی که در دنیا و آخرت [دوست و] کارساز منی. مرا مسلمان [= فرمانبردار] بمیران و به شایستگان ملحق فرما».

۱۰۲. [ای پیامبر،] این [داستان،] از خبرهای غیب است که به تو وحی می‌کنیم؛ و هنگامی که [برادران یوسف علیه وی] بداندیشی می‌کردند و نیرنگ می‌زدند، تو نزدشان نبودی.

۱۰۳. و بیشتر مردم مؤمن نخواهند شد؛ حتی اگر [برای ایمان آوردنشان] حرص بورزی.

۱۰۴. تو از آنان برای این [رسالت] پاداشی نمی‌خواهی. این [قرآن، چیزی] نیست، مگر پندی برای جهانیان.

۱۰۵. و چه بسیار نشانه‌ها در آسمان‌ها و زمین وجود دارد که بر آنها می‌گذرند و [لی] از آنها روی برمی‌گردانند [و توجه نمی‌کنند].

۱۰۶. و بیشتر آنان [در ظاهر] به الله ایمان نمی‌آورند، مگر آنکه [در عمل، به نوعی] مشرکند.

۱۰۷. آیا [مشرکان] ایمن هستند از اینکه عذابی فراگیر از جانب الله بر آنان فرود آید یا در حالی که غافلند، ناگهان قیامت آنان را فرا گیرد؟

۱۰۸. [ای پیامبر، به مردم] بگو: «این راه من است. من با دلیلی آشکار به سوی الله دعوت می‌کنم و کسانی که از من پیروی کردند [نیز چنین می‌کنند]؛ و الله پاک و منزّه است و من از مشرکان نیستم».

۱۰۹. و ما پیش از تو جز مردانی از اهل [همین] شهرها [را به پیامبری] نفرستاده‌ایم که به آنان وحی می‌کردیم. آیا در زمین نگشته‌اند تا ببینند سرانجام کسانی که پیش از آنان بودند چگونه بوده است؟ و یقیناً سرای آخرت برای پرهیزگاران بهتر است. آیا نمی‌اندیشید؟

۱۱۰. [ما همچنان به کافران مهلت می‌دادیم] تا آنگاه که پیامبران [از ایمان آوردن اقوامشان] مأیوس شدند و [مردم] پنداشتند [در آنچه رسولان از جانب الله آورده‌اند،] به آنان دروغ گفته شده است. [در این هنگام] یاری ما به سراغشان آمد. پس هر کس را که خواستیم، نجات یافت؛ و [لی] عذاب سخت ما از گروه مجرمان بازگردانده نمی‌شود.

۱۱۱. یقیناً در داستان آنان برای خردمندان عبرتی است. این [قرآن] سخنی نیست که به دروغ ساخته شده باشد؛ بلکه تصدیق‌کننده آنچه [از کتاب‌هایی] است که پیش از آن [آمده] است و روشنگر همه چیز است و رهنمود و رحمتی است برای گروهی که ایمان می‌آورند.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرًا مِنْ نَحْنٍ وَلَا يَرِدُ بِأُنْسًا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١١٠﴾

لَقَدْ كَانَ فِي قَصصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

سوره رعد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرِّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَى
عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ
مُسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ
تُوقِنُونَ ﴿٢﴾

وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَواسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ
الْجِبَالِ جَعَلَ فِيهَا زَوَاجِينَ أُنثِينَ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾

وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُتَجَاوِرَةٌ وَجَنَّتْ مِنْ أَعْتَابٍ وَزَرْعٌ
وَنَخِيلٌ صِنَوَانٌ وَعَيْرٌ صِنَوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفْضِلٌ
بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأُكُلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

* وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَعَدَّا كُنَّا تُرَبًّا أَعِنَّا لَفِي خَلْقِ
جَدِيدٍ أَوْلَاتِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأَوْلَاتِكَ الْأَغْلَالُ فِي
أَعْنَاقِهِمْ وَأَوْلَاتِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٥﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِهِمُ الْمَثَلُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ
وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾

۱. المر [= الف. لام. میم. را]. این آیات کتاب [آسمانی] و آنچه از [سوی] پروردگارت بر تو نازل شده است، حق است؛ ولی بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند.

۲. الله است که آسمان‌ها را بدون ستون‌هایی که آنها را ببینید برافراشت، آنگاه [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت؛ و خورشید و ماه را به خدمت [انسان] گماشته است که هر یک تا زمانی معین در [مدار خود] در حرکت باشند. [الله] کار [جهان] را تدبیر می‌کند و آیات [خویش] را به روشنی بیان می‌دارد؛ باشد که به دیدار پروردگارتان یقین پیدا کنید.

۳. و او همان ذاتی است که زمین را بگسترده و در آن، کوه‌های استوار و جویبارها پدید آورد و در آن از هر گونه میوه‌ای دو گونه آفرید؛ شب را به روز [و روز را به شب] می‌پوشاند. قطعاً در این [امور] برای مردمی که می‌اندیشند نشانه‌هایی [از قدرت پروردگار] است.

۴. و در زمین، قطعاتی است در کنار هم [که با یکدیگر متفاوتند]؛ و [نیز] باغ‌هایی از انگور و کشتزارها و درختان خرما که [نر و ماده‌اند و] گاه از یک ریشه می‌رویند و گاه از ریشه‌های متفاوتند و [همه آنها] با یک آب سیراب می‌شوند. و [با این حال،] بعضی از آنها را در [طعم و خواص] میوه بر دیگری برتری می‌دهیم. بی‌تردید، در این [امر نیز] برای مردمی که خرد می‌ورزند، نشانه‌های [روشنی] است.

۵. و [ای پیامبر]، اگر [از بی‌ایمانی کافران] تعجب می‌کنی، عجیب [تر] گفتار آنان است که [درباره معاد می‌گویند:] «ایا وقتی خاک شدیم، واقعاً [زنده می‌شویم و] در آفرینش جدیدی خواهیم بود؟» اینانند که به پروردگارشان کفر ورزیده‌اند و در گردن‌هایشان [از آتش،] زنجیرهاست و آنان اهل آتشند [و] در آن جاودانند.

۶. و [ای پیامبر، مشرکان] پیش از نیکی [= رحمت] به شتاب از تو بدی [= عذاب] را درخواست می‌کنند و حال آنکه پیش از اینان [نیز بر کافران] عقوبت‌های عبرت‌آموز رفته است؛ و به راستی، پروردگارت نسبت به مردم - با وجود ستمکاری‌شان - آمرزنده است؛ و بی‌تردید، پروردگارت سخت‌کیفر است.

۷. و کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «چرا نشانه‌ها [و معجزاتی همانند موسی و عیسی] از پروردگارش بر او نازل نشده است؟» [ای پیامبر،] بی‌تردید، تو فقط بیم‌دهنده‌ای؛ و هر قومی، [پیامبر] هدایتگری دارد.

۸. الله می‌داند آنچه را که هر ماده‌ای [در رجم] بار می‌گیرد و [نیز] آنچه را که رجم‌ها می‌کاهند و آنچه را می‌افزایند؛ و هر چیزی نزد او به اندازه [و دقیق] است.

۹. [او] دانای نهان و آشکار [و] بزرگ بلندمرتبه است.

۱۰. [ای مردم،] هر یک از شما که سخن [خود] را پنهان کند یا آن را آشکارا بیان سازد و هر کس در [تاریکی] شب پنهان گردد یا در روز [به دنبال انجام کارهایش] برود، [در علم الهی] یکسان است [و او همه را می‌داند].

۱۱. برای او [= انسان] فرشتگانی است که همواره از پیش رو و از پشت سرش، او را به فرمان الله حفاظت می‌کنند. بی‌گمان، الله حال [و سرنوشت نیکوی] هیچ قومی را تغییر نمی‌دهد، مگر آنکه آنان آنچه را که در دل‌هایشان دارند دگرگون سازند [و مرتکب گناه شوند]؛ و هنگامی که الله برای قومی [گرفتاری و] بدی بخواند، هیچ چیز مانع آن نخواهد شد و آنان جز [ذات پاک] او هیچ کارسازی ندارند.

۱۲. اوست که برق را برای بیم [از صاعقه و آتش] و امید [به باران] به شما می‌نماید و ابرهای گرانبار را پدید می‌آورد.

۱۳. رعد به ستایش او و [تمام] فرشتگان از خوف و خشیت، او را تسبیح می‌گویند؛ و [اوست که] صاعقه‌ها را می‌فرستد؛ و آن [صاعقه مرگبار] به هر کس که او بخواند برخورد می‌کند؛ و آنان [= کافران] درباره [یگانگی] الله مجادله می‌کنند و او تعالی‌سختگیر [و سخت‌کیفر] است.

۱۴. دعای حقیقی [و عبادت به یگانگی] فقط از آن [و] = الله [است؛ و کسانی را که [مشرکان] به جای او [به دعا و یاری] می‌خوانند، به هیچ وجه دعایشان را اجابت نمی‌کنند؛ مگر مانند کسی که دو دستش را به سوی آب بگشاید تا [آب] به دهانش برساند، در حالی که [هیچ آبی] به [دهان] او نمی‌رسد؛ و دعای کافران [در برابر معبودهایشان] جز در گمراهی نیست.

۱۵. و هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است - خواه و ناخواه - و [حتی] سایه‌هایشان، بامداد و شامگاه برای الله سجده [و فروتنی] می‌کنند.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾

عَلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ ﴿٩﴾

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾

لَهُ مَعْقَبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ ﴿١١﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٢﴾

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَكُوتُ مِنْ خَيْفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ﴿١٣﴾

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبْسِطٍ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٤﴾

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿١٥﴾

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ ۗ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَبَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَّاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٦﴾

۱۶. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «پروردگار آسمان‌ها و زمین کیست؟» بگو: «الله». [سپس] بگو: «آیا به جای او [دوستان و] کارسازانی برگزیده‌اید که [حتی] مالک سود و زیان خود نیستند؟». بگو: «آیا نابینا و بینا برابرند؟ یا تاریکی‌ها و نور یکسانند؟ یا آنان شریکانی برای الله قرار داده‌اند که همچون آفرینش او آفریده‌اند و [در نتیجه، امر] آفرینش بر آنان مُشْتَبِه شده است؟» بگو: «الله آفریننده همه چیز است و او یگانه پیروزمند است.

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حَلِيَّةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ ۗ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ﴿١٧﴾

۱۷. [الله] از آسمان آبی فرو بارید؛ آنگاه رودها هر یک به اندازه [گنجایش] خود جاری شدند و سیلاب، کف روی خود را برآورد؛ و از آنچه بر آتش می‌افروزند [و می‌گدازند] تا زیور یا کالایی به دست آورند [نیز] کفی همانند آن [آب] برمی‌آید. الله حق و باطل را اینچنین مثال می‌زند. و اما کف، به کناری می‌رود و نیست می‌گردد؛ ولی آنچه به مردم سود می‌رساند بر زمین [باقی] می‌ماند. الله مثل‌ها را اینچنین بیان می‌کند.

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْحُسْنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٨﴾

۱۸. برای کسانی که [دعوت] پروردگارشان را اجابت کردند، پاداش نیک [= بهشت در پیش] است؛ و کسانی که [دعوت] او را اجابت نکردند، اگر تمام آنچه در زمین است و [نیز] همانندش را با آن داشتند، یقیناً [حاضر بودند که همه را] برای رهایی خویش [از عذاب] بپردازند، [ولی از آنان پذیرفته نخواهد شد]. آنان حسابی بد [و بازخواستی بسیار سخت] دارند و جایگاهشان دوزخ است و چه بد جایگاهی است!

﴿أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾﴾

۱۹. آیا کسی که می‌داند آنچه از [طرف] پروردگارت بر تو نازل شده حق است، مانند کسی است که [نسبت به حق] نابیناست؟ تنها خردمندان پند می‌گیرند.

الَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ ﴿٢٠﴾

۲۰. [همان] کسانی که به پیمان الله وفا می‌کنند و عهد نمی‌شکنند.

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ ۗ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ﴿٢١﴾

۲۱. و کسانی که هر آنچه را الله به پیوند کردن آن فرمان داده است می‌پیوندند [= صله رجم برقرار می‌کنند] و از پروردگارشان می‌ترسند و از سختی حساب می‌هراسند.

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عُقُوبَةُ الدَّارِ ﴿٢٢﴾

۲۲. و کسانی که برای کسب خشنودی پروردگارشان شکیبایی کرده‌اند و نماز بر پا داشته‌اند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم، پنهان و آشکارا انفاق کرده‌اند و بدی را با نیکی می‌زدایند. آنانند که فرجامی نیک خواهند داشت.

۲۳. [پاداششان] باغهای جاودان [بهشت است] که آنان و هر یک از پدران و همسران و فرزندانشان که نیکوکار بوده‌اند، به آن وارد می‌شوند و فرشتگان از هر دری بر آنان درمی‌آیند.

۲۴. [و به آنان می‌گویند:] «سلام بر شما به [پاداش] آنچه [بر ایمانتان] شکیبایی کرده‌اید. پس چه نیکوست فرجام آن سرای!»

۲۵. و کسانی که پیمان الله را پس از استوارکردنش می‌شکنند و آنچه را که الله به پیوستنش فرمان داده است [= صله رجم] می‌گسلند و در زمین [فتنه و] فساد می‌کنند، اینانند که [در آخرت] لعنت و فرجامی بد دارند.

۲۶. الله [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد گسترده می‌دارد و یا تنگ می‌کند؛ و [کافران] به زندگی دنیا شاد شدند و [لی] زندگی دنیا در [برابر] آخرت، جز بهره‌ای [ناچیز] نیست.

۲۷. و کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «چرا نشانه‌ای از [سوی] پروردگارش بر او نازل نشده است؟» بگو: «بی‌تردید، الله هر کس را که بخواهد گمراه می‌کند؛ و هر کس را که توبه نماید به سوی خویش هدایت می‌کند».

۲۸. [همان] کسانی که ایمان آورده‌اند و دل‌هایشان به یاد الله آرام می‌گیرد. آگاه باشید که تنها با یاد الله دل‌ها آرام می‌گیرد.

۲۹. کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند، خوشا بر آنان! و سرانجامی نیک دارند.

۳۰. [ای پیامبر،] این‌گونه، تو را بین امتی فرستادیم که پیش از آنها امت‌هایی [دیگر] آمده [و رفته] بودند تا آنچه بر تو وحی کرده‌ایم بر آنان بخوانی و حال آنکه آنان به [پروردگار] رحمان کفر می‌ورزند. بگو: «او پروردگار من است [و] معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ بر او توکل کرده‌ام و بازگشتم به سوی اوست».

جَنَّتْ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٤﴾

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٦﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنْابَ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحَسُنَ مَا بَدَأَ ﴿٢٩﴾

كَذَلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِيَتْلُوا عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٍ ﴿٣٠﴾

۳۱. و [حتی] اگر قرآنی بود که کوه‌ها از [هیبت] آن به حرکت درمی‌آمد و زمین پاره‌پاره می‌شکافت یا مردگان از [تلاوت] آن به سخن درمی‌آمدند [باز هم کافران ایمان نمی‌آوردند]. امر [تدبیر جهان و نزول معجزات،] از آن الله است. آیا کسانی که ایمان آورده‌اند نمی‌دانند که اگر الله می‌خواست قطعاً همهٔ مردم را هدایت می‌کرد؟ و کسانی که کفر ورزیدند، پیوسته به [سزای] آنچه کرده‌اند گرفتار مصیبت کوبنده‌ای می‌شوند یا [عذاب الهی] نزدیک خانه‌هایشان فرود می‌آید تا [سرانجام] وعدهٔ الله فرارسد. بی‌تردید، الله خُلف وعده نمی‌کند.

۳۲. [ای پیامبر،] یقیناً پیامبرانی که پیش از تو بودند [نیز] مورد تمسخر واقع شدند، آنگاه به کسانی که کفر ورزیدند مهلت دادم، سپس آنان را [به عذاب] فروگرفتم. پس [بنگر که] کیفر من چگونه بود.

۳۳. آیا آن [پروردگاری] که حاکم بر هر کس و [ناظر بر] رفتار و کردار اوست [به عبادت سزاوارتر است یا معبودهای باطل و بی‌خبر]؟ و [کافران] شریکانی برای الله قرار دادند. بگو: «آنان را نام ببرید». آیا [می‌خواهید به] او تعالی دربارهٔ آنچه در زمین است و او نمی‌داند خبر دهید، یا فقط سخنی سطحی [و بی‌اساس] می‌گویید؟ [چنین نیست؛] بلکه برای کسانی که کفر ورزیده‌اند، نیرنگشان آراسته شده است و از راه [حق] بازداشته شده‌اند؛ و هر کس که الله او را گمراه گذارد، هدایتگری نخواهد داشت.

۳۴. آنان در زندگی دنیا عذاب [دردناکی] دارند و قطعاً عذاب آخرت سخت‌تر است؛ و در برابر [عذاب] الله، هیچ [یار و] محافظی ندارند.

۳۵. ویژگی بهشتی که به پرهیزگاران وعده داده شده [چنین است که:] جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است، میوه‌هایش همیشگی و سایه‌اش [نیز دائمی است]. این، سرانجام کسانی است که پرهیزگاری کرده‌اند؛ و سرانجام کافران، آتش [دوزخ] است.

۳۶. و کسانی که به آنان کتاب آسمانی داده‌ایم، از آنچه بر تو نازل شده است شادمان می‌شوند و برخی از گروه‌ها [ی اهل کتاب]، بخشی از آن را انکار می‌کنند. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «جز این نیست که من دستور یافته‌ام الله را عبادت کنم و به او شرک نوزم؛ به سوی او دعوت می‌دهم و بازگشتم به سوی اوست».

۳۷. و این‌گونه، این [قرآن] را فرمانی به زبان عربی [فصیح] نازل کردیم؛ و اگر پس از دانشی که [از جانب پروردگار] برایت آمده است، از هوس‌های آنان [= مشرکان] پیروی کنی، در برابر [عذاب] الله هیچ کارساز و نگهدارنده‌ای نخواهی داشت.

وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَل لَّيْلَهُ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَأْتِسَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٣١﴾

وَلَقَدْ أَسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْنَاهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾

أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُل سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ يَبْظُهْرٍ مِّنَ الْقَوْلِ بَل رُّبِنٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِّنَ اللَّهِ مِن وَّاقٍ ﴿٣٤﴾

* مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُكُلُّهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٣٥﴾

وَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُكْرَهُ بَعْضُهُمْ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٦﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً
وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ
كِتَابٌ ﴿٣٨﴾

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ^ط وَعِنْدَهُ^ط أُمُّ الْكِتَابِ ﴿٣٩﴾

وَإِنْ مَا تُرِيدَ بَعْضَ الَّذِينَ نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيْتَنكَ فَإِنَّمَا
عَلَيْكَ الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا^ط وَاللَّهُ
يَحْكُمُ لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ^ط وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤١﴾

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا
تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَنْ عَقَبَى الدَّارِ ﴿٤٢﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسَتْ مُرْسَلًا قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾

۳۸. و بی تردید، پیش از تو [نیز] پیامبرانی فرستادیم و برای آنان [مانند دیگر انسانها] همسران و فرزندان قرار دادیم؛ و برای هیچ پیامبری سزاوار نیست که جز به فرمان الله [معجزه و] آیه‌ای بیاورد. هر امری، [تقدیر و] نوشته‌ای [معلوم] دارد.

۳۹. الله هر چه را که بخواهد از میان می‌برد و [آنچه را بخواهد] استوار می‌دارد؛ و اُمُّ الْكِتَابِ [= لوح محفوظ] نزد اوست.

۴۰. و [ای پیامبر]، اگر برخی از آنچه را که به آنان وعده می‌دهیم به تو نشان دهیم یا [پیش از فرارسیدن عذاب]، تو را بمیرانیم، [در هر حال] فقط تبلیغ [رسالت] بر [عهده] توست و حساب [و مجازاتشان] بر ماست.

۴۱. آیا [کافران] ندیده‌اند که ما [با فتوحات لشکر اسلام] از دامنه‌های سرزمین [کفر] می‌کاهیم [و بر قلمروی اسلام می‌افزاییم]؟ و الله حکم می‌کند و [هیچ] بازدارنده‌ای برای حکمش نیست و او در حسابرسی سریع است.

۴۲. و به راستی، کسانی که پیش از آنان بودند [برای مقابله با پیامبرانشان] مکر ورزیدند؛ ولی تمام مکرها [و تدبیرها] از آن الله است. او تعالی می‌داند که هر کسی چه کاری انجام می‌دهد؛ و به زودی کافران خواهند دانست که فرجام [نیکوی] سرای [آخرت] از آن کیست.

۴۳. و کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «[ای محمد]، تو رسول [الله] نیستی». بگو: «کافی است که الله و کسانی که دانش [کتاب‌های آسمانی] پیشین [نزدشان است]، میان من و شما گواه باشند».

سوره ابراهیم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الر [= الف. لام. را]. این [قرآن] کتابی است که بر تو نازل کردیم تا مردم را به فرمان پروردگارشان، از تاریکی‌ها [ی شرک و جهل] به روشنایی [ایمان و دانش] بیرون آوری؛ به راه [پروردگار] شکست‌ناپذیر ستوده.

۲. [همان] الله که آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن اوست؛ و وای بر کافران از عذاب سخت!

۳. کسانی که زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح می‌دهند و [مردم را] از راه الله بازمی‌دارند و آن راه را منحرف [و سازگار با هوای نفس‌شان] می‌خواهند، اینان در گمراهی دور و درازی هستند.

۴. ما هیچ پیامبری را جز به زبان قومش نفرستادیم تا [بتواند پیام الهی را] برایشان بیان کند. الله هر کس را که بخواهد [به عدالت خویش] گمراه می‌سازد و [به فضل خویش] هر کس را که بخواهد هدایت می‌کند و او شکست‌ناپذیر حکیم است.

۵. و به راستی، ما موسی را با نشانه‌های روشن خود فرستادیم [و به او دستور دادیم] که: «قومت را از تاریکی‌ها [ی کفر] به روشنایی [توحید] بیرون آور و روزهای الله را به آنان یادآوری کن. بی‌تردید، در این [یادآوری]، برای هر شکیبای شکرگزار، نشانه‌هایی [از یگانگی و بزرگی الله] است.

۶. و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که موسی به قومش گفت: «نعمت الله را بر خود به یاد آورید، آنگاه که شما را از [چنگال] فرعونیان نجات داد، [همان کسانی] که بدترین [و خفت‌بارترین] عذاب را بر سرتان می‌آوردند: پسرانان را می‌کشتند و زنانان را [برای کنیزی] زنده می‌گذاشتند؛ و در این [امر]، آزمایشی بزرگ از جانب پروردگارتان برای شما بود [تا شکیبایی‌تان را بیازماید]».

۷. و [یاد کنید از] هنگامی که پروردگارتان اعلام کرد: «اگر شکر گزارید، یقیناً [نعمتم را] بر شما می‌افزایم و اگر ناسپاسی کنید، یقیناً عذاب من سخت است».

الرَّ كِتَبٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ أَدْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَلَكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيَدَجِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكَ لَبَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾

۸. و موسی به [آنان] گفت: «اگر شما و همه مردم روی زمین کافر شوید، [هیچ زبانی به الله نمی‌رسد؛ چرا که] بی‌تردید، الله بی‌نیاز ستوده است».

۹. [ای کافران،] آیا خبر [هلاکت] کسانی که پیش از شما بودند، - [مانند] قوم نوح و عاد و ثمود - و [نیز] کسانی که بعد از آنان بودند [و] جز الله کسی از آنان خبر ندارد، به شما نرسیده است؟ پیامبران‌شان با دلایل [و معجزات] روشن به سویشان آمدند؛ ولی آنان [به نشانه مخالفت] دست‌های خود را بر دهان‌هایشان نهادند و [انگشت به دندان گزیدند و] گفتند: «ما آنچه را که شما برای [ابلاغ] آن فرستاده شده‌اید انکار می‌کنیم و درباره آنچه ما را به سویش می‌خوانید، سخت در تردید هستیم».

۱۰. پیامبران‌شان گفتند: «آیا در [یگانگی] الله - آفریننده آسمان‌ها و زمین - تردیدی هست؟ او شما را [به ایمان] فرامی‌خواند تا گناهانتان را ببخشد و تا مدتی معین به شما مهلت دهد». آنان گفتند: «شما جز بشری همانند ما نیستید [و] می‌خواهید ما را از آنچه که پدرانمان عبادت می‌کردند بازدارید. پس دلیلی آشکار [در مورد راستگویی‌تان] برایمان بیاورید».

۱۱. پیامبران‌شان به آنان گفتند: «[آری،] ما جز انسان‌هایی مانند شما نیستیم؛ ولی الله بر هر یک از بندگانش که بخواهد [با نعمت نبوت] منت می‌نهد؛ و سزاوار نیست که ما جز به اجازه الله دلیلی برای شما بیاوریم؛ پس مؤمنان باید بر الله توکل کنند».

۱۲. و چرا بر الله توکل نکنیم، و حال آنکه او ما را به راه‌های [سعادت] مان هدایت نمود؟ و ما بر آزاری که شما [در راه رسالت] به ما می‌رسانید، قطعاً شکیبایی می‌کنیم؛ و توکل‌کنندگان باید فقط بر الله توکل کنند».

۱۳. و کسانی که کفر ورزیدند به پیامبران‌شان گفتند: «یا شما را از سرزمینمان بیرون می‌کنیم یا به آیین ما بازگردید». پروردگارشان به آنان وحی کرد که: «یقیناً ستمکاران را نابود می‌کنیم».

۱۴. و قطعاً شما را پس از آنان در زمین جای خواهیم داد. این [عذاب و پاداش] برای کسی است که از ایستادن [به هنگام حسابرسی] در پیشگاه من بترسد و از تهدیدم بهراسد».

۱۵. و [پیامبران از الله] درخواست پیروزی [بر کافران را] کردند و [سرانجام] هر گردنکش ستیزه‌جویی، ناکام [و] نابود [شد].

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾

* قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيُعَفِّرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُوخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿١٠﴾

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَنِ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَىٰ اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنْصَبِرَنَّ عَلَىٰ مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾

وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٤﴾

وَأَسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾

مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِنْ مَّاءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾

۱۶. [همان کسی که] دوزخ پیش روی اوست و آبی از چرک خون‌آلود [دوزخیان] به وی می‌نوشانند.

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾

۱۷. [آبی] که آن را جرعه‌جرعه می‌آشامد و [از فرط تعفن و تلخی،] فروبردنش آسان و گوارا نیست و مرگ از هر طرف به سویش رو می‌آورد ولی نمی‌میرد و عذابی سخت [و سهمگین] پیش روی اوست.

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ذَٰلِكَ هُوَ الصَّلَٰلُ الْبَعِيدُ ﴿١٨﴾

۱۸. مثل کسانی که به پروردگارشان کفر ورزیده‌اند، [این است که] اعمالشان همچون خاکستری است که در روز طوفانی باد شدیدی بر آن می‌وزد [و] از آنچه کرده‌اند، چیزی در دست ندارند. این، همان گمراهی دور و دراز است.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٩﴾

۱۹. [ای انسان،] آیا ندیدی که الله آسمان‌ها و زمین را به حق آفریده است؟ اگر بخواهد، شما را [از میان] می‌برد و خلق جدیدی [به جای شما پدید] می‌آورد.

وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿٢٠﴾

۲۰. و این [کار] بر الله دشوار نیست.

وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُّعْتَدُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَّانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجْرَعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ ﴿٢١﴾

۲۱. و [روز قیامت] همگی در پیشگاه الله حاضر [و آشکار] می‌شوند؛ [در این هنگام] ستمدیدگان به کسانی که گردنکشی می‌کردند می‌گویند: «ما [در دنیا] پیرو شما بودیم؛ آیا [امروز] می‌توانید چیزی از عذاب الله را از ما بازدارید؟» آنان می‌گویند: «اگر الله ما را [در دنیا به سوی رستگاری] راهنمایی کرده بود، ما نیز راه را به شما نشان می‌دادیم. چه بی‌تابی کنیم چه شکیبایی نماییم، برایمان یکسان است؛ [هیچ] گریزگاهی نداریم».

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَعَوَدْتُمْ فَأَخْلَفْتُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُمُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

۲۲. و چون کار [داوری] انجام شد، شیطان می‌گوید: «بی‌تردید، الله به شما وعده داد؛ وعده‌ای راست و درست؛ و من به شما وعده [دروغین] دادم و با شما خُلفی وعده کردم؛ و من هیچ تسلطی بر شما نداشتم جز اینکه شما را دعوت دادم و شما [نیز دعوت] مرا اجابت کردید؛ پس مرا سرزنش نکنید و خودتان را سرزنش کنید. [امروز] نه من فریادرس شما هستم و نه شما فریادرس من هستید. من بیزارم از اینکه پیش از این مرا [با الله] شریک می‌گرفتید. ستمکاران [مشرک] عذابی پردرد خواهند داشت.

وَأُدْخِلَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ﴿٢٣﴾

۲۳. و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، به باغ‌های [بهشتی] درآورده می‌شوند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ به فرمان پروردگارشان در آن جاودانند و درودشان در آنجا «سلام» است.

۲۴. [ای پیامبر،] آیا ندیدی که الله چگونه مثل زده است؟ کلمه پاک [لا اله الا الله] همچون درخت [نخل تنومند و] پاکی است که ریشه‌اش [در اعماق زمین] استوار است و شاخه‌اش بر آسمان [سر برآورده] است.

۲۵. میوه‌اش را هر لحظه به فرمان پروردگارش می‌دهد؛ و الله برای [هدایت مردم] مثل‌ها می‌زند؛ باشد که پند گیرند.

۲۶. و مثل کلمه پلید [شُرک]، همچون درخت پلیدی است که از زمین برکنده شده [و هیچ] قرار و ثباتی ندارد.

۲۷. الله کسانی را که ایمان آورده‌اند در زندگی دنیا و در آخرت، با سخن استوار [توحید] ثابت می‌گرداند و ستمگران [مشرک] را گمراه می‌کند؛ و الله هر کاری بخواهد انجام می‌دهد.

۲۸. آیا ندیدی آن کسانی [از قریبش] را که [سپاس] نعمت الله [= حرم امن و وجود پیامبر] را به [ناسپاسی و] کفر تبدیل کردند و قومشان را به سرای هلاکت درآوردند؟

۲۹. [آن سرای هلاکت،] دوزخ است [که] در آن وارد می‌شوند و چه بد جایگاهی است!

۳۰. [مشرکان] همتیانی برای الله قرار دادند تا [مردم را] از راه او گمراه کنند. بگو: «[چند روزی از نعمت‌های دنیا] بهره گیرید؛ که یقیناً بازگشتتان به سوی آتش [دوزخ] است.»

۳۱. [ای پیامبر،] به بندگان من که ایمان آورده‌اند بگو نماز را برپا دارند و از آنچه روزی‌شان کرده‌ایم پنهانی و آشکارا انفاق کنند؛ پیش از آنکه روزی فرارسد که در آن نه خرید و فروشی هست و نه دوستی‌ای.

۳۲. الله است که آسمان‌ها و زمین را آفرید و آبی از آسمان فروفرستاد و با آن، [انواع] میوه‌ها را برای روزی شما پدید آورد؛ و کشتی‌ها را به خدمتتان گماشت تا به فرمانش در دریا در حرکت باشند و جویبارها را [نیز] در خدمت شما نهاد؛

۳۳. و خورشید و ماه را که پیوسته [در مدار خود] در حرکتند و [همچنین] شب و روز را به خدمتتان گماشت.

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٤﴾

تُوتِي أَكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾

* أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾

جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا وَيَبْسُ الْقَرَارِ ﴿٢٩﴾

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ ۗ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خِلَالَ ﴿٣١﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْفُلُكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۗ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْأَنْهَارَ ﴿٣٢﴾

وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ ۗ وَسَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٣٣﴾

۳۴. و از هر آنچه از او خواستید به شما بخشید؛ و اگر نعمت الله را بشمارید، [چنان فراوان است که] نمی‌توانید آن را شمارش کنید. به راستی که انسان، [در حق خویش،] ستمکار [و نسبت به الله،] ناسپاس است.

۳۵. و [یاد کن از] ابراهیم هنگامی که گفت: «پروردگارا، این شهر [= مکه] را امن بگردان و من و فرزندانم را از عبادت بت‌ها دور بدار.

۳۶. پروردگارا، به راستی که آنها [=معبودها] بسیاری از مردم را [با تصور شفاعت] گمراه ساخته‌اند؛ پس هر کس [در عبادت الله به یگانگی] از من پیروی کند، یقیناً از من است و هر کس از من نافرمانی کند، بی‌تردید، تو آمرزندهٔ مهربانی.

۳۷. پروردگارا، من [یکی] از فرزندانم را در تنگه‌ای بی‌آب و کشت، نزد خانهٔ محترم [و شکوهمند] تو جای دادم. پروردگارا، [چنین کردم] تا نماز را برپا دارند؛ پس دل‌های برخی از مردم را چنان کن که به سوی آنان [و این سرزمین] متمایل گردد و از محصولات [مورد نیازشان] به آنان روزی ببخش؛ باشد که سپاس گزارند.

۳۸. پروردگارا، تو آنچه را که پنهان می‌کنیم و آشکار می‌سازیم، [همه را] می‌دانی؛ و چیزی در زمین و آسمان از الله پوشیده نیست.

۳۹. ستایش از آن الله است که در کهنسال، اسماعیل و اسحاق را به من عطا فرمود. بی‌تردید، پروردگام شنوندهٔ دعاست.

۴۰. پروردگارا، مرا برپادارندهٔ نماز قرار بده و از فرزندانم [نیز چنین کن]. پروردگارا، دعایم را بپذیر.

۴۱. پروردگارا، من و پدر و مادرم و [همه] مؤمنان را در روزی که حساب برپا می‌شود بیامرز.»

۴۲. و [ای پیامبر، هرگز] مپندار که الله از آنچه ستمکاران می‌کنند غافل است؛ [نه، بلکه] کیفر [آنان را برای روزی به تأخیر می‌افکند که چشم‌ها در آن [از وحشت] خیره می‌شوند،.

وَعَاتِلْكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾

رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلُّنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْعِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٩﴾

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَفِيلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْعِدْتُهُمْ
هُوَآءُ ﴿٤٣﴾

٤٣. در حالی که [به سوی منادی محشر] شتابانند و سرها را بالا گرفته‌اند [و با بی‌قراری به آسمان می‌نگرند] و چشم بر هم نمی‌زنند و دل‌هایشان [از وحشت] تهی گشته است.

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّحِبُّ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعُ الرَّسُولَ
أَوْلَمَ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلِ مَا لَكُم مِّنْ زَوَالٍ ﴿٤٤﴾

٤٤. و [ای پیامبر،] مردم را از روزی بترسان که عذاب الهی به سراغشان می‌آید؛ و کسانی که [با کفر و شرک به خویش] ستم کرده‌اند می‌گویند: «پروردگارا، اندکی به ما مهلت بده تا [به دنیا بازگردیم و] دعوتت را پاسخ گوئیم و از پیامبران پیروی کنیم. [به آنان گفته می‌شود: «مگر شما نبودید که پیشتر سوگند می‌خوردید شما را فناپی نیست؟»

وَسَكَنتُمْ فِي مَسْكِينَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ
كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾

٤٥. و [مگر نه این است که] در خانه‌های کسانی که [با شرک و ناسپاسی] به خویشتن ستم کرده بودند [= قوم هود و صالح] ساکن شدید و برایتان روشن شد که [چون کفر ورزیدند] با آنان چگونه رفتار کردیم و [از سرگذشت پیشینیان] برایتان مثل‌ها زدیم [ولی باز هم پند نگرفتید].

وَقَدْ مَكَرُوا مَكَرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكَرُهُمْ وَإِن كَانَ مَكْرَهُمْ
لِتُرْوَلَ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٦﴾

٤٦. و آنان نهایت نیرنگ خود را [برای مخالفت با پیامبر و کشتن او] به کار بردند، و مکرشان نزد الله [آشکار] است؛ هر چند نیرنگشان [در حدی نیست که] به سبب آن کوه‌ها از جایش کنده شود.

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِيفَ وَعْدِهِ ۗ رُسُلُهُ ۗ إِنَّا اللَّهُ عَزِيزٌ ذُو
انْتِقَامٍ ﴿٤٧﴾

٤٧. پس هرگز مپندار که الله وعده خویش را [درباره پیروزی حق] با پیامبرانش خلاف می‌کند. بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیر انتقام‌گیرنده است.

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ ۗ وَبَرَزُوا لِلَّهِ
الْوَّاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾

٤٨. در آن روز، [این] زمین، به زمینی دیگر و آسمان‌ها [به آسمان‌های دیگر] تبدیل می‌شوند و [مردم] در مقابل الله یگانه پیرومند ظاهر می‌گردند.

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾

٤٩. و در آن روز گناهکاران را می‌بینی که در زنجیرها بسته شده‌اند.

سَرَابِيلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهُهُمُ النَّارُ ﴿٥٠﴾

٥٠. لباس‌هایشان از قیر گداخته است و آتش صورت‌هایشان را می‌پوشاند.

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ ﴿٥١﴾

٥١. تا الله هر کس را به [سزای] آنچه کرده است کیفر دهد. به راستی که الله در حسابرسی سریع است.

٥٢. این [قرآن] پیامی رسا برای مردم است [تا به وسیله آن هدایت شوند] و با آن هشدار یابند و بدانند که او تعالی معبودی یکتاست؛ و تا خردمندان پند گیرند.

هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا بِهِ ۗ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ
وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٥٢﴾

سوره حجر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الر [= الف. لام. را]. این آیات کتاب [الهی] و قرآن روشنگر است. ﴿١﴾
۲. چه بسا کافران [هنگام مواجهه با عذاب قیامت] آرزو کنند که کاش مسلمان بودند. ﴿٢﴾
۳. بگذار بخورند و [از لذت‌های دنیا] بهره‌مند شوند و آرزوها [ی مادی]، سرگرمشان سازد؛ پس به زودی خواهند دانست. ﴿٣﴾
۴. ما [ساکنان] هیچ [شهر و] دیاری را هلاک نکردیم؛ مگر اینکه [مهلت و] اجلی معین داشتند. ﴿٤﴾
۵. هیچ امتی از اجل [مقرر] خود نه پیشی می‌گیرد و نه [از آن] عقب می‌ماند. ﴿٥﴾
۶. [کافران] گفتند: «ای کسی که [ادعا می‌کنی] قرآن بر تو نازل شده است، یقیناً تو دیوانه‌ای. ﴿٦﴾
۷. اگر راست می‌گویی، چرا فرشتگان را نزدمان نمی‌آوری [تا درباره پیامبری‌ات گواهی دهند]؟» ﴿٧﴾
۸. [باید بدانند که] ما فرشتگان را به حق [و فقط در هنگام عذاب کافران] نازل می‌کنیم؛ و [اگر برای عذابشان نازل شوند] دیگر مهلتی نمی‌یابند. ﴿٨﴾
۹. به راستی که ما خود، قرآن را نازل کردیم و قطعاً خودمان نیز نگهبان آن [از هر گونه تبدیل و تحریفی] هستیم. ﴿٩﴾
۱۰. [ای پیامبر] پیش از تو نیز [رسولان خود را] میان گروه‌های پیشین فرستادیم. ﴿١٠﴾
۱۱. هیچ پیامبری نزدشان نمی‌آمد، مگر آنکه مسخره‌اش می‌کردند. ﴿١١﴾
۱۲. اینچنین آن [تکذیب و تمسخر] را در دل‌های گناهکاران [= کافران] راه می‌دهیم. ﴿١٢﴾
۱۳. آنان به آن [قرآن] ایمان نمی‌آورند؛ و شیوه [الله در مجازات] پیشینیان [نیز چنین] رفته است [که آنان را با عذابی دردناک هلاک نماید]. ﴿١٣﴾
- الرَّتِّلِكَ ءَايَاتِ الْكِتَابِ وَقُرْءَانٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾
- رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾
- ذَرَهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾
- وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤﴾
- مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَخِرُونَ ﴿٥﴾
- وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾
- لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكَةِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّٰدِقِينَ ﴿٧﴾
- مَا نُنزِّلُ الْمَلَكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذًا مُنظَرِينَ ﴿٨﴾
- إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحٰفِظُونَ ﴿٩﴾
- وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾
- وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾
- كَذٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾
- لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ ؕ وَقَدْ حَلَّتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾

۱۴. و [حتی] اگر دری از آسمان به روی آنان می‌گشودیم تا پیوسته در آن بالا روند [و شگفتی‌های ملکوت را ببینند]،

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ
يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾

۱۵. یقیناً باز هم می‌گفتند: «بی‌تردید، ما را چشم‌بندی کرده‌اند؛ بلکه ما گروهی جادوشده‌ایم».

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

۱۶. و به راستی، ما برجهایی در آسمان قرار داده‌ایم و آن را برای تماشاگران آراسته‌ایم.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَرَازِبَاتٍ لِّلنَّظِيرِينَ ﴿١٦﴾

۱۷. و آن [= آسمان] را از [ورود و دستبرد] هر شیطان رانده‌شده‌ای حفظ کردیم.

وَحَفِظْنَاهَا مِن كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ﴿١٧﴾

۱۸. مگر آن کس که دزدانه سخنی [از ملکوتیان] بشنود که [در آن صورت]، شهابی روشن او را دنبال می‌کند [و می‌سوزاند].

إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ شِهَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾

۱۹. و زمین را گسترده‌ایم و کوه‌های استواری در آن افکنده‌ایم و از هر گیاه سنجیده [و مناسبی] در آن رویانده‌ایم.

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ ﴿١٩﴾

۲۰. و برای شما و کسانی که روزی‌دهنده آنان نیستند اسباب زندگی در آن قرار دادیم.

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشَ وَمَن لَّسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ﴿٢٠﴾

۲۱. و هیچ چیز نیست، مگر آنکه گنجینه‌هایش نزد ماست و ما آن را جز به اندازه‌ای معین فرو نمی‌فرستیم.

وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِلُهِ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢١﴾

۲۲. و بادها را بارورکننده [ی ابرها] فرستادیم، سپس آبی از آسمان‌ها نازل کردیم و شما را با آن سیراب ساختیم؛ در حالی که شما ذخیره‌کننده‌اش نیستید.

وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَافِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَقَيْنَاكُمْ مَوْءَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٢﴾

۲۳. و یقیناً ما می‌کنیم و می‌میرانیم، و ما [بازمانده جاوید و] وارث [همه جهانیان] هستیم.

وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾

۲۴. و بی‌تردید، [تولد و مرگ] گذشتگان شما را دانسته‌ایم و یقیناً [تولد و مرگ] آیندگان را [نیز به خوبی] می‌دانیم.

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾

۲۵. و [ای پیامبر]، بی‌گمان، پروردگارت [همه] آنان را [در قیامت] محشور می‌کند. به راستی که او حکیم داناست.

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾

۲۶. و در حقیقت، ما [نخستین] انسان [= آدم] را از گِل خشک [بازمانده] از لجنی بدبو آفریدیم.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِن صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٦﴾

۲۷. و پیش از آن، جن را از آتشی سوزان و بی‌دود آفریدیم.

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ مِن نَّارِ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾

۲۸. و [یاد کن] از هنگامی که پروردگارت به فرشتگان فرمود: «همانا من بشری را از گِل خشک [بازمانده] از لجنی بدبو خواهم آفرید.
- وَأِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلِيقٌ بَشَرًا مِّن صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿۲۸﴾
۲۹. پس چون [او را آفریدم و] به او سامان دادم و از روح خویش در وی دمیدم، [به نشانه اطاعت از فرمان من، همگی] بر او سجده کنید.»
- فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿۲۹﴾
۳۰. فرشتگان همگی سجده کردند،
- فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿۳۰﴾
۳۱. مگر ابلیس که سرپیچی کرد از اینکه با سجده‌کنندگان باشد.
- إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ أَن يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿۳۱﴾
۳۲. [الله] فرمود: «ای ابلیس، چرا تو با سجده‌کنندگان [همراه] نیستی؟»
- قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿۳۲﴾
۳۳. [ابلیس] گفت: «من آن نیستم که برای بشری که او را از گِل خشک [بازمانده] از لجنی بدبو آفریده‌ای سجده کنم.»
- قَالَ لَمْ أَكُن لِّالسَّجْدِ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِن صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿۳۳﴾
۳۴. [الله] فرمود: «از آنجا [= بهشت] بیرون شو [که] بی‌تردید، تو [از بارگاه ما] رانده‌شده‌ای.
- قَالَ فَأَخْرَجَ مِنْهَا فَايَأْتِكَ رَجِيمٌ ﴿۳۴﴾
۳۵. و یقیناً تا روز قیامت بر تو لعنت خواهد بود.»
- وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿۳۵﴾
۳۶. [ابلیس] گفت: «پروردگارا، تا روزی که [مردم] برانگیخته می‌شوند به من مهلت بده [و مرا نمیران]».
- قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿۳۶﴾
۳۷. [الله] فرمود: «[برو که] یقیناً تو از مهلت‌یافتگانی،
- قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿۳۷﴾
۳۸. تا روز آن وقت معلوم [که تمام مخلوقات با نفخه نخست می‌میرند]».
- إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿۳۸﴾
۳۹. [او] گفت: «پروردگارا، به سبب آنکه مرا گمراه ساختی، [من نیز] در زمین [بدی‌ها را] در نظرشان نیک جلوه می‌دهم و همه آنان را به گمراهی می‌کشانم؛
- قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿۳۹﴾
۴۰. مگر بندگان خالص تو از [میان] آنان، [که هدایتشان کرده‌ای]».
- إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلِصِينَ ﴿۴۰﴾
۴۱. [الله] فرمود: «این [اخلاص،] راه مستقیمی است [که به من می‌رسد].»
- قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿۴۱﴾

۴۲. یقیناً تو بر بندگانم تسلطی نداری، مگر [بر آن مشرکان
و] گمراهانی که از تو پیروی می‌کنند.

۴۳. و بی‌تردید، دوزخ وعده‌گاه همه آنان است.

۴۴. [دوزخ] هفت در دارد [و] برای هر دری، گروهی از آنان
تقسیم [و مشخص] شده‌اند.

۴۵. یقیناً پرهیزگاران در باغ‌ها [ی بهشت] و در [کنار]
چشمه‌ها هستند.

۴۶. [هنگام ورود به آنان گفته می‌شود:] «به سلامت و
ایمنی به آن [باغ‌ها] وارد شوید».

۴۷. آنچه از کینه [و حسد که] در دل‌هایشان است
برمی‌کنیم؛ برادرانه بر تخت‌ها مقابل یکدیگرند.

۴۸. در آنجا نه رنجی به آنان می‌رسد و نه از آنجا بیرون
رانده می‌شوند.

۴۹. [ای پیامبر،] به بندگانم خبر بده که من آمرزنده
مهربانم.

۵۰. و اینکه عذاب من، عذابی دردناک است.

۵۱. و از مهمانان ابراهیم [نیز] به آنان خبر بده.

۵۲. هنگامی که بر او وارد شدند، سلام گفتند؛ [اما چون
دست به غذا نبردند، ابراهیم] گفت: «ما از شما
هراسانیم».

۵۳. آنان گفتند: «نترس؛ ما تو را به پسری دانا مژده
می‌دهیم».

۵۴. [ابراهیم] گفت: «آیا با اینکه سالخورده شده‌ام مژده [ی
تولد فرزند] به من می‌دهید؟ به چه [دلیل اینچنین] بشارت
می‌دهید؟»

۵۵. آنان گفتند: «ما تو را به درستی بشارت دادیم؛ پس
نامید نباش».

۵۶. [ابراهیم] گفت: «و جز گمراهان، چه کسی از رحمت
پروردگارش نامید می‌گردد؟»

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ
الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ ﴿٤٤﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾

أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ءَامِنِينَ ﴿٤٦﴾

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ
مُّتَقَابِلِينَ ﴿٤٧﴾

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٨﴾

* نَبِيِّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾

وَنَبِّئُهُمْ عَن صَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٥١﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلِّمًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾

قَالَ أَبَشِّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَ تَبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾

قَالُوا بَشِّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْقَانِطِينَ ﴿٥٥﴾

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٦﴾

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾

۵۷. [آنگاه به فرشتگان] گفت: «ای فرستادگان، کار [و مأموریت دیگر] شما چیست؟»

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾

۵۸. آنان گفتند: «در حقیقت، ما به سوی قوم گنهکار [لوط] فرستاده شده‌ایم [تا هلاکشان کنیم].»

إِلَّا ءَالَ لُوطٍ إِنَّا لَمَنْجُوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾

۵۹. مگر خانواده لوط که ما یقیناً همه آنان را نجات خواهیم داد.

إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَرْنَا إِنَّا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦٠﴾

۶۰. جز همسرش که مقدر کرده‌ایم از بازماندگان [در عذاب] باشد.»

فَلَمَّا جَاءَ ءَالَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾

۶۱. هنگامی که فرستادگان [الله به شکل انسان] نزد خاندان لوط آمدند،

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّكْرُونَ ﴿٦٢﴾

۶۲. [لوط] گفت: «شما گروهی ناشناس هستید.»

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾

۶۳. [فرشتگان] گفتند: «بلکه ما همان چیزی را برای آورده‌ایم که [این مردم گناهکار] درباره‌اش تردید می‌کردند [= نزول عذاب].»

وَأَتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٤﴾

۶۴. و ما برای [خبر حقیقی و] راست آورده‌ایم و قطعاً ما راستگوییم.

فَأَسْرِبَٰهُنَّ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبَعْتَ أَذْبَرَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتُ

۶۵. پس پاسی از شب [که گذشت] خانواده‌ات را [از این جا] ببر و [خودت] به دنبالشان برو؛ و هیچ‌یک از شما [نباید] پشت سرش را نگاه نکند و به جایی که به شما فرمان می‌دهند بروید.»

مِنْكُمْ أَحَدٌ وَأَمْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾

وَقَصَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ

۶۶. و ما او [= لوط] را از این امر آگاه کردیم که صبحگاهان ریشه آنان برکنده خواهد شد.

مُصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾

وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾

۶۷. و اهالی شهر، در حالی که [درباره آمدن افراد جدید] با شادی [به یکدیگر] خبر می‌دادند [به سوی خانه لوط] آمدند.

قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ ضَيْغِي فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٦٨﴾

۶۸. [لوط] گفت: «اینها مهمانان من هستند؛ پس مرا رسوا [و شرمنده مهمانانم] نکنید،

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٦٩﴾

۶۹. و از الله بترسید و سرشکسته‌ام نسازید.»

قَالُوا أَوْلَمْ نُنْهَكَ عَنِ الْعَلَمِينَ ﴿٧٠﴾

۷۰. [آنان] گفتند: «مگر ما تو را از [میزبانی] افراد [بیگانه] نهی نکردیم؟»

قَالَ هَٰؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَعَلِينَ ﴿٧١﴾

۷۱. [لوط] گفت: «اگر می‌خواهید [کاری حلال] انجام دهید، اینها دختران [قوم] من هستند؛ [با آنها ازدواج کنید].»

۷۲. سوگند به جان تو [ای پیامبر] که آنان در مستی خویش سرگشته بودند. ﴿۷۲﴾
۷۳. پس هنگام برآمدن آفتاب، بانگ [مرگبار] آنان را فراگرفت. ﴿۷۳﴾
۷۴. آنگاه آن [سرزمین] را زیر و رو کردیم و سنگ‌گل‌هایی بیابای بر آنان باریدیم. ﴿۷۴﴾
۷۵. به یقین، در این [کیفر،] برای هوشیاران عبرت‌هاست. ﴿۷۵﴾
۷۶. و [آثار] آن [شهرهای ویرانه، هنوز] بر سر راه [مسافران] پابرجاست. ﴿۷۶﴾
۷۷. یقیناً در این [عذاب،] نشانه‌ای برای [عبرت گرفتن] مؤمنان است. ﴿۷۷﴾
۷۸. و اصحاب آیکه [= قوم شعیب] قطعاً ستمکار بودند. ﴿۷۸﴾
۷۹. [ما] از آنان انتقام گرفتیم و [شهرهای ویران‌شده] این دو [قوم،] بر سر راه آشکار است. ﴿۷۹﴾
۸۰. و بی‌تردید، اهل حجر [= قوم ثمود] پیامبران را دروغگو انگاشتند. ﴿۸۰﴾
۸۱. و [ما معجزات و] نشانه‌های خود را به آنان دادیم، و [لی] از آنها رویگردان شدند. ﴿۸۱﴾
۸۲. و از کوه‌ها خانه‌هایی [برای خود] می‌تراشیدند که در امان بمانند. ﴿۸۲﴾
۸۳. پس صبحگاهان بانگ [مرگبار] آنان را فراگرفت. ﴿۸۳﴾
۸۴. و آنچه [از اموال و خانه‌های محکم] به دست آورده بودند، سودی به حالشان نداشت [و عذاب الهی را دفع نکرد]. ﴿۸۴﴾
۸۵. و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست جز به حق نیافریده‌ایم؛ و قیامت قطعاً آمدنی است؛ پس [ای پیامبر، از کافران] به نیکویی گذشت کن. ﴿۸۵﴾
۸۶. بی‌تردید، پروردگارت همان آفریدگار داناست. ﴿۸۶﴾
- لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿۷۲﴾
- فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةَ مُثْرِقِينَ ﴿۷۳﴾
- فَجَعَلْنَا عَلَيْهِمَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ ﴿۷۴﴾
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿۷۵﴾
- وَإِنَّهَا لِبِسَابِلٍ مُّقِيمٍ ﴿۷۶﴾
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿۷۷﴾
- وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿۷۸﴾
- فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مِّنِينِ ﴿۷۹﴾
- وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿۸۰﴾
- وَعَاتَيْنَاهُمْ ءَايَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿۸۱﴾
- وَكَانُوا يُنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ ﴿۸۲﴾
- فَأَخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةَ مُصْبِحِينَ ﴿۸۳﴾
- فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿۸۴﴾
- وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحَ ۖ لَاصْفَحَ الْجَمِيلَ ﴿۸۵﴾
- إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿۸۶﴾

۸۷. و به راستی، ما به تو «سبع المثنی» [= سوره فاتحه] و قرآن بزرگ را دادیم. ﴿۸۷﴾
۸۸. [بنابراین،] هرگز به آنچه [از نعمت‌های دنیوی] که گروه‌هایی از آنان [= کافران] را بهره‌مند کرده‌ایم چشم ندوز و به خاطر [ناسپاسی و شرک] آنان اندوهگین نباش و با مؤمنان فروتنی کن. ﴿۸۸﴾
۸۹. و بگو: «به راستی که من همان بیم‌دهنده آشکارم». ﴿۸۹﴾
۹۰. [و آنان را از عذاب بترسان] همان گونه که [آن را] بر تقسیم‌کنندگان [آیات الهی] فرستادیم؛ ﴿۹۰﴾
۹۱. همان کسانی که قرآن را بخش بخش کردند [و آن را شعر، سحر، کذب، و اساطیر نامیدند]. ﴿۹۱﴾
۹۲. سوگند به پروردگارت، قطعاً [در قیامت] از همه آنان سؤال خواهیم کرد، ﴿۹۲﴾
۹۳. از آنچه می‌کردند. ﴿۹۳﴾
۹۴. پس [ای پیامبر،] آنچه [را که از سوی الله] دستور یافته‌ای، آشکار کن و از مشرکان روی بگردان. ﴿۹۴﴾
۹۵. بی‌تردید، ما [شر] مسخره‌کنندگان را از تو دور می‌کنیم. ﴿۹۵﴾
۹۶. همان کسانی که [برای خود،] با الله، معبود دیگری قرار می‌دهند؛ پس به زودی [نتیجه شرک خویش را] خواهند دانست. ﴿۹۶﴾
۹۷. و [ای پیامبر،] یقیناً ما می‌دانیم که تو از آنچه آنان [= کافران] می‌گویند از رده خاطر می‌گرددی. ﴿۹۷﴾
۹۸. پس به ستایش پروردگارت تسبیح بگو و از سجده‌کنندگان باش. ﴿۹۸﴾
۹۹. و تا هنگامی که مرگت فرامی‌رسد پروردگارت را عبادت کن. ﴿۹۹﴾
- وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿۸۷﴾
- لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَأخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿۸۸﴾
- وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿۸۹﴾
- كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿۹۰﴾
- الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿۹۱﴾
- فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿۹۲﴾
- عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۹۳﴾
- فَأَصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿۹۴﴾
- إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿۹۵﴾
- الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿۹۶﴾
- وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿۹۷﴾
- فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿۹۸﴾
- وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿۹۹﴾

سوره نحل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾

۱. [ای کافران، لحظه وقوع قیامت و] فرمانِ الله [برای عذابتان] نزدیک شده است؛ پس برای [رسیدن] آن شتاب نکنید. او منزّه است و از چیزهایی که با وی شریک می‌سازند برتر است.

يُنزِلُ الْمَلَكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾

۲. [الله] به فرمان خویش فرشتگان را با وحی بر هر یک از بندگانش که بخواهد نازل می‌کند [با این پیام] که: «[ای پیامبران، مردم را از شرک به الله] بیم دهید [و به آنان بگویند که] معبودی [به حق] جز من نیست؛ پس [ای مردم،] از من پروا کنید».

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾

۳. او تعالی آسمان‌ها و زمین را به حق [و هدفمند] آفرید [و] از چیزهایی که [با وی] شریک می‌سازند برتر است.

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾

۴. [الله] انسان را از نطفه‌ای آفرید و ناگهان او ستیزه‌گری سرسخت و آشکار شد.

وَالْأَنْعَمَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾

۵. و چهارپایان را برایتان آفرید که در آنها پوشش [گرم] و منافع [دیگری] است و از [گوشت برخی از] آنها می‌خورید.

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

۶. و در آنها زیبایی [و شکوه] برایتان است، آنگاه که [آنها را شامگاهان] از چَرا بازمی‌آورید و [بامدادان] برای چَرا [به صحرا] می‌فرستید.

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بَلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٧﴾

۷. [آنها] بارهای سنگین شما را [از شهری] به شهری [دیگر] می‌برند که [اگر چنین نمی‌کردند،] جز با زحمتی جانکاه نمی‌توانستید به آنجا برسید. به راستی که پروردگارتان دلسوز و مهربان است.

وَالْحَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

۸. و اسبان و قاطران و خران را [نیز آفرید] تا بر آنها سوار شوید و [نیز برایتان مایه] تجمل [است] و چیزهایی می‌آفریند که نمی‌دانید.

وَعَلَىٰ اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْنَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾

۹. بر الله است که راه راست [= اسلام] را [به بندگانش بنمایاند] و برخی از آن [راه‌ها] بیراهه است؛ و اگر [الله] می‌خواست، همه شما را هدایت می‌کرد.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾

۱۰. او همان ذاتی است که آبی از آسمان فرودستاد که آشامیدنی شما از آن است و [گیاه و] درختی که [چهارپایان خود را] در آن می‌چرانید [نیز] از آن [آب] است.

۱۱. [الله] به وسیله آن، کشت و زیتون و درختان خرما و انگور و همه نوع محصولات [و میوه‌های دیگر] برایتان می‌رویانند. به راستی که در اینها برای مردمی که می‌اندیشند نشانه‌ای [از قدرت پروردگار] است.
۱۲. و شب و روز و خورشید و ماه را به خدمتتان گماشت؛ و ستارگان [نیز] به فرمانش در خدمت [انسان] هستند. بی‌تردید، در این [آفرینش]، برای مردم که خردورزی می‌کنند نشانه‌ای [از قدرت پروردگار] است.
۱۳. و آنچه را که در زمین به رنگ‌های گوناگون برایتان آفرید [نیز به خدمت شما گماشت]. بی‌تردید، در این [امور]، برای مردمی که پند می‌گیرند، نشانه‌ای [از قدرت پروردگار] است.
۱۴. اوست که دریا را به خدمتتان گماشت تا از [صید] آن، گوشت تازه بخورید و زیوری [همچون مروارید و مرجان] از آن بیرون می‌آورید که می‌پوشید؛ و کشتی‌ها را در آن [دریا] می‌بینی که [امواج را] می‌شکافند تا شما از فضل [و بخشش] الله بهره‌مند گردید و باشد که سپاس گزارید.
۱۵. و کوه‌های استوار [و محکمی] در زمین درافکند که مبادا شما را بلرزاند و جویبارها و راه‌ها [یی پدید آورد] تا [بدون گم‌شدن]، راه خود را بیابید.
۱۶. و نشانه‌هایی [برای یافتن مسیرها در طول روز آفرید] و توسط ستاره [ها نیز در شب] راه‌یابی می‌کنند.
۱۷. آیا آن ذاتی که می‌آفریند همچون کسی است که [هیچ] نمی‌آفریند؟ آیا پند نمی‌گیرد؟
۱۸. اگر [بخواهید] نعمت [های] الله را بشمارید، نمی‌توانید آنها را به شمارش درآورید. بی‌تردید، الله آمرزندهٔ مهربان است.
۱۹. و الله آنچه پنهان می‌کنید و آشکار می‌سازید، [همه را] می‌داند.
۲۰. و آنهایی را که [مشرکان] به جای الله [به یاری و دعا] می‌خوانند، چیزی را نمی‌آفرینند و خود آفریده می‌شوند.
۲۱. [این معبودها در حقیقت]، مُرده‌اند نه زنده؛ و خود نمی‌دانند که چه هنگام برانگیخته می‌شوند.

يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ
وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾

وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ
مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾

وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً
لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاجِرَ
فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

وَعَلَّمَتِ الْوَابِلَاتُ جَمْعَهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿١٨﴾

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ
يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾

أَمْوَاتٌ غَيْرٌ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾

۲۲. معبود شما، معبودی یگانه است؛ و کسانی که به آخرت ایمان ندارند، دل‌هایشان انکارکننده [حق] است و خود متکبرند.

۲۳. قطعاً الله آنچه را پنهان می‌کند و آشکار می‌سازد [همه را] می‌داند. بی‌تردید، او متکبران را دوست ندارد.

۲۴. هنگامی که به آنان گفته می‌شود: «پروردگارتان چه چیزی نازل کرده است؟» می‌گویند: «افسانه‌های [خیالی] پیشینیان».

۲۵. [همچنان در کفر می‌مانند] تا روز قیامت، [هم] بار گناهان خود را به تمامی بر دوش کشند و [هم بخشی] از بار گناهان کسانی را که از روی نادانی [و تقلید] گمراهشان کرده‌اند. هان! چه بد است آنچه بر دوش می‌کشند!

۲۶. در حقیقت، کسانی که پیش از آنان بودند [نیز] نیرنگ [و بداندیشی] کردند؛ اما فرمان الله در رسید که بنیادشان را از اساس برانداخت و سقف بر سرشان فرو ریخت و از [همان] جایی که گمان نمی‌کردند عذاب دامگیرشان شد.

۲۷. سپس روز قیامت، [الله با عذابی دردناک،] آنان را خوار می‌سازد و می‌فرماید: «کجا هستند شریکان من که درباره آنان [با پیامبران و مؤمنان] ستیز می‌کردید؟» کسانی که به آنان علم داده شده است [= علمای ربانی] می‌گویند: «امروز خواری و عذاب، نصیب کافران است».

۲۸. [همان] کسانی که فرشتگان [عذاب،] در حالی جانشان را می‌گیرند که [به سبب شرک در دنیا] به خود ستم کرده بودند. [آنان در هنگام مرگ] سر تسلیم فرود می‌آورند [و می‌گویند:] «ما هیچ [کار] بدی نمی‌کردیم. آری، مسلماً الله به آنچه می‌کردید داناست».

۲۹. پس، از دروازه‌های دوزخ وارد شوید [که] جاودانه در آن خواهید بود؛ و به راستی، جایگاه گردنکشان چه بد است!

۳۰. و به کسانی که پرهیزگاری کردند گفته می‌شود: «پروردگارتان [بر پیامبر] چه چیز نازل کرده است؟» آنان می‌گویند: «خیر [و نیکویی بسیار]». برای کسانی که در این دنیا نیکی کرده‌اند، [پاداش] نیکویی است و قطعاً سرای آخرت بهتر است؛ و به راستی، چه نیکوست سرای پرهیزگاران!

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾

لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَآذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِمَّنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلا سَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿٢٥﴾

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَى اللَّهَ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتْلَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْرِبُهُمْ وَيَقُولُ أَيُّ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشْتَقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ تَتَوَفَّيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوْا السَّلَامَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبئسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾

* وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَآذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾

۳۱. [جایگاهشان،] باغهایی [از بهشت] جاودان است که به آن وارد می‌شوند. از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است [و] در آنجا هر چه بخواهند برایشان [فراهم] است. الله پرهیزگاران را اینچنین پاداش می‌دهد.

۳۲. [همان] کسانی که فرشتگان در حالی جانشان را می‌ستانند که [از آلودگی کفر و گناه] پاکند [و به آنان] می‌گویند: «درود بر شما. به [پاداش] آنچه می‌کردید [اینک] به بهشت درآیید».

۳۳. آیا [کافران] جز این انتظار دارند که فرشتگان [برای قبض روح] به سراغشان بیایند یا فرمان پروردگارت [برای عذابشان] بیاید؟ کسانی که پیش از آنان بودند [نیز] چنین می‌کردند و الله به آنان ستم نکرد؛ بلکه آنان خود به خویشان ستم می‌کردند.

۳۴. پس [کیفر] بدی‌هایی که مرتکب شده بودند گریبانگیرشان شد و آنچه که آن را مسخره می‌کردند آنان را فروگرفت.

۳۵. و کسانی که شرک ورزیدند گفتند: «اگر الله می‌خواست، نه ما و نه پدرانمان چیزی را غیر از او عبادت نمی‌کردیم و چیزی را جز به [خواست و فرمان] او حرام نمی‌کردیم». کسانی که پیش از آنان بودند نیز چنین کردند؛ پس آیا پیامبران وظیفه‌ای جز رساندن آشکار [وحی] دارند؟

۳۶. یقیناً ما در هر امتی، پیامبری را [با این پیام] برانگیختیم که: «الله یکتا را عبادت کنید و از طاغوت [= معبودان غیر الله] دوری کنید». الله برخی از آنان را هدایت کرده است و برخی از آنان نیز سزاوار گمراهی شدند. پس در زمین بگردید و بنگرید که سرانجام تکذیب‌کنندگان [آیات الهی] چگونه بوده است.

۳۷. [ای پیامبر،] هر اندازه بر هدایت آنان مشتاق باشی [سودی ندارد؛ زیرا] الله کسی را که گمراه نماید، هدایت نخواهد کرد و آنان [هیچ] یآوری ندارند.

۳۸. [مشرکان] با سخت‌ترین سوگندهایشان به الله سوگند خوردند که: «الله کسی را که می‌میرد بر نمی‌انگیزد». آری، این [برانگیختن مردگان]، وعده‌ای است که به حق بر عهده اوست؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

۳۹. [او مردگان را زنده می‌کند] تا سرانجام [حقیقت] آنچه را که در آن اختلاف می‌کنند برایشان روشن سازد و تا کسانی که کفر ورزیدند بدانند که دروغگو بوده‌اند.

جَنَّتْ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾

الَّذِينَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٤﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾

إِنْ نَحْرَضْ عَلَىٰ هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَىٰ وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلَفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَذِّبِينَ ﴿٣٩﴾

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾

۴۰. سخن ما درباره چیزی که آن را اراده کرده‌ایم فقط این است که به آن می‌گوییم: «موجود شو»، پس بی‌درنگ موجود می‌شود.

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جُزْءَ الْآخِرَةِ أَكْبَرَ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

۴۱. و کسانی که در [راه] الله - پس از آنکه مورد ستم واقع شدند - هجرت کردند، قطعاً در دنیا [در سرزمین و] مکانی نیکو آنان را جای می‌دهیم؛ و یقیناً پاداش آخرت بزرگ‌تر است. اگر [کسانی که از هجرت امتناع کردند، پاداش این کار را] می‌دانستند، [هرگز از هجرت باز نمی‌ماندند].

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

۴۲. [مهاجران در راه الله،] کسانی [هستند] که شکیبایی نمودند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَسَأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

۴۳. و [ای پیامبر،] ما پیش از تو جز مردانی که به آنان وحی می‌کردیم [کسی را به رسالت] نفرستادیم؛ پس [ای مشرکان،] اگر نمی‌دانید، از اهل ذکر [= دانشمندان اهل کتاب] بپرسید.

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾

۴۴. [آن پیامبران را] با دلایل روشن و کتاب‌های آسمانی فرستادیم؛ و [ما این] قرآن را بر تو نازل کردیم تا برای مردم آنچه را که برایشان نازل شده است روشن سازی؛ باشد که [در مفاهیمش] بیندیشند.

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾

۴۵. آیا کسانی که بداندیشی [و توطئه] کردند، ایمن هستند [از این] که الله [همه] آنان را در زمین فروبرد یا عذاب [الهی] از جایی که نمی‌دانند [به سراغشان] بیاید؟

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلُبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾

۴۶. یا [آنکه] به هنگام رفت و آمدشان [گریبان] آنان را بگیرد؟ پس آنان مانع [رسیدن عذاب] نیستند.

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾

۴۷. یا [آنکه عذاب الهی] در حالی که [از آن] می‌ترسند گریبانگیرشان شود؟ پس بی‌تردید، پروردگارتان دلسوز مهربان است [که در مجازات شما شتاب نمی‌کند].

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَيَّؤُا ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾

۴۸. آیا آنان به چیزهایی [همچون درختان و کوه‌ها] که الله آفریده است نمی‌نگرند که [چگونه با حرکت خورشید و ماه] سایه‌هایشان از راست و چپ می‌گسترند و در حالی برای الله سجده می‌کنند که [در برابر عظمتش] خاکسارند؟

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾

۴۹. و هر چه در آسمان‌ها و زمین است - از جنبندگان و فرشتگان - [همگی] برای الله سجده می‌آورند و گردنکشی نمی‌کنند.

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾

۵۰. [فرشتگان] از پروردگار خویش که [به ذات و غلبه و قدرتش] بالای آنان است می‌ترسند و آنچه را فرمان داده می‌شوند انجام می‌دهند.

۵۱. و الله فرمود: «دو معبود [را برای خود به عبادت] نگیرید. جز این نیست که [معبود شما] همان الله یکتاست؛ پس تنها از من پروا کنید».

﴿ وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ أُثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَأَيُّيَ فَاَرْهَبُونَ ﴿٥١﴾

۵۲. و آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن اوست و عبادت و فرمانبرداری [نیز] همیشه و پیوسته برای اوست. آیا از غیر الله پروا می‌کنید؟

﴿ وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَعَيَّرَ اللَّهُ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾

۵۳. و [ای مردم،] هر نعمتی که دارید، از سوی الله است؛ به علاوه، وقتی گزندی به شما می‌رسد، به پیشگاه او ناله و زاری می‌کنید.

﴿ وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ تُمْ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَأَلَيْهِ تَجْرُونَ ﴿٥٣﴾

۵۴. سپس وقتی آن گزند را از شما برطرف ساخت، گروهی از شما به پروردگارشان شرک می‌ورزند.

﴿ تُمْ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

۵۵. تا سرانجام به آنچه به آنان داده‌ایم ناسپاسی کنند. پس [چند روزی از نعمت‌های دنیا] برخوردار شوید که به زودی [نتایج کردارتان را] خواهید دانست.

﴿ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

۵۶. و [مشرکان] از آنچه روزی‌شان کرده‌ایم، برای معبودانی که [چیزی] نمی‌دانند سهمی قرار می‌دهند. به الله سوگند که درباره آنچه افترا می‌بستید، قطعاً بازخواست خواهید شد.

﴿ وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللَّهِ لَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

۵۷. و [آنان فرشتگان را] دخترانی برای الله قرار می‌دهند - او تعالی منزّه است - و آنچه را میل دارند [= پسران] برای خودشان [قرار می‌دهند].

﴿ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾

۵۸. و هر گاه یکی از آنان را به [تولد] دختری بشارت دهند، در حالی که خشمش را فرومی‌خورد، چهره‌اش [از اندوه] تیره می‌شود.

﴿ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾

۵۹. از بدی [و ناراحتی] آنچه به او مرده داده‌اند، از قوم [خوبش] پنهان می‌شود [و با خود می‌اندیشد که] آیا او را با سرافکنندگی نگه دارد یا در خاک پنهانش کند. هان! چه بد داوری می‌کنند!

﴿ يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾

۶۰. صفت زشت [جهل و کفر] برای کسانی است که به آخرت ایمان ندارند و صفت برتر، از آن الله است و او شکست‌ناپذیر حکیم است.

﴿ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوِّءِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾

۶۱. و اگر الله مردم را به خاطر ظلمشان بازخواست می‌کرد، جنبنده‌ای روی زمین باقی نمی‌گذاشت؛ ولی [کیفر] آنان را تا زمانی معین به تأخیر می‌اندازد؛ و چون آجلشان به سر آید، نه ساعتی [از آن] تأخیر می‌کنند و نه پیشی می‌گیرند.

۶۲. و [مشرکان] آنچه را نمی‌پسندند برای الله قرار می‌دهند و زبانشان [چنین] دروغ می‌سازد که [رستگاری و] نیکویی از آن آنان است. حقا که آتش نصیبتان است و آنان قطعاً در [دوزخ] رها [و فراموش] می‌شوند.

۶۳. [ای پیامبر،] سوگند به الله که به سوی امت‌هایی که پیش از تو بودند [نیز پیامبرانی] فرستادیم؛ اما شیطان کارهایشان را برایشان آراست؛ از این رو، امروز [نیز دوست و] کارسازشان همو [= شیطان] است و برایشان عذابی دردناک [در پیش] است.

۶۴. و [ای پیامبر،] این کتاب را بر تو نازل نکردیم مگر برای اینکه [حقیقت] آنچه را که [مردم] در آن اختلاف دارند برایشان بیان کنی و هدایت و رحمتی باشد برای گروهی که ایمان می‌آورند.

۶۵. و الله آبی از آسمان فرو فرستاد و با آن، زمین را پس از خزان و خشکی‌اش زنده کرد. قطعاً در این [امر] برای مردمی که [سخن حق را] می‌شنوند، نشانه‌ای [از قدرت پروردگار] است.

۶۶. و [ای مردم،] قطعاً در [آفرینش] چهارپایان عبرتی برای شماست؛ از آنچه در شکم آنهاست، از میان غذاهای هضم‌شده و خون، شیر خالصی به شما می‌نوشانیم که برای نوشندگان گواراست.

۶۷. و [نیز] از میوه‌های درختان خرما و انگور، هم شراب [مستی‌آور] و هم روزی نیکو [و پاکیزه] به دست می‌آورد. بی‌گمان، در این [امر]، برای کسانی که خرد می‌ورزند، نشانه‌ای [از لطف و قدرت پروردگار] است.

۶۸. پروردگارت به زنبور عسل الهام کرد که: «از کوه‌ها و درختان و از آنچه [مردم] بنا می‌کنند [برای خود] خانه‌هایی برگیر.

۶۹. آنگاه از [شیره] تمام میوه‌ها [و گل‌ها] بخور و راه‌های پروردگارت را فروتنانه طی کن». از شکم آنها شهدی رنگارنگ بیرون می‌آید که شفای مردم در آن است. به راستی، در این [ویژگی و کار زنبور عسل]، برای مردمی که می‌اندیشند، نشانه‌ای [از علم و قدرت پروردگار] است.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّىٰ فِإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَجِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكُذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾

تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِن بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾

وَمِن ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾

ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِن بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾

۷۰. و الله شما را آفریده است سپس جانتان را می‌گیرد؛ و برخی از شما به فروترین [دوران] عمر [= کهنسالی] می‌رسد چنان که پس از دانستن [بسیاری چیزها، دیگر] چیزی نمی‌داند [و همه را فراموش می‌کند]. بی‌تردید، الله دانای تواناست.

۷۱. و الله برخی از شما را بر برخی [دیگر] در [نعمت و] روزی برتری داده است؛ ولی کسانی که برتری داده شده‌اند، حاضر نیستند از روزی خود به بردگانشان بدهند، تا همگی در آن [نعمت و دارایی] برابر شوند. [اگر خود از شریک بیزارند، چرا برای الله شریک قرار می‌دهند؟] پس آیا [با این شرک‌ورزی،] نعمت الله را انکار می‌کنند؟

۷۲. و الله از [جنس] خودتان همسرانی برای شما قرار داد و از همسرانتان فرزندان و نوادگانی برای شما آفرید و از چیزهای پاکیزه به شما روزی بخشید. پس آیا [باز هم] به باطل ایمان می‌آورند و نعمت الله را ناسپاسی می‌کنند؟

۷۳. و [مشرکان] به جای الله چیزهایی را عبادت می‌کنند که مالک هیچ روزی‌ای در آسمان‌ها و زمین برایشان نیستند و توانایی [هیچ کاری] ندارند.

۷۴. پس برای الله امثال [و شریک‌ها] قائل نشوید. بی‌تردید، الله می‌داند و شما نمی‌دانید.

۷۵. الله مثالی زده است: برده مملوکی که قادر به هیچ کاری نیست و [در مقابل،] کسی که از جانب خویش به او روزی نیکویی بخشیده‌ایم و او از همان [نعمت‌های الهی] پنهان و آشکار انفاق می‌کند. آیا این دو برابرند؟ [پس شما مشرکان چگونه مالک مطلق را با معبودهای ناتوان یکسان می‌دانید؟] ستایش مخصوص الله است؛ اما بیشتر آنان [حق یگانگی‌اش را] نمی‌دانند.

۷۶. و الله مثل [دیگری] زده است: دو مرد را [فرض کنید] که یکی از آنها گنگ است و هیچ کاری از وی بر نمی‌آید و سربار سرور خود می‌باشد، هر کجا او را می‌فرستند، هیچ خیری به همراه نمی‌آورد [و وظایفش را به درستی انجام نمی‌دهد]؛ آیا او با کسی که به عدالت فرمان می‌دهد و خود بر راهی مستقیم قرار دارد برابر است؟ [پس شما مشرکان چگونه قادر مطلق را با مردگان و بت‌های بی‌احساس ناتوان یکسان می‌دانید؟]

۷۷. [علم] غیب آسمان‌ها و زمین، تنها از آن الله است و امر [برپایی] قیامت، جز [به سرعت] یک چشم بر هم زدن نیست؛ یا [حتی] سریع‌تر. بی‌تردید، الله بر هر چیزی تواناست.

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّكُم مِّنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٧٠﴾

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِي رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧١﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٢﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾

*ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾

۷۸. [ای مردم،] الله شما را از شکم مادرانتان خارج نمود در حالی که هیچ چیز نمی دانستید؛ و گوش و چشم و دل [= عقل] برایتان پدید آورد [تا قدرت های الهی را درک کنید]؛ باشد که سپاس گزارید.

۷۹. آیا [مشرکان] پرندگان را ندیده اند که در فضای آسمان رام شده اند [و] کسی جز الله آنها را [در آن حال] نگه نمی دارد؟ به راستی، در این [امر]، برای مردمی که ایمان دارند، نشانه هایی [از قدرت پروردگار] است.

۸۰. الله از خانه هایتان محل سکونت [و آرامش] برای شما قرار داد و از پوست چهارپایان [نیز] خانه هایی [= خیمه هایی] برایتان قرار داد تا روز کوچ کردن سبکبار باشید و روز اقامتتان [نیز برپایی اش آسان باشد]؛ و از پشم و گرگ و موهایشان تا مدتی معین اثاث [خانه] و اسباب [و وسایل زندگی، برایتان] فراهم کرد.

۸۱. الله از آنچه [مانند درختان] آفرید، سایه هایی برایتان فراهم آورده است و از کوه ها [نیز راه ها و] پناهگاه هایی برایتان قرار داده است و جامه هایی برایتان پدید آورده است که شما را از [سرما] و گرما نگاه می دارد و [زره ها و] تن پوشهایی که در جنگ [های] تان از شما محافظت می کند. او اینچنین نعمتش را بر شما تمام می گرداند؛ باشد که [در برابر توحید] تسلیم شوید [و شرک نوزید].

۸۲. پس [ای پیامبر،] اگر [مشرکان] روی گردانند، جز این نیست که وظیفه تو [فقط] پیامرسانی آشکار است.

۸۳. [آنان] نعمت الله را می شناسند؛ اما [باز هم] آن را انکار می کنند و بیشتر آنان ناسپاس و کافرند.

۸۴. و [یاد کن از] روزی که از هر امتی، گواهی [بر آنان] برمی انگیزیم؛ آنگاه به کسانی که کفر ورزیدند نه اجازه [سخن گفتن] داده می شود و نه از آنان خواسته می شود که پوزش بخواهند.

۸۵. و کسانی که ستم کردند، هنگامی که عذاب [آخرت] را می بینند؛ نه عذابشان سبک می شود و نه مهلت داده می شوند.

۸۶. کسانی که شرک ورزیدند، وقتی شریکان خود را می بینند می گویند: «پروردگارا، اینها بودند آن شریکانی که ما به جای تو می خواندیم» و [لی شریکان،] سخن آنان را [اینگونه] رد می کنند که: «یقیناً شما دروغ گوید».

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الظَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْنَا وَمَتَاعًا إِلَى حِينٍ ﴿٨٠﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمُ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ وَعَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفِّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٨٦﴾

وَأَلْفَوْا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَامَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

۸۷. در آن روز، در برابر الله، سر تسلیم می افکنند و دروغ‌هایی که [درباره شفاعت غیر الله] می‌بافتند همه محو و نابود می‌گردد.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

۸۸. کسانی که کفر ورزیدند و [مردم را] از راه الله بازداشتند، به [کیفر] آنکه فساد می‌کردند، عذابی بر عذابشان می‌افزاییم.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِّنْ أَنفُسِهِمْ وَجَعَلْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾

۸۹. و روزی [را یاد کن] که از هر امتی، گواهی از خودشان بر آنان می‌گماریم [تا به کفر و ایمانشان گواهی دهد] و تو را [نیز ای محمد]، بر اینان گواه می‌گیریم؛ و ما این کتاب [= قرآن] را بر تو نازل کردیم که روشنگر همه چیز است و برای مسلمانان، رهنمود و رحمت و بشارت است.

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾﴾

۹۰. در حقیقت، الله [شما را] به عدالت و نیکوکاری و بخشش به خویشاوندان فرمان می‌دهد و از فحشا و زشت‌کاری و سرکشی نهی می‌کند. او شما را پند می‌دهد؛ باشد که پند گیرید.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾

۹۱. و چون با الله [یا با مردم] پیمان بستید، به آن وفا کنید؛ و سوگندها [ی خود] را پس از محکم ساختنشانشان نشکنید، در حالی که الله را بر [وفاداری] خویش گواه قرار داده‌اید. بی‌تردید، الله می‌داند که چه می‌کنید.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَظَتْ غَزَلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ ۗ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾

۹۲. و مانند آن زن [نادانی] نباشید که رشته [پشمی تابیده] خویش را پس از محکم بودن از هم بازگشود [و گسست؛ پس مبادا] سوگندهای خود را وسیله فریب یکدیگر قرار دهید [آن هم تنها] به سبب این که [ثروت و] جمعیت گروهی افزون‌تر از دیگری است. جز این نیست که الله شما را با این [کار] می‌آزماید و یقیناً روز قیامت، آنچه را که در آن اختلاف می‌کردید، برایتان روشن می‌سازد.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلِتَسْأَلَنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

۹۳. و اگر الله می‌خواست، همه شما را یک امت قرار می‌داد؛ ولی [با عدالت خویش] هر کس را که بخواهد گمراه می‌کند و [با فضل خویش] هر کس را که بخواهد هدایت می‌نماید؛ و شما [روز قیامت] قطعاً از آنچه می‌کردید، بازخواست خواهید شد.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَرِلَّ قَدَمُ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوَاءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾

۹۴. و سوگندهایتان را وسیله نیرنگ [و فریبکاری] میان خویش قرار ندهید، تا مبادا [ایمانتان به خطر بیفتد و] گامی پس از استواری‌اش بلغزد و به سزای آنکه [مردم را] از راه الله بازداشته‌اید، [کیفر] ناگواری بچشید و عذابی بزرگ برایتان [در پیش] باشد.

۹۵. و پیمان الله را به بهای اندک نفروشید. اگر بدانید، یقیناً آنچه نزد الله است، برایتان بهتر است.

۹۶. آنچه نزد شماست، پایان می‌پذیرد و [لی] آنچه نزد الله است، باقی [و جاوید] است؛ و قطعاً به کسانی که شکیبایی کرده‌اند، اجرشان را بر اساس نیکوترین [طاعت و] کاری که می‌کردند خواهیم داد.

۹۷. هر کس - مرد یا زن - که کار نیک کند و مؤمن باشد، قطعاً او را [در دنیا] به زندگانی پاک و پسندیده‌ای زنده می‌داریم و [در آخرت نیز] بر اساس نیکوترین [طاعت و] کاری که می‌کردند، به آنان پاداش می‌دهیم.

۹۸. پس [ای مؤمن،] هنگامی که قرآن می‌خوانی، از [شر] شیطان رانده‌شده [از رحمت الهی]، به الله پناه ببر.

۹۹. بی‌تردید، او بر کسانی که ایمان آورده‌اند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند [هیچ] تسلطی ندارد.

۱۰۰. تسلط او تنها بر کسانی است که او را [دوست و] کارساز خود گرفته‌اند و [همچنین بر] کسانی که به سبب [اغوی] شیطان، [به الله] شرک می‌ورزند.

۱۰۱. و هنگامی که [حکم] آیه‌ای را جایگزین آیه‌ای [دیگر] می‌کنیم - حال آنکه الله به آنچه نازل می‌کند دانای است - [کافران] می‌گویند: «[ای محمد،] جز این نیست که تو دروغ‌بافی». [چنین نیست؛] بلکه بیشتر آنان [از احکام شرع و حکمت الهی چیزی] نمی‌دانند.

۱۰۲. بگو: «روح القدس [= جبرئیل] آن را از جانب پروردگارت به حق نازل کرده است تا کسانی را که ایمان آورده‌اند ثابت‌قدم گرداند و هدایت و بشارتی برای مسلمانان باشد».

۱۰۳. و یقیناً می‌دانیم که آنان می‌گویند: «حتماً بشری [این آیات را] به او آموزش می‌دهد». [نه، چنین نیست؛ زیرا] زبان کسی که [این] نسبت را به او می‌دهند غیرعربی است؛ حال آنکه این [قرآن،] به زبان عربی روشن [و با بلاغت و فصاحت عالی نازل شده] است.

۱۰۴. یقیناً کسانی که به آیات الله ایمان نمی‌آورند، الله آنان را هدایت نمی‌کند و عذاب دردناکی برای آنان [در پیش] است.

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ وَحَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾

إِنَّمَا سُلْطٰنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزَّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

۱۰۵. [محمد صلی الله علیه وسلم دروغگو نیست؛ بلکه] کسانی دروغ می‌بافند که به آیات الله ایمان ندارند و اینان دروغگویان [واقعی] هستند.

۱۰۶. هر کس بعد از ایمانش به الله کفر بورزد، [گرفتار عذاب الهی خواهد شد]؛ مگر کسی که [به این کار،] وادار شده باشد و [لی] دلش به ایمان، آرام [و استوار] باشد؛ اما هر کس سینه‌اش را به کفر بگشاید، خشم الله بر آنان است و عذابی سهمگین [در پیش] دارند.

۱۰۷. این [مجازات،] از آن روست که زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح دادند؛ و [نیز] اینکه الله گروه کافران را هدایت نمی‌کند.

۱۰۸. اینان کسانی هستند که [بر اثر گناهانشان] الله بر دل‌ها و گوش‌ها و چشمانشان مهر نهاده است؛ و اینان غافلان [واقعی] هستند.

۱۰۹. یقیناً آنان در آخرت زیانکارند.

۱۱۰. سپس پروردگارت نسبت به کسانی که پس از زجر کشیدن [از آزار مشرکان] هجرت کردند سپس به جهاد برخاستند و شکیبایی نمودند، پس از آن [همه سختی‌ها] قطعاً آمرزندهٔ مهربان است.

۱۱۱. [ای پیامبر، یاد کن از] روزی که هر کس در حالی [به پیشگاه عدل الهی] می‌آید که [تنها] از خود دفاع می‌کند؛ و هر کس در برابر آنچه کرده است، بی‌کم‌وکاست پاداش می‌گیرد و بر آنان ستم نمی‌رود.

۱۱۲. و الله شهری [همچون مکه] را مثال می‌زند که امن و آرام بود [و] روزی‌اش از هر سو به آسانی و فراوانی می‌رسید؛ ولی [مردمانش] نسبت به نعمت‌های الهی ناسپاسی نمودند و آنگاه الله [نیز] به سزای آنچه مرتکب می‌شدند، طعم گرسنگی و ترس را به [اهالی] آن چشانید.

۱۱۳. و پیامبری از خودشان به سوی آنان آمد، اما او را دروغگو انگاشتند؛ و در حالی که ستمکار [و مشرک] بودند، عذاب [الهی] آنان را فروگرفت.

۱۱۴. پس، از آنچه الله روزی‌تان کرده است حلال [و] پاکیزه بخورید و اگر فقط او را عبادت می‌کنید [و شرک نمی‌ورزید]، بر نعمت الهی شکر گزارید.

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿١٠٥﴾

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَعَّ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٠٨﴾

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثَمَّ جَاهِدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٠﴾

*يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾

وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظٰلِمُونَ ﴿١١٣﴾

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلٰلًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾

۱۱۵. جز این نیست که [الله] فقط مُردار و خون و گوشت خوک و آنچه را که [هنگام ذبح،] نامِ غیرِ الله بر آن برده شده است بر شما حرام کرده است؛ اما هر کس [برای حفظ جاننش به خوردن آنها] ناچار شود [و] سرکش و زیاده‌خواه نباشد، [بر او گناهی نیست؛ چرا که] بی‌تردید، الله آمرزندهٔ مهربان است.

۱۱۶. و [ای مشرکان،] با دروغی که بر زبانان جاری می‌شود نگویند: «این حلال است و آن حرام» تا بر الله دروغ بنیدید. کسانی که بر الله دروغ می‌بندند، هرگز رستگار نمی‌شوند.

۱۱۷. [نتیجهٔ دنیا دوستی‌شان] بهره‌ای اندک است و [در آخرت] عذابی دردناک [در پیش] دارند.

۱۱۸. و بر یهود آنچه را پیش‌تر بر تو حکایت کردیم حرام نمودیم و ما به آنان ستم نکردیم؛ بلکه آنها خود [بودند که در نتیجهٔ نافرمانی،] به خویشتن ستم می‌کردند.

۱۱۹. با وجود این، پروردگارت نسبت به کسانی که از روی نادانی گناه کردند و سپس از آن [اشتباهات] توبه نمودند و درستکاری کردند، قطعاً پس از آن، آمرزندهٔ مهربان است.

۱۲۰. بی‌گمان، ابراهیم پیشوایی فروتن در برابر الله [و] حقگرا بود و [هرگز] در زمرهٔ مشرکان نبود.

۱۲۱. [او] شکرگزار نعمت‌های الله بود. [الله] وی را برگزید و به راه راست هدایت نمود.

۱۲۲. [ما] در دنیا به او نیکی عطا کردیم و قطعاً او در آخرت [نیز] از شایستگان است.

۱۲۳. سپس [ای پیامبر،] به تو وحی کردیم که از آیین ابراهیم پیروی کن که حقگرا بود و [هرگز] در زمرهٔ مشرکان نبود.

۱۲۴. [وجوبِ بزرگداشتِ روزهای] شنبه، تنها بر کسانی قرار داده شد که در آن اختلاف کردند؛ و قطعاً پروردگارت روز قیامت، در مورد آنچه اختلاف می‌کردند، میان آنان داوری خواهد کرد.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَالْحَنِزِيرَ وَمَا أَهْلَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

مَتَّعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾

شَاكِرًا لِأَنْعَمِهِ أَجْتَبَلَهُ وَهَدَيْنَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾

وَعَائِدَتُهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٢﴾

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ
وَجَدِلْ لَهُم بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ
عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ
لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٢٦﴾

وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي
ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

۱۲۵. [ای پیامبر، مردم را] با حکمت و پند نیکو به راه
پروردگارت دعوت نما و با روشی که نیکوتر است با آنان
[بحث و] مناظره کن. بی‌تردید، پروردگارت به [حال] کسی
که از راه او گمراه می‌شود داناتر است و او به [حال]
هدایت‌یافتگان [نیز] داناتر است.

۱۲۶. و اگر [شما مؤمنان] خواستید [دشمنانتان را] مجازات
کنید، چنان مجازات کنید که [آنان] شما را مجازات کرده‌اند؛
و اگر [خویش‌تنداری و] شکیبایی کنید، [بدانید که] قطعاً این
[کار] برای شکیبایان بهتر است.

۱۲۷. و [ای پیامبر،] صبر پیشه کن و صبر تو جز به [یاری و]
توفیق الله نیست؛ و بر آنان [= کافران] اندوه مخور و از
نیرنگی که می‌ورزند دلتنگ مباش.

۱۲۸. بی‌تردید، الله با کسانی است که پرهیزگاری کردند و
کسانی که نیکوکارند.

سورة اسراء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. پاک و منزّه است آن [پروردگاری] که بنده‌اش [محمد] را شبانگاه از مسجد الحرام به سوی مسجد الاقصی - که پیرامونش را برکت داده‌ایم - سیر داد تا برخی از نشانه‌های [قدرت] خویش را به او بنمایانیم. بی‌تردید، او همان شنوای بیناست.

۲. و ما به موسی کتاب [تورات] دادیم و آن را [مایه] هدایت بنی‌اسرائیل ساختیم [و فرمودیم] که: «کارگزاری جز من [برای خود] برنگزینید».

۳. ای فرزندانِ کسانی که آنان را با نوح [در کشتی] سوار کردیم، به راستی او [= نوح] بنده‌ای شکرگزار بود.

۴. و در کتاب [تورات] به بنی‌اسرائیل وحی کردیم که قطعاً دو بار در زمین فساد خواهید کرد و قطعاً سرکشی [و طغیان] بزرگی خواهید نمود.

۵. پس هر گاه وعدهٔ نخستین از آن دو [بار] فرارسید، گروهی از بندگانِ بسیار نیرومند [و پیکارجوی] خود را بر شما برمی‌انگیزیم تا میان خانه‌ها [یتان برای قتل و غارت شما] به جستجو درآیند؛ و این وعده‌ای انجام‌شدنی [و قطعی] بود.

۶. آنگاه [پس از مدتی] شما را بر آنان مسلط می‌گردانیم و با اموال و فرزندان یاری‌تان می‌کنیم، و [تعداد] نفرات شما را بیشتر [از دشمن] می‌گردانیم.

۷. اگر [در گفتار و رفتار] نیکی کنید، به خود نیکی کرده‌اید؛ و اگر بدی کنید، [باز هم به] خود کرده‌اید. پس هنگامی که وعدهٔ دیگر فرارسید، [دشمن آنچنان شما را خوار می‌سازد] که آثار غم و اندوه در چهره‌هایتان ظاهر می‌شود و همان گونه که بار نخست وارد شدند، [این بار نیز حمله می‌آورند] تا به مسجد [الاقصی] داخل شوند و تا بر هر چه دست یابند [آن را] یکسره نابود کنند.

۸. [ای بنی‌اسرائیل، اگر توبه کنید] امید است که پروردگارتان بر شما رحمت آورد و اگر [به تباهی] بازگشتید، ما نیز [به عذاب کردن شما] باز می‌گردیم و دوزخ را زندان [ابدی] کافران کرده‌ایم.

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾

وَأَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ آلَا تَتَّخِذُوا مِن دُونِي وَكَيْلًا ﴿٢﴾

ذُرِّيَّةً مِّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾

وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوقًا كَبِيرًا ﴿٤﴾

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾

إِن أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ وَإِن أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيُسُوتُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا ﴿٧﴾

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾

۹. به راستی که این قرآن به استوارترین راه هدایت می‌کند و به مؤمنانی که کارهای شایسته می‌کنند مزده می‌دهد که پاداشی بزرگ برایشان [در پیش] است.

۱۰. و برای کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند، عذابی دردناک مهیا کرده‌ایم.

۱۱. انسان [در هنگام خشم، از روی نادانی و شتاب، نفرین می‌کند و] بدی را می‌طلبد، همان گونه که نیکی را درخواست می‌کند؛ و انسان همواره شتابزده است.

۱۲. شب و روز را دو نشانه [ی قدرت و یگانگی خویش] قرار دادیم؛ و نشانه شب را محو [و تیره] کردیم و نشانه روز را روشنی‌بخش قرار دادیم تا از پروردگارتان روزی بجوید و شمار سال‌ها و حساب [وقایع] را بدانید؛ و هر چیزی را به تفصیل بیان کردیم.

۱۳. و [سرنوشت] رفتار هر انسانی را [تا لحظه حسابرسی] در گردنش بسته‌ایم و روز قیامت نوشته‌ای برایش بیرون می‌آوریم که آن را گشوده می‌بیند.

۱۴. [به او می‌گوییم:] «نامه‌ات را بخوان. کافی است که امروز خود حسابگر خویش باشی».

۱۵. هر کس راه [راست] یافت، جز این نیست که به سود خویش راه یافته است و هر کس گمراه شد، یقیناً به زیان خود گمراه شده است؛ و هیچ گناهکاری، بار گناه دیگری را برنمی‌دارد؛ و ما هرگز [قومی را] مجازات نخواهیم کرد، مگر آنکه [میانشان] پیامبری مبعوث کرده باشیم [تا وظایفشان را بیان کند].

۱۶. و هر گاه بخواهیم [مردم] شهری را نابود کنیم، [نخست] به ثروتمندان سرکش آنجا فرمان [اطاعت از الله و پیروی از پیامبران را] می‌دهیم، سپس وقتی در آنجا به فساد [و مخالفت] برخاستند، وعده [ی عذاب الهی بر] آنجا محقق می‌گردد؛ آنگاه آنجا را به شدت در هم می‌کوبیم [و ساکنانش را از بین می‌بریم].

۱۷. و چه بسیار نسل‌هایی را که پس از نوح [زندگی می‌کردند] هلاک کردیم و [همین] کافی است که پروردگارت از گناهان بندگانش آگاه [و نسبت به آنان] بیناست.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾

وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتٍ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ وَكُلُّ شَيْءٍ فَصَلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾

وَكُلُّ إِنْسَانٍ لِّرَبِّهِ أَكْبَرُ وَأَنزَلْنَا الْقُرْآنَ بِالْحَقِّ وَنُزِّلَهُ لِلْعَرَبِ لَعَلَّهم يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾

أَقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾

مَنْ أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

۱۸. هر کس خواهان [دنیای] زودگذر است، هر چه بخواهیم [و] به هر که بخواهیم [بهره‌ای] از آن می‌دهیم؛ آنگاه دوزخ را نصیبش می‌کنیم که در آنجا خوار و رانده شده [از رحمت الله]، وارد می‌گردد.

۱۹. و هر کس [زندگی] آخرت را بخواهد و برای [رسیدن به] آن با جدیت بکوشد و مؤمن باشد، اینان کسانی هستند که از تلاششان قدردانی خواهد شد.

۲۰. همه را - [خواه] این گروه [بدکار] و [یا] آن گروه [نیکوکار] - از بخشش [و نعمت‌های دنیوی] پروردگارت بهره‌مند می‌سازیم و بخشش پروردگارت [از کسی] منع نشده است.

۲۱. بنگر که چگونه برخی از آنان را [از لحاظ مال و مقام] بر برخی دیگر برتری داده‌ایم؛ و قطعاً آخرت [در مقایسه با دنیا] از نظر درجات، بزرگ‌تر و از لحاظ فضیلت، برتر است [پس مومن باید به آن اشتیاق ورزد].

۲۲. [ای انسان، هرگز هیچ] معبود دیگری را با الله [شریک] قرار نده که نکوهیده و بی‌یاور خواهی ماند.

۲۳. و پروردگارت چنین فرمان داده است که: «جز او را عبادت نکنید و به پدر و مادر [تان] نیکی کنید. هر گاه یکی از آن دو یا هر دوی آنها در کنار تو به سن پیری رسیدند، حتی کمترین اهانتی به ایشان نکن و بر سرشان فریاد نزن و به نیکی [و مهربانی] با آنان سخن بگو.

۲۴. و از روی مهربانی، در برابرشان فروتن باش و بگو: «پروردگارا، همان گونه که [بر من رحمت آوردند و] مرا در کودکی پرورش دادند، [تو نیز] به آنان رحمت آور.»

۲۵. پروردگار شما، به آنچه در دل‌هایتان است آگاه‌تر است. اگر شایسته باشید، یقیناً او در حق توبه‌کاران آمرزنده است.

۲۶. و حق خویشاوند را به او بده [= صله رجم به جای آور] و نیازمند و درراه‌مانده [را یاری کن] و ولخرجی و اسراف نکن.

۲۷. در حقیقت، اسرافکاران برادران شیاطین هستند و شیطان نسبت به پروردگارش همواره ناسپاس بوده است.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصَلُّهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾

كُلًّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مُحْظُورًا ﴿٢٠﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلَٰلِآخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَّخْذُومًا ﴿٢٢﴾

* وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٌ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾

وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ أَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيْتَانِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا ﴿٢٥﴾

وَعَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبْدِرْ تَبْدِيرًا ﴿٢٦﴾

إِنَّ الْمُبْدِرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ط وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾

۲۸. و اگر به امید رحمت و [گشایش روزی] از جانب پروردگارت [به ناچار] از آنان روی می‌گردانی، سخنی نرم به آنان بگو.

۲۹. و [هرگز] دست از انفاق نبند و [نیز] گشاده‌دستی بسیار نکن که ملامت‌شده و حسرت‌زده می‌گردد.

۳۰. بی‌گمان، پروردگارت، [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد گسترده می‌دارد و یا تنگ می‌گرداند. بی‌تردید، او همواره به [احوال] بندگانش آگاه و بیناست.

۳۱. و فرزندانان را از بیم تنگدستی نکشید. ما به آنان و شما روزی می‌بخشیم. یقیناً کشتن آنها همواره خطایی بزرگ است.

۳۲. و نزدیک زنا نشوید. بی‌تردید، آن [کار] بسیار زشت و راهی ناپسند است.

۳۳. و کسی را که الله [کشتنش را] حرام کرده است جز به‌حق نکشید؛ و هر کس به ستم کشته شود، به قیّم او قدرت [و حق قصاص] داده‌ایم؛ او نیز نباید در [کیفر] قتل زیاده‌روی کند. بی‌تردید، او [= ولیّ دم] تحت حمایت [الله و شریعت او تعالی] قرار دارد.

۳۴. و به مال یتیم - جز به شیوه‌ای که نیکوتر است - نزدیک نشوید تا آنگاه که به حد [رشد و] بلوغش برسد و به پیمان [خوبش] وفا کنید؛ چرا که [از شما] درباره پیمان پرسیده خواهد شد.

۳۵. و هنگامی که [در خرید و فروش، اجناس را] پیمان می‌کنید، پیمان را کامل [و تمام] بدهید و [آنها را] با ترازوی درست وزن کنید. این [کار] برای شما بهتر است و سرانجام نیکوتری دارد.

۳۶. و از آنچه دانشی درباره آن نداری پیروی نکن. بی‌تردید [در قیامت]، گوش و چشم و دل، از همه اینها بازخواست خواهد شد.

۳۷. و در زمین با تکبر راه نرو. تو هرگز نمی‌توانی [با راه رفتن غرورآمیزت] زمین را بشکافی و در بلندی [و گردن‌فرازی نیز] به کوه‌ها نمی‌رسی.

۳۸. همه این [کارها]، گناهِش نزد پروردگارت ناپسند است.

وَأَمَّا تُعْرَضْنَ عَنْهُمْ أُنْتَعَاءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا ﴿٢٨﴾

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسِطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشِيَةَ إِمْلَاقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطَاً كَبِيرًا ﴿٣١﴾

وَلَا تَقْرُبُوا الزِّنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطٰنًا فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنصُورًا ﴿٣٣﴾

وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْحِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾

كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

۳۹. این [سفارش‌ها] از آن حکمت [هایی] است که از جانب پروردگارت به تو وحی شده است؛ و معبود دیگری با الله قرار نده که نکوهیده و رانده شده [از رحمت الله] به دوزخ خواهی افتاد.

۴۰. آبا [شما مشرکان گمان می‌کنید که] پروردگارتان [داشتن] پسران را به شما اختصاص داده است و خود از [میان] فرشتگان، دخترانی برگرفته است؟ به راستی که سخنی بسیار بزرگ [و ناروا] می‌گویید.

۴۱. و بی‌تردید، ما در این قرآن [احکام و اندرزها را با شیوه‌های روشن و] گوناگون بیان کردیم تا [مردم] پند بگیرند؛ و [لی این سخنان،] جز دوری [از حق] بر آنان نمی‌افزاید.

۴۲. [ای پیامبر،] بگو: «اگر [بر فرضی محال،] چنان که [مشرکان] می‌گویند، با او [= الله] معبودانی [دیگر] بود، در این صورت، آنان [برای تقرب و کسبِ خشنودی پروردگار] به سوی [الله] صاحب‌عرش راهی می‌جستند».

۴۳. او تعالی پاک و منزّه است و از آنچه آنان می‌گویند، بسی برتر است.

۴۴. آسمان‌های هفتگانه و زمین و هر کس در آنهاست او را به پاکی می‌ستانند؛ و هیچ چیز نیست مگر آنکه او را به پاکی یاد می‌کند؛ ولی شما تسبیح آنان را در نمی‌یابید. بی‌تردید، او همواره بردبار [و] آمرزنده است.

۴۵. و [ای پیامبر،] هنگامی که قرآن می‌خوانی، میان تو و کسانی که به آخرت ایمان ندارند، پرده‌ای پوشیده قرار می‌دهیم.

۴۶. و پوششی بر دل‌هایشان قرار دادیم تا [پیام] آن را در نیابند و در گوش‌هایشان سنگینی [نهادیم تا حق را نشنوند]؛ و چون پروردگارت را در قرآن به یگانگی یاد می‌کنی، با نفرت پشت می‌کنند [و می‌گریزند].

۴۷. و آنگاه که [کافران] به تو گوش می‌سپارند، ما بهتر می‌دانیم که به چه [منظور و چگونه] گوش می‌دهند و [نیز] آنگاه که نجوا می‌کنند [ما از سخنانشان آگاهیم]؛ آنگاه که ستمکاران [مشرک به مردم] می‌گویند: «شما جز از مردی جادوشده پیروی نمی‌کنید».

۴۸. بنگر که چگونه برای مثال‌ها زدند، پس گمراه شدند و در نتیجه، نمی‌توانند راهی [به سوی حق] بیابند.

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٣٩﴾

أَفَأَصْفَقْتُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾

قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَابْتَعُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾

سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٣﴾

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوٰتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُورًا ﴿٤٥﴾

وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٦﴾

مَنْ أَعْلَمَ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٤٧﴾

انظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾

وَقَالُوا أءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرُفَاتًا أءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا
جَدِيدًا ﴿٤٩﴾

٤٩. و [مشركان] گفتند: «آیا هنگامی که استخوان‌هایی
[پوسیده و] پراکنده شدیم، دوباره با آفرینشی جدید
برانگیخته می‌شویم؟»

* قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾

٥٠. بگو: «[حتی اگر] سنگ باشید یا آهن

أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا
قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ
وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾

٥١. یا [هر] آفریده‌ای که در خاطرتان بزرگ می‌نماید، [باز
هم الله می‌تواند شما را زنده کند]. پس خواهند گفت: «چه
کسی ما را باز می‌گرداند؟» بگو: «[همان پروردگاری] که
نخستین بار شما را آفرید». آنگاه سرهایشان را [به نشانه
ناپاوری و تمسخر] در برابر تو تکان می‌دهند و می‌گویند:
«آن [حادثه] کی خواهد بود؟» بگو: «چه بسا نزدیک باشد.

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ ۖ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِئْتُمْ إِلَّا
قَلِيلًا ﴿٥٢﴾

٥٢. روزی که [الله] شما را [به صحرای محشر] فرامی‌خواند
و شما با سپاس و ستایش اجابتش می‌کنید و می‌پندارید
که جز اندکی [در دنیا] به سر نبرده‌اید».

وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ
بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٣﴾

٥٣. و [ای پیامبر،] به بندگانم بگو با بهترین [الفاظ با
یکدیگر] صحبت کنند [و از بددهانی پرهیزند؛ چرا که]
بی‌تردید، شیطان میان آنان دشمنی می‌افکند. به راستی
که شیطان برای انسان، دشمنی آشکار است.

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنَّ يَسَاءَ يَرْحَمُكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ
يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾

٥٤. [ای مردم،] پروردگارتان به [احوال] شما داناتر است؛
اگر بخواهد، بر شما رحمت می‌آورد یا اگر بخواهد، عذابتان
می‌کند؛ و [ای پیامبر،] ما تو را [برای آنان، نگهبان و] کارگزار
نفرستاده‌ایم.

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا
بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ ۗ وَءَاتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾

٥٥. پروردگارت به [هر چه و] هر کس در آسمان‌ها و زمین
است داناتر است؛ و به راستی [ما] برخی پیامبران را [با
افزونی پیروان و اعطای کتاب،] بر برخی [دیگر] برتری
بخشیدیم و به داوود زبور دادیم.

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ رَعِمْتُمْ مِّن دُونِهِ ۖ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ
الضَّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾

٥٦. [ای پیامبر، به مشركان] بگو: «کسانی را که به جای
او [معبود و کارساز خویش] پنداشته‌اید فراخوانید؛ [خواهید
دید که آنها] نه می‌توانند گزند را از شما دور کنند و نه
قادرند آن را [به سوی دیگری] بگردانند».

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ
أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ ۚ إِنَّ عَذَابَ
رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾

٥٧. کسانی را که آنان [به یاری و دعا] می‌خوانند، خود [با
عبادت و عمل صالح] وسیله‌ای [برای تقرّب] به
پروردگارشان می‌جویند [و در رقابتند تا بدانند] کدامیک از
آنان [به عبادت الله] نزدیک‌ترند و به رحمتش امیدوارند و از
عذابش می‌ترسند؛ [چرا که] بی‌تردید، عذاب پروردگارت
همواره شایسته پرهیز است.

۵۸. و هیچ شهری نیست مگر اینکه [به سبب کفر و نافرمانی، مردم] آن را پیش از روز قیامت نابود می‌کنیم یا به عذابی سخت گرفتار می‌سازیم. این [کیفر] در کتاب الهی [= لوح محفوظ] ثبت است.

۵۹. [چیزی] ما را از فرستادن معجزات [درخواستی مشرکان] بازداشت، مگر اینکه پیشینیان آن را دروغ پنداشتند؛ و ما به ثمود [قوم صالح] آن ماده‌شتر را به عنوان نشانه‌ای روشن دادیم؛ اما به آن ستم کردند و ما نشانه‌ها [و معجزات] را جز برای بیم‌دادن [مردم] نمی‌فرستیم.

۶۰. و [به یاد آور] هنگامی که به تو گفتیم: «یقیناً پروردگارت بر مردم احاطه دارد [و در قبضه قدرت او هستند]»؛ و آن رؤیایی را که [در شب معراج] به تو نمایانیم؛ و [همچنین] آن درخت لعنت‌شده [زقوم] در قرآن را جز برای آزمایش مردم قرار ندادیم؛ و ما آنان را بیم می‌دهیم، ولی جز بر سرکشی بیشتر آنان نمی‌افزاید.

۶۱. و [یاد کن از] هنگامی که به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید»؛ پس [همگی] سجده کردند، جز ابلیس که [از روی تکبر سر باز زد و] گفت: «آیا برای کسی سجده کنم که [او را] از گل آفریده‌ای؟»

۶۲. [و] گفت: «به من خبر بده آیا این همان کسی است که او را بر من [برتری دادی و] گرامی داشتی؟ اگر تا روز قیامت به من مهلت دهی، فرزندانش را - جز عده کمی - [مهار زده و] ریشه‌کن خواهم کرد».

۶۳. [الله] فرمود: «برو که هر یک از آنان که از تو پیروی کند، یقیناً دوزخ پاداشتان خواهد بود که پاداشی کامل است.

۶۴. و هر کس از آنان را توانستی به آوای خود برانگیز [و به سوی گناه بکشان] و با سواران و پیادگان بر آنان بانگ بزنی [تا آلوده گناه گردند] و در اموال و فرزندان، شریکشان شو و به آنان وعده [های واهی] بده؛ و [لی] شیطان به آنان وعده نمی‌دهد مگر به فریب.

۶۵. [ای شیطان]، تو هرگز تسلطی بر بندگان من نخواهی داشت؛ و [ای پیامبر]، همین بس که پروردگارت [کارگزار و] نگهبان آنان [= مؤمنان] باشد.

۶۶. [ای مردم]، پروردگار شما کسی است که کشتی را در دریا برایتان به حرکت درمی‌آورد تا از فضلش بهره‌مند گردید. بی‌تردید، او همواره نسبت به شما مهربان است.

وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوْلَادُ وَعَآئِنَا لِمُودِ الثَّاقَةِ مُبَصَّرَةٌ فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُحُوفُهُمْ مَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ﴿٦٠﴾

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكِئِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتُ طِينًا ﴿٦١﴾

قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنِ أَخَّرْتَنِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَأُحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾

قَالَ أَذْهَبَ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَأُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ﴿٦٣﴾

وَأَسْتَفْزِرُ مَنْ اسْتَطَعَتْ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبُ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجْلِكَ وَشَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدَّهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَنٌ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾

رَبُّكُمْ الَّذِي يُرْجِي لَكُمْ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

۶۷. و آنگاه که در دریا گزندی به شما می‌رسد، هر کس را [به حاجت‌خواهی] می‌خوانید، ناپدید [و فراموش] می‌گردد مگر [ذات پاک] او؛ اما وقتی شما را [از خطر مرگ] رهاوند و به خشکی رساند، [از عبادت الله به یگانگی] رویگردان می‌شوید؛ و انسان همواره ناسپاس است.

۶۸. آیا [می‌پندارید] از اینکه [الله] شما را در کنارۀ خشکی [در زمین] فرو برد یا طوفان شن به سوی شما بفرستد [و سنگبارانتان کند] ایمن شده‌اید؟ آنگاه برای خود هیچ [کارگزار و] نگهبانی نمی‌یابید.

۶۹. یا ایمن شده‌اید از اینکه بار دیگر شما را به دریا بازگرداند و تذبذادی کوبنده به سویتان بفرستد و به سزای کفرتان شما را غرق کند؟ آنگاه در برابر ما هیچ بازپرسی برای خود نمی‌یابید [که دلیل کارمان را جویا شود].

۷۰. و به راستی، ما فرزندان آدم را گرامی داشتیم و آنان را در خشکی و دریا [بر وسایل سفر] سوار کردیم و از انواع [نعمت‌های] پاکیزه به آنان روزی دادیم و آنان را بر بسیاری از موجوداتی که آفریده‌ایم، برتری بسیار بخشیدیم.

۷۱. [یاد کن از] روزی که هر گروهی را با پیشوایشان فرامی‌خوانیم؛ آنگاه کسانی که نامه [اعمال] شان به [دست] راستشان داده می‌شود، اینان نامه خود را [با شادمانی] می‌خوانند و [کوچکترین] ستمی [حتی] به اندازه رشته میان هسته خرما نمی‌بینند.

۷۲. و [لی] کسی که در این [دنیا از دیدن حق] نابینا بوده است، در آخرت [نیز] نابینا و گمراه‌تر است.

۷۳. [ای پیامبر،] نزدیک بود آنها تو را [با وسوسه‌های خود] از آنچه بر تو وحی کرده‌ایم بفریبند تا [الفاظی] غیر از آن را [که وحی کرده‌ایم] به دروغ به ما نسبت دهی و آنگاه تو را به دوستی بگیرند.

۷۴. و اگر [ما] تو را ثابت‌قدم نمی‌کردیم، به راستی نزدیک بود اندکی به آنان متمایل شوی [و در آنچه که بر تو پیشنهاد داده‌اند و بخاطر اشتیاق زیاد بر ایمان آوردنشان با آنها موافقت کنی].

۷۵. در آن صورت، قطعاً چند برابر عذاب زندگی در دنیا و چند برابر عذاب مرگ در آخرت به تو می‌چشانندیم و آنگاه در برابر ما یآوری برای خویش نمی‌یافتی.

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَاهًا ط
فَلَمَّا نَجَّيْكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخَسِّفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلاً ﴿٦٨﴾

أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِبًا مِّنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾

*وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمْهَمِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ
فَأُوْتِيكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾

وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ لِتَفْتَرِي
عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذَا لَا تَخْذُوكَ حَلِيلًا ﴿٧٣﴾

وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكُنَ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾

إِذَا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

۷۶. و نزدیک بود [که کافران با نیرنگ و دشمنی،] تو را از سرزمین [مکه] برگنند تا از آنجا بیرون کنند و [اگر چنین می‌کردند] در آن صورت، آنان [نیز] پس از تو جز [زمان] اندکی نمی‌ماندند [و گرفتار عذاب می‌شدند].

۷۷. این [شیوه برخورد با ملت‌های ناسپاس،] سنت [ما درباره] پیامبرانی است که پیش از تو فرستادیم؛ و [هرگز] در سنت ما [دگرگونی و] تغییری نمی‌یابی.

۷۸. نماز را از زوال خورشید [= هنگام ظهر] تا نهایت تاریکی شب [= نیمه شب] برپا دار و [به ویژه] نماز صبح را، به راستی که نماز صبح [و تلاوت قرآن در این وقت،] مورد مشاهده [و در حضور فرشتگان روز و شب] است.

۷۹. و [ای پیامبر،] پاسی از شب را [از خواب] برخیز و نماز بگذار. قطعاً [این نماز شب،] برای افزونی مقام و مرتبه توست [تا درجات را برتری بخشد]. امید است پروردگارت تو را به مقامی در خور ستایش [همگان] برانگیزد! [= مقام شفاعت کبری را به تو عطا فرماید].

۸۰. و بگو: «پروردگارا، مرا [در هر کاری] به درستی داخل نما و به درستی خارج ساز [چنان که مورد رضای توست]؛ و از جانب خویش حجتی یاری‌کننده برای من [در برابر دشمنانم] قرار بده».

۸۱. و بگو: «حق [= اسلام] آمد و باطل [= شرک] نابود شد. به راستی که باطل نابودشدنی است».

۸۲. و از قرآن، آنچه درمان [شرک و کفر] و رحمتی برای مؤمنان است نازل می‌کنیم و [این کتاب،] بر ستمکاران [مشرک] جز زیان نمی‌افزاید.

۸۳. و چون به انسان نعمت [ثروت و سلامتی] می‌دهیم، روی می‌گرداند و [از شکرگزاری و عبادت] دوری می‌کند و چون بدی [و گزندی] به او می‌رسد، [از رحمت الهی] ناامید می‌گردد.

۸۴. [ای پیامبر،] بگو: «هر کس طبق روش خویش [و] متناسب با هدایت یا گمراهی‌اش] رفتار می‌کند؛ و پروردگارتان بهتر می‌داند که چه کسی هدایت‌یافته‌تر است».

۸۵. و [ای پیامبر، کافران] از تو درباره روح می‌پرسند؛ بگو: «روح از [جمله امور غیبی و ناشی از] فرمان پروردگار من است و جز اندکی از دانش به شما نداده‌اند».

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا يَلْبُثُونَ خِلْفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾

سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾

وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا ﴿٨٠﴾

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾

وَنُنزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يُوَسِّسًا ﴿٨٣﴾

قُلْ كُلُّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ فَرُبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٤﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾

۸۶. و اگر می‌خواستیم، قطعاً آنچه را به تو وحی کرده‌ایم [از یادت] می‌بردیم؛ آنگاه هیچ [کارگزار و] نگهبانی در برابر ما برای خود نمی‌یافتی [که مانع فراموشی‌ات گردد].

۸۷. ولی [چنین نکردیم و این لطف، به خاطر] رحمتی از جانب پروردگار توست. بی‌تردید، همواره بخشش او بر تو بسیار است.

۸۸. [ای پیامبر،] بگو: «اگر انس و جن [همگی] جمع شوند تا همانند این قرآن را بیاورند، [هرگز] همانندش را نخواهند آورد؛ هر چند آنان پشتیبان یکدیگر باشند».

۸۹. و به راستی ما در این قرآن از هر گونه مثال [و اندرز و داستان] برای مردم آوردیم؛ ولی بیشتر مردم [از پذیرش آن] خودداری کردند [و] جز سرانکار نداشتند.

۹۰. و گفتند: «ما هرگز به تو ایمان نمی‌آوریم، مگر اینکه از زمین [مکه] چشمه‌هایی برایمان جاری کنی

۹۱. یا باغی از نخل و انگور داشته باشی و میان [درختان] آن، جوی‌ها روان گردانی.

۹۲. یا چنان که ادعا کردی، یا آسمان را پاره پاره بر [سر] ما بیفکنی یا الله و فرشتگان را در برابرمان حاضر کنی [تا به راستگویی‌ات گواهی دهند]

۹۳. یا خانه‌ای [آراسته] از طلا داشته باشی یا در آسمان بالا روی؛ و [البته] هرگز بالا رفتنت را باور نمی‌کنیم مگر آنکه نوشته‌ای بر ما فرود آوری که آن را بخوانیم». بگو: «پروردگارم منزّه است. آیا من جز بشری فرستاده‌شده هستم؟»

۹۴. و [چیزی] مانع ایمان‌آوردن مردم نشد - آنگاه که هدایت برایشان آمد - جز اینکه گفتند: «آیا الله یک انسان را به پیامبری برانگیخته است؟»

۹۵. [ای پیامبر،] بگو: «اگر در زمین [به جای انسان،] فرشتگانی بودند که [همچون شما] با آرامش راه می‌رفتند، قطعاً از آسمان فرشته‌ای را [از جنس خودشان به عنوان] پیامبر بر آنان نازل می‌کردیم».

وَلَيْنَ شِئْنَا لَنُدْهَبَنَّ بِالَّذِي أُوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾

قُل لَّيْنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾

وَقَالُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾

أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّن نَّجِيلٍ وَعَيْنٍ فَتُفَجِرَ الْأَنْهَارُ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾

أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسْفًا أَوْ تَأْتِي بِلِلِّهِ وَالْمَلَكَةِ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾

أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّن زُرْحٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ وَلَن نُّؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تَنْزِلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَّقْرُؤُهُ قُل سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٣﴾

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَن قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾

قُل لَّوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَّمشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنزَلْنَا عَلَيْهِم مِّن السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿٩٥﴾

۹۶. بگو: «کافی است که الله میان من و شما گواه باشد. بی تردید، او همواره [نسبت] به بندگانش آگاه [و] بیناست.

۹۷. و هر کس که الله او را هدایت کند، هدایت یافته [واقعی] است و هر کس را که گمراه سازد، هرگز جز او [= الله] دوستانی برایشان نخواهی یافت؛ و آنان را در قیامت، نابینا و گنگ و ناشنوا محسور می گردانیم [در حالی که] بر صورت هایشان [کشیده می شوند]؛ جایگاهشان دوزخ است [که] هر گاه شعله اش فرونشیند، شراره ای [تازه] بر آنان می افزایم.

۹۸. این جزای آنان است؛ چرا که آیات ما را انکار کردند و گفتند: «آیا هنگامی که استخوان هایی [پوسیده و] پراکنده شدیم، دوباره با آفرینشی جدید برانگیخته می شویم؟»

۹۹. آیا ندانستند الله که آسمان ها و زمین را آفریده است، می تواند همانند آنان را بیافریند و آجلی برایشان تعیین کرده است که هیچ تردیدی در آن نیست؟ و [لی] ستمکاران جز انکار [چیزی را] نپذیرفتند.

۱۰۰. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «اگر شما مالک گنجینه های [بخشش و] رحمت پروردگار بودید، [باز هم] از بیم خرج کردن [و تنگدستی] از انفاق خوداری می کردید؛ و انسان همواره بخیل [و تنگ نظر] است.»

۱۰۱. و به راستی، ما ُته معجزه روشن [را به عنوان نشانه های پیامبری] به موسی دادیم؛ پس از بنی اسرائیل پیرس آنگاه که [موسی] نزدشان آمد و فرعون به او گفت: «ای موسی، یقیناً تو را افسون شده می پندارم.»

۱۰۲. [موسی] گفت: «تو قطعاً می دانی که اینها [= معجزات] را [کسی] جز پروردگار آسمان ها و زمین نفرستاده است. [این معجزات،] دلایلی روشن [درباره] قدرت و یگانگی الله و راستگویی پیامبرش هستند؛ و ای فرعون، به راستی که تو را هلاک شده [و زیان دیده] می پندارم.»

۱۰۳. [فرعون] خواست که آنان [= بنی اسرائیل] را از آن سرزمین [مصر] بیرون کند؛ و [لی ما] او و تمام کسانی را که همراهش بودند غرق کردیم.

قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمِيَآ وَبُكْمًا وَصُمَّآ مَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾

ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظْمًا وَرُفَّتًا أَوْتَا لِمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾

﴿أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾﴾

قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسَأَلَ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾

فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَفِزَهُمْ مِنَ الْأَرْضِ فَأَعْرَفْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾

۱۰۴. و پس از [نابودی] او به بنی اسرائیل گفتیم: «در سرزمین [شام] ساکن شوید و هنگامی که وعده آخرت فرارسید، همه شما را با هم [به صحرای محشر] می آوریم».

۱۰۵. و این [قرآن] را به حق نازل کردیم و به حق [و بدون هیچ تحریف و تغییری] نازل شد؛ و [ای محمد،] تو را جز بشارتگر و بیم‌دهنده نفرستادیم.

۱۰۶. و قرآنی [گرانقدر] را با بیان استوار [و به مرور زمان] نازل کردیم تا آن را با درنگ [و آهستگی] برای مردم بخوانی؛ و آن را به تدریج [و بر حسب رویدادهای مختلف] نازل کردیم.

۱۰۷. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «[چه] به آن ایمان بیاورید یا ایمان نیاورید [فرقی به حالتان ندارد]. بی تردید، کسانی که قبل از [نزول] آن، دانش [کتاب‌های آسمانی] پیشین را [یافته‌اند، چون] [آیات قرآن] بر آنان خوانده شود، سجده‌کنان بر [زمین] می‌افتند».

۱۰۸. و می‌گویند: «پروردگاران پاک و منزّه است. یقیناً وعده پروردگاران انجام‌شدنی است».

۱۰۹. و [آنگاه] گریه‌کنان بر [زمین] می‌افتند و [تلاوت قرآن و تدبیر در آیاتش] بر فروتنی‌شان می‌افزاید.

۱۱۰. بگو: «الله» را بخوانید یا «رحمان» را بخوانید؛ هر کدام را که بخوانید، نیکوترین نامها برای اوست». و [ای پیامبر،] نمازت را [آنچنان] به صدای بلند بخوان [که مشرکان بشنوند] و آن را [آنقدر نیز] آهسته بخوان [که حتی اصحاب نشوند]؛ و میان این [دو حالت،] راهی [میانه] بجوی.

۱۱۱. و بگو: «ستایش مخصوص الله است که فرزندی [برای خویش] برنگزیده است و در فرمانروایی، هیچ شریکی ندارد و هرگز خوار و ناتوان نمی‌گردد که [نیاز به دوست و] کارساز داشته باشد» و او را بزرگ‌بدار؛ بزرگداشتی شایسته.

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ اَسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَّلْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾

وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ﴿١٠٦﴾

قُلْ ءَامِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْآذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾

وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾

وَيَخِرُّونَ لِلْآذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿١٠٩﴾

قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرُوا بِصَلَاتِكُمْ وَلَا تَخَافَتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وِليٌّ مِنَ الدُّنْيَا وَكَبِيرُهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾

سورہ کہف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. حمد و سپاس مخصوص الله است که این کتاب [= قرآن] را بر بندهاش [محمد] نازل کرد و هیچ گونه انحرافی در آن قرار نداد.

۲. [کتابی] استوار تا [الله، کافران را] از عذابی سخت از جانب خود بیم دهد و به مؤمنانی که کارهای شایسته می‌کنند مژده دهد که پاداش نیکویی برایشان [در پیش] است.

۳. [همان بهشتی] که جاودانه در آن خواهند ماند.

۴. و [نیز] کسانی را که گفتند: «الله فرزندی [برای خود] برگزیده است» بیم دهد.

۵. نه خودشان به این [ادعای باطل،] علم [و یقین] دارند نه پدرانشان. سخن بسیار ناپسندی است که از دهانشان بیرون می‌آید [و] جز دروغ نمی‌گویند.

۶. پس [ای پیامبر،] نزدیک است اگر [قومت] به این سخن [= قرآن] ایمان نیاورند، در پی [بی‌ایمانی] آنان، خود را [از تأسف و اندوه] هلاک کنی.

۷. در حقیقت، ما آنچه را که روی زمین است، زیوری برای آن قرار داده‌ایم تا آنان را بیازماییم که کدامشان نیکوکارترند.

۸. و ما [پس از پایان حیات،] آنچه را که روی زمین است، به بیابانی خشک و بی‌گیاه تبدیل خواهیم کرد.

۹. آیا پنداشته‌ای که [ماجرای] اصحاب کهف و آن سنگ‌نوشته [که نامشان بر آن حک شده بود]، از جمله نشانه‌های شگفت‌انگیز [و غیرممکن] ما بوده است؟

۱۰. هنگامی که آن جوانمردان به غار پناه بردند و گفتند: «پروردگارا، رحمتی از جانب خویش بر ما ارزانی دار و در کارمان برای ما هدایت و تعالی فراهم ساز.»

۱۱. در آن غار، تا سالیان دراز [پرده‌ای از سکوت و آرامش] بر گوش‌هایشان زدیم [تا به خواب روند].

۱۲. سپس بیدارشان کردیم تا معلوم بداریم کدام یک از آن دو گروه مدتی را که [در خواب] مانده‌اند درست‌تر حساب کرده است.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ وِعَاجًا ۝۱

قِيَمًا لِيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۝۲

مَكِينٍ فِيهِ أَبَدًا ۝۳

وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۝۴

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ۝۵

فَلَعَلَّكَ بِنِخْعِ نَفْسِكَ عَلَىٰ عَائِرِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا ۝۶

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِيَتَبَلَّوْهُمَ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۝۷

وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ۝۸

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِن آيَاتِنَا عَجَبًا ۝۹

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ۝۱۰

فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ۝۱۱

ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا ۝۱۲

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ
وَزَدْنَاهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾

۱۳. [ای پیامبر،] ما داستان آنان را به درستی برایت بازگو می‌کنیم. آنان جوانانی [شایسته] بودند که به پروردگارشان ایمان آورده بودند و ما [نیز] بر هدایتشان افزودیم.

وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهِ إِلَّا هَا لَقَدْ فَلْنَا إِذَا
شَطَطَا ﴿١٤﴾

۱۴. و دل‌هایشان را [بر ایمان] استوار ساختیم، آنگاه که [در برابر پادشاه کافر] قیام کردند و گفتند: «پروردگار ما، پروردگار آسمان‌ها و زمین است؛ و ما هرگز جز او معبودی را عبادت نمی‌کنیم که آنگاه [اگر چنین کنیم،] سخنی گزاف و ناروا گفته‌ایم».

هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ
بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾

۱۵. [سپس به همفکرانشان گفتند:] «این قوم ما [که] به جای او [= الله] معبودانی [دیگر] برگزیده‌اند، چرا دلیل آشکاری بر [حقانیت] آنان نمی‌آورند؟ پس کیست ستمکارتر از آن کس که بر الله دروغ بزند [و برایش شریک قائل شود]؟»

وَإِذْ أَعْتَرَزْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْوَا إِلَى الْكَهْفِ
يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ
مِرْفَقًا ﴿١٦﴾

۱۶. و چون از آنان و از آنچه به جای الله عبادت می‌کنند کنارگیری کردید، به غار پناه ببرید تا پروردگارتان از [سایه] رحمت خویش بر شما بگستراند و در کارت‌ان [آسایش و] گشایشی پدید آورد.

* وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزْوُرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ
الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرَّبُ هُمْ ذَاتَ الشَّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ
مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ
يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ﴿١٧﴾

۱۷. و [ای محمد، اگر آنجا بودی،] خورشید را می‌دیدى که وقتی طلوع می‌کند به سمت راست [غار] متمایل می‌گردد و وقتی غروب می‌کند، از سمت چپ آنان دور می‌شد [و گرما آزارشان نمی‌داد]؛ و آنان در محلی گسترده [و گشاده] از آن [غار] بودند. این، از نشانه‌های [قدرت] الله است. هر کس که الله او را هدایت کند، او هدایت‌یافته [ی واقعی] است و هر کس را که گمراه کند، هرگز دوست [و] راهنمایی برایش نمی‌یابی.

وَتَحْسَبُهُمْ آيِقَاطًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ
الشَّمَالِ وَكَلْبُهُمْ بَسِيطٌ ذِرَاعِيهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعَتْ
عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْت مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمَلِئْت مِنْهُمْ رُعبًا ﴿١٨﴾

۱۸. و [اگر به آنها نگاه می‌کردی،] می‌پنداشتی بیدارند؛ در حالی که [با چشمان باز] خفته بودند؛ و ما آنان را به پهلو راست و چپ می‌گردانیم [تا بدنشان آسیب نبیند]؛ و سگشان بر آستانه غار [نشسته و به حالت پاسبانی] دست‌هایش را گشوده بود. اگر [به آنان نگاه می‌کردی و] از حالشان آگاه می‌شدی، قطعاً [از وحشت] فرار می‌کردی و دلت از ترس آنان آکنده می‌شد.

وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ
لَبِئْتُمْ قَالُوا لَبِئْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ
بِمَا لَبِئْتُمْ فَأَبْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ
فَلْيَنْظُرْ أَيَّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ
وَلَا يُسْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا ﴿١٩﴾

۱۹. و همان گونه [که آنان را در خواب فرو بردیم] آنان را [از خواب] بیدار نمودیم تا بین خود از یکدیگر سوال کنند. یکی از آنان گفت: «چه مدت [در خواب] ماندید؟» [بقیه] گفتند: «یک روز یا بخشی از یک روز».

[سرانجام] گفتند: «پروردگارتان دانتر است که چقدر [در این حالت] مانده‌اید. [اکنون] یک نفر از خودتان را با این سکه [های] تان به شهر بفرستید تا ببیند کدام یک از [فروشندهگان آنجا، کاسبی و] غذایش پاکیزه‌تر است و از [نزد] او غذایی برایتان بیاورد؛ و باید [در رفت‌وآمد و خرید، پنهان‌کاری و] زیرکی نماید و هیچ کس را از [حال] شما آگاه نسازد.

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرَّجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي
مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذَا أَبَدًا ﴿٢٠﴾

۲۰. بی‌تردید، اگر آنان [از مکان شما آگاه شوند و] بر شما دست یابند، سنگسارتان می‌کنند یا شما را به آیین خویش باز می‌گردانند و در آن صورت، هرگز رستگار نخواهید شد».

۲۱. و این‌گونه، [مردم آن سرزمین] را از حال آنان آگاه کردیم تا بدانند و عدهٔ الله [دربارهٔ یاری مؤمنان و برانگیختنِ مردگان] راست و درست است و اینکه در [فرارسیدن] قیامت تردیدی نیست. هنگامی که [مردم شهر] بین خود [دربارهٔ آن جوانمردان متوفی] دچار اختلاف شدند، گروهی گفتند: «دیواری بر [ورودی] آن [غار] بسازید. پروردگارشان به حال آنان آگاتر است». برخی دیگر که [ناآگاه بودند و نفوذ و] قدرت داشتند گفتند: «[به نشانهٔ بزرگداشت،] بر [غار] آنان عبادتگاهی می‌سازیم».

۲۲. [دربارهٔ تعدادشان] خواهند گفت: «سه نفر بودند [و] چهارمین آنان سگشان بود» و [گروهی] می‌گویند: «پنج نفر بودند [و] ششمین آنان سگشان بود» - [که البته] همه از روی حدس و گمان است - و [گروهی] می‌گویند: «هفت نفر بودند و هشتمین آنان سگشان بود». بگو: «پروردگارم از [تعداد] آنان آگاتر است [و] جز گروهی اندک، کسی از تعدادشان آگاه نیست. پس دربارهٔ آنان گفتگویی مختصر [و بحثی آرام و گذرا] داشته باش و دربارهٔ آنان از هیچ کس سؤال نکن.

۲۳. و هرگز در مورد کاری نگو: «فردا آن را انجام می‌دهم»،

۲۴. مگر اینکه [بگویی]: «ان شاء الله»؛ و هر گاه فراموش کردی، [با گفتن این لفظ] پروردگارت را یاد کن و بگو: «امیدوارم پروردگارم مرا به راهی رهنمون گردد که از این [راه]، به هدایت [و صلاح] نزدیکتر باشد».

۲۵. و آنان [= اصحاب کهف] سیصد سال در غارشان [در حالت خواب] ماندند و نه سال [نبیز] بر آن افزودند.

۲۶. [ای پیامبر،] بگو: «الله از [مدت] ماندنشان [در غار] آگاتر است؛ غیب آسمان‌ها و زمین از آن اوست. [به راستی که] او تعالی چه بینا و چه شنواست! آنان [= جهانیان] هیچ [دوست و] کارسازی جز او ندارند و او هیچ کس را در حکم [و فرمان] خویش شریک نمی‌سازد».

۲۷. و [ای پیامبر،] از کتاب پروردگارت آنچه را به تو وحی شده است تلاوت کن. هیچ کس تغییردهندهٔ سخنان او [= الله] نیست و هرگز پناهی جز او نمی‌یابی.

۲۸. و خود را [بر همنشینی] با کسانی همراه [و شکیبا] گردان که بامداد و شامگاه پروردگارشان را می‌خوانند [و با آنکه فقیرند، تنها] رضایت او را می‌خواهند؛ و مبادا چشمانت از آنان [به سوی ثروتمندان] برگردد تا زیورهای دنیا [و همنشینی با اشراف و قدرتمندان] را بخواهی و [همچنین] از کسی پیروی نکن که دلش را از یاد خویش غافل ساخته‌ایم و از هوای نفس خود پیروی کرده و کارش تباه است.

وَكَذَلِكَ أَغْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا ﴿١١﴾

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَهْرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿١٢﴾

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكِ غَدًا ﴿١٣﴾

إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنِّي رَبِّي لِأَقْرَبٍ مِنْ هَذَا رَشَدًا ﴿١٤﴾

وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا ﴿١٥﴾

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴿١٦﴾

وَأْتْلُ مَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿١٧﴾

وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعَدْوَةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرْطًا ﴿١٨﴾

۲۹. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «[این قرآن، سخن] حق از جانب پروردگارتان است؛ پس هر کس می‌خواهد، ایمان بیاورد و هر کس می‌خواهد، کافر شود». ما برای ستمکاران آتشی آماده کرده‌ایم که سراپرده‌هایش آنان را از هر سو فرامی‌گیرد؛ و اگر [در طلب آب،] فریادرسی بجویند، با آبی همچون مس گداخته به فریادشان می‌رسند؛ [آبی که حرارتش] چهره‌ها را بریان می‌کند. چه بد نوشیدنی و چه بد جایگاهی است!

۳۰. کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، [به یقین بدانند که] ما پاداش کسی را که کار نیکو کرده باشد هرگز تباہ نمی‌کنیم.

۳۱. آنان کسانی هستند که باغ‌های جاودانی [در بهشت] دارند که از زیر [قصرها] شان جویبارها جاری است. در آنجا با دستبندهای زرین آراسته می‌شوند و جامه‌های [فاخر] سبزرنگ از حریر نازک و حریر ضخیم بر تن می‌کنند، در حالی که بر تخت‌ها تکیه زده‌اند. چه پاداش شایسته و چه نیکو جایگاهی است!

۳۲. و [ای پیامبر،] مثالی برای آنان بزن: دو مرد [کافر و مؤمن] که برای یکی از آنان [که کافر است] دو باغ انگور قرار دادیم و پیرامون آن دو [باغ] را با درختان نخل پوشانیدیم و میان آن، کشتزاری [پربار] نهادیم.

۳۳. هر دو باغ، میوه خود را [فراوان] می‌داد و چیزی از آن نمی‌کاست؛ و میان آن دو [باغ] نهری بزرگ جاری کردیم.

۳۴. او [= صاحب باغ] میوه‌هایی [بسیار و درآمدی فراوان] داشت؛ پس به دوست خود که با او گفتگو می‌کرد گفت: «ثروت من از تو بیشتر است و از لحاظ خانواده [و نفقات] از تو توانمندترم».

۳۵. و او در حالی به باغ خویش داخل شد که [به خاطر کفر و غرور،] در حق خویش ستمکار بود؛ [پس رو به دوستش] گفت: «گمان نمی‌کنم که این [باغ] هرگز نابود گردد».

۳۶. و گمان نمی‌کنم که قیامت بر پا گردد؛ و اگر [قیامتی در کار باشد و] به سوی پروردگارم بازگردانده شوم، قطعاً جایگاهی بهتر از این می‌یابم».

۳۷. دوستش که با وی گفتگو می‌کرد به او گفت: «آیا به آن ذاتی که تو را از خاک [و] سپس از نطفه آفرید و سپس تو را مردی [کامل] سامان داد کافر شده‌ای؟

۳۸. اما من [می‌گویم:] او الله پروردگار من است و هیچ کس را با پروردگارم شریک نمی‌دانم.

وَقُلِ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَم مَّن شَاءَ فَلْيُؤْمِن وَمَن شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِن يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَن أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾

أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُجَلَّونَ فِيهَا مِن أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾

*وَأَضْرَبَ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَبٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زُرْعًا ﴿٣٢﴾

كَلَّمَا الْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْهُمَا أُكُلُهُمَا وَلَمْ تَظْلِم مِّنْهُ شَيْئًا وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهْرًا ﴿٣٣﴾

وَكَانَ لَهُ وَثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾

قَالَ لَهُ وَصَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾

لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٨﴾

۳۹. وقتی وارد باغت شدی، چرا نگفتی هر چه الله بخواهد [همان می‌شود] و هیچ نیرویی جز به [تأيید] الله نیست؟ اگر می‌بینی من از نظر مال و فرزند از تو کمترم، [مهم نیست].

۴۰. چه بسا پروردگارم [چیزی] بهتر از باغ تو به من بدهد و از آسمان چنان عذابی [آتشبار] بر باغت فروبارد که به زمین صاف و بی‌گیاه لغزنده‌ای تبدیل شود.

۴۱. یا آبش در [اعماق زمین چنان] فرو رود که هرگز نتوانی به آن دست بیایی.»

۴۲. [سرانجام، عذاب الهی فرارسید] و تمام میوه‌هایش را در بر گرفت [و نابود شد]. و او به خاطر هزینه‌هایی که صرف آنجا کرده بود، پیوسته دست‌هایش را [از پشیمانی و اندوه] بر هم می‌زد و در حالی که داربست‌هایش فرو ریخته بود می‌گفت: «ای کاش [در عبادت]، کسی را شریک پروردگارم قرار نداده بودم.»

۴۳. و او [که به خاندان خود می‌بالید، اینک] گروهی نداشت که در برابر [عذاب] الله یاری‌اش کنند و خود [نیز] یاری‌کننده خویش نبود.

۴۴. آنجا [ثابت شد که یاری و] کارسازی از آن [پروردگار] حق است. او پاداش [عبادتش] بهتر است و سرانجام [بندگان مؤمنش] نیکوتر.

۴۵. و [ای پیامبر، فناپذیری] زندگی دنیا را به آبی مثل بزن که از آسمان فرو فرستادیم و به وسیله آن، گیاه زمین [سرسبز شد و] در هم آمیخت؛ سپس [چنان] خشک و شکسته شد که بادها [به هر سو] پراکنده‌اش می‌گرداند؛ و الله بر هر چیزی تواناست.

۴۶. مال و فرزندان، زینت زندگی دنیا است و نیکی‌های پایدار [= رفتار و گفتار شایسته] نزد پروردگارت، پاداشش بهتر است و امیدداشتن [به ثوابش] نیکوتر.

۴۷. و [یاد کن از] روزی که کوه‌ها را به حرکت درمی‌آوریم و زمین را آشکار [و هموار] می‌بینی و همه [مخلوقات] را جمع می‌کنیم و هیچ‌یک از آنان را [به حال خود] رها نمی‌کنیم.

۴۸. و [همگی] صف‌کشیده بر پروردگارت عرضه می‌شوند [و به آنان می‌گوید]: «بی‌تردید، چنان که نخستین بار شما را آفریدیم، [امروز نیز تنها و پابره‌نه] نزد ما آمدید؛ بلکه می‌پنداشتید که ما هرگز و عده‌گاهی برایتان قرار نمی‌دهیم.»

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتِكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنَّ تَرَنُّنًا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾

فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحُ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾

أَوْ يُصْبِحَ مَأْوَهَا عَورًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُوَ طَلَبًا ﴿٤١﴾

وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٢﴾

وَلَمْ تَكُن لَّهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾

هُنَالِكَ الْوَلِيَّةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾

وَأَضْرَبَ لَهُم مَّثَلًا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا كَمَا أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيْحُ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْحِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾

وَعَرِّضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّن نَجْعَلَ لَكُم مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾

۴۹. و نامہ [ی اعمال در میان] نھادہ می شود؛ آنگاہ گناہکاران را می بینی کہ از آنچه در آن [نامہ] است ترسان و نگرانند و می گویند: «ای وای بر ما! این چہ نامہ ای است کہ هیچ [گفتار و رفتار] کوچک و بزرگی را رھا نکرده است، مگر اینکہ آن را در شمار آورده است؟» و ہر چہ کردہ اند حاضر می یابند و پروردگارت بہ هیچ کسی ستم نمی کند.

۵۰. و [یاد کن از] ہنگامی کہ بہ فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید»؛ آنگاہ [ہمہ] سجده کردند، مگر ابلیس کہ از جن بود و از فرمان پروردگارش سرپیچید. پس [ای مردم] آیا بہ جای من، او و فرزندانش را دوستان [خود] می گیرید، حال آنکہ آنان دشمنان ہستند؟ [اطاعت از ابلیس و نسلش بہ جای اطاعت اللہ] چہ جایگزینی بدی است برای ستمکاران!

۵۱. من آنان را [کہ مشرکانہ بہ عبادت می گیرید] نہ ہنگام آفرینش آسمان و زمین بہ گواہی گرفتہ و نہ ہنگام آفرینش خودشان؛ و من ہرگز گمراہ کنندگان را یار و مددکار [خوبش] نگرفتہ ام.

۵۲. و [یاد کن از] روزی کہ اللہ [بہ مشرکان] می فرماید: «شریکانی را کہ برای من می پنداشتید، فراخوانید [تا شما را از عذاب برہانند]؛ آنها را می خوانند، ولی پاسخشان را نمی دهند؛ و ما در میان این دو گروہ، مہلکہ ای [از آتش دوزخ] قرار دادہ ایم.

۵۳. و گناہکاران آتش [دوزخ] را می بینند و بہ یقین درمی یابند کہ در آن خواهند افتاد و هیچ راہ بازگشتی از آنجا ندارند.

۵۴. و بہ راستی در این قرآن، برای مردم از ہر گونه مثلی آوردیم؛ و [لی] انسان بیش از ہر چیزی بہ ستیز [و چون و چرا] می پردازد.

۵۵. و چیزی مردم را باز نداشت کہ وقتی ہدایت [= پیامبر و قرآن] بہ سویشان آمد ایمان بیاورند و از پروردگارشان آمرزش بخواهند، مگر اینکہ [از روی لجاجت می خواستند] سنت [اللہ در مورد عذاب] پیشینیان، بر [سر] آنان [نیز] بیاید یا عذاب رو در رو بہ آنان برسد.

۵۶. و ما پیامبران را جز بشارتگر و بیم دہندہ نمی فرستیم و کسانی کہ کفر ورزیدند، بہ [سخنان بیہودہ و] باطل ستیز می کنند تا بہ وسیلہ آن، حق [= قرآن] را پایمال کنند و [معجزات و] آیات من و آنچه را کہ بہ آن بیم دادہ شدہ اند، بہ تمسخر گرفتند.

وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ ۖ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾

*مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُمْ تُنَادُوا بِشُرَكَائِكُمْ لَوْ كُنْتُمْ عَادِلِينَ ﴿٥١﴾

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ﴿٥٢﴾

وَرَعَا الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيَجِدُلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوعًا ﴿٥٦﴾

۵۷. کیست ستمکارتر از آن کس که به آیات پروردگارش پند داده شود ولی از آن روی بگرداند و کارهای [زشت] گذشته‌اش را فراموش کند؟ ما بر دل‌هایشان پرده‌هایی افکنده‌ایم تا [پیام حق] را درنیابند و در گوش‌هایشان سنگینی [نهاده‌ایم تا سخن حق را نشنوند]؛ و اگر آنان را به سوی هدایت بخوانی، هرگز هدایت نمی‌شوند.

۵۸. [ای پیامبر،] پروردگارت آمرزنده و دارای رحمت [فراوان] است. اگر آنان [= کافران] را به [سزای] آنچه کرده‌اند بازخواست می‌کرد، قطعاً در عذابشان شتاب می‌نمود؛ [اما چنین نمی‌کند]؛ بلکه آنان موعدی دارند که هرگز از آن گریزی نخواهند داشت.

۵۹. ما [ساکنان] آن شهرها را هنگامی هلاک نمودیم که [به خاطر کفر و گناه، به خود] ستم کردند و برای هلاکتشان موعدی تعیین کردیم.

۶۰. [یاد کن از] هنگامی که موسی به [خدمتکار] جوان خود [بوشع بن نون] گفت: «همچنان خواهم رفت تا به محل برخورد دو دریا برسیم یا برای مدت طولانی راه بییمایم [تا بنده در ستکاری بیابم و نادانسته‌هایم را از او بیاموزم]». «

۶۱. وقتی به محل برخورد دو دریا رسیدند، ماهی خود را [که برای خوردن همراه داشتند] فراموش کردند [و الله آن را زنده کرد و به آب انداخت] و ماهی، راه خود را در دریا [مانند تونلی] در پیش گرفت [و رفت].

۶۲. هنگامی که [به راه افتادند و از آنجا] گذشتند، [موسی] به [خدمتکار] جوان خود گفت: «غذایمان را بیاور که از این سفر بسیار خسته شده‌ایم».

۶۳. [بوشع] گفت: «به یاد داری هنگامی که [برای استراحت] به کنار آن تخته‌سنگ جای گرفتیم، من [در آنجا داستان زنده شدن] ماهی را فراموش کردم [که به تو بگویم] و جز شیطان، [کسی] مرا از یادآوری آن [داستان] به فراموشی نینداخت و ماهی به طرزی شگفت‌آور راهش را در دریا پیش گرفت».

۶۴. [موسی] گفت: «آن همان چیزی است که می‌خواستیم [و جایگاه آن بنده نیکوکار، همان جاست]». پس جستجوکنان رد پای خود را گرفتند [و از همان راه] بازگشتند.

۶۵. [در آنجا] بنده‌ای از بندگان ما [= خضر] را یافتند که از جانب خویش به او رحمتی داده بودیم و از نزد خود به وی دانشی [که این قصه آن را در بر دارد] آموخته بودیم.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٥٧﴾

وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَلَهُمْ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْيلًا ﴿٥٨﴾

وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنَهُمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾

قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنسَنِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٣﴾

قَالَ ذَلِكُمْ مَا كُنَّا نَبِغُ فَأَرْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٤﴾

فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾

۶۶. موسیٰ به او گفت: «آیا [اجازه می‌دهی] همراهت بیایم تا از آنچه به تو آموخته شده و مایهٔ هدایت و ارشاد است به من بیاموزی؟»

رُشْدًا ﴿٦٦﴾

۶۷. [خَضِر] گفت: «تو هرگز نمی‌توانی [در اطاعت و همراهی] با من شکیبایی کنی.

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾

۶۸. و چگونه بر [انجام] کاری که به [راز] آن آگاه نیستی شکیبایی می‌کنی؟»

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٦٨﴾

۶۹. [موسی] گفت: «ان شاء الله شکیبا خواهم بود و در هیچ کاری از تو نافرمانی نمی‌کنم.»

قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾

۷۰. [خَضِر] گفت: «پس اگر با من همراه شدی، دربارهٔ هیچ چیز از من سوال نکن تا خود دربارهٔ آن سخنی با تو بگویم.»

قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَن شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحَدِّثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾

۷۱. آن دو به راه افتادند تا آنکه سوار کشتی شدند. [خَضِر] کشتی را سوراخ کرد. [موسی] گفت: «آن را سوراخ کردی تا سرنشینانش را غرق کنی؟ راستی چه کار ناروایی کردی!»

فَأَنْظَلْنَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٧١﴾

۷۲. [خَضِر] گفت: «آیا نگفتم تو هرگز نمی‌توانی با من شکیبایی کنی؟»

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾

۷۳. [موسی] گفت: «به خاطر آنچه فراموش کردم سرزنش نکن و در کارم بر من سخت نگیر.»

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٣﴾

۷۴. پس به راه افتادند تا هنگامی که به نوجوانی رسیدند و [خَضِر] او را کشت. [موسی] گفت: «شخص [بی‌گناه و] پاکی را کشتی [آن هم] بدون اینکه کسی را کشته باشد؟ واقعاً کار ناپسندی کردی!»

فَأَنْظَلْنَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقْتَلْتَنِي نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ﴿٧٤﴾

۷۵. [خَضِر] گفت: «به تو نگفتم که هرگز نمی‌توانی با من شکیبایی کنی؟»

* قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾

۷۶. [موسی] گفت: «اگر از این پس چیزی از تو پرسیدم، دیگر با من همراهی نکن [و] از جانب من قطعاً معذور خواهی بود.»

قَالَ إِن سَأَلْتُكَ عَن شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَحِّبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِن لَدُنِّي عُذْرًا ﴿٧٦﴾

۷۷. پس به راه افتادند تا به اهالی شهری رسیدند [و] از آنان غذا خواستند؛ [اما آنان] از مهمان‌کردنشان خودداری کردند. سپس در آنجا دیواری یافتند که می‌خواست فرو بریزد و [خَضِر] آن را راست و استوار کرد. [موسی] گفت: «اگر می‌خواستی، [می‌توانستی] برای آن [کار، از آنان] مزدی بگیری.»

فَأَنْظَلْنَا حَتَّىٰ إِذَا أَتِيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطَعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُصَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ ﴿٧٧﴾
قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾

۷۸. [حَصْر] گفت: «اینک زمان جدایی من و تو فرارسیده است. به زودی تو را از توضیح [و دلیل] آنچه که نتوانستی در برابرش شکیبایی کنی آگاه خواهم ساخت.

۷۹. اما آن کشتی، از آن بینوایانی بود که در دریا کار می‌کردند؛ خواستم معیوش کنم؛ [زیرا] پیش راهشان [در دریا] پادشاهی [ستمکار] بود که هر کشتی [سالمی] را به زور می‌گرفت.

۸۰. و اما آن نوجوان، پدر و مادرش مؤمن بودند؛ پس ترسیدیم که آن دو را به سرکشی و کفر وادارد.

۸۱. از این رو، خواستیم که پروردگارشان به جای او [فرزند] پاکتر و مهربان‌تری به آنها عطا فرماید.

۸۲. و اما آن دیوار، از دو پسر بچه یتیم در آن شهر بود و گنجی زیر آن بود که به آن دو تعلق داشت و پدرشان [نیز] مردی درستکار بود؛ پس پروردگارت خواست که [آن دو یتیم] به حد بلوغ برسند و گنج خویش را [از زیر آن دیوار] بیرون آورند. این رحمتی از جانب پروردگار تو بود و من این [کارها] را خودسرانه نکردم. این بود توضیح [و دلیل] کارهایی که نتوانستی در برابرش شکیبایی کنی.»

۸۳. و [ای پیامبر، مشرکان و یهود] درباره «ذوالقرنین» از تو می‌پرسند؛ بگو: «به زودی چیزی از سرگذشت او برایتان خواهم خواند.»

۸۴. ما در زمین به او قدرت و حکومت دادیم و وسیله [رسیدن به] هر چیزی را در اختیارش نهادیم.

۸۵. او [از این] وسایل [برای رسیدن به اهدافش] استفاده کرد.

۸۶. [روزی در زمین به راه افتاد] تا به محل غروب خورشید رسید. [چنین به نظرش رسید] که خورشید در چشمه‌ای گرم و گل‌آلود غروب می‌کند و در [نزدیکی] آنجا قومی [کافر] یافت. [به او] گفتیم: «ای ذوالقرنین، یا [آنان را] مجازات می‌کنی یا در میانشان [رفتار] نیکویی پیش می‌گیری.»

۸۷. [ذوالقرنین] گفت: «اما کسی را که ستم کرده [و شرک ورزیده] است مجازات خواهیم کرد، سپس به سوی پروردگارش بازگردانده می‌شود، آنگاه او را به عذابی بسیار سخت مجازات خواهد کرد.

قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾

وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهَقَهُمَا طُغَيْنَا وَكُفَرَّا ﴿٨٠﴾

فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رَحْمًا ﴿٨١﴾

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُمْ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقُرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَءَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾

فَاتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا ذَا الْقُرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨٧﴾

وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَىٰ ۗ
وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾

۸۸. و اما کسی که ایمان آورد و کار شایسته انجام دهد، [در آخرت،] نیکوترین پاداش [= بهشت] را خواهد داشت و با ملایمت [و مهربانی] با وی سخن خواهیم گفت».

ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾

۸۹. سپس [ذوالقرنین] از وسایل [خود] استفاده کرد [و به سوی مشرق رفت].

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطَّلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾

۹۰. تا آنکه به جایگاه برآمدن خورشید رسید. [در آنجا خورشید را] دید که بر مردمانی طلوع می‌کند که در برابر [نور و گرمای آفتاب] پوششی برایشان قرار نداده بودیم [نه سرپناهی، نه سایه درختی].

كَذَٰلِكَ ۗ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾

۹۱. [کار ذوالقرنین] اینچنین بود و ما به آنچه او در اختیار داشت [و انجام می‌داد] کاملاً آگاه بودیم.

ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾

۹۲. سپس [ذوالقرنین] از امکانات [خود] استفاده کرد [و به جایی بین شرق و غرب رفت].

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾

۹۳. [او همچنان رفت] تا به [دره‌ای] میان دو کوه رسید و در کنار آن دو [کوه،] مردمی را یافت که سخنی [جز زبان خود را] نمی‌فهمیدند.

قَالُوا يَا ذَا الْقُرْنَيْنِ إِنَّ يَا جُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾

۹۴. [آنان] گفتند: «ای ذوالقرنین، یاجوج و ماجوج در این سرزمین [تبهکاری و] فساد می‌کنند. آیا [ممکن است] هزینه‌ای در اختیار قرار دهیم تا میان ما و آنان سدی بسازی؟»

قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾

۹۵. او گفت: «آنچه [از قدرت و ثروت] که پروردگارم در آن به من توانایی داده است [از پیشنهاد مالی شما] بهتر است؛ پس مرا با نیرویی [انسانی] یاری کنید [تا] میان شما و آنان سدی محکم استوار سازم.

ءَاتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ أَنفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾

۹۶. قطعات آهن برایم بیاورید [و روی هم بچینید] تا وقتی کاملاً میان دو کوه را برابر ساخت [و پوشاند. سپس] گفت: «[در اطراف دیواره آهنین آتش بیفروزید و] در آن بدمید». [آنان چنین کردند] تا وقتی آن [قطعات آهن] را گداخته کرد؛ [سپس] گفت: «[اکنون] مس مذاب برایم بیاورید تا روی آن [دیوار] بریزم».

فَمَا اسْتَطَعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَعُوا لَهُ نُقْبًا ﴿٩٧﴾

۹۷. [یاجوج و ماجوج] دیگر نتوانستند از آن [سد] بالا روند و [حتی] نتوانستند سوراخی در آن ایجاد کنند.

قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي ۗ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّآةً ۗ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾

۹۸. [آنگاه ذوالقرنین] گفت: «این [سد،] از رحمت پروردگار من است [و] تا الله بخواهد باقی می‌ماند؛ اما هنگامی که وعده پروردگارم فرارسد، آن را در هم می‌کوبد و وعده پروردگارم حق است».

*وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ ۗ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ۗ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ﴿٩٩﴾

۹۹. و در آن روز [که جهان پایان می‌پذیرد] آنان را [چنان] رها می‌کنیم که [از فراوانی جمعیت،] در هم می‌آمیزند و [همین‌که] در صور دمیده شد، همه را [در یک جا] جمع می‌کنیم.

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرَضًا ﴿١٠٠﴾

۱۰۰. و آن روز، دوزخ را آشکارا بر کافران عرضه می‌داریم.

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنِ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا

۱۰۱. [همان] کسانی که چشمانشان از یاد من در پرده [ی غفلت] بود و توان شنیدن [آیات الهی را] نداشتند.

يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾

۱۰۲. آیا کسانی که کفر ورزیدند، پنداشته‌اند که [می‌توانند] به جای من، بندگانم را کارساز [و دوست خود] بگیرند؟ بی‌تردید، ما دوزخ را برای پذیرایی کافران آماده کرده‌ایم.

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي

أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾

۱۰۳. [ای پیامبر،] بگو: «[می‌خواهید] شما را از زیانکارترین [مردم] در کارها آگاه سازم؟»

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾

۱۰۴. [آنان] کسانی هستند که تلاششان در زندگی دنیا تباہ گشته است و خود می‌پندارند که کار نیکو می‌کنند.»

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ

يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾

۱۰۵. آنان کسانی هستند که به آیات پروردگارشان و دیدار او [در آخرت] کافر شدند؛ پس کار هایشان تباہ گشت و روز قیامت [هیچ قدر و] ارزشی برایشان قائل نمی‌شویم.

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ

أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزَنًا ﴿١٠٥﴾

۱۰۶. اینچنین است که به خاطر کفری که ورزیده‌اند و آیات و پیامبران مرا به تمسخر گرفته‌اند مجازات‌شان دوزخ است.

ذَلِكَ جَزَاءُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي

هُزُؤًا ﴿١٠٦﴾

۱۰۷. بی‌تردید، کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، باغ‌های [بهشت] برین، محل پذیرایی آنها خواهد بود.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ

الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾

۱۰۸. جاودانه در آن خواهند ماند و هرگز از آنجا به جای دیگری گرایش ندارند.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾

۱۰۹. [ای پیامبر،] بگو: «اگر دریا برای [نگارش] کلمات پروردگارم جوهر شود، پیش از آنکه کلمات پروردگارم پایان یابد، قطعاً دریا به پایان می‌رسد؛ هر چند [دریاهایی دیگر] همانند آن [دریا را نیز] به کمک [آن] بیآوریم.»

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ

تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾

۱۱۰. [ای پیامبر،] بگو: «من فقط بشری [عادی] همچون شما هستم. به من وحی می‌شود که تنها معبودتان، الله یکتاست؛ پس هر کس به دیدار پروردگار [در آخرت] امید دارد، باید کار شایسته انجام دهد و هیچ کس را در عبادت پروردگارش شریک نسازد.»

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ

وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا

وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١٠﴾

سوره مریم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. کهیصص [= کاف، ها، یا، عین، صاد].
۲. [این] بیان رحمت پروردگارت [نسبت] به بنده‌اش زکریاست.
۳. آنگاه که پروردگارش را به ندایی پنهان [به دعا] خواند.
۴. گفت: «پروردگارا، به راستی که استخوانم سست شده و [موی] سرم از پیری سپید گشته و ای پروردگارم، [هرگز] در دعای تو [از اجابت] بی‌بهره نبوده‌ام.
۵. و من پس از [مرگ] خود از خویشاوندانم [نسبت به حفظ دین تو] بیمناکم و همسرم [نیز] نازاست؛ پس به لطف خویش [فرزندی به عنوان وارث و] یاور به من عطا فرما.
۶. [پسری که] وارث من و وارث خاندان یعقوب باشد؛ و پروردگارا، او را [در علم و دین، انسانی] پسندیده گردان.»
۷. [الله دعایش را اجابت کرد و فرمود:] «ای زکریا، ما تو را به [تولید] پسری بشارت می‌دهیم که نامش یحیی است [و] پیش از این، همنامی برایش قرار نداده‌ایم.»
۸. [زکریا] گفت: «پروردگارا، چگونه پسری خواهم داشت در حالی که همسرم نازاست و من [نیز] از شدت پیری، به ناتوانی رسیده‌ام؟»
۹. [فرشته] گفت: «این گونه است [که تو می‌گویی؛ ولی] پروردگارت فرموده است: "این [امر]، برای من آسان است و به راستی پیش از این [نیز] تو را آفریدم، در حالی که چیزی نبودی"».
۱۰. [زکریا] گفت: «پروردگارا، نشانه‌ای [بر تحقق این بشارت] برایم قرار بده.» [الله] فرمود: «نشانه تو این است که سه شبانه [روز] در حالی که سالم [و تندرست] هستی، با مردم سخن نمی‌گویی.»
۱۱. او از محراب [= جایگاه عبادتش] به سوی قومش رفت و به آنان اشاره کرد که: «بامداد و شامگاه، [پروردگار را] به پاکی یاد کنید.»
- کَهَيْصَص ①
- ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ②
- إِذْ نَادَى رَبَّهُ وِنِدَاءٍ خَفِيًّا ③
- قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاسْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ④
- وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ⑤
- يَرْتُبِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ ط وَأَجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ⑥
- يَزَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ⑦
- قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ⑧
- قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلِ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ⑨
- قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ط قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ⑩
- فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ⑪

يَيْحَيِّ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَّءَاتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٢﴾

۱۲. [الله فرمود: «ای یحیی، کتاب [تورات] را با قوت [و جدیت] بگیر» و در کودکی به او دانش [و حکمت] دادیم.

وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٣﴾

۱۳. و از جانب خویش [به او] محبت و پاکی [از گناهان عطا کردیم] و او پرهیزگار بود.

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُن جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٤﴾

۱۴. و نسبت به پدر و مادرش نیکوکار بود و سرکش [و نافرمان] نبود.

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾

۱۵. و سلام [و امنیتِ الله] بر او باد، روزی که متولد شد و روزی که می‌میرد و روزی که زنده برانگیخته می‌شود.

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ اتَّيَدَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾

۱۶. و در [این] کتاب [= قرآن] از مریم یاد کن، آنگاه که از خانواده‌اش کناره گرفت [و در] ناحیه شرقی [از آنان] مستقر شد.

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾

۱۷. و میان خود و آنها پرده‌ای افکند [تا خلوتگاه عبادتش باشد]. آنگاه [ما] روح خود [= جبرئیل] را به سویش فرستادیم و به [شکل] انسانی خوش‌اندام بر وی نمایان گشت.

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾

۱۸. [مریم] گفت: «من از [شر] تو، به [الله] رحمان پناه می‌برم. اگر پرهیزگاری [به من آسیب نرسان]».

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾

۱۹. [جبرئیل] گفت: «یقیناً من فرستاده پروردگارت هستم تا پسر پاکیزه‌ای به تو بخشم».

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾

۲۰. [مریم] گفت: «چگونه ممکن است پسری داشته باشم؛ حال آنکه دست هیچ انسانی به من نرسیده است و بدکار [نیز] نبوده‌ام؟»

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلِيمٌ هَبِطٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿٢١﴾

۲۱. [جبرئیل] گفت: «[دستور] چنین است. پروردگارت فرمود: "این [کار] بر من آسان است و او را برای مردم نشانه‌ای [از قدرتِ خویش] قرار می‌دهیم و [نیز] رحمتی از سوی ماست؛ و این [شیوه تولد]، امری انجام‌یافته [و حتمی] است"».

* فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَدَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾

۲۲. پس [مریم] او [= عیسی] را باردار شد. و با او به جایی دور دست [رفت و از مردم] کناره گرفت.

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِثُّ قَبَلِ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَّنْسِيًّا ﴿٢٣﴾

۲۳. درد زایمان او را به سمت یک تنه نخل کشاند [و او در حالی که درد می‌کشید] گفت: «ای کاش پیش از این می‌مردم و به کلی از یادها می‌رفتم [تا کسی درباره‌ام خیال باطل نکند]».

فَنَادَهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ
سَرِيًّا ﴿٢٤﴾

۲۴. ناگهان از زیر [پای] او، [جبرئیل] ندایش داد که:
«غمگین مباش. پروردگارت زیر [پای] تو چشمه آبی روان
ساخته است.»

وَهَزِي إِلَيْكَ بِجُدْعِ النَّخْلَةِ تَسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾

۲۵. و تنه نخل را به طرف خود تکان بده [تا] خرماي تازه بر
تو فروریزد.

فَكُلِي وَأَشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا
فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ
إِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾

۲۶. آنگاه [از آن خرما] بخور و [از آب نهر] بنوش و دیدگان را
[به این فرزند] روشن دار [و شاد باش]؛ و اگر هر یک از
مردم را دیدی [با اشاره] بگو: "من برای [الله] رحمان
روزه [ی سکوت] نذر کرده‌ام و امروز با هیچ انسانی سخن
نخواهم گفت"».

فَأْتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا
فَرِيًّا ﴿٢٧﴾

۲۷. [مریم] در حالی که او [= عیسی] را برداشته بود نزد
قومش آمد. آنان گفتند: «ای مریم، به راستی دروغ بزرگی
می‌گویی [که این نوزاد بدون پدر متولد شده است].»

يَأْتِخْتِ هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرًا سَوْءًا وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ
بَغِيًّا ﴿٢٨﴾

۲۸. ای خواهر هارون، نه پدرت مرد بدکاری بود و نه مادرت
[زن] بدکاره‌ای».

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْأَمْهَدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾

۲۹. آنگاه مریم به او [= عیسی] اشاره کرد. آنان گفتند:
«چگونه با کودکی در گهواره سخن بگوییم؟»

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ءَاتَنِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ﴿٣٠﴾

۳۰. [عیسی به سخن آمد و] گفت: «من بنده الله هستم.
او به من کتاب داده و مرا پیامبر ساخته است.»

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا
دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾

۳۱. و مرا - هر جا که باشم - پربرکت نموده و تا زنده هستم
مرا به نماز و زکات سفارش کرده است.

وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾

۳۲. و نسبت به مادرم نیکوکار [گردانده] و مرا [در برابر
پروردگارم] سرکش [و] نافرمان قرار نداده است.

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾

۳۳. و سلام بر من، روزی که متولد شدم و روزی که
می‌میرم و روزی که زنده برانگیخته می‌شوم».

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾

۳۴. این است [حکایت] عیسی پسر مریم؛ [همان] گفتار
راستی که [گمراهان] درباره‌اش تردید [و اختلاف] می‌کنند.

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا
فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾

۳۵. [هرگز] سزاوار نیست که الله [برای خویش] فرزندی
بگیرد. او [پاک و] منزّه است. [الله] هر گاه کاری را اراده
کند، فقط به آن می‌گوید: «موجود شو»؛ آنگاه [بی‌درنگ]
موجود می‌شود.

۳۶. و [عیسی به قومش گفت: «بی‌تردید، الله پروردگار من و شماست؛ پس او را عبادت کنید [که] راه راست همین است».

۳۷. آنگاه گروه‌ها [ی مختلف قومش] در میان خود دچار اختلاف شدند؛ پس وای بر کسانی که کفر ورزیدند از مشاهده روز بزرگ [قیامت]!

۳۸. آن روز که نزد ما می‌آیند، چه [خوب] شنوا و بینا هستید! اما امروز [در زندگی دنیا] ستمکاران در گمراهی آشکارند.

۳۹. و [ای پیامبر،] به آنان درباره روز [پشیمانی و] حسرت هشدار ده؛ آنگاه که کار [داوری] انجام می‌گیرد؛ و [امروز] آنان در غفلتند و ایمان نمی‌آورند.

۴۰. یقیناً ما زمین و هر کس را بر آن است به ارث می‌بریم و [همه] به سوی ما بازگردانده می‌شوند.

۴۱. و [ای پیامبر،] در این کتاب از ابراهیم یاد کن. بی‌تردید، او پیامبری بسیار راستگو بود.

۴۲. هنگامی که به پدرش [آزر] گفت: «پدر جان، چرا چیزی را عبادت می‌کنی که نه [دعایت را] می‌شنود و نه [عبادتت را] می‌بیند و نه گزندی را از تو دور می‌سازد؟

۴۳. پدر جان، یقیناً از دانش [وحی] چیزی به من رسیده است که [هرگز] به تو نرسیده است؛ پس از من پیروی کن تا تو را به راهی راست هدایت کنم.

۴۴. پدر جان، از شیطان پیروی نکن [چرا که] بی‌تردید، شیطان نسبت به [الله] رحمان نافرمان بود.

۴۵. پدر جان، من می‌ترسم که از [جانب الله] رحمان عذابی به تو رسد و [در دوزخ] از دوستان [و همنشینان] شیطان باشی».

۴۶. [آزر] گفت: «ای ابراهیم، آیا از معبودهای من رویگردانی؟ اگر [از عقیده‌ات] دست برداری، قطعاً سنگسارت می‌کنم؛ [برو] و مدت زیادی از من دور شو».

۴۷. [ابراهیم] گفت: «سلام [و امنیت از جانب من] بر تو. به زودی از پروردگارم برایت آمرزش خواهم خواست. بی‌تردید، او نسبت به من بسیار مهربان است.

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ قَوْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدٍ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصُرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِنَّا يُرْجِعُونَ ﴿٤٠﴾

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤١﴾

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٤٢﴾

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾

قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِن لَّمْ تَنْتَهَ لِأَرْحَمَتِكَ وَأَهْجُرَنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾

قَالَ سَلِّمْ عَلَيْكَ سَأَسْتَعْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾

وَأَعْتَزِلْكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ
أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾

فَلَمَّا أَعْتَزَلْتَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ
إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾

وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا
نَبِيًّا ﴿٥١﴾

وَنَدَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾

وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ
رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥٤﴾

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ
مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾

وَأذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٥٦﴾

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ
آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ
وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ
خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ﴿٥٨﴾

٤٨. و از شما [کافران] و آنچه به جای الله می‌خوانید
کناره‌گیری می‌کنم و پروردگارم را می‌خوانم. امید است که
در خواندن پروردگارم [از اجابت] بی‌بهره نباشم».

٤٩. هنگامی که از آنان و آنچه به جای الله عبادت می‌کردند
کناره‌گیری کرد، [پسرش] اسحاق و [نوه‌اش] یعقوب را به
او بخشیدیم و همه [آنان] را پیامبر نمودیم.

٥٠. و ایشان را از رحمت خویش بهره‌مند ساختیم و [در
میان مردم آوازه بلند و] نام نیکو برایشان نهادیم.

٥١. و در این کتاب، از موسی یاد کن. بی‌تردید، او
[برگزیده‌ای] مخلص و فرستاده‌ای پیامبر بود.

٥٢. و [ما] او [=موسی] را از کناره [کوه] طور و سمت
راست [خودش] ندا دادیم و او را مناجات‌کنان [به خویش]
نزدیک ساختیم.

٥٣. و از رحمت خود، برادرش هارون را به عنوان پیامبر به
وی عطا کردیم.

٥٤. و در این کتاب، از اسماعیل یاد کن. بی‌تردید، او
راست‌وعده و فرستاده‌ای پیامبر بود.

٥٥. و [همواره] خانواده‌اش را به نماز و زکات فرمان می‌داد
و نزد پروردگارش پسندیده بود.

٥٦. و در این کتاب، از ادريس یاد کن. بی‌تردید، او
راست‌گفتار پیامبری بود.

٥٧. و [ما] او را به مقامی بلند برکشیدیم.

٥٨. اینان کسانی از پیامبران هستند که الله نعمت
[هدایت] به آنان داد؛ [افرادی] از فرزندان آدم و از کسانی
که همراه نوح [بر کشتی] سوار کردیم و از فرزندان ابراهیم
و یعقوب و از [جمله] افرادی که هدایت کردیم و برگزیدیم
[و] هر گاه آیات [پرودگار] رحمان بر آنان خوانده می‌شد،
سجده‌کنان و گریان به خاک می‌افتادند.

﴿ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا ٥٩ ﴾

۵۹. پس از آنان، جانشینانی گمراه و ناشایست آمدند که نماز را تباه ساختند [و در آن سهل‌انگاری نمودند] و از هوس‌ها [و شهوات] پیروی کردند؛ و به زودی [کیفر] گمراهی [خویش] را خواهند دید.

﴿ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ٦٠ ﴾

۶۰. مگر کسی که توبه نمود و ایمان آورد و کاری شایسته کرد، اینان به بهشت داخل می‌شوند و هیچ ستمی بر آنان نمی‌رود.

﴿ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًا ٦١ ﴾

۶۱. باغ‌هایی جاودان که [الله] رحمان از [عالم] غیب [و نادیده] به بندگانش وعده داده است. یقیناً وعده او آمدنی است.

﴿ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ٦٢ ﴾

۶۲. در آنجا سخن بیهوده‌ای نمی‌شنوند [و گفتارشان] جز سلام [و تحیت نیست]؛ و در آنجا برایشان [هر] صبح و شام روزی [بی‌حساب فراهم] است.

﴿ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ٦٣ ﴾

۶۳. این همان بهشتی است که به هر کس از بندگانمان که [در دنیا] پرهیزگار باشد به میراث می‌دهیم.

﴿ وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ٦٤ ﴾

۶۴. و [ای جبرئیل، به محمد بگو]: «[ما فرشتگان] جز به فرمان پروردگارت فرود نمی‌آییم. او حاکم بر آینده و گذشته و حال ماست؛ و پروردگارت فراموشکار نیست.

﴿ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ٦٥ ﴾

۶۵. [همان] پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست؛ پس او را عبادت کن و بر عبادتش شکیبا [و پایدار] باش. آیا [همانند و] همنامی برایش می‌شناسی؟»

﴿ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجَ حَيًّا ٦٦ ﴾

۶۶. و انسان [کافر] می‌گوید: «آیا هنگامی که بمیرم، به راستی مرا زنده [از گور] بیرون خواهند آورد؟»

﴿ أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ٦٧ ﴾

۶۷. آیا انسان به یاد نمی‌آورد که ما پیش از این او را آفریدیم، در حالی که هیچ نبود؟

﴿ فَوَرَبِّكَ لَنَحْضَرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينُ ثُمَّ لَنَحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ٦٨ ﴾

۶۸. پس سوگند به پروردگارت که یقیناً آنان [= منکران قیامت] را با شیاطین محشور خواهیم کرد؛ سپس همه را به‌زانو درآمده گرداگرد دوزخ حاضر می‌کنیم.

﴿ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا ٦٩ ﴾

۶۹. سپس از هر گروهی، کسانی را که در برابر [فرمان الله] رحمان سرکش‌تر بوده‌اند بیرون می‌کشیم.

﴿ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ٧٠ ﴾

۷۰. آنگاه یقیناً ما به [حال] کسانی که برای [درافتادن به] آن [آتش مهیب] سزاوارترند، داناتریم.

وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿٧١﴾

۷۱. و هیچ یک از شما [مردم] نیست، مگر آنکه وارد آن می‌گردد؛ [مؤمنان برای عبور و دیدن، کافران برای ورود و ماندن]. این [امر]، همواره بر پروردگارت حکمی حتمی است.

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾

۷۲. سپس کسانی را که پرهیزگاری کرده‌اند [از آتش] نجات می‌دهیم و ظالمان را به‌زانددرآمده در آن رها می‌کنیم.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ

۷۳. و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان تلاوت می‌شود، کسانی که کفر ورزیده‌اند به افرادی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: «کدام یک از [ما] دو گروه، جایگاهی بهتر و مجلسی نیکوتر دارد؟»

ءَامَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثْلًا وَرِءْيَا ﴿٧٤﴾

۷۴. چه بسیار نسل‌ها را پیش از آنان نابود کردیم که ثروتی بیشتر و ظاهری آراسته‌تر داشتند.

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا

۷۵. [ای پیامبر] بگو: «هر کس که در گمراهی است، [الله] رحمان به او مهلت می‌دهد [تا گمراهی‌اش بیشتر شود] تا زمانی که وعده الهی را [به چشم خود] ببینند؛ یا عذاب [دنیا] یا [کیفر] قیامت. پس به زودی خواهند دانست که چه کسی جایگاهش بدتر و سپاهش ناتوان‌تر است.»

رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَلْقَيْتُ الصَّلِيحُ

۷۶. و [اما] کسانی که راه‌یافته‌اند، الله بر هدایتشان می‌افزاید؛ و نیکی‌های پایدار [= رفتار و گفتار شایسته] در پیشگاه پروردگارت، پاداشی بهتر و سرانجامی نیکوتر دارد.

خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾

۷۷. آیا دیدی آن کسی را که به آیات ما کافر شد و گفت: «قطعاً مال و فرزند [فراوانی در آخرت] به من داده خواهد شد»؟

أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمْ آتَخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾

۷۸. آیا او بر غیب آگاهی یافته یا از [الله] رحمان پیمانی گرفته است؟

كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾

۷۹. [هرگز] چنین نیست؛ گفته‌اش را می‌نویسیم و بر عذابش می‌افزاییم.

وَنُرِيهِ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾

۸۰. و آنچه [از اموال و فرزندان] که می‌گوید از او به ارث می‌بریم و [روز قیامت، نیازمند و] تنها نزد ما می‌آید.

وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾

۸۱. و [مشرکان] به جای الله معبودانی برگزیده‌اند تا [یاور و] پشتیبانشان باشند.

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾

۸۲. چنین نیست؛ [بلکه آن معبودها در قیامت] عبادت آنان را انکار خواهند کرد و دشمنشان خواهند بود.

۸۳. [ای پیامبر،] آیا ندیدی که ما شیاطین را بر کافران فرستادیم تا آنان را [با وسوسه‌های خود] تحریک کنند [و از راه الله بازدارند]؟

۸۴. پس درباره [نابودی] آنان شتاب نکن. جز این نیست که ما [روزهای مرگ و فرارسیدن عذاب را] به دقت برایشان می‌شماریم.

۸۵. [یاد کن از] روزی که پرهیزگاران را [با عزت و احترام] به مهمانی [الله] رحمان گرد می‌آوریم.

۸۶. و مجرمان را تشنه‌کام به سوی جهنم می‌رانیم.

۸۷. آنان هرگز [توان] شفاعت ندارند؛ مگر کسی که [با ایمان و عمل شایسته‌اش،] از [الله] رحمان پیمانی گرفته باشد.

۸۸. و [مشرکان] گفتند: «[الله] رحمان، فرزندی [برای خویش] برگزیده است».

۸۹. به راستی [با این ادعا] چیزی بسیار زشت [به میان] آوردید!

۹۰. از این [سخن کفرآمیز،] نزدیک است آسمان‌ها از هم بپاشد و زمین بشکافت و کوه‌ها در هم بشکنند و فروریزند.

۹۱. [چرا] که برای [الله] رحمان فرزندی ادعا کرده‌اند.

۹۲. و هرگز سزاوار [الله] رحمان نیست که فرزندی برگزیند.

۹۳. در آسمان‌ها و زمین هیچ کسی نیست، مگر آنکه [در روز قیامت، خاکسار و] بنده‌وار نزد الله رحمان می‌آید.

۹۴. یقیناً [الله همه] آنان را در شمار آورده و درست برشمرده است.

۹۵. و همگی‌شان روز قیامت، تنها [و تهیدست] نزد او حاضر می‌شوند.

۹۶. کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند یقیناً [الله] رحمان [در دل‌های بندگان]ش] محبتی برایشان خواهد نهاد.

أَلَمْ تَرَ أَنَا أُرْسَلْنَا الشَّيْطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَوْرَهُمْ آزًا ﴿٨٣﴾

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٤﴾

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفَدًّا ﴿٨٥﴾

وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٦﴾

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ﴿٨٩﴾

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَدشِقُ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾

أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾

وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾

لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾

وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾

۹۷. [ای پیامبر،] بی‌تردید، ما این [قرآن] را بر زبان تو آسان نمودیم تا پرهیزگاران را با آن بشارت دهی و ستیزه‌گران [سرسخت] را بیم دهی.

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ﴿٩٧﴾

۹۸. و چه بسیار نسل‌های گذشته را پیش از آنان نابود کردیم. آیا [وجود] هیچ‌یک از آنان را احساس می‌کنی یا کمترین صدایی از آنان می‌شنوی؟

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْوًا ﴿٩٨﴾

سوره طه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- طه ﴿١﴾
١. طه [= طا. ها].
٢. [ای پیامبر، ما] قرآن را بر تو نازل نکردیم تا در رنج بیفتی.
٣. [آن را نفرستادیم] مگر آنکه پندی باشد برای هر کس که [از عذاب الهی] می‌ترسد.
٤. [این قرآن،] فروفرستاده‌ای است از جانب آن ذاتی که زمین و آسمان‌های بلند را آفریده است.
٥. [پروردگار] رحمان [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت.
٦. آنچه در آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست و آنچه زیر خاک [پنهان] است [همگی] از آن اوست.
٧. و اگر سخن آشکار بگویی [یا آن را پنهان داری،] یقیناً او [راز] پنهان و [حتی] پنهان‌تر [از آن] را نیز می‌داند.
٨. الله است که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست [و] نیکوترین نام‌ها از آن اوست.
٩. [ای پیامبر،] آیا خبر موسی به تو رسیده است؟
١٠. آنگاه که آتشی را [از دور] دید و به خانواده‌اش گفت: «[لحظه‌ای] درنگ کنید [که] من آتشی دیده‌ام. شاید شعله‌ای از آن برایتان بیاورم یا کنار آن آتش راهنمایی بیابم».
١١. وقتی نزد آن [آتش] آمد، ندا داده شد که: «ای موسی،
١٢. به راستی، من پروردگارت هستم؛ پس [برای مناجات با پروردگار] کفش‌هایت را درآور [که] در حقیقت، تو در سرزمین مقدس «طوی» هستی.
١٣. و من تو را [به پیامبری] برگزیدم؛ پس به آنچه وحی می‌شود گوش فرا دار:
- مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿٢﴾
- إِلَّا تَذَكَّرَ لِمَنْ يَخْشَى ﴿٣﴾
- تَنْزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ﴿٤﴾
- الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٥﴾
- لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٦﴾
- وَإِنْ تَجَهَّرَ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٧﴾
- اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴿٨﴾
- وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿٩﴾
- إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٍ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾
- فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَمْؤِسَى ﴿١١﴾
- إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طَوًى ﴿١٢﴾
- وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى ﴿١٣﴾

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ
لِذِكْرِي ﴿١٤﴾

۱۴. بی‌تردید، منم «الله» که هیچ معبودی [به‌حق] جز من نیست؛ پس مرا عبادت کن و برای یاد من نماز برپا دار.

إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ﴿١٥﴾

۱۵. یقیناً قیامت آمدنی است؛ [ولی] می‌خواهم [وقت] آن را پنهان دارم تا به هر کسی در برابر [کار و] تلاشی که می‌کند پاداش داده شود.

فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ
فَتَرَدَىٰ ﴿١٦﴾

۱۶. پس مبادا کسی که به آن ایمان ندارد و از هوس‌هایش پیروی می‌کند، تو را از [نیکوکاری و آمادگی برای] آن بازدارد که هلاک می‌شوی.

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَمُوسَىٰ ﴿١٧﴾

۱۷. و ای موسی، آن چیست به [دست] راستت؟»

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَأُشُّهُ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِي فِيهَا مَنَارِبٌ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾

۱۸. او گفت: «این عصای من است؛ بر آن تکیه می‌کنم و با آن برای گوسفندانم [برگ درختان را] فرومی‌ریزم و کارهای دیگری [نیز] با آن دارم [که برآورده می‌کنم].»

قَالَ أَلْقِهَا يَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

۱۹. [الله] فرمود: «ای موسی، آن را بیفکن.»

فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾

۲۰. [موسی] آن را [بر زمین] افکند و ناگهان [تبدیل به] ماری شد که به سرعت می‌خزید.

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾

۲۱. [الله] فرمود: «آن را بگیر و نترس. به زودی آن را به شکل اولش باز می‌گردانیم.»

وَأَضْمُ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ مِثْلَ غَيْرِ سَوْءِ
ءَايَةٍ أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾

۲۲. و دستت را در بغل کن تا بدون هیچ گزندی [به عنوان] معجزه‌ای دیگر، سفید [و درخشان] بیرون آید.

لِنُرِيكَ مِنْ ءَايَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾

۲۳. [هدف از ارایه این دو معجزه، این بود] که برخی از نشانه‌های بزرگ خویش را به تو نشان دهیم.

أَذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾

۲۴. [اینک] به سوی فرعون برو [که] بی‌تردید، [کفر ورزیده و] سرکشی کرده است.»

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾

۲۵. [موسی] گفت: «پروردگارا، بر [حوصله و] شکیبایی‌ام بیفزای

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾

۲۶. و کارم را برایم آسان گردان

وَأَحْلِلْ عُقْدَةَ مِنِّ لِسَانِي ﴿٢٧﴾

۲۷. و گره از زبانم باز کن

يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾

٢٨. تا سخنم را دریابند.

وَأَجْعَلِ لِي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾

٢٩. و یآوری از [افراد] خاندانم برای من قرار بده؛

هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾

٣٠. هارون، برادرم را.

أَشَدُّ بِهِ أَزْرِي ﴿٣١﴾

٣١. پشتم را با او محکم کن؛

وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾

٣٢. و او را در کار [رسالت] من شریک کن

كَأَنِّي نَسِيتُكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾

٣٣. تا تو را بسیار به پاکی بستانیم

وَنَذُكْرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾

٣٤. و بسیار یادت کنیم.

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾

٣٥. بی‌تردید، تو به [حال] ما بینایی.»

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَى ﴿٣٦﴾

٣٦. [الله] فرمود: «ای موسی، خواسته‌ات به تو داده شد.

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى ﴿٣٧﴾

٣٧. در حقیقت، ما [بیشتر] یک بار دیگر [نیز] بر تو منت نهاده بودیم.

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ﴿٣٨﴾

٣٨. آنگاه که آنچه را که [باید درباره‌ی حفاظت از تو] الهام می‌شد به مادرت الهام کردیم:

أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّمِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ﴿٣٩﴾

٣٩. که: «او را در صندوقی بگذار و آن [صندوق] را به دریا [= رود نیل] بینداز تا دریا او را به ساحل بیفکند [و] دشمن من و دشمن او، آن را [از آب] بگیرد؛ و از جانب خویش مهری [در دل‌ها] بر تو افکنم و [تو را حمایت کردم] تا تحت نظرم پرورش یابی.

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۗ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۗ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَا مُوسَىٰ ﴿٤٠﴾

٤٠. آنگاه که خواهرت [در پی صندوق تو] راه می‌رفت و [به کسانی که تو را از آب گرفتند] گفت: «می‌خواهید شخصی را به شما نشان دهم که سرپرستی او را به عهده بگیرد؟» پس تو را به مادرت بازگردانیم تا چشمش [به دیدارت] روشن گردد و اندوهگین نباشد؛ و [بعدها] تو شخصی [قبطی] را کشتی و ما از اندوه [و مجازات قتل] نجات دادیم و تو را بارها آزمودیم. پس [از آن]، چند سال بین مردم مدین به سر بردی؛ آنگاه ای موسی، بر [طبق] تقدیر [الهی و در زمان مقرر به اینجا] آمدی.

٤١. و تو را برای خودم برگزیدم [تا پیامم را به مردم برسانی].

وَأَصْطَفَيْنَاكَ لِنُفْسِي ﴿٤١﴾

۴۲. [اینک] تو و برادرت با نشانه‌های [قدرت و یگانگی] من روانه شوید و در [دعوت حق و] یاد کردن من سستی نوزید.

۴۳. به سوی فرعون بروید که او [کفر ورزیده و] سرکشی کرده است.

۴۴. پس به نرمی با او سخن بگویید؛ باشد که پند گیرد یا [از عذاب الهی] بترسد [و توبه کند].

۴۵. [موسی و هارون] گفتند: «پروردگارا، ما بیمناکیم که بر ما پیشدستی نماید [و پیش از پایان دعوت، مجازاتمان کند] یا [در برابر سخن حق] سرکشی کند».

۴۶. [الله] فرمود: «نترسید [که] یقیناً من همراهتان هستم [و همه چیز را] می‌شنوم و می‌بینم».

۴۷. پس به سوی او بروید و بگویید: «ما رسولان پروردگارت هستیم. بنی‌اسرائیل را همراه ما بفرست و آنان را [تحقیر و] آزار نکن. به راستی که ما نشانه‌های روشنی از جانب پروردگارت برای تو آورده‌ایم؛ و سلامتی [از عذاب الهی] بر کسی است که از هدایت پیروی کند».

۴۸. در حقیقت، به ما وحی شده است که عذاب [دوزخ] بر کسی است که [آیات و معجزات را] تکذیب کند و [از دعوت پیامبرش] روی گرداند».

۴۹. [فرعون] گفت: «ای موسی، پروردگار شما کیست؟»

۵۰. [موسی] گفت: «پروردگار ما [همان] ذاتی است که به هر چیزی آفرینش [= ظاهر و ویژگی‌های مناسب] او را بخشیده و سپس [آن را] هدایت نموده است».

۵۱. [فرعون] گفت: «پس حال [و سرنوشت] نسل‌های گذشته [که کافر بوده‌اند] چیست؟»

۵۲. [موسی] گفت: «دانش آن در کتابی [= لوح محفوظ] نزد پروردگار من [ثبت] است. پروردگارم نه اشتباه می‌کند و نه فراموش می‌نماید».

۵۳. آن [معبودی] که زمین را برایتان [همچون] گهواره‌ای [محل آسایش] قرار داد و راه‌هایی در آن ایجاد کرد و از آسمان آبی فروفرستاد و به وسیله آن، انواع گوناگون گیاهان را [از زمین] بیرون آوردیم.

أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾

أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤٤﴾

قَالَا رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطَّعِنَا ﴿٤٥﴾

قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾

فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تَعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بَيِّنَاتٍ مِّن رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ ﴿٤٧﴾

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يٰمُوسَىٰ ﴿٤٩﴾

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَىٰ ﴿٥٢﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّن تَبَاتٍ

شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَمَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٤﴾

۵۴. [هم خود از آن] بخورید و [هم] چهارپایانتان را [در آن] بچرانید. بی‌تردید، در این [امور]، نشانه‌هایی [از قدرت الهی] برای خردمندان است.

* مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٥﴾

۵۵. شما را از آن [خاک] آفریدیم و به آن باز می‌گردانیم و بار دیگر [در قیامت] از آن بیرون می‌آوریم.

وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ﴿٥٦﴾

۵۶. و به راستی [ما] همه نشانه‌های [قدرت] خود [و صداقت رسالت موسی] را به او نشان دادیم؛ ولی [همه را] دروغ پنداشت و [دعوت حق را] نپذیرفت.

قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى ﴿٥٧﴾

۵۷. [آنگاه] گفت: «ای موسی، آیا نزد ما آمده‌ای که با جادویت ما را از سرزمینمان بیرون کنی؟»

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ ۚ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ وَنَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سَوَى ﴿٥٨﴾

۵۸. یقیناً ما نیز جادویی مانند آن برایت می‌آوریم؛ پس در مکانی که [فاصله‌اش از هر دو طرف] یکسان باشد، وعده‌گاهی میان ما و خود تعیین کن که نه ما از آن خلاف کنیم و نه تو.

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضَحَىٰ ﴿٥٩﴾

۵۹. [موسی] گفت: «وعده‌گاه شما روز عید باشد که [همه] مردم پیش از ظهر جمع می‌شوند».

فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦٠﴾

۶۰. آنگاه فرعون بازگشت و [تمام] نیرنگ و حیلۀ خویش را جمع کرد و [همراه جادوگرانش به محل مورد نظر] آمد.

قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ وَيَلَيْكُم لَّا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتْكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنْ افْتَرَىٰ ﴿٦١﴾

۶۱. موسی به آنان گفت: «وای بر شما! بر الله دروغ ننیدید که با عذابی [سخت] نابودتان می‌سازد؛ و یقیناً هر کس [با فریب‌دادن مردم بر الله] دروغ بست، زیانکار گشت».

فَتَنَزَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرَأُوا التَّجْوَىٰ ﴿٦٢﴾

۶۲. [جادوگران پس از هشدار موسی] در کارشان میان خود اختلاف ورزیدند و پنهانی گفتگو کردند.

قَالُوا إِنَّ هَذَانِ لَسَاحِرُونَ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثَلَىٰ ﴿٦٣﴾

۶۳. [برخی از آنان] گفتند: «این دو [نفر] قطعاً جادوگرند [و] با جادوی خویش می‌خواهند شما را از سرزمینتان بیرون کنند و آیین [و راه و رسم] برتر شما را از میان بردارند.

فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ آتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَىٰ ﴿٦٤﴾

۶۴. پس [همه] نیرنگ خویش را فراهم کنید [و به کار بندید]؛ سپس در یک صف [برای مبارزه] به پیش آید. بی‌تردید، هرکس امروز [بر دشمن] چیره شود، پیروز [و کامیاب] گشته است.

قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾

۶۵. [جادوگران] گفتند: «ای موسی، آیا تو [آنچه را با خود داری] می‌افکنی یا [ما] نخستین کسی باشیم که می‌افکند؟»

قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا جِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى ﴿٦٦﴾

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةَ مُوسَى ﴿٦٧﴾

فُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى ﴿٦٨﴾

وَأَلْقَى مَا فِي يَمِينِكَ تَلَقَّفَ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سَاحِرٌ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى ﴿٦٩﴾

فَأَلْفَى السَّحْرَةَ سَجْدًا قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى ﴿٧٠﴾

قَالَ ءَامَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ ءَادَنْ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَأَقْطِصَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ وَلَأَصْلَبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمَنَّ آيَاتُنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى ﴿٧١﴾

قَالُوا لَنْ نُؤْتِيَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾

إِنَّا ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿٧٣﴾

إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿٧٤﴾

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى ﴿٧٥﴾

۶۶. [موسی] گفت: «[نه،] بلکه، شما بیفکنید». ناگاه ریسمانها و چوبدستی‌های آنان از جادویشان چنان به نظرش رسید که گویی به شتاب می‌خزند.

۶۷. پس موسی در دلش ترسی احساس کرد.

۶۸. گفتیم: «نترس [که] تو قطعاً [پیروز و] برتری.

۶۹. و آنچه را که در دست راست خود داری بیفکن تا [تمام] آنچه را که ساخته‌اند ببلعد. بی‌تردید، آنچه آنان ساخته‌اند، فقط نیرنگ جادوگر است و جادوگر هر جا که باشد [و هر چه کند]، پیروز نمی‌گردد».

۷۰. [هنگامی که موسی عصایش را بر زمین انداخت، به مار بزرگی تبدیل شد و ساخته‌های آنان را بلعید] آنگاه جادوگران به سجده افتادند [و] گفتند: «به پروردگار هارون و موسی ایمان آوردیم».

۷۱. [فرعون] گفت: «آیا پیش از آنکه به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟ قطعاً او بزرگ شماس است که به شما جادوگری آموخته است. پس قطعاً دست و پای شما را بر عکس یکدیگر [از چپ و راست] قطع می‌کنم و همگی‌تان را از تنه‌های نخل به دار می‌آویزم و آنگاه خوب خواهید دانست که عذاب [و شکنجه] کدام یک از ما سخت‌تر و پاینده‌تر است؛ [من یا پروردگار موسی]».

۷۲. [جادوگران] گفتند: «هرگز [پیروی از] تو را بر این دلایل روشنی که برایمان آمده است و [همچنین] بر آن که ما را آفریده است ترجیح نمی‌دهیم؛ پس به هر حکمی که می‌خواهی، حکم کن. تو فقط می‌توانی در زندگی این دنیا حکم کنی.

۷۳. بی‌تردید، ما به پروردگارمان ایمان آوردیم تا گناهانمان و آنچه را از جادوگری بر ما تحمیل کردی ببخشاید؛ و الله بهتر و پاینده‌تر است».

۷۴. هرکس در پیشگاه پروردگارش، گناهکار حاضر شود، یقیناً آتش دوزخ برای اوست؛ در آنجا نه می‌میرد [که رهایی یابد] و نه [به خوشی] زندگی کند.

۷۵. و هرکس مؤمن نزد او تعالی بیاید در حالی که کارهای شایسته انجام داده باشد، اینان درجات عالی دارند.

جَنَّتْ عَدْنٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ﴿٧٦﴾

۷۶. باغهای جاودان [بهشت] که جویبارها زیر [درختان] آن جاری است. همیشه در آن خواهند بود؛ و این است پاداش کسی که خود را [از آلودگی‌های شرک و گناه] پاک کرده است.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخْلُفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَى ﴿٧٧﴾

۷۷. و به راستی [ما] به موسی وحی کردیم که: «بندگام را شبانه [از مصر بیرون] ببر، سپس در دریا راهی خشک برایشان بگشا، که نه از تعقیب [دشمنان] خواهی ترسید و نه [از غرق شدن در دریا] بیم داری.

فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ فَغَشِيَهُمْ مِنَ اللَّيْلِ مَا عَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾

۷۸. آنگاه فرعون با سپاهیانش آنان را دنبال کرد و آب دریا آنان را فروپوشاند؛ چنان پوشاندنی [که حقیقتش را کسی جز الله نمی‌داند].

وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾

۷۹. و [بدین‌سان] فرعون قوم خود را گمراه نمود و هدایت نکرد.

يَبْنَئِ إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنْجَيْنَاكَ مِنْ عَدُوِّكَ وَوَعَدْنَاكَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ ﴿٨٠﴾

۸۰. ای بنی‌اسرائیل، به راستی [ما] شما را از [چنگ] دشمنانتان نجات دادیم و در سمت راست [کوه] طور با شما وعده گذاشتیم [تا تورات را نازل کنیم] و بر شما تَرَنجبین و بلدرچین فرورستادیم.

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحِلِّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ﴿٨١﴾

۸۱. از نعمت‌های پاکیزه‌ای که به شما روزی داده‌ایم بخورید و در آن زیاده‌روی نکنید که خشم من بر شما فرود می‌آید؛ و هرکس که خشم من بر او فرود آید، قطعاً هلاک می‌گردد.

وَإِنِّي لَعَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ ﴿٨٢﴾

۸۲. و یقیناً من آمرزنده کسی هستم که توبه کند و ایمان آورد و کاری شایسته کند و آنگاه بر هدایت [خود باقی] بماند.

* وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٨٣﴾

۸۳. ای موسی، چه چیز موجب شد که جلوتر از قومت [به سوی وعده‌گاه طور] بشتابی؟

قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ﴿٨٤﴾

۸۴. [موسی] گفت: «پروردگارا، آنان به دنبال من می‌آیند و من به سبب شتافتنم تا [از من] راضی گردی».

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾

۸۵. [الله] فرمود: «پس [بدان که] ما قومت را پس از [رفتن] تو آزمودیم و سامری گمراهشان کرد».

فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمْ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ

۸۶. آنگاه موسی خشمگین [و] اندوهناک به سوی قومش بازگشت [و] گفت: «ای قوم من، مگر پروردگارتان [در باره] نزول تورات [و وعده نیکو به شما نداده بود؟ آیا بر پیمان شما [با الله] زمانی طولانی گذشت [و همه را از یاد بردید] یا خواستید خشمی از [سوی] پروردگارتان بر شما فرود آید که وعده مرا خلاف کردید؟»

مَوْعِدِي ﴿٨٦﴾

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حَمَلْنَا أُوزَارًا مِّنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾

۸۷. آنان گفتند: «[ما] به اختیار خود پیمان تو را نشکستیم؛ ولی بارهای سنگینی از زر و زیورهای قوم [فرعون] را که بر ما نهاده بودند [در آتش] انداختیم و سامری نیز [آنچه را که ادعا می‌کرد خاکِ سُمِ اسبِ جبرئیل است، در آتش] انداخت.»

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيءٌ ﴿٨٨﴾

۸۸. سپس مجسمهٔ گوساله‌ای برایشان ساخت که صدایی [همچون صدای گوساله] داشت. [سامری و پیروانش به مردم] گفتند: «این معبود شما و معبود موسی است که آن را فراموش [و اینجا رها] کرده است.»

أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾

۸۹. آیا نمی‌دیدند که [این گوساله] هیچ پاسخی به آنها نمی‌دهد و هیچ زیان و سودی برایشان ندارد؟

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَقَوْمُ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿٩٠﴾

۹۰. و در حقیقت، پیش از آن [که موسی بازگردد،] هارون نیز به آنها گفته بود: «ای قوم من، جز این نیست که شما با این [گوساله] امتحان شده‌اید و بی‌تردید، پروردگار [حقیقی] شما [الله] رحمان است؛ پس پیرو من باشید و از فرمانم اطاعت کنید.»

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَنكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ﴿٩١﴾

۹۱. [آنان] گفتند: «ما پیوسته بر این [عبادت گوساله] می‌مانیم تا موسی نزدمان بازگردد.»

قَالَ يَهْرُونُ مَا مَنَّكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿٩٢﴾

۹۲. [وقتی موسی بازآمد] گفت: «ای هارون، هنگامی که دیدی آنان گمراه شده‌اند، چه چیزی تو را بازداشت

أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٣﴾

۹۳. از پیروی من [و چرا آنان را ترک نکردی]؟ آیا از فرمانم سرپیچی کردی؟»

قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْفُقْ قَوْلِي ﴿٩٤﴾

۹۴. [هارون] گفت: «ای پسر مادرم، ریش و [موی] سرم را نگیر. در حقیقت، ترسیدم که بگویی میان بنی‌اسرائیل تفرقه انداختی و سخن [و سفارش] مرا به کار نبستی.»

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَلَسْمِرِيُّ ﴿٩٥﴾

۹۵. [موسی] گفت: «ای سامری، این چه کاری است که کردی؟»

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾

۹۶. او گفت: «من چیزی را دیدم که آنان ندیدند و مُشتی از خاک پای [اسب] فرستاده [= جبرئیل] را برداشتم و [در پیکر گوساله] انداختم و [هوای] نفسم [این کار را] اینچنین برایم آراست.»

قَالَ فَادْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسٌ وَإِنَّ
لَكَ مَوْعِدًا لَنْ نُخْلِفَهُ ۖ وَانظُرْ إِلَى إِلٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾

إِنَّمَا إِلٰهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ
عِلْمًا ﴿٩٨﴾

كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنٰكَ
مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿٩٩﴾

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾

خٰلِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾

يَوْمَ يَنْفَخُ فِي الصُّوْرِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾

يَتَخَلَّفُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾

فَنَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ
إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٠٥﴾

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿١٠٧﴾

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ ۖ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ
لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾

۹۷. [موسی] گفت: «پس برو، بی‌تردید، بهره‌ تو در زندگی این است که [چنان مطرود شوی که به مردم] بگویی: "[به من] دست نزنید"؛ و وعده‌گاهی [برای عذاب] خواهی داشت که هرگز از آن تخلف نخواهد شد؛ و [اکنون] به آن معبودی که پیوسته در عبادتش بودی بنگر؛ آن را می‌سوزانیم، آنگاه [که کاملاً خاکستر شد،] در دریا پراکنده‌اش می‌سازیم».

۹۸. [ای مردم،] معبود شما الله است که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست و علمش همه چیز را فراگرفته است.

۹۹. [ای پیامبر،] این گونه از اخبار [و داستان‌های پیامبران] گذشته بر تو حکایت می‌کنیم؛ و به راستی که [ما] از جانب خویش به تو قرآنی [پندآموز] داده‌ایم.

۱۰۰. هرکس از آن رویگردان شود، یقیناً روز قیامت بار سنگینی [از گناه] بر دوش خواهد کشید.

۱۰۱. جاودانه در آن [عذاب] خواهند ماند؛ و چه بد است باری که [کافران] در قیامت خواهند کشید!

۱۰۲. روزی که در «صور» دمیده می‌شود و در آن روز، مجرمان را [که بسیار ترسیده‌اند، با چشم و بدن] کبود جمع می‌کنیم.

۱۰۳. بین خود آهسته سخن می‌گویند: «[شما] بیش از ده روز [در دنیا] به سر نبرده‌اید».

۱۰۴. ما به آنچه آنان می‌گویند داناتریم؛ آنگاه که خردمندترینشان می‌گوید: «[شما] تنها یک روز به سر برده‌اید».

۱۰۵. و [ای پیامبر،] از تو درباره کوه‌ها [در قیامت] می‌پرسند؛ بگو: «پروردگرم آنان را سخت متلاشی [و پراکنده] می‌کند؛

۱۰۶. و آنها را صاف و هموار خواهد نمود؛

۱۰۷. [همچون زمینی] که در آن هیچ پستی و بلندی‌ای نمی‌بینی».

۱۰۸. در آن روز، [همه مردم] بدون هیچ مخالفتی از دعوت‌کننده [الهی] پیروی می‌کنند و صداها در مقابل [الله] رحمان به خاموشی می‌گراید و جز صدایی آهسته [و زیر لب، چیزی] نمی‌شنوی.

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾

۱۰۹. در آن روز، شفاعت [هیچ کس] سودی ندارد، مگر کسی که [الله] رحمان به او اجازه دهد و سخنش را بپسندد.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ عِلْمًا ﴿١١٠﴾

۱۱۰. [الله] آنچه را که انسان‌ها [در آخرت] در پیش دارند و آنچه را که [در دنیا] پشت سر گذاشته‌اند [همه را] می‌داند؛ ولی دانش آنان او را فراموشی نمی‌گیرد.

*وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾

۱۱۱. و چهره‌ها در برابر [پروردگار] زنده پایدار، خوار می‌گردد و هرکس [بار] ستم برداشت، زیان دید.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾

۱۱۲. و کسی که از کارهای شایسته انجام دهد، و مؤمن باشد، نه از هیچ ستمی می‌هراسد و نه از کاستن [پاداش اعمال نیکش].

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾

۱۱۳. و اینچنین آن را قرآنی [به زبان] عربی نازل کردیم و هشدارهای گوناگون در آن بیان نمودیم؛ باشد که [از عذاب الهی] بپرهیزند یا [این کتاب] برایشان پندی پدید آورد.

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٤﴾

۱۱۴. پس بلندمرتبه است الله که فرمانروای حق است. و در [خواندن] قرآن - پیش از آنکه وحی آن بر تو پایان یابد - شتاب مکن؛ و بگو: «پروردگارا، بر دانشم بیفزای.»

وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَىٰ وَلَمْ نُحِذِّ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٥﴾

۱۱۵. به راستی، پیش از این با آدم پیمان بستیم [که از میوه درخت ممنوعه نخورد]؛ ولی [پیمانش را] فراموش کرد و عزمی [استوار] در او نیافتیم.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٦﴾

۱۱۶. و [یاد کن از] هنگامی که به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید»؛ پس [همگی] سجده کردند، مگر ابلیس که سرپیچی نمود.

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ ﴿١١٧﴾

۱۱۷. گفتیم: «ای آدم، این [ابلیس] دشمنی برای تو و همسرت است؛ مبادا شما را از بهشت بیرون کند که به سختی می‌افتی.

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٨﴾

۱۱۸. در حقیقت، تو این [نعمت را در بهشت] داری که نه گرسنه می‌شوی و نه برهنه می‌مانی.

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَىٰ ﴿١١٩﴾

۱۱۹. و اینکه در آنجا نه تشنه می‌شوی و نه آفتاب‌زده.

فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ ﴿١٢٠﴾

۱۲۰. اما شیطان او را وسوسه کرد [و] گفت: «ای آدم، آیا [می‌خواهی] درخت جاودانگی و فرمانروایی فناپذیر را به تو نشان دهم؟»

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لَهُمَا سَوْءَ تُوهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ
عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنْبَةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٢١﴾

۱۲۱. آنگاه از آن [درخت ممنوعه] خوردند و شرمگاهشان بر
آنان نمایان شد و به قراردادن برگ [درختان] بهشت بر خود
شروع کردند [تا عورتشان را بپوشانند]؛ و [اینچنین بود که]
آدم از پروردگارش سرپیچی کرد و به بیراهه رفت.

ثُمَّ أَجْتَبَهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٢٢﴾

۱۲۲. سپس پروردگارش او را برگزید و توبه‌اش را پذیرفت و
هدایتش کرد.

قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فِيمَا
يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا
يَشْقَى ﴿١٢٣﴾

۱۲۳. فرمود: «[شما دو تن همراه ابلیس] همگی از بهشت
فرود آید، در حالی که دشمن یکدیگرید. اگر از [جانب] من
رهنمودی برایتان رسید، [بدانید] هرکس از هدایت‌م پیروی
کند، نه گمراه می‌شود و نه [از عذاب دوزخ] به رنج
می‌افند.

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾

۱۲۴. و کسی که از یاد من رویگردان شود، یقیناً زندگی
سختی خواهد داشت و روز قیامت او را نابینا برمی‌انگیزیم.

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

۱۲۵. وی می‌گوید: «پروردگارا، چرا مرا نابینا برانگیختی؛
حال آنکه [در دنیا] بینا بودم؟»

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنسى ﴿١٢٦﴾

۱۲۶. [الله] می‌فرماید: «همان طور که آیات ما بر تو آمد و
آنها را به فراموشی سپردی، امروز تو [نیز] به همان صورت
فراموش می‌شوی.»

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى ﴿١٢٧﴾

۱۲۷. و کسی را که [در گمراهی و گناه] زیاده‌روی کند و به
آیات پروردگارش ایمان نیاورد، این گونه کیفر می‌دهیم؛ و
قطعاً عذاب آخرت شدیدتر و پایدارتر است.

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي
مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ﴿١٢٨﴾

۱۲۸. آیا برای هدایتشان کافی نیست که [بدانند] چه
نسل‌هایی را پیش از آنان نابود کردیم که [اکنون این
مشرکان] در خانه‌های آنان [= نسل‌های گذشته] راه
می‌روند؟ به راستی در این [نکته]، نشانه‌هایی
[عبرت‌انگیز] برای خردمندان است.

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾

۱۲۹. و اگر از سوی پروردگارت سخنی [درباره اتمام حجت
با مردم] نگذشته بود و سررسیدی معین در کار نبود، قطعاً
عذاب الهی در همین دنیا بر آنان لازم می‌شد.

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ
الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَايِ الْإِيلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافِ
النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى ﴿١٣٠﴾

۱۳۰. پس [ای پیامبر] بر آنچه می‌گویند شکبیا باش و
پروردگارت را پیش از طلوع آفتاب [در نماز صبح] و پیش از
غروب [در نماز عصر] به پاکی ستایش کن و ساعاتی از
شب [در نماز عشاء] و کناره‌های روز [در نماز ظهر و مغرب
نیز به نیایش بپرداز]؛ باشد که [از پاداش الهی] راضی
شوی.

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾

۱۳۱. و هرگز به [نعمت‌های دنیوی و] آنچه که گروه‌هایی از
آنان [= مشرکان] را از آنها بهره‌مند ساخته‌ایم چشم ندوز.
اینها [فقط] زینتِ زندگی دنیاست تا آنان را به آن بیازماییم؛
و روزی پروردگارت بهتر و پایدارتر است.

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ
نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ﴿١٣٢﴾

۱۳۲. و خانواده‌ات را به نماز فرمان بده و [خود] بر [انجام]
آن شکیبا باش. [ما] از تو روزی نمی‌خواهیم، [بلکه] خود به
تو روزی می‌دهیم؛ و سرانجام نیک، برای [اهل] پرهیز
است.

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ؕ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مَّا فِي
الْصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾

۱۳۳. [مشرکان] گفتند: «چرا [محمد] معجزه‌ای از جانب
پروردگارش برای ما نمی‌آورد؟» بگو: «آیا [قرآن به عنوان]
دلیل روشن [و تصدیق‌کننده] آنچه در کتاب‌های پیشین
است برایشان نیامده است؟»

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا
أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِّن قَبْلِ أَنْ نَّذَلَ
وَنُخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾

۱۳۴. اگر ما آنان را پیش از آن [که پیامبر و کتاب آسمانی
بیاید] با عذابی هلاک می‌کردیم، قطعاً [روز قیامت
مشرکان] می‌گفتند: «پروردگارا، چرا پیامبری به سویمان
نفرستادی تا پیش از آنکه خوار و رسوا شویم از آیات تو
پیروی کنیم؟»

قُلْ كُلُّ مُتَرَبِّصٍ فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنِ أَصْحَابُ
الْصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

۱۳۵. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «همه منتظرند؛ پس شما
[نیز] منتظر باشید. به زودی خواهید دانست که رهروانِ راه
راست چه کسانی هستند و هدایت‌یافته کیست.»

سورة انبياء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [زمان] حساب مردم نزدیک شده است و آنان در ناآگاهی [از بازخواستِ آخرت] رویگردانند.
۲. هیچ پند تازه‌ای از جانب پروردگارشان برای آنان نمی‌آید، مگر آنکه بازی‌کنان به آن گوش می‌دهند.
۳. [پیام الهی را در حالی می‌شنوند که] دل‌هایشان غافل است؛ و کسانی که [کافر و] ستمکار بودند، نجوهایشان را پنهان کردند [و گفتند: «آیا این [مدعی پیامبری،] جز بشری همچون شماست؟ آیا در حالی که [حقیقت را] می‌بینید، به جادو روی می‌آورید؟»]
۴. [پیامبر] گفت: «پروردگارم هر سخنی را که در آسمان و زمین باشد می‌داند و او شنوای داناست».
۵. بلکه [کافران در ستیز با قرآن] گفتند: «[آنچه محمد می‌گوید] خواب‌هایی آشفته است؛ بلکه آن را به دروغ [به الله] نسبت می‌دهد؛ [نه،] بلکه او شاعر است. پس [اگر راست می‌گوید،] معجزه‌ای برایمان بیاورد، چنان که پیامبران پیشین [نیز با معجزات] فرستاده شدند».
۶. پیش از آنان [نیز ساکنان هر] شهری که نابودش می‌کردیم [به آیات و معجزات ما] ایمان نیاورده بودند. پس آیا [اینها] ایمان می‌آورند؟
۷. و [ای پیامبر،] پیش از تو جز مردانی که به آنان وحی می‌کردیم [برای هدایت مردم] نفرستادیم؛ پس [ای کافران،] اگر نمی‌دانید، از اهل کتاب بپرسید.
۸. و [ما] آنان را پیکرهایی [مخالف سرشت و طبیعت بشری] که غذا نخورند قرار ندادیم و [در دنیا نیز] جاودان نبودند.
۹. سپس وعده‌ای را که [درباره پیروزی و نجات] به آنان داده بودیم تحقق بخشیدیم و آنان را به همراه هرکس که خواستیم نجات دادیم و اسرافکاران [کافر] را نابود کردیم.
۱۰. بی‌تردید، کتابی به سویتان نازل کردیم که عزت [و شرف دنیا و آخرت] شما در آن است. آیا نمی‌اندیشید؟

- أَقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
- مَا يَأْتِيهِمْ مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِمْ تُحَدِّثُ إِلَّا أَسْتَمِعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾
- لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسْرَأُ التَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾
- قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾
- بَلْ قَالُوا أَضْغَثٌ أَحْلَمَ بَلِ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بَيِّنَاتٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوْلُونَ ﴿٥﴾
- مَا ءَامَنَتْ قَبْلَهُمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾
- وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَسَلُّوا أَهْلَ الدِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾
- وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾
- ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾
- لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

۱۱. چه بسیار شهرهایی را که [ساکنانش] ستمکار بودند در هم شکستیم و پس از آنان گروهی دیگر پدید آوردیم.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
ءَاخِرِينَ ﴿١١﴾

۱۲. هنگامی که عذاب ما را احساس می‌کردند [و به چشم می‌دیدند،] ناگاه از آنجا می‌گریختند.

فَلَمَّا أَحْسَوْا بِأَسْنَانِ إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾

۱۳. [به تمسخر گفتیم:] «فرار نکنید. به سوی خانه‌هایتان و نعمت‌هایی که در آن آسوده بودید بازگردید؛ باشد که [فقط دربارهٔ امور دنیوی] بازخواست شوید».

لَا تَرْكُضُوا وَأَرْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ ﴿١٣﴾

۱۴. گفتند: «وای بر ما [که] قطعاً ستمکار بوده‌ایم!»

قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾

۱۵. پس گفتارشان پیوسته همین بود تا آنکه آنان را [چون گیاهی] درو شده [و] بی‌جان ساختیم.

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا
خَلْمِدِينَ ﴿١٥﴾

۱۶. و ما آسمان و زمین و آنچه را که میان آنهاست به بازیچه نیافریده‌ایم.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعِبِينَ ﴿١٦﴾

۱۷. اگر [به فرض] می‌خواستیم که سرگرمی‌ای [مانند فرزند یا هم‌صحبت برای خود] برگزینیم، آن را [نه از معبودهای شما بلکه] از نزد خویش برمی‌گزیدیم.

لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُمْ آلًا تَتَّخِذُهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا
فَعَلِينَ ﴿١٧﴾

۱۸. بلکه ما حق را بر باطل می‌افکنیم؛ که آن را در هم می‌شکند و ناگاه آن [باطل] نابود می‌شود؛ و [ای کافران،] وای بر شما از آنچه توصیف می‌کنید!

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ
وَلَكُمْ أَلْوِيلٌ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾

۱۹. هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است از آن اوست و کسانی که نزد او هستند [= فرشتگان] از عبادتش سرکشی نمی‌کنند و خسته نمی‌شوند.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِ ۚ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾

۲۰. آنان شب و روز [الله را] به پاکی می‌ستایند و سستی نمی‌ورزند.

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾

۲۱. آیا [این مشرکان] معبودانی از زمین برگزیده‌اند که [مردگان را] زنده می‌کنند؟

أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ ﴿٢١﴾

۲۲. اگر در آنها [= آسمان و زمین] معبودانی جز الله وجود داشت، [در اثر ناسازگاری آنها] قطعاً هر دو تباه می‌شدند؛ پس الله - پروردگار عرش - از توصیفی که [مشرکان] می‌کنند پاک و منزّه است.

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَٰهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحٰنَ اللَّهِ رَبِّ
الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾

۲۳. [الله] به خاطر آنچه می‌کند بازخواست نمی‌شود؛ [ولی] آنان [در برابر رفتارشان] مسئولند.

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ عَالِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

٢٤. آیا [مشرکان] معبودانی جز او برگزیده‌اند؟ [به آنان] بگو: «دلایلتان را بیاورید. این [قرآن] کتابی است که همراه من است و [اینها نیز] کتاب‌هایی است [متعلق به پیامبرانی] که پیش از من بودند؛ [و در هیچ کدام دلیلی بر حقانیت شما وجود ندارد]»؛ بلکه بیشتر آنان [به جهل و تقلید استناد می‌کنند و] حق را نمی‌دانند و [از آن] رویگردانند.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾

٢٥. و ما پیش از تو هیچ پیامبری را نفرستادیم، مگر آنکه به او وحی کردیم که [به مردم بگوید]: «معبودی [به حق] جز من [= الله] نیست؛ پس تنها مرا عبادت کنید».

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾

٢٦. [مشرکان با این تصور که فرشتگان دختران الله هستند] گفتند: «[الله] رحمان فرزندی [برای خویش] برگزیده است». او منزّه است؛ [چنین نیست که می‌پندارند؛] بلکه [فرشتگان] بندگان گرامی [اش] هستند.

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

٢٧. آنان هرگز در سخن بر او پیشی نمی‌گیرند و [پیوسته] به فرمانش عمل می‌کنند.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾

٢٨. [الله] گذشته و آینده آنان را می‌داند و آنان جز برای کسی که [الله] بپسندد [و از او راضی باشد] شفاعت نمی‌کنند و خود از بیم او هراسانند.

* وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِّنْ دُونِهِ فَذَلِكْ نَجْوَاهُ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْوَى الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

٢٩. و هر یک از آنان بگوید: «جز او، من [نیز] معبود هستم»، وی را به دوزخ کیفر می‌دهیم. [آری،] ستمکاران را اینچنین کیفر می‌دهیم.

أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾

٣٠. آیا کسانی که کفر ورزیدند، ندانسته‌اند که آسمان‌ها و زمین به هم چسبیده بودند؛ [نه بارانی می‌بارید و نه گیاهی می‌روید؛] سپس [ما] آن دو را [به قدرت خویش] از هم جدا کردیم و هر چیز زنده‌ای را از آب پدید آوردیم؟ پس آیا [باز هم] ایمان نمی‌آورند؟

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

٣١. و کوه‌هایی استوار در زمین نهادیم تا مبادا آنان را بلرزاند و راه‌هایی [وسیع] در آن پدید آوردیم؛ باشد که [در سفرهایشان، به مقصد] راه یابند.

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾

٣٢. و آسمان را سقفی محفوظ قرار دادیم و [لی] آنان [= مشرکان] از [تفکر در] نشانه‌هایش رویگردانند.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾

٣٣. اوست که شب و روز و خورشید و ماه را آفرید [و چنان منظم ساخت که] هر یک [از اینها] در مدار [معین] شناورند.

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخَلْدَ أَفَإِنَّ مِتَّ فَهُمْ
الْخَالِدُونَ ﴿٣٢﴾

۳۲. [ای پیامبر]، ما پیش از تو برای هیچ بشری جاودانگی
[در دنیا] قرار ندادیم. آیا اگر تو بمیری، آنان جاودانند؟

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَلُوكُم بِالْأَشْرِّ وَالْأَخْيَرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا
تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

۳۵. هر کسی چشنده [طعم] مرگ است؛ و [ای مردم]،
شما را با بدی و نیکی می‌آزماییم و [سرانجام] به سوی ما
بازگردانده می‌شوید.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهْدَا
الَّذِي يَذْكُرُ آيَاتِنَا وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ
كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾

۳۶. کسانی که کفر ورزیدند، هر گاه که تو را می‌بینند، فقط
به مسخره‌ات می‌گیرند [و می‌گویند:] «آیا این همان
کسی است که از معبودانتان [به بدی] یاد می‌کند؟» و
حال آنکه آنان خود یاد [الله] رحمان را انکار می‌کنند.

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا
تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾

۳۷. انسان [ذاتاً] عجول آفریده شده است [و همه چیز را
پیش از زمان مقررش می‌خواهد]. به زودی نشانه‌های
[عذاب] خویش را به شما نشان خواهیم داد؛ پس [نزول]
عذاب را [به شتاب نخواهید.

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

۳۸. [کافران] می‌گویند: «اگر راستگوید، این وعده [ی
قیامت] کی خواهد بود؟»

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُرُونَ عَنْ وُجُوهِهُمْ
النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾

۳۹. کسانی که کفر ورزیدند اگر می‌دانستند زمانی که [به
دوزخ می‌افتند] نمی‌توانند [شعله‌های] آتش را از چهره‌ها و
پشت‌هایشان بازدارند و [از سوی هیچ کس] یاری
نمی‌شوند، [هرگز این گونه شتابان عذاب را
نمی‌خواستند].

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَعْتَةٌ فَيَقْتُلُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ
يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾

۴۰. بلکه [آتش، چنان] ناگهانی به آنان می‌رسد و آنان را
[چنان سرگشته و] بهت‌زده می‌کند که نه می‌توانند آن را
[از خود] دفع کنند و نه مهلت [توبه] به آنان داده می‌شود.

وَلَقَدْ أَسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا
مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤١﴾

۴۱. یقیناً پیامبران پیش از تو [نیز] مورد تمسخر قرار گرفتند؛
آنگاه بر سر کسانی که آنها [= عذاب‌های الهی] را به
ریشخند می‌گرفتند، همان چیزی آمد که آن را مسخره
می‌کردند.

قُلْ مَنْ يَكْلَأُكُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ
رَبِّهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾

۴۲. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «چه کسی شما را در
شب و روز از [عذاب الله] رحمان محافظت می‌کند؟ بلکه
[حق این است که] آنان از یاد پروردگارشان رویگرداندند.

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّن دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ
أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾

۴۳. آیا آنان معبودانی دارند که [می‌توانند] در برابر ما از آنان
دفاع کنند؟ [هرگز!] آنان نه می‌توانند خود را یاری دهند و نه
از [عذاب] ما در امانند.

بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَءَابَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْعَالِيُونَ ﴿٤٤﴾

٤٤. بلکه [ما] آنان و پدرانشان را [از نعمت‌های دنیوی] بهره‌مند ساختیم تا عمرشان به درازا کشید [و مغرور شدند]. آیا نمی‌بینند که ما [همواره] به سراغ زمین می‌آییم و آن را از هر طرف می‌کاهیم [و مردمش را نابود می‌کنیم]؟ پس آیا آنان [بر قدرتِ الله] پیروزند؟

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾

٤٥. بگو: «من فقط شما را به وسیله وحی [از عذاب الهی] بیم می‌دهم» و [لی] چون به کران بیم داده شود، دعوت [حق] را نمی‌شنوند.

وَلَيْنَ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾

٤٦. اگر اندکی از عذاب پروردگارت به آنان برسد، قطعاً می‌گویند: «ای وای بر ما [که] یقیناً ستمکار بوده‌ایم!».

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾

٤٧. روز قیامت، ما ترازوهای عدل را [برای حسابرسی در میان] می‌نهمیم؛ آنگاه به هیچ کس [کمترین] ستمی نمی‌شود؛ و اگر [کردارشان] همسنگ دانه خردلی باشد، آن را [به حساب] می‌آوریم؛ و کافی است که ما حسابرس باشیم.

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾

٤٨. به راستی، ما به موسی و هارون فُرْقان [= تورات] دادیم و [این کتاب] برای پرهیزگاران، روشنایی و اندرزی است.

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾

٤٩. [همان] کسانی که در نهان از پروردگارشان می‌ترسند و از قیامت بیمناکند.

وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٠﴾

٥٠. و این [قرآن]، پند مبارکی است که آن را نازل کردیم. آیا [باز هم] انکارش می‌کنید؟

*وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾

٥١. و بی‌تردید، پیش از آن، ما به ابراهیم [رشد فکری و] هدایتش را عطا کردیم و به [شایستگی‌های] او دانا بودیم؛

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾

٥٢. آنگاه که به پدر خود و قومش گفت: «این مجسمه‌ها چیست که به عبادت آنها ایستاده‌اید؟»

قَالُوا وَجَدْنَا ءَابَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾

٥٣. آنان گفتند: «ما پدرانمان را دیدیم که آنها را عبادت می‌کردند».

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَءَابَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾

٥٤. [ابراهیم] گفت: «قطعاً شما و پدرانتان در گمراهی آشکار بوده‌اید».

۵۵. آنان گفتند: «آیا [سخن] حق برایمان آورده‌ای یا شوخی می‌کنی؟»

۵۶. [ابراهیم] گفت: «نه، بلکه [سخنم حق است:] پروردگارتان، پروردگار آسمان‌ها و زمین است؛ همان ذاتی که آنها را پدید آورده است و من بر این [سخن] گواهم.»

۵۷. و [با خود گفت:] «به الله سوگند، پس از آنکه پشت کردید و [به جشن] رفتید، برای [نابودی] بت‌هایتان تدبیری می‌اندیشم.»

۵۸. و [در غیاب بت‌پرستان،] همه آنها جز [بت] بزرگشان را خرد کرد؛ شاید به سراغ آن بروند [تا حقایق را برایشان بازگو کند].

۵۹. وقتی آنان معبودان خویش را چنین دیدند [گفتند: «چه کسی با معبودان ما چنین کرده است؟ قطعاً او ستمکار است.»]

۶۰. [برخی] گفتند: «ما شنیدیم جوانی که او را ابراهیم می‌نامند از آنها [به بدی] یاد می‌کند.»

۶۱. گفتند: «پس او را در برابر دیدگان مردم بیاورید؛ باشد که [بر اعترافش به گناه] گواه باشند.»

۶۲. وقتی ابراهیم را آوردند [گفتند: «ای ابراهیم، آیا تو این کار] را با معبودان ما کرده‌ای؟»

۶۳. [او] گفت: «بلکه بزرگشان چنین کرده است. اگر سخن می‌گویند، از آنها بپرسید.»

۶۴. آنگاه [آنان] به خود آمدند و [به یکدیگر] گفتند: «واقعاً شما [مشرك و] ستمکارید.»

۶۵. سپس [باز هم] سر به دشمنی و انکار برداشتند [و گفتند:] «تو خوب می‌دانی که اینها سخن نمی‌گویند.»

۶۶. [ابراهیم] گفت: «آیا به جای الله چیزهایی را عبادت می‌کنید که نه سودی برایتان دارد و نه زیانی به شما می‌رساند؟

۶۷. آف بر شما و بر آنچه به جای الله عبادت می‌کنید! آیا نمی‌اندیشید؟»

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّعِينِينَ ﴿٥٥﴾

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾

وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ وَ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾

قَالُوا سَمِعْنَا فَتَىٰ يَدُكُرُّهُمْ يُقَالُ لَهُ وِإِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾

قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾

قَالُوا ءَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ وِ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾

فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾

ثُمَّ نكسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾

أَفِ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾

٦٨. آنان گفتند: «اگر می‌خواهید [برای مجازاتش] کاری کنید، او را بسوزانید و معبودانتان را یاری دهید».

قُلْنَا يَبْنَؤُا كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾

٦٩. [سرانجام او را در آتش انداختند؛ ولی ما] گفتیم: «ای آتش، بر ابراهیم سرد و سلامت باش».

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾

٧٠. و خواستند برای [نابودی] او نیرنگی به کار برند؛ ولی ما آنان را زیانکارترین [مردم] ساختیم؛

وَجَعَلْنَاهُ لُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾

٧١. و او و لوط را [با هجرت] به سرزمینی که برای جهانیان در آن برکت نهاده‌ایم [= شام] نجات دادیم؛

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا

٧٢. و اسحاق و [نوه‌اش] یعقوب را [نیز به عنوان بخشش] افزونی به او بخشیدیم و همگی‌شان را [افرادی] شایسته گرداندیم؛

صَالِحِينَ ﴿٧٣﴾

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ

٧٣. و آنان را پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما [مردم را] هدایت می‌کردند و انجام کارهای نیک و برپاداشتن نماز و ادای زکات را به آنان وحی کردیم؛ و آنان [همه] عبادت‌کننده ما بودند.

الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَبْدِينَ ﴿٧٤﴾

٧٤. ما به لوط، [اجازه] قضاوت و علم [دین] دادیم و او را از شهری که [ساکنانش] اعمال زشت [و پلید] مرتکب می‌شدند نجات بخشیدیم. به راستی که آنان گروهی پلید و نافرمان بودند.

وَلُوطًا ءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَجَعَلْنَاهُ مِنَ الْقَرِيَةِ الَّتِي

كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَاتِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَلسِقِينَ ﴿٧٥﴾

٧٥. و او را در رحمت خود وارد کردیم. بی‌گمان، او از شایستگان بود.

وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾

٧٦. و نوح را [یاد کن] هنگامی که پیشتر [از سایر پیامبران، ما را] ندا داد؛ ما [نیز دعای] وی را اجابت کردیم آنگاه او و خاندانش را از اندوه بزرگ نجات دادیم.

وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ

مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

٧٧. و در برابر قومی که آیات ما را تکذیب کرده بودند یاری‌اش کردیم. بی‌تردید، آنان گروه بدکاری بودند؛ پس همگی‌شان را غرق کردیم.

وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ

سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾

٧٨. و [یاد کن از] داود و سلیمان، آنگاه که درباره کشتزاری داوری می‌کردند که گوسفندان قوم، شبانه در آن چریده بودند و ما بر داوری آنان گواه بودیم.

وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ

غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾

٧٩. آن [حقیقت] را به سلیمان فهماندیم و به هر یک از آنان پیامبری و دانش [عمل به احکام دین] عطا کردیم؛ و کوه‌ها و پرندگان را در خدمت داود گماشتیم که [همراه با او، پروردگار را] تسبیح می‌گفتند و ما بودیم که این [همه] را انجام دادیم.

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَرْنَا مَعَ

دَاوُدَ الْجَبَالَ يُسَبِّحُونَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾

وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِيُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ
فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾

۸۰. و ساختن زره را به او [= داود] آموختیم تا شما را از
[آسیب] جنگ‌هایتان حفظ کند؛ پس آیا شکر می‌گزارید؟

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي
بَرَكَتْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨١﴾

۸۱. و تندباد را برای سلیمان [به خدمت گماشتیم] که به
فرمان او به سوی سرزمینی که در آن برکت نهاده‌ایم [=]
[شام] روان بود؛ و ما همه چیز را می‌دانستیم.

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يُعْضُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ
ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ﴿٨٢﴾

۸۲. و [نیز] از شیاطین کسانی را [گماشتیم] که برایش
غواصی می‌کردند [و جواهر استخراج می‌نمودند] و
کارهایی غیر از این [نیز] انجام می‌دادند؛ و ما مراقب [رفتار
و تعداد] آنان بودیم.

*وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ
الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾

۸۳. و ایوب را [یاد کن] آنگاه که پروردگارش را [چنین] ندا
داد: «رنج [و بیماری] به من رسیده است و تو مهربان‌ترین
مهربانانی».

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ
وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَى لِلْعَابِدِينَ ﴿٨٤﴾

۸۴. ما [دعای] او را اجابت کردیم و رنجی را که به او
رسیده بود برطرف ساختیم و خانواده‌اش و [نیز تعدادی]
همانندشان را به همراه آنان به وی بازگردانیدیم [تا] رحمتی
از جانب ما و پندی برای عبادت‌کنندگان باشد.

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٥﴾

۸۵. و [یاد کن از] اسماعیل و ادريس و ذوالکفل که همگی
از شکیبایان بودند.

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

۸۶. و [ما] آنان را در رحمت خویش وارد کردیم. بی‌تردید،
آنان از شایستگان بودند.

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغْلَبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ
فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي
كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾

۸۷. و [یاد کن از] ذوالنون [= یونس] آنگاه که خشمگین [از
میان قومش] رفت و چنین پنداشت که ما هرگز بر او سخت
نمی‌گیریم [و به خاطر این کار مجازاتش نمی‌کنیم]؛ [وقتی
ماهی او را بلعید] در تاریکی‌ها ندا داد که: «[پروردگارا،]
هیچ معبودی [به‌حق] جز تو نیست. تو منزّه‌ای. بی‌تردید،
من از ستمکاران بوده‌ام».

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْعَمِّ وَكَذَلِكَ نُجِّي
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

۸۸. دعایش را اجابت کردیم و او را از اندوه نجات دادیم و
مؤمنان را [نیز] اینچنین نجات می‌دهیم.

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ
الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾

۸۹. و [یاد کن از] زکریا، آنگاه که پروردگارش را [این گونه]
ندا داد: «پروردگارا، مرا تنها [و بی‌فرزند] مگذار و تو بهترین
وارثانی».

۹۰. دعایش را اجابت کردیم و یحیی را به او بخشیدیم و همسرش را [که نازا بود] برایش شایسته [و آماده بارداری] نمودیم. آنان همواره در کارهای خیر می‌شتافتند و در حال بیم و امید ما را می‌خواندند و پیوسته برای ما [فرمانبردار و] فروتن بودند.

۹۱. و [یاد کن از مریم،] زنی که دامان خود را پاک نگاه داشت و [ما] از روح [ی از جانب] خویش در [وجود] او دمیدیم و او و پسرش را برای جهانیان نشانه‌ای [از قدرت الهی] قرار دادیم.

۹۲. [ای مردم،] به راستی، این آیین شما، آیینی یگانه [و مبتنی بر یکتاپرستی] است و من پروردگارتان هستم؛ پس مرا عبادت کنید.

۹۳. [ولی مردم] میان خود در امر [دین]شان فرقه‌فرقه شدند؛ [ولی سرانجام،] همگی به سوی ما باز می‌گردند.

۹۴. هر کس کارهای شایسته انجام دهد و مؤمن باشد، در برابر کوشش او ناسپاسی نخواهد شد و ما کارهایش را می‌نویسیم.

۹۵. و [مردم] هر شهری را که [بر اثر کفر و گناه] نابودش کردیم، محال است که [بتوانند به قصد توبه به دنیا] بازگردند.

۹۶. تا زمانی که [سدّ] یا جوج و مأجوج گشوده شود و آنان از هر بلندی [و تپه‌ای] شتابان سرازیر گردند.

۹۷. و وعده حق [= قیامت] نزدیک گردد؛ در آن هنگام، چشم‌های کسانی که کفر ورزیدند [از شدت وحشت] خیره می‌ماند [و می‌گویند:] «ای وای بر ما! قطعاً ما از این [حادثه] در غفلت بودیم! بلکه [کافر و] ستمکار بودیم».

۹۸. [به آنان گفته می‌شود:] «قطعاً شما و آنچه که به جای الله عبادت می‌کنید، همیزم دوزخید [و همگی] در آن وارد خواهید شد».

۹۹. اگر اینها معبودانی [به حق] بودند، هرگز وارد آن نمی‌شدند؛ و حال آنکه همگی در آن [عذاب سوزان] جاودانند.

۱۰۰. در آنجا ناله‌هایی [دردناک] دارند و [از شدت درد و ترس] چیزی نمی‌شنوند.

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ وَزَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَدِيعِينَ ﴿٩٠﴾

وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾

وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلُّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ ﴿٩٣﴾

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ﴿٩٤﴾

وَحَرَامٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِّن كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾

وَأَقْرَبَ الْوَعْدِ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ كَفَرُوا يُؤْيِلْنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿٩٨﴾

لَوْ كَانَ هَتُولَاءِ ۖ ءَالِهَةً مَا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا
مُبَعَّدُونَ ﴿١٠١﴾

۱۰۱. [اما] کسانی که پیشتر، وعده نیکو [= بهشت] از
جانب ما به آنان داده شده است، یقیناً از آن [آتش جهنم]
دور نگه داشته می‌شوند.

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ
خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾

۱۰۲. آنان صدای آن [آتش هولناک و فریادهای دوزخیان] را
نمی‌شنوند و در آنچه میل داشته باشند، جاودانه [در
آسایش] هستند.

لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا
يَوْمَ كُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾

۱۰۳. وحشت بزرگ [قیامت] آنان را اندوهگین نمی‌سازد و
فرشتگان به استقبالشان می‌آیند [و به آنان می‌گویند]:
«این همان روزی است که به شما وعده داده می‌شد».

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِ لِلْكَذِبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ
خَلْقٍ نُّعِيدُهُ وَعَدًّا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾

۱۰۴. روزی که آسمان را در هم می‌پیچیم همانگونه که
طومار نوشته‌ها را درهم می‌پیچد، [و] همان گونه که
نخستین [بار] آفرینش را آغاز کردیم، [بار دیگر] آن را
باز می‌گردانیم. [این] وعده‌ای است بر عهده ما که قطعاً
انجامش خواهیم داد.

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا
عِبَادِي الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾

۱۰۵. و به راستی پس [از اینکه در] لوح محفوظ [ثبت شده
بود]، در [تمام] کتاب‌های [آسمانی] نوشتیم که: «زمین را
بندگان شایسته‌ام به ارث می‌برند».

إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِّقَوْمٍ عَالِمِينَ ﴿١٠٦﴾

۱۰۶. بی‌گمان، در این [سخن، عبرت و] پیام روشنی برای
عبادت‌کنندگان است.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾

۱۰۷. و [ای محمد]، تو را جز رحمتی برای جهانیان
نفرستادیم.

قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ
مُسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۸. بگو: «در حقیقت به من وحی می‌شود که: "بی‌تردید،
معبود شما معبودی یگانه است؛ پس آیا تسلیم [دعوت
حق] می‌شوید؟"»

فَإِن تَوَلَّوْا فَعَلَّ ءَادَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِن أَدْرَىٰ أَقْرَبُ أَمْ
بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾

۱۰۹. اگر رویگردان شدند، بگو: «من [همه] شما را به طور
یکسان آگاه کردم [و درباره عذاب الهی هشدار دادم] و
نمی‌دانم آنچه که به شما وعده داده می‌شود نزدیک است
یا دور.

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾

۱۱۰. یقیناً او تعالی سخن آشکار را می‌داند و [نیز] آنچه را
[در دل خویش] پنهان می‌کنید می‌داند.

وَإِن أَدْرَىٰ لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾

۱۱۱. و نمی‌دانم؛ شاید این [تاخیر عذاب، مایه] آزمایش و
بهره‌مندی شما تا مدتی [معین] باشد».

قُلْ رَبِّ أَحْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا
تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

۱۱۲. [پیامبر] گفت: «پروردگارا، [بین ما و کافران] به حق
داوری کن؛ و پروردگار ما، [الله] رحمان است که در برابر
آنچه [از کفر و شرک] می‌گویید از او یاری می‌خواهیم».

سوره حج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ای مردم، از پروردگارتان پروا کنید. بی‌تردید، زلزله قیامت امر بزرگی است.

يَأْتِيهَا النَّاسُ آتِفُوا رَبِّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ

عَظِيمٌ ﴿١﴾

۲. روزی که آن را می‌بینید، [آنچنان وحشتناک است که] هر مادر شیرده‌ای [فرزند] شیرخوارش را فراموش می‌کند و هر [موجود] بارداری جنین خود را [بر زمین] می‌نهد و مردم را مست می‌بینی، در حالی که مست نیستند؛ بلکه عذاب الله شدید است.

يَوْمَ تَرُؤْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ

ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ

وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾

۳. و از [میان] مردم کسی هست که بدون [هیچ] دانشی، درباره‌ی الله مجادله می‌کند و از هر شیطان سرکشی پیروی می‌نماید.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ

شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ﴿٣﴾

۴. [در قضای الهی بر شیطان] مقرر شده است که هر کس او را به دوستی بگیرد، قطعاً گمراهش می‌سازد و به عذاب آتش می‌کشاند.

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَإِنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ

عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٤﴾

۵. ای مردم، اگر درباره‌ی برانگیخته شدن [در قیامت] تردید دارید، [بدانید که] بی‌تردید، ما شما را از خاک آفریدیم، سپس از نطفه و آنگاه از خون بسته‌شده، سپس از پاره‌گوشتی دارای خلقت کامل و [بعضاً] خلقت ناقص؛ [چنین کردیم] تا [قدرت خویش را] برایتان آشکار سازیم؛ و هر چه را که بخواهیم، تا مدتی معین در رَحِمِ [مادران] نگه می‌داریم، آنگاه شما را به صورت نوزادی بیرون می‌آوریم، سپس [پرورش می‌یابید] تا به حد رشد [و بلوغ] خود برسید؛ و از شما کسی هست که [در دوران جوانی] می‌میرد و کسی نیز هست [که آنقدر عمر می‌کند تا] به نهایت فرتوتی [و کهنسالی] می‌رسد، چنان که پس از [آن همه] دانش، [همه را فراموش می‌کند و] چیزی نمی‌داند؛ و [اما مثالی دیگر:] زمین را خشکیده می‌بینی؛ ولی چون آب [باران] بر آن فرو می‌فرستیم، به جنبش درمی‌آید و رشد می‌کند و از هر نوع [گیاه] زیبایی می‌رویاند.

يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا

خَلَقْنَاكُمْ مِّن تَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عِلْقَةٍ ثُمَّ مِّن

مُضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقَرُّ فِي الْأَرْحَامِ

مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا

أَشْدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ

الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ

هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأُنْبِتَتْ مِن

كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٥﴾

۶. این [شگفتی‌های خلقت]، از آن روست که [بدانید] الله حق است و اوست که مردگان را زنده می‌کند و او بر هر کاری تواناست.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ

شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾

۷. و اینکه قیامت آمدنی است [و] تردیدی در آن نیست و اینکه الله [همه] کسانی را که در گورها هستند، برمی‌انگیزد.

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي

الْقُبُورِ ﴿٧﴾

۸. و از مردم کسی هست که بدون هیچ دانش و هدایت و کتاب روشنی‌بخشی، درباره الله مجادله می‌کند.

۹. [از روی تکبر] سر خویش را برمی‌گرداند تا [مردم را] از راه الله گمراه سازد. برای او در این دنیا رسوایی و خواری است و روز قیامت [نیز] عذاب آتش سوزان را به او می‌چشانیم.

۱۰. این [کیفر،] به سزای کارهایی است که از پیش فرستاده است و الله هرگز نسبت به بندگان [خود] ستمکار نیست.

۱۱. و از [میان] مردم کسی هست که الله را با تردید عبادت می‌کند [و ایمانش ضعیف است]؛ پس اگر خیری به او برسد، [دلش] به آن آرام می‌گیرد [و بر ایمانش باقی می‌ماند] و اگر بلایی [برای آزمایش] به او برسد، روی می‌گرداند [و به کفر بازمی‌گردد]. او در دنیا و آخرت زیان کرده است. این همان زیان آشکار است.

۱۲. [انسان کافر،] به جای الله چیزی را می‌خواند که نه به او زبانی می‌رساند و نه سودی می‌بخشد. این همان گمراهی دور و دراز است.

۱۳. او کسی را می‌خواند که قطعاً زیانش نزدیک‌تر از سودش می‌باشد؛ و چه بد دوست و چه بد همدمی است!

۱۴. بی‌تردید، الله کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است. به راستی، الله آنچه را که می‌خواهد، انجام می‌دهد.

۱۵. کسی که گمان می‌کند الله او [= پیامبر] را در دنیا و آخرت هرگز یاری نخواهد کرد [و اکنون حمایت الله را می‌بیند و خشمگین است]، باید ریسمانی به سقف [خانه‌اش] بیاویزد و [خود را دار بزند تا راه نفس] را قطع کند [و تا سر حد مرگ پیش رود]؛ آنگاه بنگرد که آیا [این ترفند] و [نیرنگ او، خشمش را از میان می‌برد.

۱۶. و این‌گونه، ما این [قرآن] را [به صورت] آیاتی روشن نازل کردیم و الله هر کس را بخواهد، هدایت می‌کند.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٨﴾

ثَانِي عِظْفِهِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ مُّبِينٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾

يَدْعُوا مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾

يَدْعُوا لَمَن ضُرُّهُ أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِ لَيْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَن لَّن يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لِيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُدْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يُرِيدُ ﴿١٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّالِحِينَ وَالنَّصْرَى
وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٧﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ
وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ
وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِن مَّكْرَمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾

* هَذَانِ حَصَمَانٍ اٰخْتَصَمُوْا فِي رِبِّهِمْ فَاَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا
فُقِطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّنْ نَّارٍ يُّصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمْ
الْحَمِيْمُ ﴿١٩﴾

يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾

وَلَهُمْ مَّقْمِعٌ مِّنْ حَدِيْدٍ ﴿٢١﴾

كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا
عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿٢٢﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُجْلَوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ
وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيْرٌ ﴿٢٣﴾

وَهُدُوًّا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوًّا إِلَى صِرَاطٍ الْحَمِيْدِ ﴿٢٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفِ فِيهِ وَالْبَادِ
وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيْمٍ ﴿٢٥﴾

۱۷. کسانی که ایمان آورده‌اند و کسانی که یهودی شدند و صابنان [= پیروان برخی پیامبران] و نصاری و زرتشتیان و کسانی که شرک ورزیدند، یقیناً روز قیامت الله میانشان داوری می‌کند. بی‌گمان، الله بر هر چیزی گواه است.

۱۸. آیا ندیدی که هر کس در آسمان‌ها و هر کس در زمین است و خورشید و ماه و ستارگان و کوه‌ها و درختان و جنبنندگان و بسیاری از مردم برای الله سجده می‌کنند؟ و بسیاری نیز هستند که [در نتیجه سرپیچی از عبادت، فرمان] عذاب بر آنان تحقق یافته است؛ و هر کس که الله او را خوار سازد، کسی گرمی‌اش نمی‌دارد. بی‌تردید، الله هر چه بخواهد انجام می‌دهد.

۱۹. این دو [گروه مؤمن و کافر] دشمنان یکدیگرند و دربارهٔ پروردگارشان ستیز می‌کنند. پس کسانی که کفر ورزیدند، برایشان جامه‌هایی از آتش بریده‌اند [و] از بالای سرشان [بر آنان] آب جوشان می‌ریزند.

۲۰. آنچه در درونشان هست و [نیز] پوست‌هایشان با آن گذاخته می‌شود.

۲۱. و گرزهای آهنین برایشان [مهیا] است.

۲۲. هرگاه بخواهند از [شدت] اندوه از آنجا [= دوزخ] خارج شوند، به آن بازگردانده می‌شوند و [به آنان گفته می‌شود]: «عذاب سوزان را بچشید».

۲۳. بی‌تردید، الله کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است. در آنجا به دستبندهایی از طلا و مروارید آراسته می‌شوند و لباسشان در آنجا ابریشم است.

۲۴. و [در دنیا] به سوی گفتار پاک [توحید و تکبیر و تحمید] هدایت می‌شوند و به راه ستوده [اسلام] راهنمایی می‌گردند.

۲۵. بی‌گمان، کسانی که کفر ورزیدند و [مانند ماجرای حدیبیه، مردم را] از راه الله بازمی‌دارند [عذابی دردناک در پیش دارند]؛ و مسجد الحرام که آن را برای مردم [قبله و عبادتگاه] قرار دادیم، مقیم و مسافر در آن یکسانند؛ و هر کس در آنجا با ستمکاری [و گناه]، انحراف بخواهد، از عذابی دردناک به او می‌چشانیم.

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا
وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٣٦﴾

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ
مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٣٧﴾

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ
عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَاكْلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا
الْبَائِسَ الْفَقِيرَ ﴿٣٨﴾

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُدُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ
الْعَتِيقِ ﴿٣٩﴾

ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَعِنْدَ رَبِّهِ
وَأُحِلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتَىٰ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ﴿٤٠﴾

حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا
خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخَطَّفَهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوَىٰ بِهِ الرِّيحُ فِي
مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٤١﴾

ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ شَعْبِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٤٢﴾

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ
الْعَتِيقِ ﴿٤٣﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ
مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَإِنَّهُمْ كَالَّذِي أَكَلُوا مِنْ بَشِيرٍ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ لَهَا قُلُوبٌ يَفْقَهُونَ ﴿٤٤﴾

۲۶. و [یاد کن از] آنگاه که محل خانه [کعبه] را برای ابراهیم تعیین کردیم [و به او گفتیم] که: «چیزی را شریک من قرار نده و خانه‌ام را برای طواف‌کنندگان و قیام‌کنندگان و رکوع‌کنندگان [و] سجده‌کنندگان پاک گردان.

۲۷. و بین مردم برای [ادای] حج ندا بده تا پیاده و [سوار] بر هر [وسیله سفر یا] شتر لاغری، از هر راه دوری به سویت بیایند.

۲۸. تا شاهد منافع [گوناگون] خویش باشند و در روزهایی معین، [به هنگام قربانی] نام الله را بر چهارپایانی که به آنان روزی داده‌ایم، یاد کنند؛ پس [خودتان] از [گوشت] آن بخورید و به درمانده فقیر [نیز] غذا بدهید.

۲۹. سپس باید آلودگی‌هایشان را برطرف سازند و به نذرهای خویش وفا کنند و [گرداگرد] این خانه کهن [= کعبه] طواف کنند».

۳۰. این است [حکم الله]؛ و هر کس [محرّمات و] مقررات الهی را بزرگ بدارد، این [کار] نزد پروردگارش برای او بهتر است؛ و [ای مردم]، چهارپایانی برای [مصرف] شما حلال شده است، مگر آنچه [حکمش] بر شما خوانده می‌شود؛ پس از پلیدی بُت‌ها [و معبودان باطل] دوری کنید و از گفتار باطل [و دروغ] اجتناب نمایید.

۳۱. در حالی که [بنده مخلص الله و] حَقِّرا باشید و به او شرک نوزید؛ و هر کس به الله شرک ورزد، چنان است که گویی از آسمان افتاده و مرغان [شکاری] وی را بربایند یا باد او را به جایی دورافتاده بیندازد.

۳۲. این است [فرمان الله]، و هر کس دستورهای دینی و الهی را بزرگ بشمارد، یقیناً این [بزرگداشت، نشانه‌ای] از پرهیزگاری دل‌هاست.

۳۳. در آن [چهارپایان ویژه قربانی]، تا زمان معین [= هنگام ذبح] برای شما منافع [و بهره‌هایی] است. سپس قربانگاه آنها خانه قدیمی و گرامی [کعبه] است.

۳۴. و برای هر امتی آیینی [در قربانی کردن] قرار دادیم تا نام الله را [وقت ذبح] بر چهارپایانی که روزی‌شان کرده است ذکر کنند. معبود شما، معبود یگانه است. [همه] در برابر او تسلیم باشید؛ و [ای پیامبر، خیر دنیا و آخرت را] به فروتنان بشارت بده.

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّيرِينَ عَلَى مَا
أَصَابَهُمْ وَالْمُتَقِي الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٥﴾

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا حَيْرٌ
فَآذِكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا
فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعَمُوا الْقَنَاعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا
لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَى
مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِشُكْرِكُمْ عَلَى مَا
هَدَيْنَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

﴿٣٨﴾ إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ
خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

أَذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلِمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ
لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا
اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهَدِمَتْ
صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ
كَثِيرًا وَلَيُنْصِرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾

الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ
وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ
الْأُمُورِ ﴿٤١﴾

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ
وَتَمُودٌ ﴿٤٢﴾

۳۵. [همان] کسانی که چون نام الله برده شود، دل‌هایشان می‌ترسد و [کسانی که] در برابر مصیبت‌هایی که به آنان می‌رسد شکمیا هستند و کسانی که نمازگزارند و از آنچه روزی‌شان کرده‌ایم انفاق می‌کنند.

۳۶. [قربانی کردن] شتر [و گاو در موسم حج] را برای شما از شعایر دین [و نشانه‌های عبادت الله] قرار دادیم. در این [کار،] خیر [و برکت] برایتان است. [هنگام قربانی،] در حالی که [شتران] بر پا ایستاده‌اند، نام الله را بر آنها ببرید [و نحرشان کنید]. آنگاه چون بر خاک افتادند، از [گوشت] آنها بخورید و نیازمندان آبرومند و گدایان را نیز اطعام کنید. آنها [=چهارپایان] را اینچنین به خدمت شما گماشتیم؛ باشد که شکر به جای آورید.

۳۷. گوشت و خون این [قربانی‌ها] هرگز به الله نمی‌رسد؛ بلکه پرهیزگاری شماست که به او می‌رسد. او تعالی آنها را اینچنین به خدمت شما گماشت تا الله را به [شکرانه] آنکه شما را هدایت کرده است، به بزرگی یاد کنید؛ و نیکوکاران را [به خیر و رستگاری] بشارت بدهد.

۳۸. الله از کسانی که ایمان آورده‌اند قطعاً [در برابر دشمنانشان] دفاع می‌کند. بی‌تردید، الله هیچ خیانتکار ناسپاسی را دوست ندارد.

۳۹. به کسانی که [مشرکان] با آنان جنگیده‌اند اجازه [جهاد] داده شده است؛ چرا که ستم دیده‌اند؛ و یقیناً الله بر یاری‌شان تواناست.

۴۰. [همان] کسانی که به ناحق از دیارشان رانده شدند [و گناهی نداشتند] جز اینکه می‌گفتند: «پروردگار ما الله است». و اگر الله [ظلم و کفر] برخی از مردم را به وسیله برخی دیگر دفع نمی‌کرد، صومعه‌ها [ی راهبان] و کلیساهای [نصاری] و عبادتگاه‌ها [ی یهود] و مساجدی که نام الله در آنان بسیار برده می‌شود حتماً ویران می‌گردید؛ و الله کسی را که [دین] او را یاری دهد، یقیناً یاری می‌کند. بی‌تردید، الله قدرتمند شکست‌ناپذیر است.

۴۱. [همان] کسانی که هر گاه در زمین به آنان قدرت [و حکومت] ببخشیم، نماز برپا می‌دارند و زکات می‌پردازند و [مردم را] به نیکی فرمان می‌دهند و از کارهای ناپسند بازمی‌دارند؛ و سرانجام کارها از آن الله است.

۴۲. [ای پیامبر،] اگر [کافران،] تو را دروغگو می‌انگارند، [شکمیا باش]. قطعاً پیش از آنان، قوم نوح و عاد و ثمود [نیز پیامبران‌شان را] دروغگو می‌انگاشتند.

۴۲. و [همچنین] قوم ابراهیم و قوم لوط.

۴۴. و [نیز] اهل مَدین [شعیب را دروغگو می‌دانستند] و موسی [نیز توسط فرعونیان] دروغگو خوانده شد. به کافران مهلت دادم؛ آنگاه آنان را [به عذاب] فروگرفتم. پس [بنگر که نتیجه] انکار [آیات و مجازات] من چگونه بود.

۴۵. چه بسیار شهرهایی را که [چون مردمش کافر و ستمکار بودند نابودشان کردیم و [اینک] سقف‌هایش فروریخته است؛ و چه بسیار چاه‌های] متروک و قصر‌های] استوار [و باشکوه که ساکنانش را از عذاب الهی نجات نداد].

۴۶. آیا آنان در زمین گردش نکرده‌اند، تا دل‌هایی داشته باشند که [حقیقت را] با آن دریابند یا گوش‌هایی که [اخبار گذشتگان را] با آن بشنوند؟ به راستی، تنها چشم‌ها نیست که نابینا می‌گردد؛ بلکه دل‌هایی که در سینه‌هاست [بی‌بصیرت گشته و برای دیدن حق،] نابینا می‌شود.

۴۷. [ای پیامبر، کافران] به شتاب از تو درخواستِ عذاب می‌کنند و الله هرگز وعده‌اش را خلاف نمی‌کند؛ و در واقع، یک روز [از عذاب آخرت] نزد پروردگارت، با هزار سال که شما می‌شمارید یکسان است.

۴۸. و چه بسیار [اهالی] شهرهایی که به آنان مهلت دادم، در حالی که ستمکار بودند [اما باز هم سرپیچی کردند]؛ پس آنان را [به عذاب] فروگرفتم و بازگشت [همه] به سوی من است.

۴۹. بگو: «ای مردم، جز این نیست که من برای شما بیم‌دهنده‌ای آشکارم».

۵۰. کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، آمرزش و روزی نیک [در پیش] دارند.

۵۱. و کسانی که در [راه انکار و تکذیب] آیات ما می‌کوشند تا [به پندار خویش] ما را درمانده کنند، آنان اهل دوزخند.

۵۲. و [ما] هیچ رسول و پیامبری را پیش از تو نفرستادیم، مگر اینکه چون [آیات الهی را] تلاوت می‌کرد، شیطان در تلاوتش [کلمات اشتباه] القا می‌کرد؛ آنگاه الله آنچه را که شیطان القا نموده بود از میان می‌برد و سپس آیات خویش را استوار می‌ساخت؛ و الله دانای حکیم است.

وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمِ لُوطٍ ﴿٤٢﴾

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾

فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَبْرِ مَعْظَلَةٍ وَفَصَّرِ مَشِيدٍ ﴿٤٥﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَى الْمَصِيرِ ﴿٤٨﴾

قُلْ يَتَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾

فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ ءَايَاتِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾

۵۳. تا [بدین وسیله، الله] آنچه را که شیطان القا می‌کند، برای کسانی که در دل‌هایشان بیماری [شک و نفاق] است و [همچنین برای] سنگدلان، وسیلهٔ آزمایش قرار دهد؛ و یقیناً ستمکاران [مشرک] در دشمنی دور و درازی [با الله و پیامبرش] هستند.

۵۴. و تا کسانی که دانش یافته‌اند، بدانند که این [قرآن] حق است [و] از جانب پروردگار توست و به آن ایمان بیاورند و دل‌هایشان برایش [نرم و] فروتن گردد؛ و بی‌تردید، الله کسانی را که ایمان آورده‌اند، به راهی راست هدایت می‌کند.

۵۵. کسانی که کفر ورزیدند همواره در مورد آن [چه در قرآن نازل کرده‌ایم] تردید دارند تا آنگاه که ناگهان قیامت فرارسد یا عذاب روزی بی‌خیر و رحمت بر آنان [فرود] آید.

۵۶. در آن روز، فرمانروایی از آن الله است [و] میان آنان داوری می‌کند. کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، در باغ‌های پر نعمت [بهشت] هستند.

۵۷. و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را تکذیب کردند، عذاب خوارکننده‌ای [در پیش] دارند.

۵۸. و کسانی که در راه الله هجرت کردند، سپس کشته شدند یا وفات کردند، یقیناً الله به آنان روزی نیکویی می‌دهد. به راستی که الله بهترین روزی‌دهنده است.

۵۹. بی‌تردید، آنان را به جایگاهی وارد می‌کند که از آن راضی باشند؛ و به راستی که الله دانای بردبار است.

۶۰. این است [حکم الهی دربارهٔ کافر و مؤمن]؛ و هر کس به همان مقدار که به او ستم شده است مجازات کند، سپس [باز] مورد ستم قرار گیرد، الله یاری‌اش خواهد کرد. بی‌تردید، الله بخشندهٔ آمرزنده است.

۶۱. این [یاریِ مظلومان] از آن روست که الله [بر هر کاری تواناست؛ چنان که] شب را در روز، و روز را در شب داخل می‌کند؛ [و از یکی می‌کاهد و بر دیگری می‌افزاید]؛ و بی‌تردید، الله شنوای بیناست.

۶۲. این به سبب آن است که الله حق است و آنچه را که [مشرکان] جز او می‌خوانند [همه] باطل است و الله بلندمرتبهٔ بزرگ است.

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقَى الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ ۖ فَتُحِبِّتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادٍ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ ﴿٥٨﴾

لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾

*ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبْ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرْتَهُ اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُرِلُّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُورِلُّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۗ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾

٦٣. آیا ندیدی که الله آبی از آسمان فرورستاد و زمین [بر اثر آن، خرم و] سرسبز می‌گردد؟ بی‌تردید، الله باریک‌بین آگاه است.

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

٦٤. آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن اوست؛ و بی‌تردید، الله بی‌نیاز ستوده است.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٦٥﴾

٦٥. آیا ندیدی که الله آنچه را در زمین است به خدمت شما گماشته است و کشتی‌ها به فرمانش در دریا در حرکتند و آسمان را نگه می‌دارد که جز به اجازه او بر زمین نیفتد؟ بی‌تردید، الله [نسبت] به مردم، دلسوزِ مهربان است.

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾

٦٦. و او تعالی ذاتی است که شما را زنده کرد، سپس می‌میراند، و آنگاه [بار دیگر] زنده می‌کند. به راستی که انسان [نسبت به نعمت‌های الهی] بسیار ناسپاس است.

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنْزِعُ عَنْكَ فِي الْأَمْرِ وَاذْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾

٦٧. برای هر امتی آیینی مقرر کرده‌ایم که به آن عمل کنند؛ پس [ای پیامبر، پیروان سایر ادیان] نباید با تو در این امر ستیز کنند. به راه پروردگارت دعوت کن؛ [چرا که] تو یقیناً بر [آیینی درست و] راهی راست قرار داری.

وَإِنْ جَدَلُواكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

٦٨. و اگر [درباره حقانیت دین] با تو مجادله کردند، بگو: «الله به آنچه انجام می‌دهید داناتر است.»

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾

٦٩. الله روز قیامت در مورد آنچه درباره‌اش اختلاف می‌کردید، میان شما داوری می‌کند.»

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾

٧٠. آیا ندانسته‌ای که الله آنچه را در آسمان و زمین است می‌داند؟ بی‌گمان [همه] اینها در کتابی = [لوح محفوظ، ثبت] است. مسلماً این [کار،] بر الله آسان است.

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾

٧١. و [مشرکان] به جای الله چیزی را عبادت می‌کنند که هیچ دلیلی بر [حقانیت] آن نازل نکرده است و به آن آگاهی [و شناختی نیز] ندارند؛ و ستمکاران [در برابر عذاب الهی] هیچ یاریگری ندارند.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْبِئُكُمْ بِشَرِّ مِّنْ ذَلِكَمُ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبئسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

٧٢. و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان خوانده می‌شود، در چهره کسانی که کفر ورزیده‌اند [آثار کراهت و] ناخوشایندی می‌بینی. نزدیک است به کسانی که آیات ما را برایشان می‌خوانند حمله‌ور شوند. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «آیا شما را به بدتر از این [که در انتظارتان است] خبر دهم؟ آتش [دوزخ] است که الله آن را به کسانی که کفر ورزیدند وعده داده است؛ و چه بد سرانجامی است!»

يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرْبَ مَثَلٍ فَاَسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ
مِن دُونِ اللَّهِ لَن يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِن
يَسْأَلُهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَفِيدُوهُ مِنْهُ ضَعْفَ الظَّالِمِ
وَالْمَطْلُوبِ ﴿٧٣﴾

۷۳. ای مردم، [درباره ناتوانی معبودان باطل] مثلی زده شده است؛ پس به آن گوش دهید: کسانی را که به جای الله [به عبادت و یاری] می‌خوانید، هرگز نمی‌توانند [حتی] مگسی را بیافرینند، حتی اگر [همگی] برای این [کار] جمع شوند؛ و اگر آن مگس چیزی از آنان برباید، نمی‌توانند آن را بازپس گیرند. [آری،] طالب و مطلوب [= معبود باطل و مگس یا عابد و معبود باطل] هر دو ناتوانند.

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾

۷۴. [آنان] الله را چنان که سزاوار [بزرگداشت] اوست نشناخته‌اند. بی‌تردید، الله نیرومند شکست‌ناپذیر است.

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾

۷۵. الله از میان فرشتگان، فرستادگانی [برای ابلاغ وحی به پیامبران] برمی‌گزیند و از میان انسان‌ها نیز [پیامبرانی برای رساندن پیام الهی به مردم انتخاب می‌کند]. بی‌تردید، الله شنوای بیناست.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾

۷۶. او تعالی آینده و گذشته آنان را می‌داند و [همه] کارها به الله بازگردانده می‌شود.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَعَبُدُوا رَبَّكُمْ
وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾

۷۷. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، رکوع کنید و سجده گزارید و پروردگارتان را عبادت کنید و کار نیک انجام دهید؛ باشد که رستگار شوید.

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ
عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ
سَمَّكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ
شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ
الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

۷۸. و در راه الله - چنان که سزاوار جهاد [در راه] اوست - جهاد کنید. او شما را برگزید و هیچ سختی [و تنگنایی] در دین برایتان قرار نداد. [این آیین سهل و آسان،] آیین پدرتان ابراهیم [است]. او [= الله] پیش از این [در کتاب‌های آسمانی گذشته] و در این [قرآن] شما را مسلمان نامید تا پیامبر بر [ابلاغ پیامش به] شما گواه باشد و شما [نیز] بر مردم گواه باشید [که همه پیامبران، پیام الهی را به قوم خود رسانده‌اند]. پس نماز برپا دارید و زکات بپردازید و به الله پناه ببرید [و بر او توکل کنید] که او [دوست و] کارساز شماست؛ و چه نیکو کارساز و چه نیک یاور است!

سوره مؤمنون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾
١. به راستی که مؤمنان رستگار شدند؛
- الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾
٢. همان کسانی که در نمازشان فروتن هستند؛
- وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾
٣. و آنان که از [گفتار و رفتار] بیهوده رویگردانند؛
- وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾
٤. و آنان که زکات می‌پردازند؛
- وَالَّذِينَ هُمْ لِأُزْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾
٥. و آنان که شرمگاهشان را حفظ می‌کنند؛
- إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾
٦. مگر در مورد همسران یا کنیزانشان که [در بهره‌گیری جنسی از آنها] نکوهشی بر آنان نیست.
- فَمَنِ اتَّبَعِيَ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾
٧. اما کسانی که فراتر از این بخواهند، آنان کسانی هستند که از حد در گذشته‌اند.
- وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾
٨. و [در زمره مؤمنانند] کسانی که امانت‌ها و عهد خود را رعایت می‌کنند،
- وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾
٩. و کسانی که بر [ادای] نمازهایشان مراقبت می‌کنند.
- أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾
١٠. اینانند که وارثان هستند.
- الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾
١١. [همان] کسانی که بهشت برین را به ارث می‌برند [و] در آن جاودانند.
- وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾
١٢. و در حقیقت، انسان را از چکیده‌ای از گِل آفریدیم.
- ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾
١٣. سپس او را [به شکل] نطفه‌ای در قرارگاهی استوار [= رجم] نهادیم.
- ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظْلًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أُنشَأْنَاهُ خَلْقًا ءآخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾
١٤. سپس نطفه را [به شکل] خون بسته ساختیم و آنگاه خون بسته را [به صورت] پاره‌گوشتی ساختیم؛ سپس پاره‌گوشت را [به شکل] استخوان درآوردیم و آنگاه بر استخوان‌ها گوشت پوشاندیم؛ سپس آن [جنین] را آفرینشی دیگر بخشیدیم. [پربركت و] بزرگوار است الله که نیکوترین آفریننده است.

۱۵. سپس شما [پس از طی مراحل زندگی] قطعاً خواهید مُرد.

۱۶. آنگاه بی‌تردید، در روز قیامت برانگیخته می‌شوید.

۱۷. و به یقین، ما بر فرازتان هفت آسمان آفریدیم و [هرگز] از آفرینش غافل نبوده‌ایم.

۱۸. و از آسمان به اندازه‌ای معین [برای نیاز مخلوقات] آبی فرستادیم و آن را در زمین جای دادیم؛ و قطعاً برای از بین بردنش [نیز] کاملاً تواناییم.

۱۹. سپس توسط آن [آب] باغ‌هایی از درختان خرما و انگور برایتان پدید آوردیم که در آن [باغ‌ها] میوه‌های بسیاری برای شماست و از آن [محصولات] می‌خورید.

۲۰. و درختی [آفریدیم] که از طور سینا برمی‌آید و روغن [زیتون] می‌دهد و خورشوی برای خورندگان است.

۲۱. و بی‌تردید، در [وجود] چهارپایان عبرتی [از قدرت الله] برایتان است؛ از آنچه در شکم آنهاست به شما [شیر] می‌نوشانیم و در [وجود] آنها سوده‌های بسیاری برایتان وجود دارد و از [گوشت] آنها می‌خورید.

۲۲. [در خشکی] بر آنها و [در آب] بر کشتی‌ها سوار می‌شوید.

۲۳. و بی‌تردید، ما نوح را به سوی قومش فرستادیم؛ [به آنان] گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید [که] جز او معبودی [به‌حق] ندارید. آیا پروا نمی‌کنید؟»

۲۴. اما اشراف و بزرگان قومش که کفر ورزیده بودند گفتند: «این [مرد کسی] نیست مگر بشری همچون شما [که] می‌خواهد بر شما برتری جوید. اگر الله می‌خواست [رسولی بفرستد]، فرشتگانی [به سویتان] نازل می‌کرد. ما این [سخن] را [که نوح می‌گوید] در میان نیاکان خود نشنیده‌ایم.

۲۵. او مرد دیوانه‌ای بیش نیست؛ پس تا مدتی منتظر باشید [که یا دروغش آشکار گردد و دست از دعوتش بردارد یا مرگش فرارسد].»

۲۶. [نوح] گفت: «پروردگارا، مرا در برابر تکذیب آنان یاری کن.»

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقٍ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنْتَهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾

فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصِيبِغٍ لِللَّكِلِينَ ﴿٢٠﴾

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّسُقْيِكُمْ مِّمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولِينَ ﴿٢٤﴾

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَبَرَبِّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾

۲۷. به او وحی کردیدم: «کشتی را تحت نظر ما و به وحی ما بساز و هنگامی که فرمان [عذاب] ما فرارسید و [به نشانه رسیدن طوفان، آب از] تنور جوشید، از هر نوع [حیوان،] یک جفت [نر و ماده] در کشتی سوار کن و خانواده‌ات را [نیز همراه خود ببر] مگر کسانی که پیشتر وعده [ی هلاکت] بر آنان مقرر شده است و درباره [نجات] کسانی که ستم کرده‌اند با من سخن نگو؛ [چرا که] آنان حتماً غرق خواهند شد.

۲۸. هنگامی که تو و همراهانت بر کشتی سوار شدید بگو: "سپاس مخصوص الله است که ما را از [چنگ] گروه ستمکار نجات داد".

۲۹. و [نیز] بگو: «پروردگارا، ما را در منزلگاهی پربرکت فرود آور که تو بهترین فرودآورنده‌ای».

۳۰. بی‌تردید در این [ماجرای] نشانه‌هایی [از قدرت الله در نجات مؤمنان و عذاب کافران] است و یقیناً ما آزمایشگر [ایمان و کفر مردم] بوده‌ایم؛

۳۱. آنگاه گروه دیگری را پس از آنان پدید آوردیم؛

۳۲. و پیامبری از خودشان در [میان] آنان فرستادیم [تا بگویند]: «الله را عبادت کنید [که] جز او معبودی [به‌حق] ندارید. آیا پروا نمی‌کنید؟»

۳۳. گروهی از اشراف و بزرگان قومش که کفر ورزیده بودند و دیدار آخرت را دروغ می‌انگاشتند و در زندگی دنیا نعمت و آسایش به آنان داده بودیم، گفتند: «این [مرد کسی] نیست مگر بشری همچون شما؛ از آنچه [شما] می‌خورید [او نیز] می‌خورد و از آنچه که شما می‌نوشید [او نیز] می‌نوشد [پس مزیتی ندارد که پیامبر باشد].

۳۴. و اگر از بشری همچون خود اطاعت کنید، در آن صورت، یقیناً زیانکارید.

۳۵. آیا او به شما وعده می‌دهد که وقتی مردید و خاک و استخوان شدید، [در قیامت از گور] بیرون آورده می‌شوید؟

۳۶. آنچه به شما وعده می‌دهد، چه دور است، چه دور!

۳۷. [زندگانی] جز همین زندگی دنیای ما نیست؛ و [گروهی] می‌میریم و [و گروهی به جای آنها] زنده می‌شویم و هرگز [پس از مرگ] برانگیخته نخواهیم شد.

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ الْفُلَكَ بِأَعْيُنِنَا وَّوَحَيْنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبُنِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعْرِفُونَ ﴿٢٧﴾

فَإِذَا أَسْتَوَيْتِ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلِكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّيْنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾

وَقُلِ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٣١﴾

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِإِلقاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾

وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخَسِرُونَ ﴿٣٤﴾

أَيَعِدْكُمْ أَنْكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا أَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾

* هَيَّاهَاتَ هَيَّاهَاتَ لِمَا تُوَعَّدُونَ ﴿٣٦﴾

إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ
بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾

۳۸. او [کسی] نیست مگر مردی که بر الله دروغ می‌بندد و ما به او ایمان نمی‌آوریم».

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٣٩﴾

۳۹. [پیامبرشان] گفت: «پروردگارا، مرا در برابر تکذیب آنان یاری کن».

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لِيُصْبِحَ نَدِيمِينَ ﴿٤٠﴾

۴۰. [الله] فرمود: «پس از اندک زمانی، [از کار خود] سخت پشیمان می‌شوند».

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غَنَاءً فَبُعْدًا لِلْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

۴۱. پس بانگی [مرگبار] آنان را به حق فروگرفت و آنان را [همچون] خس و خاشاک [روی سیل] نمودیم؛ پس قوم ستمکار [از رحمت الله] دور باد!

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٤٢﴾

۴۲. سپس بعد از آنان نسل‌هایی دیگر پدید آوردیم.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَجِرُونَ ﴿٤٣﴾

۴۳. هیچ امتی نه از اجل [معین] خود پیشی می‌گیرد و نه تأخیر می‌کند.

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا كُلًّا مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ
فَاتَّبَعْنَا بَعْضُهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَّا
يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾

۴۴. سپس پیامبران خود را پیاپی فرستادیم. هر گاه پیامبری برای [هدایت] امتی می‌آمد، او را دروغگو می‌انگاشتند؛ [ما نیز] آنان را یکی پس از دیگری هلاک کردیم و آنان را داستان‌ها [ی عبرت‌آموزی برای آیندگان] قرار دادیم. پس نابود باد قومی که ایمان نمی‌آورند!

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾

۴۵. سپس موسی و برادرش هارون را با آیات [نه‌گانه] خویش و دلایل آشکار فرستادیم

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۚ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾

۴۶. به سوی فرعون و اشراف [قوم] او؛ و [لی] آنان گردنکشی کردند و گروهی برتری‌خواه بودند.

فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عِبُدُونَ ﴿٤٧﴾

۴۷. و گفتند: «آیا به دو انسان مانند خود ایمان بیاوریم، حال آنکه قومشان بردگان ما هستند؟»

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾

۴۸. پس آن دو را دروغگو انگاشتند [و] سرانجام هلاک شدند.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾

۴۹. و بی‌تردید، به موسی کتاب [تورات] دادیم؛ باشد که [بنی‌اسرائیل] هدایت شوند.

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ ءَايَةً وَعَوَّيْنَهُمَا إِلَىٰ رَبِّهِ ذَاتِ
قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾

۵۰. و پسر مریم و مادرش را نشانه‌ای [از قدرت الهی] قرار دادیم و آنان را در مکان بلند و همواری که دارای امنیت و آبی [زلزال و] جاری بود جای دادیم.

۵۱. ای پیامبران، از [غذاهای] پاکیزه بخورید و کار شایسته انجام دهید. یقیناً من از آنچه انجام می‌دهید آگاهم.

۵۲. و در حقیقت، این دین شما، دینی واحد [به نام اسلام] است و من پروردگارتان هستم؛ پس از من پروا کنید.

۵۳. اما [پیروانشان اختلاف کردند و] در امر [دین]شان میان خود پراکنده و گروه‌گروه شدند [و] هر گروهی به آنچه نزدشان است دلخوشند [چرا که خود را بر حق و دیگران را بر باطل می‌دانند].

۵۴. [ای پیامبر]، آنان را تا وقتی [که عذاب فرامی‌رسد] در جهل و نادانی‌شان رها کن.

۵۵. آیا گمان می‌کنند اموال و فرزندی که به آنان می‌دهیم [به این هدف است که،]

۵۶. شتابان نیکی‌ها را به آنان برسانیم؟ [نه، هرگز چنین نیست؛] بلکه آنان نمی‌فهمند [که این وسیله امتحانشان است].

۵۷. کسانی که از بیم پروردگارشان ترسانند

۵۸. و کسانی که به آیات پروردگارشان ایمان می‌آورند

۵۹. و کسانی که به پروردگارشان شرک نمی‌ورزند

۶۰. و کسانی که در انجام کارهای خیر می‌کوشند و از اینکه به سوی پروردگار خویش باز می‌گردند دل‌هایشان هراسان است [از اینکه مبادا کارهای نیکشان قبول نشود].

۶۱. اینان در نیکی‌ها شتاب می‌کنند و در انجام آن [از یکدیگر] پیشی می‌گیرند.

۶۲. و [ما] به هیچ کس جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کنیم و نزد ما کتابی است که [درباره اعمال بندگان] به حق سخن می‌گوید و به آنان ستم نمی‌شود.

۶۳. [نه،] بلکه دل‌هایشان از این [کتاب] در غفلت است و آنان جز این [گناه کفر]، کارهایی [دیگر نیز] انجام می‌دهند.

يَأْتِيهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾

فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾

نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾

أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦١﴾

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرَةٍ مِّنْ هَذَا وَهُمْ أَعْمَلُ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَمِلُونَ ﴿٦٣﴾

۶۴. تا هنگامی که ثروتمندان را به عذاب گرفتار کنیم، ناگهان فریاد زاری سر می‌دهند.

۶۵. [به آنان گفته می‌شود:] «امروز ناله و زاری نکنید [که] هرگز از سوی ما یاری نخواهید شد.

۶۶. بی‌تردید، آیات من پیوسته بر شما خوانده می‌شد؛ ولی [از حق] روی می‌گردانید.

۶۷. در حالی که در برابرش تکبر می‌کردید [و در مجالس شبانه خود] به بدگویی می‌پرداختید.

۶۸. آیا آنان در این گفتار [= قرآن] نیندیشیده‌اند یا [مگر] چیزی برایشان آمده که برای نیاکانشان نیامده است؟

۶۹. یا پیامبرشان را [به خوبی] نشناخته‌اند و [از این روست که] او را انکار می‌کنند؟

۷۰. یا می‌گویند او جنون دارد؟ [نه، چنین نیست؛] بلکه [او دین] حق را برایشان آورده است؛ [ولی] بیشتر آنان [از روی حسادت و تعصبی که به باطل خویش دارند] حق را نمی‌پسندند [و از آن به خشم می‌آیند].

۷۱. اگر الله از هوس‌های آنان پیروی کند [و امور هستی به میل کافران اداره شود]، آسمان‌ها و زمین و هر کس [و هر چه] در آنهاست تباہ می‌گردد؛ بلکه پندشان [= قرآن] را برای آنان آورده‌ایم [که مایه عزت و شرفشان است]؛ ولی آنان از پندشان رویگردانند.

۷۲. [ای پیامبر]، آیا تو از آنان [برای تبلیغ دین] پاداشی می‌طلبی؟ و حال آنکه پاداش پروردگارت [بسی] بهتر است و او بهترین روزی‌دهنده است.

۷۳. و بی‌تردید، تو آنان را به راهی راست دعوت می‌کنی.

۷۴. کسانی که به آخرت ایمان ندارند قطعاً از این راه [راست]، منحرف شده‌اند.

۷۵. اگر به آنان رحم کنیم و بلا و رنجی را که [از قحطی و گرسنگی] دیده‌اند از آنان برطرف سازیم، بر سرکشی [و گمراهی] خویش پافشاری می‌کنند [و همچنان] به بیراهه می‌روند.

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿٦٤﴾

لَا تَجْعَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تَنْصُرُونَ ﴿٦٥﴾

قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُنَالٍ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ
تَنْكِبُونَ ﴿٦٦﴾

مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَلِيمًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمْ
الْأُولَٰئِينَ ﴿٦٨﴾

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٦٩﴾

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ
كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾

وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ
فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنِ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧١﴾

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَجَ رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ
الزَّرَاقِينِ ﴿٧٢﴾

وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾

وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَيِّبُونَ ﴿٧٤﴾

*وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِّنْ ضُرٍّ لَلْجُؤُا فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾

وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾

۷۶. در حقیقت، [ما] آنان را به عذاب [و بلا] گرفتار ساختیم [تا بیدار شوند]؛ اما در برابر پروردگارشان فروتنی نمودند و [به درگاهش تضرع و] زاری نکردند.

حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾

۷۷. [آنان پیوسته چنین هستند] تا آنگاه که دری از عذاب سخت بر آنان می‌گشاییم [و چنان گرفتار شوند] که [از همه جا] مأیوس گردند.

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾

۷۸. [ای منکران قیامت،] الله ذاتی است که گوش و چشم و دل برایتان پدید آورد. چه اندک سپاس می‌گزارید!

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾

۷۹. و او تعالی است که شما را در زمین [آفرید و] پراکنده کرد و [روز قیامت] به سوی او جمع می‌شوید.

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾

۸۰. و اوست که زنده می‌کند و می‌میراند و گردش شب و روز از [تدبیر] اوست. آیا نمی‌اندیشید؟

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾

۸۱. [چنین نکردند؛] بلکه آنان نیز همان [سخنانی را] گفتند که پیشینیان می‌گفتند.

قَالُوا أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾

۸۲. گفتند: «آیا هنگامی که مردیم و خاک و استخوان شدیم، برانگیخته خواهیم شد؟»

لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَعَبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾

۸۳. بی‌تردید، این وعده را پیش از این نیز به ما و نیاکانمان داده‌اند. این [سخن، چیزی] نیست مگر [دروغ‌ها و] افسانه‌های [خیالی] پیشینیان.

قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

۸۴. [ای پیامبر، به منکران معاد] بگو: «اگر می‌دانید، [بگویید] زمین و هر کس در آن است از آن کیست؟»

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾

۸۵. خواهند گفت: «[همه] از آن الله است». بگو: «پس آیا پند نمی‌گیرید؟»

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾

۸۶. بگو: «پروردگار هفت آسمان و پروردگار عرش بزرگ کیست؟»

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾

۸۷. خواهند گفت: «[همه] از آن الله است». بگو: «پس آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟»

قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾

۸۸. بگو: «اگر می‌دانید، [بگویید] فرمانروایی همه چیز به دست کیست؟ و [کیست که] پناه می‌دهد و کسی در برابر [عذاب] او پناه‌داده نمی‌شود؟»

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُشْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

۸۹. خواهند گفت: «[فرمانروایی همه چیز،] از آن الله است.» بگو: «پس چگونه افسون می‌شوید [و نمی‌اندیشید]؟»

بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾

۹۰. [چنین نیست که کافران گمان می‌کنند] بلکه ما حق را برایشان آوردیم و یقیناً آنان دروغگو هستند.

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩١﴾

۹۱. الله هرگز فرزندی برنگزیده است و هیچ معبودی با او نیست. [اگر چنین بود،] آنگاه هر معبودی آنچه را آفریده بود [با خود] می‌برد و مسلماً برخی بر برخی دیگر برتری می‌جستند [و نظام هستی تباه می‌گشت]. الله از آنچه [مشرکان] توصیف می‌کنند، منزّه است.

عَلِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾

۹۲. او دانای نهان و آشکار است و از چیزهایی که با [وی] شریک می‌سازند برتر است.

قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيئِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾

۹۳. بگو: «پروردگارا، اگر آن [عذابی] را که به آنان وعده داده می‌شود به من نشان می‌دهی [که شاهدش باشم]،

رَبِّ فَلَا تَجْعَلِنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾

۹۴. مرا در این [عذاب‌ها، در کنار این] گروه ستمکار قرار نده.»

وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَدِيرُونَ ﴿٩٥﴾

۹۵. و قطعاً ما تواناییم که آنچه را به آنان وعده می‌دهیم، به تو نشان دهیم.

أَدْفَعِ بَالَتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾

۹۶. [ای پیامبر،] بدی را به شیوه‌ای که بهتر است، دفع کن [و ببخش و شکبیا باش]. ما به آنچه [مشرکان درباره‌ی تو] توصیف می‌کنند، داناتریم.

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾

۹۷. و بگو: «پروردگارا، من از وسوسه‌های شیاطین به تو پناه می‌برم.

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾

۹۸. و پروردگارا، از اینکه آنها نزد من حاضر شوند [نیز] به تو پناه می‌برم.»

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾

۹۹. [کافران پیوسته بر عقیده باطلشان هستند] تا هنگامی که مرگ یکی از آنان فرارسد [آنگاه در حالی که] نزد پروردگار [خود ناله و زاری می‌کند، به فرشتگان می‌گوید: «مرا [به دنیا] بازگردانید.

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾

۱۰۰. شاید در آنچه [کوتاهی نموده و] ترک کرده‌ام، کار شایسته‌ای انجام دهم.» هرگز چنین نیست. بی‌تردید، این فقط سخنی است که او به زبان می‌گوید [و هرگز رفتارش تغییر نمی‌کند]؛ و تا روزی که برانگیخته شوند، پشت سرشان برزخی است.

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١١١﴾

۱۰۱. روزی که در صور دمیده می‌شود، هیچ یک از [افتخارات خانوادگی و] پیوندهای خویشاوندی میانشان [برقرار] نخواهد بود و [از وحشت عذاب] از [حال] یکدیگر نمی‌پرسند.

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١١٢﴾

۱۰۲. و هر کس کفه میزان [اعمال] وی سنگین باشد، آنان رستگارانند.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿١١٣﴾

۱۰۳. و هر کس کفه میزان [اعمال] وی سبک باشد، آنانند که به خویش زیان زده‌اند [و] در دوزخ جاوداندند.

تَلَفَحَ وَجُوهُهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١١٤﴾

۱۰۴. آتش چهره‌هایشان را می‌سوزاند و در آنجا عبوس و زشت‌منظرند.

أَلَمْ تَكُنْ ءَايَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١١٥﴾

۱۰۵. [به آنان گفته می‌شود:] «مگر نه این بود که آیاتم بر شما خوانده می‌شد و آنها را دروغ می‌انگاشتید؟»

قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١١٦﴾

۱۰۶. [در پاسخ] می‌گویند: «پروردگارا، بدبختی بر ما چیره شد و گروهی گمراه بودیم.

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١١٧﴾

۱۰۷. پروردگارا، ما را از این [دوزخ] بیرون آور. اگر [به کفر و نافرمانی] بازگشتیم، قطعاً ستمکاریم.»

قَالَ أَحْسَبُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونَ ﴿١١٨﴾

۱۰۸. [الله] می‌فرماید: «در آن [آتش] گم شوید و با من سخن نگویند.

إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿١١٩﴾

۱۰۹. گروهی از بندگانش می‌گفتند: "پروردگارا، ایمان آوردیم؛ پس ما را ببخشای و بر ما رحم کن [که] بی‌تردید، تو بهترین بخشاینده‌ای؛"

فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِحْرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١٢٠﴾

۱۱۰. ولی شما آنان را مسخره می‌کردید تا جایی که [سرگرم‌شدن به تمسخر آنان] ذکر [و عبادت] مرا از یادتان برد و همچنان به آنان می‌خندیدید.

إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿١٢١﴾

۱۱۱. امروز من آنان را از آن رو که شکیبایی کردند پاداش می‌دهم. آری، ایشانند که رستگارانند.»

قُلْ كَمْ لَبِئْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١٢٢﴾

۱۱۲. [الله به دوزخیان] می‌فرماید: «چند سال در زمین به سر بردید؟»

قَالُوا لَبِئْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسَلِّ الْعَادِينَ ﴿١٢٣﴾

۱۱۳. می‌گویند: «یک روز، یا بخشی از یک روز را به سر بردیم. از حسابگران [که حساب روز و سال را نگه می‌دارند] بپرس.»

قُلْ إِنْ لَّبِئْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٢٤﴾

۱۱۴. [الله] می‌فرماید: «[آری،] اگر می‌دانستید، جز اندکی [در دنیا] به سر نبردید.»

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾

۱۱۵. آیا پنداشته‌اید که شما را بیهوده آفریده‌ایم و به سوی ما بازگردانده نمی‌شوید؟

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾

۱۱۶. بلندمرتبه [و بزرگ] است الله [که] فرمانروای حق است. هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست [و] پروردگارِ عرشِ گرانقدر است.

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾

۱۱۷. و هرکس معبود دیگری با الله بخواند، یقیناً هیچ دلیلی بر [حقانیت] آن نخواهد داشت؛ و حسابِ او با پروردگارش خواهد بود. بی‌تردید، کافران رستگار نمی‌شوند.

وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٨﴾

۱۱۸. و [ای پیامبر،] بگو: «پروردگارا، [گناهانم را] ببخشای و رحم کن و تو بهترین بخشنده‌ای».

سوره نور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [این] سوره‌ای است که آن را نازل کرده‌ایم و [عمل به احکام] آن را واجب نموده‌ایم و آیات روشنی در آن نازل کرده‌ایم؛ باشد که پند گیرید.

۲. هر یک از زن و مرد زناکار را صد تازیانه بزنید و اگر به الله و روز آخرت ایمان دارید، نباید در [اجرای احکام] دین الله نسبت به آن دو [نفر] دلسوزی [و مهربانی بی‌دلیل] داشته باشید؛ و باید گروهی از مؤمنان بر مجازاتشان گواه باشند.

۳. مرد زناکار جز با زن زناکار یا مشرک ازدواج نمی‌کند و زن زناکار را [نیز] جز مرد زناکار یا مشرک به ازدواج خود در نمی‌آورد؛ و این [ازدواج] بر مؤمنان حرام است.

۴. و کسانی که [مردان و] زنان پاکدامن را [به زنا] متهم می‌کنند و چهار شاهد [بر ادعای خود] نمی‌آورند، آنان را هشتاد تازیانه بزنید و هرگز شهادتشان را [در هیچ موردی] نپذیرید؛ و اینانند که نافرمانند.

۵. مگر کسانی که بعد از آن [تهمت،] توبه کنند و [رفتار گذشته خود را] اصلاح [و جبران] نمایند؛ بی‌تردید، الله آمرزنده مهربان است.

۶. و کسانی که همسران خود را [به زنا] متهم می‌کنند و شاهدی جز خویشان [بر این ادعا] ندارند، هر یک از آنان باید چهار بار به الله سوگند یاد کند که قطعاً راست می‌گوید.

۷. و پنجمین بار [شوهر بگوید] که لعنت الله بر او باد اگر دروغگو باشد.

۸. و کیفر زن در صورتی برداشته می‌شود که چهار بار به الله سوگند یاد کند که آن مرد قطعاً دروغگوست.

۹. و پنجمین بار [بگوید] که خشم الله بر او باد اگر [شوهرش] راست گفته باشد.

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾

الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَدَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦﴾

وَالْخَمِيسَةُ أَنْ لَعْنَتُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٧﴾

وَيَدْرُؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾

وَالْخَمِيسَةُ أَنْ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٩﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ
حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

۱۰. و [ای مردم]، اگر بخشش و رحمت الله بر شما نبود و اینکه الله توبه‌پذیر حکیم است، [قطعاً گرفتار عذاب می‌شدید].

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا
لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ
مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾

۱۱. [ای مؤمنان]، بی‌تردید کسانی که آن تهمت بزرگ را [در بارهٔ مادر مؤمنان، عایشه] مطرح کردند، گروهی از خود شما هستند. گمان نکنید که این [ماجرا] برای شما شر است؛ بلکه خیری برایتان در آن [نهفته] است. برای هر یک از آنان [که در این شایعه‌پراکنی نقش داشته] کیفر گناهی است که مرتکب شده است؛ و برای آن کسی از آنان که بخش بزرگ آن [تهمت] را به عهده دارد [= عبدالله بن اُبی بن سلول]، عذاب بزرگی [در پیش] است.

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ
خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾

۱۲. چرا هنگامی که این [بهتان] را شنیدید، مردان و زنان مؤمن گمان نیک به خود نبردند و نگفتند: «این تهمتی [بزرگ و] آشکار [به همسر پیامبر] است»؟

لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ
فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٣﴾

۱۳. چرا چهار شاهد بر آن نیاوردند؟ پس چون شاهدان را نیاوردند، آنانند که نزد الله دروغگو هستند.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

۱۴. و اگر بخشش و رحمت الله در دنیا و آخرت نبود، قطعاً به کیفر آنچه به آن پرداختید، به عذابی [سخت و] بزرگ گرفتار می‌شدید.

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ
لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾

۱۵. آنگاه که آن [شایعه] را از زبان یکدیگر می‌شنیدید و سخنی را دهان‌به‌دهان نقل می‌کردید که هیچ آگاهی [و] یقینی [در بارهٔ آن نداشتید و آن را ساده و کوچک] می‌پنداشتید؛ در حالی که آن [تهمت]، نزد الله بسیار بزرگ است.

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا
سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

۱۶. چرا هنگامی که آن را شنیدید نگفتید: «سزاوار نیست که این [سخن وقیح] را بر زبان آوریم. [پروردگارا]، تو منزهی؛ این دروغ بزرگی است»؟

يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾

۱۷. الله شما را پند می‌دهد که اگر مؤمن هستید، هرگز این [کار] را تکرار نکنید.

وَيَبِّئُ اللَّهُ لَكُمْ الْأَيَّتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾

۱۸. و الله آیات [خود] را برای شما بیان می‌کند و الله دانای حکیم است.

إِنَّ الَّذِينَ يُجِبُونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا

۱۹. کسانی که دوست دارند زشتکاری در میان مؤمنان رایج گردد، قطعاً در دنیا و آخرت عذابی دردناک [در پیش] دارند؛ و الله [حقایق و مصالح را] می‌داند و شما نمی‌دانید.

تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَعُوفٌ
رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

۲۰. و اگر بخشش و رحمت الله بر شما نبود و اینکه الله دلسوز مهربان است، [قطعاً مجازات سختی در انتظارتان بود].

*يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِّنْ
أَحَدٍ أَبَدًا وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿٢١﴾

۲۱. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در راه‌های شیطان گام نگذارید؛ و هرکس راه‌های شیطان را می‌پوید، [بداند که] او تنها به زشتکاری و اعمال ناپسند فرمان می‌دهد؛ و اگر بخشش و رحمت الله بر شما نبود، هرگز هیچ یک از شما [از گناهان] پاک نمی‌شد؛ ولی الله هر کس را که بخواهد پاک می‌کند؛ و الله شنوای داناست.

۲۲. افرادی از شما که برتری [ایمانی] و وسعت [مالی] دارند، نباید سوگند یاد کنند که به خویشاوندان و نیازمندان و مهاجران در راه الله [که مرتکب گناه شده‌اند] چیزی ندهند. آنان باید عفو کنند و [از گناه دیگران] چشم ببوشند. آیا دوست ندارید که الله [نیز] شما را ببخشد؟ و الله آمرزنده مهربان است.

وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَن يُؤْتُوا أُولِي
الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِيَعْفُوا
وَلِيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٢٢﴾

۲۳. کسانی که زنان پاکدامن بی‌خبر [از فحشا و] مؤمن را [به زنا] متهم می‌کنند، در دنیا و آخرت از رحمت الله دور گشته‌اند؛ و [در آخرت] عذابی بزرگ [در پیش] دارند.

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعُنُوا
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾

۲۴. روزی که زبان‌ها و دست‌ها و پاهایشان درباره آنچه می‌کردند [و می‌گفتند] علیه آنان گواهی می‌دهند.

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

۲۵. آن روز، الله جزای واقعی آنان را بی‌کم‌وکاست می‌دهد و خواهند دانست که الله همان حق آشکار است.

يَوْمَئِذٍ يُوفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقِّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ
الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾

۲۶. زنان پلید برای مردان پلیدند و مردان پلید [نیز] برای زنان پلیدند؛ و زنان پاک از آن مردان پاکند و مردان پاک [نیز] از آن زنان پاکند. اینان از آنچه [ناپاکان درباره‌شان] می‌گویند، مبرا هستند [و] آمرزش [الهی] و روزی ارزشمندی [در پیش] دارند.

الْحَيِّثُكَ لِلْحَيِّثِينَ وَالْحَيِّثُونَ لِلْحَيِّثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ
لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا
يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾

۲۷. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به خانه‌هایی جز خانه‌های خود وارد نشوید؛ مگر اینکه اجازه بگیرید و بر اهل آن [خانه] سلام کنید. این [کار]، برای شما بهتر است؛ باشد که پند بگیرید.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ
تَسْتَأْذِنُوا ۖ وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

۲۸. اگر کسی را در آن [خانه] نیافتید، وارد نشوید تا به شما اجازه داده شود؛ و اگر به شما گفته شد: «برگردید»، پس برگردید؛ [چرا که] این [کسب اجازه،] برای شما شایسته‌تر است؛ و الله به آنچه می‌کنید داناست.

۲۹. بر شما گناهی نیست که به خانه‌های غیرمسکونی [و مکان‌های عمومی] که در آنجا [احتیاج یا] بهره‌ای دارید وارد شوید؛ و الله آنچه آشکار می‌سازد و آنچه پنهان می‌دارد [همه را] می‌داند.

۳۰. [ای پیامبر،] به مردان مؤمن بگو چشمان خود را [از نگاه به نامحرم] فروگیرند و پاکدامنی پیشه کنند. این [کار] برای آنان پاکیزه‌تر است. بی‌تردید، الله به آنچه انجام می‌دهند آگاه است.

۳۱. و به زنان مؤمن [نیز] بگو چشمان خود را [از نگاه به نامحرم] فروگیرند و پاکدامنی ورزند و زیور [و آرایش] خود را آشکار نکنند؛ مگر آنچه [به صورت طبیعی] نمایان است؛ و باید روسری خود را بر سینه بیفکنند [تا موها و چهره‌ها و سینه‌هایشان پوشیده گردد] و زینت خود را آشکار نسازند، مگر برای شوهر یا پدر یا پدرشوهر یا پسر خود یا پسر شوهرشان یا برادر یا پسر برادر یا پسر خواهر یا زنان [همکیش] خود یا کنیزان و بردگانشان یا خویشاوندانی که [دیگر،] نیاز و تمایلی به زنان ندارند یا کودکانی که از مسایل جنسی زنان آگاهی نیافته‌اند؛ همچنین [هنگام راه رفتن] پاهای خود را [چنان بر زمین] نکوبند که [صدای] زینت‌هایی که [زیر لباس] پنهان کرده‌اند [= خلخال] آشکار شود؛ و ای مؤمنان، همگی به سوی الله توبه کنید؛ باشد که رستگار گردید.

۳۲. [ای مؤمنان،] مردان و زنان مجرد خود را همسر دهید و غلامان و کنیزان را که شایستگی دارند [نیز همسر دهید]. اگر آنان فقیر [و تنگدست] باشند، الله از بخشش [و لطف] خویش بی‌نیازشان می‌سازد؛ و الله گشایشگر آگاه است.

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ
وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ
فِيهَا مَتَعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَرِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ
ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضُنَ مِنْ أَبْصَرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ
فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِحُمْرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ
ءَابَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ
إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّبِيعِينَ غَيْرِ أُولِي الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ
أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا
يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَىٰ
اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

وَأَنْكِحُوا الْأَيْمَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ
وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾

۳۳. کسانی که [شرایط و امکانات] ازدواج ندارند، باید پاکدامنی پیشه کنند تا الله آنان را از بخشش خویش بی‌نیاز نماید؛ و بردگانی که خواستار بازخريد [و آزادی خویش] هستند، اگر [توانایی پرداخت مال و] شایستگی در آنان می‌بینید، [درخواستشان را] بپذیرید و از ثروتی که الله به شما عطا کرده است، [مقداری] به آنان ببخشید [تا به آزادی‌شان کمک کنید]. همچنین کنیزانتان را که می‌خواهند پاکدامن باشند، به زنا وادار نکنید تا بهره [ناچیز] زندگی دنیا را به دست آورید؛ و اگر کسی آنان را [به این کار] وادار نماید، الله پس از مجبورشدنشان قطعاً [نسبت به آنان] آمرزنده [و] مهربان است.

۳۴. و به راستی، آیاتی روشن‌گر و داستانی از زندگی پیشینیان و پندی برای پرهیزگاران به سوی شما نازل کرده‌ایم.

۳۵. الله نور آسمان‌ها و زمین است. مثل نور او همانند چراغدانی است که درونش چراغی [افروخته] است [و] آن چراغ در شیشه‌ای قرار دارد [و] آن شیشه گوی‌ستاره‌ای درخشان [و روشنایی‌بخش] است. این چراغ، با [روغن] درخت پربرتک زیتون افروخته می‌شود که نه شرقی است و نه غربی [و خورشید همواره بر آن می‌تابد]. روغنش [چنان زلال است که] نزدیک است بدون تماس با آتش شعله‌ور گردد. نوری است افزون بر نور. [قلب مؤمن نیز با نور هدایت این‌گونه روشن می‌شود] و الله هر کس را بخواهد به نور خویش هدایت می‌کند؛ و الله برای مردم مثل‌ها می‌زند؛ و الله به همه چیز داناست.

۳۶. [این چراغ هدایت،] در مساجد است که الله امر کرده است تا [قدر و منزلتشان] گرامی داشته شود و نامش در آنها برده شود [و] در آنجا بامدادان و شامگاهان او را به پاکی بستایند.

۳۷. مردانی که هیچ تجارت و خرید و فروشی آنان را از یاد الله و برپا داشتن نماز و پرداخت زکات غافل نمی‌کند [و] از روزی که دل‌ها و چشم‌ها در آن دگرگون می‌شود بیم دارند.

۳۸. تا الله بر اساس نیکوترین کردارشان به آنان پاداش دهد و از فضل خود [نیز] بر پاداششان بیفزاید و الله به هر کس که بخواهد، بی‌حساب روزی می‌دهد.

وَلَيْسَتَعْفِيفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُعْطِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَالَّذِينَ يَبْتُغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۗ وَعَأْتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي ءَاتَاكُمْ ۗ وَلَا تُكْرِهُوا فَتِيَّتَكُمْ عَلَى الْبِعَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِيَبْتُغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَمَنْ يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ ءَايَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾

ۗاللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُّورٌ عَلَى نُورٍ ۗ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَبَضْرِبُ اللَّهِ الْأَمْثَلُ لِلنَّاسِ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا أَسْمُهُ ۗ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٣٦﴾

رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ ۗ وَالْأَبْصُرُ ﴿٣٧﴾

لِيَجْزِيََهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

۳۹. و کسانی که کفر ورزیدند، اعمالشان همچون سرابی در بیابانی هموار است که [از دور، انسان] تشنه آن را آب می‌پندارد تا آنکه نزدیکش می‌شود [و] چیزی نمی‌یابد و [اعمال کافر نیز سرابی است که سودی برایش ندارد و در عوض،] الله را نزد خویش می‌یابد که حسابش را به طور کامل می‌دهد؛ و الله در حسابرسی سریع است.

۴۰. یا [اعمالش] همچون تاریکی‌هایی در دریای ژرف است که موجی آن را می‌پوشاند و بر فراز آن، موجی دیگر است [و] بر فرازش ابری [تاریک] قرار دارد. تاریکی‌هایی است یکی بر فراز دیگری؛ [چنان که] اگر [شخص گم‌گشته] دست خود را بیرون آورد، ممکن نیست آن را ببیند. و کسی که الله نوری [از هدایت] برایش قرار نداده باشد، [هیچ هدایت و] نوری برایش نیست.

۴۱. آیا ندیدی هر که [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است و [حتی] پرندگان پرگشوده [در آسمان، همگی] الله را به پاکی می‌ستایند. هر یک از آنان نیایش و ستایش خویش را می‌داند و الله به آنچه می‌کنند آگاه است.

۴۲. و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن الله است و بازگشت [همه] به سوی الله است.

۴۳. آیا ندیدی که الله ابرهایی را به آرامی می‌راند، سپس بین [اجزای] آن پیوند می‌دهد، آنگاه توده انبوهی پدید می‌آورد، پس قطره‌های باران را می‌بینی که از میانش تراوش می‌کند؛ و از کوه‌هایی [از انبوه ابرها] که در آسمان است دانه‌های تگرگ فرومی‌بارد؛ آنگاه آن را به هر کس که بخواهد فرومی‌ریزد و از هر کس که بخواهد بازمی‌دارد. نزدیک است درخشندگی برفش چشم‌ها را [از بین] ببرد.

۴۴. الله شب و روز را می‌گرداند [و پیاپی می‌آورد]. یقیناً در این [گردش،] عبرتی برای اهل بصیرت است.

۴۵. و الله هر موجود زنده‌ای را [ابتدا] از آب آفرید؛ برخی از آنها بر شکم خود می‌روند و برخی بر دو پا راه می‌روند و برخی از آنها بر چهار [پا] راه می‌روند. الله هر چه بخواهد می‌آفریند. بی‌تردید، الله بر همه چیز تواناست.

۴۶. به راستی که [ما] آیات روشننگری نازل کردیم و الله هر کس را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيَعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَقَفَهُ حِسَابُهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾

أَوْ كظلماتٍ في بحرٍ لَّجِيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلَمَتْ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكِدْ يَرِبَهَا ۗ وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَفَّتْ كُلُّ قَدِّ عِلْمَ صَلَاتِهِ ۗ وَتَسْبِيحُهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزِجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِّن خِلَالِهِ ۗ وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ ۗ عَن مَّن يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ ۗ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَرِ ﴿٤٣﴾

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٤٤﴾

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ ۖ فَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ ۗ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ ۗ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ ۗ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ ۗ وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾

۴۷. و [منافقان] می‌گویند: «به الله و پیامبر [او] ایمان آوردیم و [از فرمانشان] اطاعت کردیم»؛ اما پس از این [ادعا]، گروهی از آنان رویگردان می‌شوند و اینان [در حقیقت] مؤمن نیستند.

۴۸. و هنگامی که به سوی الله و پیامبرش فراخوانده می‌شوند تا در میانشان داوری کند، ناگاه گروهی از آنان رویگردان می‌شوند.

۴۹. و اگر حق با آنان باشد، مطیعانه [و فروتنانه] به سوی او می‌آیند.

۵۰. آیا در دل‌هایشان بیماری [نفاق] است یا [درباره رسالتش] تردید دارند؟ یا می‌ترسند که الله و پیامبرش بر آنان ستم کنند؟ [نه]، بلکه آنان خود ستمکارند.

۵۱. سخن مؤمنان - هنگامی که به سوی الله و پیامبرش فراخوانده می‌شوند تا میانشان داوری کند - فقط این است که می‌گویند: «شنیدیم و اطاعت کردیم»؛ و اینان همان رستگارانند.

۵۲. و هر کس از الله و پیامبرش اطاعت کند و از الله بترسد و از [نافرمانی] او بپرهیزد، اینان کامیابند.

۵۳. [منافقان] با سخت‌ترین سوگندهایشان به الله سوگند یاد کردند که اگر به آنان فرمان دهی، [برای جهاد] رهسپار می‌شوند. بگو: «سوگند یاد نکنید. اطاعت [و سخنان دروغتان] شناخته شده است. بی‌تردید، الله از آنچه می‌کنید آگاه است».

۵۴. بگو: «از الله و پیامبر اطاعت کنید؛ اگر سرپیچی کردید، پیامبر مسئول چیزی است که بر او تکلیف شده [= ابلاغ وحی] و شما نیز مسئول چیزی هستید که به آن تکلیف شده‌اید؛ اما اگر از او اطاعت کنید، هدایت می‌شوید؛ و پیامبر وظیفه‌ای جز رساندن آشکار [وحی] ندارد».

وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾

وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾

أَفِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحْيِفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾

﴿وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوا طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾﴾

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حَمَلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾

۵۵. الله به افرادی از شما که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، وعده داده است که قطعاً آنان را در زمین جانشین [مشرکان] می‌سازد؛ همان گونه که کسانی را که پیش از آنان بودند [نیز] جانشین [کافران و ستمگران] نمود؛ و [فرموده است] دینشان را که برای آنان پسندیده است، حتماً برایشان استوار [و پیروزمند] می‌سازد و یقیناً ترسشان را به آرامش و امنیت تبدیل می‌کند؛ [چرا که] تنها مرا عبادت می‌کنند و چیزی را با من شریک نمی‌سازند؛ و هر کس از این پس کفر بورزد، اینانند که نافرمانند.

۵۶. و نماز برپا دارید و زکات پردازید و از پیامبر اطاعت کنید؛ باشد که مورد رحمت قرار گیرید.

۵۷. [ای پیامبر]، هرگز مپندار کسانی که کفر ورزیدند، ناتوان‌کننده [ی الله] در زمینند [و می‌توانند از مجازات الهی بگریزند]. جایگاه اینان آتش است و چه بد بازگشتگاهی است!

۵۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بردگانتان و کسانی از [کودکان] شما که به [سن] بلوغ نرسیده‌اند، باید در سه وقت از شما اجازه [ورود] بگیرند: پیش از نماز صبح و نیمروز - هنگامی که لباس‌هایتان را بیرون می‌آورید - و پس از نماز عشاء. [این] سه [وقت]، هنگام خلوت شماست. جز این [سه وقت]، بر شما و بر آنان هیچ گناهی نیست [که بدون اجازه وارد شوند؛ چرا که] آنان پیرامونتان در رفت و آمدند [و] با یکدیگر [معاشرت می‌کنند]. الله اینچنین آیات [خود] را برایتان بیان می‌کند؛ و الله دانای حکیم است.

۵۹. و هنگامی که کودکانتان به [سن] بلوغ رسیدند، باید [برای ورود به خانه‌های دیگران] اجازه بگیرند؛ همانگونه که اشخاصی که پیش از آنان [به سن بلوغ رسیده بودند]، اجازه می‌گرفتند. الله اینچنین آیاتش را برایتان بیان می‌کند؛ و الله دانای حکیم است.

۶۰. و بر زنان [یائسه و] از کار افتاده‌ای که [دیگر میل و امید زناشویی ندارند، گناهی نیست که پوشش [سر و صورت] خویش را کنار گذارند، [به شرط آنکه آرایش و زینتی را آشکار نکنند؛ و اگر عفت بورزند] و خود را [پوشانند] برایشان بهتر است؛ و الله شنوای داناست.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿٥٥﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمُ مِنَ النَّارِ وَلَيْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَسْتَأْذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِّن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهْرِ وَمِن بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوْفُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنكُمْ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَن يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَن يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

۶۱. بر [افراد] نابینا و لنگ و بیمار [که از تکالیف اجتماعی - همچون جهاد - معاف شده‌اند] گناهی نیست و [همچنین] بر خود شما گناهی نیست که از خانه‌های خود [یا فرزندان و همسرانتان، غذایی] بخورید یا از خانه‌های پدرانتان یا خانه‌های مادرانتان یا خانه‌های برادرانتان یا خانه‌های خواهرانتان یا خانه‌های عموهائیتان یا عمه‌هایتان یا خانه‌های دایی‌هایتان یا خانه‌های خاله‌هایتان یا خانه‌ای که کلیدش در اختیار شماست یا [از خانه‌های] دوستانتان. [نیز] بر شما گناهی نیست که دسته‌جمعی یا جداگانه [غذا] بخورید؛ و هنگامی که به خانه‌ها وارد می‌شوید، به یکدیگر سلام کنید که درودی مبارک [و] پسندیده از سوی الله است. الله این گونه آیات [خویش] را برایتان به روشنی بیان می‌کند؛ باشد که بیندیشید.

۶۲. مؤمنان [واقعی] کسانی هستند که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند و هنگامی که برای [اجرای یک] امر اجتماعی با او [= پیامبر] همراه هستند، تا از وی اجازه نگرفته‌اند، [از جمع] خارج نمی‌شوند. بی‌تردید، کسانی که از تو اجازه می‌گیرند، آنان کسانی هستند که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند. پس اگر برای انجام برخی کارهای [مهم] خود از تو اجازه می‌خواهند، به هر یک از آنان که می‌خواهی اجازه بده و از الله برایشان آمرزش بخواه. به راستی که الله آمرزندهٔ مهربان است.

۶۳. [ای مؤمنان] آنگونه که یکدیگر را [با نام خودتان یا با نام پدرانتان] صدا می‌زنید، پیامبر را [با نام خودش یا با نام پدرش] صدا نزنید [نگویید: ای محمد، ای پسر عبدالله، بلکه بگویید: ای رسول الله، ای نبی الله]. یقیناً الله افرادی از شما را که پشت دیگران پنهان می‌شوند و مخفیانه [از نزد پیامبر] می‌گریزند [به خوبی] می‌شناسد. پس کسانی که از فرمانش سرپیچی می‌کنند، باید بترسند از اینکه اندوه و بلایی بر سرشان بیاید یا به عذابی دردناک گرفتار شوند.

۶۴. آگاه باشید! بی‌تردید، آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن الله است و یقیناً او می‌داند که شما [بر چه کار و] در چه حالی هستید؛ و روزی که [بندگان] به سویش بازگردانده می‌شوند، آنان را از آنچه [در دنیا] کرده‌اند آگاه می‌سازد؛ و الله به همه چیز داناست.

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مَفَاحِشَ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ بَيَّنَّ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا أَسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَسْتَلُونُ مِنْكُمْ لَوْأَدَّاءً فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

سوره فرقان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. پربركت [و بزرگوار] است ذاتی که قرآن را [که جداکننده حق و باطل است] بر بنده اش نازل کرد تا بیم‌دهنده جهانیان باشد.

۲. همان ذاتی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست و فرزندی [برای خویش] برگزیده است و در فرمانروایی، هیچ شریکی ندارد و همه چیز را آفریده است و اندازه هر چیز را - چنان که مناسب می‌باشد- تدبیر نموده است.

۳. و [مشرکان] به جای او [= الله] معبودانی برگزیده‌اند که چیزی نمی‌آفرینند و خود آفریده می‌شوند و مالک هیچ زبان و سودی برای خود نیستند و [نیز] مالک مرگ و زندگی و [قادر به] برانگیختن [مردگان] نیستند.

۴. و کسانی که کفر ورزیدند گفتند: «این [قرآن] جز دروغی نیست که [محمد خودش] بافته است و گروهی دیگر او را بر این [کار] یاری داده‌اند». حقا که آنان [با این سخن] به ستم و دروغ بزرگی روی آورده‌اند.

۵. و [کافران] گفتند: «این قرآن، همان [افسانه‌های خیالی] پیشینیان است که [محمد] آن را رونویسی کرده است و هر بامداد و شامگاه بر او املا می‌شود».

۶. بگو: «ذاتی آن را نازل کرده است که راز آسمان‌ها و زمین را می‌داند. بی‌تردید، او همواره آمرزنده [و] مهربان است.

۷. و [مشرکان] گفتند: «این چگونه پیامبری است که [همچون مردم عادی] غذا می‌خورد و در بازارها راه می‌رود؟ چرا فرشته‌ای بر او نازل نشده است تا [یاری‌اش کند و] همراه او هشداردهنده باشد؟

۸. یا چرا گنجی [از آسمان] بر او فرود نمی‌آید و یا چرا باغی ندارد که از [میوه‌های] آن بخورد؟» ستمکاران [مشرک] گفتند: «شما جز از مردی جادوشده پیروی نمی‌کنید».

۹. بنگر که چگونه برایت مثل‌ها زدند و گمراه شدند! چنان که نمی‌توانند راهی [به سوی حقیقت] بیابند.

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ①

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ وَتَقْدِيرًا ②

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ③

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخِرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ④

وَقَالُوا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ أَكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمَلَّى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ⑤

قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ⑥

وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا ⑦

أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ⑧

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَلَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ⑨

۱۰. پریبرکت [و بزرگواری] است ذاتی که اگر بخواهد، برایت بهتر از این قرار می‌دهد: باغ‌هایی که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است و [حتی] کاخ‌هایی [باشکوه] برایت پدید می‌آورد.
۱۱. [مشرکان با این سخنان در پی حق نرفتند؛] بلکه قیامت را تکذیب کردند و [ما] برای هر کس که قیامت را دروغ انگارد، آتش سوزان [دوزخ را] مهیا کرده‌ایم.
۱۲. هنگامی که [دوزخ] آنان را از دوردست می‌بیند آوای خشم و خروشی [وحشتناک] از آن می‌شنوند.
۱۳. و چون دست‌وپا بسته [با غل و زنجیر] در جای تنگی از آن [= دوزخ]، انداخته شوند، آنجاست که مرگ [خود] را می‌خواهند.
۱۴. [به آنان گفته می‌شود:] «امروز نه یک بار، بلکه بارها درخواست مرگ کنید».
۱۵. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «این [عذاب دردناک] بهتر است یا بهشت جاودانی که به پرهیزکاران وعده داده شده و پاداش و سرانجام آنان است؟»
۱۶. در آنجا هر چه بخواهند، برایشان [فراهم] است [و] در آن جاودانند. این وعده‌ای است بر [عهده] پروردگارت که [بندگان پرهیزگار، انجامش را] از او خواسته‌اند.
۱۷. و روزی که [همه] آنان و آنچه را که به جای الله عبادت می‌کردند جمع می‌کند و [به معبودان باطل] می‌فرماید: «آیا شما این بندگانم را گمراه کردید یا خود، راه را گم کردند؟»
۱۸. آنان می‌گویند: «تو منزهی؛ شایسته ما نبود که به جای تو [دوستان و] کارسازانی برگزینیم؛ ولی تو آنان و پدرانشان را [از نعمت‌ها] بهره‌مند ساختی تا اینکه یاد [تو] را فراموش کردند و [به این خاطر]، گروهی هلاک شده گشتند».
۱۹. [الله به مشرکان می‌فرماید:] «بی‌تردید، [معبودانتان] ادعای شما را دروغ شمردند. [اکنون] نه می‌توانید [عذاب] را از خود [دور کنید و نه] [از کسی] یاری بجوید؛ و هر یک از شما که [شکر بوزد و به خود] ستم کند، عذابی بزرگ به وی می‌چشانیم».

تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذَلِكَ جَنَّتِ
مَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلْ لَكَ قُصُورًا ﴿١٠﴾

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ
سَعِيرًا ﴿١١﴾

إِذَا رَأَتْهُمْ مِّنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾

وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقْرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ
ثُبُورًا ﴿١٣﴾

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾

قُلْ أَذَلِكُمْ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ
لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا
مَّسْئُولًا ﴿١٦﴾

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ أَأَنْتُمْ
أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾

قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ
مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَعَابَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ
وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا
نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِم مِّنْكُمْ نُدِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾

۲۰. [ای پیامبر،] پیش از تو پیامبران را نفرستادیم، مگر اینکه آنان [نیز] غذا می‌خوردند و [همچون سایر انسان‌ها] در بازارها راه می‌رفتند؛ و ما برخی از شما را وسیله آزمایش برخی دیگر ساختیم [تا روشن شود] آیا شکیبایی می‌کنید؛ و پروردگارت همواره بیناست.

۲۱. کسانی که به دیدار ما [در آخرت] امید ندارند گفتند: «چرا فرشتگانی بر ما نازل نشده‌اند یا [چرا] پروردگاران را نمی‌بینیم؟» بی‌تردید، آنان خود را بزرگ پنداشتند و سرکشی بزرگی کردند.

۲۲. روزی که [کافران] فرشتگان را می‌بینند، هیچ بشارتی برای مجرمان نخواهد بود [بلکه روز کیفر و عذاب است]؛ و [فرشتگان] می‌گویند: «[بهشت] بر شما ممنوع [و حرام] است».

۲۳. و به [بررسی] کارهایشان می‌پردازیم و همه را [همچون] غباری پراکنده می‌سازیم.

۲۴. در آن روز، بهشتیان بهترین جایگاه و نیکوترین استراحتگاه را دارند.

۲۵. و [یاد کن از] روزی که آسمان با ابرهای سپید شکافته می‌شود و فرشتگان [پیاپی به سرزمین محشر] فروفرستاده می‌شوند.

۲۶. در آن روز، فرمانروایی [راستین] از آن [الله] رحمان است و برای کافران روزی دشوار است.

۲۷. و [یاد کن از] روزی که ستمکار، دستانش را [از حسرت] می‌گزد و می‌گوید: «ای کاش من راهی [هماهنگ] با پیامبر برگزیده بودم!

۲۸. ای وای بر من! ای کاش فلان [کافر] را به دوستی نمی‌گرفتم!

۲۹. بی‌تردید، پس از آنکه قرآن [و دعوت پیامبر] به من رسید، او [بود که] مرا به گمراهی کشاند و شیطان همواره انسان را تنها [و خوار] وامی‌گذارد».

۳۰. و پیامبر گفت: «پروردگارا، قوم من این قرآن را رها کرده‌اند».

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ
الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ
فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

* وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا
الْمَلَكُ أَوْ نَرَى رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا
عُنُوتًا كَبِيرًا ﴿٢١﴾

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ
وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٢٢﴾

وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا ﴿٢٣﴾

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٤﴾

وَيَوْمَ تَشْقُقُ السَّمَاءُ بِالْغَمِّمْ وَنُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا ﴿٢٥﴾

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْخَلْقُ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ
عَسِيرًا ﴿٢٦﴾

وَيَوْمَ يَعِضُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ
الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾

يَوَيْلَ لِي لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾

لَقَدْ أَصَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ
لِلْإِنْسَانِ خَدُولًا ﴿٢٩﴾

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ
مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِينَ ۗ وَكَفَىٰ
بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ﴿٣١﴾

۳۱. و اینچنین برای هر پیامبری دشمنی از بدکاران [قومش] قرار دادیم؛ و کافی است که پروردگارت راهنما و یاورت باشد.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً ۚ
كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ ۗ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٢﴾

۳۲. و کسانی که کفر ورزیدند گفتند: «چرا قرآن یکباره بر او نازل نشده است؟» ما این‌گونه [کلام الهی را به مرور نازل] کرده‌ایم تا دلت را با آن [آرام و] استوار گردانیم و آن را به تدریج [بر تو] خوانده‌ایم [تا درک و حفظش آسان باشد].

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ
تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾

۳۳. و [کافران] هیچ [اعتراض و] مثلی برایت نمی‌آورند، مگر آنکه ما [نیز پاسخی] برحق و خوش‌بیان‌تر برایت می‌آوریم.

الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ سُرًّا
مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾

۳۴. کسانی که به‌رودرافتاده به دوزخ کشانده می‌شوند، اینان بدجایگاه‌تر و گمراه‌ترند.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ
وَزِيرًا ﴿٣٥﴾

۳۵. و در حقیقت، ما به موسی کتاب [تورات] دادیم و برادرش هارون را همراهش دستیار ساختیم.

فَقُلْنَا أَذْهَبًا إِلَىٰ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَا لَهُمْ
تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾

۳۶. و گفتیم: «شما دو نفر به سوی قومی بروید که آیات ما را تکذیب کردند؛» پس [چون فرعونیان سرپیچی نمودند] آنان را به شدت نابود ساختیم.

وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَبُوا الرُّسُلَ ۖ أَعْرَفْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ
آيَةً ۗ وَاعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾

۳۷. و قوم نوح را - آنگاه که پیامبران را دروغگو انگاشتند - غرق کردیم و آنان را [نشانه و] عبرتی برای مردم قرار دادیم؛ و عذابی دردناک برای ستمکاران مهیا کرده‌ایم.

وَعَادًا وَثَمُودًا وَأَصْحَابَ الرَّيِّسِ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ
كَثِيرًا ﴿٣٨﴾

۳۸. و [همچنین] قوم عاد و ثمود و اهالی «رَسَّ» [= چاه] و نسل‌های بسیاری را که بین آنان بودند [نابود ساختیم].

وَكَلَّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ ۗ وَكَلَّا تَبَرْنَا تَبِيرًا ﴿٣٩﴾

۳۹. و برای هر یک از آنها مثلاً زدیم و [چون پند نگرفتند،] همه را به شدت از میان بردیم.

وَلَقَدْ آتَوْنَا عَلَىٰ الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمِطِرَتْ مَطَرُ السُّوءِ ۖ أَفَلَمْ
يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤٠﴾

۴۰. و [مشرکان] قطعاً از [سرزمین قوم لوط، همان] شهری که باران بلا بر آن باریده بود گذر کرده‌اند. آیا آن [وبرانه‌های باقی‌مانده از عذاب] را ندیده‌اند؟ [چنین نیست؛] بلکه به زنده شدن [پس از مرگ] امیدی ندارند.

وَإِذَا رَأَوْكَ إِذْ يَتَخَذُونَكَ إِلَّا هُزُؤًا أَلَّذِي الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ
رَسُولًا ﴿٤١﴾

۴۱. و هنگامی که تو را می‌بینند، فقط به تمسخر می‌گیرند [و می‌گویند:] «آیا این همان کسی است که الله او را به پیامبری فرستاده است؟»

۴۲. اگر بر [عبادت] معبودانمان [شکیبایی و] پایداری نمی‌کردیم، نزدیک بود [محمد] ما را از [راه] آنها گمراه کند؛ و [لی] آنگاه که عذاب [الهی] را ببینند، خواهند دانست چه کسی گمراه‌تر [بوده] است.

۴۳. آیا کسی را که هوای نفسش را معبود خود کرده است دیده‌ای؟ آیا تو [می‌توانی] نگهبان [ایمان] او باشی؟

۴۴. آیا می‌پنداری بیشتر آنان می‌شنوند یا می‌فهمند؟ آنان جز همانند چهارپایان نیستند؛ بلکه گمراه‌ترند.

۴۵. آیا [آفرینش] پروردگارت را ندیده‌ای که چگونه سایه را گسترانده است و اگر می‌خواست، آن را ثابت می‌نمود؟ آنگاه [تغییر جایگاه] خورشید [نسبت به زمین] را دلیل [گسترش و حرکت] آن [سایه] قرار دادیم.

۴۶. سپس [با تغییر ارتفاع خورشید، سایه را کوتاه می‌کنیم و] آن را اندک‌اندک به سوی خویش بازمی‌گیریم.

۴۷. و او تعالی است که شب را [با تاریکی فراگیرش] پوششی برای شما قرار داد و خواب را مایه آسایش و روز را هنگام برخاستن [و کار و تلاش] ساخت.

۴۸. و اوست که پیش از [باران] رحمتش بادها را بشارت‌بخش فرستاد و از آسمان آبی پاک [و پاک‌کننده] فروفرستادیم.

۴۹. تا با آن [آب]، سرزمین [خشک و] مُرده را زنده گردانیم و چهارپایان و انسان‌های بسیاری را که آفریده‌ایم سیراب سازیم.

۵۰. و به راستی، آن [دلایل و نشانه‌های قدرت الهی] را به صورت‌های گوناگون بیان کردیم تا پند گیرند؛ ولی بیشتر مردم جز [انکار و] ناسپاسی نکردند.

۵۱. و اگر می‌خواستیم، در هر دیاری بیم‌دهنده‌ای برمی‌انگیزیم.

۵۲. پس [ای پیامبر]، از کافران اطاعت نکن و به وسیله قرآن به جهادی بزرگ با آنان برخیز [و در این راه شکیا باش].

إِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلَّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾

أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا ﴿٤٣﴾

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِيَأْسَ وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾

لِيُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾

فَلَا تُطِيعُ الْكُفْرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾

۵۲. و او همان ذاتی است که دو دریا را به هم آمیخت: این یکی خوشگوار و شیرین است و آن یکی بسیار شور و تلخ؛ و در میان آن دو مانعی نفوذناپذیر قرار داد [تا با هم نیامیزند].

۵۴. و اوست که انسان را از آب [منی] آفرید و او را دارای [پیوند] نسبی و سببی گردانید؛ و پروردگارت همواره تواناست.

۵۵. و [مشرکان] به جای الله چیزی را عبادت می‌کنند که نه به آنان سودی می‌بخشد و نه زینتی می‌رساند؛ و کافر در برابر پروردگارش، پیوسته پشتیبان [شیطان] است.

۵۶. و [ای پیامبر]، ما تو را جز بشارت‌بخش و بیم‌دهنده نفرستادیم.

۵۷. بگو: «من [در برابر رسالت] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم؛ مگر کسی که بخواهد راهی به سوی پروردگارش برگزیند [و همین برایم کافی است].»

۵۸. و بر [پروردگاری] زنده‌ای که هرگز نمی‌میرد توکل کن و او را با ستایش به پاکی یاد کن؛ و همین بس که او به گناهان بندگانش آگاه است.

۵۹. [همان] ذاتی که آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آنهاست در شش روز آفرید، سپس [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت. [او الله] رحمان است؛ پس در مورد او از کسی که آگاه است بپرس [و او نیز کسی جز الله نیست].

۶۰. و هنگامی که به آنان گفته شود: «برای [الله] رحمان سجده کنید»، می‌گویند: «رحمان کیست؟ آیا [قرار است] بر هر چه تو امر می‌کنی سجده بریم؟» و [این دعوت تو، دوری از حق و] نفرتشان را می‌افزاید.

۶۱. پربرت [و بزرگوار] است آن ذاتی که در آسمان، منزلگاه‌هایی [برای ستارگان] قرار داد و در [میان] آنها خورشیدی [درخشان و روشنایی‌بخش] و ماهی تابان پدید آورد.

۶۲. و او تعالی است که شب و روز را در پی یکدیگر قرار داد، برای هر کس که بخواهد [از تدبیر الهی] پند گیرد یا سپاسگزار باشد.

* وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٥٢﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٧﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۗ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ﴿٥٨﴾

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسَلِّ بِهِ خَيْرًا ﴿٥٩﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦٠﴾

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾

۶۲. و بندگان [مؤمن و شایسته] رحمان، کسانی هستند که با فروتنی [و متانت] بر زمین راه می‌روند و هنگامی که جاهلان [یا سخنان ناپسند] آنان را مورد خطاب قرار دهند، [به جای تلافی، به نیکی پاسخ دهند و] گویند: سلام [و با بی‌اعتنایی درگذرند].

۶۴. و کسانی که برای پروردگارشان، در حال سجده و قیام، شب‌زنده‌داری می‌کنند.

۶۵. و کسانی که می‌گویند: «پروردگارا، عذاب دوزخ را از ما بازگردان [که] بی‌تردید، عذابش [سخت و] پایدار است.

۶۶. حقا که دوزخ جایگاه و اقامتگاه بدی است».

۶۷. و [مؤمنان] کسانی هستند که چون انفاق می‌نمایند، نه زیاده‌روی می‌کنند و نه سختگیری؛ و بین این دو [حالت، راه] اعتدال پیش می‌گیرند.

۶۸. و کسانی که معبودی دیگر با الله نمی‌خوانند و کسی که الله [کشتنش را] حرام کرده است، جز به حق نمی‌کشند و زنا نمی‌کنند؛ و هر کس این [گناهان] را مرتکب شود، کیفر گناه [خوبش] را می‌بیند.

۶۹. روز قیامت، عذابش چندین برابر می‌گردد و با خواری در آن [عذاب] جاودان می‌ماند.

۷۰. مگر کسی که توبه کند و ایمان آورد و کاری شایسته انجام دهد؛ اینانند که الله بدی‌هایشان را به نیکی‌ها تبدیل می‌کند و الله همواره آمرزگاری مهربان است.

۷۱. و کسی که توبه کند و کاری شایسته انجام دهد، یقیناً به درگاه الله - چنان که باید و شاید - توبه کرده است.

۷۲. و کسانی [مؤمن هستند] که گواهی دروغ نمی‌دهند [و در مجالس باطل حضور نمی‌یابند] و چون به [کار ناپسند یا] بی‌پروای بر خورد می‌کنند، بزرگوارانه [از کنارش] می‌گذرند [و خود را آلوده نمی‌سازند].

۷۳. و کسانی که چون به آیات پروردگارشان پند داده می‌شوند، [از آن غفلت نمی‌کنند و در برابر قرآن،] چون کران و کوران نیستند.

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٣﴾

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٤﴾

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾

يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخَلْدُ فِيهِ مَهْمًا ﴿٦٩﴾

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٠﴾

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٢﴾

وَالَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾

۷۴. و کسانی که می‌گویند: «پروردگارا، از همسران و فرزندانمان [کسانی را] به ما عطا فرما که [مایه شادی دلها و] روشنی چشمها باشند و ما را پیشوای پرهیزگاران قرار بده».

۷۵. [آری،] اینان به پاس آنکه شکیبایی کرده‌اند، منازل [عالی بهشت] را پاداش می‌گیرند و در آنجا با درود و سلام [فرشتگان] روبرو می‌گردند.

۷۶. در آنجا جاودانند. چه نیکو جایگاه و [چه نیک] اقامتگاهی است!

۷۷. [به کافران] بگو: «اگر عبادت و دعایتان نباشد، پروردگارم اعتنایی به شما ندارد [و ارزشی برایتان قائل نیست]. به راستی، شما [دعوت حق را] تکذیب کردید؛ به زودی [کیفر این کار،] گریبان‌گیرتان خواهد شد».

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾

أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٥﴾

خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾

قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾

سوره شعراء

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- طسّم ﴿١﴾
١. طسّم [= طا. سین. میم].
- تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾
٢. این آیات کتاب روشنگر است.
- لَعَلَّكَ بَخِيعٌ تَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾
٣. گویی می‌خواهی از [اندوه] اینکه [مشرکان] ایمان نمی‌آورند، خود را هلاک کنی.
- إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ﴿٤﴾
٤. اگر بخواهیم، از آسمان نشانه‌ای بر آنان نازل می‌کنیم که در برابرش با فروتنی سر فرود آورند.
- وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنَ الرَّحْمَنِ مُحَدِّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ﴿٥﴾
٥. و هیچ پند تازه‌ای از سوی [الله] رحمان برایشان نمی‌آید، مگر اینکه از آن رویگردانند.
- فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦﴾
٦. به راستی آنان [دعوت پیامبران و عذاب قیامت را] تکذیب کردند؛ به زودی اخبار آنچه مسخره می‌کردند به آنان خواهد رسید.
- أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿٧﴾
٧. آیا به زمین نمی‌نگرند که چه بسیار از هر گونه [گیاه] زیبا [و سودمندی] در آن رویانده‌ایم؟
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾
٨. بی‌تردید، در این [آفرینش،] نشانه‌ای [از قدرت الله بر معاد] است؛ و [لی] بیشتر آنان ایمان نمی‌آورند.
- وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾
٩. و بی‌تردید، پروردگارت شکست‌ناپذیر مهربان است.
- وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ أُنْتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾
١٠. و [یاد کن از] هنگامی که پروردگارت موسی را ندا داد که: «به سوی قوم ستمکار برو»
- قَوْمَ فِرْعَوْنَ أَلَا يَتَّقُونَ ﴿١١﴾
١١. - قوم فرعون - [و به آنان بگو] آیا [از کفر و سرکشی] نمی‌پرهیزند؟»
- قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾
١٢. [موسی] گفت: «پروردگارا، به‌راستی می‌ترسم که مرا تکذیب کنند،
- وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ ﴿١٣﴾
١٣. و دلم [از تکذیب و کفرشان] تنگ می‌گردد و زبانه [به قدر کافی] گویا [و روان] نیست؛ پس [جبرئیل را] به سوی هارون بفرست [تا مرا یاری کند].

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾

۱۴. و آنان [به گمان خویش، قصاص] گناهی بر [گردن] من دارند؛ می ترسم که مرا بکشند».

قَالَ كَلَّا فَاذْهَبَا بِأَيَّتِنَا أَنَا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾

۱۵. [الله] فرمود: «هرگز! [چنین نیست که بتوانند تو را به قتل برسانند. پس تو و هارون] با آیات [و معجزات] ما بروید. یقیناً [با یاری و تایید] با شمایم و [گفتگویتان را] می شنویم.

فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

۱۶. پس نزد فرعون بروید و بگویید: "ما فرستاده پروردگار جهانیان هستیم؛

أَنْ أُرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٧﴾

۱۷. که بنی اسرائیل را همراه ما بفرست"».

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ

۱۸. [فرعون] گفت: «آیا تو را در کودکی میان خویش پرورش ندادیم و سال‌هایی از عمرت را بین ما نبود؟

سِنِينَ ﴿١٨﴾

وَفَعَلْتَ فَعَلْتَكِ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

۱۹. و کار خود را - چنان که خواستی - کردی [و برای یاری مردی از قومت آن مرد قبطی را کشتی]؛ و تو [نسبت به نعمت‌های من] ناسپاسی».

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذًا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٢٠﴾

۲۰. [موسی] گفت: «من آن [کار] را زمانی انجام دادم که از بی‌خبران بودم [نمی‌دانستم مشتی سبب قتل می‌گردد].

فَقَرَّرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا

۲۱. آنگاه چون از شما ترسیدم، فرار کردم. آنگاه پروردگارم به من دانش بخشید و مرا از پیامبران فرار داد.

وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٢﴾

۲۲. و این [چه] نعمتی است که تو بر من منت می‌گذاری که بنی اسرائیل را برده خود ساخته‌ای؟»

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾

۲۳. فرعون گفت: «پروردگار جهانیان کیست؟»

قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ

۲۴. [موسی] گفت: «پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست. اگر اهل یقین هستید [تنها او را عبادت کنید]».

مُوقِنِينَ ﴿٢٤﴾

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾

۲۵. [فرعون] به کسانی که در اطرافش بودند [با تمسخر] گفت: «آیا می‌شنوید [چه می‌گوید]؟»

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ ﴿٢٦﴾

۲۶. [موسی] گفت: «[الله] پروردگار شما و پروردگار نیاکان شماست».

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾

۲۷. [فرعون] گفت: «این پیامبرتان که به سوی شما فرستاده شده، یقیناً دیوانه است».

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

۲۸. [موسی] گفت: «اگر بیندیشید، [خواهید دانست که او] پروردگار مشرق و مغرب و همه چیزهایی است که میان آن دو قرار دارد».

قَالَ لَنْ أُنْخَذَتْ إِلَٰهَا غَيْرِي لِأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾

۲۹. [فرعون پس از ناتوانی از استدلال با موسی] گفت: «اگر معبودی جز من برگزینی، قطعاً تو را زندانی می‌کنم».

قَالَ أَوْلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾

۳۰. [موسی] گفت: «حتی اگر نشانه آشکاری [در مورد رسالتم] برایت آورده باشم؟»

قَالَ فَاتِّبِعْنِي إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾

۳۱. [فرعون] گفت: «اگر راست می‌گویی، آن را بیاور».

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾

۳۲. آنگاه [موسی] عصایش را افکند که ناگهان [به] اژدهایی آشکار [تبدیل] شد.

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ﴿٣٣﴾

۳۳. و دستش را [از گریبان] بیرون آورد و ناگاه در نظر بینندگان سپید [و روشن] بود.

قَالَ لِلْمَلَآئِكَةِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

۳۴. [فرعون] به بزرگان پیرامونش گفت: «حقا که این [مرد،] جادوگری داناست.

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾

۳۵. [او] می‌خواهد شما را با جادویش از سرزمینتان بیرون کند؛ نظرتان چیست؟»

قَالُوا أَرْجَاهُ وَأَحَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾

۳۶. آنان گفتند: «[تصمیم درباره مجازات] او و برادرش را به تأخیر انداز و مأموران جمع‌آوری را به [همه] شهرها بفرست

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾

۳۷. تا هر جادوگر ماهر [و] دانایی را نزدت بیاورند».

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾

۳۸. [چنین کردند، و سرانجام] جادوگران برای وعده‌گاه روز معین گرد آورده شدند.

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

۳۹. و به مردم گفته شد: «آیا شما [نیز] جمع می‌شوید تا [ببینیم برنده کیست]؟»

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْعَالِيِينَ ﴿٤٠﴾

۴۰. امید که اگر جادوگران پیروز شدند، [همگی] از آنان پیروی کنیم».

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِنَّا لَنَا أَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْعَالِيِينَ ﴿٤١﴾

۴۱. وقتی جادوگران آمدند، به فرعون گفتند: «اگر ما پیروز شویم، آیا پاداشی خواهیم داشت؟»

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾

٤٢. او گفت: «آری؛ در آن صورت، قطعاً از نزدیکانم خواهید بود».

قَالَ لَهُم مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْفُونَ ﴿٤٣﴾

٤٣. موسی به آنان گفت: «هر چه [می‌خواهید] بیفکنید، [اکنون] بیفکنید».

فَأَلْقُوا جِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ
الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾

٤٤. آنان ریسمان‌ها و عصاهایشان را افکندند و گفتند: «به عزت فرعون سوگند که ما حتماً پیروزیم».

فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٥﴾

٤٥. سپس موسی عصایش را افکند؛ ناگهان [به ازدهایی تبدیل شد و] آنچه را به دروغ ساخته بودند بلعید.

فَأَلْقَى السَّحْرَةَ سَاجِدِينَ ﴿٤٦﴾

٤٦. آنگاه جادوگران به سجده درافتادند.

قَالُوا ءَأَمَّا رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

٤٧. [و] گفتند: «ما به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم؛

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٤٨﴾

٤٨. پروردگار موسی و هارون».

قَالَ ءَأَمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي
عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ مِمَّنْ خَلْفٍ وَلَأَصْلَبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾

٤٩. [فرعون] گفت: «آیا پیش از آنکه به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟ بی‌تردید، او همان بزرگ‌شماست که به شما جادو آموخته است. به زودی خواهید دانست [که مجازاتان چیست]. یقیناً دست‌ها و پاهایتان را برعکس [یکدیگر از چپ و راست] قطع می‌کنم و همگی‌تان را به دار می‌آویزم».

قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾

٥٠. آنان گفتند: «[در این شکنجه و عذاب] هیچ زیانی نیست. بی‌تردید، ما به سوی پروردگارمان بازمی‌گردیم.

إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَتَنَا أَن كُنَّا أَوَّلَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾

٥١. امیدواریم که پروردگارمان گناهان ما را ببخشد که ما نخستین کسانی هستیم که [از این قوم، به پروردگار موسی] ایمان آورده‌ایم».

* وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِلَيْكُمْ مُتَّبِعُونَ ﴿٥٢﴾

٥٢. و به موسی وحی کردیم که: «بندگانم را شبانه [از مصر] بیرون ببر؛ [زیرا سپاه فرعون] قطعاً در پی شما خواهد آمد».

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٥٣﴾

٥٣. فرعون [چون از ماجرا آگاه گردید] مأموران جمع‌آوری [نیرو] را به شهرها فرستاد.

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾

٥٤. [و اعلام کرد:] اینها [= بنی‌اسرائیل] عده‌ای ناچیزند

وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِطُونَ ﴿٥٥﴾

٥٥. و جداً ما را به خشم آورده‌اند

- وَأِنَّا لَجَمِيعٌ حٰذِرُونَ ﴿٥٦﴾
٥٦. و ما همگی کاملاً [هوشیار و] آمادهٔ پیکاریم».
- فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِّن جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾
٥٧. [سرانجام] آنان را از باغ‌ها و چشمه‌ها [ی سرزمین مصر] بیرون آوردیم
- وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾
٥٨. و از گنج‌ها و خانه‌های مجلل [دور ساختیم].
- كَذٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾
٥٩. اینچنین [کردیم] و بنی‌اسرائیل را وارث آن [ثروت و دارایی] نمودیم.
- فَاتَّبَعُوهُمْ مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾
٦٠. [سپاه فرعون] هنگام طلوع آفتاب به تعقیب آنان پرداختند.
- فَلَمَّا تَرٰٓءَا الْجُمْعَانَ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾
٦١. و چون دو گروه یکدیگر را دیدند، یاران موسی گفتند: «قطعاً [در چنگال فرعونیان] گرفتاریم».
- قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾
٦٢. [موسی] گفت: «هرگز! بی‌تردید، پروردگارم با من است و مرا [به راه نجات] هدایت خواهد کرد».
- فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾
٦٣. به موسی وحی کردیم: «عصایت را به دریا بزن؛ [هنگامی که عصایش را زد، نیل] شکافته شد و هر بخشی [از آن،] همچون کوهی بزرگ گشت.
- وَأَزَلْنَا ثُمَّ الْآخِرِينَ ﴿٦٤﴾
٦٤. و آن گروه دیگر [= فرعون و سپاهش] را به آنجا کشانیدیم.
- وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَّعَهُ ۖ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾
٦٥. و موسی و همهٔ کسانی را که همراهش بودند نجات دادیم.
- ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْآخِرِينَ ﴿٦٦﴾
٦٦. و دیگران را غرق نمودیم.
- إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾
٦٧. قطعاً در این [ماجرای] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و [لی] بیشتر آنان مؤمن نبودند.
- وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾
٦٨. و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است.
- وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرٰٓهِيمَ ﴿٦٩﴾
٦٩. [ای پیامبر،] داستان ابراهیم را بر آنان بازگو.
- إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ ۖ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾
٧٠. هنگامی که به پدر و قومش گفت: «چه چیز را عبادت می‌کنید؟»
- قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَّلُ لَهَا عٰكِفِينَ ﴿٧١﴾
٧١. آنان گفتند: «بُت‌هایی را عبادت می‌کنیم و پیوسته سر بر آستانشان داریم».

۷۲. [ابراهیم] گفت: «آبا وقتی آنها را می‌خوانید، [صدای] شما را می‌شنوند؟»

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمُ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾

۷۳. یا به شما سود و زیان می‌رسانند؟»

أَوْ يَنْفَعُونَكُمُ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾

۷۴. آنان گفتند: «[نه،] ولی پدرانمان را یافتیم که چنین می‌کردند [و از آنها تقلید می‌کنیم].»

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾

۷۵. [ابراهیم] گفت: «آیا دیدید [و دانستید] چیزهایی را که همواره عبادت می‌کردید

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾

۷۶. - [هم] شما و [هم] پدرانتان.

أَنْتُمْ وَعَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾

۷۷. یقیناً [همه] آنها [= معبودان باطل] دشمن [عقیده] توحیدی [من هستند؟ مگر پروردگار جهانیان.

فَأِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٧﴾

۷۸. آن [معبودی] که مرا آفریده و هدایت می‌کند

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾

۷۹. و همان ذاتی که به من غذا می‌دهد و سیراب می‌سازد

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾

۸۰. و هنگامی که بیمار می‌شوم، اوست که شفایم می‌دهد

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾

۸۱. و ذاتی که مرا می‌میراند و [دوباره] زنده‌ام می‌کند

وَالَّذِي يُمَيِّتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨١﴾

۸۲. و ذاتی که امیدوارم روز جزا گناهانم را ببخشد.

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾

۸۳. پروردگارا، به من دانشی [در دین] ببخش و مرا به شایستگان ملحق کن.

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقِّنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾

۸۴. و در آیندگان آوازه‌ای نیک برایم قرار بده.

وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾

۸۵. و مرا از وارثان بهشت پر نعمت بگردان.

وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾

۸۶. و پدرم را بیمارز [که] بی‌تردید در زمره گمراهان بود.

وَأَغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٨٦﴾

۸۷. و روزی که [مردم] برانگیخته می‌شوند، مرا رسوا [و شرمنده] نساز.

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾

۸۸. همان روزی که مال و فرزندان سودی نمی‌بخشد؛

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾

۸۹. مگر کسی که قلبی پاک [و خالی از شرک و نفاق و کینه و ریا] به پیشگاه الله بیاورد».
۹۰. و [آن روز،] بهشت برای پرهیزگاران نزدیک می‌گردد
۹۱. و دوزخ برای گمراهان آشکار می‌شود.
۹۲. و به آنان گفته می‌شود: «[اکنون] کجا هستند آنچه عبادت می‌کردید
۹۳. به جای الله؟ آیا [آنها در برابر عذاب الهی] شما را یاری می‌کنند یا [حتی خود] را یاری می‌دهند؟»
۹۴. پس، آنها [= معبودان باطل] همراه گمراهان در آن [آتش مهیب] افکنده می‌شوند.
۹۵. و [همراه] تمام لشکریان ابلیس.
۹۶. در آنجا [مشرکان] در حال ستیز [با معبودان باطل] می‌گویند:
۹۷. «به الله سوگند که ما در گمراهی آشکاری بودیم.
۹۸. آنگاه که شما را با پروردگار جهانیان برابر می‌دانستیم.
۹۹. و ما را کسی جز مجرمان گمراه نکرد.
۱۰۰. [اکنون] نه هیچ شفاعتگری داریم
۱۰۱. و نه هیچ دوست مهربانی.
۱۰۲. کاش بازگشتی [به دنیا] داشتیم و در زمره مؤمنان قرار می‌گرفتیم».
۱۰۳. قطعاً در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ ولی بیشتر آنان مؤمن نبودند.
۱۰۴. و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیر مهربان است.
۱۰۵. قوم نوح، پیامبران را دروغگو انگاشتند.

- إِلَّا مَنْ أَىَّ اللَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾
- وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾
- وَبَرَزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾
- وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾
- مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾
- فَكُذِّبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٤﴾
- وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾
- قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾
- تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾
- إِذْ نُسَوِّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾
- وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾
- فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾
- وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾
- فَلَوْ أَنْ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾
- وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾
- كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾

إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾

۱۰۶. آنگاه که برادرشان نوح به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾

۱۰۷. به راستی، من پیامبری امین برایتان هستم؛

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٠٨﴾

۱۰۸. پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾

۱۰۹. و من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهده] پروردگار جهانیان است؛

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١١٠﴾

۱۱۰. پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید».

* قَالُوا أَنْتُمْ لَكُمْ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾

۱۱۱. آنان گفتند: «آیا به تو ایمان بیاوریم در حالی که [فقط] فرومایگان از تو پیروی کرده‌اند؟»

قَالَ وَمَا عَلِمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾

۱۱۲. [نوح] گفت: «من به آنچه آنان [در گذشته] می‌کردند چه دانشی دارم؟

إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾

۱۱۳. حساب آنان تنها با پروردگار من است. اگر می‌فهمید [چنین سخن گزافی نگویید].

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾

۱۱۴. و من [هرگز] مؤمنان را طرد نمی‌کنم.

إِن أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾

۱۱۵. من جز بیم‌دهنده‌ای آشکار نیستم».

قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنْتَهَ يَنْوُحْ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾

۱۱۶. آنان گفتند: «ای نوح، اگر [از دعوت] دست برداری، قطعاً سنگسار می‌شوی».

قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾

۱۱۷. او گفت: «پروردگارا، قوم مرا دروغگو انگاشتند؛

فَأَفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

۱۱۸. پس میان من و آنان داوری کن و من و مؤمنانی را که همراهم هستند نجات بده».

فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾

۱۱۹. او و افرادی را که همراهش بودند، در [آن] کشتی آکنده [از انسان و حیوان و کالا] نجات دادیم

ثُمَّ أَعْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾

۱۲۰. و باقی‌ماندگان را غرق کردیم.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾

۱۲۱. قطعاً در این [ماجرای] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و [لی] بیشتر آنان مؤمن نبودند.

۱۲۲. و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیر مهربان است. وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿۱۲۲﴾
۱۲۳. [قوم] عاد [نیز] پیامبران را دروغگو انگاشتند. كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۲۳﴾
۱۲۴. آنگاه که برادرشان هود به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟» إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿۱۲۴﴾
۱۲۵. به راستی، من پیامبری امین برای شما هستم. إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿۱۲۵﴾
۱۲۶. پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿۱۲۶﴾
۱۲۷. و من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهده] پروردگار جهانیان است. وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱۲۷﴾
۱۲۸. آیا بر هر مکان بلندی، بنایی برافراشته می‌سازید [و در آن] بیهوده‌کاری می‌کنید؟! أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿۱۲۸﴾
۱۲۹. و قصرها و قلعه‌هایی محکم و استوار بنا می‌کنید؛ گویی [در دنیا] جاودانید. وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿۱۲۹﴾
۱۳۰. و چون [به کسی] حمله‌ور می‌شوید، [بی‌رحم و] ظالمانه حمله می‌کنید. وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿۱۳۰﴾
۱۳۱. از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿۱۳۱﴾
۱۳۲. و از ذاتی پروا کنید که [نعمت‌هایی چنان فراوان] به شما عطا کرده است که خود، [آنها را بهتر] می‌دانید. وَأَتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿۱۳۲﴾
۱۳۳. او به شما چهارپایان و فرزندان [بسیار] عطا کرده است أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿۱۳۳﴾
۱۳۴. و باغ‌ها و چشمه‌سارها. وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿۱۳۴﴾
۱۳۵. به راستی که من از عذاب روزی بزرگ بر شما می‌ترسم». إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿۱۳۵﴾
۱۳۶. آنان گفتند: «چه ما را پند بدهی یا ندهی، برایمان یکسان است [و از تو اطاعت نمی‌کنیم].» قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَضْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿۱۳۶﴾
۱۳۷. این [آیین ما، همان] روش پیشینیان است إِنَّ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿۱۳۷﴾

وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ﴿١٣٨﴾

۱۳۸. و ما [هرگز] عذاب نخواهیم شد».

فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

۱۳۹. آنان هود را دروغگو انگاشتند؛ ما [نیز] هلاکشان کردیم. قطعاً در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و بیشتر آنان مؤمن نبودند.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾

۱۴۰. و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است.

كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾

۱۴۱. [قوم] ثمود پیامبران را دروغگو انگاشتند.

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾

۱۴۲. آنگاه که برادرشان صالح به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾

۱۴۳. به راستی، من پیامبری امین برایتان هستم.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٤٤﴾

۱۴۴. پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٤٥﴾

۱۴۵. و من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهده] پروردگار جهانیان است.

أَتُنْكِرُونَ فِي مَا هَلُنَّا ءَامِنِينَ ﴿١٤٦﴾

۱۴۶. آیا [می‌پندارید که] شما را در این نعمت‌هایی که اینجاست آسوده رها می‌کنند؟

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾

۱۴۷. در [این] باغ‌ها و چشمه‌سارها

وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾

۱۴۸. و [در کنار این] کشتزارها و نخل‌هایی که میوه‌هایش نرم و رسیده است؟

وَتَنَجِّتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَرِهِينَ ﴿١٤٩﴾

۱۴۹. و [سرمرست و] ماهرانه از کوه‌ها [برای خود] خانه‌هایی می‌تراشید.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٥٠﴾

۱۵۰. از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید.

وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾

۱۵۱. و از اسرافکاران [گناهکار] پیروی نکنید.

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾

۱۵۲. [همان] کسانی که در زمین به فساد می‌پردازند و [خوبستن را] اصلاح نمی‌کنند».

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾

۱۵۳. آنان گفتند: «[ای صالح،] جز این نیست که تو جادوشده‌ای.

مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿١٥٤﴾

۱۵۴. تو جز بشری همانند ما نیستی؛ پس اگر راست می‌گویی، نشانه‌ای [بر پیامبری‌ات] بیاور».

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾

۱۵۵. [صالح] گفت: «این ماده شتری است که سهمی از آب [چشمه] دارد و [روزهای معینی نیز] شما سهمی از آب دارید.

وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾

۱۵۶. پس [کمترین] آزاری به آن نرسانید که عذابِ روزی بزرگ شما را فرامی‌گیرد».

فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا نَدِيمِينَ ﴿١٥٧﴾

۱۵۷. اما آن را پی کردند و [از کرده خود] پشیمان شدند.

فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾

۱۵۸. پس عذاب [الهی] آنان را فروگرفت. بی‌گمان، در این [ماجرای] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و بیشتر آنان مؤمن نبودند.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾

۱۵۹. و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است.

كَذَّبَتْ قَوْمٌ لُوطٌ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾

۱۶۰. قوم لوط [نیز] پیامبران را دروغگو انگاشتند.

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾

۱۶۱. آنگاه که برادرشان لوط به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾

۱۶۲. به راستی، من پیامبری امین برای شما هستم.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٦٣﴾

۱۶۳. پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرْتُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾

۱۶۴. و من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهده] پروردگار جهانیان است.

أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾

۱۶۵. آیا از میان جهانیان، با مردان می‌آمیزید،

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَرْوَاحِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ
قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾

۱۶۶. و همسرانی را که الله برایتان آفریده است رها می‌کنید؟! بلکه شما گروهی متجاوزید.

۱۶۷. آنان گفتند: «ای لوط، اگر [از این امر و نهی] دست بر نداری، قطعاً [از شهر] اخراج می‌شوی».

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهَ يَلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾

۱۶۸. [لوط] گفت: «من دشمن [سرسخت] این کارتان هستم.
۱۶۹. پروردگارا، من و خانواده‌ام را از [عاقبت] آنچه [اینها] انجام می‌دهند نجات ده.»
۱۷۰. ما او و همه خانواده‌اش را نجات دادیم
۱۷۱. مگر پیرزنی که در میان بازماندگان [در عذاب] بود.
۱۷۲. سپس دیگران را نابود کردیم
۱۷۳. و بارانی [از سنگ] بر آنان بارانیدیم؛ و باران بیم‌داده‌شدگان چه بد بود!
۱۷۴. بی‌گمان، در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و بیشتر آنان مؤمن نبودند.
۱۷۵. و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیر مهربان است.
۱۷۶. اصحاب آیکه [نیز] پیامبران را دروغگو انگاشتند.
۱۷۷. آنگاه که شعیب به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟
۱۷۸. به راستی، من پیامبری امین برای شما هستم.
۱۷۹. پس از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید.
۱۸۰. و من [در برابر رسالت] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهده] پروردگار جهانیان است.
۱۸۱. پیمان‌ها را تمام بدهید و کم‌فروشی نکنید.
۱۸۲. و با ترازوی درست وزن کنید.
۱۸۳. و کالای مردم را کم ندهید [و حقشان را ضایع نکنید] و در زمین به فساد [و تباهی] نکوشید.
- قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾
- رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾
- فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾
- إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾
- ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِينَ ﴿١٧٢﴾
- وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذِرِينَ ﴿١٧٣﴾
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾
- وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾
- كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾
- إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾
- إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾
- فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٧٩﴾
- وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾
- ﴿أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾
- وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَلْسِنَ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾
- وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

وَأَتَقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْحَبِيبَةَ الْأُولَى ۝۱۸۴

۱۸۴. و از ذاتی که شما و امت‌های پیشین را آفرید پروا کنید».

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسْحَرِينَ ۝۱۸۵

۱۸۵. آنان گفتند: «[ای شعیب،] جز این نیست که تو جادوشده‌ای.

وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ۝۱۸۶

۱۸۶. تو جز بشری همانند ما نیستی و ما تو را دروغگو می‌پنداریم.

فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ

۱۸۷. اگر راست می‌گویی، پاره‌های از آسمان را بر [سر] ما بینداز.».

الصَّادِقِينَ ۝۱۸۷

قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝۱۸۸

۱۸۸. [شعیب] گفت: «پروردگارم به آنچه می‌کنید داناتر است».

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ

۱۸۹. او را دروغگو انگاشتند و عذابِ روزِ ابر [آتشبار] آنان را فراگرفت. به راستی که آن [بارانِ آتش،] عذابِ روزی هولناک بود.

عَظِيمٍ ۝۱۸۹

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ۝۱۹۰

۱۹۰. بی‌گمان، در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و بیشتر آنان مؤمن نبودند.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝۱۹۱

۱۹۱. و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است.

وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝۱۹۲

۱۹۲. و به راستی [این] قرآن فروفرستادهٔ پروردگارِ جهانیان است.

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ۝۱۹۳

۱۹۳. روح الامین [= جبرئیل] آن را فرود آورده است.

عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ۝۱۹۴

۱۹۴. بر قلب تو [نازل کرده است] تا بیم‌دهنده باشی.

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ۝۱۹۵

۱۹۵. [قرآن را] به زبان عربی روشن [نازل نمود].

وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأُولَى ۝۱۹۶

۱۹۶. و بی‌تردید، [بشارت نزول] آن، در کتاب‌های پیشینیان [نیز آمده] است.

أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُوْا عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۝۱۹۷

۱۹۷. آیا همین نشانه برایشان کافی نیست که علمای بنی‌اسرائیل از [حقیقت] قرآن آگاهند؟

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَبِينَ ۝۱۹۸

۱۹۸. و اگر آن را بر بعضی از غیر عرب‌ها نازل می‌کردیم

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُّؤْمِنِينَ ۝۱۹۹

۱۹۹. و [پیامبر،] آن را برایشان می‌خواند، به آن ایمان نمی‌آوردند.

كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٣٠﴾

۲۰۰. [آری،] این گونه آن [کفر و تکذیب] را در دل‌های گناهکاران جای دادیم.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣١﴾

۲۰۱. اما به آن ایمان نمی‌آورند تا آنگاه که عذاب دردناک را ببینند.

فَيَأْتِيهِمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٢﴾

۲۰۲. ناگهان در حالی که بی‌خبرند، به سراغشان می‌آید.

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿٣٣﴾

۲۰۳. [در آن حال] می‌گویند: «آیا مهلتی [برای توبه] خواهیم داشت؟»

أَفِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٣٤﴾

۲۰۴. آیا آنان عذاب ما را به شتاب خواستارند؟

أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٣٥﴾

۲۰۵. آیا دانستی که اگر آنان را سال‌ها [از زندگی دنیا] بهره‌مند سازیم

ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾

۲۰۶. سپس آنچه که به آنان وعده داده شده است به سراغشان بیاید

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَعُونَ ﴿٣٧﴾

۲۰۷. این بهره‌مندی‌شان [از دنیا، در هنگام عذاب] سودی برایشان نخواهد داشت؟

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرِيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٣٨﴾

۲۰۸. و ما [ساکنان] هیچ شهری را هلاک نکردیم مگر اینکه هشداردهندگان [از پیامبران] داشتند.

ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٣٩﴾

۲۰۹. تا آنان را پند دهند؛ و ما هرگز ستمکار نبوده‌ایم [که اتمام حجت نکنیم].

وَمَا تَنْزَلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٤٠﴾

۲۱۰. و این قرآن را شیاطین نازل نکرده‌اند.

وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤١﴾

۲۱۱. آنان نه درخور این کارند و نه توانش را دارند.

إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ ﴿٤٢﴾

۲۱۲. بی‌تردید، آنان از شنیدن [وحی] منع شده‌اند.

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴿٤٣﴾

۲۱۳. پس [ای پیامبر،] هیچ معبودی را با الله مخوان، که عذاب خواهی شد.

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٤٤﴾

۲۱۴. و خویشاوندان نزدیکت را [از عذاب الهی] بیم ده.

وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٥﴾

۲۱۵. و با مؤمنانی که از تو پیروی کرده‌اند، مهربان [و فروتن] باش.

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤٦﴾

۲۱۶. اگر از [فرمان] تو سرپیچی کردند، بگو: «به راستی، من از آنچه می‌کنید بیزارم».

۲۱۷. و بر [الله] شکست ناپذیرِ مهربان توکل کن.
۲۱۸. همان ذاتی که چون [برای عبادت] برمی خیزی، تو را می بیند.
۲۱۹. و حرکت [و نشست و برخاست] تو را میان سجده کنندگان [می نگرد].
۲۲۰. بی تردید، او همان شنوای داناست.
۲۲۱. آیا به شما خبر دهم که شیاطین بر چه کسی نازل می شوند؟
۲۲۲. بر هر دروغ پرداز گنه پیشه نازل می شوند.
۲۲۳. آنان شنیده ها [بی را که دزدانه از ملکوت گوش داده اند، به جادوگران و فال گیران] القا می کنند و بیشتر آنان دروغگو هستند.
۲۲۴. و [محمد شاعر نیست؛ زیرا] شاعران را گمراهان پیروی می کنند.
۲۲۵. آیا ندیدی که آنان در هر لغو و بیهوده ای [حیران و سرگشته اند؟
۲۲۶. و چیزی را می گویند که [خود به آن اعتقاد ندارند و]
۲۲۷. مگر کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام داده اند و الله را بسیار یاد کرده اند و پس از آنکه ستم دیدند، انتقام گرفتند [و با شعر خود از اسلام و رسول الله و مسلمانان دفاع نمودند]؛ و کسانی که ستم کردند، به زودی خواهند دانست به چه بازگشتگاهی باز می گردند.
- وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾
- الَّذِي يَرِنَاكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾
- وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّجِدِينَ ﴿٢١٩﴾
- إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾
- هَلْ أَنْبَيْتُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنْزَلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢١﴾
- تَنْزَلُ عَلَىٰ كُلِّ آفَاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٢﴾
- يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْتَرُهُمْ كَذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾
- وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٤﴾
- أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾
- وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾
- إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

سوره نمل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾
- طس [= طا، سین]. این، آیات قرآن و کتابی روشنگر است.
- هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾
۲. [که] هدایت و بشارت برای مؤمنان است.
- الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾
۳. [همان] کسانی که نماز برپا می‌دارند و زکات می‌پردازند و به آخرت یقین دارند.
- إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾
۴. در حقیقت، کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند، اعمال آنان را برایشان آراسته‌ایم؛ پس [کوردل و] سرگشته‌اند.
- أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾
۵. آنان کسانی هستند که عذاب دردناک [در پیش] دارند و در آخرت زیانکارترین [مردم] هستند.
- وَإِنَّكَ لَلْقَلْبِ الْقُرْآنِ مِنَ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾
۶. و [ای پیامبر،] یقیناً تو قرآن را از پیشگاه [پروردگار] حکیم دانا دریافت می‌کنی.
- إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَاءَتِيبُكُمْ مِنَّهَا يَخَبَّرُ أَوْ آتِيكُمْ بِشَهَابٍ مِّنَ السَّمَاءِ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾
۷. [یاد کن از] هنگامی که موسی به خانواده‌اش گفت: «[بایستید؛] من آتشی [از دور] دیدم. به زودی خبری از آن برایتان می‌آورم یا شعله آتشی می‌آورم تا گرم شوید».
- فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَن فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾
۸. چون به آن [آتش] رسید، ندا داده شد که: «مبارک [و خجسته] باد آن که در آتش است و هر [فرشته‌ای] که پیرامون آن است؛ و پاک و منزّه است الله - پروردگار جهانیان.
- يَمُوسَىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾
۹. ای موسی، به راستی که منم الله شکست‌ناپذیر حکیم.
- وَأَلْقَى عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمُوسَىٰ لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَى الْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾
۱۰. و عصایت را بیفکن». چون [موسی] آن را دید که همچون ماری [با سرعت] می‌خزد، [از ترس] پشت کرد و گریخت و بازنگشت. [ندا آمد که:] «ای موسی، نترس. پیامبران در پیشگاه من هیچ ترسی ندارند.
- إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْتًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١﴾
۱۱. اما کسی که ستم کند، آنگاه [پس از توبه،] بدی را به نیکی تبدیل نماید [بداند که] بی‌تردید، من آمرزندهٔ مهربانم.

۱۲. و دستت را در گریبان تو فرو بر [تا] سپید و بدون عیب [و بدون بیماری پیسی] خارج شود. [این معجزه‌ای است] در زمره معجزات ته‌گانه [که باید] به سوی فرعون و قومش [ببری؛ چرا که] بی‌تردید، آنان گروهی نافرمانند.

۱۳. اما وقتی آیات [و معجزات] ما روشن [و واضح] به سویشان آمد، گفتند: «این، جادویی آشکار است».

۱۴. و آنها را از روی ستم و سرکشی انکار کردند در حالی که دل‌هایشان به آنها یقین داشتند؛ پس بنگر که سرانجام مفسدان چگونه بود.

۱۵. و به راستی، به داود و سلیمان دانشی [عظیم] دادیم و آنان گفتند: «ستایش از آن الله است که ما را بر بسیاری از بندگان مؤمن خود برتری بخشید».

۱۶. و سلیمان از داود [علم و نبوت و پادشاهی را] میراث برد و گفت: «ای مردم، [فهم] زبان پرندگان به ما آموخته شده و از هر چیز به ما [بهره‌ای] داده‌اند. بی‌تردید، این فضلی آشکار [از جانب پروردگار] است».

۱۷. و سپاهیان سلیمان - از جن و انس و پرندگان - نزدش گرد آمدند؛ آنگاه منظم [و پیوسته در کنار یکدیگر] می‌رفتند.

۱۸. [آنان به راه خود ادامه دادند] تا وقتی به سرزمین مورچگان [در شام] رسیدند. مورچه‌ای گفت: «ای مورچگان، به لانه‌های خود بروید تا سلیمان و لشکریانش شما را [ندیده و] ندانسته پایمال نکنند».

۱۹. [سلیمان] از سخن آن [مورچه] خندید و گفت: «پروردگارا، به من توفیق بده تا شکر نعمتی را که بر من و بر پدر و مادرم ارزانی داشته‌ای به جای آورم و [پاری‌ام کن تا] کاری شایسته انجام دهم که مایه رضایت گردد و به رحمت خویش مرا در جمع بندگان شایسته‌ات وارد کن».

۲۰. و [سلیمان، حال] پرندگان را جويا شد و گفت: «چه شده است که هدهد را نمی‌بینم؟ [آیا جایی پنهان شده] یا غایب است؟

۲۱. [چون او را نیافت گفت:] قطعاً او را به سختی مجازات می‌کنم یا سرش را می‌برم، مگر اینکه دلیل روشنی [برای غیبتش] بیاورد».

وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿١٢﴾

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾

وَوَرَّثَ سُلَيْمَانَ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ۗ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾

وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾

حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ التَّمَلُّقِ قَالَتْ نَمَلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسْكِنَكُمُ لَا يَحِطَمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾

وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهَدَّهْدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾

لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ أَوْ لِيَأْتِيَنِي بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾

فَمَكَتْ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ
وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَأٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

۲۲. دیری نپایید [که هدهد آمد] و گفت: «از چیزی آگاهی یافته‌ام که تو به آن آگاهی نیافته‌ای و از [سرزمین] سبأ خبری موثق برایت آورده‌ام.

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾

۲۳. من [آنجا] زنی را یافته‌ام که بر آنان فرمانروایی می‌کند و [به او] از هر گونه نعمتی داده‌اند و تخت بزرگی دارد.

وَجَدْتَهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَرَبَّيْنَهُمْ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾

۲۴. او و قومش را دیدم که به جای الله، برای خورشید سجده می‌کنند، و شیطان کارهای [باطل و شرک] آنان را برایشان آراسته و آنان را از راه [راست] بازداشتنه است؛ از این رو هدایت نمی‌شوند.

أَلَا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبَاءَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾

۲۵. [شیطان فریبشان داده است] تا برای الله سجده نکنند؛ [همان معبودی] که نهران آسمان‌ها و زمین را آشکار می‌کند و آنچه را که پنهان می‌کنید و آشکار می‌سازید، [همه را] می‌داند.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾

۲۶. الله، که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست، پروردگار عرش بزرگ است.

* قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٧﴾

۲۷. [سلیمان] گفت: «خواهیم دید که آیا راست گفته‌ای یا دروغگویی.

أَذْهَبَ بِكَيْتَابِي هَذَا فَأَلْقَاهُ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّى عَنْهُمْ فَانظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾

۲۸. این نامه مرا ببر و به سوی آنان بیفکن؛ آنگاه دور شو و [در گوشه‌ای بایست و] بنگر که [درباره آن] چه می‌گویند.

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ إِنَّ إِلَهِي إِلَهِي كَيْتَابٌ كَرِيمٌ ﴿٢٩﴾

۲۹. [ملکه سبأ] گفت: «ای بزرگان، نامه ارجمندی به سوی من افکنده شده است.

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾

۳۰. این [نامه] از جانب سلیمان است و چنین است: "به نام الله بخشنده مهربان.

أَلَا تَعْلَمُونَ عَلَيَّ وَأُتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾

۳۱. بر من برتری مجوید و در حالی که [از شرک دست برداشته و] تسلیم [حق و توحید] شده‌اید، نزد من بیایید».

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ ﴿٣٢﴾

۳۲. [ملکه] گفت: «ای بزرگان، نظرتان را در این مورد بگوید؛ [چرا که] من هرگز بدون حضور [و مشورت] شما درباره کاری تصمیم نگرفته‌ام».

قَالُوا نَحْنُ أَوْلُوا قُوَّةٍ وَأُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾

۳۳. آنان گفتند: «ما نیروی بسیار و جنگجویان قدرتمندی داریم؛ ولی اختیار [و تصمیم نهایی] با توست؛ پس بررسی کن که چه دستوری بدهی».

۳۴. [ملکه] گفت: «بی‌تردید، وقتی پادشاهان [به عنوان فاتح] وارد شهری می‌شوند، آن را ویران [و تباہ] می‌سازند و بزرگانش را خوار و ذلیل می‌کنند و رفتارشان همواره چنین بوده است.

۳۵. و من هدیه‌ای برایشان می‌فرستم و منتظر می‌مانم تا ببینم فرستادگان چه پاسخی [برایم] می‌آورند».

۳۶. هنگامی که [فرستاده ملکه] نزد سلیمان آمد، [سلیمان] گفت: «آیا [می‌خواهید] با مال [و ثروت] به من کمک کنید؟ آنچه الله [از پیامبری و دانش و فرمانروایی] به من بخشیده، از آن چیزی که به شما عطا کرده بهتر است؛ بلکه شما باید که به هدیه خویش [و ثروت‌های دنیا] شادمان می‌شوید.

۳۷. نزد آنان بازگرد [و بگو که] قطعاً با لشکریانی به سویشان خواهیم آمد که توان مقابله با آن را نداشته باشند و بی‌تردید، آنان را از آن [سرزمین] با خفت و خواری بیرون می‌کنیم».

۳۸. [آنگاه] گفت: «ای بزرگان، کدامیک از شما - پیش از آنکه آنان تسلیم‌شده نزد من بیایند - تخت او را برایم می‌آورد؟»

۳۹. یکی از جنیان تنومند گفت: «پیش از آنکه از جایت برخیزی، من آن را نزدت می‌آورم و قطعاً بر انجام این کار، نیرومند و امینم».

۴۰. کسی که دانشی از کتاب [الهی] داشت گفت: «پیش از آنکه چشم بر هم بزنی، آن را برایت می‌آورم». وقتی [سلیمان] آن [تخت] را نزد خود مستقر دید، گفت: «این از فضل پروردگار من است تا مرا بیازماید که آیا سپاس می‌گزارم یا ناسپاسی می‌کنم؛ پس هر کس سپاس گزارد، تنها به سود خویش سپاس می‌گزارد و هر کس ناسپاسی کند، [به زیان خود ناسپاسی کرده است؛ چرا که] بی‌تردید، پروردگارم بی‌نیاز کریم است.

۴۱. [سلیمان] گفت: «تختش را [تغییر شکل دهید و] برایش ناشناس کنید تا ببینیم آیا [آن را] تشخیص می‌دهد یا از کسانی است که [اشیا و اموال خود را] نمی‌شناسند.

۴۲. هنگامی که [ملکه سبأ] آمد، [به او] گفته شد: «آیا تخت تو این گونه است؟» [ملکه] گفت: «گویی همان است» و [سلیمان گفت]: «این دانش [و توانایی] پیش از این به ما داده شده است و همواره فرمانبردار بوده‌ایم».

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعْرََّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾

وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾

أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٧﴾

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾

قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾

قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأَوْتَيْنَا الْعِلْمَ مِّن قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾

۴۲. و آنچه [به تقلید از قومش] به جای الله عبادت می‌کرد، او را [از ایمان و توحید] بازداشته بود. بی‌تردید، او [= ملکه] از جمله کافران بود.

۴۴. به وی گفته شد: «به صحن [قصر] وارد شو». هنگامی که آن را دید، پنداشت که حوضی است و دو ساق [پای] خویش را برهنه کرد [تا از آب بگذرد. سلیمان] گفت: «این [آب نیست؛ بلکه] کاخی است که با [قطعات] بلور فرش شده است». [آنگاه او را به توحید دعوت داد. ملکه سبأ] گفت: «پروردگارا، من به خود ستم کرده‌ام و [اینک] همراه سلیمان، تسلیم الله - پروردگار جهانیان - شدم».

۴۵. و به سوی قوم ثمود، برادرشان صالح را فرستادیم که [بگوید: «الله یگانه را عبادت کنید؛ ولی آنان به دو گروه [مؤمن و کافر] تقسیم شدند و به ستیز پرداختند.

۴۶. [صالح] گفت: «ای قوم من، چرا به جای رحمت، شتابزده خواهان عذاب الهی هستید؟ چرا از الله آمرزش نمی‌خواهید؟ باشد که مورد رحمت قرار گیرید»

۴۷. آنان گفتند: «ما تو و کسانی را که همراهت هستند به فال بد گرفته‌ایم». [صالح] گفت: «فال بد شما [و دانش آن] نزد الله است؛ بلکه شما گروهی هستید که آزمایش می‌شوید».

۴۸. و در شهر [حجر] نه نفر [سردسته گروه] بودند که در آن سرزمین به فساد می‌پرداختند و [هیچ] کار شایسته‌ای نمی‌کردند.

۴۹. [آنان به یکدیگر] گفتند: «برای همدیگر به الله سوگند یاد کنید که بر او [= صالح] و خانواده‌اش شبیخون بزنیم [و آنان را بکشیم]؛ آنگاه به خونخواهش بگوییم: "ما هنگام کشتار خانواده‌اش حاضر نبودیم و قطعاً راست می‌گوییم"».

۵۰. آنان [برای قتل صالح و پیروانش] نیرنگی به کار بردند و [نیز برای نابودی کافران] نیرنگی اندیشیدیم؛ در حالی که آنان نمی‌دانستند.

۵۱. بنگر عاقبت نیرنگشان چه شد: ما همه آن افراد و قومشان را نابود کردیم.

۵۲. اینک خانه‌هایشان به سزای ستمی که کردند [ویران] و تهی مانده است. بی‌گمان، در این [کیفر]، برای کسانی که می‌دانند [و ایمان دارند] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است.

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٤٣﴾

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّن قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾

قَالَ يَوْمَ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٦﴾

قَالُوا أَظَلَّيْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ ظَلَّيْكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٧﴾

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٨﴾

قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾

فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَا دَمَرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥١﴾

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾

وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

۵۳. و کسانی را که ایمان آورده و پرهیزگار بودند، [همراه صالح] نجات دادیم.

وَلَوْظًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَلْحِشَةَ وَأَنْتُمْ

۵۴. و [یاد کن از] لوط آنگاه که به قومش گفت: «با آنکه زشتی و گناه لوط را [می‌دانید، آیا [باز هم] مرتکب این عمل بی‌شرمانه می‌شوید؟

تُبْصِرُونَ ﴿٥٤﴾

أَنْتُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ

۵۵. آیا از روی شهوت، به جای زنان، با مردان درمی‌آمیزید؟ بلکه شما گروهی نادانید».

قَوْمٌ جَاهِلُونَ ﴿٥٥﴾

*فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا ءَالَ لُوطٍ

۵۶. اما پاسخ قومش جز این نبود که [به یکدیگر] گفتند: «خانواده لوط را از شهر خود بیرون کنید [چرا که] بی‌تردید، اینها افرادی پاکدامن [و مقدس‌مآب] هستند».

مِّنْ قَرَبَيْكُمْ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أُمَّرَأَتَهُ فَعَدَّ رَبُّهَا مِنَ الْعَابِرِينَ ﴿٥٧﴾

۵۷. آنگاه او و خانواده‌اش را نجات دادیم؛ مگر همسرش را که مقدر کردیم از بازماندگان [در عذاب] باشد.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٥٨﴾

۵۸. و بارانی [از سنگ] بر آنان بارانیدیم؛ و باران بیم‌داده‌شدگان چه بد بود!

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ؕ اللَّهُ

۵۹. بگو: «ستایش و سپاس از آن الله است و سلام بر بندگان که [آنان را] برگزیده است». آیا الله بهتر است یا آنچه [با او] شریک می‌سازند؟

خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ

۶۰. [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که آسمان‌ها و زمین را آفرید و آبی از آسمان برایتان نازل کرد و با آن باران، بوستان‌هایی خرم [و زیبا] روپانیدیم که هرگز توان رویاندن درختانش را نداشتید؟ آیا معبود دیگری با الله است؟ [هرگز؛] بلکه آنان مردم منحرف هستند [که مخلوقات را هم‌طراز الله قرار می‌دهند].

مَاءً فَأَنْتَبْنَا بِهِ حُدَايِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَنْ

تُثْبِتُوا شَجَرَهَا ؕ أَلَمْ مَعَ اللَّهُ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعِدُونَ ﴿٦٠﴾

أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا

۶۱. [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که زمین را قرارگاه [امنی] ساخت و جویبارهایی میان آن جاری ساخت و کوه‌هایی [استوار] برایش پدید آورد و میان دو دریا مانعی قرار داد [تا آب شور و شیرین با هم نیامیزند]؟ آیا معبود دیگری با الله وجود دارد؟ [هرگز؛] اما بیشتر آنان نمی‌دانند.

رَوَاسِيٍّ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ؕ أَلَمْ مَعَ اللَّهُ بَلْ

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ

۶۲. [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که [دعای] درمانده را - وقتی او را بخواند- اجابت می‌کند و گرفتاری را برطرف می‌سازد و شما را جانشینان [پیشینیان در] زمین قرار می‌دهد؟ آیا معبود دیگری با الله وجود دارد؟ چه اندک پند می‌گیرید!

وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ؕ أَلَمْ مَعَ اللَّهُ قَلِيلًا مَّا

تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾

۶۳. [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که شما را در تاریکی‌های بیابان و دریا [به وسیله ماه و ستارگان] هدایت می‌کند و آن ذاتی که پیش از [باران] رحمتش، بادها را به مزده می‌فرستد؟ آیا معبود دیگری با الله وجود دارد؟ الله از چیزهایی که [برایش] شریک قرار می‌دهند برتر است.

۶۴. [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که آفرینش را آغاز کرد و سپس آن را باز می‌گرداند و [یا] آن ذاتی که از آسمان و زمین به شما روزی می‌دهد؟ آیا معبود دیگری با الله وجود دارد؟ بگو: «اگر راستگوئید، دلپتان را بیاورید».

۶۵. بگو: «کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند از غیب آگاه نیستند، مگر الله؛ و نمی‌دانند چه زمانی برانگیخته می‌شوند».

۶۶. آیا علمشان درباره آخرت به کمال رسیده است [و درباره آن یقین دارند؟ هرگز؛] بلکه آنان در این مورد، در شک [و حیرانی] هستند؛ بلکه آنان نسبت به [فهم] آن [بی‌بصیرت و] کوردلند.

۶۷. و کسانی که کفر ورزیدند گفتند: «آیا هنگامی که ما و پدرانمان خاک شدیم، ما را [زنده می‌کنند و از گور] بیرون می‌آورند؟

۶۸. در حقیقت، این را به ما و پیش از این به پدرانمان [نیز] وعده داده‌اند. این [سخن، چیزی] نیست، مگر افسانه‌های [خیالی] پیشینیان».

۶۹. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «در زمین بگردید و بنگرید که سرانجام گناهکاران چگونه بوده است».

۷۰. و از [روبگردانی] آنان غمگین نباش و از نیرنگ‌هایی که می‌ورزند، دلتنگ نشو.

۷۱. و [کافران] می‌گویند: «اگر راستگوئید، این وعده [عذاب] کی خواهد بود؟»

۷۲. بگو: «چه بسا برخی از آنچه به شتاب می‌خواهید، به شما نزدیک باشد».

۷۳. و بی‌گمان، پروردگارت نسبت به مردم بخشش [و رحمت] دارد؛ ولی بیشتر آنان سپاس نمی‌گذارند.

أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۗ أَعَلَّاهُ مَعَ اللَّهِ تَعَلَّى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

أَمَّن يَبْدُوْا الْخَلْقَ ثُمَّ يَعِيْدُهُ ۚ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ أَعَلَّاهُ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَآئِذَا بُرْهَنَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾

بَلِ أَدْرَاكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْهَا بَلْ هُمْ مِّنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا وَّءَابَاؤُنَا أَنِنَّا لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٧﴾

لَقَدْ وُعِدْنَا هَٰذَا نَحْنُ وَّءَابَاؤُنَا مِن قَبْلُ إِن هَٰذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧١﴾

قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ رَدْفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾

۷۴. و بی‌تردید، پروردگارت آنچه را در سینه‌هایشان پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌سازند، به خوبی می‌داند.
۷۵. و هیچ پنهانی در آسمان و زمین نیست، مگر آنکه در کتابی روشن [= لوح محفوظ] ثبت است.
۷۶. بی‌گمان، این قرآن بیشتر آنچه را بنی‌اسرائیل درباره‌اش اختلاف دارند، برایشان بیان می‌کند.
۷۷. و حقا که رهنمود و رحمتی برای مؤمنان است.
۷۸. مسلماً پروردگارت [در قیامت] به حکم خویش در میان آنان داوری می‌کند و او شکست‌ناپذیر داناست.
۷۹. پس بر الله توکل کن. به راستی که تو بر حقیقتی آشکار هستی.
۸۰. و تو هرگز نمی‌توانی مرده‌دلان را شنوا سازی و [ندای] دعوت [حق را] را به گوش کران برسانی؛ آنگاه که آنان پشت می‌کنند و روی می‌گردانند.
۸۱. و تو نمی‌توانی کوردلان را از گمراهی‌شان [بازگردانی و] هدایت کنی. تو [می‌توانی پیام حق را تنها] به گوش کسانی برسانی که به آیات ما ایمان دارند و [در برابر حق،] تسلیمند.
۸۲. و آنگاه که [در آستانه قیامت،] فرمان [عذاب] بر آنان واجب گردد، جنبنده‌ای را برایشان از زمین بیرون می‌آوریم که با آنان [در این مورد] سخن بگوید که مردم به آیات ما یقین نداشتند.
۸۳. و [یاد کن از] روزی که از هر امتی، گروهی از آنان که آیات ما را دروغ می‌انگاشتند جمع می‌کنیم؛ آنگاه [برای حسابرسی، به صف] نگاه داشته می‌شوند.
۸۴. تا هنگامی که [به جایگاه حسابرسی] برسند؛ [در آنجا الله] می‌فرماید: «آیا در حالی که نسبت به [حقیقت] آیاتم دانشی نداشتید، آنها را دروغ می‌انگاشتید؟ این چه کاری بود که می‌کردید؟»
۸۵. و به خاطر ستمی که مرتکب شدند، فرمان [عذاب] بر آنان واقع می‌گردد و هیچ سخنی [در دفاع از خود] نمی‌گویند.

- وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾
- وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾
- إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَفُضُّ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾
- وَإِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾
- إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾
- فَتَوَكَّلْ عَلَىٰ اللَّهِ إِنَّكَ عَلَىٰ الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾
- إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمَعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾
- وَمَا أَنْتَ بِهَدِي الْعُمَىٰ عَنِ صَلَاتِهِمْ ۖ إِنَّ تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾
- *وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾
- وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾
- حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوا قَالَ أَكَذَّبْتُمْ بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمْ آذًا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾
- وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٨٥﴾

۸۶. آیا ندیدند که شب را پدید آورده‌ایم تا در آن آرامش یابند و روز را روشنی‌بخش [ساخته‌ایم تا به کار و تلاش بپردازند]؟ بی‌تردید، در این [آفرینش،] برای کسانی که ایمان می‌آورند، نشانه‌هایی [روشن از قدرتِ الله] است.

۸۷. و [یاد کن از] روزی که در صور دمیده می‌شود و هر کس در آسمان‌ها و زمین است وحشت می‌کند، مگر آن کس که الله بخواهد؛ و همگی با خواری [و ذلت] به پیشگاه الله می‌آیند.

۸۸. و کوه‌ها را می‌بینی [و] آنها را بی‌حرکت می‌پنداری؛ حال آنکه مانند گذر ابرها در حرکتند. این، آفرینشِ الهی است که هر چیزی را محکم [و استوار] پدید آورده است. بی‌تردید، او به آنچه می‌کنید آگاه است.

۸۹. هر کس [در روز قیامت] نیکی بیاورد، [پاداشی] بهتر از آن خواهد داشت و از وحشت آن روز در امانند.

۹۰. و هر کس بدی بیاورد، با صورت در آتش [دوزخ] نگونسار می‌شوند [و به آنان گفته می‌شود:] «آیا جز در برابر آنچه کرده‌اید مجازات می‌شوید؟»

۹۱. [ای پیامبر، به کافران بگو:] «من فقط مأمورم که پروردگار این شهر [= مکه] را عبادت کنم؛ همان ذاتی که به اینجا حرمت بخشیده و همه چیز از آن اوست؛ و مأمورم که تسلیم [فرمانش] باشم.

۹۲. و اینکه قرآن را تلاوت کنم؛ پس هر کس هدایت شود، به سود خویش هدایت یافته است، و [به] هر کس که گمراه می‌گردد بگو: «من فقط بیم‌دهنده‌ام».

۹۳. و بگو: «ستایش از آنِ الله است. به زودی نشانه‌های [قدرت] خویش را به شما نشان خواهد داد و آنها را خواهید شناخت؛» و پروردگارت از آنچه می‌کنید غافل نیست.

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصَرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلُّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّمَّا وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ ءَأَمِنُونَ ﴿٨٩﴾

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾

إِنَّمَا أَمْرُهُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمْرُهُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾

وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ فَمَنْ أِهْتَدَىٰ فَاتِّمَّا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٩٢﴾

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

سورة قصص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. طسم [= طا. سین. میم].
۲. این آیات کتاب روشنگر است.
۳. [بخش‌هایی] از داستان موسی و فرعون را برای کسانی که ایمان آورده‌اند، به درستی بر تو تلاوت می‌کنیم.
۴. بی‌تردید، فرعون در سرزمین [مصر] برتری‌خواهی کرد و مردمش را به گروه‌هایی تقسیم نمود؛ گروهی از آنان را به ناتوانی [و خواری] می‌کشاند [چنان‌که] پسرانشان را می‌کشت و زنانشان را [برای کنیزی] زنده نگه می‌داشت. به راستی که او از تبهکاران بود.
۵. و می‌خواستیم بر بنی‌اسرائیل، که در آن سرزمین به ناتوانی کشیده شده بودند، [با نابود کردن دشمنانشان] منت بگذاریم و آنان را پیشوایان [مردم] قرار دهیم و [پس از نابودی فرعون] وارثان [سرزمین شام] نماییم.
۶. و در آن سرزمین به آنان قدرت و تمکین بخشیم و [از طرفی] به فرعون و [وزیرش] هامان و سپاهیانشان، آنچه [= سقوط حکومتشان] را که همواره از جانب آنان [= بنی‌اسرائیل] می‌ترسیدند، نشان دهیم.
۷. و به مادر موسی الهام کردیم که: «او را شیر بده و هنگامی که [از آسیب فرعونیان] بر او ترسیدی، او را [در جعبه‌ای بگذار و] به رود [نیل] بینداز و نترس و اندوهگین نشو [زیرا] قطعاً او را به تو باز می‌گردانیم و از پیامبران قرار می‌دهیم».
۸. [پس از اینکه مادر موسی چنین کرد،] خاندان فرعون او را [از آب] گرفتند، تا سرانجام [سال‌ها بعد، این فرزند بنی‌اسرائیل] دشمن و [مایه] اندوهشان گردد. به راستی که فرعون و هامان و سپاهیانشان گناهکار بودند.
۹. و [چون فرعون دستور قتل موسی را داد، آسیه] همسر فرعون گفت: «[این پسر] نور چشم [و مایه خوشحالی] من و توست. او را نکشید؛ چه بسا سودی به ما ببخشد یا او را به فرزندی بگیریم»؛ حال آنکه [عاقبت کار را] نمی‌دانستند.

طسّم ۱

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲

تَتْلُوا عَلَيْكَ مِنْ نَبإِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ

يُؤْمِنُونَ ۳

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ

طَائِفَةً مِنْهُمْ يُدَّبِحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ

مِنَ الْمُفْسِدِينَ ۴

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ

أُمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ۵

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ

وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ۶

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ

فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ

وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۷

فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ

فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ۸

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتْ عَيْنِي لِي وَلَكَ لَا تَقُولُوا

عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۹

۱۰. و دل مادر موسی [از همه چیز جز یاد پسرش] تهی گشت و اگر قلبش را مطمئن نکرده بودیم که [به وعده ما] ایمان داشته باشد، نزدیک بود آن [راز] را فاش کند [و آشکارا بگوید که آن نوزاد، پسر اوست].

۱۱. و [مادر موسی پس از آنکه او را در نیل رها کرد] به خواهر او گفت: «به دنبالش برو»؛ [خواهرش] از دور به او می‌نگریست، در حالی که آنان نمی‌دانستند [که آن دختر، خواهر این کودک است].

۱۲. و ما [شیر] همه زنان شیرده را از قبل بر او حرام کردیم [چنان که سینه هیچ یک را نپذیرفت]. [آنگاه] خواهرش گفت: «می‌خواهید خانواده‌ای را به شما نشان دهم که او را برایتان سرپرستی کنند و خیرخواهش باشند؟»

۱۳. [آنان پذیرفتند و به این صورت،] او را به مادرش بازگردانیم تا چشمش [به او] روشن گردد و غمگین نباشد و بداند که وعده الله حق است؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند.

۱۴. و چون موسی به رشد و کمال خویش رسید و برومند شد، به او حکمت و دانش [آیین بنی‌اسرائیل را] عطا کردیم و نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم.

۱۵. هنگامی که مردم [مشغول استراحت و] بی‌خبر بودند، موسی [مخفیانه] وارد شهر شد و دو مرد را دید که با یکدیگر درگیر شده‌اند. یکی از آنان [از قوم بنی‌اسرائیل و] از دوستان موسی بود و دیگری [قبطی بود و] از دشمنانش. کسی که از دوستان او بود، علیه دشمنش از موسی یاری خواست؛ [موسی] مشت [محکمی] به وی زد و او را از پای درآورد [آنگاه] گفت: «این کار شیطان بود. حقا که او دشمن [انسان و] گمراه‌کننده آشکاری است».

۱۶. [سپس] گفت: «پروردگارا، من به خود ستم کرده‌ام؛ مرا ببخش» و [الله] او را بخشید. بی‌تردید، او تعالی آمرزنده مهربان است.

۱۷. [آنگاه] گفت: «پروردگارا، به شکرانه آنکه بر من نعمت [قدرت و دانش] ارزانی داشته‌ای، هرگز پشتیبان مجرمان نخواهم بود».

۱۸. [موسی] شب را با ترس و نگرانی در شهر به صبح رساند که ناگاه مردی که دیروز از او یاری خواسته بود، [بار دیگر] به فریاد از او یاری خواست. موسی به او گفت: «واقعاً آشکار است که تو [ماجراجو و] گمراهی».

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَرِعًا ۗ إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَن رَّبَّنَا عَلَي قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ ۖ فُصِّحِي ۖ فَبَصَّرْتِ بِهِ ۖ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾

* وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصْحُونَ ﴿١٢﴾

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ ۖ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ ۖ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۗ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ ۖ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ ۖ عَلَىٰ الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۗ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ ۖ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۗ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَعَوِيُّ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ
يَمُوسَى أَتُرِيدُ أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ ط
إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ
تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾

۱۹. هنگامی که [موسی] خواست به کسی که دشمن هر دوی آنان بود حمله کند، [آن مرد فریاد خواه به تصور آنکه موسی قصد وی را دارد] گفت: «ای موسی، آیا می‌خواهی همان گونه که دیروز کسی را کشتی، [امروز نیز] مرا بکشی؟ قصد تو فقط زورگویی در این سرزمین است و نمی‌خواهی از اصلاح‌گران [بین افراد] باشی».

وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَى قَالَ يَمُوسَى إِنَّ
الْمَلَائِكَةَ يَأْتِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنَّي لَكَ مِنَ
النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾

۲۰. و [در این هنگام] مردی [که از دوستان موسی بود] از دورترین نقطه شهر شتابان آمد [و] گفت: «ای موسی، بزرگان [قوم فرعون] درباره کشتنت به مشورت نشسته‌اند؛ پس بی‌درنگ [از شهر] خارج شو [که] من قطعاً خیرخواهت هستم».

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

۲۱. موسی با ترس و نگرانی از شهر خارج شد [و] گفت: «پروردگارا، مرا از [آسیب] ستمکاران نجات بده».

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ
السَّبِيلِ ﴿٢٢﴾

۲۲. و چون به سوی [شهر] مدین روی آورد گفت: «امید است پروردگارم مرا به راه راست هدایت کند».

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْفُونَ
وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا
لَا نَسْقِي حَتَّى يُصَدَرَ الرَّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾

۲۳. و هنگامی که به [چاه] آب مدین رسید، بر سر چاه، گروهی از مردم را دید که [چهارپایان خود را] آب می‌دهند و نزدیک آنان دو زن را دید که [گوسفندانشان را] کنار می‌کشیدند [و از دیگران فاصله می‌گرفتند]. [موسی] گفت: «شما چه می‌کنید؟ [چرا گوسفندان خود را آب نمی‌دهید؟]» آنان گفتند: «ما [به گله خود] آب نمی‌دهیم تا این چوپان‌ها [گوسفندانشان را از آب] برگردانند [و چاه آب خلوت شود]. و پدرمان پیرمردی که‌نسال است [و توانایی این کار را ندارد]».

فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ
إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾

۲۴. موسی به [گوسفندان] آن دو زن آب داد؛ آنگاه به سوی سایه بازگشت و گفت: «پروردگارا، به هر خیری که برابم بفرستی، سخت نیازمندم».

فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي
يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ
عَلَيْهِ الْقِصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾

۲۵. آنگاه یکی از آن دو [زن] - در حالی که با شرم و حیا گام برمی‌داشت - نزدش آمد و گفت: «پدرم تو را دعوت می‌کند [که نزدش بروی] تا مزد آنکه [گوسفندان] را برایمان آب دادی به تو بپردازد». چون [موسی] نزد او رفت و سرگذشت خویش را برایش حکایت کرد، وی گفت: «ترس که از گروه ستمکار نجات یافته‌ای».

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَجِرْهُ إِنَّ خَيْرَ مَنْ اسْتَجَرْتَ
الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿٢٦﴾

۲۶. یکی از آن دو [دختر] گفت: «پدر جان، او را استخدام کن [زیرا] بی‌تردید، بهترین کسی که می‌توانی به کار بگیری، آن است که نیرومند و امانتدار باشد [و او چنین است]».

۲۷. [پیرمرد به موسی] گفت: «می‌خواهم یکی از دو دخترم را به همسریات درآورم؛ به این [شرط] که هشت سال برایم کار کنی؛ و اگر [این کار را] تا ده سال ادامه دهی، لطف و محبتی از سوی توست و من نمی‌خواهم بر تو سخت بگیرم. ان شاء الله مرا شایسته [و نیکوکار] خواهی یافت.»

۲۸. [موسی] گفت: «این [قرارداد] میان من و تو باشد که هر کدام از این دو مدت [هشت یا ده سال] را که انجام دادم [به عهد خود وفا کرده‌ام]؛ پس ستمی بر من نباشد [و نخواهی که بیشتر بمانم]؛ و الله بر آنچه می‌گویم گواه است.»

۲۹. هنگامی که موسی [آن] مدت [معین] را به پایان رساند و همراه خانواده‌اش [از مدین به سوی مصر] حرکت کرد، [ناگهان در تاریکی شب،] از سوی [کوه] طور آتشی دید؛ به خانواده‌اش گفت: «[اینجا] بایستید که من آتشی [از دور] دیدم. شاید خبری از آن برایتان بیاورم یا شعله آتشی [بیاورم] تا گرم شوید.»

۳۰. وقتی به آن آتش نزدیک شد، در کناره راست آن سرزمین، در منطقه پربرکت [طور]، از [میان] یک درخت ندا داده شد که: «ای موسی، بی‌تردید من الله، پروردگار جهانیانم.»

۳۱. و عصایت را بیفکن. وقتی [موسی عصایش را افکند و] آن را دید که همچون ماری می‌جنبد، [از ترس] پشت کرد و گریخت و بازنگشت. [ندا آمد:] «ای موسی، پیش آی و ترس. قطعاً تو از [آسیب خطرات] ایمن شده‌ای.»

۳۲. و دستت را در گریبان فرو بر [تا] سپید و بدون عیب [و بدون بیماری پیسی] خارج شود؛ و [برای رهایی] از این ترس، دستانت را به سمت خود جمع کن [و به سینهات بچسبان]. این دو [معجزه عصا و ید بیضا] دو دلیل [روشن] از سوی پروردگارت برای فرعون و بزرگان [قوم] اوست. به راستی که آنان گروهی نافرمانند.»

۳۳. [موسی] گفت: «پروردگارا، من یکی از آنان را [بدون عمد] کشته‌ام؛ می‌ترسم که [به قصاص آن قتل،] مرا بکشند.»

۳۴. و برادرم - هارون - زبانش از من شیواتر است؛ پس او را همراهم بفرست تا یاورم باشد و راستگویی‌ام را تأیید کند؛ زیرا می‌ترسم مرا تکذیب کنند.»

قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَىٰ أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَنِي حِجَابٍ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتَ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

﴿فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾﴾

﴿فَلَمَّا أَتَتْهَا نُودِيَ مِنَ شَاطِئِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَمُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾﴾

﴿وَأَنَّ أَلْفَ عَصَاكَ فَلَئِمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّىٰ مُدَبِّرًا وَلَمْ يَعْقِبْ يَمُوسَىٰ أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْأَمِينِينَ ﴿٣١﴾﴾

﴿أَسْأَلُكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بِيضًا مِنْ غَيْرِ سَوْءٍ وَأَضْمَمُ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَنَانِ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٣٢﴾﴾

﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾﴾

﴿وَإِخِي هَارُونَ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾﴾

۲۵. [الله] فرمود: «تو را با [پیوستن] برادرت تقویت خواهیم نمود و سلطه و برتری برایتان قرار می‌دهیم که [فرعونیان هرگز] به شما دست نیابند؛ و به [برکت] معجزاتمان [که در اختیار دارید] شما و هر کس که از شما پیروی کند، پیروزید».

۳۶. هنگامی که موسی با معجزات روشن ما به سویشان آمد، گفتند: «این [چیزی] نیست مگر جادویی ساختگی؛ و ما هرگز این [ادعای عبادت الله به یگانگی] را از پدرانمان نشنیده‌ایم».

۳۷. و موسی گفت: «پروردگرم بهتر می‌داند چه کسی هدایت را از نزد او آورده است و [آگاه‌تر است که] عاقبت نیک آن سرا برای کیست. بی‌تردید، ستمکاران رستگار نمی‌شوند».

۳۸. فرعون گفت: «ای بزرگان، معبودی جز خود برایتان نمی‌شناسم؛ پس ای هامان، برایم آتشی بر گِل برافروز [و اجر بپز] آنگاه برج بلندی بساز؛ باشد که از معبود موسی باخبر شوم؛ هر چند که قطعاً او را دروغگو می‌پندارم».

۳۹. و او [= فرعون] و لشکریانش به ناحق در سرزمین [مصر] سرکشی کردند و پنداشتند که به سوی ما بازگردانده نمی‌شوند.

۴۰. [ما] او و لشکریانش را [به عذاب] فروگرفتیم و آنان را به دریا انداختیم؛ پس بنگر که عاقبت ستمکاران چگونه بود.

۴۱. و آنان را پیشوایانی قرار دادیم که [پیروانشان را] به آتش [دوزخ] دعوت می‌کردند؛ و روز قیامت یاری نمی‌شوند.

۴۲. در این دنیا، به دنبالشان لعنت روانه کردیم و روز قیامت [نیز] زشت‌منظرند.

۴۳. و به راستی، پس از آنکه امت‌های پیشین را نابود نمودیم، به موسی کتاب [تورات] دادیم که [دارای] روشنگری‌ها و هدایت و رحمتی برای مردم بود؛ باشد که پند پذیرند.

۴۴. و تو [ای پیامبر]، آنگاه که فرمان [نبوت] را به موسی می‌دادیم در دامنه غربی [کوه طور] حضور نداشتی و از گواهان [نیز] نبود.

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعُلُ لَكُمَا سُلْطَنًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِأَيِّتِنَا أَنْتُمَا وَمَنْ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيَّنَّتْ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرَى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأُولَىٰ ﴿٣٦﴾

وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِنْدِهِ ۖ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَأْتِيهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهْمَنُنَّ عَلَى الطِّينِ فَأَجْعَلْ لِي صَرْحًا لَّعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٨﴾

وَأَسْتَكْبِرُ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَاَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَدْعُونَ إِلَى التَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾

وَأَتْبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْعَرَبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٤﴾

وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ
ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا
مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾

٤٥. و [ما پس از موسی] نسل‌هایی آفریدیم و سال‌های طولانی بر آنان گذشت [و پیمان الهی را فراموش کردند]؛ و تو در میان اهل مَدین اقامت نداشتی [که از داستان موسی باخبر باشی و] آیات ما را بر آنان [= مردم مکه] بخوانی؛ بلکه ما بودیم که [این آیات را به سویت] می‌فرستادیم.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾

٤٦. و آنگاه که [به موسی] ندا دادیم، تو در کنار کوه طور نبودی؛ ولی به عنوان رحمتی از سوی پروردگارت [به تو وحی نمودیم] تا گروهی را که پیش از تو بیم‌دهنده‌ای به سراغشان نیامده است [با این آیات] بیم دهی؛ باشد که پند پذیرند.

وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

٤٧. [با کافران اتمام حجت کردیم] تا وقتی به کیفر کارهایی که در گذشته مرتکب شده‌اند مصیبتی به آنها می‌رسد نگویند: «پروردگارا، چرا پیامبری بر ما نفرستادی تا از آیات پیروی کنیم و از مؤمنان باشیم؟»

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوْ لَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَافِرُونَ ﴿٤٨﴾

٤٨. ولی هنگامی که [پیامبر] حق، از جانب ما به سراغشان آمد، [یهود از سر لجاحت] گفتند: «چرا معجزاتی همانند موسی به او داده نشده است؟» [در پاسخشان بگو]: «مگر [یهود] در گذشته معجزات موسی را انکار نکردند؟» آنان گفتند: «[قرآن و تورات] دو جادو هستند که یکدیگر را تأیید می‌کنند» و گفتند: «ما تمام [مطالب] آنها را انکار می‌کنیم».

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ
إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾

٤٩. بگو: «اگر راست‌گویید، از جانب الله، کتابی هدایت‌بخش‌تر از این دو [کتاب] بیاورید تا من نیز از آن پیروی کنم».

فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٠﴾

٥٠. اگر [قریش] به درخواستت پاسخی ندادند، بدان که آنان فقط از هوای نفسشان پیروی می‌کنند؛ و کیست گمراه‌تر از آن کس که بدون رهنمودی از سوی الله، از هوای نفسش پیروی می‌کند؟ بی‌تردید، الله گروه ستمکار را هدایت نمی‌کند.

*وَلَقَدْ وَصَلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾

٥١. و به راستی، ما این آیات [و حکایات] را یکی پس از دیگری برای آنان [= مشرکان و یهود] نازل کردیم؛ باشد که پند گیرند.

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

٥٢. کسانی که پیش از این [آیات الهی] کتاب [تورات] به آنان داده‌ایم، به این [قرآن] نیز ایمان می‌آورند

وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا ءَأَمَّا بِهِ ءِنَّهُ الْخُفَّىٰ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾

٥٣. و چون [آیاتش] بر آنان خوانده می‌شود، می‌گویند: «به آن ایمان آوردیم. یقیناً سخن حقی از جانب پروردگاران است. به راستی که ما پیش از [نزول] آن نیز تسلیم [فرمان پروردگار] بوده‌ایم».

۵۴. اینانند که به پاس آنکه شکیبایی ورزیدند، پاداششان را دو بار می‌گیرند و با کارهای نیک، [گناهان و] بدی‌ها را دفع می‌کنند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم انفاق می‌نمایند.

۵۵. و هر گاه سخنی بی‌هوده [و ناشایست از اهل کتاب] می‌شنوند، [با بی‌توجهی] از آن روی می‌گردانند و می‌گویند: «[پاداش] کارهای ما برای ماست و [کیفر] کارهای شما از آن شماست؛ [شما از آزار و ناسزای ما] در امانید. ما به دنبال [هم‌صحبتی با] جاهلان نیستیم».

۵۶. [ای پیامبر،] بی‌تردید، تو نمی‌توانی هر کس را دوست داشته باشی [به اجبار به راه راست] هدایت کنی؛ بلکه الله است که هر کس را بخواهد هدایت می‌کند و او به [حال] راه‌یافتگان داناتر است.

۵۷. و [مشرکان] گفتند: «اگر همراه تو از هدایت پیروی کنیم، ما را از سرزمینمان می‌ربایند». آیا ما آنان را در حرم امنی جای ندادیم که انواع محصولات - به عنوان روزی‌ای از جانب ما - به سویشان سرازیر می‌گردد؟ ولی بیشتر آنان [قدر نعمت‌های الهی را] نمی‌دانند.

۵۸. و چه بسیار [مردم] شهرهایی را نابود ساختیم که [از شدت رفاه] در زندگی خویش، طغیان و سرکشی کرده بودند. این خانه‌های [وبران‌شده] آنان است که پس از آنان - جز اندکی - [کسی] در آنها سکونت نکرده است و ما وارث آنان بودیم.

۵۹. و پروردگارت هرگز [مردم] شهرها را نابود نمی‌کند، مگر آنکه در شهر بزرگی از آنها [همچون مکه] پیامبری بفرستد که آیات ما را بر آنان بخواند؛ و ما هرگز شهرها را نابود نکردیم، مگر آنکه ساکنانش [کافر و] ستمکار بوده‌اند.

۶۰. و آنچه به شما داده شده است، بهره‌ی [گذرا] و زینت زندگی دنیاست؛ و آنچه نزد الله است، بهتر و پایدارتر است. آیا نمی‌اندیشید؟

۶۱. آیا کسی که به او وعده نیکو داده‌ایم و به آن خواهد رسید، همچون کسی است که او را از بهره زندگی دنیا برخوردار ساخته‌ایم و روز قیامت از [جمله] احضارشدگان [در آتش دوزخ] است؟

۶۲. و [یاد کن از] روزی که الله به آنان ندا می‌دهد و می‌فرماید: افرادی که شریکان من [در عبادت] می‌پنداشتید کجا هستند؟»

أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلَّمْ عَلَيْكُمْ لَا تَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾

وَقَالُوا إِن تَتَّبِعِ الْهَدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفُ مِنْ أَرْضِنَا أَوَلَمْ نُمْكِن لَّهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُجِبِي إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّن لَّدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا فِتْلِكَ مَسَكْنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّن بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

وَمَا أوتِيتُمْ مِّن شَيْءٍ فَمَتَّعَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّا لَهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾

أَفَمَن وَعَدْنَاهُ وَعَدًّا حَسَنًا فَهُوَ لَقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَاهُ مَتَّعَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيُّ شُرَكَآئِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾

۶۳. کسانی [از سران کفار] که عذاب برایشان حتمی است می‌گویند: «پروردگارا، اینها کسانی هستند که ما گمراهشان کردیم. [آری،] آنان را گمراه کردیم، چنان که [خود نیز] گمراه شدیم. از [شرک و توسل] آنان به سویت بیزاری می‌جوئیم. [در حقیقت،] آنان ما را عبادت نمی‌کردند [بلکه شیطان را عبادت می‌کردند].»

۶۴. و [به مشرکان] گفته می‌شود: «شریکانتان را [که به جای الله عبادت می‌کردید] فرابخوانید [تا یاری‌تان کنند]؛ آنگاه آنان را می‌خوانند، ولی پاسخی به اینان نمی‌دهند و عذاب [دوزخ] را می‌بینند [و آرزو می‌کنند] کاش هدایت‌یافته بودند.

۶۵. و روزی که [الله] به آنان ندا می‌دهد و می‌فرماید: «به [دعوت] پیامبران چه پاسخی دادید؟»

۶۶. در آن روز، همه دلایل [و بهانه‌هایی که برای توجیه دارند] از آنان پنهان می‌گردد و از [شدت عذاب، از حال] یکدیگر نمی‌پرسند.

۶۷. اما کسی که توبه کند و ایمان آورد و کار شایسته انجام دهد، امید است که از رستگاران باشد.

۶۸. و پروردگارت هر چه بخواهد می‌آفریند و [هر کس را بخواهد به عبادت و پیامبری] برمی‌گزیند. مشرکان اختیاری ندارند [که در این مورد اعتراض کنند]. الله از چیزهایی که با او شریک می‌دانند منزّه و برتر است.

۶۹. و پروردگارت آنچه در سینه‌هایشان پنهان می‌کنند و آنچه آشکار می‌سازند، [همه را] می‌داند.

۷۰. و او الله است که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست. ستایش در دنیا و آخرت برای اوست و حکم [و فرمانروایی نیز] از آن اوست و [همگی] به سوی او بازگردانده می‌شوید.

۷۱. [به مشرکان] بگو: «به من بگوئید اگر الله [تاریکی] شب را تا روز قیامت بر شما پاینده گرداند، کدام معبود به جز الله برایتان روشنی می‌آورد؟ آیا [سخن حق را] نمی‌شنوید؟»

۷۲. بگو: «به من بگوئید اگر الله [روشنایی] روز را تا روز قیامت بر شما پاینده گرداند، کدام معبود جز الله شبی برایتان می‌آورد که در آن آرام بگیرید؟ آیا [این نشانه‌های قدرت الهی را] نمی‌بینید؟»

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾

وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾

فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٦﴾

فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بَضِيَاءً أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بَلِيلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾

۷۲. و الله از رحمت خویش شب و روز را برایتان قرار داد تا در شب آرام گیرید و در روز [تلاش کنید و] از بخشش او [روزی] بجوید و باشد که سپاس گزارید.

۷۴. و [یاد کن از] روزی که الله به آنان ندا می‌دهد و می‌فرماید: «کجا هستند شریکانی که برای من می‌پنداشتید؟»

۷۵. و از هر امتی، گواهی برمی‌گزینیم [که پیامبر آنان است و در مورد کفرشان گواهی می‌دهد]؛ سپس به آنان می‌گوییم: «دلیل [کفر و شرک] خویش را بیاورید»؛ پس می‌دانند که حق از آن الله است و دروغ‌هایی که می‌بافتند [و آنچه مشرکانه عبادت می‌کردند] محو و نابود گشته است.

۷۶. قارون از قوم موسی بود؛ اما بر آنان فخر فروشی نمود؛ و از گنجینه‌ها، آنقدر به وی داده بودیم که [حتی] حمل کلیدهایش برای گروهی نیرومند مشکل بود. هنگامی که [مردم] قومش به او گفتند: «به خاطر ثروت، چنین مغرور و [سرمست نباش. بی‌تردید، الله سرمستان را دوست ندارد.

۷۷. و با آنچه الله به تو بخشیده است، [ثواب] سرای آخرت را بجوی و [در عین حال،] بهره‌ات را از [زندگی] دنیا نیز فراموش نکن؛ و چنان که الله به تو نیکی کرده است، تو نیز [به بندگانش] نیکی کن و هرگز در پی تبهکاری [و فساد] در زمین نباش. بی‌تردید، الله مفسدان را دوست ندارد».

۷۸. [قارون] گفت: «آنچه به من داده شده، در نتیجه [قدرت و] دانشی است که نزد من است». آیا نمی‌دانست که الله نسل‌هایی را پیش از وی نابود کرده بود که از او نیرومندتر و ثروتمندتر بودند؟ [روز قیامت، اینگونه] مجرمان از گناهانشان پرسیده نمی‌شوند [و بی‌حساب دوزخ می‌روند].

۷۹. قارون با [تجملات و] زینت‌هایش در برابر قوم خویش ظاهر شد. افرادی [از اطرافیان او] که خواستار زندگی دنیا بودند، گفتند: «ای کاش همانند آنچه به قارون داده شده است ما [نیز] داشتیم. واقعاً او بهره‌ بزرگی [از مال دنیا] دارد».

۸۰. اما کسانی که دانش [حقیقی] یافته بودند، گفتند: «وای بر شما! برای کسی که ایمان آورده است و کارهای شایسته می‌کند، ثواب الهی بهتر است؛ و این [سخن] را کسانی جز شکیبایان نمی‌پذیرند».

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٢﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾

﴿٧٦﴾ إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ ۖ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَلْتَأُ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾

وَأَتَّبَعْنَا فِي مَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۖ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۖ وَلَا تَتَّبِعِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ ۖ عِنْدِي أَوْلَمَ يَعْلَمَنَّ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۖ وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾

فَحَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ
يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾

۸۱. سپس قارون را همراه خانه‌اش در زمین فروبردیم؛ آنگاه هیچ گروهی نداشت که او را در برابر [عذاب] الله یاری کنند و [خود نیز] نتوانست به خویشان یاری رساند.

وَأَصْحَابِ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَسْأَلُ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَسْأَلُ عَنْهُ لَا يُفْلِحُ
الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾

۸۲. و کسانی که دیروز آرزو می‌کردند به جای او باشند، بامداد [روز بعد] می‌گفتند: «وای بر ما! گویی الله است که [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد گسترده می‌دارد و [یا] تنگ می‌گرداند. اگر الله بر ما منت نهاده بود، قطعاً ما را [نیز به سزای سخنانمان به ژرفای زمین] فرومی‌برد، ای وای! گویی کافران هرگز رستگار نمی‌شوند.

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي
الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾

۸۳. این سرای آخرت را [فقط] برای کسانی قرار می‌دهیم که خواهان گردنکشی و فساد در زمین نیستند؛ و سرانجام [نیک]، از آن پرهیزگاران است.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِمَّنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا
يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

۸۴. [روز قیامت]، هر کس نیکی بیاورد، [پاداشی] بهتر از آن خواهد داشت و هر کس بدی بیاورد، [بداند] کسانی که کارهای ناشایست کرده‌اند، جز [در برابر] آنچه می‌کردند کیفر نمی‌بینند.

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَى مَعَادٍ قُلْ رَبِّي
أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾

۸۵. همان [پروردگاری] که قرآن را [نازل نمود و تبلیغ آن را] بر تو واجب کرد، قطعاً تو را به جایگاهت [در مکه] بازمی‌گرداند. بگو: «پروردگارم بهتر می‌داند چه کسی هدایت آورده است و چه کسی در گمراهی آشکار است».

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْفَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّنْ
رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾

۸۶. و [پیش از بعثت]، تو انتظار نداشتی که این کتاب [آسمانی] بر تو نازل شود. [این نبود]، مگر رحمتی از جانب پروردگارت. پس هرگز پشتیبان کافران نباش.

وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ ءَايَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلَتْ إِلَيْكَ وَأَدْعُ
إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾

۸۷. و مبادا [کافران] تو را از [تبلیغ] آیات الهی - پس از آنکه بر تو نازل شد - بازدارند! و [مردم را] به سوی پروردگارت دعوت کن و هرگز از مشرکان نباش.

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ
هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

۸۸. و معبود دیگری با الله [به نیایش] نخوان. هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست. همه چیز فناپذیر است؛ مگر [ذات] جاوید و [روی او]. فرمانروایی [تنها] از آن اوست و [روز قیامت، همگی] به پیشگاه او تعالی بازگردانده می‌شوید.

سوره عنكبوت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الم [= الف. لام. میم].

الم ﴿۱﴾

۲. آیا مردم پنداشته‌اند همین که [به زبان] بگویند: «ایمان آوردیم»، آنان را [به حال خود] وامی‌گذارند و آزموده نمی‌شوند؟

أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يَتْرُكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿۲﴾

۳. و به راستی کسانی را که پیش از آنان بودند نیز آزمودیم و تا الله کسانی را که [درباره ایمانشان] راست گفته‌اند جدا سازد و دروغگویان را [نیز] معلوم گرداند.

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِينَ ﴿۳﴾

۴. آیا کسانی که کارهای ناشایسته می‌کنند، پنداشته‌اند که می‌توانند ما را مغلوب نمایند [و از عذابمان بگریزند]؟ چه بد داوری می‌کنند!

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿۴﴾

۵. هر کس به دیدار الله امید دارد، [بداند که] وعده الله قطعاً خواهد آمد و او تعالی شنوای داناست.

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۵﴾

۶. و هر کس [در راه حق] بکوشد، به سود خویش کوشیده است. بی‌تردید، الله از جهانیان بی‌نیاز است.

وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿۶﴾

۷. و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، یقیناً گناهانشان را می‌زداییم و آنان را بر اساس نیکوترین [طاعت و] کاری که انجام داده‌اند پاداش می‌دهیم.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۷﴾

۸. و به انسان سفارش کردیم که به پدر و مادرش نیکی نماید؛ و [گفتیم:] «اگر آن دو کوشیدند تا چیزی را که تو به آن دانشی نداری شریک من سازی، از آنان اطاعت نکن. بازگشتتان به سوی من است، آنگاه شما را از [حقیقت] آنچه می‌کردید، آگاه خواهیم کرد.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۸﴾

۹. و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، البته آنان را در [زمره] شایستگان درمی‌آوریم.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ﴿۹﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْلَىٰ آللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

۱۰. و برخی از مردم هستند که می‌گویند: «به الله ایمان آورده‌ایم»؛ اما هنگامی که در [راه] الله آزار می‌بینند، آزار مردم را همچون عذاب الله [سخت و جانکاه] می‌دانند [و از ایمانشان دست می‌کشند]؛ و اگر از سوی پروردگارت پیروزی [و گشایشی برایتان] پیش آید، می‌گویند: «بی‌تردید، ما [نیز] با شما همراه بودیم». آیا الله به آنچه در دل‌های جهانیان است داناتر نیست؟

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾

۱۱. و به راستی، الله کسانی را که ایمان آورده‌اند به خوبی می‌شناسد و یقیناً منافقان را [نیز] می‌شناسد.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلنَحْمِلَ خَطَايَكُمْ وَمَا هُم بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٢﴾

۱۲. و کسانی که کفر ورزیدند به کسانی که ایمان آوردند می‌گفتند: «از راه ما پیروی کنید، و قطعاً بار گناهانتان را به عهده می‌گیریم»؛ و [لی] آنان هرگز چیزی از گناهانشان را بر عهده نخواهند گرفت. به راستی که آنان دروغگو هستند.

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾

۱۳. و قطعاً بار سنگین [گناه] خود و بارهای سنگین [گناه پیروانشان] را همراه بار سنگین خود به دوش خواهند کشید؛ و یقیناً روز قیامت، در مورد دروغ‌هایی که می‌بافتند بازخواست خواهند شد.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

۱۴. و ما نوح را به سوی قومش فرستادیم و او نهصد و پنجاه سال در میان آنان بود. آنگاه در حالی که ستمکار [و کافر] بودند طوفان [سهمگین] آنان را فراگرفت.

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾

۱۵. او [= نوح] و سرنشینان کشتی را نجات دادیم و آن [کشتی] را نشانه‌ای برای [عبرت گرفتن] جهانیان قرار دادیم.

وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَانْتَفُوا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

۱۶. و [یاد کن از] ابراهیم آنگاه که به قومش گفت: «الله را عبادت کنید و از او پروا کنید [که] اگر بدانید، این کار برایتان بهتر است.

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ۗ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾

۱۷. جز این نیست که به جای الله، فقط بت‌هایی را عبادت می‌کنید و [با این کار، به الله] دروغ می‌بندید. در حقیقت، کسانی را که شما به جای الله عبادت می‌کنید، اختیار روزیتان را ندارند؛ پس [نعمت و] روزی را تنها از پیشگاه الله طلب کنید و او را عبادت کنید و شکر او را به جای آورید [که] به سوی او بازگردانده می‌شوید.

وَإِن تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾

۱۸. و [ای مشرکان،] اگر شما [محمد را] دروغگو بدانید، [عجیب نیست.] به راستی که برخی از امت‌های پیش از شما [نیز، پیامبران الهی را] تکذیب کردند؛ و پیامبر وظیفه‌ای جز رساندن آشکار [وحی] ندارد».

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾

۱۹. آیا ندیدند که الله چگونه آفرینش را آغاز می کند سپس آن را [پس از مرگش] باز می گرداند؟ قطعاً این کار برای الله آسان است.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

۲۰. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «در زمین بگردید و بنگرید که الله چگونه آفرینش را آغاز کرد؛ [به همین صورت نیز] زندگی دیگر را پدید می آورد. بی تردید، الله بر هر کاری تواناست.

يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَاءُ ۗ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾

۲۱. او تعالی هر کس را بخواهد، عذاب می کند و بر هر کس که بخواهد، رحمت می آورد؛ و [همگی] به سویش بازگردانده می شوید.

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾

۲۲. شما - [نه] در زمین و نه در آسمان - هرگز ناتوان کننده او تعالی نیستید و جز الله هیچ کارساز و یاری ندارید.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ ۚ أُولَٰئِكَ يَسُوءُ مِن رَّحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

۲۳. و کسانی که به آیات الله و دیدار او کفر ورزیدند، آناند که از رحمت من مأیوسند و عذاب دردناکی برایشان [در پیش] است.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ ۚ إِلَّا أَن قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾

۲۴. اما پاسخ قوم او [= ابراهیم] جز این نبود که گفتند: «او را بکشید یا بسوزانید»؛ پس الله او را از آتش نجات داد. بی تردید، در این [رهایی از آتش]، برای گروهی که ایمان می آورند نشانه هایی [برای عبرت گرفتن] است.

وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ ۚ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا ۚ وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٢٥﴾

۲۵. و [ابراهیم] گفت: «شما به جای الله بت هایی برای خود برگزیده اید که [مایه دوستی و] محبت میان شما در زندگی دنیا باشد. آنگاه روز قیامت، از یکدیگر بیزاری می جوید و همدیگر را لعنت می کنید و جایگاهتان آتش است و هیچ یاریگری نخواهید داشت».

﴿فَمَنْ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي ۖ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾﴾

۲۶. لوط به او ایمان آورد و [ابراهیم] گفت: «من به سوی پروردگارم [به سرزمین شام] هجرت می کنم. بی تردید، او شکست ناپذیر حکیم است».

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۖ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ ۚ وَعَاتَيْنَاهُ أَجْرَهُ ۚ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾

۲۷. و اسحاق و یعقوب را به او بخشیدیم و میان فرزندان، نبوت و کتاب [آسمانی] قرار دادیم و پاداشش را در این دنیا دادیم؛ و یقیناً او در آخرت [نیز] از شایستگان خواهد بود.

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ۚ إِنَّكُمْ لَأنتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

۲۸. و [یاد کن از] لوط هنگامی که به قومش گفت: «واقعاً کار بسیار زشتی می کنید که پیش از شما هیچ یک از [مردم] جهان، آن را انجام نداده است.

أَيْنَكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيَكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتَيْنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾

۲۹. آیا با مردان می‌آمیزید و [به قصد تجاوز به مسافران،] راه را می‌بندید و در محافل عمومی خود مرتکب کارهای ناپسند می‌شوید؟» پاسخ قومش جز این نبود که گفتند: «اگر راستگویی، عذاب الهی را پیش آور.»

قَالَ رَبِّ أَنْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

۳۰. [لوط] گفت: «پروردگارا، مرا در برابر مفسدان یاری کن.»

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾

۳۱. و هنگامی که فرستادگان ما به ابراهیم بشارت [تولد پسرش اسحاق را] دادند، به او گفتند: «ما ساکنان شهر [سدوم] را قطعاً نابود خواهیم کرد؛ [چرا که] بی‌تردید، مردم آنجا ستمکارند.»

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٢﴾

۳۲. [ابراهیم] گفت: «لوط [نیز] در آنجاست». فرشتگان گفتند: «ما بهتر می‌دانیم چه کسانی در آنجا هستند. او و خانواده‌اش را حتماً نجات خواهیم داد؛ مگر همسرش، که از بازماندگان [در عذاب] خواهد بود.»

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَاءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجُوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٣﴾

۳۳. و چون فرستادگان ما نزد لوط آمدند، از [تصور بی‌شرمی قومش نسبت به] آنان نگران و دلتنگ شد؛ و [فرشتگان] گفتند: «ترس و اندوهگین نباش. ما تو و خانواده‌ات را حتماً نجات می‌دهیم؛ مگر همسرت را که از بازماندگان [در عذاب] است.»

إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَى أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾

۳۴. ما بر ساکنان این شهر - به کیفر آنکه نافرمانی [و گناه] کرده‌اند - عذابی از آسمان فرود می‌آوریم.»

وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾

۳۵. و در حقیقت، ما از آن شهر [ویران‌شده]، نشانه [و عبرت] آشکاری، برای کسانی که می‌اندیشند باقی گذاشتیم.

وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَلْقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾

۳۶. و به سوی [ساکنان] مدین، برادرشان شعیب [را] فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید و به روز بازپسین امیدوار باشید و در زمین به فساد [و تباهی] نکوشید.»

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿٣٧﴾

۳۷. ولی او را دروغگو انگاشتند و زلزله سختی آنان را فراگرفت؛ آنگاه در خانه‌های خود به روی افتادند و هلاک شدند.

وَعَادًا وَثَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِّنْ مَّسْكِئِهِمْ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾

۳۸. و [قوم] عاد و ثمود را [نیز هلاک کردیم] و یقیناً برخی از خانه‌های [ویران‌شده] آنان برایتان نمایان است؛ و شیطان کارهایشان را در نظرشان بی‌اراست و آنان را از راه [حق] بازداشت؛ در حالی که [نسبت به حق و باطل] بینا بودند.

۳۹. و قارون و فرعون و هامان را [نیز نابود کردیم]؛ و به راستی، موسی دلایل روشن برایشان آورد؛ اما آنان در سرزمین [مصر] سرکشی کردند؛ ولی [از عذاب الهی] پیشی نگرفتند [و راه فرار نداشتند].

۴۰. هر یک از آنان را به [کیفر] گناهشان عذاب کردیم؛ بر برخی از آنان باران سنگ فرستادیم و برخی دیگر را بانگ مرگبار فروگرفت و برخی را در زمین فروبردیم و برخی را غرق کردیم. الله هرگز به آنان ستم نکرد؛ بلکه آنان [خود] به خویشتن ستم می‌کردند.

۴۱. مثل کسانی که به جای الله دوستانی [از سنگ و چوب و مردگان را به عنوان شفاعتگر] برای خود برگزیده‌اند، همچون مثل عنکبوت است که خانه‌ای [بی‌دوام را به عنوان پناهگاه خویش] برگزیده است؛ و بی‌تردید، سست‌ترین خانه‌ها، خانه عنکبوت است. اگر [مشرکان این حقیقت را] می‌دانستند، [معبودان باطل را به عبادت نمی‌گرفتند].

۴۲. یقیناً الله هر آنچه را به جای او [به عبادت] می‌خوانند می‌داند؛ و او تعالی شکست‌ناپذیر حکیم است.

۴۳. این مثل‌ها را برای مردم می‌زنیم و جز دانایان کسی آنها را در نمی‌یابد.

۴۴. الله آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید. بی‌تردید، در این [آفرینش،] نشانه‌ای [از قدرت الهی] برای مومنان است.

۴۵. [ای پیامبر،] آنچه را از این کتاب بر تو وحی شده است تلاوت کن و نماز برپا دار. به راستی که نماز، انسان را از گناه و زشتکاری بازمی‌دارد؛ و البته یاد الله [از هر کاری] بالاتر است؛ و الله می‌داند که چه می‌کنید.

۴۶. [ای مؤمنان،] با اهل کتاب جز به بهترین شیوه بحث و مناظره نکنید - مگر با کسانی از آنان که ستم کردند [و با شما به جنگ برخاستند] - و بگویید: «ما به تمام آنچه [از سوی الله] بر ما و شما نازل شده است ایمان آورده‌ایم و معبود ما و شما یکی است و ما تسلیم [فرمان] او هستیم».

وَقَرُونًا وَفِرْعَوْنَ وَهَمَانَ وَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ﴿٣٩﴾

فَكَلَّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِمْ فَمِنْهُمْ مَن أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَن أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَن خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَن أَعْرَفْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾

وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾

أَتْلُ مَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

*وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٤٦﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ ۗ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٧﴾

۴۷. و همان گونه [که به پیامبران پیشین کتاب آسمانی فرو فرستادیم] این کتاب را [نیز] بر تو نازل کردیم؛ کسانی که [پیش از تو] به آنان کتاب [آسمانی] دادیم به این [قرآن نیز] ایمان می‌آورند و از اینان [= مشرکان قریش] کسانی هستند که به آن ایمان می‌آورند؛ و جز کافران [کسی] آیات ما را انکار نمی‌کند.

وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لِآرْتَابِ الْمُبْطِلُونَ ﴿٤٨﴾

۴۸. و پیش از [نزول] قرآن، تو [هرگز] هیچ کتابی نمی‌خواندی و با دست خود چیزی نمی‌نوشتی؛ وگرنه، قطعاً باطل‌اندیشان [دربارهٔ صحت پیامبری‌ات] تردید می‌کردند.

بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾

۴۹. بلکه آن [کتاب، شامل] آیات روشنی است که در سینه دانشوران [مؤمن] جای دارد؛ و جز ستمکاران [مشرک، کسی] آیات ما را انکار نمی‌کند.

وَقَالُوا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾

۵۰. و [مشرکان] گفتند: «چرا معجزاتی از سوی پروردگارش بر او نازل نشده است؟» بگو: «معجزات نزد الله است [و به فرمان او نازل می‌شود] و من فقط بیم‌دهنده‌ای آشکارم».

أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

۵۱. آیا برایشان کافی نیست که ما قرآن را بر تو نازل کردیم که [پیوسته] بر آنان خوانده می‌شود؟ بی‌گمان، در این [قرآن] برای مردمی که ایمان می‌آورند، رحمت و پند است.

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾

۵۲. بگو: «همین بس که الله میان من و شما گواه است. او تعالی آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند؛ و کسانی که به باطل گرویده‌اند و به الله کفر ورزیده‌اند، زیانکارانند».

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَعَثَةٌ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾

۵۳. و [مشرکان] به شتاب از تو درخواست عذاب می‌کنند؛ و اگر موعد مقرری [برای عذابشان] نبود، یقیناً عذاب [الهی] به [سراغ] آنان می‌آمد و [سرانجام] در حالی که غافلند، ناگهان به سراغشان خواهد آمد.

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾

۵۴. و [مشرکان] به شتاب از تو درخواست عذاب می‌کنند، و یقیناً دوزخ بر کافران احاطه دارد.

يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾

۵۵. روزی که عذاب، از بالای سر و زیر پایشان آنان را فرا می‌گیرد و [الله به آنان] می‌فرماید: «[کیفر] آنچه را انجام می‌دادید بچشید».

يَعْبَادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّيَّ فَاعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

۵۶. «ای بندگان من که ایمان آورده‌اید، بی‌گمان، زمین من گسترده است؛ [پس برای رهایی از فشار مشرکان، هجرت کنید] و تنها مرا عبادت کنید».

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾

۵۷. هر کسی چشنده [طعم] مرگ است؛ آنگاه به سوی ما بازگردانده می‌شوید.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ أَعْجَبُ الْعَمَلِينَ ﴿٥٨﴾

۵۸. و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، قطعاً آنان را در غرفه‌هایی از بهشت جای می‌دهیم که جویبارها از زیر آن جاری است. جاودانه در آن خواهند ماند. چه نیکوست پاداش عمل‌کنندگان!

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾

۵۹. [همان] کسانی که شکیبایی ورزیدند و تنها بر پروردگارشان توکل می‌کنند.

وَكَايِنٍ مِنَ ذَاتِ بَيْتٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾

۶۰. و چه بسیار جاندارانی که [نمی‌توانند] روزی خود را حمل [یا ذخیره] کنند. الله به آنها و شما روزی می‌دهد و او شنوای داناست.

وَلَمَّا سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٦١﴾

۶۱. و اگر از آنان [= مشرکان] بپرسی: «چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده و خورشید و ماه را به خدمت [انسان] گماشته است؟» مسلماً می‌گویند: «الله»؛ پس چگونه [از حق] رویگردان می‌شوند؟

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾

۶۲. الله [نعمت و] روزی را برای هر کس که بخواهد می‌گشاید و [یا] تنگ می‌گرداند. بی‌تردید، الله به هر چیزی داناست.

وَلَمَّا سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

۶۳. و اگر از آنان بپرسی: «چه کسی از آسمان باران فرستاد و به وسیله آن، زمین را - پس از خشکی و خزان - زنده کرد؟»، مسلماً می‌گویند: «الله». بگو: «حمد و ستایش مخصوص الله است»؛ بلکه بیشتر آنان [در این نشانه‌ها] نمی‌اندیشند.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾

۶۴. و این زندگی دنیا [چیزی] جز سرگرمی و بازیچه نیست؛ و بی‌تردید، سرای آخرت زندگانی [راستین و همیشگی] است. اگر [کافران این حقیقت را] می‌دانستند [دل به دنیا نبسته بودند].

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾

۶۵. وقتی [مشرکان] در کشتی سوار می‌شوند، الله را با اخلاص می‌خوانند؛ اما چون آنان را به خشکی می‌رساند و [از خطر غرق شدن] می‌رهاند، آنگاه [باز هم] شرک می‌ورزند.

لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَنَّوْا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

۶۶. [چنین می‌کنند] تا نسبت به نعمت‌هایی که به آنان داده‌ایم ناسپاسی کنند و [از لذت‌های زندگی دنیا] بهره‌مند باشند. به زودی [سرانجام دردناکشان را] خواهند دانست.

أَوْلَم يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيَتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾

٦٧. آیا ندیده‌اند در حالی که مردم پیرامونشان [گرفتار قتل و غارت هستند و] مورد دستبرد قرار می‌گیرند، ما حرم امنی [برای مردم مکه] پدید آورده‌ایم؟ آیا [باز هم] به [معبودهای] باطل ایمان می‌آورند و نسبت به نعمت الله ناسپاسی می‌کنند؟

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ءَأَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

٦٨. و کیست ستمکارتر از آن که بر الله دروغ می‌بندد یا حق را - آنگاه که به او می‌رسد - دروغ می‌انگارد؟ آیا در دوزخ جایگاهی برای کافران نیست؟

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

٦٩. کسانی که در راه [خشنودی] ما می‌کوشند، قطعاً آنان را به راه‌های خویش هدایت می‌کنیم و بی‌تردید، الله با نیکوکاران است.

سوره روم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الم [= الف. لام. میم].

۲. رومیان [در جنگ با فارس] شکست خوردند.

۳. در نزدیکترین سرزمین [مرزی شام با فارس]؛ و آنان پس از شکستشان، [در نبردی دیگر] پیروز خواهند شد؛

۴. در چند سال [آینده]. چه قبل و چه بعد از این [پیروزی، سررشته] کار در اختیار الله است؛ و در آن روز، مؤمنان شادمان می‌گردند.

۵. [ابن شادی،] به خاطر یاری رساندنِ الله [به اهل کتاب] است؛ و او تعالی هر کس را که بخواهد یاری می‌کند و او شکست‌ناپذیرِ مهربان است.

۶. [ابن پیروزی] وعدهٔ الله است [و] الله هرگز از وعدهٔ خود تخلف نمی‌کند؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

۷. آنان فقط ظاهری از زندگی دنیا را می‌دانند و از آخرت غافلند.

۸. آیا با خود نمی‌اندیشند که الله آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست، جز به حق و برای مدت معینی نیافریده است؟ بی‌تردید، بسیاری از مردم به دیدار پروردگارشان [در قیامت] باور ندارند.

۹. آیا [مشرکان] در زمین گشت و گذار نکرده‌اند تا ببینند سرانجام کسانی که پیش از آنان بودند چگونه بوده است؟ آنها بسیار نیرومندتر از اینان بودند و زمین را [برای کشاورزی و عمران،] بیش از اینان دگرگون ساختند و آباد کردند؛ و پیامبرانشان با دلایل روشن به سراغشان آمدند [اما آنان انکار کردند و نابود شدند]. الله هرگز بر آن نبود که به آنان ستم کند؛ بلکه آنان خود به خویشتن ستم می‌کردند.

۱۰. آنگاه سرانجام کسانی که بدی کرده بودند، بسیار بدتر شد؛ چرا که آیات الله را دروغ می‌انگاشتند و آنها را به تمسخر می‌گرفتند.

الْم ۱

عُلِبَتِ الرُّومُ ۲

فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِّنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ۳

فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدِ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ۴

يَنْصُرِ اللَّهُ يَنْصُرُ مَن يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۵

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۶

يَعْلَمُونَ ظَهْرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ۷

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَّا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُونَ ۸

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۹

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسْتَوُوا السُّوْءَىٰ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ۱۰

اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾

۱۱. الله آفرینش مخلوقات را آغاز می‌کند؛ سپس آنان را [پس از مرگشان] باز می‌گرداند؛ آنگاه [در قیامت، همگی] به سویش بازگردانده می‌شوید.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾

۱۲. روزی که قیامت بر پا گردد، گناهکاران [از رحمت الهی] ناامید می‌شوند.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءٌ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾

۱۳. [در آن روز،] مشرکان از بین معبودان خود [که عبادت می‌کردند] هیچ شفاعتگری نخواهند داشت و نسبت به معبودانشان [که آنها را همتای الله قرار داده بودند] کفر می‌ورزند.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُؤْمِدُ يُتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾

۱۴. روزی که قیامت برپا گردد، [مردم بر اساس کارهایشان] از یکدیگر جدا می‌شوند.

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

۱۵. اما کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، در بوستانی [از بهشت] شادمان می‌گردند.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾

۱۶. و اما کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما و دیدارمان در آخرت را تکذیب کردند، در عذاب [دوزخ] احضار می‌شوند.

فَسُبْحٰنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾

۱۷. پس الله را به پاکی ستایش کنید، آنگاه که به شب درمی‌آید و آن دم که به صبح می‌رسید

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾

۱۸. و عصرگاهان و هنگامی که به نیمروز می‌رسید؛ و حمد و ستایش در آسمان‌ها و زمین از آن اوست.

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾

۱۹. او تعالی [موجود] زنده را از [ماده] بی‌جان [= نطفه] پدید می‌آورد و [ماده] بی‌جان را از [موجود] زنده خارج می‌سازد؛ و زمین را - پس از خشکی و خزان - زنده می‌سازد؛ و [شما نیز روز قیامت،] اینچنین برانگیخته می‌شوید.

وَمِنَ ءَايٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾

۲۰. و [یکی دیگر] از نشانه‌های او تعالی [این] است که شما را از خاک آفرید، سپس انسان‌هایی شدید [که تولید مثل کردید و در زمین] پراکنده گشتید.

وَمِنَ ءَايٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

۲۱. و از [دیگر] نشانه‌های او [این] است که از جنس خود شما همسرانی برایتان آفرید تا در کنارشان آرام گیرید و در میانتان محبت و مهربانی قرار داد. بی‌گمان، در این [نعمت،] نشانه‌هایی است [از قدرت پروردگار] برای مردمی که تفکر می‌کنند.

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَخَلْقَ السِّنْتِكُمْ وَالْوَالِدِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾

۲۲. و از [دیگر] نشانه‌های او تعالی، آفرینش آسمان‌ها و زمین و اختلاف زبان‌ها و رنگ‌های شماست. بی‌تردید، در این [امور]، نشانه‌هایی [از قدرت پروردگار] برای دانشوران است.

وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِعَاؤُكُمْ مِّن فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾

۲۳. و [یکی دیگر] از نشانه‌های او، خواب شما در شب و روز و تلاشتان برای بهره‌گیری از بخشش پروردگار [و تأمین معاش] است. بی‌گمان، در این امور، برای مردمی که گوش شنوا دارند، نشانه‌هایی [از قدرت پروردگار] است.

وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمْ الْبَرْقَ حَوَافًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

۲۴. و از [دیگر] نشانه‌های او [این] است که برق را برای ترس [از صاعقه] و امید [به باران]، به شما نشان می‌دهد و آبی از آسمان می‌فرستد و زمین را - پس از خشکی و خزان - با آن زنده می‌سازد. بی‌گمان، در این امور، برای مردمی که می‌اندیشند، نشانه‌هایی [از قدرت پروردگار] است.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾

۲۵. و از نشانه‌های او [این] است که آسمان‌ها و زمین به فرمانش برپاست و [روز قیامت] هنگامی که با ندایی شما را از زمین فرامی‌خواند، ناگهان [همگی از گورها] بیرون می‌آید.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَنِينٌ ﴿٢٦﴾

۲۶. هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است از آن الله است و همگی [تسلیم و] فرمانبردار او هستند.

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

۲۷. او همان ذاتی است که آفرینش مخلوقات را آغاز می‌کند، سپس آنان را [پس از مرگشان] باز می‌گرداند و این کار برایش آسان‌تر [از آفرینش نخستین] است؛ و برترین صفت در آسمان‌ها و زمین برای اوست و او تعالی شکست‌ناپذیر حکیم است.

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْتَكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

۲۸. [ای مشرکان]، الله برای شما از خودتان مثالی می‌آورد: آیا از بردگانتان کسی هست که در اموالی که به شما داده‌ایم شریکتان باشد؛ چنان که هر دو [در برخورداری از آن اموال]، یکسان باشید و همان طور که [به خاطر تصرف مال] از یکدیگر بیم دارید، از آنان نیز بیم داشته باشید؟ [حال که چنین نیست، پس چرا بندگان و مخلوقات الله را با او شریک می‌دانید؟] ما آیات خویش را برای کسانی که می‌اندیشند، اینچنین به روشنی بیان می‌کنیم.

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نَّاصِرِينَ ﴿٢٩﴾

۲۹. [دلیل شرک، کمبود دلایل توحیدی نیست؛] بلکه ستمکاران بدون علم و آگاهی، از هوی و هوس خود پیروی می‌کنند؛ پس کسی را که الله گمراه کرده است چه کسی هدایت می‌کند؟ و آنان [در برابر عذاب الهی] هیچ یآوری نخواهند داشت.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

۳۰. [ای پیامبر،] حَقِّگرایانه و خالصانه به این دین روی آور. [این آیین پاک،] اسلام است که الله فطرت مردم را بر اساس آن سرشته است. هیچ تغییری در آفرینشِ الله نیست. این است [راه راست و] دین استوار؛ ولی بیشتر مردم [حقیقت را] نمی‌دانند.

﴿مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾ ﴿٣١﴾

۳۱. [ای مؤمنان،] به درگاه پروردگار توبه کنید و [به سوی او بازگردید و از او پروا کنید و نماز برپا دارید و از مشرکان نباشید.

مِنَ الَّذِينَ فَرَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

۳۲. از کسانی [نباشید] که در دینشان تفرقه ایجاد کردند و دسته‌دسته شدند و هر گروهی به آنچه نزد خویش دارند خشنودند.

وَإِذَا مَسَّ النَّاسُ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَدَّاهُمْ مِنْهُ رَحْمَةٌ إِذَا فَرِحُوا بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾

۳۳. هنگامی که به مردم [رنج و] زیانی برسد، زاری‌کنان پروردگارشان را می‌خوانند؛ سپس چون [الله] رحمتی از جانب خویش به آنان بچشانند [و گره از کارشان بگشاید]، آنگاه گروهی از آنان به پروردگارشان شرک می‌آورند

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

۳۴. تا به آنچه که به آنان داده‌ایم ناسپاسی کنند. [از لذت‌های دنیوی] بهره بگیرید که به زودی [نتیجه] کردارتان [را] خواهید دانست.

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يَشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾

۳۵. آیا [در کتاب‌های آسمانی] دلیل محکمی بر آنان نازل کرده‌ایم که از [درستی] آنچه به او [= الله] شرک ورزیده‌اند سخن می‌گوید [و این کار را تأیید می‌کند]؟

وَإِذَا أَدَقْنَا لِلنَّاسِ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٦﴾

۳۶. وقتی رحمتی به مردم بچشانیم، از آن [بیش از حد] شاد می‌گردند [و تکبر می‌ورزند] و اگر به سزای کارهایی که می‌کردند رنج و مصیبتی به آنان برسد، [از رحمت الهی و دفع بلا] ناامید می‌شوند.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾

۳۷. آیا ندیدند که الله [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد می‌گشاید و [یا] تنگ می‌گرداند؟ بی‌گمان، در این [گشایش و سختی]، نشانه‌هایی [از لطف و رحمت پروردگار،] برای مؤمنان است.

فَعَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾

۳۸. حَقِّ [صله رَحِم] خویشاوند و [صدقه و زکات] مستمند و درراه‌مانده را ادا کن. این [کار] برای کسانی که [خشنودی] الله را می‌طلبند بهتر است و آنان همان رستگارانند.

وَمَا آتَيْتُم مِّن رَّبًّا لَّيْرُبُوا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٣٦﴾

۳۶. آنچه از اموال [خود، که به قصد] ربا به مردم می‌دهید تا [با پس گرفتن آن به میزان بیشتری بر اموالتان] افزوده گردد، نزد الله افزایش نمی‌یابد و [لی] آنچه برای خشنودی الله [به عنوان] زکات می‌پردازید، [برکت و افزایش می‌یابد] و [کسانی که چنین می‌کنند] اینانند که پاداششان [نزد الله] چند برابر می‌گردد.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۗ هَلْ مِن شُرَكَائِكُم مَّن يَفْعَلُ مِن دَالِكُم مِّن شَيْءٍ ۗ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣٧﴾

۴۰. الله است که شما را آفرید و روزی داد؛ آنگاه شما را می‌میراند و باز [در قیامت] زنده می‌کند. آیا در میان شریکانتان کسی هست که چیزی از این [کارها] را انجام دهد؟ او تعالی منزّه است و از چیزهایی که [با وی] شریک می‌سازند برتر است.

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٣٨﴾

۴۱. به سبب گناهایی که مردم مرتکب شده‌اند، فساد [تباهی] در خشکی و دریا آشکار گشته است تا [الله] جزای برخی از اعمالشان را به آنان بچشاند؛ باشد که [به سوی حق] بازگردند.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلَ ۚ كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ ﴿٣٩﴾

۴۲. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «در زمین بگردید تا ببینید سرانجام کسانی که پیش از شما بودند چگونه بوده است؛ بیشتر آنان مشرک بودند [و به همین سبب هلاک شدند]».

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَدِيمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّعُونَ ﴿٤٠﴾

۴۳. به سوی دین مستقیم [و پایدار] روی آور پیش از آنکه روزی از جانب الله فرارسد که برگشت‌ناپذیر است [و قطعاً واقع می‌گردد]. در آن روز، [مردم] پراکنده می‌شوند [سپس گروهی به بهشت می‌روند و گروهی به دوزخ].

مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۖ وَمَن عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسِهِمْ يَمْهُدُونَ ﴿٤١﴾

۴۴. هر کس کفر بورزد، کفرش به زیان [خود] اوست و هر کس کاری شایسته انجام دهد، [بهشت را] برای خود آماده می‌سازند.

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِن فَضْلِهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

۴۵. تا [الله] کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، از فضل خود پاداش دهد. بی‌تردید، او تعالی کافران را دوست ندارد.

وَمِنَ آيَاتِهِ ۗ أَن يُرْسِلَ الرِّيحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِّن رَّحْمَتِهِ ۗ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ ۗ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ ۗ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٣﴾

۴۶. از نشانه‌های [قدرت] او این است که بادهای بشارت‌بخش را [با مژده باران] می‌فرستد تا از رحمت خویش به شما بچشاند و کشتی‌ها به فرمانش حرکت کنند تا از بخشش او [روزی] بجوید؛ باشد که شکر به جای آورید.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا ۗ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾

۴۷. و در حقیقت، پیش از تو [نیز] پیامبرانی را به سوی قومشان فرستادیم و آنان با دلایل روشن نزدشان آمدند [ولی آن دلایل را تکذیب کردند]؛ سپس از کسانی که مرتکب گناه شده بودند انتقام گرفتیم [و مؤمنان را نجات دادیم] و یاری‌دادن مؤمنان [حقی] بر عهده ما است.

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ
كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ
يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾

۴۸. الله است که بادهای را روانه می‌کند و [آنها نیز توده] ابری را به حرکت درمی‌آورد و [الله] آنها را چنان که می‌خواهد در [پهنه] آسمان می‌گستراند و به صورت پاره‌هایی درمی‌آورد و باران را می‌بینی که از میان آن [ابرها] بیرون می‌آید؛ و چون [پروردگار مهربان] این [باران حیات‌بخش] را به هر یک از بندگانش که بخواهد فروبارد، آنگاه است که شادمان می‌شوند.

وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنزَلَ عَلَيْهِمْ مِنَ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾

۴۹. و قطعاً پیش از آنکه بر آنان بارد، [آری] پیش از آن، ناامید بودند.

فَأَنْظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُعْجِزٌ لِّلْمُوتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

۵۰. پس به آثار رحمت الهی بنگر که چگونه زمین را پس از خشکی و خزانش زنده می‌کند. به راستی، اوست که یقیناً زندگی‌بخش مردگان است و او تعالی بر هر چیزی تواناست.

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ

۵۱. اگر بادی [سوزان] بفرستیم و آن [کشتزارهایشان] را زرد [و پژمرده] ببینند، قطعاً پس از آن، ناسپاسی می‌کنند.

يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾

فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾

۵۲. [ای پیامبر]، تو هرگز نمی‌توانی مردگان را شنوا سازی و آوای دعوت [حق را] را به گوش کران برسانی؛ آنگاه که آنان پشت می‌کنند و روی می‌گردانند.

وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعُمِّيِّ عَن ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

۵۳. و تو راهنمای کوردلان از گمراهی‌شان نیستی. تو تنها [سخن حق را] به گوش کسانی می‌رسانی که به آیات ما ایمان دارند و [در برابر فرمان الله] تسلیمند.

*اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ

۵۴. الله است که شما را از [آب] بی‌ارزشی آفرید؛ سپس بعد از ناتوانی [دوران خردسالی]، نیرومندی بخشید؛ آنگاه پس از نیرومندی، ضعف و کهنسالی پدید آورد. او هر چه بخواهد می‌آفریند و او دانای تواناست.

ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ
كَذَٰلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾

۵۵. و روزی که قیامت برپا گردد، گناهکاران سوگند یاد می‌کنند که جز ساعتی [در گور] درنگ نکرده‌اند. آنان [در دنیا نیز] این گونه به انحراف کشیده می‌شدند.

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

۵۶. و کسانی که به آنان دانش و ایمان داده شده است [به گناهکاران] می‌گویند: «بی‌تردید، شما [بر اساس آنچه] در کتاب الله [مقدر بوده است] تا روز رستاخیز درنگ کرده‌اید. پس این روز رستاخیز است؛ اما شما نمی‌دانستید [و آن را انکار می‌کردید]».

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ

۵۷. در آن روز، عذرخواهی کسانی که ستم کرده‌اند سودی ندارد و از آنان خواسته نمی‌شود که [برای به دست آوردن خشنودی الله] عذرخواهی کنند.

يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلِيَنْ
 جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
 مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾

۵۸. به راستی که در این قرآن، از هر گونه مثلی برای مردم
 آوردیم؛ و اگر نشانه‌ای [در مورد راستگویی‌ات] برایشان
 بیاوری، کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «شما
 باطل‌اندیشانی بیش نیستید».

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾

۵۹. الله بر دلهای کسانی که [سخن حق را] نمی‌فهمند،
 این گونه مهر [غفلت] می‌نهد.

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنكَ الَّذِينَ لَا
 يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

۶۰. [ای پیامبر، بر آزار و تکذیبِ مشرکان] شکيبا باش [که]
 قطعاً وعده [یاری] الله، حق است؛ و مبادا کسانی که [به
 رستاخیز] باور ندارند، تو را به [بی‌صبری و] سبکسری
 وادار کنند.

سوره لقمان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الم [= الف. لام. میم]. الم ﴿١﴾
۲. این آیات کتاب حکیم است. تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾
۳. [که] هدایت و رحمتی برای نیکوکاران است. هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾
۴. همان کسانی که نماز برپا می‌دارند و زکات می‌پردازند و به آخرت یقین دارند. الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾
۵. آنان از جانب پروردگارش از هدایتی برخوردارند و آنان قطعاً رستگارند. أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾
۶. و در میان مردم کسی هست که در پی سخن یاوه است تا [دیگران را] از راه الله گمراه سازد و آن [آیات روشنگر] را به تمسخر می‌گیرد. آنان [که رفتارشان چنین است] عذابی خفت‌بار [در پیش] دارند. وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٦﴾
۷. و هنگامی که آیات ما بر او خوانده می‌شود، متکبرانه روی می‌گرداند؛ گویی آن را نشنیده [و] گویی در گوش‌هایش سنگینی است؛ او را به عذابی دردناک بشارت ده. وَإِذَا تُلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَىٰ مُسْتَكْبِرًا كَانَ لَمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَسَّرَهُ بَعْدَآبِ أَلْيَمٍ ﴿٧﴾
۸. بی‌تردید، کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، باغ‌های پر نعمت [بهشت] برایشان است. إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فِيهَا مِنْ ثَمَرَاتِ كُلِّ شَيْءٍ جَوْثِقًا وَهُمْ فِيهَا مُقَدَّمُونَ وَلَا فِيهَا مِنْ عَجْوٍ عَظِيمٍ وَلَا فِيهَا مِنْ لِّيمَةٍ مُّجْتَمِعَةٍ وَلَا فِيهَا مِنْ لَّيْثٍ شَدِيدٍ وَلَا فِيهَا مِنْ حَبٍّ حَسِيمٍ ﴿٨﴾
۹. در آنجا جاودانند. وعده الله راست است و او تعالی شکست‌ناپذیر حکیم است. خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾
۱۰. چنان که می‌بینید، [الله] آسمان‌ها را بدون ستون آفرید و کوه‌های استوار [و محکمی] در زمین پی افکند تا [زمین] شما را نلرزاند و از هر گونه جنبنده‌ای در آن پراکنده ساخت و آبی از آسمان فرستادیم و از هر گونه [گیاه زیبا و سودمندی در آن رویاندیم]. حَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَالْأَرْضَ فِي أَوَّلِ رِوَايَةٍ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾
۱۱. این آفرینش الله است؛ اینک [ای مشرکان،] به من نشان دهید کسانی که غیر از او هستند [و شما آنها را عبادت می‌کنید] چه آفریده‌اند؟ بلکه ستمکاران [مشرک] در گمراهی آشکارند. هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ ؕ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

۱۲. به راستی، ما دانش [فهم دین و تدبیر زندگی] به لقمان بخشیدیم [و به او گفتیم]: «شکر الله را به جای آور؛ و هر کس شکر گزارد، تنها به سود خویش شکر گزارده است؛ و هر کس ناسپاسی کند، [بداند که] بی‌تردید، الله بی‌نیاز ستوده است.

۱۳. و [یاد کن از] آنگاه که لقمان به پسرش [چنین] پند می‌داد: «پسرم، به الله شرک نیاور [و کسی یا چیزی را همتایش قرار نده؛ چرا که] یقیناً شرک، ستم بزرگی است».

۱۴. ما انسان را [درباره نیکویی] به پدر و مادرش سفارش کردیم [از آن رو که] مادرش او را با سستی [و ضعف] روزافزون باردار شد و [دوران شیرخوارگی و] بازگرفتنش از شیر دو سال به طول می‌انجامد. [به او گفتیم] که: «شکر من و پدر و مادرت را به جای آور [که] بازگشت [همه] به سوی من است.

۱۵. و اگر آن دو [مشرک باشند و] تلاش کنند تو چیزی را شریک من قرار دهی که نسبت به آن دانشی نداری، [در این صورت] از آنها اطاعت نکن و [لی] در دنیا با آنان به شایستگی [و نیکویی] رفتار کن و از راه کسی پیروی کن که [موحدانه] به سوی من بازآمده است؛ آنگاه بازگشتت به سوی من است و شما را از آنچه انجام می‌دادید آگاه می‌کنم».

۱۶. [لقمان گفت:] «پسرم، اگر [عمل نیک یا بد] همسنگ دانه خردل باشد و درون تخته‌سنگی یا در [گوشه‌ای از] آسمان‌ها یا در زمین [نهفته] باشد، الله آن را [روز قیامت به حساب] می‌آورد. بی‌تردید، الله باریک‌بین آگاه است.

۱۷. پسرم، نماز برپا دار و [مردم را] به نیکی فرمان بده و از کار ناپسند بازدار و بر آنچه [که از سختی‌های این کار] به تو می‌رسد، شکبیا باش. بی‌تردید، این از [جمله کارهایی است که نیازمند اراده قوی و] عزم استوار است.

۱۸. و [از روی غرور و تکبر] از مردم روی نگردان و مغرورانه در زمین راه نرو. به راستی که الله هیچ متکبر فخرفروشی را دوست ندارد.

۱۹. و [در منش و رفتارت] میانه‌رو باش و به آرامی سخن بگو [نه با صدای بلند؛ چرا که] قطعاً زشت‌ترین صدا، صدای خران است.

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ ۖ وَهُوَ يَعِظُهُ ۖ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ ۖ وَهَتَّا عَلَيَّ وَهَنٍ ۖ وَفَضَّلَهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرَ لِي وَلِوَالِدَيْكَ ۖ إِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿١٤﴾

وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۚ وَصَاحِبَهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۚ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ۚ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

يَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ ۚ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأَصْبِرْ ۚ عَلَيَّ مَا أَصَابَكَ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ ۖ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾

وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ ۚ وَأَغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

۲۰. [ای مردم،] آیا ندیده‌اید که الله آنچه را در آسمان‌ها و زمین است، به خدمتتان گماشته و [بخشش] نعمت‌های آشکار و پنهان خویش را بر شما تمام کرد؟ [با این حال،] از مردم کسی هست که بدون هیچ دانش و هدایت و کتاب روشنگری، در [مورد] الله مجادله می‌کند.

۲۱. و هنگامی که به آنان گفته می‌شود: «از آنچه الله نازل کرده است پیروی کنید» می‌گویند: «[نه،] بلکه از چیزی پیروی می‌کنیم که پدرانمان را بر آن یافتیم». آیا اگر شیطان آنان را به سوی عذاب [آتش] سوزان دعوت کند [باز هم از پدرانشان پیروی می‌کنند؟]

۲۲. هر کس [خالصانه] به الله رو کند و نیکوکار باشد، به راستی که به محکم‌ترین دستاویز چنگ زده است؛ و سرانجام کارها به سوی الله است.

۲۳. هر کس کفر ورزید، کفرش تو را غمگین نسازد. بازگشت آنان به سوی ماست؛ آنگاه آنان را از آنچه کرده‌اند آگاه می‌سازیم. بی‌تردید، الله از [راز] دل‌ها آگاه است.

۲۴. آنان [= کافران] را اندکی [از نعمت‌های دنیا] بهره‌مند می‌سازیم؛ آنگاه آنان را به [تحمل] عذابی سخت دچار می‌کنیم.

۲۵. و اگر از مشرکان بپرسی: «چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده است؟» قطعاً می‌گویند: «الله». بگو: «سپاس [و ستایش] مخصوص الله است [که شما را از این حقیقت، آگاه نمود]»؛ بلکه بیشتر آنان نمی‌دانند.

۲۶. آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن الله است. بی‌تردید، الله بی‌نیاز ستوده است.

۲۷. اگر [همه] درختان روی زمین قلم شود و دریا [مربک گردد] و هفت دریای دیگر به یاری‌اش بیاید [تا دانش الهی را بنویسند]، سخنان الله پایان نمی‌یابد. بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۲۸. [ای مردم،] آفرینش و برانگیختن شما [در قیامت] همچون [آفرینش] یک نفر بیش نیست. بی‌تردید، الله شنوای بیناست.

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَهْرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أُولَئِكَ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢١﴾

* وَمَن يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٢٢﴾

وَمَن كَفَرَ فَلَا يَجْزِيكَ كُفْرُهُ إِلَّا إِنَّا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٣﴾

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾

وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ آبِحْرٍ مَا نَفَدْتَ كَلِمَتَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾

مَّا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنُفُسٍ وَاحِدَةٍ إِنْ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

۲۹. آیا ندیدی که الله از شب می‌کاهد و بر روز می‌افزاید و از روز می‌کاهد و بر شب می‌افزاید؛ و خورشید و ماه را به خدمت [انسان] گماشته است که هر یک تا زمانی معین در [مدار خود] در حرکت باشد؟ بی‌تردید، الله از آنچه می‌کنید آگاه است.

۳۰. این [تقدیر و تدبیر] از آن روست که الله حق است و آنچه جز او [به یاری و دعا] می‌خوانند [همه] باطل است و الله است که بلندمرتبه [و] بزرگ است.

۳۱. آیا ندیدی که کشتی‌ها به [فرمان و] نعمت الله در دریا در حرکتند تا برخی از نشانه‌های خویش را به شما بنمایاند؟ بی‌تردید، در این امر، برای هر شکیبای سپاسگزار، نشانه‌هایی [از قدرت و لطف پروردگار] است.

۳۲. و آنگاه که موجی کوه‌پیکر آنان را احاطه می‌کند، الله را در حالی خالصانه می‌خوانند که دین [و عبادت] را تنها ویژه او می‌دانند؛ اما چون آنان را [از مرگ] رهاوند و به خشکی رسانند، برخی از آنان میانه‌رو [می‌شوند، چنان که باید، سپاس نمی‌گذارند؛ در حالی که برخی دیگر ناسپاسند]؛ و آیات ما را کسی جز پیمان‌شکنان ناسپاس انکار نمی‌کند.

۳۳. ای مردم، از پروردگارتان پروا کنید و از روزی بترسید که نه هیچ پدری برای فرزندش سودی دارد و نه هیچ فرزندی سودرسان پدر است. یقیناً وعده الله [در مورد قیامت] حقیقت دارد؛ پس [هوشیار باشید که لذت‌های] زندگی دنیا شما را نفریبند و شیطان شما را نسبت به [تاخیر عذاب و شکیبایی] الله فریب ندهد.

۳۴. بی‌تردید، آگاهی [از زمان وقوع] قیامت، [تنها] نزد الله است و [اوست که] باران نازل می‌کند و آنچه را که در رجم‌هاست می‌داند؛ و کسی نمی‌داند فردا چه به دست می‌آورد و هیچ کس آگاه نیست که در کدام سرزمین می‌میرد. به راستی که الله دانای آگاه است.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الْبَطْلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِّنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾

وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٢﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ آتِفُوا رَبَّكُمْ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنِ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنِ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٣٣﴾

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

سورة سجده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الم [= الف. لام. میم].

۲. نزول این کتاب که در [حقانیت] آن هیچ شکمی نیست، از جانب پروردگار جهانیان است.

۳. [کافران] می‌گویند: «[محمد] آن را به دروغ [به پروردگارش] نسبت می‌دهد». [هرگز چنین نیست؛ بلکه آن [آیات، سخن] حقی از جانب پروردگار توست تا به قومی که پیش از تو [هیچ] بیم‌دهنده‌ای برایشان نیامده است، هشدار دهی؛ باشد که هدایت شوند.

۴. الله همان ذاتی است که آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست در شش روز آفرید؛ آنگاه [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت. شما هیچ کارساز و شفاعتگری جز او ندارید. آیا پند نمی‌گیرید؟

۵. کار [جهان هستی] را از آسمان تا زمین تدبیر می‌کند. آنگاه در روزی که بلندی‌اش، به حساب شما [انسان‌ها] هزار سال است، [این کارها] به سوی او بالا می‌رود.

۶. این [پروردگار شماست:] دانای پنهان و آشکار، شکست‌ناپذیر مهربان.

۷. [همان] ذاتی که هر چه آفرید، به نیکوترین [شکل] آفرید و آفرینش [نخستین] انسان را از گِل آغاز کرد.

۸. سپس [تداوم] نسل او را از چکیدهٔ آبی پست [و بی‌قدر] مقرر کرد.

۹. آنگاه [اندام] او را سامان داد و از روح خویش [= روحی که خود آفرید] در وی دمید؛ و [نعمت] گوش و چشم و دل برایتان قرار داد. چه اندک سپاس می‌گزارید!

۱۰. [مشرکان] می‌گویند: «آیا وقتی [مردیم و] در زمین [تبدیل به خاک و] ناپدید شدیم، آفرینش جدیدی خواهیم یافت؟» بلکه آنان دیدار پروردگارشان را منکرند.

الْم ﴿۱﴾

نَزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۲﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿۳﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِّن دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿۴﴾

يُدَبِّرُ الْأُمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿۵﴾

ذَٰلِكَ عَلِيمٌ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿۶﴾

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِن طِينٍ ﴿۷﴾

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿۸﴾

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿۹﴾

وَقَالُوا آءِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ﴿۱۰﴾

۱۱. [ای پیامبر،] بگو: «فرشته مرگ که بر شما گماشته شده است، جانتان را می‌گیرد؛ آنگاه به سوی پروردگارتان بازگردانده می‌شود».

۱۲. و چون [در قیامت] گناهکاران را در پیشگاه پروردگارشان بینی سر به زیر افکنده‌اند [و می‌گویند:] «پروردگارا، [اکنون حقیقت را] دیدیم و شنیدیم؛ پس ما را بازگردان تا کاری شایسته انجام دهیم. بی‌تردید، ما [به قیامت] یقین داریم».

۱۳. اگر می‌خواستیم، به هر کسی [توفیق و] هدایتش را ارزانی می‌داشتیم؛ لیکن این سخن از جانب من حتمی شده است که: «دوزخ را از همه جنیان و آدمیان [کافر] پر خواهیم کرد».

۱۴. [به آنان گفته می‌شود:] «به سزای آنکه دیدار امروزتان را فراموش کردید، [عذاب سوزان را] بچشید. یقیناً ما [نیز] شما را [در آتش] رها کرده‌ایم و [اکنون] به سزای آنچه می‌کردید، عذاب جاودان را بچشید».

۱۵. فقط کسانی به آیات ما ایمان می‌آورند که چون به آنها پند داده شوند، به سجده می‌افتند و پروردگارشان را به پاکی می‌ستایند و تکبر نمی‌ورزند.

۱۶. [در دل شب،] از بسترها برمی‌خیزند و پروردگارشان را با بیم و امید [به نیایش] می‌خوانند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم انفاق می‌کنند.

۱۷. هیچ کس نمی‌داند به [پاس] آنچه [این مؤمنان در دنیا] انجام می‌دهند، چه [بسیار پاداش‌ها که مایه شادمانی و] روشنی چشم‌هاست، برایشان نهفته است.

۱۸. آیا [پاداش] کسی که مؤمن است همچون کسی است که نافرمان است؟ هرگز برابر نیستند.

۱۹. اما کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، برایشان باغ‌ها [ی بهشتی] است؛ [این به عنوان] محل پذیرایی از [آنها] است به [پاس] آنچه می‌کردند.

۲۰. و اما کسانی که نافرمانی کردند، جایگاهشان آتش [دوزخ] است. هر گاه بخواهند از آن خارج شوند، به آن بازگردانده می‌شوند و به آنان گفته می‌شود: «بچشید عذاب آتشی که همواره آن را انکار می‌کردید».

* قُلْ يَتَوَفَّكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُرْسَلُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًىٰ وَلَٰكِن حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾

فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِهَا حَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٥﴾

تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ ﴿١٨﴾

أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿١٩﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي الَّتِي كُنتُمْ بِهِ تَكذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

۲۱. یقیناً پیش از عذاب بزرگ [آخرت]، از عذاب نزدیک [و سختی‌های این دنیا] به آنان می‌چشانیم؛ باشد که [به درگاه الهی] بازگردند.

۲۲. کیست ستمکارتر از آن کس که به آیات پروردگارش پند داده می‌شود، سپس از آن روی می‌گرداند؟ بی‌تردید، ما از گناهکاران انتقام می‌گیریم.

۲۳. ما به موسی کتاب [تورات] دادیم - پس [ای پیامبر]، در مورد دیدار [خودت با] او [در شب اسراء و معراج] در تردید نباش. و آن [= تورات] را رهنمود بنی‌اسرائیل گردانیدیم

۲۴. و چون آنان [بر عبادت و دوری از گناه] شکیبایی می‌کردند و به آیات ما یقین داشتند، پیشوایانی از میان آنان برگماشتیم که به فرمان ما [مردم را] هدایت می‌کردند.

۲۵. مسلماً پروردگار توست که روز قیامت در مورد آنچه اختلاف داشتند، میان آنان داوری می‌کند.

۲۶. آیا برایشان روشن نشده است که چه بسیار نسل‌هایی را پیش از آنان نابود کردیم که [اکنون این کافران] در خانه‌های آنها راه می‌روند؟ به راستی که در این [عذاب و نابودی] عبرت‌هاست. آیا [باز هم سخن حق را] نمی‌شنوند؟

۲۷. آیا ندیدند که ما باران را به سوی زمین خشک [و بی‌گیاه] می‌فرستیم و به وسیله آن، کشتزاری پدید می‌آوریم که خود و چهارپایانشان از آن می‌خورند؟ آیا [نشانه‌های قدرتِ الله بر رستاخیز را] نمی‌بینند؟

۲۸. و [کافران] می‌گویند: «اگر راست‌گویید، این داوری [میان ما و شما] کی فرامی‌رسد؟»

۲۹. بگو: «در روز داوری [که جدایی حق و باطل است]، ایمان آوردن کسانی که کفر ورزیدند سودی ندارد و به آنان مهلت [توبه] داده نمی‌شود.»

۳۰. پس [ای پیامبر]، اکنون که بر شرک پافشاری می‌کنند [از آنان روی بگردان و منتظر [عذابشان] باش [که] بی‌تردید، آنان [نیز] منتظر [وقوع حوادث ناگوار بر شما] هستند.

وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٣﴾

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُم يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾

أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنفُسُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٢٩﴾

فَاعْرِضْ عَنْهُمْ وَأَنْتَظِرُ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٣٠﴾

سورة احزاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ای پیامبر، تقوای الهی پیشه کن و از کافران و منافقان اطاعت نکن. بی‌تردید، الله همواره دانای حکیم است.

۲. و از آنچه از جانب پروردگارت بر تو وحی می‌شود پیروی کن. بی‌تردید، الله همواره به آنچه می‌کنید آگاه است.

۳. و بر الله توکل کن و همین بس که الله کارساز [تو] باشد.

۴. الله درون هیچ مردی دو قلب برایش ننهاده است و [به همین صورت]، هرگز همسرانتان را که مورد ظهار [و تحریم جنسی] قرار می‌دهید، [همچون] مادرانتان نگردانده است؛ و [همچنین] پسرخوانده‌هایتان را پسران [حقیقی] شما قرار نداده است. این سخنی [نادرست] است که بر زبان می‌آورد و الله حق را می‌گوید و اوست که به راه راست هدایت می‌کند.

۵. آنان [= پسرخوانده‌ها] را به پدرانشان نسبت دهید [که] نزد الله عادلانه‌تر است. اگر پدرانشان را نمی‌شناسید، برادران دینی و بردگان آزادشده [و در حکم دوستان] شما هستند. در مورد آنچه [قبلاً] اشتباه کرده‌اید، گناهی بر شما نیست؛ ولی [در مورد] آنچه دل‌هایتان قصد آن را دارد [و عمداً بر زبان می‌آورید، مسؤول هستید و گناهکار می‌شوید؛ پس اگر توبه کنید، همواره الله آمرزنده مهربان است.

۶. پیامبر [در تمام امور] نسبت به مؤمنان، از خودشان سزاوارتر است [و نظر و خواستش اولویت دارد] و همسران او [از لحاظ حرمت ازدواج و رعایت احترام، در حکم] مادرانشان هستند؛ و در کتاب الله، خویشاوندان [در ارث بردن از یکدیگر] نسبت به مؤمنان و مهاجران اولویت دارند [و ملاک ارث، خویشاوندی است نه ایمان و هجرت]؛ مگر اینکه [بخواهید] به دوستانان نیکی کنید [و بخشی از اموالشان را به آنان بدهید]. این [حکم] در آن کتاب [= لوح محفوظ] نوشته شده است.

۷. و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که از پیامبران پیمان [عبادت الله به یگانگی و نبوت] گرفتیم و [به ویژه] از تو و نوح و ابراهیم و موسی و عیسی - پسر مریم؛ و از [همه] آنان پیمان محکمی [دربارۀ تبلیغ دین] گرفتیم.

يَتَأْتِيهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّن قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ ۖ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمْ أَلَّتِي تُوْظَرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ﴿٤﴾

أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۖ فَإِن لَّمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ ۚ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥﴾

النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ ۗ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ ۗ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ ۖ إِلَّا أَن تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُم مَّعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٦﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ ۗ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا عَلِيمًا ﴿٧﴾

۸. [الله این پیمان را از رسولان گرفت] تا [با کافران اتمام حجت کرده باشد و] از راستگویان [= پیامبران] درباره راستی‌شان بپرسد و برای کافران عذابی دردناک مهیا کرده است.

۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نعمت الله را بر خود به یاد آورید؛ آنگاه که سپاه‌یانی [از قبایل عرب] به سویتان آمدند. آنگاه ما تندبادی [سخت] و لشکری [از فرشتگان] که آنها را نمی‌دیدید، بر آنان فرستادیم [و به سختی شکستشان دادیم]؛ و همواره الله به آنچه می‌کنید بیناست.

۱۰. وقتی [در غزوه خندق] دشمنان از بالا و پایین [و از شرق و غرب شهر] به سویتان آمدند [و مدینه را محاصره کردند]؛ آنگاه که چشم‌ها [به فراوانی دشمن] خیره گشته و جان‌ها [از شدت وحشت] به گلوگاه رسیده بود و شما گمان‌هایی [ناجای] به الله می‌بردید.

۱۱. آنجا بود که مؤمنان آزمایش شدند و شدیداً به وحشت و اضطراب افتادند.

۱۲. و [نیز به یاد آورید] هنگامی که منافقان و کسانی که در دل‌هایشان بیماری [شک و دورویی] بود می‌گفتند: «آنچه الله و پیامبرش [درباره پیروزی بر کافران] وعده داده‌اند، جز فریبی بیش نیست».

۱۳. و [نیز] هنگامی که گروهی از آنان گفتند: «ای اهل یثرب، اینجا جای ماندن شما نیست؛ پس [به خانه‌هایتان] بازگردید»؛ و برخی از آنان از پیامبر اجازه [بازگشت] می‌خواستند و می‌گفتند: «خانه‌های ما بی‌حفاظ است»؛ در حالی که بی‌حفاظ نبود. آنان چیزی جز فرار [از جهاد] نمی‌خواستند.

۱۴. اگر [لشکر دشمنان] از اطراف آن [= مدینه] بر آنان وارد می‌شدند [و خانه‌هایشان را محاصره می‌کردند] و از آنان خواسته می‌شد به کفر و شرک بازگردند، قطعاً چنین [تعهدی به دشمن] می‌دادند و جز تعدادی اندک [در برابر این درخواست] مقاومت نمی‌کردند.

۱۵. و پیش از این [وقتی همین منافقان در جنگ احد از مقابل کافران گریختند] با الله پیمان بستند که [هرگز به دشمن] پشت نکنند [و از میدان نگرینند]؛ و همواره پیمان الهی بازخواست دارد.

۱۶. [ای پیامبر، به منافقان] بگو: «اگر از مرگ یا کشته شدن فرار کنید، هرگز سودی به حالتان ندارد؛ و در آن صورت نیز [از زندگی دنیا] جز اندکی بهره‌مند نمی‌شوید».

لَيْسَ لَ الصَّادِقِينَ عَن صَدَقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٨﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾

إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا ﴿١٠﴾

هَذَا لِكِ ائْتِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زَلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾

وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾

وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سِيلُوا الْفِتْنَةَ لَأَتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُولُونَ الدُّبُرَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ أَوْ الْقَتْلِ وَإِذًا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾

۱۷. بگو: «اگر الله مصیبت یا رحمتی برایتان خواسته باشد، کیست که شما را در برابر [اجرای فرمان] او حفظ کند؟» و آنان هیچ کارساز و یاریگری برای خویش جز الله نمی‌یابند.

۱۸. الله کسانی از شما را که بازدارنده [ی مردم از جهاد] هستند و به برادرانشان می‌گویند: «به ما پیوندید» به خوبی می‌شناسد. [آنان سست‌باورند] و جز اندکی به میدان جنگ نمی‌آیند.

۱۹. [منافقان در همه چیز] بر شما بخل می‌ورزند؛ و هنگامی که بیم [جنگ پیش] می‌آید، در حالی که چشم‌هایشان [از وحشت در حدقه] می‌چرخد، همچون کسی که از [سختی] مرگ بیهوش شده باشد تو را نگاه می‌کنند؛ و چون [بحران و] ترس برطرف شد، به خاطر حرص و طمعی که به غنایم دارند، با زبان‌های تند و نیشدار شما را می‌رنجانند. آنان [هرگز] ایمان نیاورده‌اند؛ پس الله اعمالشان را تباه می‌گرداند و این [کار] همواره بر الله آسان است.

۲۰. [منافقان] می‌پندارند [که لشکریان] احزاب [هنوز از اطراف مدینه] نرفته‌اند؛ و اگر احزاب بازگردند، [این سست‌باوران] آرزو می‌کنند که میان بادیه‌نشینان [پنهان] باشند [و از همانجا] اخبار [درگیری] شما را جویا شوند؛ و [حتی] اگر بین [سپاه] شما بودند، جز اندکی نمی‌جنگیدند.

۲۱. بی‌تردید، در [رفتار و گفتار] رسول الله، سرمشق نیکویی برایتان است؛ برای هر کس که به الله و روز آخرت امید دارد و الله را بسیار یاد می‌کند.

۲۲. و چون مؤمنان [لشکر] احزاب را دیدند، گفتند: «این [امتحان الهی و پیروزی نهایی‌اش] همان چیزی است که الله و پیامبرش به ما وعده داده‌اند و [حقا که] الله و پیامبرش راست گفتند» و [مشاهده انبوه دشمن] جز بر ایمان و تسلیمشان [در مقابل پروردگار] نیفزود.

۲۳. در میان مؤمنان، مردانی هستند که به عهد و پیمانی که با الله بسته بودند [صادقانه] وفا کردند؛ برخی از آنان تا آخر بر عهد و پیمان خود ایستادند [و در این راه درگذشتند یا شهید شدند] و برخی دیگر هنوز چشم‌انتظار [شهادت] هستند و هرگز [پیمان خود را] دگرگون ن ساخته‌اند.

۲۴. [این رویدادها پیش می‌آید] تا الله راستگویان را به [پاس] پایمردی [و] راستگویی‌شان پاداش دهد و منافقان را - اگر بخواهد - عذاب کند یا توبه‌شان را بپذیرد. بی‌تردید، الله آمرزنده مهربان است.

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سَوْءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾

﴿قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمَعْرُوفِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ ﴿١٨﴾

أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِاللِّسَانِ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَلَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾

يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٤﴾

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَكَفَى اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا ﴿٢٥﴾

۲۵. و الله [سپاه] کسانی را که کفر ورزیده‌اند، بی‌آنکه به غنیمی دست یابند، با [تمام حسرت و] خشمشان [از اطراف مدینه] برگرداند و الله مؤمنان را از جنگ بی‌نیاز ساخت؛ و الله همواره توانای شکست‌ناپذیر است.

وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ
وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ
فَرِيقًا ﴿٢٦﴾

۲۶. [الله] گروهی از اهل کتاب [= یهود بنی‌قریظه] را که از آنان [= مشرکان] پشتیبانی کرده بودند، از قلعه‌هایشان پایین کشید و در دل‌هایشان وحشت انداخت؛ [چنان که شما] گروهی [از آنان] را می‌کشیدید و گروهی را به اسارت می‌گرفتید.

وَأُورَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطُوعُهَا
وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾

۲۷. و زمین‌های کشاورزی و خانه‌ها و اموالشان و [همچنین] سرزمینی را که هرگز به آنجا پا نگذاشته بودید [= خیبر] در اختیار شما نهاد؛ و الله بر هر چیزی تواناست.

يَأَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزُوجَكِ إِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعَنَّ وَأَسْرَحَنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾

۲۸. ای پیامبر، به همسرانت [که نفقه بیشتری می‌خواهند] بگو: «اگر زندگی دنیا و زینت‌هایش را می‌خواهید، بیایید تا شما را [با هدیه‌ای مناسب] بهره‌مند سازم و [بدون هیچ آزاری] به نیکویی رهایتان کنم.

وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالذَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ
أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

۲۹. و اگر مشتاق الله و پیامبرش و سرای آخرت هستید، [بدانید که] بی‌تردید، الله پاداش بزرگی برای نیکوکارانتان فراهم کرده است.»

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَحِشَةٍ مُّبَيَّنَةٍ يُضَعَفْ
لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

۳۰. ای زنان پیامبر، هر یک از شما که [گناه] ناشایست آشکاری مرتکب شود، عذابش دو چندان می‌گردد؛ و این [کار] همواره برای الله آسان است.

* وَمَنْ يَفْعَلْ مِنْكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا
أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾

۳۱. و هر یک از شما که پیوسته فرمانبردار الله و پیامبرش باشد و کاری شایسته کند، پاداش او را دو برابر می‌دهیم و [در بهشت] روزی ارزشمندی برایش فراهم آورده‌ایم.

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنْ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا
تُخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا
مَعْرُوفًا ﴿٣٢﴾

۳۲. ای زنان پیامبر، اگر پرهیزگاری کنید، [در برتری و شرافت] مانند هیچ یک از زنان [دیگر] نخواهید بود؛ پس در هنگام سخن گفتن [با مردان]، ناز و نرمش به کار نبرید تا [مبادا] کسی که در دلش بیماری است [در شما] طمع کند و به شیوه‌ای شایسته سخن بگوید.

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ
وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا
يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾

۳۳. و در خانه‌هایتان بمانید و همچون جلوه‌گری [زنان در دوران] جاهلیت پیشین، جلوه‌گری [و خودنمایی] نکنید و نماز برپا دارید و زکات بپردازید و از الله و پیامبرش اطاعت کنید. ای اهل خانه [ی پیامبر]، جز این نیست الله می‌خواهد پلیدی [و آزار بیگانگان] را از شما دور نماید و شما را کاملاً پاک گرداند.

۳۴. و هر آنچه را که از آیات الهی و سنت پیامبر در خانه‌هایتان خوانده می‌شود، به یاد داشته باشید. بی‌تردید، الله همواره باریک‌بین آگاه است.

۳۵. الله برای مردان مسلمان و زنان مسلمان و مردان مؤمن و زنان مؤمن و مردان فرمانبردار و زنان فرمانبردار و مردان راستگو و زنان راستگو و مردان شکیا و زنان شکیا و مردان فروتن و زنان فروتن و مردان انفاقگر و زنان انفاقگر و مردان روزه‌دار و زنان روزه‌دار و مردان پاکدامن و زنان پاکدامن و مردان و زنانی که الله را بسیار یاد می‌کنند، برای [همگی] آنان آمرزش و پاداشی بزرگ فراهم نموده است.

۳۶. برای هیچ مرد و زن مؤمنی شایسته نیست که وقتی الله و رسولش به کاری فرمان می‌دهند، [در اجرای آن فرمان،] اختیاری داشته باشد؛ و هر کس از الله و رسولش نافرمانی کند، حقا که در گمراهی آشکاری گرفتار شده است.

۳۷. [به یاد آور] وقتی به [زید بن حارثه] - کسی که الله به او نعمت [اسلام] داده بود و تو نعمت [آزادی] به او بخشیده بودی - [به نصیحت] می‌گفتی: «همسرت را نزد خویش نگه دار و از الله پروا کن» و در دل خویش چیزی را [در مورد ازدواج با زینب پس از طلاقش] پنهان می‌داشتی که الله آشکارکننده آن بود و [چون این ازدواج، با سنت‌های جاهلی مغایر بود] از [سرزنش] مردم می‌ترسیدی؛ حال آنکه الله سزاوارتر است که از او بترسی. پس هنگامی که زید نیازش را از وی به پایان بُرد [و طلاقش داد]، او را به ازدواج تو درآوردیم تا برای مؤمنان در مورد ازدواج با همسرانِ پسرخوانده‌هایشان که از آنان کام گرفته‌اند [و طلاقشان داده‌اند]، هیچ گناهی نباشد؛ و فرمان الله همواره انجام‌پذیر است.

۳۸. بر پیامبر، در مورد آنچه الله برایش مقرر [و حلال] داشته است، هیچ گونه گناهی وجود ندارد. [این کار،] سنت الهی است [و] دربارهٔ کسانی [= پیامبرانی] که پیش از این بوده‌اند [نیز صدق می‌کند]؛ و فرمان الله همواره دقیق و حساب‌شده است.

۳۹. [همان] کسانی که پیام‌های الله را [به مردم] می‌رسانند و تنها از او می‌ترسند و از هیچ کس جز الله ترسی ندارند؛ و الله برای حسابرسی [کارهای بندگانش] کافی است.

وَأَذْكُرَنَّ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَنَاتِينَ وَالْقَنَاتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَلِيعِينَ وَالْخَلِيعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّامِتِينَ وَالصَّامِتَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَىٰ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا ﴿٣٦﴾

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ ۗ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ ۖ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٣٨﴾

الَّذِينَ يُبْعَثُونَ رِسَالًا مِنْ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ ۚ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾

۴۰. محمد هرگز پدر هیچ‌یک از مردان شما [از جمله زید] نیست؛ بلکه رسول الله و خاتم پیامبران است؛ و الله همواره به همه چیز داناست.

۴۱. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، الله را بسیار یاد کنید

۴۲. و بامداد و شامگاه او را به پاکی بستابید.

۴۳. اوست که بر شما درود [و رحمت] می‌فرستد و فرشتگانش [نیز دعایتان می‌کنند] تا شما را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آورد و [الله] همواره نسبت به مؤمنان مهربان است.

۴۴. روزی که با او دیدار می‌کنند، درودشان «سلام» است و [الله] پاداشی ارجمند برایشان فراهم ساخته است.

۴۵. ای پیامبر، ما تو را گواه و بشارت‌بخش و بیم‌دهنده فرستاده‌ایم

۴۶. و [تو را] دعوتگری به سوی الله به فرمان او و چراغی روشنی‌بخش [قرار دادیم].

۴۷. و به مؤمنان بشارت بده که از جانب الله بخششی بزرگی برایشان [در پیش] است.

۴۸. و از کافران و منافقان اطاعت نکن و به آزارشان بی‌توجه باش و بر الله توکل کن؛ و همین بس که الله [یاور و] کارگزار تو باشد.

۴۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هرگاه با زنان مؤمن ازدواج کردید، سپس پیش از اینکه با آنان همبستر شوید طلاقشان دادید، از جانب شما هیچ عده‌ای بر عهده آنان نیست که حسابش را نگاه دارید؛ آنان را [با هدیه‌ای مناسب] بهره‌مند سازید و به نیکوترین وجه رهایشان سازید.

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾

وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾

هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۗ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۗ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ ۖ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾

وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ ۚ وَدَعْ أَذِلَّهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَرَّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾

۵۰. ای پیامبر، ما همسرانت که مهرشان را پرداخته‌ای و [نیز] کنیزانی را که الله [از بهره جنگ] به تو ارزانی داشته است برای حلال کرده‌ایم و [نیز ازدواج با] دخترعموهایت و دخترعمه‌هایت و دختردای‌هایت و دخترخاله‌هایت که با تو هجرت کرده‌اند و [همچنین] اگر زن مؤمنی خود را [بدون مهریه] به پیامبر ببخشد، چنانچه پیامبر بخواهد [می‌تواند] با وی ازدواج کند. [این حکم،] ویژه توست، نه دیگر مؤمنان. بی‌تردید، ما می‌دانیم در مورد همسران و کنیزانشان چه حکمی برای آنان تعیین کرده‌ایم. [این حکم ویژه را برقرار کردیم] تا هیچ تنگنایی [در راه انجام وظیفه] بر تو نباشد؛ و الله همواره آمرزندهٔ مهربان است.

۵۱. [نوبت] هر یک از آنان [= همسرانت] را که بخواهی [می‌توانی] به تأخیر اندازی و هر کدام را بخواهی [می‌توانی] نزد خویش جای دهی؛ و اگر هر یک از آنان را که از او کناره گرفته‌ای [و نوبتش به تأخیر افتاده است، دوباره] طلب کنی، [در هر حال] هیچ گناهی بر تو نیست. این [اختیار در انتخاب،] نزدیک‌تر است به اینکه چشمشان روشن شود و اندوهگین نباشند و همگی‌شان از آنچه به آنان بخشیده‌ای راضی گردند؛ و الله می‌داند که شما مردان دربارهٔ محبت بیشتر به برخی زنانان چه در دل دارید؛ و الله همواره دانای بردبار است.

۵۲. از این پس، [دیگر ازدواج با] هیچ زنی برای حلال نیست و نباید [برخی از همسرانت را طلاق دهی تا] همسرانی را جانشین آنان کنی؛ حتی اگر زیبایی آنان [= زنان جدید] تو را به شگفت آورد؛ مگر آن که [به صورت کنیز] در اختیار باشد؛ و الله همواره بر هر چیزی نگهبان است.

۵۳. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به خانه‌های پیامبر داخل نشوید؛ مگر آنکه برای [صرف] غذایی به شما اجازه داده شود؛ [آن هم] بی‌آنکه [زودتر از وقت غذا بروید و] منتظر آماده شدنش باشید؛ ولی هنگامی که شما را فراخوانند وارد شوید و چون غذا خوردید پراکنده گردید و سرگرم [بحث و] گفتگو نشوید. این [رفتارتان] پیامبر را می‌آزارد و او از [ابراز این موضوع در برابر] شما شرم دارد؛ و [لی] الله از [بیان] حق شرم ندارد. و هنگامی که از آنان [= همسران پیامبر] چیزی از وسایل زندگی را [به عاریت] خواستید، [نیازتان را] از پشت پرده از آنان بخواهید [چرا که] این [کار] برای دل‌های شما و آنان پاک‌تر است؛ و [همچنین] برایتان سزاوار نیست که رسول الله را بیازارید و هرگز شایستهٔ شما نیست که پس از [وفات] او با همسرانش ازدواج کنید. به راستی که این [کار] نزد الله [گناهی] بزرگ است.

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي ءَاتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالَكَ وَبَنَاتِ خَالَتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٠﴾

* تُرْجَى مَنْ تَشَاءُ مِنْهُنَّ وَتُتَوَى إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَمَنْ أَبْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَ وَيَرْضَيْنَ بِمَا ءَاتَيْتَهُنَّ كُلَّهُنَّ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥١﴾

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا ﴿٥٢﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرٍ نَظِيرِينَ إِنَّهُ وَلَٰكِنِ إِذَا دُعِيتُمْ فَأَدْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَسِينِينَ لِجَدِثٍ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذَى النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِيهِ مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِيهِ مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تُنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾

۵۴. اگر چیزی را آشکار کنید یا پنهان دارید، [بدانید که] بی‌تردید، الله از همه چیز آگاه است.

۵۵. بر آنان [= زنان مسلمان] گناهی نیست [در نداشتن حجاب] نزد پدرانشان و پسرانشان و برادرانشان و پسران برادرانشان و پسران خواهرانشان و زنان [هم‌دین]شان و بردگانشان؛ و [ای زنان مسلمان،] از الله پروا کنید. بی‌تردید، الله بر همه چیز گواه است.

۵۶. به راستی، الله و فرشتگانش بر پیامبر درود می‌فرستند؛ [پس] ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [شما نیز] بر او درود فرستید و به شایستگی سلام گوید.

۵۷. کسانی که الله و پیامبرش را می‌آزارند، الله در دنیا و آخرت آنان را از رحمت خویش دور می‌کند و عذاب خفت‌باری برایشان آماده کرده است.

۵۸. و کسانی که مردان و زنان مؤمن را بدون اینکه مرتکب [عمل زشتی] شده باشند [با اتهامات ناروا] می‌آزارند، بارِ دروغ و گناهی آشکار را به دوش می‌کشند.

۵۹. ای پیامبر، به همسران و دخترانت و سایر زنان مؤمن بگو که چادرهایشان را به شایستگی بر [سر و صورت و سینه] خویش بیفکنند. این [گونه پوشش] مناسب‌تر است به اینکه [در جامعه به متانت و وقار] شناخته شوند و [در نتیجه،] مورد آزار [افراد هرزه] قرار نگیرند؛ و الله آمرزندهٔ مهربان است.

۶۰. اگر منافقان و کسانی که بیماری [نفاق] در دل‌هایشان است و شایعه‌پراکنان در مدینه، [از دروغ‌گویی و شایعه‌سازی] دست بردارند، یقیناً تو را بر آنان مسلط می‌گردانیم. در این صورت، جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در این شهر و در کنار تو بمانند.

۶۱. لعنت‌شدگانند و هر جا که یافت شوند، باید بی‌محابا دستگیر و کشته شوند.

۶۲. [این] سنت الله، در مورد افرادی [از منافقان] که پیشتر بوده‌اند نیز جاری گشته است؛ و هرگز در سنت الله دگرگونی [و تغییری] نمی‌یابی.

إِنْ تُبَدُّوا شَيْئًا أَوْ تَخْفَوْهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٤﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءَ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٥٥﴾

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَنًا وَإِنَّمَا مُبِينًا ﴿٥٨﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزُوجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٩﴾

*لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِبَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾

مَلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقُفُوا أُخَذُوا وَقُتِلُوا تَقْتِيلًا ﴿٦١﴾

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾

۶۳. [ای پیامبر،] مردم درباره [زمان وقوع] قیامت از تو می‌پرسند؛ بگو: «دانش آن تنها نزد الله است؛ و تو چه می‌دانی؟ شاید قیامت نزدیک باشد.

۶۴. بی‌تردید، الله کافران را از رحمت خویش دور کرده و آتشی افروخته و سوزان برایشان مهیا نموده است.

۶۵. [آتشی] که جاودانه در آن خواهند ماند [و برای دفاع از خود،] هیچ کارساز و یاریگری نمی‌یابند.

۶۶. روزی که چهره‌هایشان در آتش دوزخ دگرگون می‌شود، [با پشیمانی] می‌گویند: «ای کاش از الله و پیامبر اطاعت کرده بودیم!»

۶۷. [آنان بهانه می‌آورند و] می‌گویند: «پروردگارا، ما از رهبران و بزرگان خود اطاعت [و تقلید] کردیم و آنان [بودند که] ما را گمراه کردند.

۶۸. پروردگارا، عذابشان را دو چندان کن و به لعنتی بزرگ [و سخت] لعنت فرما».

۶۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [پیامبر را نیازارید و] مانند کسانی نباشید که موسی را [با تهمت‌های ناروا] آزدند، سپس الله او را [از آنچه در حقش می‌گفتند] تبرئه نمود؛ و [موسی] همواره نزد الله ابرومند است.

۷۰. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید و سخنی راست و درست بگویید.

۷۱. [برهیزگار و راستگو باشید] تا الله کارهایتان را اصلاح کند و گناهانتان را بیامرزد و [بدانید] هر کس از الله و پیامبرش اطاعت کند، یقیناً به کامیابی بزرگی دست یافته است.

۷۲. ما امانت [انجام تکالیف شرعی] را بر آسمان‌ها و زمین و کوهساران عرضه داشتیم و آنها از تحمل آن سر باز زدند و از [احتمال خیانت در] آن ترسیدند و [لی] انسان آن را پذیرفت. حقا که او [در حق خویش] همواره ستمکار و نادان است.

۷۳. [انسان چنین کرد] تا الله مردان و زنان منافق و مردان و زنان مشرک را عذاب کند و توبه مردان و زنان مؤمن را [که امانتداران شایسته‌ای بوده‌اند] ببذیرد؛ و الله همواره آمرزندهٔ مهربان است.

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۗ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكٰفِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾

خٰلِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٥﴾

يَوْمَ تَقْلُبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يٰلَيْتَنَّا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٦٦﴾

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلًا ﴿٦٧﴾

رَبَّنَا ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنَتُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾

يٰنَايْهَا الَّذِيْنَ ءٰمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِيْنَ ءٰذَوْا مُوسٰى فَبَرَّءَهُ اللهُ مِمَّا قَالُوْا وَكَانَ عِنْدَ اللهِ وَجِيْهًا ﴿٦٩﴾

يٰنَايْهَا الَّذِيْنَ ءٰمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَقُولُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ﴿٧٠﴾

يُصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللهَ وَرَسُوْلَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيْمًا ﴿٧١﴾

اِنَّا عَرَضْنَا الْاٰمَانَ عَلَى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَابْيَنَ اَنْ يَّحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْاِنْسٰنُ ۗ اِنَّهٗ كَانَ ظَلُوْمًا جَهُوْلًا ﴿٧٢﴾

لِيُعَذِّبَ اللهُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ وَيُتُوْبَ اللهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ وَكَانَ اللهُ عَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٧٣﴾

سوره سبأ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ستایش مخصوص الله است که آنچه در آسمانها و زمین است از آن اوست و در آخرت [نیز] ستایش از آن اوست و او تعالی حکیم و آگاه است.
۲. هر چه در زمین فرو می‌رود و هر چه از آن برمی‌آید و آنچه از آسمان فرود می‌آید و آنچه به سوی آن بالا می‌رود [همه را الله] می‌داند و او مهربان آمرزنده است.
۳. کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «قیامت هرگز به سراغ ما نخواهد آمد». بگو: «آری، سوگند به پروردگارم که دانای غیب است، قطعاً به سراغتان می‌آید. همسنگ ذره‌ای در آسمانها و زمین از او پوشیده نیست و کوچکتر و بزرگتر از آن ذره چیزی نیست، مگر آنکه در کتابی آشکار [= لوح محفوظ] ثبت است.
۴. تا کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند پاداش دهد. اینانند که بخشایش و روزی ارزشمندی [در پیش] دارند.»
۵. و کسانی که در [راه انکار و تکذیب] آیات ما کوشیدند تا [به پندار خویش] ما را درمانده کنند، عذابی سخت و دردناک [در پیش] دارند.
۶. اهل دانش [= دانشمندان صحابه و علمای مؤمن اهل کتاب] می‌دانند آنچه که از سوی پروردگارت بر تو نازل شده، حق است و به راه [الله] شکست‌ناپذیر ستوده هدایت می‌کند.
۷. کسانی که کفر ورزیدند [با تمسخر به یکدیگر] می‌گویند: «می‌خواهید مردی را به شما نشان دهیم که ادعا می‌کند وقتی [پس از مرگ] کاملاً متلاشی شدید، [بار دیگر] در آفرینشی نو درخواهید آمد؟
۸. آیا [این مرد] بر الله دروغ می‌بندد یا دیوانه است؟ [هرگز چنین نیست؛] بلکه کسانی که به آخرت ایمان ندارند، در عذاب [شدید آخرت] و گمراهی دور و دراز [دنیا] گرفتارند.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ
الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ
السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي
لَتَأْتِيََنَّكُمْ عَلِيمٌ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي
السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٣﴾

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن
رَّجْزٍ أَلِيمٍ ﴿٥﴾

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ
الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنْبِئُكُمْ إِذَا
مُرِفْتُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ ۗ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٨﴾

۹. آیا [کافران] به آسمان و زمینی که پیش رو و پشت سرشان است ننگریسته‌اند؟ اگر بخواهیم، آنان را [مانند قارون] در زمین فرومی‌بریم یا [همچون قوم شعیب] پاره‌های از آسمان را بر سرشان می‌افکنیم. بی‌گمان، در این [هشدار]، برای هر بنده توبه‌کاری، نشانه‌ای [از قدرت الله] است.

۱۰. ما از جانب خویش فضیلتی [= حکمرانی و نبوت] به داود بخشیدیم [و گفتیم]: «ای کوهساران و ای پرندگان، [در تسبیح و نیایش الله] با او هم‌آواز شوید». و آهن را برایش نرم کردیم [تا هر چه می‌خواهد بسازد].

۱۱. [به او دستور دادیم] که: «زره‌های بلند [و فراخ] بساز و در بافتن [و پیوستن حلقه‌های زره] سنجیده و دقیق کار کن و [شما ای مردم]، نیکوکاری کنید [که] بی‌تردید، من به آنچه می‌کنید بینا هستم».

۱۲. و برای سلیمان، باد را [به خدمت گماشتیم] که [در وزش] صبحگاهان، مسیر یک ماهه را طی می‌کرد و شامگاهان [نیز] مسیر یک ماهه را می‌پیمود؛ و چشمه مس [گداخته] را برایش روان ساختیم و گروهی از جنیان، به فرمان پروردگارش، نزد او کار می‌کردند و هر یک از آنان که از فرمان ما سرپیچی می‌کرد، از عذاب سوزان به او می‌چشانیدیم.

۱۳. آنها هر چه می‌خواست برایش می‌ساختند: از [کاخ و] عبادتگاه و مجسمه و کاسه‌هایی [که از بزرگی] همچون حوض [بودند] و دیگ‌هایی بسیار بزرگ و ثابت. [به آنان گفتیم]: «ای آل داود، سپاس [نعمت‌های مرا] به جای آورید» و [لی] اندکی از بندگانش سپاسگزارند.

۱۴. هنگامی که مرگ را بر سلیمان مقرر داشتیم، [هیچ کس] آنان را از مرگش آگاه نساخت، مگر موریان‌ای که عصایش را [به تدریج] خورد. وقتی [پیکر سلیمان] فروافتاد، جنیان دریافتند که اگر از غیب آگاه بودند، هرگز در آن عذاب خفت‌بار [و کار طاقت‌فرسا] باقی نمی‌مانند.

۱۵. در محل سکونت [قوم] «سبأ» دو باغ [بزرگ] از راست و چپ [قرار داشت] که نشانه‌ای [از قدرت و بخشش الهی] بود. [به آنان گفتیم]: «از روزی پروردگارتان بخورید و شکرگزارش باشید [که] سرزمینی پاک و پروردگاری آمرزنده [دارید]».

۱۶. اما آنان [از شکر و ایمان] روی گرداندند؛ پس ما سیلی ویرانگر به سویشان روانه کردیم و دو باغ [پرمحصول] آنان را به دو باغ [بی‌ارزش] تبدیل نمودیم [که تنها] میوه‌های تلخ و شوره‌گز و اندکی سدر داشت.

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِن نَّشَاءُ نَحْصِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطَ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٩﴾

*وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا يَجِبَالٌ أَوْبِي مَعَهُ وَالظَّيْرُ ط
وَأَلْنَا لَهُ الْحَدِيدَ ﴿١٠﴾

أَن أَعْمَلَ سَبْعَتِ وَقَدِّرَ فِي السَّرْدِ وَأَعْمَلُوا صَٰلِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١﴾

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوها شَهْرٌ وَرَوَاحُها شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ ط وَمِنَ الْحِجْنِ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهٖ ۖ وَمَن يَزِغْ مِنْهُم عَن أَمْرِنَا نَذِقْهُ مِّنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٢﴾

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِّن مَّحْرِبٍ وَتَمَثِيلٍ وَّحِفَانٍ كَاجْوَابٍ وَفُؤُورٍ رَّاسِيَتٍ أَعْمَلُوا ءَالَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشُّكُورِ ﴿١٣﴾

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِن سَأْتِهٖ ط فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْحِجْنُ أَنَّ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٤﴾

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ ءَايَةٌ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٍ وَشِمَالٍ ط كُلُوا مِّن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَأَشْكُرُوا لَهُ ۗ بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾

فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أُكُلٍ حَمْطٍ وَأَثَلٍ وَشَيْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾

۱۷. ما آنان را به سزای ناسپاسی‌شان اینچنین کیفر دادیم و آیا جز ناسپاس را کیفر می‌دهیم؟

۱۸. و [همچنین] میان آنها [= قوم سبأ در یمن] و سرزمین‌هایی که به آنها برکت داده بودیم [= شام] شهرهایی [خرم و] به‌هم‌پیوسته قرار دادیم و سیر و سفری [آسان] در آن مقرر نمودیم [و به آنان گفتیم: «شب و روز بین این [راه]ها ایمن [و آسوده] سفر کنید».

۱۹. اما آنان [با ناسپاسی] گفتند: «پروردگارا، میان سفرهای ما فاصله بیشتری ایجاد کن [تا ارزش اسب‌ها و شترهایمان نمایان گردد و بینوایان نتوانند همچون ثروتمندان به راحتی سفر کنند]». آنان به خویشتن ستم کردند؛ ما نیز سخت آنها را متفرق و پراکنده ساختیم و [سرگذشت] آنان را داستانی [عبرت‌آموز] برای دیگران قرار دادیم. به راستی که در این [ماجرای] برای هر شکیبای سپاسگزاری، نشانه‌هایی [از قدرت الهی] است.

۲۰. و یقیناً ابلیس گمان خود را در مورد آنان به تحقق رساند؛ پس جز گروهی [اندک] از مؤمنان، [همگی] از او پیروی کردند.

۲۱. [شیطان] بر آنان هیچ تسلطی نداشت؛ بلکه [ما] می‌خواستیم کسی را که به آخرت ایمان دارد، از کسی که درباره آن تردید دارد مشخص کنیم؛ و پروردگارت بر هر چیزی نگهبان است.

۲۲. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «کسانی را که به جای الله [یاور و شفاعتگر خود] می‌پندارید، [به فریاد] بخوانید. آنان حتی همسنگ ذره‌ای در آسمان‌ها و زمین مالک چیزی نیستند و نه در [آفرینش و تدبیر] آن دو [= زمین و آسمان] شرک‌تی دارند و نه او [= الله] از جانب آنان هیچ پشتیبانی دارد.

۲۳. شفاعت [هیچ کس] نزد او [= الله] سودی ندارد؛ مگر برای آن کس که [الله] به او اجازه داده باشد. [در آن روز فرشتگان از خوف و هیبت الهی ترسانند] تا آنگاه که اضطراب [و تشویش] از دل‌هایشان برطرف می‌گردد، [گروهی از آنان به گروه دیگر] می‌گویند: «پروردگارتان چه گفت؟» [آنان در پاسخ] می‌گویند: «حق را [فرمود] و او بلندمرتبه بزرگ است»

۲۴. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «چه کسی از آسمان‌ها و زمین به شما روزی می‌دهد؟» [در پاسخ] بگو: «الله؛ و یقیناً [یک گروه از بین] ما و شما یا بر [راه] هدایت است یا در گمراهی آشکار».

ذَلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجْزِي إِلَّا الْكَفُورَ ﴿١٧﴾

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْفُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا فُرى ظَهْرَةً وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيًّ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ ﴿١٨﴾

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾

وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطٰنٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ بِآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾

قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ رَعَيْتُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنهُم مِّن ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَن أٰذِنَ لَهُ وَحَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾

* قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾

۲۵. بگو: «[روز قیامت] شما از گناهی که ما مرتکب شده‌ایم بازخواست نمی‌شوید و ما را [نیز] به خاطر آنچه شما انجام می‌دهید بازخواست نمی‌کنند».

۲۶. بگو: «[آن روز] پروردگاران [همه] ما را گرد می‌آورد؛ سپس میان ما به حق [و عدالت] داوری می‌کند و او داور داناست».

۲۷. بگو: «کسانی را که [در قدرت و تدبیر] شریک او [= الله] ساخته‌اید به من نشان دهید. هرگز [چنین نیست که می‌پندارید]؛ بلکه او الله شکست‌ناپذیر حکیم است».

۲۸. [ای پیامبر]، ما تو را جز بشارت‌بخش و بیم‌دهنده‌ای برای همه مردم نفرستادیم؛ اما بیشتر مردم [این حقیقت را] نمی‌دانند.

۲۹. و [کافران] می‌گویند: «اگر راست‌گویید، این وعده [قیامت] کی خواهد بود؟»

۳۰. بگو: «وعده‌گاهتان روزی است که نه ساعتی از آن تأخیر می‌کنید و نه [بر آن] پیشی می‌گیرید».

۳۱. و کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «ما هرگز به این قرآن و به آن [کتاب‌هایی] که پیش از آن بوده است ایمان نمی‌آوریم». کاش می‌دیدید زمانی را که این ستمکاران در پیشگاه پروردگارشان [برای حسابرسی] نگاه داشته می‌شوند [و] سخن یکدیگر را رد می‌کنند [و هر یک گناه را به گردن دیگری می‌اندازد]. کسانی که [در دنیا] به ناتوانی کشیده شده بودند به کسانی که گردنکشی می‌کردند می‌گویند: «اگر شما نبودید، ما قطعاً ایمان می‌آوردیم».

۳۲. کسانی که گردنکشی می‌کردند [در پاسخ به] کسانی که به ناتوانی کشیده شده بودند می‌گویند: «آیا ما [بودیم که] شما را از هدایت - پس از آنکه به سویتان آمد - بازداشتیم؟ [هرگز]؛ بلکه شما خود گناهکار [و اهل فساد] بودید».

۳۳. کسانی که به ناتوانی کشیده شده بودند به کسانی که گردنکشی می‌کردند می‌گویند: «[چنین نیست]؛ بلکه نیرنگ شب و روز [شما سبب شد که از هدایت بازمانیم]؛ آنگاه که به ما دستور می‌دادید به الله کافر شویم و [در قدرت و عبادت] همتیانی برایش قرار دهیم». آنان هنگامی که عذاب [الهی] را می‌بینند، پشیمانی خود را [در دل] پنهان می‌کنند و ما غل و زنجیرها را در گردن کسانی که کفر ورزیده‌اند می‌اندازیم. آیا جز [به کیفر] آنچه می‌کردند مجازات می‌شوند؟

قُلْ لَا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَاتِحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾

قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَحَقُّمُ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾

قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَعْجِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضِعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضِعِفُوا أَلْحَنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَى بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضِعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا وَأَسْرُوا التَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٤﴾

۳۴. و در هیچ شهری بیم‌دهندای نفرستادیم، مگر اینکه ثروتمندان سرکش آنجا گفتند: «پیامی را که مأمور به [ابلاغ] آن شده‌اید، قطعاً انکار می‌کنیم».

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٥﴾

۳۵. آنان می‌گفتند: «اموال و فرزندان ما [از شما] بیشتر است و هرگز مجازات نخواهیم شد».

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِن أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

۳۶. [ای پیامبر،] بگو: «بی‌تردید، پروردگارم [برای آزمایش مردم، نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد، می‌گشاید و [یا] تنگ می‌گرداند؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند».

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرَّبُكُمْ عِندَنَا زُلْفَىٰ إِلَّا مَن ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعِيفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْعُرْفَاتِ ءَامِنُونَ ﴿٣٧﴾

۳۷. و اموال و فرزندانان [فضیلتی] نیست که شما را به پیشگاه ما نزدیک سازد، مگر کسی که ایمان آورده و کاری شایسته انجام داده است؛ که آنان در برابر آنچه کرده‌اند، پاداش چند برابر دارند و در خانه‌های بلند بهشت، در امن و آسایشند».

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٨﴾

۳۸. و کسانی که در [دور کردن مردم از] آیات ما می‌کوشند تا [به پندار خویش] ما را درمانده کنند، آنان قطعاً در عذاب [دوزخ] احضار می‌شوند.

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۖ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّن شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٣٩﴾

۳۹. [ای پیامبر،] بگو: «بی‌تردید، پروردگارم [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد، می‌گشاید و [یا] تنگ می‌گرداند؛ و هر چیزی را [که در راه الله] انفاق کنید، او به جای آن [مال - و بهتر از آن - به شما] بازپس می‌دهد؛ و او تعالی بهترین روزی‌دهنده است».

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَكَةِ أَهْلُؤَلَاءِ إِيَّاكُمْ كَأَنؤَا يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾

۴۰. و [یاد کن از] روزی که الله همهٔ آنان را برمی‌انگیزد، آنگاه به فرشتگان می‌گوید: «آیا اینها شما را عبادت می‌کردند؟»

قَالُوا سُبْحٰنَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مِّن دُونِهِمْ بَلْ كَأَنؤَا يَعْبُدُونَ الْحِجْنَ أَكْثَرُهُمْ بِهِم مُّؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾

۴۱. [فرشتگان] می‌گویند: «تو منزّهی؛ [دوست و] کارساز ما تو هستی، نه آنان؛ بلکه [این مشرکان] شیاطین را عبادت می‌کردند و بیشتر آنان به آنها ایمان داشتند».

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكْذِبُونَ ﴿٤٢﴾

۴۲. امروز هیچ یک از شما سود و زبانی برای دیگری ندارد؛ و به کسانی که [با شرک ورزیدن] به خود ستم می‌کردند می‌گوییم: «عذاب آتشی را بچشید که آن را تکذیب می‌کردید».

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ
يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانُوا يَعْبُدُونَ آبَاءَكُمْ وَقَالُوا مَا
هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُّفْتَرَىٰ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَلْحَقِّ لَمَّا
جَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٣﴾

وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ
مِنْ نَذِيرٍ ﴿٤٤﴾

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَّغُوا مَعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ
فَكَذَّبُوا رَسُولِيَّ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾

* قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُكُمْ بَوَاحِدٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَىٰ وَفَرَادَىٰ
ثُمَّ تَتَفَكَّرُونَ مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ
لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾

قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ
اللَّهِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾

قُلْ إِنْ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَٰمِ الْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلَ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾

قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِي وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فِيمَا
يُوحَىٰ إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَرَعُوا فَلَا قَوَّةَ وَأَخَذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾

٤٣. و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان [= کافران] خوانده می‌شود، می‌گویند: «این جز مردی نیست که می‌خواهد شما را از آنچه پدرانتان عبادت می‌کردند بازدارد»؛ و [نیز] می‌گویند: «این [قرآن] جز دروغی برافته نیست»؛ و کسانی که کفر ورزیدند، دربارهٔ حق - وقتی به سویشان آمد - گفتند: «این [قرآن، چیزی] نیست، مگر جادویی آشکار».

٤٤. ما [پیش از این قرآن] هیچ کتابی به آنان [= مشرکان] نداده‌ایم که آن را بخوانند [و با استناد به مطالبش تو را دروغگو بدانند] و پیش از تو هیچ بیم‌دهنده‌ای به سویشان نفرستاده‌ایم.

٤٥. کسانی که پیش از آنان بودند [نیز پیامبران الهی را] دروغگو انگاشتند و [این در حالی است که مشرکان قوم تو، حتی] به یک‌دهم آنچه [از قدرت و ثروت] به آنان داده بودیم نرسیده‌اند ولی [آن کافران] پیامبران را دروغگو انگاشتند؛ [بنگر که] کیفر من چگونه بود.

٤٦. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «من شما را فقط به یک [سخن] پند می‌دهم و [آن] اینکه: دو نفر دو نفر یا یک نفر یک نفر [= گروهی یا انفرادی] برای الله برخیزید، سپس [در احوال و زندگی پیامبر] بیندیشید [تا بدانید که] این همنشین شما [محمد] دیوانه نیست؛ او فقط بیم‌دهنده‌ای است که پیش از [فرارسیدن] عذابی سخت، برای [هدایت] شما آمده است».

٤٧. بگو: «هر پاداشی که [برای رسالت] از شما خواسته‌ام، برای خودتان باشد. پاداش من جز بر [عهده] الله نیست و او تعالی بر هر چیزی گواه است».

٤٨. بگو: «یقیناً پروردگارم، که دانای رازهای نهان است، حق را بر باطل فرومی‌افکند [و آن را نابود می‌سازد]».

٤٩. بگو: «حق [= اسلام] فرارسید و باطل [دیگر] نمی‌تواند [تأثیر و قدرت جدیدی] آغاز کند و نه [نفوذ گذشته‌اش را] بازگرداند».

٥٠. بگو: «اگر [من با رساندن این پیام] گمراه شده باشم، جز این نیست که به زیان خویش گمراه شده‌ام و اگر هدایت یافته باشم، به سبب آن [سخنی] است که پروردگارم بر من وحی می‌کند. بی‌تردید، او شنوا [و] نزدیک است».

٥١. [ای پیامبر!] اگر بینی هنگامی را که [کافران از مشاهدهٔ عذاب] وحشت‌زده می‌شوند و [هیچ راه] گریزی نیست و آنان را از جای نزدیکی [که انتظارش را ندارند] دستگیر می‌کنند.

۵۲. و [در این حال] می‌گویند: «به این [قیامت] ایمان آوردیم»؛ و [اکنون که مرده‌اند] چگونه از جایی [چنین] دور، دسترسی [به ایمان] برایشان ممکن است؟

۵۳. حال آنکه آنان در دنیا این [قیامت] را انکار می‌کردند و از دور [و بدون دانش و آگاهی،] نسبت‌های ناروا [به پیامبر] می‌دادند.

۵۴. و [سرانجام،] میان آنان و آنچه [از لذت‌های دنیوی] که میل دارند جدایی افتاد؛ چنان که پیش از این [نیز] با امثال [و همفکران] اینان نیز چنین رفتاری شد [چرا که] یقیناً آنان [نیز نسبت به قیامت] سخت در تردید بودند.

وَقَالُوا ءَامَنَّا بِهِ ؕ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَاطُتُ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ ؕ مِن قَبْلُ وَيَقْدِفُونَ بِالْغَيْبِ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِم مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾

سوره فاطر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سپاس [و ستایش] از آنِ الله - آفریننده آسمان‌ها و زمین - است؛ [پروردگاری که] فرشتگان را با بال‌های دوگانه و سه‌گانه و چهارگانه، فرستادگان [خوبش به سوی مردم] قرار داد [و] هر چه بخواهد در آفرینش می‌افزاید. بی‌تردید، الله بر هر چیزی تواناست.

۲. هر [بخشایش و] رحمتی که الله برای مردمان بگشاید، هیچ بازدارنده‌ای برایش نیست و هر چه را بازگیرد، فرستنده‌ای پس از او وجود ندارد؛ و او تعالی شکست‌ناپذیر حکیم است.

۳. ای مردم، نعمت الله را بر خود به یاد آورید. آیا آفریننده‌ای جز الله هست که شما را از آسمان و زمین روزی دهد؟ هیچ معبودی جز او نیست؛ پس چگونه [از حق] منحرف می‌شوید؟

۴. [ای پیامبر]، اگر مشرکان تو را دروغگو می‌انگارند [غمگین نباش؛ زیرا] پیامبران پیش از تو را [نیز] دروغگو انگاشتند و [سرانجام، همه] کارها به الله بازگردانده می‌شود.

۵. ای مردم، یقیناً وعده الله [در مورد قیامت] حق است؛ پس [هوشیار باشید که لذت‌های] زندگی دنیا شما را نفریبد و [شیطان] فریبنده شما را نسبت به [تأخیر در عذاب و شکیبایی] الله فریب ندهد.

۶. بی‌تردید، شیطان دشمن شماست؛ شما نیز او را دشمن [خود] بگیرید. جز این نیست که او پیروانش را [به کفر] می‌خواند تا از اهل آتش باشند.

۷. کسانی که کفر ورزیده‌اند عذابی سخت [در پیش] دارند و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند آمرزش و پاداشی بزرگ [در انتظار] دارند.

۸. آیا کسی که کردار زشتش در نظرش آراسته گشته است و آن را نیکو می‌بیند [همچون مؤمن حقیقت‌بین است]؟ بی‌تردید، الله هر کس را که بخواهد گمراه می‌سازد و هر کس را که بخواهد هدایت می‌کند؛ پس [ای پیامبر]، جانت به خاطر حسرت‌هایی که بر [گمراهی] آنان می‌خوری، از بین نرود. بی‌تردید، الله به آنچه انجام می‌دهند آگاه است.

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكِئَةِ رُسُلًا أُولِي أجنحةٍ مثنى وثلاث وربع يزيد في الخلق ما يشاء إن الله على كل شيء قدير ﴿١﴾

مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ أذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٥﴾

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦﴾

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾

أَفَمَنْ رُئِيَ لَهُ سُوءٌ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبُ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَدِيٍّ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ ﴿٩﴾

۹. الله است که بادهای را روانه می‌کند و [آنها نیز] ابری را برمی‌انگیزند؛ سپس ما آن [ابر] را به سوی سرزمینی [خشک و] مرده می‌فرستیم و به [وسیله] آن، زمین را - پس از خشکی و خزان - زنده می‌کنیم. برانگیختن [مردگان از قبرها نیز] چنین است.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ ﴿١٠﴾

۱۰. هر کس سربلندی [دنیا و آخرت را] می‌خواهد، [بداند که] سربلندی همه از آن الله است. گفتار پاک [و ذکر الهی] به سوی او می‌گردد و کردار شایسته، آن [گفتار] را بالا می‌برد؛ و کسانی که زشتی‌ها [و گناهان] را دسیسه‌چینی می‌کنند، عذاب سختی [در پیش] دارند و [نقشه و] نیرنگشان نابود می‌گردد.

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقِضُ مِنْ عُمْرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

۱۱. و الله شما را از خاکی آفرید، سپس از نطفه‌ای؛ سپس شما را جفت‌ها [ی یکدیگر] قرار داد. هیچ [جاندار] ماده‌ای باردار نمی‌شود و زایمان نمی‌کند، مگر با دانش [و آگاهی] او تعالی؛ و هیچ [جاندار] کهنسالی عمر طولانی نمی‌کند و از عمرش کاسته نمی‌گردد، مگر آنکه در کتابی [= لوح محفوظ] ثبت است. به راستی که این کار برای الله آسان است.

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذَبٌ فُرَاتٌ سَابِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمَنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حُلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَازِرَ لَتُبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾

۱۲. و آن دو دریا یکسان نیستند: این یکی شیرین و خوشگوار است و نوشیدنش گواراست و آن یکی شور و تلخ است؛ و از [صید] هر یک گوشتی تازه می‌خورید و زیوری [همچون مروارید و مرجان از اعماق] بیرون می‌آورد که آنها را بر تن می‌کنید؛ و کشتی‌ها را در آن دریا می‌بینی که [سینه امواج را] می‌شکافند تا از بخشایش او [روزی خود را] بجوید؛ باشد که شکر به جای آورید.

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾

۱۳. [الله] شب را در روز درمی‌آورد و روز را در شب درمی‌آورد [و اینچنین بر طول هر یک می‌افزاید] و خورشید و ماه را به خدمت [انسان] گماشت که هر یک تا زمانی معین [در مدار خود] در حرکت باشند. این است الله - پروردگار شما؛ فرمانروایی از آن اوست و کسانی را که به جای او [به یاری و دعا] می‌خوانید، [در برابر او تعالی چنان فقیرند که حتی] مالک پوست [نازک روی] هسته خرما می‌نیستند.

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٤﴾

۱۴. اگر آنان را [به یاری و دعا] بخوانید، صدایتان را نمی‌شنوند و [به فرض محال] اگر بشنوند، پاسختان را نمی‌دهند و روز قیامت از شرک شما بیزار می‌جویند؛ و [ای پیامبر،] هیچ کس همچون [پروردگار] آگاه، تو را [از حقایق] خبردار نمی‌سازد.

*يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾

۱۵. ای مردم، [همه] شما به الله نیازمندید و [تنها] الله است که بی‌نیاز ستوده است.

إِنْ يَشَأْ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾

۱۶. اگر بخواهد، شما را [از میان] می‌برد و آفرینشی جدید [به جایان پدید] می‌آورد.

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾

۱۷. و [انجام] این کار برای الله دشوار نیست.

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جِئِهَا لَا يُحْمَلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۗ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

۱۸. و هیچ گناهکاری بار گناه دیگری را به دوش نمی‌گیرد و اگر [شخص] گرانباری، [دیگری را] برای حمل بار [گناهان] خویش فرا بخواند، [چیزی از آن بار] برداشته نمی‌شود؛ هر چند که او خویشاوند [نزدیکش] باشد. [ای پیامبر]، جز این نیست که تو فقط به کسانی هشدار می‌دهی که در نهان از [مجازات] پروردگارشان می‌ترسند و نماز برپا می‌دارند. هر کس [از گناهان] پاک شود، یقیناً تنها به سود خویش پاک گشته است و بازگشت [همه] به سوی الله است.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾

۱۹. و [کافر و مؤمن برابر نیستند؛ چنان که] نابینا و بینا یکسان نیستند؛

۲۰. و نه تاریکی‌ها و نور؛

وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢٠﴾

۲۱. و نه سایه و باد سوزان؛

وَلَا الظُّلُّ وَلَا الْحُرُورُ ﴿٢١﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۗ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴿٢٢﴾

۲۲. و زندگان و مردگان یکسان نیستند. بی‌تردید، الله [ندای حق را] به گوش هر کس بخواهد می‌رساند و تو [ای پیامبر]، نمی‌توانی کسانی را که در گورها هستند شنوا سازی.

إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾

۲۳. تو جز بیم‌دهنده‌ای [بیش] نیستی.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾

۲۴. به راستی، ما تو را به حق بشارت‌بخش و بیم‌دهنده فرستادیم و [در نسل‌های گذشته نیز] هیچ امتی نبود، مگر آنکه میانشان بیم‌دهنده‌ای گذشته است.

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ ۗ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾

۲۵. و اگر [مشرکان] تو را دروغگو می‌انگارند، [عجیب نیست؛ چرا که] بی‌تردید، کسانی که پیش از آنان بودند [نیز] پیامبرانشان را که با دلایل روشن و کتاب‌های آسمانی و کتاب روشنگر به سراغشان آمدند دروغگو انگاشتند.

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾

۲۶. آنگاه [من نیز] کسانی را که کفر ورزیده بودند نابود ساختم؛ پس [بنگر که] کیفر من چگونه بود.

۲۷. آیا ندیده‌ای که الله آبی از آسمان نازل کرد و به [وسیله] آن، [از درختان مختلف] میوه‌هایی پدید آوردیم که رنگهایش گوناگون است و از کوه‌ها [نیز رگه‌ها و] راه‌هایی سفید و قرمز و کاملاً سیاه [آفریدیم] که رنگهایش گوناگون است؟

۲۸. و همچنین از انسان‌ها و جنبندها و چهارپایان [نیز مخلوقاتی آفریدیم که] رنگهایش گوناگون است. به راستی، از [میان] بندگان الله، تنها دانایان [هستند که به صفات و احکام الهی آگاهی دارند و] از او می‌ترسند. بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیر آمرزنده است.

۲۹. در حقیقت، کسانی که کتاب الله را می‌خوانند و نماز برپا می‌دارند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم، پنهان و آشکار انفاق می‌کنند، به تجارتی [پرسود] امید دارند که هرگز زیان [و کسادی] ندارد.

۳۰. تا [الله] پاداششان را به صورت کامل بدهد و از فضل خویش، بر [ثواب] آنان بیفزاید. بی‌تردید، او تعالی آمرزنده سپاسگزار است.

۳۱. [ای پیامبر]، آنچه از این کتاب به تو وحی کردیم حق است و آن [کتاب‌های آسمانی] را که پیشتر بوده است تصدیق می‌کند. بی‌تردید، الله به [حال] بندگانش آگاه و بیناست.

۳۲. آنگاه این کتاب [= قرآن] را به آن بندگانمان که [آنان را] برگزیدیم [= امت محمد] به میراث دادیم؛ [برخی] از آنان در حق خویش ستمکارند و [برخی دیگر] از آنان میانه‌رو هستند و [برخی] از آنان به فرمان الله در نیکی‌ها پیشتازند. این [مسلمانی و بهره‌مندی از قرآن، فضیلت و] بخشایش بزرگ است.

۳۳. [پاداششان] باغ‌های جاودان [بهشتی] است که به آن وارد می‌شوند. در آنجا به دستبندهایی از طلا و مروارید آراسته می‌گردند و لباسشان از حریر است.

۳۴. [آنان پس از ورود به بهشت] می‌گویند: «سپاس [و ستایش] از آن الله است که اندوه را از ما دور کرد. به راستی که پروردگاران آمرزنده سپاسگزار است.

۳۵. آن [معبودی] که از فضل خویش ما را در این سرای جاوید جای داد؛ در آنجا رنجی به ما نمی‌رسد و دچار خستگی [و کسالت نیز] نمی‌شویم.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيَضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾

وَمِنَ النَّاسِ وَالْذَّوَابِ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾

لِيُؤْتِيَهُمْ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ إِنََّّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ يُأْتُونَ اللَّهَ دَلِيلًا هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾

جَنَّتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٤﴾

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ ﴿٣٦﴾

۳۶. و برای کسانی که کفر ورزیدند آتش دوزخ [در پیش] است؛ نه فرمان [مرگ] بر آنان جاری می‌شود تا بمیرند و نه [چیزی] از عذابش از آنان کاسته می‌گردد. ما هر ناسپاسی را اینچنین جزا می‌دهیم.

وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۖ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٣٧﴾

۳۷. [دوزخیان] در آن [آتش] فریاد می‌زنند: «پروردگارا، ما را [از این عذاب] بیرون آور تا غیر از آنچه [پیشتر] می‌کردیم، کار شایسته‌ای انجام دهیم». [به آنان گفته می‌شود:] «آیا به شما [آنقدر فرصت و] عمر ندادیم تا هر کس که پندپذیر است در آن [مدت] پند گیرد؟ و [پیامبر نیز به عنوان] بیم‌دهنده نزدتان آمد؛ پس [حال که اطاعت نکردید، طعم عذاب را] بچشید که ستمکاران هیچ یاریگری ندارند.

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

۳۸. بی‌تردید، الله دانای نهای آسمان‌ها و زمین است [و] اوست که به راز دل‌ها داناست.

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ ۖ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾

۳۹. او همان ذاتی است که شما را در زمین جانشین [پیشینیان] قرار داد؛ هر کس کفر بورزد کفرش به زیان خود اوست؛ و کافران را کفرشان نزد پروردگارشان جز خشم [و بیزاری] نمی‌افزاید؛ و کافران را کفرشان جز زیان [و گناه، چیزی] نمی‌افزاید.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَمْ آتَيْنَهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْهُ بَلْ إِن يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾

۴۰. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «آن معبودانی که به جای الله [به یاری و دعا] می‌خوانید، به من نشان دهید که چه چیزی از زمین را آفریده‌اند؟ یا [مگر همراه الله] در آفرینش آسمان‌ها شرکت داشته‌اند؟ یا به آنان [= مشرکان] کتابی داده‌ایم و از [مطالب] آن، نشانه‌ی روشنی [بر حقانیت خود] دارند؟» [چنین نیست؛] بلکه ستمکاران [مشرک] جز فریب، به یکدیگر وعده‌ای نمی‌دهند.

﴿إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾﴾

۴۱. به راستی، الله است که آسمان‌ها و زمین را نگه می‌دارد تا [از مسیر و مدار خود] منحرف نشوند؛ و اگر انحراف یابند، پس از او کسی آنها را نگه نمی‌دارد. بی‌تردید، الله همواره بردبار آمرزنده است.

۴۲. [کافران] با سخت‌ترین سوگندهایشان به الله سوگند یاد کردند که اگر [پیامبر] بیم‌دهنده‌ای برایشان بیاید، از هر امتی راه‌یافته ترند؛ اما چون [محمد به عنوان] بیم‌دهنده‌ای نزدشان آمد، جز دوری [و نفرت از حق چیزی] بر آنان نیفزود.

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ ۗ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾

أَسْتَكْبَرًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ
السَّيِّئِ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَن
تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٤٣﴾

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِن قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ
شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا
قَدِيرًا ﴿٤٤﴾

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ
دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ
فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ﴿٤٥﴾

٤٣. [سوگندهایشان صادقانه نبود؛ بلکه] از روی
گردنکشی در زمین و نیرنگ زشت [بود]؛ و نیرنگ زشت،
جز دامنگیر صاحبش نمی‌گردد. آیا [کافران، چیزی] جز
سنت [الهی و کیفر] پیشینیان را انتظار دارند؟ هرگز در
سنت الله تبدیلی نمی‌یابی و هرگز در سنت الله تغییری
نمی‌یابی.

٤٤. آیا [کافران] در زمین نگشته‌اند تا ببینند سرانجام
کسانی که پیش از آنان - و [حتی] نیرومندتر از آنان بودند -
چگونه شد؟ هیچ چیزی در آسمان‌ها و زمین نیست که
الله را ناتوان سازد [و از حوزه قدرتش بیرون رود]. بی‌تردید،
او تعالی همواره دانای تواناست.

٤٥. و اگر الله مردم را به سبب آنچه کرده‌اند مجازات
می‌کرد، هیچ جنبنده‌ای را بر پشت زمین باقی
نمی‌گذاشت؛ اما [مهلت می‌دهد و کیفر] آنان را تا
سرامدی معین به تأخیر می‌اندازد. هنگامی که اجلشان
[در قیامت] فرارسد، یقیناً الله به حال بندگانش بیناست.

سوره یس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- یس ﴿١﴾
۱. یس [= یا، سین]
- وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾
۲. سوگند به قرآن حکیم!
- إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾
۳. [که] قطعاً تو از پیامبران [ما] هستی
- عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾
۴. [و] بر راه راست [اسلام قرار داری]
- تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٥﴾
۵. [این قرآن] فروفرستاده [پروردگار] شکست‌ناپذیر مهربان است
- لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿٦﴾
۶. تا مردمی را [درباره عذاب قیامت] بیم دهی که پدرانشان هشدار نیافته‌اند و [به این سبب] آنها نیز غافلند.
- لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾
۷. یقیناً فرمان [عذاب الهی] بر بیشتر آنان تحقق یافته است؛ پس [لجاجت می‌کنند و] ایمان نمی‌آورند.
- إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ﴿٨﴾
۸. [مثال گمراهی کافران، چنان است که گویی] ما زنجیرهایی بر گردن‌هایشان نهاده‌ایم که تا زیر چانه‌هایشان [پیچیده شده] است، چنان که سرهایشان بالا مانده است [و از انجام هر خیری عاجزند و راه هدایت را نمی‌یابند].
- وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾
۹. و از پیش رویشان دیواری و از پشت سرشان نیز دیواری نهاده‌ایم و چشمانشان را با پرده‌ای پوشانده‌ایم؛ از این روست که [حقیقت را] نمی‌بینند.
- وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾
۱۰. [ای پیامبر]، برایشان یکسان است که آنان را بیم دهی یا بیم ندهی؛ [در هر حال]، ایمان نمی‌آورند.
- إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾
۱۱. جز این نیست که تو به کسی بیم می‌دهی [و این کار برای کسی سود دارد] که پیرو قرآن باشد و در نهان از [پروردگار] رحمان بترسد؛ پس او را [که چنین است] به آموزش و پاداشی ارجمند بشارت بده.
- إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَءَاثِرَهُمْ وَكُلِّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾
۱۲. یقیناً ما مییم که مردگان را زنده می‌کنیم و آنچه [از] اعمال خیر و شر [را که از پیش فرستاده‌اند و آثار [به] جای مانده از] آنان را می‌نویسیم؛ و همه چیز را در کتابی روشن [= لوح محفوظ] به شمار آورده‌ایم.

۱۳. [ای پیامبر، ماجرای] مردم آن شهر را برایشان مثال بز، آنگاه که پیامبران نزدشان رفتند.

وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا
الْمُرْسَلُونَ ﴿۱۳﴾

۱۴. وقتی دو نفر از پیامبران را به سویشان فرستادیم؛ اما [مردم] آنان را تکذیب کردند؛ سپس آن دو را با فرستادن پیامبر سوم، [تأیید و] تقویت کردیم. آنان [به اهالی شهر] می‌گفتند: «ما رسولان [الهی] به سوی شما هستیم».

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ ﴿۱۴﴾

۱۵. [اهالی شهر در پاسخ] گفتند: «شما جز بشری همانند ما نیستید و [پروردگار] رحمان، چیزی [از وحی] نازل نکرده است. شما جز دروغ نمی‌گویید».

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ
إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿۱۵﴾

۱۶. [پیامبران] گفتند: «پروردگاران می‌داند که قطعاً به سوی شما فرستاده شده‌ایم».

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُم لَمُرْسَلُونَ ﴿۱۶﴾

۱۷. و ما وظیفه‌ای جز رساندن آشکار [وحی] نداریم».

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿۱۷﴾

۱۸. [مردم] گفتند: «ما شما را به شگون بد گرفته‌ایم. اگر [از تبلیغ] دست بردارید، حتماً سنگسارتان می‌کنیم و بی‌تردید، عذابی دردناک از [جانب] ما به شما خواهد رسید».

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجِمَنَّكُمْ
وَلِنَمَسِّنَنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱۸﴾

۱۹. [پیامبران] گفتند: «شومی شما با خودتان [و ناشی از کفر و گناه] است. آیا اگر پندتان دهند [آن را شوم می‌پندارید؟] بلکه [حقیقت این است که شما در ارتکاب گناه،] مردمی اسرافکارید».

قَالُوا ظَنِّيرُكُمْ مَعَكُمْ أَيْنَ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ
مُسرِفُونَ ﴿۱۹﴾

۲۰. و مردی از دورترین نقطه شهر شتابان آمد [و] گفت: «ای قوم من، از این پیامبران پیروی کنید».

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا
الْمُرْسَلِينَ ﴿۲۰﴾

۲۱. پیرو کسانی باشید که از شما پاداشی نمی‌خواهند و خود هدایت‌یافته‌اند.

اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿۲۱﴾

۲۲. و چرا معبودی را عبادت نکنم که مرا آفریده است و [شما نیز] به سویش بازگردانده می‌شوید؟

وَمَا لِي لَّا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۲۲﴾

۲۳. آیا به جای او معبودانی برگزینم که اگر [پروردگار] رحمان بخواهد گزند به من برساند، نه شفاعتشان برایم سودی دارد و نه می‌توانند مرا [از عذاب الهی] نجات دهند؟

أَتَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً إِنْ يُرْدِنَ الرَّحْمَنُ بَصُرًا لَّا تُغْنِي
عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُقْدُونَ ﴿۲۳﴾

۲۴. در آن صورت، یقیناً در گمراهی آشکاری خواهم بود.

إِنِّي إِذَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿۲۴﴾

۲۵. من به پروردگارتان ایمان آورده‌ام [و از مرگ هراسی ندارم]؛ پس سخنانم را بشنوید.

إِنِّي ءَامَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿۲۵﴾

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلِيَّتْ قَوْمِي يَعْلمُونَ ﴿٣٦﴾

۳۶. [پس از اینکه آن مرد به دست قومش به شهادت رسید،] به وی گفته شد: «وارد بهشت شو». او گفت: «ای کاش قوم من می‌دانستند

بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٣٧﴾

۳۷. که پروردگارم مرا آمرزیده و گرامی داشته است».

* وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٣٨﴾

۳۸. پس از [شهادت] او، هیچ سپاهی از آسمان بر قومش نفرستادیم و [پیش از این نیز] فرفرستنده نبودیم.

إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَمِدُونَ ﴿٣٩﴾

۳۹. [کیفرشان] جز یک بانگ مرگبار نبود؛ به ناگاه همگی [مرده و] خاموش گشتند.

يَحْسِرَةٌ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤٠﴾

۴۰. ای افسوس بر این بندگان! هیچ پیامبری به سویشان نیامد، مگر آنکه او را مسخره می‌کردند.

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا
يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

۴۱. آیا ندیده‌اند [و نمی‌دانند] که قبل از آنان چه بسیار نسل‌ها را هلاک کرده‌ایم که دیگر نزد اینها [به دنیا] باز نمی‌گردند؟

وَإِن كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٤٢﴾

۴۲. [روز قیامت] هیچ کس نیست، مگر آنکه همگی [برای حسابرسی و جزادهی] نزد ما احضار می‌شوند.

وَعَايَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا
فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٤٣﴾

۴۳. برای آنان [که قیامت را باور ندارند،] زمین خشک نشانه‌ای [عبرت‌آموز] است؛ ما آن [زمین] را زنده کردیم و از [خاک] آن دانه‌هایی رویاندیم که [مخلوقات الهی] از آن می‌خورند.

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ
الْعُيُونِ ﴿٤٤﴾

۴۴. و در آن [زمین] باغ‌هایی از نخل و انگور پدید آوردیم و چشمه‌ها در آن جاری ساختیم.

لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٤٥﴾

۴۵. تا [مردم] از میوه‌اش بخورند در حالی که این [محصولات، حاصل تلاش آنها نیست و آنها] را با دستان خود به عمل نیاورده‌اند [بلکه به رحمتی از جانب الله از آنها برخوردار شده‌اند]. پس آیا شکر به جای نمی‌آورند؟

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ
أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

۴۶. پاک و منزّه است آن [پروردگاری] که همه گونه‌ها را آفریده است؛ از آنچه زمین می‌رویاند [= گیاهان و درختان] و از خودشان [= انسان‌ها] و از آنچه نمی‌دانند.

وَعَايَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسَلَخْنَا مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٤٧﴾

۴۷. و شب نشانه‌ای [دیگر از قدرت الهی] برایشان است [که] روز را از آن برکنار می‌کنیم و ناگهان [همه] در تاریکی فرومی‌روند.

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾

وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ
النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

وَعَايَةُ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفَلَكِ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾

وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنقَدُونَ ﴿٤٣﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا
مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطَعَمَهُوَ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٧﴾

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾

۳۸. و خورشید [نیز پیوسته] به سوی قرارگاهش در حرکت است. این تقدیر [پروردگار] شکست‌ناپذیر داناست.

۳۹. و برای ماه [نیز] منزلگاه‌هایی مقرر نموده‌ایم تا [سرانجام از قرص کامل به هلال و] به شکل شاخه خشک خرما بازگردد.

۴۰. نه خورشید را سزاوار است که [در سیر خود] به ماه برسد و نه شب بر روز پیشی می‌گیرد؛ و هر یک از [کرات و سیارات] در مداری شناورند.

۴۱. نشانه‌ای [دیگر از قدرت پروردگار] برای آنان، این است که پدرانشان را در کشتی انباشته [از سرنشین و بار] حمل کردیم.

۴۲. همچنین، چیزی همانند آن [کشتی] برایشان آفریده‌ایم که بر آن سوار شوند.

۴۳. اگر بخواهیم، غرقشان می‌کنیم؛ در این صورت، نه فریادرسی دارند و نه [از تقدیر الهی] رهایی می‌یابند؛

۴۴. مگر اینکه رحمتی از جانب ما [بینند] و بهره‌مندی [از نعمت‌های دنیا] تا زمانی [معین شامل حالشان شود].

۴۵. و چون به آنان [= مشرکان] گفته می‌شود: «از آنچه [عذاب و سختی دنیا و آخرت] پیش رو و پشت سر دارید، پروا کنید؛ باشد که مورد رحمت قرار گیرید»، [هیچ اعتنا نمی‌کنند].

۴۶. هیچ یک از نشانه‌های [قدرت و بزرگی] پروردگارشان بر آنان عرضه نمی‌گردد، مگر اینکه از آن روی می‌گردانند.

۴۷. و چون به آنان گفته می‌شود: «از آنچه الله روزی‌تان کرده است انفاق کنید»، کسانی که کفر ورزیده‌اند به کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: «آیا به کسی غذا بدهیم که اگر الله می‌خواست، [خود] به او غذا می‌داد؟ شما جز در گمراهی آشکار نیستید».

۴۸. و [با تمسخر به مؤمنان] می‌گویند: «اگر راست‌گویید، این وعده [قیامت] کی خواهد بود؟»

۴۹. [این منکران قیامت] جز در انتظار یک بانگ مرگبار نیستند که ناگهان، در حالی که سرگرم جدال [در امور دنیا] هستند، آنان را فراگیرد.

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾

۵۰. [در آن هنگام] نه می‌توانند [به کسی] وصیت کنند و نه به سوی خانوادهٔ خود بازگردند.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾

۵۱. و [هنگامی که برای دومین بار] در صور دمیده شود و ناگهان از قبرهایشان [بیرون می‌آیند و] به سوی پروردگارشان می‌شتابند.

قَالُوا يَوْمَئِذٍ لَّيْسَ بِنَبَأٍ مِنَّا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾

۵۲. [و با نابوری] می‌گویند: «وای بر ما! چه کسی ما را از قبرهایمان برانگیخت؟» [به آنان گفته می‌شود:] «این همان [روزی] است که [پروردگار] رحمان وعده داده بود؛ و پیامبران [در این باره] راست می‌گفتند.

إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾

۵۳. [برانگیختن مردگان از گور،] جز یک بانگ هولناک [= دومین دمیدنِ صور] نیست و ناگهان همه را نزد ما حاضر می‌کنند.

فَالْيَوْمَ لَا تُظَلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

۵۴. [بدانید که] امروز، به هیچ کس ستمی نمی‌شود و جز در برابر آنچه [در دنیا] کرده‌اید، جزا نمی‌بینید.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكِهِونَ ﴿٥٥﴾

۵۵. بی‌تردید، اهل بهشت امروز با شادمانی سرگرم [نعمت‌های الهی] هستند.

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرْبَابِ مُتَكِونُونَ ﴿٥٦﴾

۵۶. آنان و همسرانشان در سایه‌ها [ی گستردهٔ بهشتی] بر تخت‌ها تکیه زده‌اند.

لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾

۵۷. در آنجا [هر گونه] میوه و هر چه بخواهند برایشان [فراهم] است.

سَلَامٌ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾

۵۸. [برتر از این نعمت‌ها] سلامی است که سخن پروردگار مهربان است.

وَأَمْتَلُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾

۵۹. [آنگاه به مشرکان خطاب می‌شود:] «ای گناهکاران، امروز [از مؤمنان] جدا شوید.

﴿أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَبْنَیْءَ آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾

۶۰. ای فرزندان آدم، آیا با شما پیمان نبستم [و فرمان ندادم] که شیطان را عبادت نکنید [که] قطعاً او دشمن آشکار شماست؟

وَأَنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾

۶۱. و اینکه [تنها] مرا عبادت کنید [که] راه راست همین است؟

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾

۶۲. و بی‌تردید، شیطان بسیاری از شما را گمراه ساخت. آیا اندیشه نمی‌کردید؟

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾

۶۳. این [همان] دوزخی است که به شما وعده داده می‌شد.

أَصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾

۶۴. امروز به سزای آنکه کفر می‌ورزیدید به آن [آتش] وارد شوید».

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾

۶۵. امروز بر دهان‌هایشان مُهر می‌نهم و دست‌هایشان با ما سخن می‌گویند و پاهایشان به آنچه می‌کردند گواهی می‌دهند.

وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾

۶۶. و اگر بخواهیم، بی‌تردید چشمانشان را محو می‌کنیم، آنگاه [با چشم بسته] به سوی [پل] صراط [از یکدیگر] پیشی می‌گیرند [تا به بهشت راه یابند]؛ اما مگر کجا را می‌بینند؟

وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾

۶۷. و اگر بخواهیم، [ظاهرشان را تغییر می‌دهیم و چنان] آنان را در جای خود مسخ [و زمینگیر] می‌کنیم که نه بتوانند پیش بروند و نه به عقب بازگردند.

وَمَنْ تُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

۶۸. و ما به هر کس که عمر طولانی بدهیم، در آفرینش دگرگونش می‌کنیم [و او را به ناتوانی ذهنی و بدنی دوران کودکی برمی‌گردانیم]. پس آیا [درباره قدرت پروردگار] نمی‌اندیشند؟

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُّبِينٌ ﴿٦٩﴾

۶۹. و ما به او [= محمد] شعر نیاموخته‌ایم و [شاعری،] شایسته او نیست. این [که آموخته‌ایم، چیزی] نیست مگر اندرز و قرآنی روشن.

لَيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقُّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

۷۰. تا هر کس را که زنده [دل] باشد، بیم دهد و فرمان [عذاب الهی] بر کافران محقق گردد.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِيئَانَا أَنْعَمًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ﴿٧١﴾

۷۱. آیا ندیده‌اند که ما از آنچه دست‌هایمان ساخته است، چهارپایانی برایشان آفریده‌ایم که مالک آنها هستند؟

وَدَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾

۷۲. و آنها را برایشان رام کردیم تا بر برخی سوار شوند و از [گوشت] برخی تغذیه کنند.

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعٌ وَمَشَارِبٌ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾

۷۳. و از آن [حیوانات،] بهره‌های دیگر و نوشیدنی‌هایی [= شیر] دارند. پس آیا شکر به جای نمی‌آورند؟

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُبْصِرُونَ ﴿٧٤﴾

۷۴. [با این همه نعمت، مشرکان] به جای الله معبودانی برگزیده‌اند؛ به این امید که [از سوی آنها] یاری شوند.

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحَضَّرُونَ ﴿٧٥﴾

۷۵. آن [معبودهای باطل] قادر به یاری‌شان نیستند و این [مشرکان نیز در قیامت] لشکری برای آنها [= معبودهای باطل] خواهند بود که [همگی به آتش دوزخ] فراخوانده می‌شوند.

فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾

۷۶. [ای پیامبر،] سخن آنان تو را غمگین نسازد. بی‌تردید، ما آنچه را پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌سازند، [به خوبی] می‌دانیم.

أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٧٧﴾

۷۷. آیا انسان ندیده است که ما او را از نطفه‌ای آفریده‌ایم؛ [آنگاه مراحل رشد را طی کرد و] سپس دشمنی آشکار شد؟

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِ الْعِظْمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾

۷۸. و برای ما مثالی زد و آفرینش خویش را فراموش کرد [و] گفت: «چه کسی این استخوان‌ها را [دوباره] زنده می‌کند در حالی که پوسیده است؟»

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

۷۹. بگو: «همان ذاتی زنده‌اش می‌کند که نخستین بار آن را پدید آورد و او به هر آفرینشی داناست.»

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾

۸۰. همان ذاتی که از درخت سبز، آتشی برایتان پدید آورد و شما [در صورت نیاز،] خود از آن [درخت] آتش می‌افروزید.»

أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾

۸۱. آیا ذاتی که آسمان‌ها و زمین را آفریده است، نمی‌تواند همانند اینها را [پس از مرگشان دوباره] بیافریند؟ آری [می‌تواند] و او آفریننده داناست.

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾

۸۲. فرمان او چون چیزی را اراده کند تنها این است که به آن می‌گوید: «موجود شو»؛ پس [بی‌درنگ] موجود می‌شود.

فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

۸۳. پس پاک و منزّه است پروردگاری که [حاکمیت و] اختیار همه چیز به دست اوست و [همگی] به سوی او بازگردانده می‌شوید.

سوره صافات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به فرشتگان صافه‌صف [که برای عبادت پروردگار ایستاده‌اند] وَالصَّافَّاتِ صَفًّا ①
۲. و سوگند به فرشتگانی که ابرها را می‌رانند فَأَلزَّجِرَاتِ زَجْرًا ②
۳. و سوگند به فرشتگانی که قرآن تلاوت می‌کنند فَأَتَلَّيْلَتِ ذِكْرًا ③
۴. [که] بی‌تردید، معبود شما یکتاست. إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ ④
۵. [همان] پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست و پروردگار [خورشید در غروب‌گاه‌ها و] طلوع‌گاه‌ها. رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشْرِقِ ⑤
۶. به راستی که ما آسمان دنیا را با زیور ستارگان آراستیم إِنَّا زَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ ⑥
۷. و [آن را] از [دسترس] هر شیطان سرکشی حفظ کردیم. وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ⑦
۸. [آن شیاطین، هرگز] نمی‌توانند [سخنان فرشتگان] عالم بالا را بشنوند و از هر سو [با شهاب‌های آتشین] تیرباران می‌شوند. لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْأَعْلَىٰ وَيُقَدِّفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ⑧
۹. [از ورود آنان، به عالم فرشتگان جلوگیری می‌شود و همواره به] عقب رانده می‌شوند و عذابی جاودان [در پیش] دارند؛ دُحُورًا ۱۰ وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ⑩
۱۰. مگر کسی [از شیاطین] که ناگهان چیزی [از گفتگوی فرشتگان را] برپاید که [در این صورت،] شهابی درخشان او را دنبال می‌کند. إِلَّا مَنْ خَطَفَ الْخُطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ ۚ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ⑪
۱۱. پس از آنان [= کافران] بپرس که آیا آفرینش [پیکرهای] آنان سخت‌تر است یا آنچه که ما [از زمین و آسمان‌ها و جهان بیکران] آفریده‌ایم؛ [در حالی که] ما آنها از گلی [بی‌ارزش و] چسبنده پدید آوردیم. فَاسْتَفْتِهِمْ أَهَمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مِّنْ خَلْقِنَا ۚ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّنْ طِينٍ لَّازِبٍ ⑫
۱۲. تو [از انکار آنان] در شگفتی و آنها [نیز سخنان را درباره قیامت] مسخره می‌کنند. بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ⑬
۱۳. و چون پند داده شوند، نمی‌پذیرند. وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ⑭

۱۴. و چون نشانه‌ای [در مورد راستگویی پیامبر] می‌بینند، [آن را] به تمسخر می‌گیرند

۱۵. و می‌گویند: «این [قرآن، چیزی] نیست، مگر جادویی آشکار.

۱۶. آیا هنگامی که مردیم و خاک و استخوان شدیم، برانگیخته خواهیم شد؟

۱۷. آیا پدران ما [نیز برانگیخته می‌شوند]؟»

۱۸. بگو: «آری؛ شما در حالی که خوار هستید [زنده می‌شوید]».

۱۹. [وقوع قیامت،] تنها با یک بانگ [سهمناک] است و ناگهان [همه از قبرها بیرون می‌آیند و در انتظار دستور پروردگار، وحشت قیامت را] نظاره می‌کنند.

۲۰. و می‌گویند: «وای بر ما! این [همان] روز جزاست».

۲۱. [گفته می‌شود: «آری،] این همان روز داوری است که آن را انکار می‌کردید».

۲۲. [به فرشتگان گفته می‌شود:] «گرد آورید کسانی را که [با شرک به خویش] ستم کرده‌اند با [همفکران و] همانندهایشان و آنچه عبادت می‌کردند

۲۳. به جای الله؛ و آنان را به راه دوزخ هدایت کنید.

۲۴. و آنان را نگه دارید که قطعاً [پیش از رفتن به دوزخ] بازخواست خواهند شد».

۲۵. [از دوزخیان می‌پرسند:] «چرا [مانند دنیا] از یکدیگر حمایت نمی‌کنید؟»

۲۶. بلکه امروز [همگی] تسلیم [امر پروردگار] هستند.

۲۷. و سرزنش‌کنان به یکدیگر رو می‌کنند

۲۸. [و به رهبران و بزرگان خود] می‌گویند: «شما [برای به کفر کشاندن ما، با ادعای دین راستین و] از موضع حق به سراغمان می‌آمدید».

۲۹. [رهبرانشان] می‌گویند: «[ما مقصر نیستیم؛] بلکه شما خود ایمان نداشتید؛

وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ﴿١٤﴾

وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

أَعْدَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَعْنَا لَمَبْعُوثُونَ ﴿١٦﴾

أَوْ آبَاؤُنَا الْأَوْلُونَ ﴿١٧﴾

قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ ﴿١٨﴾

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿١٩﴾

وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿٢٠﴾

هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾

* أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٢٢﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ فَأَهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿٢٣﴾

وَقَفُّوهُمْ^ط إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ﴿٢٤﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٥﴾

بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٦﴾

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٧﴾

قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا
ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾

۳۰. و ما هیچ تسلطی بر شما نداشتیم؛ بلکه شما خود گروهی سرکش بودید.

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَائِقُونَ ﴿٣٢﴾

۳۱. [اکنون] فرمان مجازات پروردگاران بر ما محقق شده و به راستی، ما [همگی عذاب دوزخ را] خواهیم چشید.

فَأَعْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَالِبِينَ ﴿٣٣﴾

۳۲. شما را گمراه نمودیم [چرا که] در حقیقت، خود نیز گمراه بودیم.

فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٤﴾

۳۳. یقیناً آن روز [همه آنان] در عذاب شریکند.

إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾

۳۴. بی تردید، ما با گناهکاران اینچنین [رفتار] می‌کنیم.

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٦﴾

۳۵. آنان بودند که وقتی به آنان گفته می‌شد: «معبودی [به حق] جز الله نیست» سرکشی [و تکبر] می‌کردند.

وَيَقُولُونَ آيْنَا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ ﴿٣٧﴾

۳۶. و می‌گفتند: «آیا ما معبودانمان را به خاطر [سخن] شاعری دیوانه رها کنیم؟»

بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٨﴾

۳۷. [چنین نیست] بلکه او حق [= توحید] را آورده و پیامبران [پیشین] را تصدیق کرده است.

إِنَّكُمْ لَذَائِقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿٣٩﴾

۳۸. شما [کافران] قطعاً عذاب دردناک [دوزخ] را می‌چشید.

وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٠﴾

۳۹. و جز [در برابر] آنچه می‌کردید مجازات نمی‌شوید.

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿٤١﴾

۴۰. [همه عذاب می‌بینند؛] مگر بندگان مخلص الله.

أُولَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ ﴿٤٢﴾

۴۱. آنان [در پیشگاه پروردگار،] روزی مشخصی دارند:

فَوَاكِهَ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ﴿٤٣﴾

۴۲. [انواع] میوه‌ها [را در اختیار خواهند داشت] و گرامی داشته می‌شوند.

فِي جَنَّاتٍ التَّعِيمِ ﴿٤٤﴾

۴۳. در باغ‌های پر نعمت [بهشت]؛

عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٥﴾

۴۴. در حالی که مقابل یکدیگر بر تخت‌ها [تکیه زده‌اند]؛

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِّنْ مَّعِينٍ ﴿٤٦﴾

۴۵. جامی از شراب ناب [و زلال] پیرامونشان می‌گردانند؛

بَيِّضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّرِبِينَ ﴿٤٧﴾

۴۶. [شرابی روشن و] سپید که برای نوشندگان لذت‌بخش است؛

۴۷. [شرابی که خماری و] سردردی در نوشیدنش نیست و از آن مست نمی‌گردند.

۴۸. و نزدشان زنانی زیباچشم است که تنها [به شوهران خود] نظر دارند [و تنها به آنها عشق می‌ورزند].

۴۹. [زنانی که] گویی پرده سفید داخلی تخم [پرندگان] هستند که [از دسترس همگان] پنهان مانده‌اند.

۵۰. [بهشتیان درباره رخدادهای دنیا صحبت می‌کنند و] برخی از آنان پرسش‌کنان رو به برخی دیگر می‌کنند.

۵۱. یکی از آنان می‌گوید: «من [در دنیا] همنشینی داشتم.

۵۲. [که پیوسته به من] می‌گفت: آیا تو واقعاً [به قیامت] باور داری؟

۵۳. آیا هنگامی که مُردیم و خاک و استخوان شدیم، آیا حقیقتاً [زنده می‌شویم و در قبال کارهایمان مورد محاسبه قرار می‌گیریم و] به ما کیفر می‌دهند؟!»

۵۴. [سپس به دوستان بهشتی‌اش] می‌گوید: «آیا [شما نیز همراه من] سر می‌کشید [تا بدانیم او کجاست]؟»

۵۵. آنگاه خود سر می‌کشد و او را در میان دوزخ می‌بیند.

۵۶. به وی می‌گوید: «به الله سوگند که نزدیک بود مرا [با وسوسه‌های کفرآمیزت] نابود سازی.

۵۷. اگر نعمت [هدایت] پروردگارم نبود، من نیز از حاضرشدگان [در دوزخ] بودم.»

۵۸. [آنگاه به بهشتیان می‌گوید:] «آیا ما مرگ دیگری نخواهیم داشت

۵۹. جز مرگ نخستین، و عذاب نمی‌شویم؟

۶۰. به راستی که این همان کامیابی بزرگ است.»

۶۱. اهل عمل، باید برای چنین [پاداشی] بکوشند.

۶۲. آیا این [نعمت بهشت، کریمانه‌تر و] برای پذیرایی بهتر است یا درخت زقوم [در دوزخ]؟

لَا فِيهَا عُوقٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُزْفُونَ ﴿٤٧﴾

وَعِنْدَهُمْ قَلْصِرَاتُ الْطَّرِيفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾

كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥٠﴾

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

يَقُولُ أَتَيْتَكَ لِمَنِ الْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾

أَعْدَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَعْنَا لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾

قَالَ هَلْ أُنْتُمْ مُّطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾

فَأَطَّلَعَ فَرَءَاهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾

قَالَ تَأَلَّوْا لِلَّهِ إِنَّ كَيْدَ لُتْرَدِينَ ﴿٥٦﴾

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾

أَفَمَا نَحْنُ بِمَبْتَلِينَ ﴿٥٨﴾

إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٥٩﴾

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾

لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ﴿٦١﴾

أَذَلِكَ خَيْرٌ تُزَلَّأَمَّ شَجَرَةَ الزَّقُّومِ ﴿٦٢﴾

۶۳. بی‌تردید، ما آن درخت را مایهٔ آزمایش ستمکاران [مشرك] قرار داده‌ایم [چرا که می‌گویند: «هیچ درختی در آتش نمی‌روید»].

۶۴. در حقیقت، آن [مایهٔ عذاب،] درختی است که از ژرفای دوزخ می‌روید.

۶۵. میوه‌اش [چنان بدمنظر است که] گویی سرهای شیاطین است.

۶۶. آنان [= دوزخیان] از [میوه‌های تلخ] آن می‌خورند و شکم‌ها را از آنها انباشته می‌کنند.

۶۷. آنگاه بر روی این [غذای ناپاک، به جای نوشیدنی] آمیزه‌ای از آب جوشان دارند.

۶۸. سپس یقیناً بازگشتشان به دوزخ است.

۶۹. آنان پدران خود را گمراه یافتند؛

۷۰. و [همچنان] در پی آنان می‌شتافتند.

۷۱. و قطعاً قبل از آنان نیز بیشتر پیشینیان گمراه شدند.

۷۲. و بی‌تردید، ما هشداردهندگان [بسیاری] میان آنان فرستادیم.

۷۳. پس بنگر که سرانجام هشداربافتگان چگونه بود.

۷۴. [همه گرفتار عذاب شدند] مگر بندگان مخلص الله.

۷۵. نوح به درگاه ما دعا کرد و [ما] چه نیکو اجابت‌کننده بودیم!

۷۶. و او و خانواده‌اش را [به همراه مؤمنان] از بلاي بزرگ [طوفان] نجات دادیم

۷۷. و [پس از طوفان، فقط پیروان مؤمن و] خانوادهٔ او را [در زمین] باقی گذاشتیم

۷۸. و در میان آیندگان [نام نیک] برایش به جا نهادیم.

۷۹. سلام [و ستایش] جهانیان بر نوح باد.

إِنَّا جَعَلْنَهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾

طَلَعَهَا كَأَنَّهٗ رُءُوسَ الشَّيَاطِينِ ﴿٦٥﴾

فَإِنَّهُمْ لَأَكْبُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٦٦﴾

ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾

إِنَّهُمْ أَفْوَاءٌ أَبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ﴿٦٩﴾

فَهُمْ عَلَىٰ آثَرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأُولَئِينَ ﴿٧١﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنذِرِينَ ﴿٧٢﴾

فَأَنْظَرُ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾

وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾

وَجَعَلْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾

سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾

۸۰. به راستی، ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم.

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾

۸۱. بی‌تردید، او از بندگان مؤمن ما بود.

ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْأَخْرِيْنَ ﴿٨٢﴾

۸۲. آنگاه دیگران را [که در طوفان مانده بودند] غرق کردیم.

* وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ﴿٨٣﴾

۸۳. و قطعاً ابراهیم از پیروان او [= نوح] بود.

إِذْ جَاءَ رَبُّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾

۸۴. [یاد کن از] هنگامی که وی با دلی پاک [و خالی از شرک] به [درگاه] پروردگارش آمد.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾

۸۵. آنگاه که به پدر و قومش گفت: «چه چیزی عبادت می‌کنید؟»

أَيْفَكَآءَ الْهَآءِ دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾

۸۶. آیا به جای الله، این معبودان دروغین را می‌خواهید؟

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

۸۷. گمانتان درباره پروردگار جهانیان چیست؟»

فَنظَرَ نَظْرَةً فِي التُّجُومِ ﴿٨٨﴾

۸۸. سپس نگاهی به ستارگان افکند [و اندیشید].

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾

۸۹. و گفت: «من بیمارم [و در جشن شرکت نمی‌کنم].»

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾

۹۰. پس [مردم] او را ترک کردند و رفتند.

فَرَاغَ إِلَىٰ آءِ الْهَآءِ هَمَّهُمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾

۹۱. آنگاه پنهانی نزد معبودهایشان رفت و [با تمسخر] گفت: «چیزی نمی‌خورید؟»

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٩٢﴾

۹۲. شما را چه شده است که سخن نمی‌گویید؟»

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ صَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿٩٣﴾

۹۳. سپس با دست راست خود ضربه‌ای [محکم] بر آنها وارد آورد [و جز بُت بزرگ، همه را شکست].

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَرْفُُونَ ﴿٩٤﴾

۹۴. قومش شتابان به سوی او آمدند.

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ﴿٩٥﴾

۹۵. [ابراهیم] گفت: «آیا چیزی را که خود می‌تراشید عبادت می‌کنید؟»

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

۹۶. و حال آنکه الله، [هم] شما و [هم] آنچه را انجام می‌دهید آفریده است.»

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾

۹۷. [وقتی بُت پرستان از پاسخ درماندند،] گفتند: «بنایی [بلند] برایش بسازید و او را در آتش بیفکنید».

فَارَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾

۹۸. برای [نابودی] او نیرنگی خواستند و [لی] ما آنان را پست و [مغلوب] ساختیم [و آتش بر ابراهیم سرد و بی اثر شد].

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾

۹۹. و گفت: «من به سوی [سرزمین دیگری برای عبادت] پروردگارم می‌روم [و هجرت می‌کنم] و او مرا هدایت خواهد کرد.

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠٠﴾

۱۰۰. پروردگارا، [فرزندی] از شایستگان به من عطا کن».

فَبَشِّرْنَهُ بَعْلِمٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾

۱۰۱. ما [دعایش را مستجاب کردیم و] او را به تولد پسری بردبار بشارت دادیم.

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنَئِي إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانظُرْ مَاذَا تَرَىٰ قَالَ يَتَأَبَّتْ أَعْلَىٰ مَا تُؤْمَرُ

۱۰۲. و چون [اسماعیل] به [سن نوجوانی و] حد تلاش [و همکاری] با او [= ابراهیم] رسید، به وی گفت: پسر، در خواب [به من وحی می‌شود و] می‌بینم که تو را ذبح می‌کنم. نظرت در این باره چیست؟» [اسماعیل] گفت: «پدرجان، آنچه را به تو امر شده است انجام بده. ان شاء الله مرا [در برابر اجرای این فرمان،] شکایا خواهی یافت».

سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٢﴾

۱۰۳. هنگامی که هر دو تسلیم [فرمان پروردگار] شدند و [ابراهیم] او را به پیشانی [بر خاک] نهاد.

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾

۱۰۴. به او ندا دادیم که: «ای ابراهیم،

وَنَدَدَيْنَهُ أَنْ يَتَّبِعَ الْبِرَّ هَيْمِ ﴿١٠٤﴾

۱۰۵. یقیناً که خوابت را تحقق بخشیدی». ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم.

قَدْ صَدَقْتَ الرَّعِيًّا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾

۱۰۶. بی‌تردید، این [خواب،] آزمایشی آشکار بود [و ابراهیم از آن سربلند بیرون آمد].

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾

۱۰۷. و [جان] او را در ازای قربانی بزرگی باز خریدیم

وَفَدَيْنَهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾

۱۰۸. و در میان آیندگان، [نام نیک] برایش بر جای نهادیم.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٠٨﴾

۱۰۹. سلام بر ابراهیم.

سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿١٠٩﴾

۱۱۰. ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم.

كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾

۱۱۱. بی‌تردید، او از بندگان مؤمن ما بود.

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾

وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾

۱۱۲. و او را به [تولد] اسحاق که پیامبری از شایستگان بود بشارت دادیم.

وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾

۱۱۳. [ما] به او و اسحاق برکت دادیم؛ و [برخی] از افرادِ دودمانشان نیکوکار بودند و [برخی دیگر] آشکارا نسبت به خویشان ستمکار بودند.

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١١٤﴾

۱۱۴. و به راستی، بر موسی و هارون منت نهادیم

وَجَعَلْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكُرْبِ الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾

۱۱۵. و آن دو را همراه قومشان از اندوه بزرگ [= ستم فرعون و خطر غرق شدن در نیل] نجات دادیم

وَنَصَرْنَاهُمْ فَاكُونُوا هُمُ الْعَالِيِينَ ﴿١١٦﴾

۱۱۶. و یاری‌شان کردیم تا پیروز شدند

وَعَاتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾

۱۱۷. و به آن دو، کتاب روشنگر [= تورات] دادیم

وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾

۱۱۸. و آن دو را به راه راست هدایت کردیم

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْأَخْرِينِ ﴿١١٩﴾

۱۱۹. و در میان آیندگان [نام نیک] برایشان بر جای نهادیم.

سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٢٠﴾

۱۲۰. سلام بر موسی و هارون.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾

۱۲۱. ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم.

إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾

۱۲۲. بی‌تردید، آن دو از بندگان مؤمن ما بودند.

وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾

۱۲۳. و قطعاً ایاس [نیز] یکی از پیامبران [ما] بود.

إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾

۱۲۴. [یاد کن از] هنگامی که او به قومش گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟

أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿١٢٥﴾

۱۲۵. آیا [نماد یا همان بت] «بعل» را [به عبادت] می‌خوانید و بهترین آفریننده را رها می‌کنید؟

اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ ﴿١٢٦﴾

۱۲۶. الله [را ترک می‌کنید] که پروردگار شما و پروردگار پدرانتان است.»

فَكَذَّبُوهُ فَأَنَّهُمْ مُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾

۱۲۷. اما او را دروغگو انگاشتند و مسلماً [برای عذاب] احضار می‌شوند.

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٢٨﴾

۱۲۸. مگر بندگان مخلص الله.

۱۲۹. ما در میان آیندگان [نام نیک] برایش بر جای نهادیم.
۱۳۰. سلام بر الیاس.
۱۳۱. به راستی، ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم.
۱۳۲. بی‌تردید، او از بندگان مؤمن ما بود.
۱۳۳. و قطعاً لوط [نیز] یکی از پیامبران [ما] بود.
۱۳۴. [یاد کن از] هنگامی که او و همه خانواده‌اش را نجات دادیم.
۱۳۵. مگر پیرزنی که از باقی‌ماندگان [در عذاب] بود.
۱۳۶. سپس دیگران را هلاک کردیم.
۱۳۷. و شما [در سفر به سرزمین شام] صبحگاهان بر [ویرانه‌های شهرهای] آنان می‌گذرید.
۱۳۸. آیا نمی‌اندیشید [و عبرت نمی‌گیرید]؟
۱۳۹. و قطعاً یونس [نیز] یکی از پیامبران [ما] بود.
۱۴۰. [یاد کن از] هنگامی که [خشمگین از کفر قومش، بدون اجازه پروردگار] به کشتی انباشته [از مسافر و بار] گریخت.
۱۴۱. [چون کشتی در حال غرق شدن بود، یونس با سرنشینان کشتی برای بیرون انداختن برخی افراد] قرعه انداخت و خود از باختگان شد [و او را به دریا انداختند].
۱۴۲. سپس ماهی [بزرگی] او را بلعید؛ در حالی که [خود را به خاطر ترک وظیفه] سرزنش می‌کرد.
۱۴۳. اگر در زمره تسبیح‌گویان [پروردگار] نبود،
۱۴۴. یقیناً تا روزی که [مردم] برانگیخته می‌شوند، در شکم آن [ماهی] باقی می‌ماند.
۱۴۵. آنگاه او را در حالی که [ضعیف و] بیمار بود به سرزمینی خشک [و بی‌گیاه] افکندیم

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾

سَلَّمَ عَلَيَّ إِلَىٰ يَأْسِينَ ﴿١٣٠﴾

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾

وَإِنَّ لُوطًا لَّمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾

إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ وَأَجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٣٥﴾

ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ﴿١٣٦﴾

وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُونَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِينَ ﴿١٣٧﴾

وَبِالْأَيْلِ أَفْلا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾

وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾

إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾

فَأَلْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤٢﴾

فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾

لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾

* فَتَبَدَّدْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾

۱۴۶. و بوته کدو بر [سر] او رویاندیم [تا از سایه و میوه‌اش بهره گیرد]؛

۱۴۷. و [دوباره] او را به سوی صد هزار نفر یا بیشتر [به رسالت] فرستادیم.

۱۴۸. آنان ایمان آوردند و ما نیز آنان را تا مدتی [از نعمت‌های زندگی] بهره‌مند ساختیم.

۱۴۹. از آنان [= مشرکان] بپرس آیا دخترها برای پروردگار تو و پسرها برای آنهاست؟

۱۵۰. آیا ما فرشتگان را دختر آفریدیم و آنان حضور داشتند؟

۱۵۱. آگاه باش! آنان از [روی تهمت و] دروغگویی می‌گویند:

۱۵۲. «الله فرزند دارد» و یقیناً دروغ می‌گویند.

۱۵۳. آیا [الله] دختران را بر پسران ترجیح داده است؟

۱۵۴. شما را چه شده است؟ چگونه حکم می‌کنید؟

۱۵۵. آیا [نمی‌اندیشید و] پند نمی‌گیرید؟

۱۵۶. آیا [بر ادعای باطل خویش] دلیل روشنی دارید؟

۱۵۷. اگر راست‌گویید، کتابتان را بیاورید.

۱۵۸. [مشرکان] بین او [= الله] و فرشتگان، خویشاوندی قائل شده‌اند؛ در حالی که فرشتگان به یقین می‌دانند که [مشرکان روز قیامت، برای حسابرسی] احضار می‌شوند.

۱۵۹. الله از آنچه [مشرکان] توصیف می‌کنند منزّه است.

۱۶۰. [مردم در توصیف پروردگار، سخن گزاف می‌گویند؛] مگر بندگان مخلص الله.

۱۶۱. شما [مشرکان] و آنچه عبادت می‌کنید

۱۶۲. [هرگز] گمراهگر [کسی از دین حق] نیستید؛

وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾

وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾

فَعَامَنُوا فَمَعَّعْنَاهُم إِلَى حِينٍ ﴿١٤٨﴾

فَأَسْتَفْتِيهِمَ أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٤٩﴾

أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿١٥٠﴾

أَلَا إِنَّهُمْ مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾

وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥٢﴾

أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾

أَمْ لَكُمْ سُلْطَنٌ مُّبِينٌ ﴿١٥٦﴾

فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٧﴾

وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٥٩﴾

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٦٠﴾

فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾

مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفِتْنِينَ ﴿١٦٢﴾

۱۶۳. مگر کسی که [به تقدیر الهی،] اهل دوزخ باشد.
۱۶۴. و [فرشتگان می‌گویند:] «هیچ‌یک از ما نیست، مگر آنکه مقام مشخصی [در پیشگاه الهی] دارد.
۱۶۵. ماییم که [برای عبادت و نیایش به درگاه پروردگار] به صف ایستاده‌ایم
۱۶۶. و بی‌تردید، ماییم که تسبیح‌گوی [او] هستیم».
۱۶۷. و [کافران، پیش از بعثت] همواره می‌گفتند:
۱۶۸. «اگر کتابی از [کتاب‌های آسمانی] پیشینیان نزدمان بود،
۱۶۹. یقیناً از بندگان مخلص الله می‌شدیم».
۱۷۰. اما [هنگامی که پیامبر با قرآن به سویشان آمد، حقانیت] آن را انکار کردند؛ به زودی [نتیجه انکارشان را] خواهند دانست.
۱۷۱. و قطعاً سخن ما درباره بندگان فرستاده‌شده‌مان از پیش صادر شده است [که]:
۱۷۲. آنان قطعاً [از جانب ما] یاری‌شده‌اند.
۱۷۳. و بی‌تردید، لشکر ما پیروزند.
۱۷۴. پس [ای پیامبر،] تا مدتی از آنان [= مشرکان] روی بگردان.
۱۷۵. و آنان را [در هنگام نزول عذاب] بنگر؛ به زودی خود [نیز نتیجه کفرشان را] خواهند دید.
۱۷۶. آیا عذاب ما را به شتاب خواستارند؟
۱۷۷. آنگاه که [عذاب الهی] بر خانه‌هایشان فرود آید، چه بد است بامداد هشدار یافتگان!
۱۷۸. و تا مدتی از آنان روی بگردان،
۱۷۹. و آنان را [در هنگام نزول عذاب] بنگر؛ به زودی خود [نیز نتیجه کفرشان را] خواهند دید.
- إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِي الْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾
- وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾
- وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ ﴿١٦٥﴾
- وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾
- وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾
- لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْأُولِينَ ﴿١٦٨﴾
- لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾
- فَكَفَرُوا بِهِ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾
- وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾
- إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٧٢﴾
- وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٣﴾
- فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾
- وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٧٥﴾
- أَفِعْدَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾
- فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٧﴾
- وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٨﴾
- وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٧٩﴾

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾

۱۸۰. پروردگارت - پروردگار عزت و قدرت - از آنچه [مشرکان به دروغ] توصیف می‌کنند پاک و منزّه است.

وَسَلِّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾

۱۸۱. و سلام بر پیامبران

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾

۱۸۲. و سپاس [و ستایش] از آن الله - پروردگار جهانیان - است.

سوره ص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ص [= صاد]. سوگند به قرآن پندآموز [که الله هیچ شریکی ندارد]
۲. بلکه کسانی که کفر ورزیدند در سرکشی و ستیزند.
۳. چه بسیار نسل‌ها پیش از آنان نابود کردیم که [در هنگام نزول عذاب] فریاد [توبه] برمی‌آوردند؛ و [لی آن زمان، دیگر] وقت [توبه و] رهایی نبود.
۴. و [مشرکان] از اینکه بیم‌دهنده‌ای از میان خودشان به سراغشان آمده است تعجب کردند و گفتند: «این مرد، جادوگری دروغگوست».
۵. آیا معبودان [مختلف و متعدد] را [تبدیل به] معبودی یگانه کرده است؟ این واقعاً چیز عجیبی است».
۶. بزرگان‌شان [= سران قریش] به پا خاستند [و به پیروان خود گفتند]: «بروید و بر [عبادت و حفظ] معبودانتان شکبیا [و پایدار] باشید؛ زیرا این [دعوت به عبادت معبودی یگانه] چیزی است که [برنامه‌ریزی و] خواسته شده است [تا محمد بر شما برتری یابد].
۷. ما در آیین اخیر [= نصرانیت] نیز چنین [ادعایی درباره توحید] نشنیده‌ایم. این جز دروغ [چیزی] نیست.
۸. آیا از میان [همه] ما، قرآن بر او نازل شده است؟» [چنین نیست که می‌گویند؛ بلکه آنان درباره وحی من [بر تو] تردید دارند؛ بلکه هنوز عذاب [الهی] را نچشیده‌اند [که چنین گستاخند].
۹. آیا گنجینه‌های رحمت پروردگار شکست‌ناپذیر بخشنده‌ات نزدشان است؟
۱۰. یا فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آنهاست از آن آنان است؟ [اگر چنین است،] باید با وسایل [و امکانات خود به آسمان] اوج بگیرند [و مانع یا باعث نزول نعمت‌ها گردند].
۱۱. [این کافران] لشکری شکست‌خورده از جمله گروه‌ها [و فرقه‌های مخالف پیامبران] هستند.

صَّ وَالْفُرْعَانَ ذِي الذِّكْرِ ①

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ②

كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّن قَرْنٍ فَنَادَوا وَّلَاتَ حِينٍ مَّنَاصٍ ③

وَعَجِبُوا أَن جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِّنْهُمْ وَقَالَ الْكُفِرُونَ هَذَا سَجْرٌ كَذَابٌ ④

أَجْعَلِ الْأَلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ⑤

وَأَنْطَلِقُ الْأَمْثَلُ مِنْهُمْ أَن أَمْشُوا وَأَصْبِرُوا عَلَىٰ آهَاتِكُمْ إِن هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ⑥

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْأَخْرَةِ إِنَّ هَذَا إِلَّا آخْتِلَاقٌ ⑦

أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِي بَل لَّمَّا يَذُوقُوا عَذَابٍ ⑧

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ⑨

أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ⑩

جُنُدٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ ⑪

۱۲. [پیش از آنان نیز] قوم نوح و عاد و فرعون صاحب سپاه [نیز پیامبران ما را] دروغگو انگاشتند.

۱۳. و قوم ثمود و قوم لوط و اصحاب آیکه [= قوم شعیب] نیز [از] آن گروه‌ها بودند [که به تکذیب پیامبران پرداختند].

۱۴. هر یک [از این کافران] پیامبران را دروغگو انگاشتند و کیفر من [در موردشان] تحقق یافت.

۱۵. اینان [= مشرکان] جز یک بانگ [سهمگین] را انتظار نمی‌کشند؛ [بانگی] که هیچ بازگشتی ندارد.

۱۶. و [با تمسخر] گفتند: «پروردگارا، پیش از فرارسیدن روز حساب، بهره ما را [از عذاب] به شتاب بده».

۱۷. [ای پیامبر،] در برابر گفتارشان شکیبیا باش و از بنده ما - داود توانمند - یاد کن [که] بی‌تردید، بسیار توبه‌کار بود.

۱۸. به راستی، ما کوه‌ها را همراهش به خدمت گماشتیم که [هم‌نوا با او] شامگاهان و بامدادان [پروردگار را] به پاکی می‌ستودند.

۱۹. و پرندگان را نیز گردآمده [در آسمان، به خدمت گماشتیم و] همگی به پیروی از وی تسبیح‌گوی بودند.

۲۰. و فرمانروایی‌اش را استوار نمودیم و پیامبری و کلامی فیصله‌بخش به او عطا کردیم.

۲۱. و آیا خبر آن شاکیان به تو رسیده است، آنگاه که [برای دادخواهی نزد داود] از دیوار عبادتگاه [او] بالا رفتند؟

۲۲. چون [بدون اطلاع] بر داود وارد شده بودند، از آنان ترسید؛ گفتند: «ترس؛ ما دو نفر شاکی هستیم که یکی بر دیگری ستم کرده است؛ به عدالت در میان ما داوری کن و ستم روا مدار و ما را به راه راست هدایت کن».

۲۳. [یکی از آن دو گفت:] «این [مرد،] برادرم است. او نود و نه میش دارد و من یک میش دارم و [به اصرار] می‌گوید: "آن [یک میش] را هم به من واگذار!" و در بحث بر من پیروز شده است».

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾

وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ ﴿١٣﴾

إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٤﴾

وَمَا يَنْظُرُ هَتُوْلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ﴿١٥﴾

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْ لَنَا قِطْنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾

أَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ وَأَوَّابٌ ﴿١٧﴾

إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعِثِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ﴿١٨﴾

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ ﴿١٩﴾

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَاَعْتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَضَّلْنَا الْخُطَابِ ﴿٢٠﴾

* وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخُضُمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابِ ﴿٢١﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ
بَغْيَ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَأَحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ
وَأَهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾

إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعَجَةً وَاخِي لِي نَعَجَةٌ وَاحِدَةٌ
فَقَالَ أَكْفَلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخُطَابِ ﴿٢٣﴾

۲۴. [داود] گفت: «بی‌تردید، او با خواستنِ میش تو [برای افزودن] به میش‌های خودش، بر تو ستم کرده است؛ و البته بسیاری از شریکان [و همکاران] در حق یکدیگر ستم می‌کنند، مگر کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند که آنها [نیز بسیار] اندکند؛ و داود [که بدون توضیح خواستن از طرف دیگر، حکم صادر کرده بود] دریافت که قطعاً او را امتحان کرده‌ایم؛ بنابراین، از پروردگار خویش آمرزش خواست و سجده‌کنان بر زمین افتاد و [به درگاه الهی] توبه کرد.

۲۵. آن [اشتباه] را بر او بخشیدیم؛ و به راستی، او نزد ما مقامی والا و [در آخرت] بازگشتی نیکو دارد.

۲۶. ای داود، ما تو را جانشین [خود] در زمین قرار دادیم؛ پس به حق میان مردم داوری کن و پیرو هوای [نفس] نباش که تو را از راه الله گمراه می‌کند. بی‌تردید، کسانی که از راه الله گمراه می‌شوند، به سزای آنکه روز حساب را فراموش کرده‌اند، عذاب شدیدی [در پیش] دارند.

۲۷. ما آسمان و زمین و آنچه را که میان آنهاست، بیهوده نیافریده‌ایم. این، گمان کسانی است که کفر ورزیده‌اند. پس وای بر کسانی که کفر ورزیدند از آتش [دوزخ]!

۲۸. آیا کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند مانند مفسدان در زمین به حساب می‌آوریم؟ آیا پرهیزگاران را مانند بدکاران به حساب می‌آوریم؟

۲۹. [ای محمد، این قرآن] کتابی است پربرکت که بر تو نازل کردیم تا [مردم] در آیاتش به دقت بیندیشند و خردمندان پند گیرند.

۳۰. و سلیمان را به داود عطا کردیم؛ نیکو بنده‌ای بود [و] بی‌تردید، بسیار توبه‌کار بود.

۳۱. [یاد کن از] هنگامی که عصرگاهان، اسب‌های [اصیل و] تیزرو را بر او عرضه کردند [و این اسب‌ها پیوسته تا غروب خورشید بر او عرضه می‌شد].

۳۲. [سلیمان سرگرم تماشای اسب‌ها شد و وقت عبادت گذشت؛] گفت: «به راستی که دوست‌داشتن مال [و] تماشای اسب‌ها] مرا از یاد پروردگارم غافل کرد تا [آنکه خورشید] در پرده [مغرب] پنهان گشت.

۳۳. [بار دیگر] آنها را نزدم بازگردانید». آنگاه [به نشانه وقف در راه الله] به ساق‌ها و گردن‌ها [ی آن اسب‌ها] دست کشید.

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعَجْتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ۗ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّهٗ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ ۗ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ﴿٢٤﴾

فَعَفَرْنَا لَهُ ذَٰلِكَ ۖ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّآبٍ ﴿٢٥﴾

يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ ۖ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿٢٧﴾

أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ ۖ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٢٨﴾

كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا ءَايَاتِهِ ۖ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٩﴾

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ ۚ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٣٠﴾

إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّفِينَتِ الْجِيَادِ ﴿٣١﴾

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّي حَتَّىٰ تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾

رُدُّوهَا عَلَيَّ ۖ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ
 أَنَابَ ﴿٣٢﴾

۳۲. و بی‌تردید، سلیمان را آزمودیم و جسد [نوزاد]ی را [که - بدون گفتن ان‌شاءالله- مشتاقانه در انتظار تولدش بود، مُرده] بر تختش افکندیم [تا دریابد که ادارهٔ امور، به دست الله است]؛ سپس [توبه کرد و به درگاه الهی] بازگشت.

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ
 بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٣﴾

۳۳. گفت: «پروردگارا، مرا بیامرز و حکومتی به من ارزانی دار که پس از من بی‌نظیر باشد [که] بی‌تردید، تو بسیار بخشاینده‌ای».

فَسَحَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُحَاءَ حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٤﴾
 وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَعَوَّاصٍ ﴿٣٧﴾

۳۴. [ما] باد را در خدمتش گماشتیم که هر کجا اراده می‌کرد به فرمانش به آرامی روانه می‌شد

۳۷. و هر بنا و غواصی از جنیان را [که می‌خواست، به فرمانش درآوردیم]

وَأَخْرَيْنَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾

۳۸. و گروه دیگری [از جنیان] را [که همگی] در غل و زنجیر بودند [تحت سلطه‌اش قرار دادیم].

هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾

۳۹. [به او گفتیم:] «این عطای ماست؛ بی‌شمار [به هر که می‌خواهی] ببخش یا [از هر کس که می‌خواهی] بازدار».

وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّآبٍ ﴿٤٠﴾

۴۰. و به راستی، او نزد ما مقامی والا و [در آخرت] بازگشتی نیکو دارد.

وَأذْكَرُ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ
 بِنُصَبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾

۴۱. [ای پیامبر،] از بندهٔ ما - ایوب - یاد کن؛ آنگاه که پروردگارش را ندا داد که: «شیطان مرا به رنج و درد آورده است».

أَرْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾

۴۲. [به او فرمان دادیم:] «پایت را بر زمین بکوب [تا چشمه‌ای بجوشد]. این، چشمه‌ساری خنک برای شستشو و آشامیدن است».

وَوَهَبْنَا لَهُ ذُرِّيَّهُمْ وَأَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذَكَرَىٰ لِأُولِي
 الْأَلْبَابِ ﴿٤٣﴾

۴۳. و خانواده‌اش و مانند آنها [= نوادگان] را همراه آنان به وی بخشیدیم تا [نشانهٔ] رحمتی از جانب ما و اندرز برای خردمندان باشد.

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاصْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنُثْ إِنََّّا وَجَدْنَاهُ
 صَابِرًا نَّعَمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤٤﴾

۴۴. و [به او فرمان دادیم:] «دسته‌ای گیاه برگ‌بر و [همسرت را] با آن بزن و سوگندت را [که در هنگام خشم یاد کرده بودی] نشکن. به راستی، ما او را شکیبایافتیم. نیکو بنده‌ای بود [و] بی‌تردید، بسیار توبه‌کار بود».

وَأذْكَرُ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي
 وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٥﴾

۴۵. و [ای پیامبر،] از بندگان ما ابراهیم و اسحاق و یعقوب یاد کن که [در عبادت] توانمند و [در شناخت حق] با بصیرت بودند.

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ﴿٤٦﴾

۴۶. ما آنان را با خصلتی [ممتاز] ویژه ساختیم که [همانا] یاد آخرت بود.

وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾

۴۷. و آنان نزد ما از برگزیدگان و نیکانند.

وَأَذْكَرٍ سَمْعِيْلٍ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِّنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾

۴۸. و از اسماعیل و یسع و ذوالکفل یاد کن [که] همگی از نیکانند.

هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَّآبٍ ﴿٤٩﴾

۴۹. این [قرآن] پندی است و یقیناً پرهیزگاران [در آخرت] بازگشتی نیکو دارند.

جَنَّتْ عَدْنٌ مَّفْتَحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ ﴿٥٠﴾

۵۰. باغ‌هایی جاودان که درها [پیش] برای آنان گشوده است.

مُتَّكِنِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَكَهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾

۵۱. در حالی که [بر تخت‌ها] تکیه زده‌اند، [از خدمتکارانشان] میوه‌های فراوان و نوشیدنی می‌خواهند.

* وَعِنْدَهُمْ قَصِيرَاتُ الطَّرَفِ أَثْرَابٌ ﴿٥٢﴾

۵۲. و زنانی نزدشان است که تنها [به شوهران خود] نظر دارند و [همگی] هم‌سن و سال هستند.

هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾

۵۳. این است آنچه برای روز حساب به شما وعده داده می‌شد.

إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ﴿٥٤﴾

۵۴. این روزی [و لطف] ماست که پایانی ندارد.

هَذَا وَإِنَّ لِلطَّاغِيْنَ لَشَرَّ مَّآبٍ ﴿٥٥﴾

۵۵. این [پاداش پرهیزگاران] است؛ و بی‌تردید، سرکشان بدترین بازگشتگاه را دارند.

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَيَنْسِفُ الْمِهَادُ ﴿٥٦﴾

۵۶. [همان] دوزخ که در آن وارد می‌شوند؛ و چه بد قرارگاهی است!

هَذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَعَسَاقٌ ﴿٥٧﴾

۵۷. این [مجازات] آب جوشان و خونابه چرک‌آلودی است که باید آن را بچشند.

وَعَاخِرُ مِنْ شَكْلِهِۦٓ أَرْوَجٌ ﴿٥٨﴾

۵۸. و از همین گونه، انواع دیگری [عذاب‌ها را خواهند دید].

هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا

۵۹. [هنگام ورود دوزخیان به آتش، برخی از آنان به دیگران می‌گویند:] «این گروهی است که همراه شما [به آتش] داخل می‌شوند». [انان پاسخ می‌دهند:] «خوشامد بر آنان مباد! به راستی که به آتش درمی‌آیند».

النَّارِ ﴿٥٩﴾

قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَيَنْسِفُ

۶۰. [انان به رهبران خود] می‌گویند: «بلکه بر شما خوشامد مباد؛ [زیرا] شما بودید که این [عذاب] را پیش پای ما نهادید. پس [دوزخ] چه بد قرارگاهی است!»

الْقَرَارِ ﴿٦٠﴾

۶۱. [آنگاه] می‌گویند: «پروردگارا، هر کس این [عذاب] را برای ما فراهم کرده است، عذابش را در آتش چندین برابر بیفزای.»

۶۲. [دوزخیان متکبر] می‌گویند: «چرا کسانی را که [در دنیا] از اشرار می‌پنداشتیم، [در دوزخ] نمی‌بینیم؟»

۶۳. آیا [در دنیا، بی‌جهت] آنان را به تمسخر می‌گرفتیم یا [اینجا هستند و] چشمان [ما] به آنان نمی‌افتد؟»

۶۴. بی‌تردید، این ستیز [و مجادله] اهل آتش، راست است [و قطعاً رخ می‌دهد].

۶۵. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «من فقط بیم‌دهنده‌ام و معبودی [به‌حق] نیست، مگر الله یگانه‌ پیروزمند.

۶۶. پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، [آن ذات] شکست‌ناپذیر آمرزنده.»

۶۷. [به کافران] بگو: «این [قرآن]، خبری بزرگ است.

۶۸. [ولی] شما از آن رویگردانید.

۶۹. [اگر به من وحی نمی‌شد، هرگز] از عالم بالاتر - آنگاه که [فرشتگان در مورد آفرینش بشر] جدال می‌کردند - اطلاعی نداشتیم.

۷۰. به من وحی نمی‌شود، مگر از آن روی که من بیم‌دهنده‌ای آشکارم.»

۷۱. [باد کن از] هنگامی که پروردگارت به فرشتگان گفت: «من بشری از گل می‌آفرینم.

۷۲. آنگاه که او را سامان دادم و از روح خویش در او دمیدم، [به نشانه بزرگداشتِ الله] برایش به سجده بیفتید.»

۷۳. [چون آدم پدید آمد،] فرشتگان همگی سجده کردند

۷۴. مگر ابلیس [که] تکبر نمود و کافر شد.

۷۵. [الله] فرمود: «ای ابلیس، چه چیز مانع تو شد از اینکه در برابر آنچه به دستان خویش آفریده‌ام سجده کنی؟ آیا تکبر ورزیدی یا برتری‌جویی کردی؟»

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَرِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾

أَتَخَذْنَاهُمْ سِحْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٣﴾

إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ﴿٦٤﴾

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٦٦﴾

قُلْ هُوَ نَبَأٌ عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾

مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَائِكَةِ الْأَعْلَىٰ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾

إِنْ يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلِيقٌ بَشَرًا مِّن طِينٍ ﴿٧١﴾

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ

سَاجِدِينَ ﴿٧٢﴾

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾

إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيْدِي

أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ﴿٧٥﴾

۷۶. او گفت: «من از او برترم: مرا از آتش آفریده‌ای و او را از گِل.» ﴿۷۶﴾
۷۷. [الله] فرمود: «از آن [بهشت برین] بیرون شو [که] بی‌تردید، تو [منفور و] رانده‌شده‌ای. ﴿۷۷﴾
۷۸. و لعنت من تا روز جزا [= قیامت] بر تو خواهد بود.» ﴿۷۸﴾
۷۹. [ابلیس] گفت: «پروردگارا، پس تا روزی که [بندگان] برانگیخته می‌شوند، به من مهلت بده.» ﴿۷۹﴾
۸۰. [الله] فرمود: «مهلت خواهی داشت، ﴿۸۰﴾
۸۱. تا روز [قیامت،] آن وقت معین.» ﴿۸۱﴾
۸۲. [ابلیس] گفت: «پس به عزت تو سوگند که قطعاً همه آنان را گمراه می‌کنم ﴿۸۲﴾
۸۳. مگر بندگان مخلصت را از میان آنان.» ﴿۸۳﴾
۸۴. [الله] فرمود: «[سخن من] حق است و حق را می‌گویم. ﴿۸۴﴾
۸۵. و یقیناً جهنم را از تو و از هر یک از آنان که از تو پیروی کند - از همه - انباشته خواهم ساخت.» ﴿۸۵﴾
۸۶. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم و فریبکار نیستم [و به دروغ ادعای نبوت نمی‌کنم].» ﴿۸۶﴾
۸۷. این [قرآن] جز پندی برای جهانیان [= انسان و جن] نیست. ﴿۸۷﴾
۸۸. و قطعاً پس از چندی [که مرگ به سراغتان آمد] از خیر [راستی] آن آگاه خواهید شد. ﴿۸۸﴾
- قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿۷۶﴾
- قَالَ فَأَخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَاجِعٌ ﴿۷۷﴾
- وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿۷۸﴾
- قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿۷۹﴾
- قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿۸۰﴾
- إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿۸۱﴾
- قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿۸۲﴾
- إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿۸۳﴾
- قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ﴿۸۴﴾
- لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿۸۵﴾
- قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿۸۶﴾
- إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿۸۷﴾
- وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿۸۸﴾

سوره زمر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

۱. نزول این کتاب، از سوی الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ

۲. این کتاب را به حق بر تو نازل کردیم؛ پس الله را با خلوص اعتقاد عبادت کن.

الَّذِينَ ﴿٢﴾

۳. آگاه باشید که دین خالص [و خالی از شرک]، از آن الله است و افرادی که غیر الله را [دوست و] کارساز خود انتخاب کرده‌اند [پندارشان این است که: «آنها را فقط به این دلیل عبادت می‌کنیم که ما را به الله نزدیک گردانند [و منزلت‌مان را بیشتر کنند]. الله در مواردی که با هم اختلاف دارند میان آنان [و موحدان راستین] داوری خواهد کرد. بی‌تردید، الله کسی را که دروغ‌گوی ناسپاس باشد، هدایت نخواهد کرد.

أَلَّا لِلَّهِ الَّذِينَ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ

كَفَّارٌ ﴿٣﴾

۴. اگر الله می‌خواست فرزندی برگزیند، از میان آفریدگان خود هر چه می‌خواست برمی‌گزید. او تعالی [از این نسبت‌ها] منزّه است، و اوست الله یگانه‌پروزمند.

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤﴾

۵. آسمان‌ها و زمین را به حق [و با هدف] آفرید. شب را بر روز می‌گستراند و روز را بر شب؛ و خورشید و ماه را در خدمت [شما] گماشت که هر یک تا سرآمد معینی در حرکت است. آگاه باشید! او شکست‌ناپذیر آمرزگار است.

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٥﴾

۶. او شما را از یک تن آفرید، آنگاه همسرش را نیز از وی پدید آورد؛ و برای [استفاده] شما، هشت نوع از چهارپایان [= نر و ماده شتر، گاو، گوسفند و بز] را آفرید. شما را در شکم مادران طی مراحل مختلف در نهانگاه‌های سه‌گانه [پرده‌م‌شیمه، رجم و شکم] می‌آفریند. این است الله، پروردگار شما که فرمانروایی، خاص اوست. معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس چگونه [از عبادت الله] به بیراهه می‌روید؟

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَنِيَّةً أزْوَاجًا يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلَقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآئِنِّي تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾

۷. اگر ناسپاسی کنید، [بدانید که] الله از شما بی‌نیاز است و هرگز ناسپاسی‌بندگان را نمی‌پسندد؛ و اگر شکر او را به جای آورید، این کار را برایتان می‌پسندد؛ و هیچ گناهکاری، بار گناه دیگری را بر دوش نمی‌کشد؛ بازگشتتان به سوی پروردگارتان است؛ آنگاه او شما را از آنچه انجام می‌دادید، آگاه می‌کند. یقیناً او از راز دل‌ها آگاه است.

إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

﴿وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُوهُ إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِّيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٨﴾

﴿أَمَّنْ هُوَ قَنِيتُ عَانَاءَ الْإِلِّ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذُرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٩﴾

﴿قُلْ يَاعِبَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾

﴿قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾

﴿وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾

﴿قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣﴾

﴿قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٤﴾

﴿فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾

﴿لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ وَيَعْبَادِ فَاتَّقُونِ ﴿١٦﴾

﴿وَالَّذِينَ أَجْتَنَبُوا الطَّغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾

۸. هر گاه انسان دچار [رنج و] زبانی می‌شود، پروردگارش را [با تصریح و زاری] می‌خواند و به درگاهش بازمی‌گردد؛ اما هنگامی که نعمتی از جانب خود به وی می‌بخشیم، مشکلی را که قبلاً برایش دعا می‌کرد از یاد می‌برد و برای الله [در قدرت،] همتیانی قائل می‌شود تا [دیگران را نیز] از راه او گمراه کند. [ای پیامبر، به چنین کسی] بگو: «چند صباحی با ناسپاسی [از نعمت‌های دنیا] بهره‌مند شو که قطعاً دوزخی خواهی بود».

۹. آیا [چنین مشرکی بهتر است یا] کسی که در طول شب، در حال سجده و قیام، به عبادت [الله] مشغول است و از [عذاب] آخرت ترسان است و به رحمت پروردگارش امید دارد؟ بگو: «آیا کسانی که [حق بندگی پروردگار را] می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند، یکسانند؟ تنها خردمندان پند می‌پذیرند».

۱۰. [ای پیامبر،] بگو: «ای بندگان بالیمان من، از پروردگارتان پروا کنید. افرادی که نیکی می‌کنند، [علاوه بر آخرت، در این دنیا نیز] پاداش نیکو دارند. زمین الله گسترده است [پس اگر برای حفظ عقیده خود دچار مشکل شدید، هجرت کنید]. قطعاً پاداش پدیداران، کامل و بی‌دریغ عطا خواهد شد».

۱۱. بگو: «من مأمورم با خلوص اعتقاد، الله را عبادت کنم،

۱۲. و مأمور شده‌ام نخستین کسی [در این امت] باشم که تسلیم [محض در مقابل پروردگار] است».

۱۳. بگو: «اگر در برابر پروردگارم نافرمان باشم، از عذاب روز بزرگ [قیامت] می‌ترسم».

۱۴. [ای پیامبر] بگو: «من الله را با خلوص اعتقاد خود عبادت می‌کنم؛

۱۵. شما نیز غیر از الله، هر چه را می‌خواهید عبادت کنید». بگو: «زیانکاران [واقعی] کسانی هستند که [به طمع دنیا] خود و خانواده‌هایشان را در رستاخیز به زیان انداختند. آگاه باشید که این، همان زیان آشکار است».

۱۶. بر بالای سر و زیر پایشان طبقاتی از آتش است. این است آنچه الله بندگان را از آن می‌ترساند. ای بندگان من، از [نافرمانی] من پروا کنید.

۱۷. بشارت برای کسانی است که از عبادت طاغوت [= معبودان غیر الله] اجتناب ورزیدند و [توبه‌کنان] به درگاه الهی بازگشتند؛ پس [ای پیامبر،] [بهشت را] به بندگانم بشارت بده.

۱۸. [همان] کسانی که سخن [های مختلف] را می‌شنوند و از بهترین آن پیروی می‌کنند. آنان کسانی هستند که الله هدایتشان کرده و خردمندند.

۱۹. آیا کسی را که فرمان مجازات بر او قطعی شده است [می‌توان هدایت نمود]؟ آیا تو می‌توانی کسی را که در آتش است، نجات دهی؟

۲۰. اما کسانی که از [عذاب] پروردگارشان پروا دارند، برای آنان [در بهشت] غرفه‌هایی است که بر فراز آنها غرفه‌های دیگری ساخته شده [و] جویبارها از زیر آنها جاری است. این وعده را الله داده است و الله در وعده خلاف نمی‌کند.

۲۱. آیا ندیده‌ای که الله بارانی از آسمان فرستاد و آن را [به صورت] چشمه‌هایی در زمین جاری ساخت؛ آنگاه به وسیله آن، کشتزاری با رنگ‌های گوناگون پدید می‌آورد؛ سپس پژمرده می‌گردد و می‌بینی که زرد شده است؛ آنگاه آن را خرد و خاشاک می‌سازد؛ بی‌تردید، در این [دگرگونی‌ها] پندی برای خردمندان است.

۲۲. پس آیا کسی که الله دلش را پذیرای اسلام کرده و از جانب پروردگارش، از نور [هدایت و بصیرت] برخوردار گشته، [همانند سختدلان است]؟ وای بر آنان که در برابر ذکر الله سنگدل شده‌اند! آنان در گمراهی آشکارند.

۲۳. الله بهترین سخن را به صورت کتابی نازل کرده که [برخی از آیاتش] همانند یکدیگر و [برخی نیز] مکرر است. کسانی که از [مجازات] پروردگارشان بیم دارند، [با شنیدن این آیات،] مو بر تنشان راست می‌شود و سپس دل و جانیشان با یاد الله آرام می‌گیرد. این هدایت الله است که هر کس را بخواهد، به آن راه می‌نماید؛ و هر کس که الله او را گمراه سازد، هیچ هدایتگری نخواهد داشت.

۲۴. پس آیا کسی که در روز قیامت [دستانش بسته است و ناچار] با صورتش آن عذاب سخت را دفع می‌کند، [همچون کسی است که در آسایش بهشت قرار دارد]؟ به ستمکاران [مشرک] گفته می‌شود: «[نتیجه] دستاوردتان را بچشید».

۲۵. کسانی که پیش از آنان بودند [نیز آیات الله را] دروغ شمردند و از جایی که گمان نمی‌کردند، عذاب دامنگیرشان شد.

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿١٨﴾

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ﴿١٩﴾

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَّ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنْبِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطْلًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٢١﴾

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّنْ رَبِّهِ فَوَيْلٌ لِلْقَلْبِ السَّيِّئَةِ قُلُوبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللَّهِ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ وَمَن يُضَلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٢٣﴾

أَفَمَنْ يَتَّبِعِ بَوَاجِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٢٤﴾

كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾

فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخُرْزِي فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ
أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٧﴾

قُرْءَانًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٣٨﴾

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا
سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ﴿٤٠﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٤١﴾

*فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ
جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٤٣﴾

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾

لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ
بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٥﴾

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۗ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ
وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٤٦﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي
اِنْتِقَامٍ ﴿٤٧﴾

٢٦. الله [طعم] رسوایی و خواری را در زندگی دنیا به آنان چشاند؛ و
مسلماً عذاب آخرت بزرگتر [و سختتر] است. اگر مشرکان می‌دانستند
[که رفتارشان چه پیامدی دارد، عبرت می‌گرفتند].

٢٧. در این قرآن، از هر [گونه] مثلی برای مردم آورده‌ایم؛ باشد که پند
پذیرند.

٢٨. قرآنی به زبان فصیح عربی و بدون هیچ گونه ابهام و انحراف [نازل
کردیم]؛ باشد که [تحت تعلیماتش، از پروردگار یکتا] پروا کنند.

٢٩. الله [برای مقایسه مشرک و موحد،] مردی را مثال می‌زند که چند
شریک درباره [مالکیت] او پیوسته با هم اختلاف و مشاجره دارند؛ و در
مقابل آن، مردی که تحت فرمان یک نفر قرار دارد. آیا این دو نفر، [از
نظر موقعیت] یکسانند؟ ستایش مخصوص الله است؛ ولی بیشتر آنان
نمی‌دانند.

٣٠. [ای پیامبر،] قطعاً تو خواهی مُرد و آنان [نیز] خواهند مُرد.

٣١. آنگاه [شما مردم] در روز قیامت، نزد پروردگارتان [درباره مسایل
مورد اختلاف،] مجادله خواهید کرد.

٣٢. و کیست ستمکارتر از کسی که به الله، دروغ نسبت می‌دهد و سخن
راستی را که به وی رسیده است، دروغ می‌شمارد؟ آیا در دوزخ،
جایگاهی برای کافران نیست؟

٣٣. اما کسانی که پیام راستین بیاورند [و دیگران را به پذیرش آن دعوت
کنند] و خود نیز آن را تصدیق نمایند، به راستی پرهیزگارانند.

٣٤. هر چه بخواهند، نزد پروردگارشان دارند. پاداش نیکوکاران همین
است.

٣٥. تا الله، بدترین رفتارشان را از [کارنامه] آنان بزداید و بر اساس
بهترین اعمالشان، به آنان پاداش دهد.

٣٦. آیا الله برای دفاع از بنده‌اش کافی نیست؟ اما [مشرکان] تو را از
معبودان [باطل]شان می‌ترسانند؛ و هر کس که الله او را گمراه کند، هیچ
هدایتگری نخواهد داشت.

٣٧. و هر کس که الله او را هدایت کند، هیچ کس او را گمراه نخواهد
ساخت. آیا الله شکست‌ناپذیر و انتقام‌گیرنده نیست؟

۳۸. [ای پیامبر،] اگر از مشرکان بپرسی: «چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده است؟»، مسلماً می‌گویند: «الله». به آنان بگو: «پس به نظر شما، اگر الله ناخوشی و رنجی برایم بخواهد، آیا آنچه به جای الله [به نیایش] می‌خوانید، می‌تواند آسیب او را برطرف کنند؟ یا اگر الله رحمتی برای من بخواهد، آیا می‌توانند مانع او شوند؟» بگو: [پشتیبانی] الله برایم کافی است. اهل توکل، تنها بر او توکل می‌کنند.»

۳۹. بگو: «ای قوم من، شما بر روش خود عمل کنید، من نیز [به وظایف خود] عمل می‌کنم.

۴۰. به زودی خواهید دانست که کیست آنکه [در دنیا] گرفتار عذاب رسواگر می‌شود و [در آخرت،] عذاب پاینده بر سرش می‌بارد.»

۴۱. این کتاب آسمانی را برای [هدایت] مردم، به‌حق بر تو نازل کردیم؛ هر کس هدایت شود، به سود خود اوست و هر کس گمراه گشت، به زیان خویش گمراه شده است؛ و تو [نگهبان و] کارسازشان نیستی [که آنان را به هدایت اجبار کنی].

۴۲. الله جان‌ها را در لحظه مرگ می‌گیرد و [نیز] جان کسی را که نمرده است، به هنگام خوابش [می‌گیرد]؛ آنگاه جان‌هایی را که حکم مرگ بر آنها رانده است، نگه می‌دارد و جان دیگران را تا هنگام معین [مرگ] بازپس می‌فرستد. در این [امر] برای هر کس که بیندیشد، نشانه‌هایی [از قیامت] وجود دارد.

۴۳. آیا مشرکان غیر از الله، شفیعانی [برای خود از میان معبودان باطلشان] انتخاب کرده‌اند؟ [ای پیامبر، به آنان] بگو: «حتی اگر آنها مالک چیزی نباشند و [چیزی را] درک نکنند [باز هم آنها را به شفاعت می‌طلبید]؟»

۴۴. بگو: «تمام شفاعت‌ها، فقط از آن الله است. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین [نیز] از آن اوست؛ سپس [در روز قیامت، همگی] به پیشگاه او بازگردانده می‌شوید.»

۴۵. هنگامی که الله به یکتایی [و توحید] یاد می‌شود، دل‌های کسانی که به آخرت ایمان ندارند، متنفّر [و بیزار] می‌گردد؛ و چون از معبودانی غیر از الله یاد شود، آنگاه است که مشرکان شادمان می‌گردند.

۴۶. بگو: «بار الها، [ای] آفریننده آسمان‌ها و زمین، ای دانای نهان و آشکار، تو [به تنهایی] میان بندگانت راجع به آنچه [در دنیا] در آن اختلاف می‌ورزیدند داوری خواهی کرد.»

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾

قُلْ يَتَقَوِّمُ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أُولَٰئِكَ إِذَا كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِيمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾

۴۷. اگر دو برابر آنچه در زمین است، در اختیار ستمکاران [مشرك] باشد، همه را برای نجات خود از سختی عذاب روز قیامت فدا می‌کنند؛ [ولی پذیرفتنی نیست]؛ و اموری از جانب الله برایشان آشکار می‌گردد که تصورش را هم نمی‌کردند.

۴۸. [در آن روز،] دستاورد زشتشان بر آنان آشکار می‌شود و عذابی که مسخره می‌کردند، دامنگیرشان خواهد شد.

۴۹. هر گاه انسان دچار [رنج و] زبانی شود، ما را [به نیایش] می‌خواند؛ و چون از جانب خویش نعمتی به وی ارزانی داریم، می‌گوید: «فقط [لیاقت و] دانایی خود موجب این نعمت شده است. [نه]، بلکه این آزمایش [لهی] است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

۵۰. پیشینیان آنان نیز همین سخن را گفتند؛ ولی [به هنگام عذاب،] دستاوردشان سودی به حالشان نداشت.

۵۱. و [عقوبت] دستاورد زشت آنان دامنگیرشان شد. این ستمکاران [مشرك] نیز به عقوبت دستاوردشان گرفتار خواهند شد و [پروردگار متعال را] به تنگ نخواهند آورد.

۵۲. آیا مشرکان نمی‌دانند که الله [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد، گسترده می‌دارد و یا تنگ می‌گرداند؟ بی‌گمان در این امر، نشانه‌هایی [از تدبیر و حکمت الهی] برای مومنان است.

۵۳. [ای پیامبر،] به بندگانم که [در ارتکاب به شرک و گناه] زیاده‌روی کرده‌اند، بگو: «از رحمت الهی مأیوس نباشید؛ چرا که [اگر توبه کنید،] الله همه گناهانتان را می‌بخشد. به راستی که او تعالی بسیار آمرزنده و مهربان است.

۵۴. پیش از آنکه عذاب به سراغتان بیاید و هیچ کس نتواند یاری‌تان کند، به سوی پروردگارتان بازگردید و تسلیم [فرمان] او شوید.

۵۵. و پیش از آنکه ناگهان - در حالی که غافلید - عذاب به سراغتان بیاید، از بهترین دستورهایی که از جانب پروردگارتان بر شما نازل شده است، پیروی کنید.

۵۶. [هم‌اکنون بر حذر باشید] تا کسی [در روز قیامت] نگوید: «ای دریغ بر من که در حق الله کوتاهی نمودم و [مؤمنان را] مسخره می‌کردم!»

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ
لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ
اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤٨﴾

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا نَتْمَ إِذَا حَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ
إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

فَدَقَّالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَعْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ
سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾

أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

* قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ
رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾

وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ
الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصِرُونَ ﴿٥٤﴾

وَأْتِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾

أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَحْسَرْتَنِي عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ
وَإِنْ كُنْتُ لِمِنَ السَّخِرِينَ ﴿٥٦﴾

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾

۵۷. یا [گناه خود را بر گردن تقدیر نیندازد و] نگویید: «اگر الله مرا هدایت کرده بود، قطعاً پرهیزگار بودم»

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾

۵۸. یا هنگامی که عذاب را می‌بیند، نگویید: «ای کاش بازگشتی [به دنیا] داشتم تا در زمره نیکوکاران قرار می‌گرفتم».

بَلَىٰ قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ﴿٥٩﴾

۵۹. [الله می‌فرماید:] «آری، آیات من برایت آمد و تو آنها را دروغ پنداشتی و تکبر نمودی و کفر ورزیدی».

وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾

۶۰. و روز قیامت کسانی را که بر الله دروغ بسته‌اند، سیاه‌روی می‌بینی. آیا در دوزخ جایگاهی برای متکبران نیست؟

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾

۶۱. الله، پرهیزگاران را با درآوردن به مکان کامیابی‌شان، [از عذاب] نجات می‌دهد. [در بهشت،] نه رنجی به آنان می‌رسد و نه اندوهگین می‌شوند.

اللَّهُ خَلِقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيْلٌ ﴿٦٢﴾

۶۲. الله آفریدگار هر چیزی است و او تعالی بر همه چیز [نگهبان و] کارساز است.

لَهُ وَمَقَالِيدُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٦٣﴾

۶۳. کلید گنجینه‌های آسمان‌ها و زمین از آن اوست؛ و کسانی که به آیات الهی کافر شدند، قطعاً زیانکارند.

قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ تَأْمُرُونِي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ﴿٦٤﴾

۶۴. [ای پیامبر،] بگو: «ای بی‌خبران، آیا به من فرمان می‌دهید که [معبودی] غیر از الله را عبادت کنم؟»

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِن أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿٦٥﴾

۶۵. به تو و پیامبران پیش از تو وحی شده است که: «اگر شرک بورزی، [پاداش] کارهایت قطعاً بر باد خواهد رفت و زیانکار خواهی شد؛

بَلَىٰ لِلَّهِ فَاعْبُدْ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٦﴾

۶۶. بلکه تنها الله را عبادت کن و سپاسگزار باش».

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيَّٰتٍ بِيَمِينِهِ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

۶۷. مشرکان، الله را چنان که سزاوار اوست، ارج ننهاده‌اند؛ حال آنکه در روز قیامت، زمین یکسره در قبضه اوست؛ و آسمان‌ها به دست وی در هم‌پیچیده خواهد شد. پاک و منزه است الله؛ و از چیزهایی که با [وی] شریک می‌سازند، برتر است.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٨﴾

۶۸. [در آستانه قیامت،] در «صور» دمیده می‌شود؛ آنگاه هر کس که در آسمان‌ها و در زمین است، مدهوش مرگ خواهد شد - مگر کسی که الله بخواهد؛ آنگاه بار دیگر در آن دمیده می‌شود و ناگهان [همه از مرگ] برمی‌خیزند و چشم‌په‌راه [فرمان پروردگار] هستند.

۶۹. [در روز قیامت،] زمین به نور پروردگارش روشن خواهد شد و نامه [اعمال] نهاده می‌شود و پیامبران و گواهان را می‌آورند و به حق و عدالت میان مردم داوری می‌شود و هرگز به آنان ستم نخواهد شد.

۷۰. و جزای عملکرد هر کس، به تمام و کمال داده می‌شود؛ و الله نسبت به اعمالشان داناتر است.

۷۱. کافران گروه‌گروه به سوی دوزخ رانده می‌شوند. همین که به آنجا می‌رسند، در هایش [به روی آنان] گشوده می‌گردد و نگهبانانش می‌گویند: «آیا پیامبرانی از میان خود شما به سراغتان نیامدند که آیات پروردگارتان را برای شما می‌خواندند و درباره دیدار این روز هشدار می‌دادند؟» آنان [در پاسخ] می‌گویند: «آری؛ ولی [ما آنان را انکار کردیم و] فرمان مجازات، سزای کافران است.»

۷۲. [به آنان] گفته می‌شود: «از درهای دوزخ وارد شوید و جاودانه در آن به سر بَرید؛ و [به راستی] جایگاه متکبران، چه بد [جایگاهی] است!»

۷۳. و کسانی که از پروردگارشان پروا داشتند، گروه‌گروه به سوی بهشت هدایت می‌شوند؛ همین که به آنجا می‌رسند - در حالی که درهای بهشت گشوده شده است - [با عزت و احترام وارد می‌شوند] و نگهبانان آنجا می‌گویند: «سلام بر شما. خوش آمدید. [و] برای همیشه [در آن بمانید].»

۷۴. بهشتیان می‌گویند: «ستایش و سپاس مخصوص الله است که وعده خویش را در مورد ما تحقق بخشید و سرزمین [پهنای بهشت] را به ما میراث داد که در هر جای آن بخواهیم، منزل می‌گیریم؛ و [به راستی] پاداش اهل عمل، چه نیکوست!»

۷۵. [در آن روز،] فرشتگان را خواهی دید که پیرامون عرش حلقه زده‌اند و پروردگارش را به پاکی می‌ستایند؛ و به حق و عدالت میان مردم داوری خواهد شد و گفته می‌شود: «ستایش و سپاس، مخصوص الله - پروردگار جهانیان - است.»

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَتْ بِالتَّائِبِينَ وَالشَّهَادَاتِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

وَوُضِعَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبئسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَىٰ الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلِّمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَّبِعُهُ مِنَ الْغَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٧٤﴾

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَاقِقِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

سوره غافر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. حم [حا. میم]

حم ①

۲. نزول [این] کتاب، از سوی الله شکست‌ناپذیر داناست.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ②

۳. [پروردگاری که] آمرزنده گناه و توبه‌پذیر، سخت‌کیفر و نعمت‌بخش است؛ هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست و بازگشت [همه] به سوی اوست.

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهِي الْمَصِيرُ ③

۴. تنها کافران هستند که درباره آیات الهی مجادله می‌کنند؛ پس مبادا رفت و آمدشان در شهرها [برای تجارت و بهره‌مندی‌شان از نعمت‌های دنیا] تو را بفریبد.

مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَعْرُوكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبَلَدِ ④

۵. پیش از آنان قوم نوح، و پس از آنان نیز گروه‌های دیگری [همچون قوم عاد و ثمود و لوط نیز پیامبرانشان را] دروغگو شمردند و هر قومی خواست پیامبرش را دستگیر کند [و به قتل برساند]. آنان به باطل مجادله کردند تا به وسیله آن، حق را از میان بردارند؛ من نیز آنان را عذاب کردم؛ [پس بنگرید که] عذاب من چگونه بود.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَدَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ⑤

۶. و فرمان عذاب پروردگارت درباره کافران اینچنین به تحقق پیوست که آنان اهل آتشند.

وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ⑥

۷. فرشتگانی که عرش را حمل می‌کنند و فرشتگانی که گرد آن حلقه زده‌اند، پروردگارشان را به پاکی می‌سنایند و به او ایمان دارند و [این گونه] برای اهل ایمان آمرزش می‌خواهند: «پروردگارا، رحمت و دانشت، هر چیزی را فراگرفته است؛ پس کسانی را که توبه کردند و پیرو راه تو شدند، بیامرز و از عذاب دوزخ دور نگاه دار».

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ⑦

۸. پروردگارا، آنان و پدران [و مادران] و همسران و فرزندان صالحشان را در باغ‌های جاودان بهشت که وعده داده‌ای، داخل کن، که بی‌تردید، تو شکست‌ناپذیر و حکیمی.

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ ءَابَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑧

۹. [بار الها،] آنان را از [کیفر] بدی‌ها حفظ کن؛ و قطعاً هر کس را که در آن روز از [کیفر] بدی‌ها نگاه داری، مشمول رحمتت قرار داده‌ای. این، همان کامیابی بزرگ است».

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ⑨

۱۰. [در دوزخ] به کافران ندا می‌دهند که: «دشمنی و خشم الله، سخت‌تر از دشمنی و خشم شما نسبت به خودتان است؛ چرا که به ایمان دعوت می‌شدید، ولی [با دشمنی نسبت به خود، عقیده توحیدی را] انکار می‌کردید».

۱۱. آنان [در پاسخ] می‌گویند: «پروردگارا، ما را دوبار میراندی و دو بار زنده کردی؛ پس [اکنون که] به گناهان خود اعتراف کردیم، آیا راهی برای خروج [از دوزخ] وجود دارد؟»

۱۲. [به آنان گفته می‌شود:] «این [عذاب] به سبب آن است که چون الله به یگانگی خوانده می‌شد، انکار می‌کردید؛ ولی اگر به او شرک آورده می‌شد ایمان می‌آوردید. [اکنون] داوری از آن الله بلندمرتبه بزرگ است.

۱۳. او همان ذاتی است که نشانه‌های [توان و تدبیر] خود را به شما ارائه می‌دهد و [با نزول باران] از آسمان روزی برایتان می‌فرستد؛ ولی تنها کسانی پند می‌گیرند که [خالصانه به درگاه الهی] توبه کنند.

۱۴. [ای مردم! تنها] الله را با خلوص اعتقاد بخوانید؛ هر چند کافران خوششان نیاید.

۱۵. او دارای درجات رفیع و صاحب عرش است؛ و به سوی هر یک از بندگانش که بخواهد، به فرمان خویش وحی می‌فرستد تا درباره روز ملاقات [به آنان] هشدار دهد.

۱۶. روزی که مردم حاضر و نمایان می‌شوند و چیزی از آنان بر الله پوشیده نخواهد ماند، [الله می‌فرماید:] «امروز فرمانروایی از آن کیست؟» [آنگاه خود می‌فرماید:] «از آن الله یگانه پیروزمند».

۱۷. امروز هر کس در برابر آنچه کرده است، پاداش داده می‌شود و هیچ ستمی در میان نیست. بی‌گمان، الله در حسابرسی سریع است.

۱۸. در مورد روز قیامت [که بسیار نزدیک است] به آنان هشدار بده؛ آنگاه که جان‌ها [از شدت وحشت] به گلوگاه می‌رسد، در حالی که سرشار از اندوه شده‌اند. [در آن روز،] ستمگران نه دوستی مهربان دارند و نه شفיעی که سخنش پذیرفته شود.

۱۹. [الله] حرکات شرورانه چشم‌ها و آنچه را که در دل‌های افراد نهفته است، [به خوبی] می‌داند.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾

قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَلَيْسَ إِنَّتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا أَتُنْتِنِ فَأَعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِّن سَبِيلٍ ﴿١١﴾

ذَٰلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ بِهِ تَوَمَّنُوا فَاَلْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّل لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾

رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾

يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِّمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْزَاقِ إِذْ الضُّلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظِيمِينَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ ﴿١٨﴾

يَعْلَمُ خَائِبَتَهُ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿١٩﴾

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾

﴿أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَانَارًا فِي الْأَرْضِ
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢١﴾﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَنٍ مُبِينٍ ﴿٢٣﴾

إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَمَلَانَ وَقُرُونَ فَقَالُوا سَحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ
ءَامَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي
ضَلٰلٍ ﴿٢٥﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ
أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٢٦﴾

وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا
يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢٧﴾

وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَنَهُ
أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كٰذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ
صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٢٨﴾

۲۰. الله به عدالت داوری می‌کند؛ و معبودانی که
[مشرکان] به جای الله عبادت می‌کنند، هیچ گونه [حق]
داوری ندارند. به راستی که الله شنوای بیناست.

۲۱. آیا مشرکان در زمین نگشته‌اند تا ببینند سرانجام
کسانی که پیش از آنان بودند، چگونه بوده است؟ آن اقوام
گذشته، نیرومندتر از اینها بودند و آثار و بناهای [استوارتر]
بیشتری در زمین پدید آوردند؛ اما الله آنان را به [سبب]
گناهانشان عذاب کرد، در حالی که در برابر [عذاب] الله،
هیچ [یار و] مدافعی نداشتند.

۲۲. این [کیفر] به سبب آن بود که پیامبرانشان نشانه‌های
روشن برایشان ارائه می‌کردند، ولی آنان انکار می‌ورزیدند
و الله [نیز] آنان را عذاب کرد. بی‌گمان، او توانمندی
سخت‌کیفر است.

۲۳. ما موسی را با معجزات خود و دلیلی قاطع فرستادیم.

۲۴. به سوی فرعون و هامان و فارون؛ ولی [آنان] گفتند:
«[او] جادوگری دروغگوست».

۲۵. اما هنگامی که موسی، معجزات الهی و دلایل محکم
را از جانب ما بر آنان ارائه کرد، [فرعون و یارانش سرکشی
کردند و] گفتند: «پسران کسانی را که به موسی ایمان
آورده‌اند، بکشید و زنانشان را [برای کنیزی] زنده نگاه
دارید»؛ و [لی] نیرنگ کافران، محکوم به فناست.

۲۶. فرعون گفت: «بگذارید موسی را بکشم؛ و [چون
کسی را ندارد،] ناگزیر است پروردگارش را به یاری بخواند
[و من از وی هراسی ندارم]. می‌ترسم که او دینتان را
دگرگون سازد یا در این سرزمین تباهی به بار آورد».

۲۷. موسی گفت: «من از [شر] هر متکبری که به روز
حساب باور ندارد، به پروردگار خویش و پروردگار شما پناه
می‌برم».

۲۸. و مرد مؤمنی از خانواده فرعون که ایمانش را پنهان
می‌داشت، گفت: «آیا می‌خواهید این مرد را [فقط به این
جرم] بکشید که می‌گوید: "پروردگارم الله است" و [در
تأیید سخنش نیز] دلایل روشنی از سوی پروردگارتان برای
شما آورده است؟ اگر دروغگو باشد، [گناه] دروغش بر
عهده خود اوست؛ و اگر راست گفته باشد، [دست‌کم]
برخی از عذاب‌هایی که وعده می‌دهد، به شما خواهد
رسید. بی‌تردید، الله، کسی را که اسرافکار و دروغگوست،
هدایت نمی‌کند.

۲۹. ای قوم من، امروز فرمانروایی در اختیار شماست [و] در این سرزمین سُلطه دارید؛ ولی اگر سختگیریِ الله دامنگیرمان شود، چه کسی ما را یاری خواهد کرد؟» فرعون گفت: «من فقط آنچه را صلاح می‌دانم می‌گویم و شما را به راه راست هدایت می‌کنم».

۳۰. آن مرد مؤمن گفت: «ای قوم من، می‌ترسم عذابی همچون عذاب اقوام پیشین [که از پیامبرانشان سرپیچی کردند] بر سرتان بیاید؛

۳۱. مانند شیوه [عذاب] قوم نوح و عاد و ثمود و کسانی که بعد از آنان بودند؛ در حالی که الله ستمی برای بندگانش نمی‌خواهد.

۳۲. و ای قوم من، از روزی بر شما می‌ترسم که مردم به فریاد از یکدیگر یاری می‌خواهند.

۳۳. [همان] روزی که همگی [از ترس] به عقب باز می‌گردید و در برابر [مجازات] الله، هیچ محافظی ندارید؛ و هر کس که الله او را گمراه کند، هیچ هدایتگری نخواهد داشت.

۳۴. پیش از این نیز یوسف با دلایل روشن نزدتان آمد؛ اما شما از آنچه برایتان آورده بود پیوسته در شک بودید، تا زمانی که از دنیا رفت [و بر تردیدتان افزوده شد]؛ آنگاه گفتید: «الله هرگز پس از وی پیامبری را مبعوث نخواهد کرد». الله، اسرافکارِ بدگمان را این‌گونه گمراه می‌سازد.

۳۵. کسانی که در مورد آیات الهی - بدون اینکه دلیلی داشته باشند - به مجادله برمی‌خیزند، [رفتارشان] نزد الله و مؤمنین، سخت ناپسند است. الله این‌گونه بر دل هر متکبرِ خودکامه‌ای مهر [غفلت] می‌نهد».

۳۶. فرعون [به وزیرش] گفت: «ای هامان، بنای بلندی برایم بساز؛ شاید به راه‌هایی برسم؛

۳۷. راه‌هایی در آسمان‌ها [که مرا تا عرش الهی ببرد] تا به معبود موسی بنگرم [و از او آگاه شوم]؛ هر چند که من قطعاً او را دروغگو می‌پندارم». این‌گونه، زشتیِ کردار فرعون، [در نظرش] آراسته گشت و از راه [حق] بازماند؛ و نیرنگ فرعون، به زیان و تباهی انجامید.

۳۸. آن مرد مؤمن گفت: «ای قوم من، از من پیروی کنید تا شما را به راه راست هدایت کنم.

يَقَوْمَ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَهَرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾

وَقَالَ الَّذِي ءَامَنَ يَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾

مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ﴿٣١﴾

وَيَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٣٢﴾

يَوْمَ تُولُونَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ ﴿٣٤﴾

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَنِ أَنَّهُمْ كُبُرٌ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَهْمُنُ ابْنُ لِي صِرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٣٦﴾

أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ وَكَذِبًا ۖ وَكَذَلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنِ السَّبِيلِ ۖ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٧﴾

وَقَالَ الَّذِي ءَامَنَ يَقَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِيكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٨﴾

۳۹. ای قوم من، این زندگی دنیا، بهره‌ای [اندک و زودگذر] است؛ و آخرت، سرای جاودان است.

۴۰. هر کس کار بدی مرتکب شود، به تناسب آن کیفر خواهد دید؛ و مردان و زنان مؤمن و نیکوکار، به بهشت وارد می‌شوند و در آنجا از نعمت بی‌شمار برخوردار خواهند شد.

۴۱. ای قوم من، چه شده که من شما را به راه نجات دعوت می‌کنم، و [لی] شما مرا به آتش فرامی‌خوانید؟

۴۲. مرا دعوت می‌کنید که الله را انکار کنم و چیزی را [در قدرت] با الله شریک گردانم که هیچ اطلاعی از آن ندارم؛ در حالی که من شما را به سوی [پروردگار] شکست‌ناپذیر و آمرزگار فرامی‌خوانم.

۴۳. قطعاً، آنچه مرا به آن دعوت می‌دهید، در دنیا و آخرت [توان اجابت] دعایی را ندارد؛ و بازگشت ما به پیشگاه الله است، و اسرافکاران [در کفر و گناه]، دوزخی هستند.

۴۴. به زودی سخنان مرا به یاد خواهید آورد؛ و من کار خود را به الله واگذار می‌کنم؛ زیرا الله نسبت به [کردار] بندگان بیناست.»

۴۵. الله او را از آسیب دسیسه‌آنان حفظ نمود و عذاب سخت، دامنگیر فرعونیان شد.

۴۶. همان آتشی که [در قبرهایشان] بامداد و شامگاه بر آن عرضه می‌شوند؛ و روزی که قیامت برپا گردد، [فرمان می‌رسد که:] «فرعونیان را در سخت‌ترین عذاب درآورید.»

۴۷. آنگاه که در آتش دوزخ کشمکش [و مجادله] می‌کنند، مردمان زبردست به رهبران گمراهگر می‌گویند: «ما پیرو شما بودیم؛ آیا ممکن است بخشی از عذاب آتش را از ما دور کنید؟»

۴۸. رهبران گمراهگر می‌گویند: «بی‌تردید، همه ما در آتش خواهیم بود. الله میان بندگان [خود] داوری کرده است.»

يَقَوْمِ إِنَّمَا هَٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٣٩﴾

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

* وَيَقَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى التَّجْوَةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ﴿٤١﴾

تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْعَفْوَ ﴿٤٢﴾

لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَّرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٣﴾

فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفَؤُصْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾

فَوَقَدَهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾

وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِّنَ النَّارِ ﴿٤٧﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدِ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾

۴۹. و کسانی که در آتشند، به نگهبانان دوزخ می‌گویند: «از پروردگارتان بخواهید که برای یک روز، این عذاب را از ما بردارد.»

۵۰. آنان پاسخ می‌دهند: «مگر پیامبرانتان نشانه‌های روشن بر شما ارائه نکردند؟ دوزخیان می‌گویند: «بله»؛ و مأموران می‌گویند: «پس [بی‌نتیجه] درخواست کنید که درخواست کافران، [مردود و] تباه است.»

۵۱. بی‌گمان، ما پیامبران خویش و اهل ایمان را در زندگی دنیا و روزی که گواهان [به شهادت] برمی‌خیزند، یاری می‌کنیم.

۵۲. روزی که عذرخواهی ستمگران سودی به حالشان نخواهد داشت؛ آنان از رحمت الهی به دورند و دشواری عذاب آخرت را [در پیش] دارند.

۵۳. ما [مقام] هدایت به موسی بخشیدیم و بنی‌اسرائیل را وارثان تورات قرار دادیم؛

۵۴. [کتابی‌که] برای خردمندان، هدایت و پند است.

۵۵. پس [ای پیامبر، بر آزارِ مشرکان] شکبیا باش [که] قطعاً وعده الهی راست است و برای گناهت آمرزش بخواه و پروردگارت را شامگاه و بامداد، به پاکی ستایش کن.

۵۶. کسانی که در مورد آیات الهی - بدون اینکه دلیلی در اختیارشان باشد - به مجادله برمی‌خیزند، در دل‌هایشان [غرور و] تکبری است که هرگز به آن نخواهند رسید؛ پس [از شرِ آنان] به الله پناه ببر که به راستی، او شنوای بیناست.

۵۷. مسلماً آفرینش آسمان‌ها و زمین بزرگ‌تر از آفرینش انسان‌هاست؛ [بنابر این برپایی قیامت، برای الله دشوار نیست]؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

۵۸. نابینا و بینا هرگز برابر نیستند، و مؤمنان نیکوکار با بدکاران یکسان نخواهند بود؛ [ولی] عده کمی از شما پند می‌پذیرید.

۵۹. هیچ تردیدی در این نیست که روز قیامت فرامی‌رسد؛ ولی بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند.

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخِزْنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُم رُسُلُكُم بِالْبَيِّنَاتٍ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا فَاذْعُوا وَمَا دُعَاؤُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٥٠﴾

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ﴿٥١﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٥٢﴾

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ ﴿٥٣﴾

هُدَىٰ وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٤﴾

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٥٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ فِي فِي ضُدُّورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾

لَخَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمَسِيءُ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ

يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٥﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا

إِنَّ اللَّهَ لَدُوٌّ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا

يَشْكُرُونَ ﴿٦٦﴾

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآئِنِّي

تُؤَفِّكُونَ ﴿٦٧﴾

كَذَٰلِكَ يُؤَفِّكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٨﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً

وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٩﴾

هُوَ الْحَيُّ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ

لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾

*قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا

جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسَلِّمَ لِرَبِّ

الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ

ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا

شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى مِنْ قَبْلٍ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى

وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٢﴾

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ

كُنْ فَيَكُونُ ﴿٧٣﴾

٦٥. پروردگارتان فرمود: «مرا به دعا بخوانید، تا [دعای] شما را اجابت کنم. کسانی که از عبادت من سرکشی می‌کنند، به زودی با خواری به جهنم وارد می‌شوند».

٦٦. الله است که شب را برایتان پدید آورد تا در آن آرامش یابید و روز را روشنی‌بخش [قرار داد تا به تلاش پردازید]. به راستی، الله نسبت به مردم [لطف و] بخشش دارد؛ ولی بیشتر مردم سپاس نمی‌گزارند.

٦٧. این است الله، پروردگار شما [که] آفریننده هر موجودی [است]. هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس چگونه [از عبادت او] منحرف می‌شوید؟

٦٨. به همین صورت، کسانی که آیات الهی را انکار می‌کنند نیز [از حق] منحرف می‌گردند.

٦٩. الله است که زمین را قرارگاه و آسمان را سرپناهان مقرر داشت و شما را صورتگری کرد و نیکو صورتگری کرد و از نعمت‌های پاکیزه به شما روزی داد؛ این است الله، پروردگار شما؛ پس پر برکت و بزرگواری است الله که پروردگار جهانیان است.

٧٠. الله زنده [و پاینده] است و معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس او را با خلوص اعتقاد بخوانید. ستایش و سپاس مخصوص الله، پروردگار جهانیان است.

٧١. [ای پیامبر،] بگو: «من از عبادت افرادی که شما به جای الله [به نیایش] می‌خوانید، نهی شده‌ام؛ زیرا نشانه‌های روشنی از جانب پروردگارم به من رسیده است و فرمان یافته‌ام که [تنها] در برابر پروردگار جهانیان تسلیم باشم».

٧٢. او تعالی ذاتی است که شما را از خاک، و سپس [طی مراحل مختلف] از نطفه و آنگاه خون بسته [= جنین ابتدایی] آفرید؛ سپس شما را [به صورت] کودکی [به دنیا] می‌آورد، و امکان می‌دهد تا به حد رشد [و کمال نیرو] برسید؛ سپس [سال‌ها زندگی می‌کنید تا] سالخورده می‌شوید. برخی از شما دچار مرگ زودرس خواهند شد و [به گروهی دیگر امکان می‌دهد] تا به اجل معین برسید؛ باشد که بیندیشید.

٧٣. او ذاتی است که زنده می‌کند و می‌میراند و هنگامی که چیزی را می‌خواهد، تنها به آن می‌گوید: «موجود شو»؛ پس [بی‌درنگ] موجود می‌شود.

۶۹. آیا ندیدی کسانی که درباره آیات الهی مجادله می‌کنند، چگونه [از راه حق] منحرف می‌گردند؟

۷۰. کسانی که کتاب [آسمانی] و پیام پیامبران ما را دروغ شمردند، به زودی [نتیجه کردارشان را] خواهند دانست.

۷۱. آنگاه که غل و زنجیر بر گردنشان قرار گرفته و کشیده می‌شوند.

۷۲. [ابتدا] در آب داغ [و] سپس در آتش دوزخ افروخته می‌شوند.

۷۳. سپس به آنان گفته می‌شود: «چیزهایی که شریک [الله] قرار می‌دادید، کجا هستند؟»

۷۴. [همان معبودانی که آنها را] به جای الله [عبادت می‌کردید]. آنان گویند: «از [نظر] ما ناپدید شدند؛ گویی ما هرگز پیش از این چیزی را [به عبادت] نمی‌خواندیم». این‌گونه الله کافران را گمراه می‌کند.

۷۵. این [عذاب] از آن جهت است که به ناحق در زمین شادمانی و سرمستی می‌کردید و فخر می‌فروختید.

۷۶. [اکنون] از درهای جهنم وارد شوید و جاودانه در آنجا بمانید. و [به راستی که] جایگاه متکبران چه بد [جایگاهی] است!

۷۷. [ای پیامبر، بر آزار مشرکان] شکبیا باش که وعده الهی حق است؛ و اگر برخی از مجازات‌هایی را که به آنان وعده داده‌ایم، [در زندگی] به تو بنماییم یا [پیش از نزول عذاب،] جان تو را بگیریم، در هر حال، به پیشگاه ما بازگردانده می‌شوند [و راه گریزی از عذاب ندارند].

۷۸. پیش از تو نیز پیامبرانی فرستاده‌ایم که [سرگذشت] برخی از آنان را برایت حکایت کرده‌ایم و [سرگذشت] برخی دیگر را حکایت نکرده‌ایم؛ و هیچ رسولی نمی‌توانست بدون فرمان الهی معجزه‌ای ارائه کند؛ و آنگاه که فرمان الله [برای پاداش و کیفر] فرارسد، به حق و عدالت داوری خواهد شد و باطل‌اندیشان زیانکار خواهند بود.

۷۹. الله است که چهارپایان را برایتان آفرید تا از برخی برای سواری و از برخی برای تغذیه استفاده کنید.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّى يُصْرِفُونَ ﴿٦٩﴾

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَمِمَّا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾

إِذِ الْأَغْلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾

ذَٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمِمَّا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾

أَدْخَلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا نُرَبِّتْكَ بِبَعْضِ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيْتِكَ فَإِلَيْنَا يَرْجِعُونَ ﴿٧٧﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَضَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْضِصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾

وَلَكُمْ فِيهَا مَنفَعٌ وَتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ
وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ مُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾

۸۰. و سودهای دیگری نیز در آنها برایتان است؛ و [نیز] برای آنکه سوار بر آنها به مقصدی که در دل دارید برسید؛ و بر آنها و بر کشتی‌ها [به هر جا که می‌خواهید] منتقل می‌شوید.

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾

۸۱. الله نشانه‌های [قدرت و تدبیر] خود را به شما نشان می‌دهد؛ پس کدام یک از نشانه‌های الهی را انکار می‌کنید؟

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَعَآثَارًا فِي الْأَرْضِ
فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

۸۲. آیا مشرکان در زمین نگشته‌اند تا ببینند سرانجام کسانی که پیش از آنان بودند، چگونه بوده است؟ آن اقوام گذشته، نفراشان از اینها افزون‌تر بود و آثار و بناهای بیشتری در زمین پدید آورده بودند؛ اما [در هنگام نزول عذاب،] دستاورد آنان سودی به حالشان نداشت.

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ
الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾

۸۳. هنگامی که پیامبرانشان با نشانه‌های روشن به سراغشان آمدند، به دانش و کاردانی خود سرمست [و از توحید، رویگردان] شدند و همان عذابی که آن را مسخره می‌کردند، دامگیرشان شد.

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا ءَأَمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا
بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾

۸۴. هنگامی که عذاب ما را دیدند، گفتند: «تنها به الله ایمان آوردیم و معبودانی را که شریک او قرار داده بودیم، انکار می‌کنیم».

فَلَمْ يَكْ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سَنَّتْ اللَّهُ الَّتِي قَدْ
خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

۸۵. اما ایمان‌آوردنشان به هنگام مشاهده عذاب، هیچ سودی نداشت. این سنت الهی [که در هنگام عذاب، توبه کسی پذیرفته نمی‌گردد، همواره] در مورد بندگان الله جاری بوده است؛ و در این هنگام، کافران زیانکار شده‌اند.

سوره فصلت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. حم [حا. میم]

حم ۱

۲. [این قرآن،] از سوی الله بخشنده مهربان نازل شده است.

تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۲

۳. کتابی است که آیاتش به زبان عربی، برای مردمی که می‌دانند، به شیوایی و روشنی بیان شده است.

كِتَابٌ فَصَّلَتْ آيَاتُهُ، قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۳

۴. [کتابی] بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده است؛ ولی بیشتر مردم رویگرداند و [حقایق را] نمی‌شنوند.

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۴

۵. مشرکان گفتند: «دل‌های ما نسبت به آنچه ما را دعوت می‌کنی در پوششی [از بی‌تفاوتی] قرار دارد و در گوش‌هایمان سنگینی است و میان ما و تو فاصله است؛ پس تو به کار خود مشغول باش و ما نیز به کار خود».

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِن بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلْ إِنَّنَا عَمِلُونَ ۵

۶. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «من فقط بشری همچون شما هستم [با این تفاوت] که به من وحی می‌شود: «معبود شما، معبودی است یگانه؛ پس به او روی آورید و از او آمرزش بخواهید؛ و وای به حال مشرکان!»

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ۖ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ ۶

۷. همان کسانی که زکات نمی‌پردازند و آخرت را انکار می‌کنند.

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۷

۸. [ولی] مؤمنانِ نیکوکار پاداشی بی‌پایان دارند.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ

مَمْنُونٍ ۸

۹. بگو: آیا به آن [خالق توانمندی] که زمین را در دو روز آفرید، کفر می‌ورزید و همتیانی برایش قائل می‌شوید؟ این [آفریدگار یکتاست که] پروردگار جهانیان است.

* قُلْ أَيْنَ كُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ۚ ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۹

۱۰. او طی چهار روز، کوه‌های استواری بر روی زمین پدید آورد و خیر و برکت فراوان در آن نهاد و رزق و روزی آن را درست به اندازه نیاز تقاضاکنندگان مقدر نمود.

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِّن فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّالِبِينَ ۱۰

۱۱. آنگاه به آسمان پرداخت، در حالی که [هنوز به صورت] دودی بود؛ و به آسمان و زمین گفت: «خواه یا ناخواه، از در تسلیم درآیید». آن دو گفتند: «با میل، از در تسلیم درآیدیم».

ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ۱۱

فَقَضَيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ
أَمْرَهَا ۗ وَرَبَّنَا السَّمَاءُ الدُّنْيَا بِمَصْبِيحٍ وَحِفْظًا ۗ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ
الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٢﴾

۱۲. سپس آن تودهٔ گاز را به صورت هفت آسمان، در دو روز آفرید و به هر آسمانی برنامه‌اش را وحی کرد؛ و آسمان دنیا را با چراغ‌هایی [از ستارگان] آراستیم و [آن را از شر شیاطین] حفظ نمودیم؛ این است تقدیر [پروردگار] شکست‌ناپذیر دانا.

فَإِنِ اعْرَضُوا فَعُلْنَا أَنْدَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِّثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ
وَتَمُودَ ﴿١٣﴾

۱۳. [ای پیامبر،] اگر آنان [از پذیرش اسلام] روی گرداندند، بگو: «من شما را از صاعقه‌ای مانند صاعقه [هلاکت قوم] عاد و تمود هشدار می‌دهم».

إِذْ جَاءَتْهُمْ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا
تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا
أُرْسِلْتُمْ بِهِءٍ كَافِرُونَ ﴿١٤﴾

۱۴. آنگاه که پیامبران الهی پیاپی به سراغشان می‌آمدند [با این پیام] که: «جز الله را عبادت نکنید»، آنان [در پاسخ] می‌گفتند: «اگر پروردگارمان می‌خواست [پیام‌هدایتگری بفرستد،] فرشتگانی نازل می‌کرد. ما پیامی را که شما مأمور [ابلاغ] آن هستید باور نمی‌کنیم».

فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ
مِنَّا قُوَّةً ۗ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً
وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٥﴾

۱۵. اما [قوم] عاد به ناحق در زمین تکبر می‌ورزیدند و می‌گفتند: «چه کسی نیرومندتر از ماست؟» آیا نمی‌دانستند الله [آن خالق یکتایی] که آنان را آفریده، نیرومندتر از آنان است؟ ولی [با لجابت] آیات ما را انکار می‌کردند.

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ
عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ
وَهُمْ لَا يَنْصُرُونَ ﴿١٦﴾

۱۶. سرانجام تندبادی سرد و سخت در روزهایی شوم بر آنان فرستادیم تا عذاب رسوایی [و خفت] را در زندگی دنیا به آنان بچشانیم؛ ولی عذاب آخرت رسواکننده‌تر است و [از هیچ سو] یاری نخواهند شد.

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ
فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾

۱۷. و اما قوم تمود را نیز هدایت کردیم؛ ولی آنان کوردلی را به هدایت ترجیح دادند و به [سزای] دستاوردشان، صاعقهٔ عذاب خفت‌بار، آنان را فراگرفت؛

وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾

۱۸. و کسانی را که ایمان آورده و [از گناه و نافرمانی] پروا می‌کردند، نجات دادیم.

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾

۱۹. [ای پیامبر، یاد کن از] روزی که دشمنان الله را به سوی آتش دوزخ احضار می‌کنند و [از پراکندگی] باز می‌دارند،

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ
وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

۲۰. تا هنگامی که به دوزخ می‌رسند، گوش و چشم و پوستشان به کارهایی که انجام می‌داده‌اند بر ضدشان گواهی می‌دهند.

وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣١﴾

۲۱. آنان به پوست خود می‌گویند: «چرا علیه ما گواهی دادید؟» [در جواب] می‌گویند: «الله [همان خالق توانمندی] که همه موجودات را گویا کرده، ما را نیز به سخن درآورده است؛ و اوست که نخستین بار شما را آفرید و [سرانجام، همگی] به پیشگاه او بازگردانده می‌شوید».

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَرُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾

۲۲. شما که [گناهانتان را] پنهان نمی‌کردید، نه از آن بابت بود که تصور می‌کردید گوش و چشم و پوستتان علیه شما گواهی نمی‌دهند؛ بلکه گمان می‌کردید الله بر بسیاری از اعمالی که می‌کنید، آگاه نیست.

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَبَكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٣﴾

۲۳. این پندار شما دربارهٔ پروردگارتان بود که موجب هلاکت شما گردید و [سرانجام] زیانکار شدید.

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوَىٰ لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٣٤﴾

۲۴. اگر شکیبایی و تحمل کنند [یا نکنند]، آتش جایگاهشان است؛ و اگر طلب رضایت [و آمرزش] کنند، پذیرفته نخواهد شد.

*وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أَمْرِ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٣٥﴾

۲۵. ما همنشینانی [از شیاطین] بر آنان گماشتیم که [کارهای] گذشته و [آرزوهای] آینده را در نظرشان آراستند؛ و [این‌گونه]، فرمان [عذاب] در مورد آنان تحقق یافت و به عذاب اقوام گمراهی از جن و انس که پیش از آنان بودند گرفتار شدند. بی‌گمان، آنان زیانکار بودند.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

۲۶. کافران [که در برابر حق عاجز گشته بودند] گفتند: «به این قرآن گوش نکنید و در [هنگام تلاوت] آن، جنجال به راه اندازید [و سخنان بیهوده بگویید]؛ باشد که پیروز گردید».

فَلَنَذِقَنَ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٧﴾

۲۷. یقیناً عذاب سختی به کافران می‌چشانیم و آنان را بر اساس [جزای] بدترین کارهایشان کیفر می‌دهیم.

ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٣٨﴾

۲۸. این است سزای دشمنان الله: آتشی که در آن سکونت جاودان دارند؛ به کیفر آنکه آیات ما را انکار می‌کردند.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٣٩﴾

۲۹. کافران [به هنگام عذاب] می‌گویند: «پروردگارا، [افرادی] از دو گروه جن و انس را که عامل گمراهی‌مان بودند، به ما نشان بده که لگدمالشان کنیم تا از همه ذلیل‌تر شوند».

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ
تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾

۳۰. [اما] کسانی که گفتند: «پروردگار ما الله است» سپس [از عبادت و بندگی غیر او سر باز زدند و بر اعتقاد خود] پایداری کردند، [هنگام فرا رسیدن مرگشان] فرشتگان بر آنان فرود می‌آیند، [و می‌گویند:] «نترسید و اندوه نداشته باشید؛ و شما را بشارت باد به بهشتی که به آن وعده داده می‌شدید!

نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا
مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾

۳۱. ما در زندگی دنیا و آخرت دوستدار شمایم، و در بهشت هرچه دلتان بخواهد و درخواست کنید، در اختیار شماست.

نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾

۳۲. به عنوان پذیرایی از جانب آمرزگاری مهربان».

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ
إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾

۳۳. کیست خوش‌گفتارتر از آن کس که به سوی الله دعوت می‌دهد و به شایستگی عمل می‌نماید و می‌گوید: «تسلیم [اوامر الهی] هستم؟»

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾

۳۴. [هرگز] نیکی و بدی یکسان نیست. همواره به شیوه‌ای که بهتر است، پاسخ بده که در آن صورت، [خواهی دید] همان کسی که بین تو و او دشمنی بود، همچون دوستی مهربان [و دلسوز] گشته است.

وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ
عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾

۳۵. تنها شکیبایان و کسانی که بهره بزرگی [از ایمان و اخلاق] دارند، به چنین مقامی می‌رسند.

وَأَمَّا يَنْزِعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾

۳۶. و هر گاه وسوسه‌ای از جانب شیطان تو را فراگرفت، به الله پناه ببر که یقیناً او شنوای داناست.

وَمِنْ عَائِيَتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا
لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾

۳۷. از نشانه‌های [توان و تدبیر] او، شب و روز و خورشید و ماه است. در برابر خورشید و ماه سجده نکنید؛ بلکه اگر تنها او را عبادت می‌کنید، بر الله که آنها را آفریده است سجده کنید.

فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٣٨﴾

۳۸. و اگر [گروه‌هایی از نیایش او تعالی] تکبر ورزیدند، [فرشتگان و] مقربان درگاه پروردگارت، شب و روز، بدون خستگی او را به پاکی می‌ستایند.

وَمِنْ عَائِيَتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لُمُحِي الْمَوْتِ إِنَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

۳۹. از جمله نشانه‌های [قدرت] الهی این است که زمین خشک و فرسوده را می‌بینی که چون باران بر آن فرومی‌ریزیم، به جنبش درمی‌آید [و گیاه می‌رویند] و [گیاهانش] رشد می‌کند؛ آن [پروردگار توانمندی] که زمین را زنده می‌کند، مردگان را نیز زنده خواهد کرد. به راستی که او تعالی بر هر کاری تواناست.

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَحْفَوْنَ عَلَيْنَا أَمْ مَن يُلْقَى
فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَن يَأْتِيَّ آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَلُوا مَا
شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ
عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

لَا يَأْتِيهِ الْبَطْلُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنزِيلٌ مِّنْ
حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ
لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٣﴾

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ
وَءَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشَفَاءً وَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ
يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَآخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَبِّكَ لَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ
مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ
بِظَلَمٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

﴿إِلَيْهِ يَرْدُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِّنْ
أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ
يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِيَ قَالُوا آءَأَذْنُكَ مَأْمِنًا مِّنْ شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾﴾

٤٠. [گفتار و رفتار] کسانی که در مورد آیات ما کجروی [و
آن را تحریف] می‌کنند بر ما پوشیده نخواهند بود. آیا کسی
که به آتش [دوزخ] می‌افتد بهتر است یا کسی که در روز
رستاخیز [از عذاب] ایمن است؟ هر چه می‌خواهید انجام
دهید که بی‌تردید، الله به آنچه می‌کنید بیناست.

٤١. کسانی که این قرآن را که برای [هدایت]شان آمده
است، انکار کرده‌اند، [در قیامت عذاب خواهند شد]. این
[کلام الهی]، کتابی است شکست‌ناپذیر.

٤٢. سخن باطل، نه از پیش رو و نه از پشت سرش [= از
هیچ جهت و از هیچ نظری] به آن راه نمی‌یابد و از جانب
[پروردگار] حکیم ستوده نازل شده است.

٤٣. [ای پیامبر، کافران] همان [سخنان باطلی] را به تو
می‌گویند که به پیامبران پیش از تو نیز می‌گفتند. بی‌گمان،
پروردگارت آمرزش و [در عین حال] کیفری دردناک دارد.

٤٤. اگر قرآن را [به زبان] غیرعربی نازل کرده بودیم، کافران
می‌گفتند: «چرا آیاتش [عربی نیست و] به روشنی بیان
نشده است؟ کتابی غیرعربی و پیامبری عرب؟» [ای
پیامبر، به آنان] بگو: «این کتاب، برای مؤمنان مایه هدایت
و شفاست و کسانی که ایمان نمی‌آورند، در
گوش‌هایشان سنگینی است و قرآن برایشان نامفهوم
است؛ [گویی] آنان را از راهی دور صدا می‌زنند».

٤٥. ما به موسی کتاب [تورات] دادیم؛ اما در [مورد] آن
اختلاف [نظر] پدید آمد؛ و اگر فرمانی از پروردگارت [در مورد]
مهلت و آزمایش] از پیش مقرر نشده بود، [بی‌درنگ]
میانشان داوری می‌شد. کافران [نیز] در مورد قرآن در تردید
و بدگمانی‌اند.

٤٦. هر کس کاری شایسته کند، به سود خود اوست؛ و
هر کس بدی کند، به زیان خویش بد کرده است؛ و
پروردگار تو هرگز به بندگان ستم نمی‌کند.

٤٧. آگاهی از [لحظه وقوع] قیامت، تنها به الله مربوط
است؛ و خروج هر میوه‌ای از شکوفه‌اش و بارداری و وضع
حمل هر ماده‌ای، با آگاهی اوست؛ و روزی که [الله] به
مشرکان ندا می‌دهد: «افرادی که [در قدرت]، شریک من
تصور می‌کردید [و به آنان توسل می‌جستید] کجا
هستند؟» آنان می‌گویند: «اکنون در برابر تو اعتراف
می‌کنیم که هیچ یک از ما [بر درستی اعتقاد مشرکانه
خود] گواه نیست».

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنَ
 مَحْيِصٍ ﴿٤٨﴾

۴۸. آنچه در گذشته [تکیه‌گاه خود] می‌خواندند، از نظرشان ناپدید می‌شود و درمی‌یابند که هیچ راه گریزی [از آتش عذاب الهی] نخواهند داشت.

لَا يَسْتَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَسْتَوْسُّ
 قَنُوطًا ﴿٤٩﴾

۴۹. انسان در تمنای خیر، خستگی‌ناپذیر است، و [لی] اگر بدی به او برسد، مأیوس و دلسرد خواهد شد.

وَلَئِنْ أَذَقْتَهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ صَرَاءٍ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا
 لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي
 عِنْدَهُ لِلْحُسْنَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا
 وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾

۵۰. و اگر پس از رنجی که به انسان می‌رسد، رحمتی از جانب خویش به او برسانیم، [مغرورانه] می‌گوید: «این حق من است، و گمان نمی‌کنم قیامت برپا شود، و اگر [هم واقع شود و] به سوی پروردگارم بازگردانده شوم، [ثروت و پاداش‌های] نیکویی نزدش خواهم داشت». مسلمان کافران را از عملکردشان آگاه خواهیم ساخت و عذابی سخت به آنان می‌چشانیم.

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ
 الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ﴿٥١﴾

۵۱. هرگاه نعمتی به انسان می‌بخشیم، [با سرمستی] روی می‌گرداند [و شکر نعمت را به جای نمی‌آورد] و متکبرانه [از حق] دور می‌شود؛ و هنگامی که رنجی [همچون فقر و بیماری] به سراغش می‌آید، [به درگاه الهی] دعا و درخواست فراوان دارد.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ
 أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقِ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾

۵۲. ای پیامبر، به کافران بگو: «به من بگوید اگر [قرآن] از جانب الله باشد و شما به آن کافر شوید، کیست گمراه‌تر از کسی که [با وجود آشکار بودن حق،] در ستیزی بی‌پایان [با آن] قرار دارد؟»

سَرُّهُمْ ءَأَيْنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ
 الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾

۵۳. [در این دنیا و در هنگامه قیامت،] نشانه‌های [توان و تدبیر] خود را در آفاق [جهان] و در [وجود] خودشان به آنان نشان خواهیم داد تا برایشان روشن شود که قرآن حق است. آیا کافی نیست که پروردگارت بر هر چیزی گواه است؟

أَلَا إِنَّهُمْ فِي مَرِيَّةٍ مِنَ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
 مُّحِيطٌ ﴿٥٤﴾

۵۴. آگاه باشید که آنان در مورد دیدار پروردگارشان [در قیامت] تردید دارند! [و] آگاه باشید که الله بر همه چیز احاطه دارد!

سوره شوری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. حم [حا. میم].

حَمَّ ۝

۲. عسق [عین. سین. قاف].

عَسَقَ ۝

۳. الله شکست‌ناپذیر حکیم، بر تو و پیامبران پیش از تو چنین وحی می‌فرستد.

كَذَلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ

الْحَكِيمُ ۝

۴. هرچه در آسمان‌ها و زمین است متعلق به اوست؛ و او بلندمرتبه و بزرگ است.

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝

۵. نزدیک است آسمان‌ها [از شکوه و عظمت الهی] از فراز یکدیگر بشکافند، و فرشتگان، پروردگارش را با ستایش تقدیس می‌کنند و برای ساکنان زمین [که توبه کرده‌اند] آموزش می‌طلبند. آگاه باشید که الله آمرزندهٔ مهربان است.

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ

الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝

۶. [ای پیامبر]، الله خود مراقب [رفتار] کسانی است که غیر او را [دوست و] کارساز خود برگزیده‌اند و تو کارگزار [و] مسئول رفتار آنان نیستی.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا

أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝

۷. ما قرآن را این گونه به زبان عربی بر تو وحی کردیم تا اهل مکه و ساکنان اطرافش را بیم دهی و در مورد روز محشر - که تردیدی در وقوعش نیست - به آنان هشدار دهی. [آن روز]، گروهی بهشتی‌اند و گروهی در آتش سوزان.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِنُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ

حَوْلَهَا وَنُنذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ

وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ۝

۸. اگر الله می‌خواست، همهٔ مردم را امتی واحد [که الله را به یگانگی عبادت کنند] قرار می‌داد؛ ولی [به انسان اختیار داد؛ او تعالی] هر کس را بخواهد، به رحمت خویش درمی‌آورد؛ و مشرکان هیچ کارساز و یآوری نخواهند داشت.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ

فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝

۹. آیا آنان به جای او کسی [دیگر را به عنوان دوست و] کارساز برگزیده‌اند؟ حال آنکه کارساز [جهانیان] الله است و اوست که مردگان را زنده می‌کند و بر هر کاری تواناست.

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي

الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

۱۰. [بگو: «ای مردم، هر اختلافی بین شماست، داوری‌اش با الله است. این است الله، پروردگار من؛ بر او توکل کرده‌ام و به پیشگاهش باز می‌آیم».

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمْ اللَّهُ

رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝

فَاطِرُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾

*شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾

وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾

فَلِذَلِكَ فَادُعُ وَاَسْتَعِمْ كَمَا أَمَرْتُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ ءَامَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلَكُمْ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

وَالَّذِينَ يُجَاجُونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ وَحُجَّتْهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾

۱۱. او آفریننده آسمان‌ها و زمین است؛ همسرانی از [جنس] خود شما برایتان قرار داد و از چهارپایان نیز جفت آفرید؛ به این صورت، تعداد شما را افزایش می‌دهد. هیچ چیز همانند الله نیست و همو شنوا و بیناست.

۱۲. کلید [گنجینه‌های] آسمان‌ها و زمین از آن اوست؛ [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد، گسترده می‌دارد و یا تنگ می‌گرداند. به راستی که او بر هر چیزی داناست.

۱۳. از دین همان را برای شما مقرر کرد که به نوح امر کرده بود؛ و نیز آنچه به تو وحی کردیم و آنچه به ابراهیم و موسی و عیسی امر کردیم؛ اینکه: «دین را برپا نگاه دارید و در مورد آن فرقه‌فرقه نشوید [و اختلاف نوزید]». [پذیرش] دعوت تو بر مشرکان گران آمده است. الله است که هر کس را بخواهد [توفیق عبادت می‌دهد و] به سوی خویش برمی‌گزیند؛ و هر کس را [که توبه کند و به درگاهش] بازآید، به سوی خویش هدایت خواهد کرد.

۱۴. هنگامی که دلایل محکم نبوت پیامبر بر کافران عرضه شد، آنان از روی برتری‌خواهی [و حسادت] که بینشان بود، راه تفرقه پیمودند؛ و اگر فرمان پروردگارت [در مورد مهلت و تأخیر عذاب] تا زمانی معین، از پیش مقرر نشده بود، [بی‌درنگ] میانشان داوری می‌شد؛ و اما پس از کافران [و به دلیل انکار و اختلاف آنان] وارثان کتاب [تورات و انجیل نیز] در مورد قرآن، سخت در تردید و بدگمانی هستند.

۱۵. [ای پیامبر، مردم را] به سوی این [آیین الهی] دعوت کن و چنان که فرمان یافته‌ای پایداری کن و از هوس‌های آنان پیروی نکن و بگو: «به همه کتاب‌هایی که الله نازل کرده است ایمان دارم و فرمان یافته‌ام که در برابر شما به عدالت رفتار کنم. الله پروردگار ما و شماست. [نتیجه] اعمال ما برای ماست و [نتیجه] اعمال شما برای شما؛ هیچ [دشمنی و] جدالی بین ما و شما نیست. الله همه ما را [در قیامت] جمع خواهد کرد و بازگشت [همه] به سوی اوست».

۱۶. کسانی که درباره الله [و دین او] پس از آن که [دعوت او از سوی مردم منصف] پذیرفته شد، به مجادله می‌پردازند، حجتشان نزد پروردگارش [باطل و] بی‌پایه است؛ خشم [الهی] گریبانگیرشان می‌شود و عذابی سخت [در پیش] دارند.

۱۷. الله است که قرآن و مقیاس عدالت را به حق نازل کرده است؛ و تو چه می‌دانی؟ شاید قیامت نزدیک باشد.

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾

۱۸. کسانی که قیامت را باور ندارند، [با تمسخر و] به شتاب آن را می‌خواهند؛ و کسانی که [به روز جزا] باور دارند و می‌دانند که حق است، از آن هراسانند. آگاه باشید! کسانی که در مورد قیامت، جدل و انکار می‌کنند، در گمراهی بی‌پایانی قرار دارند.

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾

۱۹. الله نسبت به بندگانش باریک‌بین [و مهربان] است؛ به هر کس بخواهد، روزی می‌بخشد؛ و او توانای شکست‌ناپذیر است.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾

۲۰. کسی که کِشت آخرت را بخواهد، به کِشته‌اش برکت می‌بخشیم؛ و هر کس [تنها] کِشت دنیا را بخواهد، در اختیار او قرار می‌دهیم؛ و [لی] در آخرت بهره‌ای نخواهد داشت.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾

۲۱. آیا [مشرکان] معبودانی دارند که بدون اجازه الله، [قوانین] دینی برایشان مقرر کرده‌اند؟ اگر حکم قطعی [برای مهلت دادن به گناهکاران] در میان نبود، [بی‌درنگ] میانشان داوری می‌شد؛ و ستمکاران عذابی دردناک [در پیش] دارند.

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾

۲۲. [در روز قیامت،] ستمکاران را از دست‌اوردهایشان هراسان می‌بینی و [خواهی دید که کیفر آن کارها] دام‌گیرشان است؛ ولی مؤمنان نیکوکار در باغ‌های بهشتند؛ هر چه بخواهند، نزد پروردگارشان دارند؛ فضل [و بخشش] بزرگ همین است.

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾

۲۳. این همان [فضیلتی] است که الله به بندگان مؤمن و نیکوکارش بشارت می‌دهد. [ای پیامبر،] بگو: «در برابر این رسالت، پاداشی از شما نمی‌خواهم؛ جز [رعایت دوستی و] محبت خویشاوندی؛ و هر کس [در این راستا] اقدام نیکویی کند، بر پاداشش در آن [مورد] می‌افزاییم. به راستی که الله آمرزگاری قدرشناس است.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِن يَشِئِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتٍ لَّيِّنَةٍ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾

۲۴. آیا مشرکان می‌گویند: «[محمد] به الله دروغ نسبت داده است؟» اگر الله بخواهد، بر دل تو مهر می‌نهد؛ و [لی] الله باطل را محو می‌کند و حق را با سخنان [و تمهیدات] خویش به کرسی می‌نشاند؛ که او به راز دل‌ها داناست.

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾

۲۵. اوست که توبه بندگانش را می‌پذیرد و از بدی‌ها درمی‌گذرد و آنچه می‌کنید می‌داند.

۲۶. او [درخواست] مؤمنان نیکوکار را می‌پذیرد و از فضلِ خویش بر [پاداش] آنان می‌افزاید؛ و کافران عذابی سخت [در پیش] دارند.

۲۷. اگر الله روزی [برخی از] بندگانش را گشایش می‌داد، در زمین ستم و سرکشی می‌کردند؛ ولی به اندازه‌ای که بخواهد مقرر می‌دارد؛ زیرا او قطعاً به [حال] بندگانش آگاه و بیناست.

۲۸. او ذاتی است که باران را پس از نومیدی [مردم] می‌فرستد و رحمت خویش را می‌گسترده؛ و او تعالی کارساز و ستوده است.

۲۹. از نشانه‌های [توان و تدبیر] او، آفرینش آسمان‌ها و زمین و موجودات زنده‌ای است که در آنها پراکنده کرده است؛ و هر گاه اراده کند، بر جمع‌آوری آنها نیز تواناست.

۳۰. هر مصیبتی که به شما رسد، به خاطر کارهایی است که انجام داده‌اید؛ و [الله] از بسیاری [از گناهانتان] گذشت می‌کند.

۳۱. شما هرگز در زمین [و آسمان، الله را] به تنگ نمی‌آورید؛ و در برابر الله هیچ کارساز و باوری نخواهید داشت.

۳۲. از نشانه‌های [توان و تدبیر] الهی، کشتی‌های کوه‌پیکری است که در دریاها در حرکتند.

۳۳. اگر الله بخواهد، باد را ساکن می‌گرداند تا [کشتی‌ها] بر پهنه دریا بی‌حرکت بمانند. به راستی در این [امر]، برای هر شکیبای سپاسگزاری، نشانه‌هایی است.

۳۴. یا [اگر بخواهد، سرنشینان] آن کشتی‌ها را به کیفر اعمالشان نابود می‌سازد؛ در حالی که او از بسیاری [از گناهان] گذشت می‌کند.

۳۵. [تا موجب عبرت باشد] و کسانی که در مورد آیات ما به مجادله برمی‌خیزند، بدانند که [اگر عذاب الهی فرارسد]، راه گریزی نخواهند داشت.

۳۶. [ای مردم] آنچه به شما داده شده است، نعمت‌های [گذرای] زندگی دنیاست؛ و آنچه نزد الله است، برای مؤمنانی که بر پروردگارشان توکل می‌کنند، بهتر و پاینده‌تر است.

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ مِّن فَضْلِهِ ؕ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾

*وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَٰكِن يُنَزِّل بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِّن بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنشُرُ رَحْمَتَهُ ؕ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾

وَمِن ءَايَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِن دَابَّةٍ ؕ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

وَمَا أَصَابَكُمْ مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَن كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾

وَمِن ءَايَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمِ ﴿٣٢﴾

إِن يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلَنَّ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ ؕ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٣﴾

أَوْ يُوقِفَهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَن كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾

وَيَعْلَمُ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِنَا مَا لَهُم مِّن حَٰجِصٍ ﴿٣٥﴾

فَمَا أُوتِيتُمْ مِّن شَيْءٍ فَمَتَّعِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾

۳۷. و [نیز برای] کسانی که از گناهان بزرگ و بی‌حیایی‌ها اجتناب می‌ورزند و آنگاه که خشمگین می‌شوند، گذشت می‌کنند.

۳۸. و کسانی که [دعوت] پروردگارشان را پذیرا می‌شوند و نماز برپا می‌دارند و کارشان در میانشان [بر پایه] مشورت است و از آنچه روزی‌شان کرده‌ایم، انفاق می‌کنند.

۳۹. و کسانی که هر گاه ستمی به آنان برسد، [به دفاع و] انتقام برمی‌خیزند.

۴۰. و جزای هر بدی، کیفری همانند آن بدی است [نه بیشتر]؛ اما هر کس گذشت کند و کار را به اصلاح [و آشتی] آورد، پاداشش بر عهده الله است. بی‌گمان، او ستمکاران را دوست ندارد.

۴۱. البته کسانی که پس از ستمی که دیده‌اند، انتقام می‌گیرند، هیچ [بازخواست و] سرزنشی بر آنان نیست.

۴۲. راه [بازخواست و] سرزنش، تنها بر ستمکارانی گشوده است که به ناحق در زمین برتری‌جویی می‌کنند. آنان عذابی دردناک [در پیش] دارند.

۴۳. اما هر کس شکیبایی و گذشت کند، نشان از قدرت اراده [او] دارد.

۴۴. هر کس که الله او را گمراه کند، پس از الله هیچ [یاور و] کارسازی نخواهد داشت؛ و [در روز قیامت،] ستمکاران را می‌بینی که چون عذاب را مشاهده کنند، می‌گویند: «آیا راه بازگشتی [به دنیا] هست؟»

۴۵. [در آن روز،] ستمگران را مشاهده خواهی کرد که بر آتش عرضه می‌شوند؛ و در حالی که از [شدت] خواری، فروتن شده‌اند، زیرچشمی می‌نگرند؛ و [در آن حال] مؤمنان می‌گویند: «زیانکاران [واقعی] کسانی هستند که [به طمع دنیا] خود و خانواده‌شان را در قیامت به زیان‌انداخته‌اند». آگاه باشید! ستمکاران، گرفتار عذابی پایدارند.

۴۶. و آنان در برابر الله، کارسازی نخواهند داشت که یاری‌شان کند؛ و هر کس که الله او را گمراه کند، راهی [برای نجات] نخواهد داشت.

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾

وَلَمَنِ أَنْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤١﴾

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾

وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنَ عَظْمِ الْأُمُورِ ﴿٤٣﴾

وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن وَّلِيٍّ مِّن بَعْدِهِ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأُوا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعِينَ مِنَ الدَّلِّ يَنْظُرُونَ مِن طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْخَسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾

۴۷. [ای مردم،] پیش از آنکه روزی فرارسد که بازگشتی از جانب الله ندارد، دعوت پروردگارتان را بپذیرید. در آن روز، نه پناهگاهی خواهید داشت، نه [فرصتی برای] انکار.

۴۸. [ای پیامبر] اگر [مشرکان از دعوت تو] روی می‌گردانند، [توفیق را از خود سلب می‌کنند]. ما تو را نگهبان آنان نفرستادیم و تو وظیفه‌ای جز رساندن [وحی] نداری؛ و چون رحمتی از جانب خود به انسان بچشانیم، به آن سرمست می‌شود؛ و اگر به سزای رفتار گذشته خود دچار مصیبتی شود، [به جای بیداری، ناسپاسی می‌کند]. به راستی که انسان بسیار ناسپاس است.

۴۹. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین، از آن الله است. او هر چه خواهد، می‌آفریند؛ به هر کس که خواهد، [فرزند] دختر می‌بخشد و به هر کس که خواهد، [فرزند] پسر.

۵۰. یا پسر و دختر را - هر دو - با هم می‌دهد؛ و هر کس را که خواهد، نازا می‌گرداند که او دانای تواناست.

۵۱. درخور هیچ بشری نیست که الله با او سخن بگوید؛ مگر با وحی یا از فراسوی حجابی یا [اینکه الله] فرشته‌ای بفرستد که به فرمانش هر چه خواهد، وحی کند. بی‌تردید، او تعالی بلندمرتبه حکیم است.

۵۲. [ای پیامبر] این‌گونه، قرآن را [توسط جبرئیل و] به فرمان خویش بر تو وحی کردیم. [پیش از آن] تو آگاهی نداشتی که کتاب و ایمان چیست؛ ولی ما آن را نوری ساختیم که هر یک از بندگان خویش را که خواهیم، به آن هدایت کنیم؛ و مسلماً تو به راهی راست [= اسلام] هدایت می‌کنی.

۵۳. راه الله که آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آن اوست. آگاه باشید! [همه] امور به سوی الله بازمی‌گردد.

أَسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِّنَ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِّن مَّدْجٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِّن نَّكَيرٍ ﴿٤٧﴾

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلُغُ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرَحَّ بِهَا وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَن يَشَاءُ إِنْتًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿٤٩﴾

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنْتًا وَيَجْعَلُ مَن يَشَاءُ عَاقِبًا إِنَّهُ عَزِيزٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

* وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِن وَرَائِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ وَعَلَىٰ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾

صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سوره زخرف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. حم [حا. میم].
۲. سوگند به کتاب روشنگر.
۳. ما آن را قرآنی به زبان عربی قرار دادیم، باشد که خردورزی کنید.
۴. این کتاب، که بلندمرتبه و حکمت‌آموز است، در لوح محفوظ نزد ما ثبت شده است [و دستخوش تغییر نخواهد شد].
۵. آیا به صرف اینکه شما [مشرکان]، گروهی اسرافکارید [و پیام الهی را انکار می‌کنید، نزول] قرآن را از شما بازداریم؟
۶. چه بسیار پیامبرانی که در میان پیشینیان فرستادیم.
۷. [ولی] هر پیامبری به سوی آنان می‌آمد، مسخره‌اش می‌کردند.
۸. ما افرادی نیرومندتر از مشرکان مکه را هلاک کرده‌ایم؛ و داستان [عبرت‌انگیز] پیشینیان گذشت.
۹. [ای پیامبر] اگر از مشرکان بپرسی: «آسمان‌ها و زمین را چه کسی آفریده است؟»، قطعاً می‌گویند: «[الله] شکست‌ناپذیر دانا».
۱۰. همان [پروردگاری] که زمین را محل آسایش شما قرار داد و راه‌هایی در آن برایتان پدید آورد تا راه یابید.
۱۱. و همان ذاتی که باران را از آسمان به مقدار معینی فرستاد؛ آنگاه سرزمین خزان‌زده و خشک را به وسیله آن حیات بخشیدیم؛ شما نیز همین گونه [از گورها] بیرون آورده می‌شوید.
۱۲. پروردگاری که تمام مخلوقات را آفرید و از کشتی‌ها و چهارپایان، وسیله سواری برایتان پدید آورد؛

حَمَّ ①

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ②

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ③

وَأَنَّهُ فِي أُمَّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِّي حَكِيمٌ ④

أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمْ الذِّكْرَ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ⑤

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ ⑥

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ⑦

فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ⑧

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ⑨

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ⑩

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا كَذَلِكَ نُخْرِجُكُمْ ⑪

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ⑫

۱۳. تا بر پشت آنها قرار گیرید و آنگاه که بر آنها قرار گرفتید، نعمت پروردگارتان را یاد کنید و بگویید: «پاک و منزه است ذاتی که این [وسیله] را در خدمت ما گماشت و [گرنه] ما خود توان این کار را نداشتیم؛

لَتَسْتَوُوا عَلَىٰ ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾

۱۴. و ما به پیشگاه پروردگارمان بازمی‌گردیم».

وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾

۱۵. مشرکان از میان بندگان الله، سهمی [از فرزند] برایش قرار دادند. به راستی که انسان آشکارا ناسپاس است.

وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

۱۶. آیا [می‌پندارید] الله از میان آفریدگانش، دختران را انتخاب کرده و پسران را به شما اختصاص داده است؟

أَمْ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُمْ بِالْبَنِينَ ﴿١٦﴾

۱۷. اما هر گاه به یکی از آنان، همان چیزی را بشارت دهند که برای [الله] رحمان قائل هستند [= تولد دختر]، در حالی که خشم خود را فرومی‌خورد، چهره‌اش [از اندوه] تیره می‌گردد.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾

۱۸. آیا کسی را که در زیور [و راحتی] پرورش می‌یابد و در [هنگام] جدال [قادر به] تبیین مقصودش نیست [به الله نسبت می‌دهید؟]

أَوْ مَنْ يُنشِئُ فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾

۱۹. [مشرکان]، فرشتگان را که بندگان [الله] رحمانند، مؤنث پنداشتند. آیا به هنگام آفرینش آنان حضور داشتند؟ سخنانشان ثبت می‌گردد و [در روز قیامت]، بازخواست خواهند شد.

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبْدُ الرَّحْمَنِ إِنثًا أَشْهَدُوا خَلَقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَدَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ﴿١٩﴾

۲۰. [آنان برای توجیه شرک خود] می‌گویند: «اگر [الله] رحمان می‌خواست، ما فرشتگان را عبادت نمی‌کردیم». آنان در مورد این [سخن] بی‌اطلاعتند [و] جز سخن دروغ نمی‌گویند.

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾

۲۱. آیا پیش از قرآن کتابی به آنان داده‌ایم که به آن استدلال کنند؟

أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾

۲۲. بلکه می‌گویند: «نیاکانمان نیز همین آیین را داشتند و ما [نیز] راه آنان را دنبال می‌کنیم».

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

۲۳. پیش از تو نیز هر [پیامبر] هشداردهنده‌ای را به هر شهری فرستادیم، ثروتمندان سرکش آن شهر می‌گفتند: «نیاکانمان نیز همین آیین را داشتند و ما [نیز] راه آنان را دنبال می‌کنیم».

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾

۲۴. [پیامبرشان] می‌گفت: «اگر آیینی هدایت‌بخش‌تر از آنچه نیاکانتان داشتند آورده باشم [باز هم از آنان پیروی می‌کنید؟]» آنان [در پاسخ] می‌گفتند: «[آری،] پیامی را که مأمور [ابلاغ] آن شده‌اید، انکار می‌کنیم».

۲۵. ما نیز از آنان انتقام گرفتیم؛ پس بنگر که سرانجام تکذیب‌کنندگان چگونه بود.

۲۶. [یاد کن] هنگامی را که ابراهیم به پدر و قومش گفت: «از آنچه شما عبادت می‌کنید، بیزارم؛

۲۷. مگر از ذاتی که مرا آفریده است که او هدایت‌م خواهد کرد».

۲۸. ابراهیم، یکتاپرستی را در میان نسل‌های پس از خود، سخنی ماندگار قرار داد؛ باشد که [به پیشگاه الهی] بازگردند.

۲۹. بلکه اینان [که در مکه آلوده به شرک هستند] و پدرانشان را [از نعمت‌های دنیا] برخوردار کردم تا آنکه حق [= قرآن] و پیامبری روشنگر به سراغشان آمد؛

۳۰. و آنگاه که حق [= قرآن] به سویشان آمد، گفتند: «این جادوست و آن را انکار می‌کنیم»؛

۳۱. و گفتند: «چرا این قرآن بر مردی بزرگ از دو شهر [مکه و طائف] نازل نشده است؟»

۳۲. آیا آنان رحمت پروردگارت را تقسیم می‌کنند؟ ماییم که روزی [و معیشت] آنان را در زندگی دنیا میانشان تقسیم کرده‌ایم و آنان را نسبت به هم، به درجاتی برتری بخشیده‌ایم تا از خدمات [متقابل] یکدیگر استفاده کنند؛ و رحمت پروردگارت از اموالی که جمع می‌کنند بهتر است.

۳۳. اگر [نگرانی از آن] نبود که همه مردم [در دنیاطلبی و انکار الله] يك گروه شوند، سقف خانه کسانی را که به الله رحمان ایمان ندارند، از نقره قرار می‌دادیم و نیز پله‌هایی [از نقره در آن می‌نهادیم] که بتوانند از [طبقات] آن [خانه] بالا روند؛

۳۴. و برای خانه‌هایشان درهایی [از طلا] می‌گذاشتیم و تخت‌هایی [قرار می‌دادیم] که بر آن تکیه زنند؛

* قُلْ أُولُو عِزَّتِكُمْ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ ءَابَاءَكُمْ ۖ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿۲۴﴾

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِّبِينَ ﴿۲۵﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿۲۶﴾

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿۲۷﴾

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿۲۸﴾

بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَءَابَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿۲۹﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ﴿۳۰﴾

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْءَانُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ الْقَرِيبِينَ عَظِيمٍ ﴿۳۱﴾

أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿۳۲﴾

وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِّن فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿۳۳﴾

وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِفُونَ ﴿۳۴﴾

وَزُخْرَفًا وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ
عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾

وَمَنْ يَعِشْ عَنِ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِصْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ
قَرِينٌ ﴿٣٦﴾

وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بَعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ
فَبِئْسَ الْقَرِينُ ﴿٣٨﴾

وَلَنْ يَنْفَعَكُمْ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ فِي الْعَذَابِ
مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾

أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْىَ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾

فَإِمَّا نَدْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤١﴾

أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾

فَأَسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾

وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ﴿٤٤﴾

وَسَأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ
الرَّحْمَنِ إِلَهًا يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾

۳۵. و تجمل [و زینت‌های] فراوان [برایشان فراهم
می‌کردیم] و تمام اینها بهره [ناچیز] زندگی دنیاست؛ و
آخرت نزد پروردگارت برای پرهیزگاران است.

۳۶. هر کس از یاد [الله] رحمان دل بگرداند، شیطانی بر او
می‌گماریم تا [یار و] همنشینش باشد [و همواره او را
فریب دهد].

۳۷. شیاطین، این گروه را از راه [الله] بازمی‌دارند؛ و [لی]
آنان گمان می‌کنند که هدایت‌یافته‌اند.

۳۸. تا آنگاه که [در قیامت] نزد ما بیاید، [به شیطان
همنشینش] می‌گوید: ای کاش میان من و تو، فاصله‌ای
به دوری شرق و غرب بود! چه همنشین بدی بودی!».

۳۹. [الله می‌فرماید:] «امروز [پشیمانی] سودی به حالتان
نخواهد داشت؛ زیرا ستم کرده‌اید و همگی در عذاب
شریکید».

۴۰. [ای پیامبر،] آیا می‌توانی [پیام خود را] به گوش
ناشنوایان برسانی یا نابینایان و گمراهان آشکار را [به راه
راست] هدایت کنی؟

۴۱. پس اگر تو را [پیش از عذاب آنان از دنیا] ببریم، [در هر
حال،] از آنان انتقام خواهیم گرفت.

۴۲. یا عذابی را که به آنان وعده داده‌ایم، [در دوران
زندگی‌ات] به تو نشان خواهیم داد؛ زیرا ما بر آنان اقتدار
[کامل] داریم.

۴۳. به آنچه بر تو وحی می‌شود تمسک بجوی که
بی‌گمان، بر راه راست قرار داری.

۴۴. تردیدی نیست که قرآن برای تو و قومت مایه اندرز [و
سربلندی] است و [روز قیامت، درباره] ایمان و عمل به آن
بازخواست خواهد شد.

۴۵. از پیامبرانی که پیش از تو فرستادیم بپرس که آیا غیر
از [الله] رحمان، معبودانی برای عبادت قرار داده‌ایم
[مسلمانان چنین نیست].

۴۶. ما موسی را با معجزات خویش به سوی فرعون و سران قومش فرستادیم و به آنان گفت: «من فرستاده پروردگار جهانیانم»؛

۴۷. و هنگامی که آیات [و معجزات] ما را به آنان ارائه کرد، همگی به آنها خندیدند.

۴۸. هر معجزه‌ای به آنان ارائه دادیم، یکی از دیگری بزرگ‌تر بود و [چون همه را تکذیب کردند،] آنان را به عذاب گرفتار کردیم؛ باشد که [از کفر] بازگردند.

۴۹. [پس هنگامی که گوشه‌ای از عذاب الهی را چشیدند،] گفتند: «ای جادوگر! از پروردگارت - بنا به عهدی که با تو دارد - بخواه [تا عذاب را از ما دور کند] که ما [دیگر] راه‌یافته‌ایم».

۵۰. اما هنگامی که عذاب را از آنان برداشتیم، پیمان شکستند [و بر کفر اصرار ورزیدند].

۵۱. فرعون در میان قوم خود ندا سر داد و گفت: «ای قوم من، آیا فرمانروایی مصر در اختیار من نیست و این نهرها از دامنه قصر من جریان ندارد؟ آیا [قدرت و عظمت را] نمی‌بینید؟

۵۲. من از این مرد بی‌مقدار که [حتی] نمی‌تواند به روشنی سخن بگوید، شایسته‌ترم.

۵۳. چرا [به نشانه سروری،] دستبندهای زرین [از آسمان] بر او افکنده نشده است [تا ثابت شود که پیامبر است]؟ یا چرا فرشتگان همراه او نیامده‌اند؟»

۵۴. او [= فرعون] قوم خود را به [بی‌خردی و] سبکسری کشاند و همگی مطیع او شدند. حقا که آنان [نسبت به اوامر الهی] نافرمان بودند.

۵۵. پس چون ما را به خشم آوردند، از آنان انتقام گرفتیم و همگی را [در دریا] غرق کردیم.

۵۶. آنگاه آنان را در شمار پیشگامان [کفر و نافرمانی] و عبرتی [برای آیندگان] قرار دادیم.

۵۷. و هنگامی که [داستان تولد] پسر مریم مطرح شد، قوم تو [که گمان کردند می‌توانند مانند نصاری چند معبود داشته باشند] به ناگاه، شادی و هیاهو به راه انداختند.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۖ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

وَمَا نُرِيهِمْ مِّنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتَيْهَا ۖ وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾

وَقَالُوا يَا أَيُّهُ السَّاحِرُ ادَّعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۖ إِنَّا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٥٠﴾

وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ ۖ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي ۗ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾

فَلَوْلَا أَلْقَىٰ عَلَيْهِ آسُورَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقْتَرِبِينَ ﴿٥٣﴾

فَأَسْتَحَفَّ قَوْمَهُ ۖ فَأَطَاعُوهُ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٥٤﴾

فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾

فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾

*وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُونَ ﴿٥٧﴾

۵۸. و گفتند: «معبودان ما بهترند یا او [= عیسی]؟» آنان این سخن را تنها برای جدال با تو عنوان کردند؛ به راستی که گروهی ستیزه‌جو هستند.

۵۹. عیسی فقط بنده‌ای است که نعمت [رسالت] بر او ارزانی داشتیم و او را نمونه‌ای [از قدرت الهی] برای بنی‌اسرائیل قرار دادیم.

۶۰. اگر می‌خواستیم، [همه شما انسان‌ها را نابود می‌کردیم و] به جای شما، فرشتگانی پدید می‌آوردیم که در زمین جانشین [شما] شوند.

۶۱. قطعاً [نزول] او [= عیسی] نشانه [نزدیکی وقوع] قیامت است؛ پس هرگز در مورد قیامت شک نکنید و پیرو من باشید که راه راست [به سوی بهشت]، همین است.

۶۲. [آگاه باشید تا] شیطان شما را [از راه الله] باز ندارد؛ چرا که او دشمن آشکار شماست.

۶۳. و چون عیسی [معجزات و] نشانه‌های روشن به آنان ارائه کرد، گفت: «من حکمت برایتان آورده‌ام تا [به آن راه یابید] و برخی از موارد اختلافتان را روشن کنم؛ پس از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید.

۶۴. الله پروردگار من و شماست؛ پس او را عبادت کنید که راه راست همین است».

۶۵. آنگاه گروه‌های [مختلف] بنی‌اسرائیل میان خود [درباره عیسی] دچار اختلاف شدند؛ پس وای بر ستمکاران از عذاب روز دردناک!

۶۶. آیا جز این انتظار دارند که قیامت - در حالی که غافلند - ناگهان بر آنان فرا رسد؟

۶۷. دوستان [دنیاپی]، در آن روز، دشمن یکدیگرند؛ مگر پرهیزگاران.

۶۸. [الله به آنان می‌فرماید:] «ای بندگان [پرهیزکار] من، امروز ترس و اندوهی نخواهید داشت.

۶۹. همان بندگان که به آیات ما ایمان آوردند و تسلیم [فرمان] ما بودند.

وَقَالُوا ءَالِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾

إِنَّ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُقُونَ ﴿٦٠﴾

وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرَنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾

وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلَا بَيْنَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿٦٣﴾

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْبَاسِ ﴿٦٥﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾

الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾

يَعْبَادِ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾

أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾

۷۰. شما و دیگر مؤمنانی که همچون شما هستید، به بهشت درآید تا [از نعمت‌های جاودانش بهره‌مند گردید و] شادمان شوید.

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصَحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧١﴾

۷۱. ظرف‌ها و جام‌های زرین را پیرامونشان می‌گردانند؛ و هر چه دل‌ها بخواهد و دیده‌ها از آن لذت برد، در آنجا موجود است؛ و شما در بهشت جاودانه‌اید.

وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾

۷۲. این همان بهشتی است که در برابر اعمالتان به شما داده‌اند.

لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

۷۳. میوه‌های فراوانی آنجا در اختیار دارید که از آنها می‌خورید.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٤﴾

۷۴. بی‌تردید، مجرمان در عذاب دوزخ جاودانند.

لَا يُفْتَرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾

۷۵. [در حالی که عذاب] از آنان کاسته نمی‌شود و در یأس و نومیدی فرورفته‌اند.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾

۷۶. ما به آنان ستم نکردیم؛ بلکه آنها خود به خویشتن ستم می‌کردند.

وَنَادُوا يَمْلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَّنْكُتُونَ ﴿٧٧﴾

۷۷. [دوزخیان، نگهبان آتش را صدا می‌زنند و] فریاد برمی‌آرند: «ای مالک [کاش] پروردگارت کار ما را یکسره کند [و ما را بمیراند]». او می‌گوید: «نه، شما [در این عذاب] ماندگارید».

لَقَدْ جِئْتُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كُرْهُونَ ﴿٧٨﴾

۷۸. به راستی ما حق را برای شما آوردیم؛ ولی بیشتر شما از آن کراهت داشتید.

أَمْ أَبْرَمُوا أَمْ إِنَّا مَبْرُمُونَ ﴿٧٩﴾

۷۹. بلکه آنان عزم [خود را برای توطئه علیه تو] جزم کردند؛ ما نیز اراده محکمی [بر ناکام گذاشتن آنان] داریم.

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُمُونَ ﴿٨٠﴾

۸۰. آیا می‌پندارند که ما سخنان سِرّی و نجوایشان را نمی‌شنویم؟ آری، فرشتگان ما در کنارشان [هستند و همه چیز را] ثبت می‌کنند.

قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَبِيدِ ﴿٨١﴾

۸۱. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «اگر [به فرض محال، الله] رحمان فرزندی داشت، من نخستین عبادت‌کننده [او] بودم».

سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾

۸۲. [معبود یگانه‌ای که] پروردگار آسمان‌ها و زمین و عرش است، از توصیف [جاهلانه] آنان منزّه است.

فَدَرَهُمْ يَحْضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي
يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾

۸۳. پس [ای پیامبر،] آنان را [به حال خود] بگذار تا
یاوه‌گویی کنند و به بازی سرگرم باشند تا سرانجام، با روز
موعود [= قیامت] مواجه شوند [و سزای اعمالشان را
ببینند].

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾

۸۴. او تعالی است که در آسمان و زمین معبود است؛ و او
حکیم داناست.

وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾

۸۵. پربرکت و بزرگوار است ذاتی که فرمانروایی آسمان‌ها
و زمین و آنچه میان آنهاست، از آن اوست؛ و آگاهی از
[لحظه برپایی] رستاخیز تنها در اختیار اوست و [همگی]
به پیشگاه او بازگردانده می‌شوید.

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ
بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

۸۶. کسانی که [مشرکان] به جای الله [به نیایش]
می‌خوانند، قادر به شفاعت نیستند؛ مگر افرادی که به
[کلمه توحید و] حق گواهی می‌دهند.

وَلَمَّا سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾

۸۷. و اگر از مشرکان بپرسی چه کسی آنان را آفریده
است، مسلماً می‌گویند: «الله»؛ پس چگونه [از عبادت
الله] بازگردانیده می‌شوند

وَقِيلَ لَهُ يَرْبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

۸۸. [شکایت و] سخن پیامبر [این بود:] «پروردگارا، اینان
قومی هستند که ایمان نمی‌آورند».

فَأَصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلِّمْ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

۸۹. [ای پیامبر،] از [آزار و اذیت] آنان درگذر و [برای رهایی
از شرشان] بگو: «سلام بر شما»؛ به زودی خواهند
دانست [که عذابشان چگونه است].

سوره دُخان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- حَمَّ ①
۱. حم [حا. میم].
- وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ②
۲. و سوگند به کتاب روشنگر.
- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَرَّكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ③
۳. [که] ما قرآن را در شب مبارک [و فرخنده قدر] نازل کردیم [زیرا] که ما [همواره] هشداردهنده بوده‌ایم.
- فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ④
۴. در آن [شب،] هر امر مهمی فیصله می‌یابد [و تدبیر می‌شود].
- أَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ⑤
۵. [این] کاری است [که] از جانب ما [صورت می‌گیرد] بی‌گمان، ما فرستنده [ی پیامبران] بوده‌ایم.
- رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑥
۶. به عنوان رحمتی از پروردگارت. بی‌تردید، او شنوای داناست.
- رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ⑦
۷. پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست. اگر [به این حقیقت] یقین دارید [به الله و پیامبرش ایمان بیاورید].
- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ ⑧
۸. هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ زندگی می‌بخشد و می‌میراند؛ پروردگار شما و نیاکان شماست؛
- بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ⑨
۹. ولی مشرکان تردید دارند و سرگرم [لذت‌های دنیا] و بازی هستند.
- فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُحَانٍ مُّبِينٍ ⑩
۱۰. پس [ای پیامبر] منتظر روزی باش که آسمان، دودی آشکار [پدید] آورد.
- يَغْشى النَّاسُ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑪
۱۱. که [تمام] مردم را فرامی‌گیرد. این عذابی دردناک است.
- رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ⑫
۱۲. [آنگاه کافران می‌گویند:] «پروردگارا، [این] عذاب را از ما برطرف کن که ایمان آورده‌ایم».
- أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ⑬
۱۳. چگونه [و از کجا] پند می‌پذیرند در حالی که [پیشتر،] پیامبر روشنگر به سویشان آمده بود؟
- ثُمَّ تَوَلَّوْا عُنُقَهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ⑭
۱۴. اما از او روی گرداندند و گفتند: «[او] آموزش‌یافته‌ای دیوانه است».

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ﴿١٥﴾

۱۵. [برای آزمایش شما] زمانی اندک عذاب را برمی‌داریم؛
و [لی] شما [به کفرِ خویش] باز می‌گردید.

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ﴿١٦﴾

۱۶. روزی که سخت بر آنان می‌تازیم. [آری،] ما [از کافران
به خاطر کفر و تکذیبشان،] انتقام می‌گیریم.

*وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ﴿١٧﴾

۱۷. پیش از آنان نیز قوم فرعون را آزمودیم و پیامبری
بزرگوار به سویشان آمد

أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٨﴾

۱۸. [که به آنان گفت:] «بندگان الله [= بنی‌اسرائیل] را به
من بسپارید که من پیامبری امین برایتان هستم.

وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَيَّ اللَّهُ إِلَيَّ آتِيكُمْ بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿١٩﴾

۱۹. و [نیز] بر الله برتری مجوید که من دلیل روشنی
برایتان آورده‌ام؛

وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾

۲۰. و از اینکه سنگسارم کنید به پروردگار خود و پروردگار
شما پناه می‌برم.

وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَأَعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾

۲۱. اگر به من ایمان نمی‌آورید، از من کناره بگیرید [و
رهایم کنید].»

فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ تُجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾

۲۲. آنگاه به درگاه پروردگارش دعا کرد که: «[بار الها،]
اینان گروهی تبهکارند.»

فَأَسْرَبِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾

۲۳. [به موسی وحی کردیم که:] «بندگانم را شبانه [از
مصر] بیرون ببر؛ زیرا [سپاه فرعون] شما را تعقیب خواهند
کرد؛

وَأَتْرِكُ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾

۲۴. و دریا را آرام پشت سر بگذار که آنان سپاهی هستند
که غرق خواهند شد.

كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾

۲۵. چه بسیار باغ‌ها و چشمه‌سارها که رها کردند [و
رفتند]،

وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾

۲۶. و کشتزارها و قصرهای نیکو [و زیبا]،

وَنِعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ﴿٢٧﴾

۲۷. و نعمتی که در آن شادمان [و بهره‌مند] بودند.

كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾

۲۸. [سرنوشتشان] این گونه [بود] و [تمامی] آن نعمت‌ها
را به گروهی دیگر واگذاشتیم.

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾

۲۹. آسمان و زمین قطره اشکی بر [نابودی] آنان نریخت و
مهلتی [برای توبه] نیز نیافتند.

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾

۳۰. بی‌تردید، بنی‌اسرائیل را از عذاب خفت‌بار نجات دادیم؛

۳۱. از فرعون که [رهبر] سرکشی در زمره اسرافکاران بود.

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

۳۲. ما با دانش خود بنی اسرائیل را بر مردم زمانه برتری دادیم،

وَلَقَدْ اخْتَرْنَا لَهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾

۳۳. و نشانه‌هایی [از قدرت خویش] در اختیارشان گذاشتیم که آزمایشی روشن در آن بود.

وَعَاتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾

۳۴. این [کافران] می‌گویند:

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾

۳۵. «جز مرگ نخستین ما، هیچ [زندگی دیگری] نیست و هرگز برانگیخته نخواهیم شد؛

إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾

۳۶. و اگر راست می‌گویید، نیاکانمان را [زنده کنید و] بیاورید».

فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾

۳۷. آیا اینان بهترند یا قوم [نیرومند] «تَبَع» و پیشینیان آنها که چون بزهکار بودند آنان را نابود کردیم؟

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾

۳۸. ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست به بازی نیافریده‌ایم؛

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعِبِينَ ﴿٣٨﴾

۳۹. آنها را به حق [و با هدف] آفریده‌ایم؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند.

مَا خَلَقْنَاهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

۴۰. بی‌تردید، روز داوری [= قیامت] وعده‌گاه همه آنان است.

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾

۴۱. روزی که هیچ دوستی برای دوست خود سودمند نیست و [از هیچ سو] باری نمی‌شوند؛

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾

۴۲. مگر کسی که الله [بر او] رحم کند که او تعالی شکست‌ناپذیر مهربان است.

إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾

۴۳. بی‌گمان، درخت زقوم،

إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾

۴۴. غذای گناهکاران است.

طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾

۴۵. [میوه‌اش، به سبب گرمای زیاد،] همچون مسی‌گداخته در شکم‌ها می‌جوشد؛

كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾

۴۶. مانند جوشش آب داغ.

كَغَلِي الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾

۴۷. [خطاب می‌رسد:] «آن [ستمکار] را بگیرد و به میان دوزخ درافکنید؛

۴۸. آنگاه از عذاب آب داغ بر سرش فروریزد».

۴۹. [در آن حال، به او گفته می‌شود:] «بچش که تو [در میان قوم خود] عزتمند و بزرگواری.

۵۰. این همان [سرنوشت دردناکی] است که در موردش تردید داشتید».

۵۱. یقیناً پرهیزگاران در جایگاه امنی هستند؛

۵۲. در [میان] باغ‌ها و [کنار] چشمه‌سارهای بهشت.

۵۳. لباس‌هایی از دیبای نازک و دیبای ضخیم می‌پوشند، در حالی که رویاروی یکدیگر [به صحبت] نشسته‌اند.

۵۴. چنین است [وضع آنان]؛ و [نیز] حور العین را به همسری آنان درمی‌آوریم.

۵۵. در آنجا هر میوه‌ای که اراده کنند، بی دغدغه در اختیارشان است.

۵۶. در بهشت طعم مرگ را نخواهند چشید؛ جز همان مرگ نخستین [در دنیا]؛ و [پروردگار مهربان] آنان را از مجازات دوزخ محفوظ می‌دارد.

۵۷. [این] بخششی است از [جانب] پروردگارت؛ و این همان کامیابی بزرگ است.

۵۸. [ای پیامبر،] ما قرآن را به زبان تو روان [و آسان] ساختیم؛ باشد که [مشرکان] پند گیرند.

۵۹. پس در انتظار [وعده‌های الهی] باش که بی‌گمان، آنان [نیز] منتظر [شکست و مرگ تو] هستند.

خُدُوهُ فَاعْتَلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾

ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾

يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾

كَذَلِكَ وَرَوَّجْنَاهُمْ حُجُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَلَكَهَةٍ ءَامِنِينَ ﴿٥٥﴾

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَّعَهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾

فَضَلًا مِّن رَّبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

فَأَرْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سوره جاثیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. حم [حا. میم].

۲. نزول [این] کتاب از جانب الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۳. به راستی که در آسمان‌ها و زمین، نشانه‌هایی [از قدرت الهی] برای مؤمنان [پدیدار] است.

۴. و [نیز] در آفرینش خودتان و موجودات زنده‌ای که [در زمین] پراکنده می‌سازد، نشانه‌هایی [از توان و تدبیر الله] برای اهل یقین [آشکار] است.

۵. و در گردش پی‌پی شب و روز و رزقی که الله [به صورت باران] از آسمان می‌فرستد و با آن، زمین را پس از خزان و خشکی‌اش زنده می‌سازد؛ و [نیز] در گردش باده‌ها، نشانه‌هایی [از قدرت پروردگار]، برای خردورزان است.

۶. [ای پیامبر]، اینها آیات و [نشانه‌های] الهی است که به حق بر تو می‌خوانیم. [به راستی، مشرکان] پس از [سخن] الله و آیاتش، کدام سخن را باور می‌کنند؟

۷. وای بر هر دروغگوی گنهکاری!

۸. [آن کافری] که آیات الهی را که بر او خوانده می‌شود، می‌شنود؛ ولی متکبرانه بر مخالفت اصرار دارد؛ گویی آنها را نشنیده است؛ پس او را به عذابی دردناک بشارت بده.

۹. [همان کسی که] چون بر گوشه‌ای از آیات ما واقف شود، آن را به سُخره می‌گیرد. آنان عذابی خفت‌بار [در پیش] دارند.

۱۰. پیش رویشان دوزخ است؛ و دستاوردهان و [یاوران و] کارسازانی که به جای الله برگزیده‌اند، هیچ سودی به حالشان نخواهند داشت؛ و عذابی سهمگین [در پیش] دارند.

۱۱. این [قرآن، موجب] هدایت است؛ و کسانی که آیات پروردگارشان را انکار می‌کنند، عذابی از سخت‌ترین عذاب‌های دردناک [دوزخ را در پیش] دارند.

حَمَّ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾

وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُتُّ مِن دَابَّةٍ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾

وَأَخْتَلَفُ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يَوْمِنُونَ ﴿٥﴾

وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٦﴾

يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يَصِرُ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧﴾

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٨﴾

مَنْ وَرَأَيْهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾

۱۲. الله همان ذاتی است که دریاها را در خدمت شما گماشت تا کشتی‌ها به فرمانش در آن حرکت کنند و [شما بتوانید] از فضل او [روزی] بجوید؛ باشد که شکر به جای آورید.

۱۳. آنچه را در آسمان‌ها و زمین است، از [رحمت] خویش در خدمت شما گماشت؛ که در این [امر]، نشانه‌هایی [از لطف و قدرت الهی] برای اندیشمندان است.

۱۴. [ای پیامبر] به مؤمنان بگو: «از کسانی که به روزهای الله [= روزهای پیروزی بر کفر و گرفتن انتقام از مشرکان] امیدی ندارند، درگذرند تا [الله در زمان مشخص، هر] گروهی را در برابر آنچه که انجام داده‌اند سزا دهد».

۱۵. هر کس کار شایسته‌ای انجام دهد، به سود خود و هر کس کار بدی کند، به زیان خود کرده است؛ آنگاه [برای محاسبه و جزا] به پیشگاه پروردگارتان بازگردانده می‌شوید.

۱۶. به بنی‌اسرائیل، کتاب [تورات و انجیل] و [علم] داوری [بین مردم] و نبوت بخشیدیم و از نعمت‌های پاکیزه، روزی‌شان دادیم و آنان را [به موهبت توحید] بر مردم زمانه برتری بخشیدیم؛

۱۷. و در امر [بازشناسی حق از باطل]، آیات روشنی در اختیارشان قرار دادیم؛ پس اختلاف نکردند مگر بعد از اینکه علم [و آگاهی] برایشان حاصل شد [و حجت بر آنان اقامه گشت، آنگاه] به سبب برتری‌جویی [و حسادت] که بینشان بود، اختلاف ورزیدند؛ قطعاً، پروردگارت روز قیامت درباره آنچه [در دنیا] راجع به آن اختلاف می‌ورزیدند میان آنان داوری خواهد کرد.

۱۸. آنگاه تو را بر روشی [روشن و کامل] از امر [دین] قرار دادیم؛ پس پیرو همان راه باش و از هوس‌های نادانان پیروی نکن.

۱۹. آنان در برابر [عذاب] الله هیچ نفعی برای تو ندارند؛ ستمکاران [یاور و] کارساز یکدیگرند؛ و الله کارساز پرهیزگاران است.

۲۰. این [قرآن] مایه بصیرت مردم است و هدایت و رحمتی برای اهل یقین است.

* اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ ۖ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾

وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿١٣﴾

قُلْ لِلَّذِيْنَ ءَامَنُوْا يَغْفِرُوْا لِلَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿١٤﴾

مَنْ عَمِلَ صٰلِحًا فَلِنَفْسِهٖ ۖ وَمَنْ اَسَءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ اِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِيْ اِسْرٰٓءِيْلَ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالتَّوْبَةَ ۗ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنْ الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلٰى الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦﴾

وَعَاثَيْنٰهُمْ بَيِّنٰتٍ مِّنَ الْاَمْرِ ۗ فَمَا اٰخْتَلَفُوْا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيْثًا بَيْنَهُمْ ۗ اِنَّ رَبَّكَ يَفْضِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِیْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١٧﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلٰى شَرِیْعَةٍ مِّنَ الْاَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٨﴾

اِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوْا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا ۗ وَاِنَّ الظَّٰلِمِيْنَ لَبَعْضُهُمْ اَوْلِیَآءُ بَعْضٍ ۗ وَاللّٰهُ وَاِلٰی الْمَتَّقِيْنَ ﴿١٩﴾

هٰذَا بَصٰیْرٌ لِّلنَّاسِ وَهُدٰی وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ یُّوقِنُوْنَ ﴿٢٠﴾

۲۱. آیا کسانی که مرتکب کارهای ناشایست شدند، پنداشته‌اند که آنان را مانند کسانی قرار می‌دهیم که ایمان آورده و کارهای نیک انجام داده‌اند، به گونه‌ای که زندگی و مرگشان [با آنان] یکسان باشد؟ چه بد داوری می‌کنند!

۲۲. الله آسمان‌ها و زمین را [هدمند و] به حق آفرید تا [همه آزمایش شوند] و جزای دستاوردهای همه [بندگان] داده شود؛ بدون آنکه ظلمی به آنان شود.

۲۳. آیا آن کسی را دیده‌ای که آگاهانه هوای نفسش را به جای معبود خود نشانده [و تسلیم آن شده] است؟ الله نیز او را گمراه ساخت و بر گوش و دلش مهر [غفلت] نهاد و بر دیده‌اش پرده‌ای کشید؛ [اگر الله هدایتش نکند،] پس از الله چه کسی هدایتش خواهد کرد؟ آیا پند نمی‌گیرید؟

۲۴. [مشرکان] می‌گویند: «جز زندگی دنیای ما هیچ [خبری] نیست؛ زندگی می‌کنیم و می‌میریم؛ و این گردش روزگار است که ما را به کام مرگ می‌برد». آنان در مورد این [امر،] ناآگاه هستند و فقط از حدس و گمان پیروی می‌کنند.

۲۵. و چون آیات روشنگر ما [در مورد قیامت] بر آنان خوانده می‌شود، دلیل [انکار]شان فقط این است که می‌گویند: «اگر راست می‌گویید، نیاکانمان را [زنده کنید و] بازگردانید».

۲۶. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «الله است که شما را حیات می‌بخشد و مرگ می‌دهد؛ آنگاه شما را در روز قیامت - که هیچ تردیدی در [وقوع] آن نیست - جمع می‌کند؛ ولی بیشتر مردم [این حقیقت را] نمی‌دانند».

۲۷. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن الله است و روزی که قیامت برپا شود، اهل باطل زیانکار خواهند بود.

۲۸. [در آن روز] هر گروهی را [از وحشت حساب و جزا، خوار و] به‌زاندراآمده می‌بینی؛ همه را برای [گرفتن] نامه اعمالشان فرامی‌خوانند [و به آنان خطاب می‌شود:] «امروز شما در برابر آنچه کرده‌اید، جزا می‌بینید.

۲۹. این نامه [اعمال شما نزد] ماست که به‌حق بر شما گواهی می‌دهد. ما [تمام] اعمالی را که انجام می‌دادید [دقیقاً] ثبت می‌کردیم.

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتُّتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِدِ بِخَسِرِ الْمُبْطِلُونَ ﴿٢٧﴾

وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

۳۰. مؤمنان نیکوکار را پروردگارشان مشمول رحمت خویش قرار خواهد داد. این همان کامیابی آشکار است.»

۳۱. ولی [به] کافران [خطاب می‌شود]: «مگر نه این بود که در برابر آیات من که بر شما عرضه می‌شد، گردنکشی می‌کردید و گروهی بزهکار بودید؟»

۳۲. و چون گفته می‌شد: "وعدۀ الله حق است و [در وقوع] قیامت هیچ تردیدی نیست"، می‌گفتید: "نمی‌دانیم قیامت چیست؛ [آن را] توهمی بیش نمی‌دانیم و به یقین نرسیده‌ایم".»

۳۳. رفتار زشتشان بر آنان آشکار می‌شود و عذابی که آن را مسخره می‌کردند، دامنگیرشان خواهد شد.

۳۴. [به آنان] گفته می‌شود: «امروز شما را [در عذاب دوزخ] رها می‌کنیم؛ چنان که شما [نیز در دنیا نسبت] به دیدار امروز بی‌اعتنا بودید؛ و جایگاهتان آتش است و هیچ یآوری نخواهید داشت.

۳۵. این [گرفتاری] از آن روست که آیات الهی را مسخره می‌کردید و زندگی دنیا فریبتان داده بود». امروز [کافران را] از آتش بیرون نخواهند آورد و از آنان خواسته نمی‌شود که [با توبه و طاعت، پروردگارشان را از خود] خشنود سازند.

۳۶. ستایش مخصوص الله است؛ پروردگار آسمان‌ها و زمین و تمامی جهانیان.

۳۷. بزرگی در آسمان‌ها و زمین از آن اوست؛ و او تعالی شکست‌ناپذیر حکیم است.

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٣٠﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٣١﴾

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نُنظَّرُ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُستَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾

وَبَدَأَ لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِلْكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٣٤﴾

ذَٰلِكُمْ بِأَنكُم اتَّخَذْتُمْ ءَايَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَعَرَّيْتُمْ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾

فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿٣٦﴾

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

سورة احقاف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. حم [حا. میم].

۲. نزول [این] کتاب از جانب الله شکست‌ناپذیر حکیم است.

۳. آسمان‌ها و زمین و آنچه را که بین آنهاست به حق [و هدفمند] و برای مدتی معین آفریده‌ایم؛ و [لی] کافران از آنچه به آنان هشدار داده شده، رویگردانند.

۴. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «آیا به چیزهایی که به جای الله [به نیایش] می‌خوانید توجه کرده‌اید؟ به من نشان دهید چه چیز از [اجزای] زمین را آفریده‌اند. آیا در [آفرینش] آسمان‌ها شرکت داشته‌اند؟ اگر راست می‌گویید، از کتاب‌های آسمانی پیشین یا بازمانده‌ای از دانش [گذشتگان، دلیل] بیاورید».

۵. کیست گمراه‌تر از کسی که به جای الله، افرادی را به دعا می‌خواند که تا روز قیامت به او پاسخ نمی‌دهند و آنان [= معبودهای باطل، اساساً] از درخواست آنها [= عبادتگزارانشان] بی‌خبرند؟

۶. و آنگاه که [در قیامت] مردم احضار شوند، آن [معبودان باطل] دشمنانشان خواهند بود و عبادتشان را انکار خواهند کرد.

۷. و چون آیات روشنگر ما بر کافران خوانده می‌شود، آنان در مورد سخن حقی که به آنها رسیده است می‌گویند: «این جادویی آشکار است»؛

۸. یا می‌گویند: «[محمد] این [قرآن] را خود جعل کرده [و به الله نسبت داده] است». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «اگر من آن را جعل کرده [و به الله نسبت داده] باشم، شما نمی‌توانید در برابر [عذاب و خشم] الله از من دفاع کنید. الله به آنچه شما درباره‌ او [= قرآن، با طعنه] گفتگو می‌کنید، آگاه‌تر است، و به عنوان گواه بین من و شما کافی است؛ و او آمرزگارِ مهربان است».

۹. بگو: «من پدیده‌ای نوظهور در میان پیامبران نیستم و نمی‌دانم سرنوشت من و شما چه خواهد شد؛ تنها از آنچه به من وحی می‌شود پیروی می‌کنم و فقط هشداردهنده‌ای آشکارم».

حم ﴿۱﴾

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿۲﴾

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿۳﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَتُتُونِي بِكِتَابٍ مِّن قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿۴﴾

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ﴿۵﴾

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿۶﴾

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿۷﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿۸﴾

قُلْ مَا كُنتُ بِدَعَا مِّن الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِن أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿۹﴾

۱۰. بگو: «به من بگوئید: اگر قرآن از جانب الله باشد و شما به آن کفر ورزید و شاهی از بنی اسرائیل، به مشابَهت آن [با تورات و با تکیه بر آنچه در تورات در مورد آن آمده بر حقانیت آن] گواهی داده و ایمان آورده باشد و شما در برابرش [انکار و] تکبر ورزید، [آیا گمراه و ستمگر نیستید]؟ بی‌گمان، الله ستمکاران را هدایت نخواهد کرد».

۱۱. و کافران به مؤمنان گفتند: «اگر این [قرآن] خوب بود، کسانی [که بردگان و فقیرانی ناچیزند] در پذیرش آن بر ما سبقت نمی‌گرفتند؛ و چون به وسیله آن هدایت نیافته‌اند، می‌گویند: «این [قرآن]، دروغی قدیمی است».

۱۲. و [در حالی که] پیش از آن [= قرآن]، کتاب موسی راهنما و رحمت بود؛ و این [قرآن]، کتابی است که [تورات را] به زبان [شیوای] عربی تصدیق می‌کند تا به ستمکاران هشدار دهد و برای نیکوکاران بشارت باشد.

۱۳. کسانی که گفتند: «پروردگار ما الله است»؛ آنگاه [از بندگی غیر او سر باز زدند و بر اعتقاد خود] پای فشردند، ترس و اندوهی نخواهند داشت.

۱۴. آنان اهل بهشتند و جاودانه در آنجا خواهند بود. این، پاداش اعمالی است که انجام داده‌اند.

۱۵. و انسان را به نیکی کردن به پدر و مادرش سفارش کردیم؛ [به ویژه] مادر که به دشواری بار حمل او را بر عهده دارد و با دشواری وضع حمل می‌کند؛ و [دوران] بارداری و شیرخوارگی‌اش [مجموعاً] سی ماه است؛ [او پرورش می‌یابد] تا به حد رشد برسد و در چهل سالگی [که توان جسمی و ذهنی‌اش کامل است] می‌گوید: «پروردگارا، به من توفیق بده تا شکر نعمتی را که به من و پدر و مادرم ارزانی داشته‌ای، به جای آورم و کار شایسته‌ای انجام دهم که از آن راضی گردی؛ و فرزندانم را شایسته گردان؛ به درگاهت [توبه نموده و] بازگشته‌ام و تسلیم [فرمانت] هستم».

۱۶. آنان کسانی هستند که ما نیکوترین کارهایشان را می‌پذیریم و از گناهانشان درمی‌گذریم و در زمره اهل بهشتند. این وعده راستی است که به آن نوید داده شده‌اند.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَقَامَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنْ أَلَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِنْفُكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾

وَمِنْ قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّنَذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَفْتَمُوا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفِصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَّ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾

۱۷. و کسی که به پدر و مادرش گفت: «اف بر شما! چگونه به من وعده می‌دهید که [از گور] بیرون آورده خواهم شد؛ در حالی که نسل‌های فراوانی پیش از من رفتند [و بازنگشتند]؟» پدر و مادرش به درگاه الهی زاری می‌کنند [که فرزندشان را هدایت کند و به او می‌گویند: «وای بر تو! ایمان بیاور که وعده الهی راست است»؛ [اما] او پاسخ می‌دهد: «این [وعده‌ها] فقط افسانه‌های [خیالی] پیشینیان است».

۱۸. این افراد، در زمره گروه‌هایی از جن و انس هستند که پیشتر، فرمان عذاب الهی در موردشان تحقق یافته است. بی‌گمان، آنان زیانکار بودند.

۱۹. هر گروه [بهشتی یا دوزخی]، درجاتی بر حسب اعمالشان دارند [تا حقی ضایع نگردد]؛ و الله اعمالشان را به تمام و کمال کیفر می‌دهد؛ بی آنکه در حقشان ستم شود.

۲۰. روزی که کافران بر آتش عرضه می‌شوند، [به آنان خطاب می‌شود]: «نعمت‌های پاکیزه خود را در زندگی دنیا از بین بردید و از آنها بهره‌مند شدید؛ پس امروز به خاطر برتری‌جویی ناحق و انحرافی که در زمین داشتید، با عذابی خفت‌بار مجازات می‌شوید».

۲۱. [ای پیامبر، سرگذشت هود،] برادر قوم عاد را یاد کن؛ آنگاه که در سرزمین «احقاف» [= ریگزار در جنوب شبه جزیره عربستان] قومش را هشدار می‌داد - در حالی که هشداردهندگان [دیگری نیز] در گذشته‌های دور و نزدیک آمده بودند - [و چنین می‌گفت] که: «تنها الله را عبادت کنید که من از عذاب روزی بزرگ بر شما می‌ترسم».

۲۲. آنان گفتند: «آیا آمده‌ای که ما را از [عبادت] معبودانمان بازگردانی؟ اگر راست می‌گویی، عذابی که به ما وعده می‌دهی پیش آور».

۲۳. [هود] گفت: «[وقت نزول عذاب را] فقط الله می‌داند؛ و من پیامی را که مأمور [ابلاغ] آن شده‌ام به شما می‌رسانم؛ ولی شما را گروهی نادان می‌بینم».

۲۴. و چون آن [عذاب] را که به صورت ابری در جهت [دشت و] دره‌ها [ی حاصلخیز]شان پیش می‌آمد، مشاهده کردند، [با شادمانی] گفتند: «این ابری است که [رحمت] بر ما می‌بارد»؛ [هود گفت: «نه،] بلکه همان [عذابی] است که برای رسیدنش شتاب داشتید؛ تندبادی است که عذابی دردناک با خود دارد.

وَالَّذِي قَالَ لِيَوْلَادِهِ أَفِ لَكُمْ أَنْتَعِدَانِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَيَلْتَكِ عَامِنٌ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأُولِينَ ﴿١٧﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أَمْرٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَسِرِينَ ﴿١٨﴾

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُوقِيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلْهَبْتُمْ طِبَّاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمْ الدُّنْيَا وَأَسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

*وَأذْكَرَ آخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتْ أَلْتُدْرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٢﴾

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرِنُكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُمَطَّرْنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾

۲۵. [طوفانی است که] هر چیزی را به فرمان پروردگارش در هم می‌کوبد؛ «آنگاه چنان [هلاک] شدند که جز خانه‌های [ویران] آنان، اثری به چشم نمی‌خورد. ما بزهکاران را این گونه کیفر می‌دهیم.

۲۶. یقیناً به آنها [= قوم عاد]، چنان امکاناتی داده بودیم که به شما [اهل مکه، چنان] امکاناتی نداده‌ایم؛ و برای آنان چشم و گوش و دل [نیرومندتر از دیگران] قرار داده بودیم، و [لی] گوش و چشم و دل‌هایشان سودی به حالشان نداشت؛ زیرا آیات الهی را انکار می‌کردند و [سرانجام] عذابی که آن را مسخره می‌کردند، دام‌گیرشان شد.

۲۷. [بسیاری از مردم] شهرهای پیرامون شما [مکیان] را هلاک کردیم؛ و [لی قبلاً] نشانه‌ها [و دلایل توحید] را به شکل‌های مختلف در میان آوردیم؛ باشد که [از کفر و گمراهی] بازگردند.

۲۸. پس چرا کسانی که [مشرکان آنان را] برای تقرب [به] الله، [معبودان خود گرفتند، [به هنگام بلا] یاری‌شان نکردند؟ بلکه از نظرشان ناپدید شدند؛ و [سرانجام] دروغ‌ها و تهمت‌هایشان همین بود.

۲۹. [ای پیامبر، به یاد آور] هنگامی که گروهی از جن را به سوی تو فرستادیم که قرآن را بشنوند؛ هنگامی که نزد پیامبر حضور یافتند، [به یکدیگر] گفتند: «خاموش باشید [تا به آیات قرآن گوش فرادهیم] و چون [تلاوتش] به پایان رسید، نزد قوم خود بازگشتند تا به آنان [در مورد عواقب سرپیچی از فرمان حق] هشدار دهند.

۳۰. گفتند: «ای قوم، ما [آیات] کتابی را شنیدیم که پس از موسی نازل شده است و کتاب‌های [آسمانی] پیش از خود را تصدیق می‌کند و به [سوی] حق و راه راست هدایت می‌نماید.

۳۱. ای قوم، [سخنان توحیدی] این دعوتگر را که به سوی الله فرامی‌خواند بپذیرید و به او ایمان آورید تا [الله] برخی از گناهانتان را ببخشد و شما را از عذابی دردناک در امان بدارد.

۳۲. و هر کس [سخنان] دعوتگری را که به سوی الله فرامی‌خواند نپذیرد [و به وی ایمان نیاورد، هرگز الله] را در زمین به تنگ نمی‌آورد؛ و در برابر الله [پاور و] کارسازی نخواهد داشت. چنین کسانی در گمراهی آشکارند.

تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَىٰ إِلَّا مَسَكِنُهُمْ
كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ مَكَّنَّهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا
وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَرُهُمْ
وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٢٦﴾

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٧﴾

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً
بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكِ إِفْكَهُمُ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٨﴾

وَإِذْ صَرَّفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْحِجْرِ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا
حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ
مُنْذِرِينَ ﴿٢٩﴾

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾

يَقَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ
ذُنُوبِكُمْ وَيُجِزَّكُمْ مِّنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾

وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ
لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾

۳۳. آیا مشرکان ندیده‌اند [و نمی‌دانند] الله که آسمان‌ها و زمین را آفرید و از آفرینش آنها درمانده نشد، قادر است مردگان را [نیز] زنده کند؟ آری، او بر هر کاری تواناست.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْزُبْ عَنْهُنَّ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾

۳۴. روزی که کافران بر آتش عرضه می‌شوند، [از آنان پرسیده می‌شود:] «آیا این آتش حق نیست [و حقیقت ندارد]؟» آنان می‌گویند: «آری؛ سوگند به پروردگاران [که چنین است]»؛ [آنگاه الله] می‌فرماید: «پس به سزای آنکه [قیامت را] انکار می‌کردید، عذاب را بچشید».

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾

۳۵. [ای پیامبر،] تو نیز همچون پیامبران اولوالعزم [که همواره ثابت‌قدم بودند، در برابر آزار و تکذیب قومت] شکیباً باش و در مورد [درخواست عذاب] آنان شتاب نکن. روزی که [این کافران] عذاب موعودشان را [در جهان آخرت] ببینند، [کیفرشان چنان طولانی است که] گویی فقط بخشی از روز را [در دنیا] به سر برده‌اند. این قرآن، پیامی [عمومی برای جن و انس] است. آیا جز نافرمانان هلاک می‌شوند؟

فَأَصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانَهُمْ يَوْمَ يَرُونَ مَا يُوْعَدُونَ لَمْ يَلْبُثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ بَلَاءٌ فَمَا هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٥﴾

سوره محمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. کسانی که کافر شدند و [مردم را] از راه الله باز می‌دارند، [الله] اعمال آنان را تباه می‌کند.
۲. و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند و به آنچه بر محمد نازل شده- که آن حق و از جانب پروردگارشان است- ایمان آورده‌اند، [الله نیز]، بدی‌هایشان را می‌زداید و امور [دنیا و دین]شان را سامان می‌بخشد [و اصلاح می‌کند].
۳. این [پاداش و جزا]، به سبب آن است که کافران پیرو باطل شدند و مؤمنان، پیرو [آیات] حق پروردگارشان. الله مثل‌های مردم را اینچنین برایشان بیان می‌کند.
۴. [ای مومنان!] هر گاه با کافران روبرو شدید، آنان را گردن بزنید تا آنکه [بسیاری از آنان را] بکشید؛ آنگاه [اسیران را] محکم به بند کشید؛ سپس یا بر آنان منت گذارید [و بدون هیچ عوضی آزادشان کنید] یا [از آنان] فدیة بگیرید [و رهایشان کنید] تا سنگینی جنگ فروکش کند. این [حکم الهی] است؛ و اگر الله می‌خواست، خود از آنان انتقام می‌گرفت؛ ولی [فرمان جنگ داد] تا شما را در برابر یکدیگر آزمایش کند؛ و کسانی که در راه الله کشته شدند، [الله هرگز] نتیجه تلاششان را تباه نمی‌کند.
۵. الله آنان را [به راه راست] هدایت خواهد کرد و امورشان را سامان خواهد بخشید؛
۶. و آنان را به بهشتی که [اوصافش را] برایشان بیان کرده است وارد خواهد نمود.
۷. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر [دین و پیامبر] الله را یاری کنید، او نیز شما را یاری می‌کند و گام‌هایتان را [ثابت و] استوار می‌دارد.
۸. و بر کافران، نگونساری و هلاکت باد! [الله] اعمالشان را تباه می‌گرداند؛
۹. زیرا آنچه را که الله نازل کرده است نپسندیدند؛ [الله] نیز اعمالشان را تباه نمود.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ أَصْلَ أَعْمَلِهِمْ ①

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ②

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الضَّلِيلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَلَهُمْ ③

فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَخْنَتُهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فِيمَا مَتَّأ بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرْنَا مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَلَهُمْ ④

سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ⑤

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا لَهُمْ ⑥

يَنبَأُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ⑦

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَصَلَ أَعْمَلَهُمْ ⑧

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَلَهُمْ ⑨

۱۰. آیا در زمین گشت و گذار نکرده‌اند تا ببینند سرانجام کسانی که پیش از آنان بودند، چگونه بوده است؟ الله [خانه‌هایشان را] بر سرشان ویران کرد [و آنان را نابود ساخت] و این کافران [نیز کیفری] همانند آن [در پیش] خواهند داشت.

۱۱. زیرا الله [یاور و] کارساز مؤمنان است؛ و [لی] کافران هیچ کارسازی ندارند.

۱۲. الله مؤمنان نیکوکار را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ و کافران [تنها در دنیا] بهره‌مند می‌شوند و همچون چهارپایان می‌خورند و آتش [دوزخ] جایگاهشان است.

۱۳. و چه بسیار شهرهایی که ساکنانش از [مردم] شهرت که تو را از آنجا بیرون کردند، توانمندتر بودند؛ ما آنان را نابود کرده‌ایم و هیچ یاوری [در برابر عذاب الهی] نداشتند.

۱۴. آیا کسی که بر شیوه روشنی از جانب پروردگار خویش است، همچون کسانی است که زشتی رفتارشان در نظرشان آراسته شده و از هوس‌های خویش پیروی می‌کنند؟

۱۵. توصیف بهشتی که به پرهیزگاران وعده داده شده، [چنین است که:] در آن، جویبارهایی از آبی [خالص و زلال] که بو و مزه‌اش تغییر نکرده؛ و جویبارهایی از شیری که طعمش دگرگون نگشته؛ و جویبارهایی از شرابی که مایه لذت نوشندگان است؛ و جویبارهایی از عسل ناب است؛ و همه [انواع] میوه‌ها، در آنجا در دسترسشان است و [از همه برتر، از] آمرزش پروردگارشان [برخوردارند]. [آیا بهشتیان] همانند ساکنان جاودان دوزخند که آبی چنان جوشان به آنان می‌نوشانند که روده‌هایشان را متلاشی می‌کند؟

۱۶. [ای پیامبر،] برخی از منافقان به [گفتار] تو گوش فرامی‌دهند اما هنگامی که از نزد تو خارج می‌شوند، به اهل دانش [با تمسخر] می‌گویند: «[فهمیدید] لحناتی پیش چه می‌گفت؟» الله بر دل‌هایشان مهر [عفلت] نهاده است و آنان از هوس‌های خویش پیروی کرده‌اند.

۱۷. الله بر هدایت پرهیزگاران می‌افزاید و پرهیزکاری‌شان [را قوت] می‌بخشد.

﴿أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَلُهَا ﴿۱۰﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ﴿۱۱﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوَىٰ لَهُمْ ﴿۱۲﴾

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجْنَاكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿۱۳﴾

أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ كَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿۱۴﴾

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِّن مَّاءٍ غَيْرِ ءَاسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّن لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّن خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِلشَّرَابِ وَأَنْهَارٌ مِّن عَسَلٍ مُّصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ كَمَن هُوَ خَلِيدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿۱۵﴾

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِن عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿۱۶﴾

وَالَّذِينَ أَهْتَدُوا زَادَهُمْ هُدًى وَءَاتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴿۱۷﴾

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ
أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرُهُمْ ﴿١٨﴾

۱۸. آیا [کافران] جز این انتظار دارند که قیامت ناگهان بر آنان فرارسد؟ همانا نشانه‌های آن آشکار شده است. آنگاه که قیامت فرارسد پندگرفتشان چه سودی خواهد داشت؟

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلِّبَكُمْ وَمَتَّوْنَكُمْ ﴿١٩﴾

۱۹. [ای پیامبر،] بدان که معبودی [به حق] جز الله نیست؛ و برای گناه خویش و [گناه] مردان و زنان مؤمن آمرزش بخواه؛ و [به یاد داشته باش که] الله، محل رفت و آمد [روزانه] و آرمیدن [شبانه] شما را می‌داند.

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ
مُحْكَمَةٌ وَذَكَرَ فِيهَا الْقِتَالَ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِ
لَهُمْ ﴿٢٠﴾

۲۰. مؤمنان می‌گویند: «چرا سوره‌ای [در باره اجازة جهاد] نازل نمی‌شود؟»؛ اما هنگامی که آیات صریحی در مورد جنگ نازل می‌گردد، [منافقان و] بیماردلان را می‌بینی که همچون کسی که از [سختی] مرگ دستخوش بیهوشی شده باشد به تو می‌نگرند؛ [مرگ و عذاب الهی] بر آنان شایسته‌تر است.

طَاعَةً وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ﴿٢١﴾

۲۱. اطاعت و گفتار شایسته [بہتر است]؛ و چون تصمیم قطعی [جهاد] گرفته شد، اگر [در تعهد خود با] الله صادق باشند، [از نفاق و سرکشی]، برایشان بہتر است.

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطِّعُوا
أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾

۲۲. پس [ای منافقان،] آیا [جز این] انتظار دارید که اگر [از قرآن و سنت پیامبرش] روی بگردانید، در زمین تباهی کنید و از خویشاوندانتان ببریید؟ [چنان‌که در جاهلیت این حالت را داشتید.]

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ ﴿٢٣﴾

۲۳. اینان کسانی هستند که الله [با دور ساختن از رحمت خویش] لعنتشان کرده است؛ پس [گوش دل] آنان را کر، و چشم [دل] آنان را کور ساخته است.

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْعَانَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾

۲۴. آیا در قرآن تدبّر نمی‌کنند یا قفل‌ها [ی غفلت] بر دلهایشان نهاده شده است؟

إِنَّ الَّذِينَ آرْتَدُوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى
الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٥﴾

۲۵. کسانی که پس از روشن شدن [راه] هدایت، به راه پیشین خویش بازگشتند [و مرتد شدند]، شیطان [اعمال زشتشان را] برایشان آراسته و آنان را [با آرزوهای دراز] فریب داده است.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي
بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾

۲۶. این [جهل و گمراهی]، بدان خاطر است که منافقان به مشرکانی که از وحی الهی کراهت داشتند گفتند: «ما در برخی از امور از شما پیروی می‌کنیم»؛ و الله پنهانکاری‌شان را می‌داند.

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَأَدْبَرَهُمْ ﴿٢٧﴾

۲۷. آنگاه که فرشتگان الهی بر چهره و پشتشان می‌زنند و جانیشان را می‌گیرند، [حال این منافقان] چگونه خواهد بود؟

۲۸. این [کیفر،] از آن روست که آنان پیرو راهی شدند که الله را به خشم می آورد و از انجام کارهایی که موجب خشنودی الهی می شود کراهت داشتند؛ پس [الله نیز نتیجه] کارهایشان را تباه ساخت.

۲۹. آیا بیمار دلان [منافق] پنداشته اند که الله هرگز کینه هایشان را آشکار نخواهد ساخت؟

۳۰. [ای پیامبر،] اگر می خواستیم، آنان را به تو نشان می دادیم که [باطن] آنان را از ظاهرشان بازشناسی؛ و مسلماً از شیوه سخنشان به خوبی آنان را خواهی شناخت؛ و [بدانید که] الله از کارهایتان آگاه است.

۳۱. قطعاً [همه] شما را آزمایش می کنیم تا مجاهدان و شکیبایان را بازشناسیم و احوال شما را می آزمایشیم [تا راستگویان مشخص گردند].

۳۲. کسانی که پس از روشن شدن راه هدایت بر آنان، کفر ورزیدند و [مردم را] از راه الله بازداشتند و به مخالفت با پیامبر برخاستند، هرگز زبانی به الله نخواهند رساند؛ و [الله نیز نتیجه] اعمالشان را تباه خواهد ساخت.

۳۳. ای مؤمنان، از الله و پیامبر اطاعت کنید و [با کفر و ریا] اعمال [شایسته] خویش را تباه نکنید.

۳۴. کسانی که کفر ورزیدند و [دیگران را نیز] از راه الله بازداشتند و در حال کفر مردند، الله هرگز آنان را نخواهد آمرزید.

۳۵. پس [ای مؤمنان، هنگام رویارویی با دشمنان] سستی نوزید و [از ترس جنگ، آنان را] به صلح و آشتی دعوت نکنید؛ در حالی که شما برترید و الله با شماست و هرگز از [پاداش] اعمالتان نخواهد کاست.

۳۶. به راستی که زندگی دنیا، بازیچه و سرگرمی است؛ و اگر ایمان بیاورید و پرهیزگاری کنید، [الله] پاداشتان را [بی کم و کاست] خواهد داد؛ و [تمام] اموالتان را نمی خواهد [بلکه می فرماید که زکاتش را بپردازید].

۳۷. اگر [تمام] آن را از شما بخواهد و [بر این دستور] اصرار کند، بخل می ورزید و [این کار،] کینه هایتان را آشکار می سازد.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ
فَأَحْبَطَ أَعْمَلَهُمْ ﴿٢٨﴾

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ
أَصْغَنَهُمْ ﴿٢٩﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكُمْ فَاعْرِفْتُهُمْ بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي
لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾

وَلَتَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجْهِدِينَ مِنْكُمْ وَالضَّالِّينَ
وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ
مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا
وَسَيَحِطُّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٣٢﴾

*يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا
تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ
وَلَنْ يَتْرُكَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٥﴾

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ وَإِنْ تُوْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ
أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾

إِنْ يَسْأَلْكُمْوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخُلُوا وَيُخْرِجْ
أَصْغَنَكُمْ ﴿٣٧﴾

هَذَا نَتْمٌ هَتُوْلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ
 مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلُ عَن نَّفْسِهِ وَاللَّهُ
 الْعَنِيُّ وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ
 لَا يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ ﴿٣٨﴾

۳۸. آگاه باشید! شما کسانی هستید که برای انفاق در
 راه الله دعوت می‌شوید؛ ولی برخی از شما بخل
 می‌ورزند؛ و هر کس بخل بورزد، به زیان خویش بخل ورزیده
 است؛ و الله بی‌نیاز است و [این شما هستید که]
 نیازمندید؛ و اگر [از اسلام به سوی کفر] بازگردید، الله
 گروهی دیگر را جایگزین شما خواهد کرد که همچون شما
 [به بخل مبتلا] نباشند.

سوره فتح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] به راستی که ما پیروزی آشکاری را [در صلح حدیبیه] برایت مقدر کردیم
۲. تا الله گناه گذشته و آینده‌ات را ببامرزد و نعمتش را بر تو تمام گرداند و تو را به راه راست هدایت نماید؛
۳. و الله به پیروزی شکست‌ناپذیری یاری‌ات کند.
۴. اوست که بر دل‌های مؤمنان آرامش [و ثبات] نازل کرد تا بر ایمانشان بیفزایند؛ و سپاهیان آسمان‌ها و زمین از آن الله است؛ و الله دانای حکیم است.
۵. [آری، چنین کرد] تا مردان و زنان مؤمن را به باغ‌هایی [بهشتی] وارد کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ جاودانه در آنجا خواهند بود؛ و گناهانشان را بزداید [و ببامرزد]؛ و این نزد الله کامیابی بزرگی [برای مومنان] است؛
۶. و [نیز به این هدف که] منافقان و مشرکان را - اعم از زن و مرد - که نسبت به الله بدگمانند مجازات کند؛ ناگواری [و عذاب الهی] بر آنان باد! الله بر آنان خشم گرفته و آنان را از رحمت خویش دور کرده و دوزخ را برایشان آماده نموده است؛ و [به راستی که دورخ] چه بد جایگاهی است!
۷. سپاهیان آسمان‌ها و زمین از آن الله است؛ و الله شکست‌ناپذیر حکیم است.
۸. [ای پیامبر،] ما تو را گواه و مرزده‌دهنده و هشداردهنده فرستادیم
۹. تا [شما مردم] به الله و پیامبرش ایمان بیاورید و [دین] او را یاری کنید و او را بزرگ دارید و بامداد و شامگاه، الله را تسبیح گوید.

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾

لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ وَعَلَيْكَ وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾

وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَظِيمًا ﴿٣﴾

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيْمَانِهِمْ ۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾

لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۗ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٥﴾

وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءَ عَلَيْهِمْ ذَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾

وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيمًا حَكِيمًا ﴿٧﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾

لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ ۗ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

۱۰. بی‌تردید، کسانی که با تو بیعت می‌کنند، در حقیقت، با الله بیعت می‌کنند؛ دست الله بالای دست‌های آنان است. هر کس [پس از بیعت] پیمان‌شکنی کند، به زیان خویش پیمان شکسته است؛ و هر کس به پیمان‌ش [مبنی بر یاری دین الله و پیامبرش] وفا کند، به زودی [الله] پاداش بزرگی به او خواهد داد.

۱۱. بادیه‌نشینان متخلف [که از شرکت در سفر مکه و صلح حدیبیه خودداری کرده‌اند، برای توجیه کار خود] خواهند گفت: «[محافظت] اموال و خانواده‌مان ما را گرفتار کرد؛ برایمان آمرزش بخواه». آنان چیزی که در دل‌هایشان نیست بر زبان می‌آورند. بگو: «اگر الله اراده کند که به شما زیان یا سودی برسد، کیست که در مقابل [خواست] الله از شما دفاع کند؟ آری، الله از آنچه می‌کنید آگاه است.»

۱۲. [عذرتان این نبود؛] بلکه گمان می‌کردید که پیامبر و مؤمنان [همراهش، از این سفر خطرناک] هرگز نزد خانواده خویش باز نخواهند گشت؛ و این [توهم] در دل‌هایتان آراسته شد و گمان بد بردید [که الله دین و پیامبرش را یاری نخواهد کرد؛ پس به خطا رفتید] و هلاک شدید.

۱۳. هر کس به الله و پیامبرش ایمان نیاورد، [بداند که] ما آتشی سوزان برای کافران آماده کرده‌ایم.

۱۴. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن الله است؛ هر کس را که بخواهد می‌آمرزد و هر کس را که بخواهد عذاب می‌کند؛ و الله آمرزندهٔ مهربان است.

۱۵. [ای مؤمنان،] هنگامی که عازم [خیبر و] گرفتن غنیمت می‌شوید، متخلفان [از سفر مکه] خواهند گفت: «اجازه دهید ما [نیز] به دنبال شما بیاییم». آنان می‌خواهند کلام الهی را تغییر دهند. [ای پیامبر،] به آنان بگو: «شما هرگز به دنبال ما نخواهید آمد [زیرا این غنیمت‌ها مخصوص کسانی است که در حدیبیه حضور داشتند و دربارهٔ این حکم،] الله قبلاً چنین فرموده است؛» آنگاه خواهند گفت: «[نه،] بلکه شما نسبت به ما حسد می‌ورزید». [هرگز چنین نیست؛] بلکه جز عدهٔ کمی [از آنان، اوامر الهی را] در نمی‌یابند.

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾

بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَرَبِّينَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَّتُمْ ظَنًّا سَوْءًا وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾

وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَعْفُرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٤﴾

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَائِمٍ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكَ قَالِ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

۱۶. [ای پیامبر،] به بادیه‌نشینان متخلف بگو: «به زودی به مقابله با گروهی جنگاور فراخوانده خواهید شد که آنان را از پای درآورید، مگر اینکه تسلیم شوند؛ اگر اطاعت کنید، الله پاداش نیکویی به شما خواهد داد؛ و اگر همچون گذشته سرپیچی نمایید، شما را با عذابی دردناک مجازات خواهد کرد».

۱۷. بر نابینا و لنگ و بیمار گناهی نیست [که در جنگ شرکت نکنند]؛ و هر کس از الله و پیامبرش اطاعت کند، [الله] او را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ و هر کس را که سرپیچی کند، به عذابی دردناک مجازات خواهد کرد.

۱۸. الله از مؤمنانی که در کنار آن درخت [در حدیبیه] با تو بیعت کردند، راضی شد و دانست که در دلشان چه می‌گذرد؛ از این روی آرامش [و ثبات] بر آنان فروفرستاد و به پیروزی نزدیک [در خیبر] پاداششان داد؛

۱۹. و [همچنین] غنیمت‌های فراوانی که [از خیبر] به دست می‌آورند؛ و الله همواره شکست‌ناپذیر [و] حکیم است.

۲۰. الله غنیمت‌های فراوانی را به شما وعده داد که [در فتوحات اسلامی آینده] به آنها دست خواهید یافت؛ این [پیروزی و غنیمت‌های خیبر] را برای شما زودتر فراهم ساخت و دست [تعدی و تجاوز] دشمن [= یهودیان] را از شما کوتاه نمود تا نشانه‌ای [از لطف الهی] برای مومنان باشد و شما را به راهی راست هدایت کند؛

۲۱. و [همچنین غنیمت‌های] دیگری [در انتظار شماست] که هنوز به آنها دست نیافته‌اید [و] الله بر آنها احاطه دارد [و از آنها آگاه است]. به راستی که الله بر هر کاری تواناست.

۲۲. اگر کافران به جنگ شما بیایند، [از توکل و صلابت شما] پشت کرده و می‌گریزند؛ سپس هیچ کارساز و یآوری نخواهند یافت.

۲۳. این سنت الهی است که پیشتر نیز جاری بوده است؛ و هرگز در سنت الهی تغییر و تبدیلی نخواهی یافت.

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدُّعُونَ إِلَى قَوْمِ أُولِي الْأَيْدِي شَدِيدٍ قَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلَمُونَ فَإِنْ تَطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾

* لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾

وَمَعَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾

وَعَدَكُمْ اللَّهُ مَعَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾

وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوْا الْأَدْبَرَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وِلْيًا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

۲۴. اوست که در دل مکه [= در حدیبه] دست آنان را از شما کوتاه نمود [و مانع از آن شد که شما را به جنگ وادارند]، و پس از پیروزی ساختن شما بر آنان، دست‌های شما را از آنان [بازداشت که آنان را بعد از اسارت، نکشید و آزادشان کنید]؛ و الله همواره به آنچه می‌کنید بیناست.

۲۵. آنان کسانی بودند که کافر شدند و شما را از [ورود به] مسجدالحرام بازداشتند و نیز نگذاشتند قربانی‌هایی که با خود داشتید به قربانگاهش برسد؛ و اگر مردان و زنان مؤمنی [بین مردم مکه] نبودند که [در صورت بروز درگیری، ممکن بود] آنان را ندانسته پامال کنید و ناخواسته مرتکب گناه شوید، [فرمان حمله به مکه می‌دادیم؛ ولی الله چنین کرد] تا [از اهل مکه] هر کس را که بخواهد، مشمول رحمت خویش قرار دهد؛ و اگر [مؤمنان و کافران در مکه] از یکدیگر جدا بودند، کافرانشان را با عذابی دردناک مجازات می‌کردیم.

۲۶. [به یاد آور] آنگاه که کافران [مکه در حدیبه] قلباً دستخوش تعصب، [آن هم] تعصب جاهلیت شده بودند، الله آرامش [خاطری از جانب] خویش بر پیامبرش و بر مؤمنان فرورستاد و آنان را به اصل [و اساس توحید و] پرهیزگاری [= لا اله الا الله] پایبند ساخت؛ چرا که [نسبت به مشرکان،] به آن سزاوارتر و شایسته‌تر بودند؛ و الله به هر چیزی داناست.

۲۷. الله رؤیای رسولش را به درستی تحقق بخشید که به خواست الهی، در حالی که سرهایتان را تراشیده و [یا] موهایتان را کوتاه کرده‌اید، در ایمنی و بدون ترس [از دشمن]، به مسجدالحرام وارد خواهید شد. [الله] چیزهایی را می‌دانست که شما نمی‌دانستید؛ و علاوه بر فتح مکه، پیروزی نزدیک [خیبر] را [نیز برایتان] مقرر نمود.

۲۸. اوست که پیامبرش را با [کتاب] هدایت و آیین حق فرستاد تا [حقانیت برتر] آن را بر همه ادیان آشکار گرداند؛ و الله به عنوان گواه کافی است.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾

هُم الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ فِجْلَهُ، وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْصِيْبِكُمْ مِنْهُمْ مَعْرَةٌ بَغَيْرِ عِلْمٍ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ الْحَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

۲۹. محمد رسول الله و [صحابه مؤمن و فداکارش، همان] کسانی که همواره با او هستند، در برابر کافران [ستیزه‌جو]، محکم و سختگیرند و با یکدیگر مهربان؛ آنان را در حال رکوع و سجده می‌بینی که پیوسته فضل و رضایت الله را می‌جویند؛ نشان [ایمان و پرهیزگاری] آنان در چهره‌هایشان از اثر سجده و عبادت هویداست؛ این وصف آنان در تورات است؛ و توصیفشان در انجیل [نیز] همچون گیاهی است که جوانه‌اش را برمی‌آورد و آن را نیرو می‌بخشد تا محکم گردد و بر ساقه‌هایش استوار بایستد؛ چنان که موجب شگفتی کشاورزان شود؛ در نتیجه، [الله] با [تقویت و پیشرفت] مؤمنان، کافران را به خشم می‌آورد. الله به مؤمنان نیکوکار [= صحابه و پیروانشان] وعده آمرزش و پاداشی بزرگ داده است.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ
بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
سِيَّمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي
التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَكَازَرَهُ
فَاسْتَعْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ
الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ
مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

سوره حُجرات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ای مؤمنان، در برابر الله و پیامبرش [در هیچ کاری] پیشی نگیرید؛ و از الله پروا کنید که الله شنوای داناست.
۲. ای مؤمنان، صدایتان را از صدای پیامبر بلندتر نکنید؛ و همچنان که برخی از شما با برخی دیگر بلند سخن می‌گویند، با او به صدای بلند سخن نگویند. مبدا بی‌آنکه بدانید، اعمالتان تباه گردد.
۳. کسانی که صدای خود را نزد رسول الله پایین می‌آورند، الله دل‌هایشان را برای پرهیزگاری آزموده [و خالص گردانده] است. آمرزش و پاداش بزرگی برایشان [در پیش] است.
۴. [ولی] کسانی که از پشت اطاق‌ها [ی همسران] تو را صدا می‌زنند، بیشتر آنان بی‌خردند.
۵. و اگر صبر می‌کردند تا خود برای ملاقاتشان خارج شوی، برایشان بهتر بود؛ و الله آمرزگار مهربان است.
۶. ای مؤمنان، اگر شخص منحرفی خبری برایتان آورد، تحقیق کنید تا مبدا ندانسته به گروهی [بی‌گناه] آسیب برسانید و از کرده خود پشیمان شوید.
۷. بدانید که رسول الله میان شماست [و صلاحتان را بهتر می‌داند]؛ اگر در بسیاری از امور از [میل و نظر] شما پیروی کند، قطعاً دچار رنج و زحمت می‌شوید؛ ولی الله ایمان را محبوب شما نمود و آن را در دل‌هایتان بیاراست [تا اسلام بیاورید] و کفر و نافرمانی و سرکشی را در نظرتان ناخوشایند گرداند. آنان [که آراسته به این اوصافند] پویندگان راه هدایت و کمالند.
۸. [این عنایات،] به عنوان فضیلت و نعمتی از جانب الله [مقرر شده است]؛ و الله دانای حکیم است.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ
النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن
تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ
الَّذِينَ أَمْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ
عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن
تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصِيبُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ تَدْمِيمٌ ﴿٦﴾

وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ
الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَّهُ
فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ
أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّشِدُونَ ﴿٧﴾

فَضَلَّا مِنَ اللَّهِ نِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾

۹. اگر دو گروه از مؤمنان با هم درگیر شدند، میانشان آشتی برقرار کنید؛ و اگر یک گروه بر دیگری تجاوز کرد، با گروه متجاوز بجنگید تا به فرمان الله بازگشت، صلحی عادلانه در میان آنان برقرار کنید و به عدالت رفتار نمایید که الله عادلان را دوست دارد.

۱۰. بی‌تردید مؤمنان برادر یکدیگرند؛ پس میان برادران خویش آشتی برقرار کنید و از الله پروا کنید؛ باشد که مورد رحمت قرار گیرید.

۱۱. هرگز نباید گروهی [از شما] گروهی دیگر را مسخره کند؛ چه بسا اینان از آنان بهتر باشند؛ و زنان نیز نباید زنان دیگر را مسخره نمایند؛ چه بسا اینان از آنان برتر باشند؛ و از یکدیگر عیبجویی نکنید؛ و یکدیگر را با لقب‌های [زشت] خطاب نکنید [که این کار، مصداق نافرمانی از اوامر الهی است]؛ و بدترین ویژگی [برای یک مسلمان] این است که پس از ایمان آوردن، [فسق و] نافرمانی کند؛ و کسانی که توبه نکنند، [نسبت به نفس خویش] ستمکارند.

۱۲. ای مؤمنان، از بسیاری از گمان‌ها بپرهیزید؛ چرا که برخی از گمان‌ها گناه است؛ و دربارهٔ یکدیگر تجسس و غیبت نکنید؛ آیا هیچ یک از شما دوست دارد که گوشت برادرِ مرده‌اش را بخورد؟ [حتماً] از آن نفرت دارید، [غیبت نیز به همین زشتی است]؛ از الله پروا کنید که الله توبه‌پذیرِ مهربان است.

۱۳. ای مردم، ما شما را از [آمیزش] مرد و زنی آفریدیم و به تیره‌ها و قبیله‌های مختلف تقسیم کردیم تا یکدیگر را بازشناسید. بی‌تردید، بزرگوارترین شما نزد الله پرهیزگارترین شماست؛ و الله [به آنچه می‌کنید] دانا و آگاه است.

۱۴. اعراب [بادیه‌نشین، در حضور پیامبر] گفتند: «ایمان آورده‌ایم» [ای پیامبر، به آنان] بگو: «شما ایمان نیاورده‌اید؛ ولی بگویید: "اسلام آورده‌ایم"؛ و هنوز ایمان در قلب‌هایتان نفوذ نکرده است. اگر از الله و پیامبرش اطاعت کنید، از [پاداش] اعمال شما ذره‌ای نخواهد کاست. به راستی که الله آمرزگاری مهربان است.»

۱۵. مؤمنان [حقیقی] کسانی هستند که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند و [لحظه‌ای در ایمانشان] تردید نکردند و با مال و جانشان در راه الله به مبارزه برخاستند؛ اینانند که [در اعتقاد و عمل] صداقت دارند.

وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقْتُلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِئَءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللُّقَبِ ۗ بِيَسِّ الْأَسْمِ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَىٰكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾

﴿قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَامَنَّا قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾

۱۶. [ای پیامبر، به بادیه‌نشینان] بگو: «آیا می‌خواهید الله را از دین خویش آگاه کنید [که از عمق قلب ایمان آورده‌اید؟!]. در حالی که الله هر چه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند؛ و الله به هر چیزی آگاه است».

۱۷. آنان بر تو منت می‌نهند که اسلام آورده‌اند؛ بگو: «منتِ اسلامِ خویش را بر من نگذارید؛ بلکه اگر [در ابراز ایمان] صداقت دارید، این الله است که بر شما منت دارد که شما را به سوی ایمان هدایت نموده است».

۱۸. بی‌تردید، الله اسرار آسمان‌ها و زمین را می‌داند و به آنچه می‌کنید بیناست.

قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾

يَمُنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَيْتُكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٧﴾

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

سوره ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ق [قاف]؛ سوگند به قرآن ارحمند [که رستاخیز آمدنی است].

۲. مشرکان از اینکه هشداردهنده‌ای از میان خودشان به سراغشان آمده است، ابراز شگفتی می‌کنند و می‌گویند: «ماجرای عجیبی است.»

۳. آیا هنگامی که مُردیم و خاک شدیم، [دوباره برانگیخته خواهیم شد؟] این بازگشتی بعید است.»

۴. بی‌تردید، ذراتی که زمین از بدن آنان می‌کاهد [همه را] می‌دانیم؛ و کتابی نگاهبان در اختیار داریم [که هر چه بر آنان مقدر گشته، در آن ثبت است].

۵. وقتی که [قرآن، یعنی کلام] حق برایشان آمد، آن را تکذیب کردند؛ پس در حالت سرگردانی [و پریشانی] هستند [و درباره قرآن حیرانند].

۶. آیا کافران، آسمان را برفرازشان نمی‌نگرند که چگونه آن را برافراشتیم و [به زیور ستارگان] آراستیم و عاری از هرگونه خلل و شکافی است؟

۷. و زمین را گسترديم و کوه‌های ثابت در آن پی افکندیم و از هر نوع گیاه زیبا [و شادی‌انگیزی] در آن رویاندیم.

۸. [آنها را آفریدیم] تا برای هر بنده توبه‌کاری، موجب بینش و پند باشد؛

۹. و بارانی پربرکت از آسمان فرستادیم و با آن، باغ‌ها [میوه] و [مزارع] دانه [های] دروکردنی رویاندیم،

۱۰. و درختان سرکشیده خرما با خوشه‌های برهم‌نشسته.

۱۱. برای روزی بندگان؛ به وسیله آن [باران]، سرزمین خزان‌زده و خشک را حیات بخشیدیم؛ خروج از قبرها [در قیامت] نیز همین گونه است.

۱۲. پیش از آنان نیز قوم نوح و اهالی «رَسَّ» [= چاه] و قوم ثمود [پیامبرانشان را] دروغگو شمردند؛

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ﴿١﴾

بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكٰفِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾

أَعَدَّا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذٰلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ﴿٣﴾

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ ﴿٤﴾

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِيجٍ ﴿٥﴾

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ﴿٦﴾

وَالْأَرْضِ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٧﴾

تَبْصِرَةً وَذِكْرًا لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿٨﴾

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبْرَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ﴿٩﴾

وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ﴿١٠﴾

رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا كَذٰلِكَ الْخُرُوجُ ﴿١١﴾

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾

- وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٣﴾
۱۳. و [همچنین قوم] عاد و فرعون و قوم لوط؛
- وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ﴿١٤﴾
۱۴. و اهالی «آبکه» [= قوم شعیب] و قوم «تُبَّع»؛ هر یک [از آنان] پیامبران [الهی] را دروغگو شمردند؛ پس وعده عذاب من [بر آنان] تحقق یافت.
- أَفَعِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾
۱۵. آیا ما در آفرینش نخستین فروماندیم [تا از بازآفرینی آن عاجز باشیم]؟ [هرگز]، بلکه آنان از آفرینش جدید در [حیرت و] تردیدند.
- وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلَّمَ مَا نُوسِسُ بِهِ نَفْسَهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾
۱۶. ما انسان را آفریدیم و از وسوسه‌های ضمیرش آگاهیم؛ و از شاه‌رگ [وی] به او نزدیک‌تریم.
- إِذْ يَتَلَفَّى الْمُتَلَقِيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾
۱۷. وقتی دو فرشته که بر سمت راست و چپ مراقب نشستند [رفتارش را] ثبت می‌کنند؛
- مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾
۱۸. هر سخنی که بر زبان می‌آورد، [فرشته] مراقبی در کنار او آماده است [و آن سخن را می‌نویسد].
- وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾
۱۹. سختی‌های مرگ، به راستی در رسید؛ [ای انسان غافل]، این همان چیزی است که از آن می‌گریختی؛
- وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾
۲۰. و [برای دومین بار] در «صور» دمیده می‌شود [و قیامت برپا می‌گردد]. آن روز، [روز تحقق] وعده [عذاب] است.
- وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾
۲۱. و هر کس در حالی [که دو فرشته او را همراهی می‌کنند به عرصه محشر] می‌آید؛ یکی [او را] سوق می‌دهد و دیگری [بر اعمالش] گواه است.
- لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾
۲۲. [به او گفته می‌شود:] «تو از این [روز] در غفلت بودی و ما [با عذاب دوزخ،] پرده [ی غفلت] را از مقابل [چشم‌های] تو برداشتیم؛ اکنون دیده‌ات تیزبین شده است.
- وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ﴿٢٣﴾
۲۳. [فرشته] همنشین وی می‌گوید: «این همان [نامه اعمال او] است که [آن را ثبت کرده‌ام و] نزد آماده است».
- أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلٌّ كَفَّارٍ عَتِيدٍ ﴿٢٤﴾
۲۴. [الله خطاب به آن دو فرشته می‌فرماید:] «هر ستیزه‌جوی حق‌ستیزی را در دوزخ بیفکنید؛
- مَنَاعَ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ﴿٢٥﴾
۲۵. [هر] مانع خیر و متجاوز و بدگمان را؛

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْفِيَاهُ فِي الْعَذَابِ
الشَّدِيدِ ﴿٣١﴾

﴿قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْعَمْتُهُ وَلَا كُنَّ كَانٍ فِي ضَلَالٍ
بَعِيدٍ ﴿٣٧﴾﴾

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ﴿٣٨﴾

مَا يُبَدِّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٣٩﴾

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَّزِيدٍ ﴿٤٠﴾

وَأَزَلَفَتْ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٤١﴾

هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٤٢﴾

مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ﴿٤٣﴾

أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٤٤﴾

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٤٥﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا
فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ حَاصِرٍ ﴿٤٦﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ
شَاهِدٌ ﴿٤٧﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ ﴿٤٨﴾

۳۶. همان کسی که در کنار الله، معبود دیگری قرار می‌داد. او را در عذابی سخت بیفکنید».

۳۷. [شیطان] همنشینش می‌گوید: «پروردگارا، من او را به طغیان نکشیدم؛ بلکه او خود در گمراهی بی‌پایانی بود».

۳۸. [الله] می‌فرماید: «در پیشگاه من ستیز نکنید که پیش از این به شما هشدار داده بودم».

۳۹. فرمان مجازات، نزد من تغییرپذیر نیست؛ و الله [در کیفر و پاداش] به بندگان ستم نمی‌کند».

۴۰. روزی که به دوزخ می‌گوییم: «آیا پر شده‌ای؟» [و او] می‌گوید: «آیا بیش از این هم هست؟».

۴۱. [در آن روز] بهشت را برای پرهیزگاران نزدیک می‌کنند، و فاصله‌ای از آنان ندارد [تا نعمت‌هایش را از نزدیک ببینند].

۴۲. [به آنان گفته می‌شود:] «این همان پاداشی است که به شما وعده داده می‌شد که برای هر توبه‌کاری است که [به سوی پروردگارش بازمی‌گردد و به پیمان و احکام الهی] پایبند است».

۴۳. همان کسی که در نهان از [خشم الله] رحمان می‌ترسد و با قلبی توبه‌کار [به پیشگاهش] بازمی‌گردد.

۴۴. با سلامت به بهشت درآید؛ این است روز جاودانگی».

۴۵. در آنجا هرچه بخواهند، در اختیار دارند و حتی بیشتر از آن [نیز] در اختیار ماست.

۴۶. و پیش از اینان [= مشرکان مکه]، امت‌های زیادی را نابود کردیم که آنان [به مراتب] از اینها قوی‌تر بودند؛ و در گوشه و کنار شهرها به جستجو پرداختند [که ببینند آیا] هیچ پناه و گریزگاهی [از عذاب و هلاکت، برایشان] وجود دارد.

۴۷. بی‌گمان در این [سخن] برای صاحب‌دلان یا کسانی که با حضور [قلب به ندای توحید] گوش فرامی‌دهند و هوشیارند، اندرز است.

۴۸. ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست، در شش روز آفریدیم و [هرگز] رنج و خستگی به ما نرسید.

۳۹. [ای پیامبر،] در برابر سخنان مشرکان شکبیا باش؛ و پیش از طلوع آفتاب و قبل از غروب آن، پروردگارت را به پاکی ستایش کن [و نماز بگزار].

۴۰. و نیز [در پاسی] از شب و پس از هر نماز، او را به پاکی ستایش کن.

۴۱. و [ای پیامبر،] آنگاه که منادی [قیامت] از مکانی نزدیک ندا می‌دهد، گوش فرادار.

۴۲. روزی که همگان بانگ هولناک [رستاخیز] را به حق می‌شنوند، [آن روز،] روز خروج [از گورها] است.

۴۳. ماییم که حیات می‌بخشیم و مرگ می‌دهیم؛ و بازگشت [همگان] به سوی ماست.

۴۴. روزی که زمین از [فراز] آنان شکافته می‌شود، انسان‌ها شتابان [بیرون می‌آیند]. این احضاری است که برای ما آسان است.

۴۵. ما به آنچه [کافران] می‌گویند داناتریم؛ و تو [ای پیامبر،] بر آنان مسلط نیستی [که خواهی آنان را به ایمان آوردن وادار کنی]؛ کسی را که از عذاب [و هشدار] من می‌ترسد، به [وسیله] قرآن اندرز بده.

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ
الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبِرَ السُّجُودِ ﴿٤٠﴾

وَأَسْمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤١﴾

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِيهِمْ وَنُمِيتُهُمْ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا
يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرْ
بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

سوره ذاریات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به بادهای خاک [و باران] افشان	وَالذَّرِيَّتِ ذَرَوًا ﴿١﴾
۲. و سوگند به ابرهای سنگین بار [از باران]	فَالْحَمَلَاتِ وِقْرًا ﴿٢﴾
۳. و سوگند به کشتی‌های سبک‌سیر	فَالْجَرِيَّتِ يُسْرًا ﴿٣﴾
۴. و سوگند به فرشتگانی که کارها را [به امر الله] تقسیم می‌کنند	فَالْمُقْسِمَاتِ أَمْرًا ﴿٤﴾
۵. که آنچه [در مورد پاداش و عذاب] به شما وعده داده شده حقیقت دارد؛	إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾
۶. و [روز] جزا قطعاً به وقوع می‌پیوندد.	وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾
۷. سوگند به آسمان که [با ستارگان آراسته شده، و گویی] دارای راه‌هاست،	وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾
۸. که شما [در مورد پیامبر و قرآن] اختلاف نظر دارید.	إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾
۹. هر کس [از راه حق] بازگردانده شود، از [ایمان به] پیامبر و قرآن نیز بازگردانده خواهد شد.	يُؤْفِكُ عَنْهُ مَنْ أَفَكَ ﴿٩﴾
۱۰. مرگ [و لعنت] بر دروغگویان!	فَتِيلَ الْخَرَّاصُونَ ﴿١٠﴾
۱۱. همان کسانی که در ورطه جهل، غافلند.	الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾
۱۲. آنان [پیوسته و از روی انکار] می‌پرسند: «روز جزا چه زمانی است؟»	يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمِ الدِّينِ ﴿١٢﴾
۱۳. همان روزی است که به آتش مجازات می‌شوند؛	يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾
۱۴. [و به آنان گفته می‌شود:] «عذاب خود را بچشید؛ این همان آتشی است که به شتاب می‌خواستید.»	ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾
۱۵. [در روز قیامت،] مسلماً پرهیزگاران در باغ‌هایی [از بهشت] و [کنار] چشمه‌سارها به سر می‌برند؛	إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾

ءَاخِذِينَ مَا ءَاتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ
مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾

۱۶. آنچه پروردگارشان به آنان عطا کرده است دریافت می‌دارند؛ زیرا در [زندگی] گذشته نیکوکار بوده‌اند.

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾

۱۷. آنان اندکی از شب را می‌خفتند [و بقیه را به نماز و نیایش مشغول بودند]

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾

۱۸. و سحرگاهان [از الله] آمرزش می‌خواستند

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾

۱۹. و در اموالشان برای سائل و محروم، حقی [معین از صدقه و زکات] بود.

وَفِي الْأَرْضِ ءَايَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾

۲۰. و در زمین نشانه‌ها [ی قدرت الهی] برای اهل یقین پدیدار است؛

وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾

۲۱. و در وجود خودتان، آیا نمی‌بینید؟

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾

۲۲. و رزق و روزیتان و آنچه [از کیفر و پاداش و خیر و شر که] به شما وعده می‌شود، در آسمان است.

فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ
تَنْطِقُونَ ﴿٢٣﴾

۲۳. سوگند به پروردگار آسمان و زمین که وعده [ی قیامت و پاداش و عذاب] همچون سخن گفتنتان، حقیقی و قطعی است.

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٤﴾

۲۴. [ای پیامبر] آیا داستان میهمانان گرامی ابراهیم به تو رسیده است؟

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ﴿٢٥﴾

۲۵. آنگاه که بر او وارد شدند و سلام گفتند، او گفت: «سلام» [و زیر لب گفت: «گروهی ناشناسند»].

فَرَاعَ إِلَىٰ أَهْلِهِ ۖ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾

۲۶. آنگاه آهسته نزد خانواده خود رفت و [گوشت بریان] گوساله‌ای فربه [برای پذیرایی] آورد.

فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾

۲۷. [او غذا را] نزد آنان گذاشت [و چند لحظه بعد] گفت: «آیا نمی‌خورید؟»

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ ۗ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ
عَلِيمٍ ﴿٢٨﴾

۲۸. [چون دست به غذا زدند] از آنان احساس ترس کرد؛ گفتند: نترس [ما فرشته‌ایم]؛ و او را به [تولد] پسری دانا بشارت دادند.

فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَءٍ فَصَكَتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ
عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾

۲۹. همسرش با فریاد [و شگفتی] پیش آمد و در حالی که به صورت خود می‌زد گفت: «پیرزنی نازا [فرزند می‌زاید]؟!»

قَالُوا كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

۳۰. [فرشتگان] گفتند: «پروردگارت اینچنین فرموده است؛ و بی‌گمان، او حکیم داناست».

﴿قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ﴾^(۳۱)

۳۱. [ابراهیم] گفت: «ای فرستادگان [الله]، کار و مأموریت شما چیست؟»

﴿قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ﴾^(۳۲)

۳۲. [فرشتگان] گفتند: «ما برای [مجازات] قومی مجرم [و گناهکار] فرستاده شده‌ایم

﴿لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ﴾^(۳۳)

۳۳. تا سنگ‌هایی از گل [سخت‌شده] بر سرشان فروباریم.

﴿مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ﴾^(۳۴)

۳۴. [سنگ‌هایی] که نزد پروردگارت، برای اسرافکاران، نشان گذاشته شده است.»

﴿فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾^(۳۵)

۳۵. مؤمنانی را که در آن [شهرهای قوم لوط] بودند، [پیش از نزول عذاب] بیرون آوردیم؛

﴿فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ﴾^(۳۶)

۳۶. ولی در آنجا فقط یک خانواده را یافتیم که [نسبت به اوامر الهی] تسلیم بودند.

﴿وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ﴾^(۳۷)

۳۷. و در آن [شهرها] برای مردمی که از عذاب دردناک [لهی] ترس دارند، نشانه‌ای روشن بر جای گذاشتیم.

﴿وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَنٍ مُّبِينٍ﴾^(۳۸)

۳۸. در [داستان] موسی [نیز نشانه و عبرتی است]؛ آنگاه که او را با دلیلی روشن نزد فرعون فرستادیم.

﴿فَتَوَلَّىٰ بَرْكِيهَ وَقَالَ سَحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ﴾^(۳۹)

۳۹. ولی [فرعون] با تکیه بر قدرت‌ش، روی برگرداند [و حق را نپذیرفت] و گفت: «[این مرد، یا] جادوگر است یا دیوانه».

﴿فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ﴾^(۴۰)

۴۰. او را همراه سپاهیان‌ش گرفتیم و به دریا افکندیم [و هلاک کردیم]؛ در حالی که [در لحظه مرگ، خود را به خاطر نافرمانی و کفرش] سرزنش می‌کرد.

﴿وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ﴾^(۴۱)

۴۱. در [داستان قوم] عاد [نیز درس عبرتی است]؛ آنگاه که تندبادی بی‌خیر و برکت بر آنان فرستادیم.

﴿مَا تَدْرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرِّمِيمِ﴾^(۴۲)

۴۲. [تندبادی] که بر هر چه وزید، آن را خاک و خاشاک کرد.

﴿وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُم تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ﴾^(۴۳)

۴۳. در [داستان قوم] ثمود [نیز درس عبرتی است] آنگاه که [توسط پیامبرشان صالح] به آنان گفته شد: «اندکی [از لذت‌های زندگی] بهره‌مند شوید [که تنها سه روز فرصت دارید]».

﴿فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ﴾^(۴۴)

۴۴. آنان از فرمان پروردگارشان سرپیچی کردند؛ پس در حالی که چشم به راه بودند، بانگ عذاب آنان را فراگرفت.

﴿فَمَا اسْتَظَعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ﴾^(۴۵)

۴۵. [چنان بر زمین افتادند که] نه توان برخاستن [و گریز] داشتند و نه یارای دفاع.

وَقَوْمٌ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِقِينَ ﴿٤٦﴾

۴۶. پیش از آن، قوم نوح را که گروهی نافرمان بودند [هلاک کردیم].

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾

۴۷. ما آسمان را به توان [خود] بنا نهادیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم؛

وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمُهَدُونَ ﴿٤٨﴾

۴۸. و زمین را [برای زندگی] گسترده‌ایم و چه نیک گستراننده‌ای هستیم!

وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾

۴۹. و همه چیز را به صورت زوج [= نر و ماده] آفریدیم؛ باشد که [توجه کنید و] پند گیرید.

فَقِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾

۵۰. [ای پیامبر، به مردم بگو:] «به سوی الله بشتابید که من هشداردهنده‌ای آشکار از جانب او برای شما هستم؛

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ

۵۱. و در کنار الله معبود دیگری قرار ندهید که من از [جانب] او هشداردهنده‌ای آشکار برایتان هستم».

مُبِينٌ ﴿٥١﴾

كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجُنُونٌ ﴿٥٢﴾

۵۲. هر پیامبری که بر پیشینیانشان مبعوث شد، همین گونه گفتند: «[او یا] جادوگر است یا دیوانه».

أَتَوَصَّوهُ بِءَ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَآغُونَ ﴿٥٣﴾

۵۳. آیا یکدیگر را به این [کفر و تکذیب] سفارش کرده بودند؟ نه، بلکه مردمی سرکش بودند.

فَقَتَلْنَا عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾

۵۴. پس [ای پیامبر،] از آنان روی بگردان که تو [به خاطر کفر آنان] هرگز سزاوار سرزنش نیستی.

وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾

۵۵. و [پیوسته به آنان] تذکر بده که قطعاً تذکر برای مؤمنان سودبخش است.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

۵۶. و جن و انس را فقط برای این آفریده‌ام که مرا عبادت کنند [و از بندگی دیگران سر باز زنند].

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونِ ﴿٥٧﴾

۵۷. نه از آنان روزی می‌خواهم، نه اینکه مرا خوراک دهند؛

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾

۵۸. [زیرا] الله است که روزی‌رسانِ نیرومند و برقرار است.

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِّثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٩﴾

۵۹. ستمکاران [مشرک نیز] همچون یاران [گذشته] خویش، سهمی از عذاب دارند؛ پس به شتاب [آن را] از من نخواهند.

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

۶۰. وای بر کافران از [عذاب] روزی که به آن وعده داده می‌شوند!

سوره طور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به کوه طور	وَالطُّورِ ﴿١﴾
۲. و سوگند به کتاب نوشته شده	وَكِتَابٍ مَّسْطُورٍ ﴿٢﴾
۳. در صحیفه‌ای گشوده	فِي رَقٍ مَّنشُورٍ ﴿٣﴾
۴. و سوگند به «بیت المعمور» [که فرشتگان در آن، به عبادت پروردگار مشغولند]	وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ﴿٤﴾
۵. و سوگند به [آسمان بلند، همان] سقف برافراشته [بر زمین]	وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾
۶. و سوگند به دریای آکنده [از آب]	وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾
۷. که بی‌تردید، عذاب پروردگارت به وقوع خواهد پیوست؛	إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾
۸. و هیچ بازدارنده‌ای ندارد.	مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ﴿٨﴾
۹. روزی که آسمان به سختی در جنبش و اضطراب افتد	يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ﴿٩﴾
۱۰. و کوه‌ها با حرکتی شدید روان شوند.	وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾
۱۱. در آن روز، وای به حال تکذیب‌کنندگان!	فَوَيْلٌ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾
۱۲. همان کسانی که در بیهوده‌گویی، سرگرم بازی‌اند.	الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾
۱۳. روزی که با خشونت به سوی آتش دوزخ رانده می‌شوند.	يَوْمَ يَدْعُونَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعَا ﴿١٣﴾
۱۴. [به آنان گفته می‌شود:] «این [همان] آتشی است که آن را دروغ می‌پنداشتید.	هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾
۱۵. آیا این [آتش و عذاب] جادوست یا [هنوز هم آن را] نمی‌بینید؟	أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾

۱۶. به آتش درآید [و بسوزید] که شکیبایی و ناشکیبایی شما [در برابر شعله‌های سوزانش] برایتان یکسان است؛ تنها در برابر آنچه کرده‌اید، مجازات می‌شوید».

إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

۱۷. به راستی که پرهیزگاران در باغ‌های بهشت در ناز و نعمتند؛

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾

۱۸. و از بخشش‌های [بی‌دریغ] پروردگارشان و از اینکه از عذاب دوزخ نگاهشان داشته است شادمانند.

فَلِكِهِمْ مِمَّا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَّاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾

۱۹. [به آنان گفته می‌شود:] «به پاداشِ کردارتان [در دنیا، اینک] گوارا بخورید و بیاشامید».

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

۲۰. در حالی که بر تخت‌هایی ردیف‌شده تکیه زده‌اند و حور العین را به همسری آنان درمی‌آوریم.

مُتَّكِنِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾

۲۱. مؤمنانی که فرزندانشان در ایمان پیرو آنان بودند، فرزندانشان را [نیز در بهشت] به آنان ملحق خواهیم کرد و از [پاداش] عملشان ذره‌ای نمی‌کاهیم؛ چرا که [سرنوشت] هر کس در گرو دستاورد خود اوست [و گناه دیگری را به دوش نمی‌کشد].

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلْتَنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٌ ﴿٢١﴾

۲۲. [در بهشت، از] هر نوع میوه و گوشتی که بخواهند، پی‌درپی در دسترسشان قرار می‌دهیم.

وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفَلَکِهَاتٍ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾

۲۳. در آنجا جام‌های شرابی از دست یکدیگر می‌گیرند که نه موجب بیهوده‌گویی است و نه گناه؛

يَتَنَزَّعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَعْوُ فِيهَا وَلَا تَأْتِيْمٌ ﴿٢٣﴾

۲۴. و نوجوانانی [که برای خدمت] پیرامونشان در رفت و آمدند، گویی [از زیبایی و سپیدرویی] همچون مرواریدی پنهان [در صدف] هستند.

* وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُونٌ ﴿٢٤﴾

۲۵. [بهشتیان] به یکدیگر روی می‌آورند [و] از [دنیا و احوال گذشته] خود سؤال می‌کنند.

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٥﴾

۲۶. می‌گویند: «ما در دنیا، در خانواده خود [از عذاب الهی] می‌ترسیدیم.

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلَ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٦﴾

۲۷. الله [با نعمت اسلام] بر ما منت نهاد و ما را از عذاب سوزان [دوزخ] محافظت کرد.

فَمَنْ أَلَّهَ عَلَيْنَا وَوَقَّانَا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾

۲۸. ما در زندگی دنیا، همواره او را [عبادت می‌کردیم و به ربوبیت] می‌خواندیم. بی‌تردید، او نیکوکار مهربان است».

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا
مُجْنُونٍ ﴿٢٩﴾

۲۹. [ای پیامبر، با آیات قرآن به مردم] اندرز بده که به لطف پروردگارت [تو برخلاف ادعای کافران،] نه کاهنی و نه مجنون.

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِءَ رَبِّبِ الْمُنُونِ ﴿٣٠﴾

۳۰. آیا می‌گویند: «محمد شاعری است که منتظریم تا مرگش فرارسد [و از سخنانش رهایی یابیم]؟»

قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣١﴾

۳۱. بگو: «منتظر [مرگ من] باشید؛ من [نیز] با شما منتظر خواهم ماند [تا عذابتان را به چشم ببینم].»

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَمُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاعُونَ ﴿٣٢﴾

۳۲. آیا عقل‌هایشان به [بیان] این [سخنان باطل] حکم می‌کند یا [اساساً] مردمی سرکش هستند؟

أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

۳۳. آیا می‌گویند: «[محمد] قرآن را جعل کرده است؟» [هرگز چنین نیست؛] بلکه [غرق در تکبرند که] ایمان نمی‌آورند.

فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٣٤﴾

۳۴. اگر راست می‌گویند، سخنی مانند آن بیاورند.

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿٣٥﴾

۳۵. آیا آنان از هیچ آفریده شده‌اند یا خود آفریننده خویشند؟

أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾

۳۶. آیا آنان آسمان‌ها و زمین را آفریده‌اند؟ [نه،] بلکه آنان یقین ندارند [که الله آفریننده مطلق است].

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُضِيِّطُونَ ﴿٣٧﴾

۳۷. آیا گنجینه‌های [نعمت و هدایت] پروردگارت نزد آنان است؟ آیا [بر همه چیز] تسلط دارند؟

أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهَا فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ
بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾

۳۸. آیا نردبانی دارند که [گفتار فرشتگان وحی را] به وسیله آن می‌شنوند؟ هر کس شنیده است، باید دلیلی روشن بیاورد.

۳۹. آیا الله فرزندان دختر دارد و شما پسر؟

أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ ﴿٣٩﴾

۴۰. [ای پیامبر،] آیا پاداشی از آنان درخواست می‌کنی که [که از پرداخت آن در رنجند و هزینه‌اش] برایشان [گران و] سنگین است؟

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَّعْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٠﴾

۴۱. آیا از عالم غیب آگاهند و [خبرهای نهان را] می‌نویسند؟

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤١﴾

۴۲. آیا قصد نیرنگ [و نقشه پلیدی برایت] دارند؟ ولی کافران خود گرفتار نیرنگ [و تدبیر الهی] هستند.

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمْ
الْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾

أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾

۴۳. آیا آنان معبودی غیر از الله دارند؟ الله از چیزهایی که [با او] شریک قرار می‌دهند پاک و منزّه است.

وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ﴿٤٤﴾

۴۴. [این کافران، حتی] اگر پاره‌های از آسمان را نیز در حال سقوط ببینند، [باز هم ایمان نمی‌آورند و] می‌گویند: «ابری متراکم است».

فَذَرَهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾

۴۵. پس آنان را [به حال خود] رها کن تا با روز موعودشان که [با نخستین دمیدنِ صور] مدهوش مرگ می‌گردند، مواجه شوند.

يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾

۴۶. روزی که نیرنگشان سودمند نخواهد بود و [از هیچ سو] یاری نمی‌شوند.

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

۴۷. ستمکاران [در دنیا نیز به دست مؤمنان] به عذاب دیگری گرفتار خواهند شد؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند.

وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾

۴۸. [ای پیامبر،] در برابر حکم پروردگارت شکیباش؛ زیرا تو تحت نظر و حفاظت مایی؛ و هنگامی که [از خواب یا به قصد عبادت] برمی‌خیزی، پروردگارت را به پاکی ستایش کن.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَرَ اللَّجُومِ ﴿٤٩﴾

۴۹. و [نیز در پاسی] از شب او را تسبیح بگوی [و نماز بگزار] و به هنگام افول ستارگان [در سپیده‌دم نیز نماز صبح بگزار].

سورة نجم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾
١. سوگند به ستاره، آنگاه که افول کند
- مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾
٢. که یار شما [= محمد صلی الله علیه وسلم] هرگز گمراه نشده و به راه تباهی نیفتاده است؛
- وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣﴾
٣. و از روی هوای نفس سخن نمی‌گوید.
- إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾
٤. [آنچه می‌گوید] نیست جز وحی [الهی] که به [او] وحی می‌شود.
- عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ﴿٥﴾
٥. [جبرئیل که فرشته‌ای است] پُر توان، به او آموزش داده است.
- ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ﴿٦﴾
٦. [همان فرشته] خوش‌منظری که [با چهره حقیقی‌اش در برابر پیامبر] ایستاد.
- وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ﴿٧﴾
٧. در حالی که او در افق بالا [در آسمان] قرار داشت.
- ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ﴿٨﴾
٨. سپس [جبرئیل] نزدیک شد؛ و نزدیک‌تر؛
- فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿٩﴾
٩. تا آنکه [فاصله او با پیامبر] به اندازه طول دو کمان یا کمتر بود.
- فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ﴿١٠﴾
١٠. آنگاه [آن فرشته بزرگوار] آنچه را که باید به بنده الله وحی می‌کرد، وحی نمود.
- مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ﴿١١﴾
١١. آنچه را که [پیامبر] دید، قلبش دروغ نپنداشت.
- أَفْتَمَرُوهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾
١٢. آیا با او درباره آنچه می‌بیند مجادله می‌کنید؟
- وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ﴿١٣﴾
١٣. در حقیقت، پیامبر یک بار دیگر نیز آن فرشته را [به صورت کامل] مشاهده کرده بود.
- عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ﴿١٤﴾
١٤. در کنار [درخت بزرگ] «سِدْرَةُ الْمُنْتَهَىٰ» [در آسمان هفتم]
- عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ﴿١٥﴾
١٥. که آرامشگاه بهشت، همان‌جاست.

۱۶. آنگاه که هاله‌ای آن درخت را پوشانده بود.
۱۷. چشم [پیامبر، به چپ و راست] منحرف نشد و [از حد] تجاوز نکرد.
۱۸. به راستی که او برخی از بزرگ‌ترین نشانه‌های پروردگارش را [در آنجا] مشاهده کرد.
۱۹. [ای مشرکان، آیا «لات» و «عزی» را دیده‌اید؟]
۲۰. و «منات» آن سومین [نماد بی‌ارزش] را؟ [آیا هیچ سود و زیبایی به شما می‌رسانند؟]
۲۱. آیا [ادعا می‌کنید که] فرزند پسر برای شماست و دختر برای الله؟
۲۲. در این صورت، تقسیمی ناعادلانه است.
۲۳. این [نماد]ها فقط اسم‌هایی [بی‌معنا] هستند که خود و پدرانان با آنها [معبودهای دروغین خود را] نام نهاده‌اید و الله هیچ دلیلی [بر حقانیت این کار] نازل نکرده است. [مشرکان، در اعتقاداتشان] فقط پیرو گمان و خواسته‌های دل‌خوبشند؛ حال آنکه [موجبات] هدایت، از جانب پروردگارشان بر آنان رسیده است.
۲۴. آیا انسان هر چه [از شفاعت این معبودان باطل] آرزو کند برایش میسر است؟
۲۵. دنیا و آخرت از آن الله است [و به هر کس، هر چه را صلاح بداند می‌بخشد].
۲۶. چه بسیار فرشتگانی در آسمان‌ها هستند که شفاعتشان به هیچ وجه سودمند نخواهد بود؛ مگر پس از آنکه الله، برای هر کس که بخواهد و راضی باشد، اجازه دهد.
۲۷. کسانی که به آخرت باور ندارند، بر فرشتگان الهی نام دختر می‌گذارند [و آنان را دختران الله می‌دانند].
۲۸. آنان در مورد این امر، [کاملاً] بی‌اطلاعتند [و] فقط از حدس و گمان پیروی می‌کنند؛ در حالی که برای [شناخت] حقیقت، گمان کافی نیست.
- إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى ﴿١٦﴾
- مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى ﴿١٧﴾
- لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ﴿١٨﴾
- أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ﴿١٩﴾
- وَمَنْوَةَ الْقَالِئَةِ الْأُخْرَىٰ ﴿٢٠﴾
- أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ ﴿٢١﴾
- تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ ﴿٢٢﴾
- إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمِيئُوهَا أَنْتُمْ وَعَابَاؤُكُمْ مِمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ ۗ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَىٰ ﴿٢٣﴾
- أَمْ لِلْإِنسَانِ مَا تَمَنَّىٰ ﴿٢٤﴾
- فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾
- *وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ﴿٢٦﴾
- إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةً الْأُنثَىٰ ﴿٢٧﴾
- وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ﴿٢٨﴾

۲۹. پس [ای پیامبر]، تو نیز از کسی که از یاد ما روی گردانده و فقط [لذت‌های] زندگی دنیا را می‌خواهد، روی برتاب.

۳۰. نهایت درک و فهمشان همین است. بی‌تردید، پروردگارت به حال کسانی که از راه او منحرف شده‌اند آگاه‌تر است؛ و نیز به حال راه‌یافتگان.

۳۱. هر چه در آسمان‌ها و زمین است، از آن الله است؛ [راه خیر و شر را به انسان ارائه کرد] تا بدکاران را در برابر رفتارشان کیفر دهد و نیکوکاران را [با نعمت‌های بهشت] پاداش نیکو عطا نماید.

۳۲. و [نیز برای] کسانی که از گناهان بزرگ و بی‌حیایی‌ها اجتناب می‌ورزند؛ مگر لغزش‌های کم‌اهمیت [و گناهان صغیره که با توبه و عبادت بخشوده می‌شوند] که آمرزش پروردگارت گسترده است؛ از همان دم که شما را از زمین پدید آورد و آنگاه که به صورت جنین در شکم مادرانتان بودید، به [طبیعت] شما آگاه‌تر [از خودتان] است؛ پس خودستایی نکنید، که او تعالی به حال پرهیزگاران داناتر است.

۳۳. آیا آن کسی را که [از حق] روی برتافت دیده‌ای؟

۳۴. و اندکی انفاق کرد و [سپس] خودداری نمود.

۳۵. آیا علم غیب دارد و [آینده را] می‌بیند؟

۳۶. آیا از مطالب کتاب آسمانی موسی باخبر نشده است؟

۳۷. و [از تعلیمات] ابراهیم، که حق [رسالت و بندگی ما] را به تمامی ادا کرد،

۳۸. که هیچ گناهکاری بارِ گناه دیگری را بر دوش نخواهد کشید؛

۳۹. و اینکه انسان فقط ثمره تلاش [و نیت] خود را خواهد داشت؛

۴۰. و اینکه بی‌گمان، تلاش او [در محاسبه اعمالش در روز قیامت]، منظور خواهد شد؛

۴۱. آنگاه پاداشش را به تمامی خواهند داد،

فَاعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيٰوةَ
الدُّنْيَا ﴿٢٩﴾

ذٰلِكَ مَبْلَعُهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن
سَبِيْلِهِ ۗ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَن اَهْتَدٰى ﴿٣٠﴾

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ
اسْتَوٰٓا بِمَا عَمِلُوْا وَيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا بِالْحُسْنٰى ﴿٣١﴾

الَّذِيْنَ يَجْتَنِبُوْنَ كَبِيْرَ الْاِثْمِ وَالْفَوٰحِشِ اِلَّا اللَّمَمَ اِنَّ
رَبَّكَ وَاسِعٌ الْمَغْفِرَةِ هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذْ اَنْشَأَكُمْ مِّنَ
الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجْنٰةٌ فِيْ بُطُوْنِ اُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوْا
اَنْفُسَكُمْ هُوَ اَعْلَمُ بِمَن اَتَقٰى ﴿٣٢﴾

اَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلٰٓى
﴿٣٣﴾

وَاَعْطٰى قَلِيْلًا وَاَكْثَرًا
﴿٣٤﴾

اَعِنْدَهُ وِعْلَمُ الْغَيْبِ فَهَوْ يَرٰى
﴿٣٥﴾

اَمْ لَمْ يُنَبِّٓآ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسٰى
﴿٣٦﴾

وَاِبْرٰهِيْمَ الَّذِي وَفّٰى
﴿٣٧﴾

اَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اٰخَرٰى
﴿٣٨﴾

وَاَنْ لّٰيْسَ لِلْاِنْسٰنِ اِلَّا مَا سَعٰى
﴿٣٩﴾

وَاَنْ سَعٰىهُ سَوْفَ يُرٰى
﴿٤٠﴾

ثُمَّ يُجْزٰٓؤُهُ الْجِزَآءَ الْاَوْفٰى
﴿٤١﴾

۴۲. و اینکه بازگشت [همه امور] به سوی پروردگار توست؛

۴۳. و اوست که می‌خنداند و می‌گریاند؛

۴۴. و اوست که می‌میراند و [در آخرت] زنده می‌کند؛

۴۵. و هموست که زوج نر و ماده را می‌آفریند؛

۴۶. از نطفه‌ای که [در رحم] ریخته می‌شود؛

۴۷. و پدیدآوردن دوباره آنها [در قیامت نیز بر عهده] الله است.

۴۸. و اوست که [شما را] بی‌نیاز می‌کند و سرمایه می‌بخشد؛

۴۹. و اوست که پروردگار [ستاره] «شِعرى» است؛

۵۰. و اوست که قوم عاد را در گذشته هلاک کرد؛

۵۱. و قوم ثمود را [نیز نابود کرد] و [هیچ یک از آنان را] باقی نگذاشت.

۵۲. و قوم نوح را که ستمکارتر و سرکش‌تر بودند نیز پیش از آن [هلاک نمود]؛

۵۳. و شهرهای زیر و رور شده [قوم لوط] را [بالا برد و] درهم کوبید؛

۵۴. و آنان را [با باران سنگ] - چنان که باید - فروبوشانید؛

۵۵. حال [ای انسان]، در مورد کدام یک از نعمت‌های پروردگارت تردید روا می‌داری [و مجادله می‌کنی]؟

۵۶. این [پیامبر نیز] هشداردهنده‌ای است از [گروه] هشداردهندگان پیشین.

۵۷. قیامت نزدیک شد؛

۵۸. و هیچ کس - جز الله - نمی‌تواند آن را آشکار کند [و سختی‌هایش را برطرف سازد].

وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ ﴿٤٢﴾

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ﴿٤٣﴾

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾

وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾

مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿٤٦﴾

وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْآخِرَىٰ ﴿٤٧﴾

وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾

وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعْرَىٰ ﴿٤٩﴾

وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾

وَتَمُودًا فَمَا أَبْقَىٰ ﴿٥١﴾

وَقَوْمِ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْعَىٰ ﴿٥٢﴾

وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾

فَعَشَلَهَا مَاءَ غَشَىٰ ﴿٥٤﴾

فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾

هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِيرِ الْأُولَىٰ ﴿٥٦﴾

أَزِفَتِ الْأَازِفَةُ ﴿٥٧﴾

لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾

۵۹. [ای مشرکان، آیا از این سخن در شگفتید؟

أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾

۶۰. و [به آیات قرآن] می‌خندید و [از شنیدن هشدارهایش
نمی‌ترسید و] اشک نمی‌ریزید؟

وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾

۶۱. و در حال غفلت و غرور هستید؟

وَأَنْتُمْ سَلِيمُونَ ﴿٦١﴾

۶۲. پس [همگی] برای الله سجده کنید و [تنها] او را
عبادت کنید.

فَأَسْجُدُوا لِلَّهِ وَأَعْبُدُوا ۙ ﴿٦٢﴾

سورة قمر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. قیامت نزدیک شد و ماه [از هم] شکافت.
۲. اگر [کافران] معجزه‌ای ببینند، روی می‌گردانند و می‌گویند: «[این] جادویی [باطل و] زودگذر است».
۳. آنان [آیات و نشانه‌های الهی را] دروغ می‌پندارند و از هوای نفس خویش پیروی می‌کنند؛ و هر امری [از پاداش و کیفرهای قیامت] در زمان مخصوص به خود قرار دارد.
۴. و مطمئناً [ماجرای عذاب اقوام گذشته و] اخباری که باعث دست کشیدن از گناه می‌شود، به مشرکان رسیده است.
۵. این [آیات الهی، دانش و] حکمتی رساست؛ ولی [برای افراد لجوج،] هشدارها سودی ندارد؛
۶. پس [ای پیامبر،] از آنان روی برتاب [و منتظر] روزی [باش] که [فرشته] دعوت‌کننده [با دمیدن در صور] آنان را به امری بس دشوار [و وحشتناک] فرابخواند.
۷. با دیدگان فروافتاده [از وحشت] از گورها خارج می‌شوند؛ [حرکتشان به سوی دادگاه الهی، چنان است که] گویی ملخ‌هایی پراکنده‌اند.
۸. [هراسناک] به سوی مُنادی [محشر] می‌شنازند و کافران می‌گویند: «امروز، روز دشواری است».
۹. پیش از آنان، قوم نوح [نیز پیامبرشان را] تکذیب کردند و بنده ما را دروغگو خواندند و گفتند: «دیوانه است»؛ و او را سخت آزرندند؛
۱۰. تا آنجا که او پروردگارش را خواند [و گفت]: «من مغلوب شده‌ام؛ پس یاری‌ام فرما [و از آنان انتقام بگیر]».
۱۱. ما نیز درهای آسمان را برای [ریزش] رگباری سیل‌آسا گشودیم.
۱۲. و از زمین نیز چشمه‌ها جاری ساختیم و آنها [از زمین و آسمان] برای طوفانی که مقدر شده بود، به هم پیوست.
۱۳. و نوح را بر [کشتی] ساخته و پرداخته از تخته‌ها و میخ‌ها سوار کردیم

أَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴿١﴾

وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرَضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٢﴾

وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ ﴿٣﴾

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾

حِكْمَةٌ بَلِغَةٌ فَمَا تُغْنِ التُّدْرُ ﴿٥﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ ﴿٦﴾

خُشَعًا أَبْصَرَهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ

مُنْتَشِرٌ ﴿٧﴾

مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكٰفِرُونَ هٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾

* كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ

وَأَزْدُجَرَ ﴿٩﴾

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ ﴿١٠﴾

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَرٍ ﴿١١﴾

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَىٰ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾

وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ الْأَلْوَجِ وُدُسِرٍ ﴿١٣﴾

تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِمَنْ كَانَ كُفِرًا ﴿١٤﴾

۱۴. که تحت نظر [و حفاظت] ما حرکت می‌کرد. این، پاداش کسی بود که [قومش] او را انکار کرده بودند.

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ﴿١٥﴾

۱۵. ما آن [کیفر و نجات] را نشانه‌ای [از قدرت خود] بر جای گذاشتیم؛ آیا پندپذیری هست؟

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ﴿١٦﴾

۱۶. [بنگرید] که عذاب و هشدارهای من چگونه بود.

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ﴿١٧﴾

۱۷. به راستی که قرآن را برای پند گرفتن آسان ساختیم؛ آیا پندپذیری هست؟

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ﴿١٨﴾

۱۸. قوم عاد [نیز پیامبرشان را] دروغگو پنداشتند؛ [ای اهل مکه، بنگرید که] عذاب و هشدارهای من چگونه بود.

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾

۱۹. ما تندبادی سرد و سخت را در یک روز شوم و طولانی بر آنان فرستادیم.

تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ ﴿٢٠﴾

۲۰. [طوفانی وحشتناک] که مردم را چنان از جای می‌کند که گویی تنه‌های نخل ریشه‌کن شده بودند.

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ﴿٢١﴾

۲۱. [ای اهل مکه، بنگرید که] عذاب و هشدارهای من چگونه بود.

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ﴿٢٢﴾

۲۲. به راستی که قرآن را برای پندگرفتن آسان ساختیم؛ آیا پندپذیری هست؟

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾

۲۳. قوم ثمود [نیز] هشداردهندگان را دروغگو پنداشتند.

فَقَالُوا أَبَشْرًا مِمَّنَّا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُوَ إِنَّا إِذَا لَفِيَ ضَلَالٍ

۲۴. آنان گفتند: «آیا [سزاوار است] بشری از میان خودمان را پیروی کنیم؟ در این صورت، در گمراهی و سردرگمی خواهیم بود.

وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾

أءَلْفِي الذِّكْرِ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَابٌ أَشْرٌ ﴿٢٥﴾

۲۵. آیا از میان همه ما، تنها بر او وحی نازل شده است؟ [چنین نیست؛] بلکه او دروغگویی خودپسند است.»

سَيَعْلَمُونَ عَدَا مَنِ الْكَذَّابِ الْأَشْرُ ﴿٢٦﴾

۲۶. فردا خواهند دانست که دروغگوی خودپسند کیست.

إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَأَرْتَبْنَهُمْ وَأَصْطَبِرُ ﴿٢٧﴾

۲۷. [به صالح گفتیم:] «برای آزمایش آنان، ماده شتری [را که درخواست کرده‌اند، از دل کوه به سویشان] خواهیم فرستاد؛ پس مراقب رفتارشان باش و [بر آزارشان] شکیبایی کن.

وَنَبِّئُهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾

۲۸. و به آنان اعلام کن که آب [چاه،] بین آنان [و آن ماده شتر] سهمیه‌بندی شده است و هر کس باید در نوبت خود حاضر شود.»

۲۹. ولی آنان همدستشان را ندا دادند؛ او نیز دست به کار شد و [شتر را] به قتل رساند.

۳۰. [ای اهل مکه، بنگرید که] عذاب و هشدارهای من چگونه بود.

۳۱. ما بانگ مرگباری بر آنان فرستادیم؛ به ناگاه [همگی] همچون گیاه خشکیده [ی بازمانده از کومه‌ها و حصارهای ساخته‌شده با نی و علف،] خرد و ریز شدند.

۳۲. به راستی که قرآن را برای پندگرفتن آسان ساختیم؛ آیا پندپذیری هست؟

۳۳. قوم لوط [نیز] هشداردهندگان را دروغگو پنداشتند.

۳۴. [ما نیز] طوفانی ریگ‌بار بر سرشان فرستادیم [که همگی را هلاک کرد]؛ مگر خانواده لوط که سحرگهان آنان را نجات دادیم.

۳۵. [این نجات،] نعمتی از جانب ما بود؛ و به هر کس سپاسگزاری کند، این گونه پاداش می‌دهیم.

۳۶. لوط آنان را از کیفر [سخت] ما بیم داد؛ ولی آنان در برابر هشدارها به مجادله [و ستیز] برخاستند.

۳۷. آنان از لوط خواستند که مهمانانش را [برای کامجویی] در اختیارشان بگذارد؛ ما نیز چشمانشان را کور کردیم [و گفتیم:] «طعم عذاب و [نتیجه] هشدارهایم را بچشید».

۳۸. و صبحگاهان عذابی پایدار آنان را فراگرفت.

۳۹. [و گفتیم:] «طعم عذاب و [نتیجه] هشدارهایم را بچشید».

۴۰. به راستی که قرآن را برای پندگرفتن آسان ساختیم؛ آیا پندپذیری هست؟

۴۱. هشداردهندگان به سراغ فرعونیان [نیز] رفتند.

۴۲. [ولی] آنان تمامی آیات ما را دروغ شمردند؛ ما نیز چنان [که شایسته پروردگار] شکست‌ناپذیر مقتدر [است،] آنان را عذاب کردیم.

فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٣٠﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٣٢﴾

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٣﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسِحْرِ ﴿٣٤﴾

تَعَمَّةٍ مِّنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿٣٦﴾

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ صَيْفِهِۦ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٣٧﴾

وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٣٩﴾

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٤٠﴾

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤١﴾

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾

أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أَوْلِيَّكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي
الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾

۴۳. [ای اهل مکه،] آیا کافران شما از آنان بهترند یا برای شما امان‌نامه‌ای در کتاب‌های [آسمانی پیشین نوشته شده] است؟

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرُونَ ﴿٤٤﴾

۴۴. یا می‌گویند: «ما جماعتی متحد و انتقام‌جو هستیم».

سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾

۴۵. به زودی [در جنگ بدر] جمعشان شکست می‌خورد و فراری خواهند شد.

بَلِ السَّاعَةِ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذْهَىٰ وَأَمْرٌ ﴿٤٦﴾

۴۶. وعده‌گاهشان قیامت است که [نسبت به میدان بدر، روزگاری بسیار] سخت‌تر و تلخ‌تر است.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعْرٍ ﴿٤٧﴾

۴۷. گناهکاران در گمراهی و عذابند.

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾

۴۸. روزی که با چهره‌هایشان در آتش کشیده می‌شوند [و به آنان می‌گویند:] «آتش دوزخ را بچشید».

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

۴۹. بی‌تردید، ما هر چیزی را به اندازه آفریده‌ایم؛

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَّمِجٍ بِالْبَصْرِ ﴿٥٠﴾

۵۰. و [چون چیزی را اراده نماییم] فرمان ما فقط یک [کلمه یعنی «کن»] است؛ به سرعت یک چشم بر هم زدن [یا کمتر، انجام می‌پذیرد].

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُّدَكِّرٍ ﴿٥١﴾

۵۱. به تحقیق که ما [در گذشته] امثال شما [کافران] را نابود کرده‌ایم؛ پس آیا پندپذیری هست؟ [که از این امر عبرت بگیرد و از کفر باز ایستد]؟

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾

۵۲. و تمام کارهایی که [بندگان] انجام داده‌اند در نامه‌های اعمال [شان] ثبت شده است؛

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَطَرٌّ ﴿٥٣﴾

۵۳. و هر [عمل] کوچک و بزرگی [در آن] نوشته شده است.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾

۵۴. پرهیزگاران در باغ‌ها و [کنار] جویبارهای [بهشتی] جای دارند؛

فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

۵۵. در مجلسی سرشار از راستی [و شایستگی] و نزد فرمانروایی مقتدر.

سوره الرحمن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [الله] رحمان	الرَّحْمَنُ ﴿١﴾
۲. قرآن را آموزش داد؛	عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٢﴾
۳. انسان را آفرید؛	خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴿٣﴾
۴. [و] به او سخن گفتن آموخت.	عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾
۵. خورشید و ماه، با حسابی منظم [و دقیق] در گردشند؛	الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ مُجْسَبَانِ ﴿٥﴾
۶. و گیاه و درخت [برایش] سجده می‌کنند.	وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾
۷. و آسمان را برافراشت و میزان [عدالت را در زمین] برقرار نمود.	وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٧﴾
۸. [ای مردم، چنین کرد] تا در وزن و پیمان، [به یکدیگر] ستم نکنید؛	أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾
۹. و سنجش [حقوق دیگران] را به عدالت برآورد کنید و در سنجش [چیزی] مکاهید [و کم‌فروشی نکنید].	وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾
۱۰. و زمین را برای [زندگی] انسان‌ها مقرر داشت،	وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١٠﴾
۱۱. که [انواع] میوه‌ها و نخل‌های خوشه‌دار در آن است.	فِيهَا فَكَّهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ﴿١١﴾
۱۲. و [همچنین] حبوبات برگ‌دار و گیاهان خوشبو؛	وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾
۱۳. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟	فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٣﴾
۱۴. او انسان را از گل خشکی همچون سفال آفرید؛	خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾
۱۵. و جن را از شعله‌ای از آتش خلق کرد؛	وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ ﴿١٥﴾
۱۶. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟	فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾

۱۷. [او] پروردگار مشرق‌ها و مغرب‌هاست؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾

۱۸. پس [ای گروه انس و جن] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾

۱۹. او دو دریا [ی شور و شیرین] را روان کرد تا [به یکدیگر] برسند؛

بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾

۲۰. [در عین حال،] مانعی میان آن دو است که با هم نمی‌آمیزند؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾

۲۱. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾

۲۲. از آن دو [دریا] مروارید و مرجان به دست می‌آید؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾

۲۳. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٢٤﴾

۲۴. کشتی‌های کوه‌پیکرِ بادبان‌برافراشته [و جاری] در دریا برای اوست؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾

۲۵. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾

۲۶. هر چه روی زمین وجود دارد، فناپذیر است

وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾

۲۷. و [تنها ذات جاوید و] روی پروردگار باشکوه و ارجمندت باقی خواهد ماند؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾

۲۸. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾

۲۹. [تمام] کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند از او درخواستِ نیاز می‌کنند و او هر روز [و هر لحظه] در کاری است؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾

۳۰. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾

۳۱. ای گروه جن و انس، به زودی به حساب شما می‌پردازیم؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾

۳۲. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۳۳. ای گروه جن و انس، اگر می‌توانید از کرانه‌های آسمان و زمین گذر کنید [تا از مجازات الهی برهید]، پس بگذرید؛ قادر [به این کار] نخواهید بود، مگر با قدرت [و بینه فراوان که شما آن را ندارید]؛

۳۴. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۳۵. شراره‌ای از آتش و مس گداخته بر شما باریده می‌شود که [در برابر آن] قادر به دفاع [از خود] نیستید؛

۳۶. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۳۷. آنگاه که آسمان بشکافد و همچون روغن گداخته، سرخ‌فام گردد [قیامت آغاز خواهد شد].

۳۸. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۳۹. آن روز، [به علت روشن بودن همه امور]، از انس و جن [درباره گناهانشان] سؤال نخواهد شد؛

۴۰. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۴۱. گناهکاران از سیمایشان شناخته می‌شوند؛ آنگاه [آنان را] از موی پشانی و پاهایشان می‌گیرند [و به دوزخ می‌اندازند]؛

۴۲. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۴۳. این [همان] جهنمی است که گناهکاران انکارش می‌کردند؛

۴۴. [در آنجا] میان آتش و آب بی‌نهایت داغ در حرکتند؛

۴۵. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۴۶. هر کس از ایستادن در پیشگاه پروردگارش [برای حساب] می‌ترسد، دو باغ [در بهشت] دارد؛

۴۷. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

يَمَعَشَرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ إِنْ أَسْتَعْطُمْتُمْ أَنْ تَنْفُدُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُدُوا لَا تَنْفُدُونَ إِلَّا بِسُلْطَنِ ۝۳۳

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝۳۴

يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنَحَّاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ۝۳۵

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝۳۶

فَإِذَا أَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ۝۳۷

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝۳۸

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ۝۳۹

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝۴۰

يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَصِي وَالْأَقْدَامِ ۝۴۱

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝۴۲

هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ۝۴۳

يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ءَانِ ۝۴۴

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝۴۵

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ ۝۴۶

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝۴۷

دَوَاتَا أَفْتَانٍ ﴿٤٨﴾

٤٨. [با درختانی] پر از شاخسارِ [تر و تازه و ثمردهنده]؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾

٤٩. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾

٥٠. در آن دو [باغ]، دو چشمه جاری است؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾

٥١. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾

٥٢. در آن دو [باغ]، از هر میوه‌ای دو نوع وجود دارد؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾

٥٣. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

مُتَكَبِّرِينَ عَلَىٰ فُرُشٍ بَطَّائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَىٰ الْجَنَّتَيْنِ

٥٤. [بهشتیان] بر بسترهایی که آسترش از دیبای ضخیم است تکیه می‌زنند و میوه‌های آن باغ‌ها در دسترسشان است؛

دَانِ ﴿٥٤﴾

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾

٥٥. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

فِيهِنَّ قَصْرَاتٌ أَلْطَرَفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا

٥٦. در آن باغ‌ها، حوریانی هستند که تنها [به شوهران خود] نظر دارند [و فقط به آنها عشق می‌ورزند]، و دستِ احدی از انس و جن قبلاً به آنان نرسیده است؛

جَانٌّ ﴿٥٦﴾

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾

٥٧. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾

٥٨. گویی آن حوریان، یاقوت و مرجانند؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾

٥٩. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ ﴿٦٠﴾

٦٠. آیا پاداشِ نیکی جز نیکی است؟

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾

٦١. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾

٦٢. در کنار آن باغ‌ها، دو باغ [بهشتی] دیگر است؛

فَبِأَيِّ آءِالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾

٦٣. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۶۴. [آن دو باغ] که [درختانش] در نهایت سبزی [و خرمی] است؛

۶۵. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۶۶. در آن دو [باغ بهشتی]، دو چشمه همیشه جوشان جاری است.

۶۷. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۶۸. و در آنها [درختان] میوه و درختان خرما و انار هست؛

۶۹. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۷۰. در میان آن باغ‌ها، زنان نیک‌سیرت و نیک‌رو، حضور دارند؛

۷۱. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۷۲. حوریانی که در خیمه‌های بهشتی [از چشم بیگانگان] مستورند؛

۷۳. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۷۴. [دوشیزگانی که] دست هیچ انس و جنی قبلاً به آنان نرسیده است؛

۷۵. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۷۶. [بهشتیان] بر بالشت‌های سبز و بسترهایی نفیس و زیبا آرمیده‌اند؛

۷۷. پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۷۸. نام پروردگارِ باشکوه و ارجمند تو، بابرکت و فرخنده است.

مُدَّهَامَّتَانِ ﴿٦٤﴾

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾

فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾

فِيهِمَا فَكِهَةٌ وَخَلٌّ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾

فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْحِيَامِ ﴿٧٢﴾

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾

لَمْ يَطْمِئِنَّهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ﴿٧٤﴾

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٥﴾

مُتَّكِعِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾

تَبَرَّكَ اِسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

سورة واقعه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. هنگامی که واقعه [قیامت] رخ دهد،	إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾
۲. [خواهید دید که] در وقوع آن دروغی نیست؛	لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾
۳. [گروهی را] خوار می‌کند [و گروهی را] رفعتِ مقام می‌بخشد.	خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ﴿٣﴾
۴. آنگاه که زمین به سختی لرزانده شود	إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ﴿٤﴾
۵. و کوه‌ها به شدت متلاشی شوند	وُبُيَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾
۶. و [به صورت] غباری پراکنده درآیند	فَكَانَتْ هَبَاءً مُتَّبَثًا ﴿٦﴾
۷. و شما به سه گروه تقسیم شوید:	وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ﴿٧﴾
۸. [گروه نخست:] سعادت‌مندان [هستند]؛ چه سعادت‌مندانی [و چه نیکو جایگاهی]!	فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾
۹. و [گروه دیگر:] تیره‌بختان [هستند]؛ چه تیره‌بختانی [و چه بد جایگاهی]!	وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿٩﴾
۱۰. و [سومین گروه:] پیشگامان که [در نیکی‌ها] سبقت گرفتند.	وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ﴿١٠﴾
۱۱. آنان مقربان [درگاه الهی] هستند.	أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
۱۲. در باغ‌های پر نعمت [بهشت جای دارند].	فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿١٢﴾
۱۳. گروه بسیاری از آنان، از پیشینیان هستند [خواه از امت اسلام یا از امت‌های گذشته]؛	ثُلَّةٌ مِّنَ الْأُولَئِينَ ﴿١٣﴾
۱۴. و اندکی از آیندگان [و متأخران] هستند.	وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿١٤﴾
۱۵. که بر تخت‌های گوهرنشان،	عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾
۱۶. روبروی هم تکیه زده‌اند.	مُتَّكِنِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ﴿١٦﴾

۱۷. نوجوانانی جاودان [با طراوت،] همواره گردِ آنان [به خدمت] می‌گردند.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾

۱۸. با جام‌ها و کوزه‌ها و پیاله‌هایی از شراب جاری؛

بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقٍ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿١٨﴾

۱۹. [شرابی] که از نوشیدنش سردرد نمی‌گیرند و دستخوش مستی نمی‌شوند.

لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَ ﴿١٩﴾

۲۰. و از هر میوه‌ای که بخواهند [در اختیار دارند]؛

وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢٠﴾

۲۱. و از هر گوشتِ پرنده‌ای که میل داشته باشند؛

وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾

۲۲. و [همسرانی از] حور العین؛

وَحُورٍ عِينٍ ﴿٢٢﴾

۲۳. همچون مروارید پنهان در صدف؛

كَأَمْثَلِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾

۲۴. [اینها همه،] پاداش اعمالشان است.

جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

۲۵. در آنجا [سخن] یاوه و گناه‌آلودی نخواهند شنید؛

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾

۲۶. مگر سلام و درود [فرشتگان و بهشتیان].

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٦﴾

۲۷. و [اما] سعادت‌مندان؛ چه سعادت‌مندی!

وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٢٧﴾

۲۸. در کنار درختان بی‌خارِ سدر [هستند]؛

فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٨﴾

۲۹. و درختان موز با خوشه‌های برهم‌نشسته

وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ ﴿٢٩﴾

۳۰. با سایه‌ای گسترده

وَوَظَلٍ مَّمْدُودٍ ﴿٣٠﴾

۳۱. و آبِ همواره روان؛

وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾

۳۲. و میوه‌های فراوان

وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾

۳۳. که نه تمام می‌شود و نه ممنوع می‌گردد،

لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾

۳۴. و بسترهای برافراشته [و ارزشمند]

وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾

۳۵. و همسرانی که با آفرینشی ویژه پدید آوردیم [که زیبایی و جوانی جاودان دارند]؛

إِنَّا أَنْشَأْنَهُنَّ إِذْ شَاءَ ﴿٣٥﴾

۳۶. همواره دوشیزه‌اند

فَجَعَلْنَهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾

۳۷. و شوهردوستانی هم‌سن‌وسال هستند.

عُرْبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾

۳۸. [همه این نعمت‌ها،] برای سعادت‌مندان است

لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾

۳۹. که برخی از آنان از پیشینیان

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأُولَىٰ ﴿٣٩﴾

۴۰. و برخی دیگر از متأخران هستند.

وَأُثْلَّةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿٤٠﴾

۴۱. و [اما] تیره‌بختان؛ چه تیره‌بختانی!

وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مِمَّا أَصْحَابُ الشِّمَالِ ﴿٤١﴾

۴۲. در میان باد سوزان و آب جوشان قرار دارند

فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾

۴۳. و سایه‌هایی از دود سیاه

وَوَظَلٍّ مِّنْ يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾

۴۴. که نه خنک است و نه خوش.

لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾

۴۵. آنان در دنیا ثروتمند و سرکش بودند

إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾

۴۶. و بر گناه بزرگ [شرک] اصرار می‌ورزیدند؛

وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾

۴۷. و می‌گفتند: «آیا هنگامی که مردیم و خاک و استخوان شدیم، برانگیخته خواهیم شد؟»

وَكَانُوا يَقُولُونَ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَأَنْتَا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾

۴۸. آیا نیاکان ما [نیز برانگیخته می‌شوند]؟»

أَوْ آبَاؤُنَا الْأُولُونَ ﴿٤٨﴾

۴۹. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «بی‌تردید، گذشتگان و آیندگان،

قُلْ إِنَّ الْأُولَىٰ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾

۵۰. همه در وعده‌گاه قیامت جمع خواهند شد.»

لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾

۵۱. آنگاه شما، ای گمراهان تکذیب‌کننده،

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَنتُمُ الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾

۵۲. قطعاً از [میوه] درخت زقوم خواهید خورد؛
۵۳. و شکم‌ها را از آن انباشته می‌کنید؛
۵۴. آنگاه روی آن، آب جوشان می‌نوشید؛
۵۵. همچون شترانِ عطش‌زده.
۵۶. این پذیراییِ آنان در روز جزاست.
۵۷. ماییم که شما را [از هیچ] آفریده‌ایم؛ پس چرا [آفرینش دوباره را] باور ندارید؟
۵۸. آیا به نطفه‌ای که [در رحم همسرانتان] می‌ریزید، توجه کرده‌اید؟
۵۹. آیا شما آن را می‌آفرینید یا ما آفریننده‌اش هستیم؟
۶۰. ما مرگ را در میان شما مقدر کردیم و ناتوان نیستیم
۶۱. که امثال شما را جایگزین [خودتان] کنیم و شما را به گونه‌ای که از آن بی‌خبرید، [در آفرینشی نو] پدید آوریم.
۶۲. شما که از آفرینش نخستین به روشنی آگاه شده‌اید، چرا [به یاد آخرت نمی‌افتید و] پند نمی‌گیرید؟
۶۳. آیا به دانه‌هایی که می‌کارید، توجه کرده‌اید؟
۶۴. آیا شما هستید که آن را می‌رویانید یا ما رویاننده‌ایم؟
۶۵. اگر می‌خواستیم، آن را خاشاک می‌کردیم؛ چنان که شگفت‌زده شوید.
۶۶. [و چنان آن را نابود می‌کردیم که بگویید:] «ما زیان کرده‌ایم؛
۶۷. بلکه همه چیز را از دست داده‌ایم».
۶۸. آیا به آبی که می‌نوشید توجه کرده‌اید؟
- لَا يَكُونُ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زُقُومٍ ﴿٥٢﴾
- فَمَا لِيُونَّ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾
- فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾
- فَشَرِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ ﴿٥٥﴾
- هَذَا نُزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٥٦﴾
- نَحْنُ خَلَقْنَكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾
- أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾
- ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾
- نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
- عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَلَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾
- وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾
- أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾
- ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾
- لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾
- إِنَّا لَمُعْرِمُونَ ﴿٦٦﴾
- بَلْ نَحْنُ مُحْرَمُونَ ﴿٦٧﴾
- أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾

ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾

٦٩. آیا شما آن را از ابر فروباریدید یا ما فرودآورنده آن هستیم.

لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أَجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾

٧٠. اگر می‌خواستیم، آن را بسیار شور و تلخ می‌کردیم؛ پس چرا شکر به جای نمی‌آورید؟

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾

٧١. آیا به آتشی که می‌افروزید توجه کرده‌اید؟

ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾

٧٢. آیا شما درختش را آفریده‌اید یا ما آفریده‌ایم؟

نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكَرَةً وَنَعْتًا لِلْمُقِيمِينَ ﴿٧٣﴾

٧٣. ما این آتش را وسیله یادآوری [عذاب دوزخ] و مایه برخورداری [و راحتی] مسافران قرار داده‌ایم.

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

٧٤. پس [ای پیامبر،] به نام پروردگارِ بزرگت تسبیح گوی [و او را به پاکی یاد کن].

* فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾

٧٥. سوگند به جایگاه ستارگان

وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

٧٦. که اگر بدانید، سوگند بزرگی است.

إِنَّهُ لَقُرْءَانٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾

٧٧. که این [گفتار]، قرآنی گرانقدر است؛

فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ﴿٧٨﴾

٧٨. در لوح محفوظ قرار دارد.

لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾

٧٩. جز فرشتگان پاک‌سیرت، کسی [آن را نمی‌بیند و] به آن دسترسی ندارد.

تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

٨٠. از سوی پروردگار جهانیان نازل شده است.

أَفِيهِدَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ﴿٨١﴾

٨١. آیا این سخن را سبک [و غیر قابل اعتنا] می‌دانید؟!

وَجَعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْتُمْ تُكَدِّبُونَ ﴿٨٢﴾

٨٢. و به جای شکر روزی‌هایی که به شما داده شده است، آن را دروغ می‌پندارید؟

فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿٨٣﴾

٨٣. آنگاه که [جان نزدیکانتان] به گلوگاه می‌رسد

وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ ﴿٨٤﴾

٨٤. و شما در آن هنگام نظاره می‌کنید

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾

٨٥. و ما از شما به او نزدیک‌تریم؛ ولی نمی‌بینید.

فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٨٦﴾

٨٦. اگر هرگز در برابر اعمالتان جزا داده نمی‌شوید [و قیامتی نیست]،

۸۷. و اگر راست می‌گویید، چرا جانش را باز نمی‌گردانید؟
۸۸. اما اگر او در زمره مقربان باشد،
۸۹. در آرامش و گشایش و بهشت پرنعمت است؛
۹۰. و اگر در زمره سعادت‌مندان باشد،
۹۱. [به او گفته می‌شود:] «سلامت و امنیت بر تو باد، که از سعادت‌مندان هستی»؛
۹۲. اما اگر از تکذیب‌کنندگان گمراه [و در زمره تیره‌بختان] باشد،
۹۳. با آب جوشان [از او] پذیرایی می‌شود
۹۴. و به [آتش] دوزخ درمی‌آید.
۹۵. این [وعدۀ پاداش و عذاب،] یقیناً حقیقت دارد [و تردیدی در وقوع آن نیست].
۹۶. پس [ای پیامبر،] با [ذکر] نام پروردگار بزرگت [او را] تسبیح گوی.
- تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾
- فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾
- فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾
- وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾
- فَسَلَّمَ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾
- وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾
- فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾
- وَتَصْلِيَةٌ جَاجِيمٍ ﴿٩٤﴾
- إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٩٥﴾
- فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

سوره حدید

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. آنچه در آسمان‌ها و زمین است برای الله تسبیح می‌گویند؛ و او تعالی پیروزمند حکیم است.
۲. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست؛ حیات می‌بخشد و مرگ می‌دهد؛ و بر هر کاری تواناست.
۳. او ازلی و ابدی است و پیدا و ناپیدا؛ و به هر چیزی داناست.
۴. اوست که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید؛ آنگاه [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت. هر چه در زمین نفوذ می‌کند یا از آن برمی‌آید و هر چه از آسمان فرود می‌آید یا در آن صعود می‌کند، [همه را] می‌داند؛ و هر جا که باشید، همراه شماست؛ و الله به آنچه می‌کنید، بیناست.
۵. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست؛ و همه امور تنها به او بازگردانده می‌شود.
۶. [با تغییر تدریجی فصول] شب را در روز می‌کشاند و روز را در شب؛ و او به راز دل‌ها داناست.
۷. به الله و پیامبرش ایمان آورید و از اموالی که شما را جانشین [و نماینده خود در استفاده از آنها] قرار داده است انفاق کنید؛ زیرا افرادی از شما که ایمان بیاورند و انفاق کنند، پاداش بزرگی [در پیش] دارند.
۸. چرا به الله ایمان نمی‌آورید؛ حال آنکه پیامبر، شما را فرامی‌خواند که به پروردگارتان ایمان بیاورید؟ اگر باور دارید، [به یاد داشته باشید که الله در این مورد] از شما پیمان گرفته است.
۹. اوست که آیاتی روشنگر بر بنده‌اش نازل می‌کند تا شما را از تاریکی‌های [کفر و شرک] به سوی نور [ایمان] رهسپار گرداند؛ [زیرا] الله نسبت به شما دلسوز و مهربان است.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿١﴾

لَهُ وَمَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢﴾

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤﴾

لَهُ وَمَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٥﴾

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٦﴾

ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَحْلِفِينَ
فِيهِ قَالِذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا
بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٩﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ
الْفَتْحِ وَقَتْلِ أَوْلِيَّكَ أَعْظَمَ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ
بَعْدِ وَقَتْلُوا وَكَلَّا وَعَدَّ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿١٠﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ
وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَىٰ نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَانُكَمُ الْيَوْمِ جَنَّتْ نَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا انظُرُونَا
نَقْتَسِبْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا
فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ وَبَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ
مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٣﴾

يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ
أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ
جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿١٤﴾

فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
مَاؤَلَّكُمْ التَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

* أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا
نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ
فَلَسِقُونَ ﴿١٦﴾

۱۰. چرا در راه الله انفاق نمی‌کنید، حال آنکه میراث
آسمان‌ها و زمین از آن الله است؟ کسانی که پیش از فتح
[مکه] انفاق کردند و جنگیدند، [با دیگران] برابر نیستند؛
درجه آنان والاتر از کسانی است که پس از فتح، انفاق
کردند و جنگیدند؛ ولی الله به هر دو گروه، نیکوترین
[پاداش‌ها] را وعده داده است؛ و الله به آنچه انجام
می‌دهید، آگاه است.

۱۱. کیست که به الله قرضی نیکو دهد [و انفاق کند] تا الله
نیز آن را برایش چندین برابر سازد و [در آخرت] پاداشی
فاخر داشته باشد؟

۱۲. [این پاداش بزرگ، در] روزی است که مردان و زنان
مؤمن را می‌بینی که نورشان، پیش رو و در سمت
راستشان به شتاب حرکت می‌کند؛ [و به آنان خطاب
می‌شود:] «امروز بشارتِ باغ‌هایی [از بهشت] بر شما باد
که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است و جاودانه در آن
به سر خواهید برد؛ این است همان کامیابی بزرگ».

۱۳. روزی که مردان و زنان منافق به مؤمنان می‌گویند:
«منتظرمان بمانید تا پرتویی از نورتان برگیریم»؛ به آنان گفته
می‌شود: به عقب بازگردید و کسب نور کنید؛ آنگاه دیواری
میانشان قرار می‌گیرد که دری دارد؛ درون آن [که به سوی
مؤمنان است]، رو به رحمت است و بیرون آن [که به سمت
منافقان است] رو به عذاب است.

۱۴. [منافقان] به مؤمنان می‌گویند: «مگر ما [در دینداری و
عبادت] همراه شما نبودیم؟» آنان پاسخ می‌دهند: «بله،
ولی شما [با دورویی و تزویر]، خود را به فتنه انداختید [و
هلاک کردید]؛ و در انتظار [شکست مؤمنان و بازگشت به
شرک و کفر] بودید و [در باره یاری رساندن الله به پیامبر و
مؤمنان] تردید داشتید و آرزوها [ی دروغین] شما را فریب
داد تا آنکه فرمان [مرگتان از جانب] الله در حالی فرارسید
که شیطان شما را در برابر او تعالی گستاخ کرده بود».

۱۵. امروز نه از شما [منافقان] غرامت می‌پذیرند و نه از
کافران؛ جایگاهتان آتش است که [به راستی] شایسته
شماست؛ و چه بد سرانجامی است!

۱۶. آیا وقت آن فرا نرسیده است که دل‌های مؤمنان به یاد
الله و کلام حقی که نازل شده است [نرم و] فروتن گردد و
همچون کسانی نباشند که قبلاً اهل کتاب بودند و چون [از
بعثت پیامبرانشان] زمانی طولانی بر آنان گذشت،
دل‌هایشان سخت شد و بسیاری از آنان [از دینشان]
منحرف شدند؟

۱۷. آگاه باشید که الله زمین را پس از خزان و خشکی‌اش زنده می‌سازد. [ای مردم،] مسلماً ما نشانه‌ها [ی توان و تدبیر خود] را به روشنی برایتان بیان کرده‌ایم؛ باشد که ببندیشید.

۱۸. بی‌گمان، مردان و زنانی که انفاق می‌کنند و قرضی نیکو به الله می‌دهند، ثوابشان چندین برابر می‌گردد و [در آخرت،] پاداشی فاخر [و نیک] خواهند داشت.

۱۹. کسانی که به الله و پیامبرانش ایمان آوردند، راستگویان [راست‌کردار] هستند؛ و شهیدان نزد پروردگارشان به سر می‌برند و [در آخرت،] پاداش و نورشان محفوظ است؛ و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را دروغ شمردند، دوزخی‌اند.

۲۰. بدانید که زندگی دنیا، بازیچه و سرگرمی و زیور، و فخرفروشی در برابر یکدیگر و افزون‌طلبی در اموال و فرزندان است؛ [این زندگی،] همچون بارانی است که گیاهان [روییده از] آن، کشاورزان را به شگفت می‌آورد؛ سپس [این گیاه شاداب،] پژمرده شود؛ آنگاه می‌بینی که زرد می‌شود و سپس خاشاک می‌گردد؛ و در آخرت، [نصیب منافقان و کافران] عذابی شدید است؛ و [نصیب مؤمنان،] آمرزش و رضایت الهی است. [در هر حال] زندگی دنیا چیزی جز [لذت و] برخورداری فانی [و فریبنده] نیست.

۲۱. [ای مردم،] برای رسیدن به آمرزش پروردگارتان و بهشتی که پهنه آن، همچون پهنه آسمان و زمین است، از یکدیگر پیشی بگیرید. [این بهشت،] برای کسانی آماده شده است که به الله و پیامبرانش ایمان آورده‌اند. این [پاداش، ناشی از] فضل الهی است؛ آن را به هر کس که بخواهد [و شایسته بداند] عطا می‌کند که الله فضل و بخشش بی‌حد دارد.

۲۲. هیچ آسیبی در زمین و یا در وجود شما روی نخواهد داد، مگر پیش از آن که آن را پدید آوریم، در دفتر [علم الهی] رقم خورده است. به راستی که این کار، بر الله آسان است.

۲۳. [این نکته را تذکر دادیم] تا بر آنچه از دستتان می‌رود افسوس نخورید و به آنچه به دست می‌آورد ستمست نگردید که الله هیچ متکبر فخرفروشی را دوست ندارد.

۲۴. همان کسانی که بخل می‌ورزند و مردم را به بخل وامی‌دارند؛ و هر کس [از انفاق] روی بگرداند، [بداند که] الله بی‌نیاز ستوده است.

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضْعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٨﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشَّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٩﴾

أَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا ۗ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ الْعُرُورِ ﴿٢٠﴾

سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۗ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢١﴾

مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾

لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

۲۵. در حقیقت، ما پیامبران خویش را با نشانه‌های روشن فرستادیم و کتاب و میزان [تشخیص حق از باطل]، با آنان نازل کردیم تا مردم به عدالت برخیزند؛ و آهن [و سایر فلزات] را پدید آوردیم که در آن، هم نیرویی شدید وجود دارد و هم منافی برای مردم؛ [چنین کردیم] تا الله [برای بندگانش] معلوم بدارد چه کسانی بدون آنکه پروردگارشان را ببینند، [با جنگ‌افزارهای آهنین]، او و پیامبرانش را [در میدان‌های جنگ] یاری می‌کنند. بی‌تردید، الله نیرومندی شکست‌ناپذیر است.

۲۶. ما نوح و ابراهیم را [به رسالت] فرستادیم و در میان فرزندانسان [موهبت] پیامبری و کتاب مقرر داشتیم؛ برخی از آنان راه یافتند و بسیاری از آنان نافرمانی کردند.

۲۷. سپس به دنبال آنان، پیامبران دیگرمان را [مبعوث کردیم]؛ و سپس عیسی پسر مریم را فرستادیم و انجیل را به او عطا نمودیم و در دل پیروانش، رأفت و مهربانی نهادیم؛ ولی [دنیاگریزی و] رهبانیتی را که بدعت نهادند، ما بر آنان مقرر نداشتیم؛ و هر چند هدفشان جلب رضایت الهی بود، ولی حق آن را [چنان که باید] رعایت نکردند؛ از این رو، ما به افرادی از آنان که ایمان آوردند، پاداششان را عطا کردیم؛ ولی بسیاری از آنان [به بیراهه رفتند و] نافرمان بودند.

۲۸. ای مؤمنان، از الله پروا کنید و به پیامبرش [خالصانه] ایمان بیاورید تا الله از رحمت خویش، بهره‌دوچندان به شما عطا نماید و نوری برایتان پدید آورد که در پرتوی آن گام بردارید و شما را ببخشاید. به راستی که الله آمرزنده مهربان است.

۲۹. [این را بیان کردیم] تا اهل کتاب بدانند که به فضل و بخشش الهی دسترسی ندارند [و نمی‌توانند آن را به کسی اختصاص دهند یا از کسی بازدارند]؛ و اینکه تمامی برتری به دست الله است و به هر کس که بخواهد [و شایسته بداند] عطا می‌کند. بی‌گمان، الله فضل و بخشش بی‌حد دارد.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٢٦﴾

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَعَاتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٢٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَعَٰمِنُوا بِرِسُولِهِ ۚ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِن رَّحْمَتِهِ ۚ وَيَجْعَل لَّكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ ۚ وَيَغْفِر لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٨﴾

لَيْلًا يَعْلَمُ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّن فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

سورة مجادله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. الله سخن آن زن [= خوله بنت ثعلبه] را شنید که درباره شوهرش با تو صحبت می‌کرد و به الله شکایت می‌برد. الله گفتگوی شما را می‌شنود؛ چرا که الله شنوای بیناست.

۲. کسانی از شما که همسران خویش را [از لحاظ حرمت همبستری، همچون] مادر خود تلقی می‌کنند، [بدانند که] آن زنان هرگز مادرانشان نخواهند بود؛ مادرانشان فقط زنانی هستند که آنها را به دنیا آورده‌اند. آنان سخنی ناپسند و ناحق می‌گویند؛ و [اگر توبه کنند] الله بخشاینده آمرزگار است.

۳. کسانی که زنانشان را ظهار می‌کنند، سپس از آنچه گفته‌اند باز می‌گردند، باید پیش از آمیزش جنسی با هم، برده‌ای را آزاد کنند. این حکمی است که به آن [پند و] اندرز داده می‌شوید؛ و الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

۴. اگر کسی [برده‌ای را] نیابد، [باید] پیش از آمیزش جنسی، دو ماه پیاپی روزه بگیرد؛ و کسی که نمی‌تواند [روزه بگیرد، در آن صورت،] باید شصت مسکین را اطعام کند. این [کفاره،] برای آن است که به الله و رسولش ایمان بیاورید و اینها حدود [احکام] الهی است؛ و برای کافران عذاب دردناکی [در پیش] است.

۵. همانا کسانی که با الله و رسولش دشمنی می‌کنند، خوار [و ذلیل] می‌شوند؛ همان گونه که پیشینیان آنها نیز خوار [و ذلیل] شدند؛ و به راستی ما آیات روشنی نازل کردیم، و برای کافران عذابی خفت‌بار [در پیش] است.

۶. روزی که الله همه آنها را [از گور] برمی‌انگیزد، سپس آنها را از آنچه کرده‌اند باخبر می‌سازد؛ [همان اعمالی که] الله حساب آن را نگه داشته، اما آنها فراموشش کرده‌اند؛ و الله بر همه چیز، گواه [و ناظر] است.

۷. مگر ندیده‌ای که الله آنچه را که در آسمان‌ها و آنچه را که در زمین است می‌داند؟ هیچ نجوایی میان سه نفر نیست، مگر آنکه او [با علم خویش] چهارمین آنهاست؛ و نه میان پنج نفر، مگر آنکه او [با علم خویش] ششمین آنهاست؛ و نه کمتر از این [عدد] و نه بیشتر؛ مگر آنکه هر کجا باشند، او [با علم خویش] همراه آنهاست. سپس روز قیامت آنها را از آنچه کرده‌اند باخبر می‌سازد. بی‌گمان، الله به همه چیز داناست.

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِمَّنِيسَابِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌ غَفُورٌ ﴿٢﴾

وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَابِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسًا ذَلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾

فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسًا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُتِبُوا كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥﴾

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾

۸. [ای پیامبر،] مگر ندیده‌ای کسانی [= یهودیانی] را که از نجوا نهی شدند، ولی به آنچه از آن نهی شده بودند باز می‌گردند، و به [قصید] گناه و تجاوز و نافرمانی از پیامبر، با هم نجوا می‌کنند، و هنگامی که نزد تو می‌آیند، به نحوی به تو درود می‌فرستند که الله با آن [کلمات،] به تو درود و سلام نگفته است [و به جای السلام علیک، السّامُ علیک یعنی مرگ بر تو می‌گفتند]؛ و [آنها] در دل خود می‌گویند: «چرا الله ما را به [کیفر] آنچه می‌گوییم عذاب نمی‌کند؟» جهنم برایشان کافی است [که] به آن وارد می‌شوند؛ و چه بد [سرانجام و] جایگاهی است!

۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که با یکدیگر نجوا می‌کنید، به [قصید] گناه و تجاوز و نافرمانی از رسول نجوا نکنید، و به نیکی و پرهیزگاری نجوا کنید؛ و از الله بترسید، که به سوی او محشور خواهید شد.

۱۰. همانا سخن پنهانی [که موجب گناه و دشمنی می‌گردد] از سوی شیطان است تا کسانی را که ایمان آورده‌اند [با آنها گرفتار کند و در نتیجه،] اندوهگین سازد؛ و [حال آنکه او] جز به فرمان الله، نمی‌تواند هیچ ضرری به آنان برساند؛ پس مؤمنان باید بر الله توکل کنند.

۱۱. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که به شما گفته شود: «در مجالس جا باز کنید»، [جا] باز کنید [که با این کار،] الله برای شما گشایش می‌آورد؛ و هنگامی که گفته شود: «برخیزید» برخیزید. الله مقام [و درجات] کسانی از شما را که ایمان آورده‌اند و کسانی را که علم به آنان عطا شده‌است، بالا می‌برد؛ و الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

۱۲. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که می‌خواهید با رسول الله نجوا کنید، پیش از نجوایتان، صدقه‌ای [در راه الله] بدهید. این [کار،] برای شما بهتر و پاکیزه‌تر است. اما اگر چیزی نیافتید، بی‌گمان، الله آمرزندهٔ مهربان است.

۱۳. آیا [از فقر] ترسیدید که پیش از نجوایتان صدقاتی دهید؟ حال که چنین نکردید و الله از شما درگذشت، پس نماز برپا دارید و زکات بپردازید، و از الله و پیامبرش اطاعت کنید؛ و الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

۱۴. [ای پیامبر،] آیا ندیدی کسانی [= منافقان] را که با قومی دوستی کردند که الله بر آنان خشم [و غضب] کرده است؛ آنها [= منافقان] نه از شما هستند و نه از آنان [= یهود]؛ و به دروغ سوگند یاد می‌کنند [که مسلمانند]، در حالی که خود می‌دانند [که منافقند].

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْآثِمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحْيِكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصَلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَنَجَّيْتُمْ فَلَا تَتَنَجَّوْا بِالْآثِمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَتَتَجَّوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾

إِنَّمَا النَّجْوَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزَنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَأَفْسَحُوا يَفْسَحَ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُرُوا فَاَنْشُرُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَنَجَّيْتُمُ الرَّسُولَ فَفَقِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَانِكُمْ صَدَقَةٌ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرٌ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَانِكُمْ صَدَقْتُمْ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

* أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَّا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكُذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

۱۵. الله عذاب سختی برای آنها آماده کرده است؛ چرا که بی‌گمان، اعمال بدی انجام می‌دادند.

۱۶. آنها سوگندهای خود را سپر [بلا] قرار دادند و [مردم را] از راه الله بازداشتند؛ پس عذاب خفت‌باری [در پیش] دارند.

۱۷. هرگز اموال و فرزندانشان چیزی از عذاب الله را از آنها دفع نخواهد کرد. آنها اهل [آتش] دوزخند و جاودانه در آن می‌مانند.

۱۸. روزی که الله همگی آنها را برمی‌انگیزد، آنگاه آنها برای او [نیز] سوگند یاد می‌کنند، همان‌گونه که [امروز در دنیا] برای شما سوگند یاد می‌کنند و گمان می‌کنند که بر چیزی [سودمند] هستند. آگاه باشید [و بدانید] که آنها دروغگویانند.

۱۹. شیطان بر آنها چیره شده و یاد الله را از خاطرشان برده است. آنها حزب شیطان هستند؛ و آگاه باشید [و بدانید] که حزب شیطان زیانکارانند.

۲۰. بی‌گمان، کسانی که با الله و پیامبرش مخالفت [و دشمنی] می‌کنند، در زمره خوارترین [افراد]ند.

۲۱. الله مقرر داشته است که «یقیناً من و رسولانم پیروز می‌شویم». بی‌گمان، الله نیرومند شکست‌ناپذیر است.

۲۲. [ای پیامبر،] هیچ قومی را نمی‌یابی که به الله و روز قیامت ایمان داشته باشند [و در عین حال،] با کسانی که با الله و رسولش [دشمنی و] مخالفت می‌ورزند، دوستی کنند؛ اگر چه پدرانشان یا فرزندانشان یا برادرانشان یا خویشاوندانشان باشند. آنها کسانی هستند که [الله] ایمان را در [صفحه] دل‌هایشان نوشته است و به روحی از جانب خود، آنها را تقویت [و تأیید] نموده است؛ و آنها را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ جاودانه در آن می‌مانند. الله از آنها راضی است و آنها [نیز] از الله راضی‌اند. آنها حزب الله هستند. آگاه باشید! بی‌تردید، حزب الله رستگارانند.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٦﴾

لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

يَوْمَ يَبْعَهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِقُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِقُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٨﴾

أَسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَلَهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ﴿٢٠﴾

كَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَبِينَ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢١﴾

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

سوره حشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، برای الله تسبیح می‌گویند؛ و او پیروزمند حکیم است.
۲. اوست که کسانی از اهل کتاب [= بنی نضیر] را که کافر شدند، با نخستین برخورد [و گردآوری لشکر] از دیارشان [به سوی شام] بیرون راند. گمان نمی‌کردید که آنها خارج شوند، و خودشان [نیز] گمان می‌کردند که دژهای [محکم]شان آنها را از [عذاب] الله مانع می‌شود؛ اما [عذاب] الله از جایی که گمان نمی‌کردند به سراغشان آمد و در دل‌هایشان ترس و وحشت افکند، [به گونه‌ای که] خانه‌های خود را با دست خود و با دست مؤمنان ویران می‌کردند؛ پس ای صاحبان بینش، عبرت بگیرید.
۳. و اگر الله ترک وطن [و آوارگی] را بر آنان مقرر نداشته بود، یقیناً آنان را در [همین] دنیا عذاب می‌کرد و در آخرت، عذاب آتش [جهنم] برایشان است.
۴. این [آوارگی و عذاب]، به خاطر آن است که آنها با الله و پیامبرش مخالفت [و دشمنی] کردند؛ و هر کس با الله مخالفت [و دشمنی] کند، بی‌گمان، الله سخت‌کیفر است.
۵. هر درخت خرمایی که بریدید و یا آن را ایستاده بر ریشه‌اش باقی گذاشتید، به فرمان الله بود، تا [الله]، فاسقان را خوار [و رسوا] سازد.
۶. و آنچه الله از [اموال] آنها [= بنی نضیر] به پیامبرش بازگردانده [و بخشیده] است، نه اسبی برای آن [اموال] تاختید و نه شتری؛ ولی الله رسولانش را بر هر کس که بخواهد، چیره می‌گرداند؛ و الله بر همه چیز تواناست.
۷. و آنچه الله از [اموال] اهل آبادی‌ها [بدون پیکار] به پیامبرش بازگردانده [و بخشیده] است، از آن الله و رسول و خویشاوندان [او] و یتیمان و بینوایان و در راه‌ماندگان است. تا [این اموال]، در میان ثروتمندان شما دست به دست نشود؛ و آنچه که رسول الله به شما داد، بگیرید و از آنچه که شما را از آن نهی کرد دست بردارید؛ و از الله پروا کنید که الله سخت‌کیفر است.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ ﴿٢﴾

وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤﴾

مَا قَطَعْتُمْ مِّن لِّيَنَةٍ أَوْ نَرَكْتُمْوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيُخْرِجَ الْفَلْسِقِينَ ﴿٥﴾

وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أُوجِفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾

مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَىٰ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧﴾

۸. [بخشی از این اموال،] برای فقرای مهاجری است که از خانه و اموالشان بیرون رانده شدند، [همان کسانی که] فضل و رضامندی الله را می‌طلبند و الله و پیامبرش را یاری می‌کنند. آنها راستگویانند.

۹. و [نیز انصار، همان] کسانی که پیش از آنان، [در مدینه] وطن‌گزیده و ایمان آورده‌اند، افرادی را که به سویشان هجرت می‌کنند دوست دارند، و در دل‌های خود، از آنچه [به مهاجران] داده شده احساس حسادت نمی‌کنند، و آنان را بر خود مقدم می‌دارند، حتی اگر خود [سخت] نیازمند باشند؛ و کسانی که از بخل [و حرص] نفس خویش در امان بمانند [و در راه الله انفاق کنند]، آنان رستگارانند.

۱۰. و [نیز] کسانی که پس از آنها [= مهاجران و انصار] آمده‌اند، می‌گویند: «پروردگارا، ما و برادرانمان را که در ایمان بر ما پیشی گرفتند بیامرز و در دل‌هایمان نسبت به کسانی که ایمان آورده‌اند کینه‌ای قرار مده. پروردگارا، بی‌گمان، تو دلسوزِ مهربانی.»

۱۱. آیا منافقان را ندیدی که پیوسته به برادران اهل کتابشان که کفر ورزیده‌اند می‌گویند: «اگر شما را [از سرزمینتان] بیرون کنند، ما [نیز] با شما بیرون خواهیم آمد و هرگز [سخن] کسی را در مورد شما اطاعت نخواهیم کرد؛ و اگر با شما جنگ شود، البته یاری‌تان خواهیم کرد»؟ الله گواهی می‌دهد که آنها دروغگو هستند.

۱۲. اگر آنها [= یهود] [از وطنشان] اخراج شوند، اینان [= منافقان] همراه آنان بیرون نمی‌روند؛ و اگر با آنها جنگ شود، یاری‌شان نخواهند کرد؛ و اگر [هم] یاری‌شان کنند، قطعاً پشت [به میدان] کرده و فرار می‌کنند، و دیگر یاری نمی‌شوند.

۱۳. [ای مؤمنان،] شما قطعاً در دل‌های آنان بیش از الله مایهٔ هراسید؛ زیرا آنان مردمانی هستند که نمی‌فهمند.

۱۴. آنها [= یهود] هرگز دسته‌جمعی با شما نمی‌جنگند، مگر در روستاها [و دژهای] محکم یا از پشت دیوارها. جنگشان در میان خودشان سخت است. تو آنها را متحد می‌پنداری؛ در حالی که دل‌هایشان پراکنده است؛ زیرا آنها قومی هستند که نمی‌اندیشند.

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَن يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾

* أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِن أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾

لَئِن أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلِّنَنَّ الْأَدْبَرَ ثُمَّ لَا يُصَرُّونَ ﴿١٢﴾

لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهَبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِّنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾

لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُم بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾

۱۵. [داستان ابن یهودیان،] مانند [داستان] کسانی است که اندکی پیش از آنان بودند [و در واقعه بدر،] سزای کار [بد] خود را چشیدند؛ و عذاب دردناکی برایشان [در پیش] است.

۱۶. [داستان منافقان با یهودیان] همچون [داستان] شیطان است، هنگامی که به انسان گفت: «کافر شو»؛ اما هنگامی که کافر شد، [به او] گفت: «من از تو بیزارم؛ چرا که [من از الله - پروردگار جهانیان - می ترسم».

۱۷. سرانجام [کار] آنها این شد که آنها هر دو در آتش [دوزخ] خواهند بود. جاودانه در آن میمانند و این است کیفر ستمکاران.

۱۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید؛ و هر کس باید بنگرد که برای فردا چه پیش فرستاده است؛ و از الله بترسید. بی‌گمان، الله به آنچه انجام می‌دهید آگاه است.

۱۹. و مانند کسانی نباشید که الله را فراموش کردند، و الله [نیز] آنان را دچار خودفراموشی ساخت. آنها [بدکار و] نافرمانند.

۲۰. هرگز اهل جهنم و اهل بهشت یکسان نیستند؛ اهل بهشت رستگارانند.

۲۱. اگر این قرآن را بر کوهی نازل می‌کردیم، یقیناً آن را از ترس الله خاکسار [و] از هم پاشیده می‌دید؛ و این مثل‌ها را برای مردم می‌زنیم، باشد که بیندیشند.

۲۲. او الله است که معبودی [راستین] جز او نیست؛ دانای غیب و آشکار است؛ او بخشنده مهربان است.

۲۳. او الله است که معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ [اوست] فرمانروا، منزّه، بی‌عیب و نقص، تصدیق‌کننده پیامبران، مراقب [اعمال بندگانش]، قدرتمند شکست‌ناپذیر، شکوهمند و شکست‌دهنده مطلق، والامقام و شایسته عظمت. الله از چیزهایی که [برای او به عنوان] شریک می‌آورند، پاک و منزّه است.

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُوا وَيَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاؤُ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿١٩﴾

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفٰزِحُونَ ﴿٢٠﴾

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْءَانَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ وَّخَدِشًا مَّتَّصِدًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّبُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحٰنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾

۲۴. او الله است: خالق هستی، آفریدگار آن از نیستی [و] شکل‌دهنده مخلوقات؛ نام‌هایی نیک دارد. آنچه در آسمان‌ها و زمین است تسبیح او را می‌گویند، و او قدرتمند شکست‌ناپذیر [و] حکیم است.

هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِيُّ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

سورة ممتحنة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر برای جهاد در راه من و طلب رضایت من از [وطن خود] بیرون آمده‌اید، دشمن من و دشمن خودتان را دوست مگیرید که با آنها مهربانی کنید؛ و حال آنکه آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر و انکار ورزیده‌اند و پیامبر و شما را آواره کرده‌اند؛ چرا که به الله - پروردگارتان - ایمان دارید. شما پنهانی با آنها پیوند دوستی برقرار می‌کنید، در حالی که من به آنچه که پنهان می‌دارید و آنچه که آشکار می‌سازید دانانترم؛ و هر کس از شما که چنین [کاری] کند، یقیناً راه راست را گم کرده است.

۲. اگر آنها بر شما دست یابند، دشمنانتان خواهند بود و به آزارتان دست و زبان می‌کشایند و دوست دارند که شما [نیز] کافر گردید.

۳. روز قیامت، خویشاوندانتان و فرزندانان هرگز سودی به حالتان نخواهند داشت. الله در میان شما جدایی می‌اندازد و الله به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

۴. یقیناً در [زندگی] ابراهیم و کسانی که با او بودند سرمشق خوبی برایتان وجود دارد؛ آنگاه که به قوم خود گفتند: «ما از شما و از آنچه غیر از الله عبادت می‌کنید بیزاریم؛ به شما کافر شده‌ایم، و میان ما و شما دشمنی و کینه همیشگی پدید آمده است، تا وقتی که به الله یگانه ایمان آورید؛ مگر این سخن ابراهیم [که قابل پیروی نیست، آنگاه] که به پدرش [آزر] گفت: «من برای آموزش طلب می‌کنم و در برابر الله برای تو اختیار چیزی را ندارم». پروردگارا، بر تو توکل کردیم و به سوی تو روی آوردیم و بازگشت [همه] به سوی توست.

۵. پروردگارا، ما را دستخوش [فتنه] کافران قرار مده و ما را پیامر ای پروردگار ما؛ همانا تو پیرومندی حکیمی.»

۶. مسلماً در [زندگی] آنها [= ابراهیم و یارانش] سرمشق خوبی برای شماست، برای کسانی که به الله و روز قیامت امید دارند؛ و هر کس رویگردان شود [بداند که] الله بی‌نیاز ستوده است.

۷. امید است که الله میان شما و کسانی [از مشرکان] که با آنها دشمنی داشته‌اید [با اسلام آوردنشان، پیوند] دوستی [و محبت] برقرار کند؛ و الله تواناست؛ و الله آمرزنده مهربان است.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ ثَلَقْتُمْ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَدًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسْرُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١﴾

إِنْ يَتَّقُوكُمْ يُكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾

لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَّءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٤﴾

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦﴾

* عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧﴾

لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقْتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾

إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَاِمْتَحِنُوهُنَّ ۗ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِن عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَءَاثُوهنَّ مَآ أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُم أَن تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكُوفِرِ وَسَأَلُوا مَا أَنفَقْتُمْ وَلَيْسَ لَكُمْ أَنفِقُوا ذَٰلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

وَإِن فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقِبْتُمْ فَانكِحُوا الَّذِينَ ذَهَبَ أَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِءِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

يَأَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰ أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعُهُنَّ وَاسْتَعْفِرَ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

۸. الله شما را از نیکی کردن و رعایت عدالت نسبت به کسانی که در [امر] دین، با شما جنگیده‌اند و شما را از دیارتان بیرون نکرده‌اند، نهی نمی‌کند. بی‌گمان، الله عدالت‌پیشگان را دوست دارد.

۹. [او] تنها شما را از دوستی با کسانی نهی می‌کند که در [امر] دین با شما جنگیده‌اند و شما را از دیارتان بیرون کرده‌اند و بر بیرون راندن شما [به دیگران] کمک کرده‌اند؛ و هر کس با آنان دوستی کند، آنان همان ستمکارانند.

۱۰. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که زنان مؤمن مهاجر نزد شما می‌آیند، آنها را بیازمایید [تا از صحت ایمانشان آگاه گردید]؛ الله به ایمانشان داناتر است. اگر آنان را [زنانی] مؤمن یافتید، آنها را به سوی کافران بازنگردانید. نه این [زنان مؤمن] بر آنان [= کافران] حلالند، و نه آن [مردان کافر] بر این [زنان] حلالند؛ و هر چه [شوهران کافر به عنوان مهریه] خرج [این زنان] کرده‌اند، به آنها بدهید؛ و بر شما گناهی نیست که پس از آنکه مهریه‌هایشان را پرداختید [و پس از انقضای عده،] با آنان ازدواج کنید؛ و به [نگه‌داشتن پیوند زناشویی با] زنان کافر، پایبند نباشید؛ [و اگر زنان شما مرتد شدند و نزد کافران رفتند، رهایشان کنید] و آنچه را [به عنوان مهریه] خرج کرده‌اید [از کافران] مطالبه کنید؛ و [کافران نیز] آنچه را خرج کرده‌اند [از شما] مطالبه کنند. این حکم الله است که در میان شما داوری می‌کند؛ و الله دانای حکیم است.

۱۱. اگر یکی از همسران شما به سوی کافران رفت [و مهریه‌اش را از کافران طلب کردید و آنها پرداخت نکردند]، آنگاه شما [در جنگ بر آنان پیروز شدید و] از آنان غنیمت گرفتید، به کسانی که همسرانشان [به سوی کفار] رفته‌اند، همانند آنچه را که خرج کرده‌اند [از غنایم] بپردازید؛ و از الله که شما به او ایمان دارید پروا کنید.

۱۲. ای پیامبر، هنگامی که زنان مؤمن نزد تو آمدند تا با تو بیعت کنند که چیزی را با الله شریک نسازند و دزدی نکنند و مرتکب زنا نشوند و فرزندان خود را نکشند و فرزندی را به دروغ به شوهرانشان نسبت ندهند و در کارهای نیک از تو نافرمانی نکنند، با آنان بیعت کن و از الله برایشان آمرزش بخواه. بی‌گمان، الله آمرزندهٔ مهربان است.

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ
 يَيْسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَبِيسُ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ
 الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

۱۳. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، با قومی که الله بر آنان
 خشم [و غضب] گرفته است دوستی نکنید. آنها از آخرت
 نومید هستند، همان گونه که کافران، [به سبب کفر به
 رستاخیز] از [دوباره زنده شدن] گورخفتگان [در قیامت]
 نومیدند.

سوره صف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، تسبیح الله را می‌گویند؛ و او پیرومند حکیم است.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾

۲. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چرا چیزی را می‌گویید که [به آن] عمل نمی‌کنید؟

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾

۳. نزد الله سخت ناپسند [و موجب خشم] است که چیزی را بگویید که [به آن] عمل نمی‌کنید.

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾

۴. بی‌گمان، الله کسانی را که چون بنیانی آهنین، صف بسته [و] در راه او پیکار می‌کنند دوست دارد.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانْتَهُم بُيُوتًا مَرصُوعًا ﴿٤﴾

۵. و [ای پیامبر، به یاد آور] هنگامی را که موسی به قومش گفت: «ای قوم من، چرا به من آزار [و اذیت] می‌رسانید، در حالی که می‌دانید بی‌گمان، من فرستاده الله به سوی شما هستم؟» آنان چون [از حق] منحرف شدند، الله دل‌هایشان را منحرف ساخت؛ و الله قوم نافرمان را هدایت نمی‌کند.

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

۶. و [به یاد آور] هنگامی که عیسی - پسر مریم - گفت: «ای بنی‌اسرائیل، بی‌گمان، من فرستاده الله به سوی شما هستم. آنچه از تورات را که پیش از من بوده تصدیق می‌کنم و [نیز] مزده‌دهنده به رسولی هستم که بعد از من می‌آید و نامش "احمد" است». اما هنگامی که او [= احمد] با معجزه‌ها [و دلایل روشن] به سوی آنان آمد، گفتند: «این جادوی آشکاری است».

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٦﴾

۷. چه کسی ستمکارتر از آن کسی است که بر الله دروغ ببندد، در حالی که به [دین] اسلام دعوت می‌شود؟ و الله گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾

۸. آنها می‌خواهند نور الله را با دهان خود خاموش کنند؛ و [لی] الله کامل‌کننده نور خویش است؛ هر چند کافران خوششان نیاید.

يُرِيدُونَ لِيُظْفِرُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾

۹. او ذاتی است که فرستاده خود را با هدایت و دین حق فرستاد، تا آن را بر همه ادیان پیروز گرداند؛ هر چند مشرکان خوششان نیاید.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَذِلُّكُمْ عَلَىٰ تَجْرَةِٰ تُنَجِّكُمْ مِّنْ عَذَابِ ٱلْءَيْبِ ﴿١٠﴾

۱۰. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، آیا [می‌خواهید] شما را به تجارتی راهنمایی کنم که شما را از عذاب دردناک نجات دهد؟

تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

۱۱. به الله و پیامبرش ایمان بیاورید و با اموال و جان‌هایتان در راه الله جهاد کنید. اگر بدانید، این [کار] برای شما بهتر است.

يَغْفِرَ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَارُ وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّٰتِ عَدْنٍ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٢﴾

۱۲. [اگر چنین کردید،] الله [گناهانتان را می‌بخشد و شما را در باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است و در خانه‌های پاکیزه در بهشت جاویدان [جای می‌دهد]. این کامیابی بزرگی است.

وَٱخْرٰى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۖ وَبَشِيرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

۱۳. و [نعمت] دیگری که آن را دوست دارید [نیز به شما عنایت می‌فرماید که آن،] یاری از سوی الله و پیروزی نزدیک است؛ و مؤمنان را [به این پیروزی] بشارت ده.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا أَنصَارَ ٱللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَىٰ ابْنُ مَرْيَمَ لِّلْحَوَارِيِّنَ مَنْ أَنصَارِي إِلَىٰ ٱللَّهِ قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ فَمَا نَتَّ طَآئِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَكَفَرَت طَّآئِفَةٌ فَأَيَّدْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظٰلِمِينَ ﴿١٤﴾

۱۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، یاوران [دین] الله باشید؛ همان گونه که عیسی - پسر مریم- به حواریون گفت: «چه کسانی یاوران من [در دعوت] به سوی الله هستند؟» حواریون گفتند: «ما یاوران [دین] الله هستیم». سپس گروهی از بنی‌اسرائیل ایمان آوردند و گروهی کافر شدند. آنگاه ما کسانی را که ایمان آورده بودند بر دشمنانشان نیرو [و توانایی] دادیم، و سرانجام پیروز شدند.

سورة جمعه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ

الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ①

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ

آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا

مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ②

وَعَاخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ③

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ

الْعَظِيمِ ④

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ

يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ⑤

قُلْ يَتَىٰهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ رَعَمْتُمْ أَنكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ

دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⑥

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

بِالظَّالِمِينَ ⑦

قُلْ إِنْ أَلَمْتُ أَلَدِي تَفَرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مَلَكِيكُمْ ثُمَّ

تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ

تَعْمَلُونَ ⑧

يَتَىٰهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ

فَأَسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ

كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ⑨

۱. آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، تسبیح الله را می‌گویند؛ [الله] که فرمانروا، منزّه [و] پیروزمند حکیم است.

۲. و ذاتی است که از میان بی‌سوادان، پیامبری از میان خودشان برانگیخت که آیاتش را بر آنها بخواند و آنان را پاک گرداند و کتاب [= قرآن] و حکمت [= سنت] به آنان بیاموزاند؛ و به راستی که آنان پیش از این [که پیامبر به سویشان فرستاده شود]، در گمراهی آشکاری بودند.

۳. و [این پیامبر نیز] به سوی قومی دیگر از ایشان که هنوز به اینان ملحق نشده‌اند [و بعدها به دنیا خواهند آمد، مبعوث شده است]؛ و او تعالی شکست‌ناپذیر حکیم است.

۴. این فضل الله است که آن را به هر کس که بخواهد می‌بخشد؛ و الله دارای فضل عظیم است.

۵. مثل کسانی که [عمل به] تورات به آنان تکلیف شد ولی آن را [چنان که باید و شاید] رعایت نکردند، مانند خری است که کتاب‌هایی را حمل می‌کند، [اما چیزی از آن نمی‌فهمد]. چه بد است مثل گروهی که آیات الهی را تکذیب کردند! و الله گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند.

۶. بگو: «ای یهود، اگر گمان دارید که [تنها] شما دوستان الله هستید نه مردم دیگر، اگر راست می‌گویید، مرگ را آرزو کنید».

۷. ولی آنها به خاطر آنچه از پیش فرستاده‌اند، هرگز آن آرزو را نخواهند کرد؛ و الله [از حال] ستمکاران آگاه است.

۸. [ای پیامبر] بگو: «آن مرگی که از آن فرار می‌کنید، یقیناً به شما خواهد رسید؛ سپس به سوی [الله، آن] دانای غیب و آشکار بازگردانده می‌شوید؛ آنگاه شما را از آنچه انجام می‌دادید آگاه می‌سازد».

۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که برای نماز روز جمعه، اذان گفته شد، به سوی [نماز و] ذکر الله بشتابید [و درنگ نکنید]، و خرید و فروش را رها کنید. اگر بدانید، این [کاری که به شما دستور داده می‌شود] برایتان بهتر است.

۱۰. و هنگامی که نماز پایان یافت، [برای کسب رزق و روزی] در زمین پراکنده شوید و از فضلِ الله طلب کنید؛ و الله را بسیار یاد کنید تا رستگار شوید.

۱۱. [ای پیامبر، برخی از این مردم] هنگامی که تجارت یا سرگرمی‌ای ببینند، [از اطرافِ تو] به سوی آن پراکنده می‌شوند و تو را ایستاده [بر منبر] رها می‌کنند. بگو: «آنچه در نزد الله است، بهتر از سرگرمی و تجارت است؛ و الله بهترین روزی‌دهنده است».

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿۱۰﴾

وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿۱۱﴾

سوره منافقون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. هنگامی که منافقان نزد تو آیند، [سوگند می‌خورند و] می‌گویند: «ما گواهی می‌دهیم که یقیناً تو فرستاده‌ی الله هستی»؛ و الله می‌داند که بی‌گمان، تو فرستاده‌ی او هستی؛ و الله گواهی می‌دهد که منافقان یقیناً دروغگو هستند.

۲. آنها سوگندهای خود را سپر ساخته‌اند، در نتیجه [مردم را] از راه الله بازداشته‌اند. به راستی که آنان چه بد می‌کنند!

۳. این به خاطر آن است که آنها ایمان آوردند، سپس کافر شدند؛ آنگاه بر دل‌هایشان مهر نهاده شده، پس در نمی‌یابند.

۴. و هنگامی که آنها را ببینی، جسم [و ظاهر] شان [از آراستگی و وقار] تو را به شگفت آورد؛ و اگر [سخن] گویند، [به علت شیرینی و جذابیت کلامشان] به سخنانشان گوش می‌دهی. [ای پیامبر] گویی آنها [در مجلس تو] چوب‌های تکیه‌داده به دیوارند، [که هیچ چیزی نمی‌فهمند و درک نمی‌کنند، و به سبب بزدلی] هر بانگی را علیه خود می‌پندارند. آنان دشمن [حقیقی] هستند؛ پس از آنان بر حذر باش. الله آنها را بکشد! چگونه [از حق] منحرف می‌شوند؟

۵. و هنگامی که به آنها گفته شود: «بیا بید تا رسول الله برای شما آموزش بخواهد» [از روی تمسخر و استهزا] سرهایشان را تکان می‌دهند، و آنها را می‌بینی که [از سخنان تو] رویگردان می‌شوند و تکبر می‌ورزند.

۶. برای آنها یکسان است که برایشان آموزش بخواهی یا نخواهی؛ الله هرگز آنان را نمی‌بخشد. بی‌گمان، الله قوم نافرمان را هدایت نمی‌کند.

۷. آنها کسانی هستند که می‌گویند: «به کسانی که نزد رسول الله هستند [چیزی] انفاق نکنید تا [از گرد او] پراکنده شوند؛ حال آنکه گنجینه‌های آسمان‌ها و زمین، از آن الله است؛ ولی منافقان در نمی‌یابند.

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾

أَتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾

*وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خُشْبٌ مُّسْنَدَةٌ يَّحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَتَلَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ يُوَفِّكُونُ ﴿٤﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَعْفِفْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوْ أَوْ رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَعْفِرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَعْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٧﴾

۸. آنها می‌گویند: «اگر به مدینه بازگردیم، یقیناً صاحبان عزت، فرومایگان را از آنجا بیرون می‌کنند؛ در حالی که عزت، از آن الله و فرستاده او و مؤمنان است؛ ولی منافقان نمی‌دانند.

۹. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اموال و فرزندان شما را از یاد الله غافل نکنند؛ و هر کس که چنین کند، آنان زیانکارانند.

۱۰. و از آنچه به شما روزی داده‌ایم، [در راه الله] انفاق کنید، پیش از آنکه مرگ به سراغ یکی از شما آید و بگوید: «پروردگارا، ای کاش [مرگ] مرا مدت کمی به تأخیر می‌انداختی تا [در راه تو] صدقه دهم و از نیکوکاران باشم».

۱۱. و [لی] هر کس اجلس فرارسد، هرگز الله [آن را] به تأخیر نمی‌اندازد، و الله از آنچه می‌کنید آگاه است.

يَقُولُونَ لَيْنَ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩﴾

وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقْتُ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠﴾

وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

سورة تغابن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است همه تسبیح الله را می‌گویند. فرمانروایی از آن اوست و سپاس [و ستایش نیز] از آن اوست؛ و او بر همه چیز تواناست.
۲. او ذاتی است که شما را آفرید؛ [گروهی] از شما کافرنند و [گروهی] از شما مؤمن هستند؛ و الله از آنچه می‌کنید آگاه است.
۳. آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید و شما را [در رحم مادرانتان] شکل و صورت بخشید. و شکل و صورتتان را نیکو [و زیبا] گرداند، و بازگشت [همه] به سوی اوست.
۴. آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند و آنچه را که پنهان می‌دارید و آنچه را که آشکار می‌کنید [نیز] می‌داند؛ و الله از آنچه در سینه‌هاست آگاه است.
۵. آیا خبر کسانی که پیش از این کافر شدند، به شما نرسیده است؟ آنها [طعم تلخ] کیفر کار خود را چشیدند و عذاب دردناکی خواهند داشت.
۶. این [کیفر] به سبب آن است که پیامبرانشان با معجزات [و دلایل روشن] به سوی آنان آمدند، اما [آنها از روی تکبر] گفتند: «آیا بشری [مانند خودمان] می‌خواهد ما را هدایت کند؟». آنگاه کافر شدند و [از حق] روی گردانند و الله [از آنان و ایمانشان] بی‌نیاز بود؛ و الله بی‌نیاز ستوده است.
۷. کسانی که کافر شدند، گمان بردند که هرگز برانگیخته نخواهند شد. بگو: «آری؛ به پروردگرم سوگند، یقیناً [همه] برانگیخته خواهید شد؛ آنگاه از آنچه می‌کردید به شما خبر خواهند داد؛ و این [کار] بر الله آسان است.»
۸. پس به الله و پیامبرش و نوری که نازل کرده‌ایم ایمان بیاورید؛ و الله از آنچه انجام می‌دهید آگاه است.
۹. روزی که [همه] شما را [در محشر] گرد می‌آورد. آن روز، روز زیانمندی [کافران، و سودمندی مؤمنان] است؛ و هر کس به الله ایمان آورد و کارهای شایسته انجام دهد، گناهان او را می‌بخشد و او را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که جویبارها زیر [درختان] آن جاری است؛ جاودانه در آن می‌مانند. این کامیابی بزرگ است.

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوْرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾

رَعِمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾

فَقَامُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

۱۰. و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، آنان اهل آتش [دوزخ]ند [و] جاودانه در آن می‌مانند؛ و چه بد [سرانجام و] جایگاهی است!

۱۱. هیچ مصیبتی [به انسان] نمی‌رسد، مگر به حکم [و] قضا و قدر [الله]؛ و هر کس به الله ایمان آورد، [الله] قلبش را هدایت می‌کند؛ و الله به همه چیز داناست.

۱۲. از الله اطاعت کنید و رسول را [نیز] اطاعت کنید. اگر [از اطاعت] روی بگردانید، [بدانید که گناه این رویگردانی بر خودتان است و] فرستاده ما وظیفه‌ای جز ابلاغ آشکار ندارد.

۱۳. الله است که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس مؤمنان باید بر الله توکل کنند.

۱۴. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به راستی که [بعضی] از همسرانتان و فرزندانان دشمنان شما هستند؛ [چون شما را از یاد الله و جهاد بازمی‌دارند]؛ پس از آنها بر حذر باشید؛ و اگر عفو کنید و [از لغزشهایشان] چشم‌پوشید و بخشید، بی‌گمان، الله آمرزندهٔ مهربان است.

۱۵. اموال و فرزندانان فقط وسیلهٔ آزمایش [شما] هستند؛ و الله است که پاداش بزرگ نزد اوست.

۱۶. تا آنجا که می‌توانید، از الله پروا کنید و [حق را] بشنوید و فرمان برید و مالی برای [مصلحت] خودتان [در راه الله] انفاق کنید؛ و کسانی که از بخل و حرص نفس‌خویش در امان بمانند، آنانند که رستگارند.

۱۷. اگر به الله قرض نیکو دهید، آن را برای شما چندین برابر می‌کند و شما را می‌آمرد؛ و الله قدرشناسِ بردبار است.

۱۸. [او] دانای پنهان و آشکار [و] پیرومندِ حکیم است.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٠﴾

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ
يَهْدِ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَى
رَسُولِنَا الْمَبْعُوثُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾

يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا إِذْ مِنْ أَرْوَاحِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا
لَكُمْ فَأَحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعَفَوْا وَنَصَفَحُوا وَتَغَفَرُوا فَإِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿١٥﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَضَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَاطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا
لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُقْلِحُونَ ﴿١٦﴾

إِن تَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ
لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧﴾

عَلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

سوره طلاق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ای پیامبر، هرگاه خواستید زنان را طلاق دهید، آنها را در زمان [آغاز] عده طلاق دهید [یعنی پس از پاک شدن از حیض و پیش از آمیزش]، و حساب عده را نگه دارید، و از الله که پروردگار شماست پروا کنید. نه شما آنها را [تا پایان عده] از خانه‌هایشان بیرون کنید و نه آنها بیرون روند؛ مگر آنکه کار زشت آشکاری [مانند زنا] مرتکب شوند؛ و این حدود [احکام] الله است؛ و هر کس از حدود الله تجاوز کند، مسلماً به خود ستم کرده است. تو نمی‌دانی، شاید الله پس از آن، وضع تازه‌ای فراهم آورد [و رغبتی در دل زوجین بیندازد که به صلح و آشتی منجر شود].

۲. و هنگامی که [انها را طلاق دادید و] عده‌شان به سر رسید، آنان را به طرز شایسته‌ای نگه دارید یا به طرز شایسته‌ای از آنها جدا شوید؛ و دو مرد عادل از خودتان را گواه بگیرید و شهادت را برای الله برپا دارید. این [حکمی است] که هر کس به الله و روز قیامت ایمان دارد، به آن پند و اندرز داده می‌شود؛ و هر کس که از الله بترسد، راه نجاتی برای او قرار می‌دهد

۳. و او را از جایی که گمان ندارد، روزی می‌دهد؛ و هر کس بر الله توکل کند، او تعالی برایش کافی است. بی‌گمان، الله فرمان خود را به انجام می‌رساند. مسلماً الله برای هر چیزی اندازه‌ای قرار داده است.

۴. و کسانی از زنان که [به سبب سن زیاد و ...] از عادت ماهانه مایوس شده‌اند، اگر [در چگونگی عده آنان] شک کردید، عده آنان سه ماه است، و زنانی که عادت ماهانه ندیده‌اند [نیز عده‌شان سه ماه است]. و عده زنان باردار این است که وضع حمل کنند؛ و هر کس از الله بترسد، [الله] کارش را برایش آسان می‌سازد.

۵. این، فرمان الله است که بر شما نازل کرده است؛ و هر کس از الله پروا کند، الله گناهانش را از او می‌زداید [و می‌بخشد] و پاداش او را بزرگ می‌گرداند.

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَدْحَةٍ مَبِينَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾

فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ﴿٢﴾

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ وَإِنَّ اللَّهَ بَلِغٌ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾

وَاللَّيِّ يَبْسَنَ مِنَ الْمَحِيضِ مَن نِّسَائِكُمْ إِنْ أَرَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّيِّ لَمْ يَحِضْنَ وَأُولَئِكَ الْأَحْمَالُ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿٤﴾

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ﴿٥﴾

۶. آنان [= زنان مطلقه] را در حد توان خود، هر جا که خودتان سکونت دارید [و در توانایی شماست] سکونت دهید، و به آنها زیان نرسانید تا [عرصه را] بر آنان تنگ کنید [و پیش از پایان عده، به ترک منزل مجبور شوند]؛ و اگر باردار هستند، نفقه آنها را بدهید تا وضع حمل کنند. اگر [فرزندتان را] برای شما شیر می‌دهند، مزدشان را بپردازید و [این کار را] به نیکی و با مشورت یکدیگر انجام دهید؛ و اگر به توافق نرسیدید، زن دیگری [به درخواست شوهر،] او را شیر دهد.

۷. کسانی که دارا [و ثروتمند] هستند، باید از دارایی [و ثروت] خود [بر زن مطلقه و فرزندش] خرج کنند، و کسی که تنگدست است، باید از آنچه که الله به او داده [و در توانش است] خرج کند. الله هیچ کس را جز به آن اندازه که به او [توان] داده است مکلف نمی‌کند. الله به زودی بعد از سختی [و تنگدستی]، آسانی [و گشایش] قرار می‌دهد.

۸. چه بسیار [اهالی] شهرها که از فرمان پروردگارشان و [فرمان] پیامبرانش سرپیچی کردند؛ ما به شدت از آنها حساب کشیدیم و آنها را به عذابی سخت [و سهمناک] عذاب کردیم.

۹. پس آنان کیفر کار خود را چشیدند، و سرانجام کارشان زیان بود.

۱۰. الله عذاب سختی برایشان مهیا کرده است؛ پس ای خردمندانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید. همانا الله ذکر [= قرآن] را به سوی شما نازل کرده است.

۱۱. [و نیز] پیامبری [فرستاده] که آیات روشن الله را بر شما می‌خواند، تا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آورد؛ و هر کس به الله ایمان آورد و کار شایسته انجام دهد، [الله] او را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ جاودانه در آن می‌مانند. به راستی الله رزق و روزی‌اش را نیکو گردانیده است.

۱۲. الله است که هفت آسمان را آفرید و از زمین [نیز] همانند آنها را [آفرید]؛ و فرمان [الله] پیوسته در میان آنها نازل می‌شود، تا بدانید که الله بر همه چیز تواناست، و اینکه علم الله بر همه چیز احاطه دارد.

أَسْكُنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمْلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأُتْمِرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَإِن تَعَاَسَرْتُمْ فَسَرِّضُوا لَهُنَّ ۗ أُخْرَىٰ ﴿٦﴾

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ ۗ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ ۗ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَبْنَاهَا عَذَابًا نُكْرًا ﴿٨﴾

فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عِقَبُهُ أَمْرَهَا حُسْرًا ﴿٩﴾

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۗ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۗ قَدْ أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾

رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۗ قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ﴿١١﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٢﴾

سوره تحریم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ای پیامبر، چرا چیزی را که الله بر تو حلال کرده است، به خاطر راضی کردن همسرانت [بر خود] حرام می‌کنی؟ و [بدان که در همه حال،] الله آمرزندهٔ مهربان است.

۲. به راستی که الله شکستن سوگندهایتان را [با دادن کفاره] بر شما روا داشته است؛ و الله دوستدار [و کارساز] شماست و او دانای حکیم است.

۳. و [به یاد آور] آنگاه که پیامبر با یکی از همسرانش رازی را در میان نهاد، و [آن همسر] آن راز را [به همسر دیگر] خبر داد و الله او [= پیامبر] را از آن [افشای راز] آگاه کرد، [پیامبر] قسمتی از آن [رازگویی] را [برای همسر رازگویی] بازگو کرد و از [بازگویی] قسمتی [دیگر] خودداری نمود؛ هنگامی که [پیامبر] او را از آن [چه که ذکر کرده بود] باخبر ساخت، [آن زن] گفت: «چه کسی تو را از این امر باخبر کرده است؟» [پیامبر] گفت: «[الله] دانای آگاه مرا باخبر ساخته است».

۴. [شما ای دو همسر پیامبر،] اگر به درگاه الله توبه کنید [به سود شماست]؛ بی‌گمان، دل‌هایتان [از حفظ سرّ که پیغمبر دوست می‌داشت] منحرف گشته است، و اگر شما دو نفر علیه او همدست [و متفق] شوید، [بدانید] که الله دوست و یاور اوست و [نیز] جبرئیل و مردمان شایسته - از مؤمنان و فرشتگان - [نیز] بعد از آن، پشتیبان [و مددکار او] هستند.

۵. چه بسا اگر شما را طلاق دهد، پروردگارش همسرانی اعم از بیوه و دوشیزه بهتر از شما برایش جایگزین کند [که] زنانی مسلمان، مؤمن، فرمانبردار، توبه‌کار، عبادتگر [و] روزه‌دار باشند.

۶. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، خود و خانواده‌تان را از آتشی که هیزم آن مردم و سنگ‌هاست نگه دارید؛ [آتشی که] فرشتگانِ خشن و سختگیر بر آن، [گمارده شده‌اند] که هرگز از الله در [مورد] آنچه به آنان فرمان داده، نافرمانی نمی‌کنند، و هر چه فرمان می‌یابند انجام می‌دهند.

۷. [و در روز قیامت به کافران گفته می‌شود:] ای کسانی که کافر شده‌اید، امروز عذرخواهی نکنید. فقط در برابر آنچه [در دنیا] می‌کردید جزا داده می‌شوید.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبَتَّغِي مَرْصَاتٍ أَرْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١﴾

قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾

وَإِذْ أَسْرَأَ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَرْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضُهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَأَنِي الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيْلُ وَصَلِحَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةَ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ﴿٤﴾

عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَنَّ أَنْ يُبْدِلَهُ أَرْوَاجًا خَيْرًا مِّنْكَنَّ مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَنَاتٍ تَتَّبِعْتِ عِبَادَاتٍ سَدَّحْتِ تَبَّتْ وَأَبْكَارًا ﴿٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

۸. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به سوی الله توبه کنید؛ توبه‌ای خالصانه. امید است پروردگارتان گناهانتان را از شما بزداید و شما را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ [در] روزی که الله، پیامبر و کسانی را که همراه او ایمان آورده‌اند، خوار نمی‌کند. نورشان پیشاپیش آنان و سمت راستشان [بر روی صراط] در حرکت است؛ می‌گویند: «پروردگارا، نور ما را به تمام [و کمال] برسان [که وارد بهشت شویم] و ما را بیامرز. بی‌گمان، تو بر هر چیز توانایی.»

۹. ای پیامبر، با کافران و منافقان جهاد کن و بر آنها سخت بگیر، و جایگاهشان جهنم است؛ و چه بد جایگاهی است!

۱۰. الله برای کسانی که کافر شده‌اند، همسر نوح و همسر لوط را مثل زده است که آن دو در نکاح دو تن از بندگان صالح ما بودند؛ و به آن دو خیانت کردند، و [آن دو بنده صالح] نتوانستند چیزی از [عذاب] الله را از آن دو [زن] دفع کنند؛ و [به آنها] گفته شد: «همراه واردشوندگان به آتش [جهنم، شما نیز] وارد شوید».

۱۱. الله برای کسانی که ایمان آورده‌اند، همسر فرعون [= آسیه] را مثل زده است؛ هنگامی که گفت: «پروردگارا، نزد خود در بهشت خانه‌ای برایم بساز و مرا از فرعون و کردارش نجات بده، و مرا از قوم ستمگر رهایی بخش».

۱۲. و [نیز] مریم - دختر عمران - را [مثل زده است] که شرمگاه خویش را [پاک] نگه داشت؛ و ما از روح [ی] از جانب [خود در آن دمیدیم و [او] کلمات پروردگارش و کتاب‌های او را تصدیق کرد و از فرمانبرداران بود.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَآغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَهُمْ جَهَنَّمُ وَيَسَّ الْمَصِيرُ ﴿٩﴾

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحِينَ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا مِنَ الْقَنُوتِينَ ﴿١٢﴾

سوره ملك

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. پربركت [و بزرگوار] است کسی که فرمانروایی جهان هستی به دست اوست، و او بر همه چیز تواناست.
۲. [همان] ذاتی که مرگ و زندگی را آفرید، تا شما را بیازماید که کدام یک از شما نیکوکارتر است؛ و او پیروزمندِ بخشنده است.
۳. آن ذاتی که هفت آسمان را بر فراز یکدیگر آفرید. در آفرینش [الله] رحمان هیچ بی‌نظمی و خللی نمی‌بینی. بار دیگر نگاه کن؛ آیا هیچ شکاف [و نقصی] می‌بینی؟
۴. بار دیگر [به عالم هستی] نگاه کن؛ [خلل و نقصی نخواهی دید و] چشمت در حالی که خسته و ناتوان است به سوی تو بازمی‌گردد.
۵. و به راستی ما آسمان دنیا را با چراغها آراستیم و آنها را برای راندن شیاطین قرار دادیم، و عذاب [آتش] سوزان را برایشان آماده ساختیم.
۶. و برای کسانی که به پروردگارشان کافر شدند، عذاب جهنم است؛ و چه بد جایگاهی است!
۷. هنگامی که در آن انداخته شوند، نعره‌ای [وحشتناک] از آن می‌شنوند، در حالی که می‌جوشند.
۸. از شدت خشم، نزدیک است [جهنم] پاره‌پاره شود. هر گاه گروهی در آن انداخته می‌شوند، نگهبانانش از آنان می‌پرسند: «آیا بیم‌دهنده‌ای به سراغتان نیامد؟»
۹. می‌گویند: «بله؛ بیم‌دهنده به سوی ما آمد، اما ما او را تکذیب کردیم و گفتیم: «هرگز الله چیزی نازل نکرده است. شما جز در گمراهی بزرگ نیستید.»
۱۰. و [باز] می‌گویند: «اگر ما می‌شنیدیم یا عقلمان را به کار می‌بردیم، در [زمره] دوزخیان نبودیم.»
۱۱. اینجاست که به گناه خود اعتراف می‌کنند. پس دوری [از رحمت الله] بهره دوزخیان باد!

تَبَرَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيُبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ ﴿٢﴾

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفْطُورٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ﴿٣﴾

ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِمًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ﴿٥﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَيَبُئْسُ الْمَصِيرُ ﴿٦﴾

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ﴿٧﴾

تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾

قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١٠﴾

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحِقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١١﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

۱۲. بی‌گمان، کسانی که در نهان از پروردگارشان می‌ترسند، آمرزش و پاداش بزرگی دارند.

وَأَسْرُوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿١٣﴾

۱۳. [خواه] گفتار خود را پنهان دارید یا آن را آشکار سازید، [به هر حال]، او به آنچه در دلهاست آگاه است.

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٤﴾

۱۴. آیا کسی که [همه موجودات را] آفریده است، [حال بندگان را] نمی‌داند؟ در حالی که او باریک‌بین و آگاه است.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا
وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٥﴾

۱۵. او ذاتی است که زمین را برای شما رام [و هموار] گردانید، پس در گوشه و کنار آن راه بروید و از روزی او بخورید؛ و بازگشت [همه] به سوی اوست.

ءَأَمِنْتُمْ مَن فِي السَّمَاءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ
تَمُورٌ ﴿١٦﴾

۱۶. آیا خود را از [عذاب] ذاتی که در آسمان است، در امان می‌دانید، که [فرمان دهد] زمین شما را فرو برد و ناگهان به لرزش درآید؟

أَمْ أَمِنْتُمْ مَن فِي السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا
فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرٌ ﴿١٧﴾

۱۷. یا خود را از ذاتی که در آسمان است در امان می‌دانید، که طوفان شن بر شما فرستد؟ آنگاه به زودی خواهید دانست که هشدار من چگونه است!

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾

۱۸. همانا کسانی که پیش از آنان بودند [نیز دعوت پیامبران را] تکذیب کردند؛ پس [بنگر که] عقوبت من چگونه بود!

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَيْتَ وَيَقْبِضْنَ مَا
يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾

۱۹. آیا به پرندگانی که بر فراز سرشان است نگاه نکردند که [گاهی] بال‌هایشان را می‌گشایند و [گاهی] فرومی‌بندند؟ جز [الله] رحمان [کسی] آنها را [بر فراز آسمان] نگاه نمی‌دارد؛ بی‌گمان او به همه چیز بیناست.

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنصُرُكُم مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ
إِنَّ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ﴿٢٠﴾

۲۰. آیا این کسی که لشکر شماست، می‌تواند شما را در برابر الله یاری دهد؟ کافران جز در فریب [و غرورشان] نیستند.

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ وَبَلَّ لَحْيُوا فِي
عُتُوِّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾

۲۱. یا آن ذاتی که شما را روزی می‌دهد، اگر روزی‌اش را بازدارد، [چه کسی می‌تواند نیاز شما را تأمین کند؟] ولی آنها در سرکشی و فرار از حقیقت، لجاجت می‌ورزند.

أَمَّنْ يَمِثُي مَثَبًا عَلَىٰ وَجْهِهِ أهدىٰ أَمَّنْ يَمِثُي سَوِيًّا
عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾

۲۲. آیا کسی که به رو افتاده [و نگوینار] حرکت می‌کند، به هدایت نزدیک‌تر است، یا کسی که راست و استوار بر راه راست گام برمی‌دارد؟

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾

۲۳. بگو: «او ذاتی است که شما را آفرید و گوش و چشمان و دل برایتان قرار داد؛ [اما شما] اندکی سپاسگزاری می‌کنید».

۲۴. بگو: «او ذاتی است که شما را در زمین پراکند، و به سوی او محشور می‌شوید».

۲۵. و می‌گویند: «اگر راست می‌گویند، این وعده [قیامت] چه زمانی است؟»

۲۶. بگو: «علم [قیامت] تنها نزد الله است و من فقط بیم‌دهنده‌ای آشکارم».

۲۷. هنگامی که آن [وعده و عذاب الهی] را از نزدیک ببینند، چهره کسانی که کافر شدند، سیاه و اندوهگین می‌گردد و [به آنان] گفته می‌شود: «این همان چیزی است که درخواست می‌کردید».

۲۸. [ای پیامبر،] بگو: «به من خبر دهید، اگر الله مرا و کسانی را که با من هستند، نابود کند یا بر ما رحمت آورد، کیست که کافران را از عذاب دردناک پناه دهد؟»

۲۹. بگو: «او [الله] رحمان است؛ به او ایمان آورده‌ایم و بر او توکل کرده‌ایم؛ [ای کافران،] به زودی خواهید دانست که چه کسی در گمراهی آشکار است».

۳۰. [ای پیامبر،] بگو: «به من خبر دهید اگر آب [آشامیدنی] شما [در زمین] فرو رود، چه کسی می‌تواند آب روان [و گوارا] برایتان بیاورد؟»

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾

قُلْ إِنَّمَا أَلْهَمْتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيَّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن أَهْلَكَنِی اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِیرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ ءَامَنَّا بِهِ ء وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَّعِينٍ ﴿٣٠﴾

سوره قلم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾
- نَمَّا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾
- وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾
- وَإِنَّكَ لَعَلَّ خُلِقْتَ عَظِيمٍ ﴿٤﴾
- فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾
- بِأَيِّكُمْ الْمَفْتُونُ ﴿٦﴾
- إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾
- فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾
- وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾
- وَلَا تُطِعِ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾
- هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾
- مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾
- عُنُقٍ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾
- أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾
- إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأُولِينَ ﴿١٥﴾
١. نون. سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند،
٢. که تو [ای پیامبر،] به نعمت [و فضل] پروردگارت، دیوانه نیستی،
٣. و پاداشی بی‌پایان برای تو [درپیش] است؛
٤. و یقیناً تو اخلاق بسیار نیکو و والایی داری.
٥. به زودی خواهی دید و آنها [نیز] خواهند دید
٦. که کدام یک از شما دیوانه است.
٧. پروردگارت بهتر می‌داند چه کسی از راه او گمراه گشته، و او به هدایت‌یافتگان [نیز] داناتر است.
٨. پس از تکذیب‌کنندگان اطاعت مکن.
٩. آنها دوست دارند [و می‌خواهند] که نرمی [و مدارا] کنی، تا آنان [نیز] نرمی [و مدارا] کنند.
١٠. و از هر فرومایه‌ای که بسیار سوگند [دروغ] یاد می‌کند، اطاعت مکن.
١١. [همان کسی که] بسیار عیب‌جوست و به سخن‌چینی آمد و شد می‌کند.
١٢. و بسیار مانع کار خیر، و متجاوز و گناهکار است.
١٣. به علاوه، خشن و بی‌تبار و بدنام است.
١٤. به خاطر آن که صاحب مال و فرزندان بسیار است.
١٥. هنگامی که آیات ما بر او خوانده می‌شود، می‌گوید: «[اینها] افسانه‌های [خیالی] گذشتگان است.»

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرطوم ﴿١٦﴾

۱۶. به زودی داغ [ننگ و رسوایی] بر بینی او می‌نهمیم.

إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا
لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾

۱۷. ما آنها را آزمایش کردیم، همان‌گونه که صاحبان باغ را آزمودیم؛ هنگامی که سوگند یاد کردند که صبحگاهان [که مستمندان نباشند]، میوه‌های باغ را بچینند.

وَلَا يَسْتَنْوَنَ ﴿١٨﴾

۱۸. و [لی] «ان شاء الله» نگفتند.

فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿١٩﴾

۱۹. عذابی [فراگیر] از سوی پروردگارت بر [باغ] آنها فرود آمد، در حالی که همه در خواب بودند.

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾

۲۰. و آن باغ [سبز و خرم، پس از آتش‌سوزی] همچون شب سیاه شد.

فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾

۲۱. آنگاه صبحگاهان یکدیگر را ندا دادند

أَنِ اعْدُوا عَلَيَّ حَرْثِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾

۲۲. که اگر می‌خواهید میوه بچینید، به سوی کشتزار [و باغ] خویش بروید.

فَآنظَرُوا وَهَمَّ يَتَخَفَتُونَ ﴿٢٣﴾

۲۳. آنگاه [به سوی کشتزار] حرکت کردند، در حالی که آهسته با هم می‌گفتند:

أَن لَّا يَدْخُلَتْهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿٢٤﴾

۲۴. «[مراقب باشید] که امروز هیچ [نیازمند و] بینوایی در آن [باغ] وارد نشود!»

وَعَدُوا عَلَىٰ حَرْدٍ قَدِيرِينَ ﴿٢٥﴾

۲۵. و صبحگاهان با تصمیم جدی بر جلوگیری [از ورود مستمندان، به سمت باغ] بیرون شدند.

فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَصَّٰلُونَ ﴿٢٦﴾

۲۶. اما هنگامی که آن [باغ] را دیدند، گفتند: «یقیناً ما [اشتباه آمده‌ایم و] راه را گم کرده‌ایم؛

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾

۲۷. [نه؛] بلکه ما [از حاصل آن] بی‌بهره و محروم هستیم.»

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾

۲۸. بهترین [و خردمندترین] آنان گفت: «آیا به شما نگفتم چرا [شکر و] تسبیح [الله را] نمی‌گویید؟»

قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾

۲۹. گفتند: «پروردگار ما پاک و منزّه است؛ مسلماً ما ستمکار بودیم.»

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ﴿٣٠﴾

۳۰. آنگاه ملامت‌کنان به یکدیگر روی آوردند

قَالُوا يٰوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظٰلِمِينَ ﴿٣١﴾

۳۱. [و] گفتند: «وای بر ما که طغیانگر [و سرکش] بودیم!

۳۲. امیدواریم که پروردگاران [ما را ببخشند و] در عوض، چیزی بهتر از آن [باغ] به ما دهد؛ [چرا که] بی‌گمان، ما به سوی پروردگار خود روی آورده‌ایم».

۳۳. عذاب [الله در دنیا] اینچنین است؛ و اگر می‌دانستند، عذاب آخرت مسلماً بزرگ‌تر [و بیشتر] است.

۳۴. به راستی برای پرهیزگاران نزد پروردگارشان باغ‌های پر نعمت است.

۳۵. آیا ما مسلمانان را همچون مجرمان [و گناهکاران] قرار می‌دهیم؟

۳۶. شما را چه شده است؟ چگونه داوری می‌کنید؟

۳۷. آیا شما کتابی [آسمانی] دارید که در آن [می‌خوانید و] فرامی‌گیرید؟

۳۸. و [آیا] آنچه را انتخاب می‌کنید، در آن [کتاب] برای شما [نوشته شده] است؟

۳۹. یا اینکه بر [عهده] ما عهد و پیمان استواری تا روز قیامت دارید که هر چه را حکم کنید، [حق] برای شما باشد؟

۴۰. [ای پیامبر]، از آنها بپرس کدامیک از آنان در برابر این [ادعاها] متعهد است؟

۴۱. و یا اینکه [معبودان و] شریکانی دارند؟ اگر راست می‌گویند، باید شریکان [و معبودان] خویش را بیاورند.

۴۲. روزی که [الله متعال برای داوری میان خلائق بیاید]، ساق [او تعالی که هیچ چیز مانند آن نیست] آشکار می‌گردد و [مردم] به سجده فراخوانده می‌شوند؛ ولی [کافران و منافقان] نمی‌توانند [سجده کنند].

۴۳. [در حالی که] دیدگانشان [از ترس و ندامت] فرو افتاده و ذلت و خواری وجودشان را فراگرفته است؛ و یقیناً پیش از این [در دنیا] در حالی که تندرست بودند، به سجده فراخوانده می‌شدند.

۴۴. [ای پیامبر]، مرا با آن کسی که این سخن [= قرآن] را تکذیب می‌کند واگذار. ما آنان را اندک‌اندک [و] به گونه‌ای که درنیابند [و از جایی که متوجه نگردند]، به سوی عذاب خواهیم کشاند.

عَسَى رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا حَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾

كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَالْعَذَابُ الْآخِرَةُ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿٣٤﴾

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾

أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾

أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَلِغْتُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾

سَأَلْتُمُ أَنَّهُمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٤١﴾

يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

خَشَعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ ﴿٤٣﴾

فَدَرَنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾

وَأْمَلِي لَهُمْ إِنْ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾

٤٥. و به آنها مهلت می‌دهم. بی‌گمان، مکر [و تدبیر] من استوار [و محکم] است.

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِّن مَّعْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ﴿٤٦﴾

٤٦. [ای پیامبر،] مگر تو از آنان مزدی درخواست می‌کنی که [از ادای آن در رنجند و] برایشان سنگین است؟

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٤٧﴾

٤٧. یا [اسرار] غیب نزد آنهاست و آنان [آنچه را می‌گویند از روی آن] می‌نویسند.

فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾

٤٨. [ای پیامبر،] در برابر فرمان [و حکم] پروردگارت صبر کن، و مانند صاحب ماهی [= یونس] مباش که با دلی سرشار از خشم و اندوه، [الله را] ندا داد.

لَوْلَا أَن تَدَارَكُهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَكُنَّ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾

٤٩. اگر نعمت [و رحمتی] از سوی پروردگارش به یاری او نیامده بود، یقیناً در حالی که نکوهیده بود، [از شکم ماهی،] به صحرای خشکیده بیرون افکنده می‌شد.

فَأَجْتَبَاهُ رَبُّهُ وَفَجَعَلَهُ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾

٥٠. آنگاه پروردگارش او را برگزید و از صالحان قرار داد.

وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾

٥١. و [ای پیامبر،] نزدیک است کسانی که کافر شدند، هنگامی که آیات قرآن را می‌شنوند، تو را چشم‌زخم زنند؛ و [به خاطر خشم و حسدشان] می‌گویند: «قطعاً او دیوانه است»؛

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

٥٢. در حالی که این [قرآن] جز پندی برای جهانیان نیست.

سوره حاقه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [روز] واقع شدنی [رستاخیز] الْحَاقَّةُ ①
۲. آن واقع شدنی چیست؟ مَا الْحَاقَّةُ ②
۳. و تو چه دانی آن واقع شدنی چیست [و چگونه است]؟ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ ③
۴. [قوم] ثمود و [قوم] عاد، [قیامت] درهم کوبنده را تکذیب کردند. كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ④
۵. و اما [قوم] ثمود، به بانگ سهمگین هلاک شدند. فَأَمَّا ثَمُودُ فَأَهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ⑤
۶. و اما [قوم] عاد، با تندبادی سرکش و سرد به هلاکت رسیدند. وَأَمَّا عَادٌ فَأَهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ⑥
۷. [الله] هفت شب و هشت روز پیاپی آن [عذاب] را بر آنها مسلط نمود؛ پس [اگر آنجا بودی، آن] قوم را [در اثر آن] تندباد، مانند تنه‌های پوسیده و توخالی درختان خرما، بر زمین افتاده [و هلاک شده] می‌دیدى. سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُعْجَازٌ مُخْلِ حَاوِيَةٍ ⑦
۸. آیا کسی از آنها را می‌بینی که باقی مانده باشد؟ فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِّنْ بَاقِيَةٍ ⑧
۹. و فرعون و کسانی که پیش از او بودند و [مردم] شهرهای ویران شده [= قوم لوط]، مرتکب گناهان [بزرگ] شدند. وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْحَاطِئَةِ ⑨
۱۰. آنها از [فرمان] فرستاده پروردگارشان سرپیچی کردند، آنگاه [الله] آنان را به عذاب بی‌نهایت سختی گرفتار کرد. فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّابِيَةً ⑩
۱۱. هنگامی که آب طغیان کرد، ما شما را در کشتی سوار کردیم، إِنَّا لَمَّا طَعَا الْمَاءُ حَمَلَتِكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ⑪
۱۲. تا پندی برای شما قرار دهیم و گوش‌های شنوا آن را بشنوند و به یاد بسپارند. لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكَرَةً وَتَعِيَهَا أذُنٌ وَعَيْتٌ ⑫
۱۳. آنگاه که یک بار در صور دمیده شود، فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْحَةٌ وَاحِدَةٌ ⑬
۱۴. و زمین و کوه‌ها از جا کنده شده و یکباره درهم کوبیده [و متلاشی] شوند. وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ⑭

فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾

۱۵. در آن روز، واقعه [عظیم] قیامت به وقوع می‌پیوندد

وَأَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٦﴾

۱۶. و آسمان شکافته می‌شود و در آن روز، سست می‌گردد [و فرو می‌ریزد].

وَالْمَلَكُ عَلَىٰ أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ ﴿١٧﴾

۱۷. و فرشتگان بر کناره‌های آن [= آسمان] قرار می‌گیرند؛ و آن روز، هشت [فرشته] عرش پروردگارت را بر سر خود حمل می‌کنند.

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَىٰ مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾

۱۸. در آن روز، شما [همگی برای حسابرسی، به پیشگاه الله] عرضه می‌شوید و هیچ چیز از [کارهای] شما پنهان نخواهد ماند.

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَبِئْمِينِهِ فَيَقُولُ هَٰؤُلَاءِ أَقْرَبُوا كِتَابِيَّةً ﴿١٩﴾

۱۹. اما کسی که نامه [اعمالش] را به دست راستش دهند، می‌گوید: «بیاپید نامه [اعمال] مرا بخوانید.

إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلْكٌ حِسَابِيَّةً ﴿٢٠﴾

۲۰. من یقین داشتم که با حساب [اعمال] خود مواجه خواهم شد».

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٢١﴾

۲۱. پس او در یک زندگی پسندیده [و رضایت‌بخش] خواهد بود؛

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾

۲۲. در بهشتی برین

فُطْرُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾

۲۳. که میوه‌هایش [برای چیدن] در دسترس است.

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾

۲۴. [و به آنها گفته می‌شود: «به [پاداش] آنچه در ایام گذشته پیش فرستاده‌اید، بخورید و بیاشامید؛ گوارایتان باد».

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يُبَلِّغُنِي لَمْ أُوتِ كِتَابِيَّةً ﴿٢٥﴾

۲۵. و اما کسی که نامه [اعمالش] را به دست چپش دهند، می‌گوید: «ای کاش هرگز نامه [ی اعمالم] را به من نمی‌دادند،

وَلَمْ أُدْرِمَا حِسَابِيَّةً ﴿٢٦﴾

۲۶. و نمی‌دانستم حسابم چیست!

يَلْبِغُنِيهَا كَانَتْ الْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾

۲۷. ای کاش [با مرگ،] همه چیز تمام می‌شد [و پایان کار بود]!

مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيَّةٌ ﴿٢٨﴾

۲۸. مال و دارایی‌ام مرا بی‌نیاز نکرد [و سودی نبخشید].

هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيَّةٌ ﴿٢٩﴾

۲۹. قدرت و فرمانروایی‌ام [نیز] از [دست] من رفت [و به کلی نابود شد]».

۳۰. [به فرشتگان گفته می‌شود:] «او را بگیرد و در بند و زنجیر کنید.
۳۱. سپس او را به [آتش] دوزخ بیفکنید.
۳۲. آنگاه وی را در زنجیری ببندید که طولش هفتاد ذراع است.
۳۳. بی‌گمان، او هرگز به الله بزرگ ایمان نمی‌آورد،
۳۴. و هرگز [مردم را] بر اطعام بینوا [یان] تشویق نمی‌کرد.
۳۵. بنابر این، امروز دوست صمیمی [و مهربانی] در اینجا ندارد [که یاری‌اش کند]،
۳۶. و غذایی جز چرک و خون [جهنمیان] ندارد؛
۳۷. [غذایی که] جز گناهکاران آن را نمی‌خورند».
۳۸. سوگند به آنچه می‌بینید
۳۹. و به آنچه نمی‌بینید.
۴۰. بی‌تردید، این [قرآن، سخن الله است که ابلاغش به پیامبر، بر عهده] فرستاده‌ای بزرگوار [=جبرئیل] است.
۴۱. و اینها گفتار شاعری نیست؛ [اما شما کافران] کمتر ایمان می‌آورید.
۴۲. و [نیز] گفتار کاهنی نیست؛ [اما شما] کمتر پند می‌گیرید.
۴۳. [این قرآن]، از سوی پروردگار جهانیان نازل شده است.
۴۴. اگر [پیامبر] سخنانی [به دروغ] بر ما می‌بست،
۴۵. مسلماً ما دست راست او را می‌گرفتیم،
۴۶. سپس [شاه] رگ قلبش را قطع می‌کردیم،
۴۷. و هیچ‌یک از شما نمی‌توانست مانع [عذاب] او گردد.

- خُدُوهُ فَعَلُوهُ ﴿٣٠﴾
- ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلَّوهُ ﴿٣١﴾
- ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ﴿٣٢﴾
- إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٣٣﴾
- وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣٤﴾
- فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾
- وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٦﴾
- لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ﴿٣٧﴾
- فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصَرُونَ ﴿٣٨﴾
- وَمَا لَا تُبْصَرُونَ ﴿٣٩﴾
- إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾
- وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُوْمَنُونَ ﴿٤١﴾
- وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَذْكُرُونَ ﴿٤٢﴾
- تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾
- وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٤﴾
- لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٥﴾
- ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٦﴾
- فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَلِيزِينَ ﴿٤٧﴾

۴۸. یقیناً این [قرآن،] پند و تذکری برای پرهیزگاران است.

وَإِنَّهُ لَتَذِكْرٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾

۴۹. و ما یقیناً می‌دانیم که برخی از شما، تکذیب‌کنندگان [این کلام الهی] هستید.

وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾

۵۰. و همانا این [قرآن،] بر کافران مایهٔ حسرت و ندامت است.

وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾

۵۱. و بی‌گمان، این [قرآن،] حقیقتِ راستین است.

وَإِنَّهُ لِحَقِّ الْيَقِينِ ﴿٥١﴾

۵۲. پس [ای پیامبر،] با [ذکرِ] نامِ پروردگار بزرگت [او را] تسبیح گوی.

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

سوره معارج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. درخواست‌کننده‌ای [به تمسخر] تقاضای عذابی را کرد که وقوعش [در قیامت] حتمی است، سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾
۲. [این عذاب،] برای کافران است [و] هیچ دفع‌کننده‌ای ندارد. لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُمْ دَافِعٌ ﴿٢﴾
۳. از سوی الله [به وقوع می‌پیوندد که دارای عُلُو و] صاحب مراتب و درجات والاست. مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿٣﴾
۴. فرشتگان و روح [= جبرئیل] به سوی او عروج می‌کنند، در روزی که مقدارش [در مقیاس بشری،] پنجاه هزار سال است. تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾
۵. پس تو [ای پیامبر، در برابر تمسخرشان] صبر نیکو پیشه کن. فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٥﴾
۶. بی‌گمان، آنها آن [روز] را دور می‌بینند إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ وَبَعِيدًا ﴿٦﴾
۷. و ما آن را نزدیک می‌بینیم. وَنَرَنَاهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾
۸. [همان] روزی که آسمان چون مسی گداخته شود، يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ﴿٨﴾
۹. و کوه‌ها مانند پشم رنگین [متلاشی و پراکنده] شود. وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾
۱۰. و هیچ دوست صمیمی [و خویشاوندی] از [حال] دوست صمیمی [و خویشاوندش] نمی‌پرسد. وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾
۱۱. [در حالی که] آنان به یکدیگر نشان داده می‌شوند، گناهکار [دوست دارد و] آرزو می‌کند که فرزندان خود را در ازای [رهاپی] از عذاب آن روز بدهد، يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابٍ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾
۱۲. و [همچنین] زنش و برادرش را وَصَلِحَ بَنِيهِ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾
۱۳. و قبیله‌اش را که [همیشه] به او جا و پناه می‌داد. وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ﴿١٣﴾
۱۴. و [همچنین] همه کسانی را که روی زمین هستند [فدا کند] تا نجات یابد. وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا نَّمَّ يُنَجِّيهِ ﴿١٤﴾

۱۵. [اما] هرگز چنین نیست [که برایش راه نجاتی باشد]! بی‌گمان، آن شعله‌های [آتش] سوزان است

كَلَّا إِنَّهَا لَلظَى ۝۱۵

۱۶. [که] پوست از سر برمی‌کند.

نَزَاعَةً لِّلشَّوَى ۝۱۶

۱۷. کسانی را که [به فرمان الله] پشت کردند و [از حق] روی گردانند، [به سوی خود] فرامی‌خواند.

تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى ۝۱۷

۱۸. و [نیز کسانی را که] اموال را جمع‌آوری و ذخیره کردند [و حق آن را نپرداختند].

وَجَمَعَ فَأَوْعَى ۝۱۸

۱۹. یقیناً انسان، کم‌طاقت [و حریص] آفریده شده است.

إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ ۝۱۹

۲۰. هر گاه بدی [و مصیبتی] به او رسد، بی‌تابی می‌کند،

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۝۲۰

۲۱. و هر گاه خوبی به او رسد، بازدارنده [و بخیل] می‌گردد.

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۝۲۱

۲۲. مگر نمازگزاران؛

إِلَّا الْمُصَلِّينَ ۝۲۲

۲۳. همان کسانی که بر نمازهایشان همیشه پایداری می‌کنند.

الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۝۲۳

۲۴. و کسانی که در اموالشان، حق [معین و] معلومی است

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ۝۲۴

۲۵. برای مستمند و محروم؛

لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۝۲۵

۲۶. و [همان] کسانی که روز جزا را تصدیق می‌کنند؛

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ۝۲۶

۲۷. و کسانی که از عذاب پروردگارشان می‌ترسند.

وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ۝۲۷

۲۸. [چرا که] بی‌گمان، از عذاب پروردگارشان نمی‌توان ایمن بود.

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ۝۲۸

۲۹. و کسانی که شرمگاه‌هایشان را نگه می‌دارند؛

وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۝۲۹

۳۰. مگر با همسران و کنیزانی که مالک آنها هستند، که [در این صورت،] سرزنشی بر آنها نیست.

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ

مَلُومِينَ ۝۳۰

۳۱. اما هر کس فراتر از اینها را بخواهد، آنان متجاوزان هستند.

فَمَنْ أَتَّبَعِي وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۝۳۱

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٣٢﴾

۳۲. و کسانی که امانت‌ها و پیمان‌هایشان را رعایت می‌کنند،

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿٣٣﴾

۳۳. و کسانی که به شهادت‌های خود متعهدند،

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾

۳۴. و کسانی که بر نمازشان پایداری می‌کنند.

أُولَئِكَ فِي جَنَّةٍ مَّكْرُمُونَ ﴿٣٥﴾

۳۵. اینان در باغ‌های [بهشت] گرامی داشته می‌شوند.

فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلِكَ مَهْطِعِينَ ﴿٣٦﴾

۳۶. پس [ای پیامبر]، کافران را چه شده که به سوی تو می‌شتابند؟

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾

۳۷. [و] از راست و چپ، گروه‌گروه [بر مخالفت تو جمع می‌شوند و بر تو هجوم می‌آورند؟]

أَيُطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾

۳۸. آیا هر کدام از آنها [با آن اعمال ناپسندش] طمع دارد که در بهشت پرنعمت [الهی] درآورده شود؟

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

۳۹. هرگز چنین نیست! بی‌گمان، ما آنها را از آنچه [خود] می‌دانند آفریده‌ایم.

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَدِيرُونَ ﴿٤٠﴾

۴۰. به پروردگار مشرق‌ها و مغرب‌ها سوگند می‌خورم که قطعاً ما تواناییم

عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾

۴۱. بر اینکه [کسان دیگری] بهتر از اینان را جایگزین کنیم؛ و ما [برای انجام این کار]، درمانده و ناتوان نیستیم.

فَدَرَاهُمْ يَخْضَبُونَ وَيَلْعَبُونَ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي

۴۲. پس [ای پیامبر]، آنان را به حال خود واگذار تا در باطل خود فرو روند و بازی کنند، تا به روزی برسند که به آنان وعده داده شده است.

يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾

۴۳. [همان] روزی که شتابان از قبرها خارج می‌شوند؛ گویی به سوی بت‌ها [و معبودانشان] می‌دوند.

يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصْبٍ

يُوفُونَ ﴿٤٣﴾

۴۴. [در حالی که] چشم‌هایشان [از شرم و وحشت] به زیر افتاده و ذلت [و خواری]، آنان را پوشانده است. این همان روزی است که به آنان وعده داده می‌شد.

خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِقُهُمْ ذَلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا

يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

سوره نوح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. بی‌گمان، ما نوح را به سوی قومش فرستادیم [و گفتیم]: «قوم خود را - پیش از آنکه عذاب دردناک به سراغشان آید - هشدار ده [و بترسان].»
۲. [نوح] گفت: «ای قوم، من بیم‌دهنده‌ای آشکار برایتان هستم،
۳. که الله را عبادت کنید، و از او بترسید، و مطیع [دستورهای] من باشید.
۴. [که اگر چنین کردید، الله] گناهانتان را می‌آمرزد و تا زمان معینی به شما مهلت می‌دهد؛ زیرا هنگامی که اجل الهی فرا رسد، تأخیر نخواهد داشت، اگر می‌دانستید.»
۵. و نوح [پس از نصیحت و دعوت] گفت: «پروردگارا، به راستی که من قوم خود را شب و روز [به ایمان] دعوت کردم؛
۶. ولی دعوت من، جز بر گریزشان [از حق] نیفزود
۷. و من هر چه دعوتشان کردم تا سرانجام آنان را بیامرزی، انگشتان خود را در گوش‌هایشان فرو کردند و لباس‌هایشان را [به خود] پیچیدند و [در مخالفت] اصرار [و پافشاری] کردند و به شدت، گردنکشی و تکبر نمودند.
۸. سپس آنها را با صدای بلند [و آشکار] دعوت کردم.
۹. به علاوه، آشکارا برایشان گفتم و در نهان برای [هرکدام از] آنان بیان کردم.
۱۰. گفتم: «از پروردگار خویش آمرزش بخواهید [که] بی‌گمان، او بسیار آمرزنده است.
۱۱. تا از آسمان [باران] بیاپی بر شما بفرستد.
۱۲. و شما را با اموال و فرزندان بسیار یاری کند، به شما باغ‌های [سرسبز] بدهد و جویبارها [ی جاری] برایتان قرار دهد.
۱۳. شما را چه شده است که از عظمت [و شکوه] الله نمی‌ترسید؟

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾

قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾

إِنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

يَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾

وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصْوَاعَهُمْ فِيْءِ آذَانِهِمْ وَأَسْتَعْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ﴿٧﴾

ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٨﴾

ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١١﴾

وَيُمِدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٢﴾

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾

۱۴. در حالی که شما را طی مراحل گوناگون آفرید.
۱۵. آیا نمی‌بینید که الله چگونه هفت آسمان را بر فراز یکدیگر آفرید؟
۱۶. و ماه را در میان آسمان‌ها مایهٔ روشنایی قرار داد، و خورشید را چراغ [فروزانی] گردانید؟
۱۷. و الله شما را همچون گیاهی از زمین رویانید.
۱۸. سپس شما را به آن [زمین] باز می‌گرداند و بار دیگر شما را بیرون می‌آورد.
۱۹. و الله زمین را برای شما گسترده ساخت.
۲۰. تا از راه‌های پهناور آن [به سوی مقصد خود] رفت و آمد کنید.
۲۱. نوح گفت: «پروردگارا، آنها از من نافرمانی نمودند و از کسی پیروی کردند که مال و فرزندش، چیزی جز زیانکاری بر او نیفزوده است.
۲۲. و [آن پیشوایان گمراه،] نیرنگ بزرگی به کار بردند
۲۳. و گفتند: معبودان خود را رها نکنید؛ و [به خصوص] «وَدَّ» و «سَوَاع» و «يَعُوْث» و «يَعُوْق» و «نَسْر» را [رها نکنید].
۲۴. به راستی آنها بسیاری را گمراه کردند؛ و [تو ای پروردگارا،] ستمکاران را جز گمراهی می‌فزای.»
۲۵. [سرانجام، آنان] به کيفر گناهانشان [همگی] غرق شدند؛ آنگاه در آتش [دوزخ] درآورده شدند و در برابر [عذاب] الهی، یاور [و مددکاری] برای خود نیافتند.
۲۶. نوح گفت: «پروردگارا، هیچ‌یک از کافران را بر روی زمین باقی مگذار.
۲۷. چرا که اگر آنها را باقی گذاری، بندگانت را گمراه می‌کنند و جز [نسلی] بدکار و کافر به وجود نمی‌آورند.
- وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾
- أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾
- وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾
- وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾
- ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾
- وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾
- لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾
- قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالَهُ وَوَلَدَهُ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾
- وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ﴿٢٢﴾
- وَقَالُوا لَا تَدْرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَـٰعُوثَ وَيَـٰعُوقَ وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾
- وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٤﴾
- مِمَّا خَطَبْتَهُمْ أُغْرِقُوا فَأَدْخَلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٥﴾
- وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَر عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾
- إِنَّكَ إِنْ تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٧﴾

۲۸. پروردگارا، مرا و پدر و مادرم و هر کسی را که با ایمان وارد خانه من شود، و [تمام] مردان مؤمن و زنان مؤمن را بیامر؛ و ستمکاران را جز هلاکت [و نابودی] میفزای.»

رَّبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿٢٨﴾

سوره جن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] بگو: «به من وحی شده است که گروهی از جنیان [به این قرآن] گوش فرا دادند، و [پس از بازگشت به میان قوم خویش، به آنان] گفتند: بی گمان ما قرآنی شگفت‌آور شنیدیم

۲. که به راه راست هدایت می‌کند؛ پس ما به آن ایمان آوردیم و هرگز کسی را با پروردگاران شریک قرار نمی‌دهیم؛

۳. و اینکه شأن و عظمت پروردگاران، بس [عظیم و] بلند است. او [هرگز برای خود] همسر و فرزندی انتخاب نکرده است؛

۴. و اینکه سفیه [و نادان] ما [= شیطان] درباره الله سخنان ناروایی می‌گفت؛

۵. و ما [چنین] گمان می‌کردیم که هرگز انس و جن بر الله دروغ نمی‌بندند؛

۶. و اینکه مردانی از آدمیان، به مردانی از جنیان پناه می‌بردند و [این‌گونه] بر گمراهی و سرکشی آنان می‌افزودند؛

۷. و اینکه آنان [= کافران] گمان می‌کردند - همان‌گونه که شما [جنیان] می‌پنداشتید - که الله هیچ کس را [دوباره] زنده نمی‌گرداند؛

۸. و اینکه ما آسمان را [در پی شنیدن خبرها] جستجو کردیم؛ و آن را پر از محافظان نیرومند و تیرهای شهاب یافتیم.

۹. و اینکه در [گذشته] جاهایی [در آسمان] برای شنیدن، به کمین می‌نشستیم؛ [اما] اکنون هر کس بخواهد گوش دهد، تیر شهابی در کمین خود می‌یابد؛

۱۰. و اینکه ما نمی‌دانیم آیا برای اهل زمین شرّی اراده شده، یا پروردگارشان خیر و هدایت آنان را خواسته است؛

۱۱. و اینکه در میان ما افرادی صالح و افرادی نادرستند، ما گروه‌هایی متفاوت [و گوناگون] هستیم.

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا ﴿١﴾

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ ۖ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ﴿٢﴾

وَأَنَّهُ تَعَالَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾

وَأَنَّهُ كَانَ يَفُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نَقُولَ الْإِنسَ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَا مُلْءًا حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا ﴿٨﴾

وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعِدًا لِّلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ يَسْمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ وِشْهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾

وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾

وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِمَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾

۱۲. و اینکه ما یقین داریم که هرگز نمی‌توانیم در روی زمین، الله را عاجز و ناتوان کنیم؛ و هرگز با گریز نمی‌توانیم او را ناتوان سازیم [و راه فراری از عذابش نداریم].

۱۳. و اینکه ما هنگامی که [سخن] هدایت را شنیدیم، به آن ایمان آوردیم؛ پس هر کس که به پروردگارش ایمان آورد، نه از نقصان می‌هراسد و نه از ستم [بیم دارد].

۱۴. و اینکه گروهی از ما، مسلمان، و گروهی، کافر [و ظالم] هستند؛ هر کس که اسلام آورده، آنانند که راه رستگاری را جستجو کرده [و برگزیده]‌اند.

۱۵. و اما کافران [و ستمکاران] هیزم [آتش] جهنم خواهند بود».

۱۶. و اینکه اگر آنها بر راه راست [اسلام]، پایداری کنند، البته با ابی‌فراوان سیرابشان می‌کنیم

۱۷. تا آنها را با آن [نعمت‌ها] بیازماییم؛ و هر کس از یاد [و ذکر] پروردگارش روی برتابد، [الله] او را به عذابی سخت گرفتار می‌سازد؛

۱۸. و اینکه مساجد از آن‌الله است؛ پس کسی را [در مساجد] با الله [به عبادت] نخوانید؛

۱۹. و اینکه هنگامی که بنده‌الله [محمد صلی‌الله‌علیه‌وسلم به عبادت] برخاست تا او را بخواند، نزدیک بود که [از ازدحام برگردد او] بر سر هم فروریزند».

۲۰. [ای پیامبر، به آنها] بگو: «من تنها پروردگارم را می‌خوانم و کسی را با او شریک نمی‌سازم».

۲۱. بگو: «بی‌گمان، من نه می‌توانم زیانی به شما برسانم و نه خیر و سودی».

۲۲. بگو: «[اگر من نیز بر خلاف فرمانش رفتار کنم] هیچ کس مرا در برابر او حمایت نمی‌کند و پناهگاهی جز او نمی‌یابم.

۲۳. [وظیفه من،] تنها ابلاغی از جانب‌الله و [رساندن] پیام‌های اوست. و هر کس از الله و پیامبرش نافرمانی کند، بی‌گمان، آتش جهنم از آن‌اوست؛ جاودانه در آن خواهد ماند».

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ﴿١٢﴾

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ ءَامَنَّا بِهِ ؕ فَمَن يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ ۖ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾

وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ ۖ فَمَن أَسْلَمَ فَأُوَلِّتِكَ تَحْرُوقًا رَّشَدًا ﴿١٤﴾

وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾

وَأَلُو اسْتَقْلَمُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ ۖ لَأَسْقِينَهُمْ مَّاءً غَدَقًا ﴿١٦﴾

لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۖ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ ۖ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ ۖ أَحَدًا ﴿٢٠﴾

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾

قُلْ إِنِّي لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَن أَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾

إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ ۖ وَمَن يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۖ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴿٢٣﴾

۲۴. [کار کفار همچنان ادامه دارد] تا زمانی که آنچه را به آنها وعده داده شده، ببینند. آنگاه خواهند دانست که چه کسی یاورش ناتوان‌تر، و جمیعتش کمتر است.

۲۵. [ای پیامبر،] بگو: «من نمی‌دانم آیا آنچه که به شما وعده داده شده نزدیک است یا پروردگارم زمانی [دور] برای آن قرار می‌دهد».

۲۶. [الله] دانای غیب است و هیچ کس را بر [اسرار] غیب خود آگاه نمی‌سازد؛

۲۷. مگر رسولانی که آنان را پسندیده [و برگزیده] است؛ که بی‌گمان، از پیش روی او و پشت سرش، نگهبانی [از فرشتگان برای محافظت از وی] می‌گمارد،

۲۸. تا [پیامبر] بداند که [پیامبران پیش از او نیز] رسالت‌های پروردگارشان را ابلاغ کرده‌اند؛ و [الله] به آنچه نزد آنهاست احاطه دارد؛ و هر چیزی را به عدد برشمرده است.

حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضَعُفٌ نَّاصِرًا
وَأَقْلَبُ عَدَدًا ﴿٢٤﴾

قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي
أَمَدًا ﴿٢٥﴾

عَلِيمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿٢٦﴾

إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ
وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٢٧﴾

لَيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رَسُولَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ
وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾

سوره مزمل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- يَتَأْتِيهَا الْمُزَّمِّلُ ﴿١﴾
١. ای جامه به خود پیچیده،
- فُمُّ اللَّيْلِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢﴾
٢. شب را - جز اندکی- به پا خیز [و عبادت کن].
- بِصَفِّهِ أَوْ أَنْقُصَ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾
٣. نیمه‌ای از آن را، یا اندکی از آن کم کن.
- أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴿٤﴾
٤. یا اندکی بر [نصف] آن بیغزای، و قرآن را با ترتیل [و تأمل] بخوان.
- إِنَّا سَأَلْنَاكَ فَلَوْلَا نَفِيًا ﴿٥﴾
٥. یقیناً ما به زودی سخنی سنگین بر تو نازل خواهیم کرد.
- إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأًا وَأَقْوَمُ قِيَلًا ﴿٦﴾
٦. بی‌گمان، شب‌زنده‌داری [بر نفس] دشوار است، و برای گفتار [و نیایش]، مناسب‌تر و استوارتر است.
- إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾
٧. و یقیناً تو در روز، مشغله بسیار داری.
- وَأَذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٨﴾
٨. و نام پروردگارت را یاد کن و [با خالص نمودن عبادت] تنها به او دل ببند.
- رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿٩﴾
٩. [همان] پروردگار مشرق و مغرب که معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس او را کارساز [و نگهبان خود] برگزین.
- وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَأَهْرُجْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ﴿١٠﴾
١٠. و بر آنچه [مشرکان] می‌گویند، شکیبیا باش، و به شیوه نیکو [و شایسته] از آنان دوری کن،
- وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ﴿١١﴾
١١. و مرا با این تکذیب‌کنندگان مرقه واگذار و کمی به آنان مهلت ده.
- إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٢﴾
١٢. بی‌گمان، نزد ما قید [و بندهایی] سنگین و [آتش] دوزخ است،
- وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾
١٣. و غذایی [ناگوار و] گلوگیر و عذابی دردناک.
- يَوْمَ تَرَجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾
١٤. روزی که زمین و کوه‌ها به لرزه درآید و کوه‌ها [متلاشی] شوند و [همچون توده‌شن نرم [و روان] گردند.

۱۵. یقیناً ما پیامبری به سوی شما فرستادیم که بر شما شاهد [و گواه] است؛ همان‌گونه که به سوی فرعون پیامبری فرستادیم.

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

۱۶. آنگاه فرعون از آن پیامبر نافرمانی [و با او مخالفت] کرد، و ما او را به شدت مجازات کردیم.

فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلاً ﴿١٦﴾

۱۷. پس اگر کافر شوید، چگونه خود را [از عذاب] در امان می‌دارید [در] روزی که [از هول و سختی] کودکان را پیر می‌گرداند؟

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ﴿١٧﴾

۱۸. [در آن روز،] آسمان شکافته می‌شود [و] وعده او قطعاً به وقوع می‌پیوندد.

السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ﴿١٨﴾

۱۹. بی‌گمان، این [آیات،] پند [و هشدار] است تا هر کس بخواهد، به سوی پروردگار خود راهی در پیش گیرد.

إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

۲۰. [ای پیامبر،] یقیناً پروردگارت می‌داند که تو و گروهی از کسانی که با تو هستند، نزدیک دو سوم شب و [یا] نصف [یا] یک‌سوم آن را به [نماز] برمی‌خیزید؛ و الله شب و روز را اندازه‌گیری می‌کند. [او] می‌داند که شما نمی‌توانید شمارش آن را [دقیق] محاسبه کنید؛ و شما را بخشید. پس اکنون هر چه از قرآن [برای شما] میسر باشد، بخوانید. [الله] می‌داند که برخی از شما بیمار خواهند شد، و گروهی [دیگر] برای به دست آوردن فضل و نعمت الله، در زمین سفر می‌کنند، و گروهی [نیز] در راه الله جهاد می‌کنند؛ پس آنچه از آن میسر باشد بخوانید و نماز بر پا دارید و زکات دهید و به الله قرض نیکو دهید؛ و [بدانید که] آنچه از کارهای خیر پیشاپیش برای خود می‌فرستید، [آن را] نزد الله به بهترین وجه و بزرگ‌ترین پاداش خواهید یافت؛ و از الله آمرزش بخواهید، که همانا الله آمرزندهٔ مهربان است.

﴿إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَافِيئَةَ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ﴾
عَلِمَ أَنَّ لَنْ تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَعَاخِرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَعَاخِرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَقَرِّضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تَقَدَّمُوا لَأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَأَسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

سوره مدثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. ای جامه برسرکشیده،	يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾
۲. برخیز و بیم ده،	قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾
۳. و پروردگارت را بزرگ شمار،	وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾
۴. و جامه‌ات را پاکیزه بدار،	وَتِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾
۵. و از پلیدی [عبادت معبودان باطل] دوری کن.	وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿٥﴾
۶. به این هدف بذل و بخشش مکن که افزون‌طلبی کنی؛	وَلَا تَمُنْ تَسْتَكْبِرُ ﴿٦﴾
۷. و برای [رضایت] پروردگارت شکبیا باش.	وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾
۸. هنگامی که در «صور» دمیده شود.	فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ﴿٨﴾
۹. آن روز، روزِ سخت [و دشواری] است.	فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾
۱۰. بر کافران آسان نیست.	عَلَى الْكٰفِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿١٠﴾
۱۱. [ای پیامبر،] مرا با کسی که او را تنها [و بدون اموال و اولاد] آفریده‌ام واگذار؛	ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿١١﴾
۱۲. [همان کسی که] مال فراوانی برایش قرار دادم،	وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ﴿١٢﴾
۱۳. و فرزندانی که همیشه [در خدمت او و] با او هستند.	وَبَيْنَ شُهُودًا ﴿١٣﴾
۱۴. و همهٔ وسایل [و امکانات] زندگی را در اختیارش قرار دادم.	وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ﴿١٤﴾
۱۵. باز [هم] طمع دارد که [بر آن] بیفزایم.	ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ﴿١٥﴾
۱۶. هرگز، [چنین نخواهد شد.]. بی‌گمان، او نسبت به آیات ما دشمنی دارد،	كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ﴿١٦﴾

۱۷. و به زودی او را به مشقت و سختی می‌اندازم؛ سَأُرْهِقُهُ صَعُودًا ﴿١٧﴾
۱۸. زیرا او [برای مبارزه با قرآن] اندیشید و محاسبه کرد. إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾
۱۹. پس مرگ بر او باد! چگونه اندازه [و محاسبه] کرد؟ فُقِئِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾
۲۰. باز [هم] مرگ بر او باد! چگونه اندازه [و محاسبه] کرد؟ ثُمَّ فُئِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾
۲۱. سپس نظر افکند؛ ثُمَّ نَظَرَ ﴿٢١﴾
۲۲. آنگاه چهره در هم کشید و روی ترش کرد، ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾
۲۳. سپس [به حق] پشت نمود و تکبر ورزید؛ ثُمَّ أَدْبَرَ وَأَسْتَكْبَرَ ﴿٢٣﴾
۲۴. آنگاه گفت: «این [قرآن]، چیزی جز جادویی که از جادوگران پیشین [نقل شده، نیست؛ فَقَالَ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ ﴿٢٤﴾
۲۵. و این [چیزی] جز گفتار بشر نیست». إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿٢٥﴾
۲۶. به زودی او را به دوزخ درخواهم آورد. سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ﴿٢٦﴾
۲۷. و تو چه دانی که دوزخ چگونه است؟ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ ﴿٢٧﴾
۲۸. [آتش سوزانی است که] نه [چیزی را] باقی می‌گذارد و نه [چیزی را] رها می‌کند. لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾
۲۹. پوست را [دگرگون کرده و] می‌سوزاند. لَوَاحٍ لِّلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾
۳۰. بر آن [آتش]، نوزده [فرشته] گمارده شده است. عَلَيَّهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣٠﴾

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ
إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيَقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
وَيَزِدَّادَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ
وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ
مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ
وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾

۳۲. آری؛ سوگند به ماه [که هرگز اینچنین نیست که آنان
تصور می‌کنند].

كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٢﴾

۳۳. و [سوگند به] شب، هنگامی که پشت کند.

وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾

۳۴. و به صبح، هنگامی که روشن شود.

وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٣٤﴾

۳۵. که آن [آتش دوزخ]، یکی از [عذاب‌های] بزرگ [و]
هولناک] است.

إِنَّهَا لِأَحَدَى الْكَبِيرِ ﴿٣٥﴾

۳۶. برای انسان، بیم‌دهنده است.

نَذِيرًا لِلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾

۳۷. برای کسی از شما که بخواهد [با انجام کارهای نیکو]
پیش افتد، یا [با ارتکاب گناه] عقب بماند.

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾

۳۸. هر کس در گرو اعمال خویش است؛

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾

۳۹. مگر اصحاب یمین [= مؤمنان]

إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٣٩﴾

۴۰. که در باغ‌های [بهشت] هستند و می‌پرسند

فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٠﴾

۴۱. از گناهکاران:

عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

۴۲. چه چیز شما را به دوزخ درآورد؟

مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ﴿٤٢﴾

۴۳. [دوزخیان] می‌گویند: «ما از نمازگزاران نبودیم

قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾

۴۴. و بینوا[یان] را اطعام نمی‌کردیم

وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ﴿٤٤﴾

۴۵. و پیوسته همراه یاوه‌گویان [و اهل باطل] هم‌صدا می‌شدیم. ﴿۴۵﴾
۴۶. و همواره روز جزا را تکذیب می‌کردیم، ﴿۴۶﴾
۴۷. تا زمانی که مرگ به سراغمان آمد.» ﴿۴۷﴾
۴۸. پس شفاعتِ شفاعت‌کنندگان سودی به آنها نمی‌بخشد. ﴿۴۸﴾
۴۹. آنها را چه شده است که از پند [و تذکر] روی گردانند؟ ﴿۴۹﴾
۵۰. گویی که گورخرانی رمیده‌اند ﴿۵۰﴾
۵۱. که از [مقابل] شیر گریخته‌اند. ﴿۵۱﴾
۵۲. بلکه هر کدام از آنها [توقع دارد و] می‌خواهد که [به او] نامه‌های گشاده [و جداگانه از سوی الله] داده شود. ﴿۵۲﴾
۵۳. هرگز چنین نیست [که آنان می‌پندارند]! بلکه آنها از [عذاب] آخرت نمی‌ترسند. ﴿۵۳﴾
۵۴. نه، چنین نیست که آنها می‌گویند؛ آن [قرآن] یک تذکر و یادآوری است. ﴿۵۴﴾
۵۵. پس هر کس که بخواهد، [می‌تواند] از آن پند گیرد. ﴿۵۵﴾
۵۶. و یاد نمی‌کنند [و پند نمی‌گیرند] مگر اینکه الله بخواهد. اوست که سزاوار پروا کردن و آمرزیدن است. ﴿۵۶﴾
- ﴿۴۵﴾ وَكُنَّا نَحْوُ مَعَ الْخَائِضِينَ ﴿۴۵﴾
- ﴿۴۶﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بَيَّوْمَ الدِّينِ ﴿۴۶﴾
- ﴿۴۷﴾ حَتَّىٰ آتَانَا الْيَقِينَ ﴿۴۷﴾
- ﴿۴۸﴾ فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿۴۸﴾
- ﴿۴۹﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿۴۹﴾
- ﴿۵۰﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ ﴿۵۰﴾
- ﴿۵۱﴾ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿۵۱﴾
- ﴿۵۲﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ أَمْرٍ مِنْهُمْ أَنْ يُوْتَىٰ صُحُفًا مُّنشَرَةً ﴿۵۲﴾
- ﴿۵۳﴾ كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿۵۳﴾
- ﴿۵۴﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذْكِرَةٌ ﴿۵۴﴾
- ﴿۵۵﴾ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ﴿۵۵﴾
- ﴿۵۶﴾ وَمَا يَذْكَرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَعْفِرَةِ ﴿۵۶﴾

سوره قیامت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. به روز قیامت سوگند می‌خورم. لَا أَقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ۝
۲. و به نفسِ ملامت‌گر سوگند می‌خورم. وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ۝
۳. آیا انسان می‌پندارد که [پس از مرگ] هرگز استخوان‌هایش را جمع نخواهیم کرد؟ أَيْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ ۝
۴. آری، ما قادریم که [حتی خطوط سر] انگشتانش را یکسان و مرتب کنیم. بَلَىٰ قَدِيرِينَ عَلَىٰ أَنْ تُسَوَّىٰ بَنَانُهُ ۝
۵. بلکه انسان می‌خواهد که [آزادانه و بدون ترس از آخرت]، در گناه و بدکاری مداومت کند. بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ۝
۶. [از این رو] می‌پرسد: «روز قیامت کی خواهد بود؟» يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۝
۷. هنگامی که چشم [وحشت‌زده و] خیره شود. فَإِذَا بَرِقَ الْبَصْرُ ۝
۸. و ماه تیره [و بی‌نور] گردد. وَخَسَفَ الْقَمَرُ ۝
۹. و خورشید و ماه، یکجا جمع شوند، وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۝
۱۰. آن روز، انسان می‌گوید: «راه گریز کجاست؟» يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيَّنَ الْمَفْرُ ۝
۱۱. هرگز! هیچ گریزگاهی نیست. كَلَّا لَا وَزَرَ ۝
۱۲. آن روز، فرارگاه [نهایی]، به سوی پروردگار توست. إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ۝
۱۳. در آن روز، انسان را از تمام کارهایی که پیشاپیش فرستاده و کارهایی که به تاخیر انداخته [و انجام نداده است]، آگاه می‌کنند. يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ۝
۱۴. بلکه انسان به خوبی بر خویشتن آگاه است. بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ۝
۱۵. اگر چه [در دفاع از خود]، عذرهایش را در میان آورد. وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُ ۝

لَا تُحَرِّكُ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ۚ ﴿١٦﴾
 إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ﴿١٧﴾
 فَإِذَا قَرَأْتَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿١٨﴾
 ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿١٩﴾
 كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾
 وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢١﴾
 وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ﴿٢٢﴾
 إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ ﴿٢٣﴾
 وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾
 تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾
 كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾
 وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴿٢٧﴾
 وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾
 وَالْتَفَتِ الْأَسَاقُ بِالْأَسَاقِ ﴿٢٩﴾
 إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾
 فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿٣١﴾
 وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٣٢﴾

۱۶. [ای پیامبر، هنگام نزول قرآن،] زیانت را برای [تکرار و خواندن] آن، شتابزده حرکت مده.
 ۱۷. مسلماً جمع‌آوری و خواندن آن، بر [عهدۀ] ماست.
 ۱۸. پس هر گاه [توسط جبرئیل] آن را [بر تو] خواندیم، از خواندن او پیروی کن.
 ۱۹. سپس بیان‌کردنش بر [عهدۀ] ماست.
 ۲۰. هرگز چنین نیست [که شما مشرکان می‌پندارید]! بلکه شما دنیا[ی] زودگذر را دوست دارید
 ۲۱. و آخرت را رها می‌کنید.
 ۲۲. آن روز، [اهل ایمان دارای] چهره‌هایی تازه [و شاداب] هستند.
 ۲۳. به سوی پروردگارشان می‌نگرند.
 ۲۴. و در آن روز، [کافران و بدبختان دارای] چهره‌هایی عبوس [و درهم‌کشیده] هستند.
 ۲۵. زیرا یقین دارند که آسیبی کمرشکن به آنها می‌رسد.
 ۲۶. آری، چون [جان] به گلوگاهش برسد.
 ۲۷. و گفته شود: چه کسی است که رُقیه بخواند؟ [شاید شفا یابد].
 ۲۸. و یقین کند که زمان جدایی [از دنیا فرا رسیده] است.
 ۲۹. و [کار بالا گیرد و] ساق‌ها[ی] پایش از سختی جان دادن [به هم بیچد].
 ۳۰. در آن روز، مسیر همه به سوی پروردگارت خواهد بود.
 ۳۱. [منکر معاد،] نه تصدیق کرده و نه نماز گزارده است؛
 ۳۲. بلکه [قرآن را] تکذیب کرد و [از ایمان] روی گرداند.

۳۳. سپس خرامان به سوی خانواده‌اش بازگشت.

۳۴. وای بر تو! پس وای بر تو!

۳۵. باز هم وای بر تو! پس وای بر تو!

۳۶. آیا انسان گمان می‌کند که [بی‌هدف و بدون حساب و جزا] به خود رها می‌شود؟

۳۷. آیا [او] نطفه‌ای از منی نبود که [در رحم] ریخته می‌شود؟

۳۸. سپس به صورت خونِ بسته درآمد و [الله او را] آفرید و درست و استوار ساخت،

۳۹. سپس دو زوج نر و ماده از او پدید آورد.

۴۰. آیا [چنین آفریدگاری] قادر نیست که مردگان را [دوباره] زنده کند؟

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ ۖ يَتَمَطَّى ﴿٣٣﴾

أُولَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ ﴿٣٤﴾

ثُمَّ أُولَىٰ لَكَ فَأُولَىٰ ﴿٣٥﴾

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾

أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ ﴿٣٧﴾

ثُمَّ كَانَ عَاقَتَهُ فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٣٨﴾

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٣٩﴾

أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَيَّ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾

سورة انسان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. یقیناً زمانی طولانی بر انسان گذشت که چیزی [مهم و] قابل ذکری نبود. هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا ﴿١﴾
۲. به راستی ما انسان را از نطفهٔ مختلطی آفریدیم، او را می‌آزماییم؛ از این رو [او را شنوای بی‌نا قرار دادیم. إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٢﴾
۳. همانا ما راه را به او نشان دادیم؛ خواه سپاسگزار باشد یا ناسپاس. إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾
۴. به راستی که ما زنجیرها و بندها و آتش سوزان برای کافران مهیا کرده‌ایم. إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾
۵. بی‌گمان، نیکوکاران [در بهشت] از جامی می‌نوشند که آمیخته به کافور است. إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾
۶. [از] چشمه‌ای که بندگان [خاص] الله از آن می‌نوشند؛ [هر وقت و] هر جا بخواهند آن [چشمه] را جاری می‌سازند. عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾
۷. [بندگان نیکوکار] به نذر وفا می‌کنند و از روزی می‌ترسند که [عذاب و] شر آن فراگیر است. يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾
۸. و غذا را با اینکه [نیاز و] دوست دارند به مستمند و یتیم و اسیر می‌بخشند. وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٨﴾
۹. [و در دل می‌گویند:] «ما فقط به خاطر الله به شما غذا می‌دهیم؛ نه از شما پاداشی می‌خواهیم و نه سپاسی. إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا ﴿٩﴾
۱۰. همانا ما از پروردگاران می‌ترسیم، [از عذاب] روزی که ترشروی و دشوار است». إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ﴿١٠﴾
۱۱. پس الله آنان را از [سختی و] شر آن روز ننگه داشت و خرّمی و شادمانی به آنان بخشید. فَوَقَّعْنَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١١﴾
۱۲. و به [پاداش] صبری که کردند، بهشت و [لباس‌های] حریر [بهشتی] به آنان پاداش داد. وَجَزَّاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿١٢﴾

مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا
زَمَهْرِيرًا ﴿١٣﴾

۱۳. در آنجا بر تخت‌ها [ی زیبا] تکیه کرده‌اند؛ نه [حرارت]
آفتابی در آنجا می‌بینند و نه [سوز] سرمای،

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلَّتْ فُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ﴿١٤﴾

۱۴. و سایه‌هایش بر آنان فروافتاده و میوه‌هایش [برای
چیدن] در دسترس [و آسان] است.

وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِبَانِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ
قَوَارِيرًا ﴿١٥﴾

۱۵. و ظرف‌های سیمین [غذا] و کاسه‌های بلورین
[نوشیدنی]، در گرداگرد آنان، گردانده می‌شود.

قَوَارِيرًا مِّن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٦﴾

۱۶. [کاسه‌های] بلورینی از نقره که آنها را به اندازه
مناسب، [لبریز و] آماده کرده‌اند؛

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ﴿١٧﴾

۱۷. و در آنجا از جام‌هایی سیراب می‌شوند که آمیزه‌اش
زنجبیل است.

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا ﴿١٨﴾

۱۸. [این جام‌ها، از] چشمه‌ای در آنجا که سلسبیل نامیده
می‌شود [پیر می‌شوند]؛

* وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ
لُؤْلُؤًا مَّنشُورًا ﴿١٩﴾

۱۹. و همواره نوجوانانی جاودانه بر گردشان می‌چرخند که
هر گاه آنها را ببینی، گمان می‌کنی مرواریدِ پراکنده
هستند.

وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمَلَكًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾

۲۰. و چون [به هر سَمَنی] بنگری، نعمت بسیار و
فرمانروایی عظیمی آنجا می‌بینی.

عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُوعُ أَسَاوِرٍ مِّن
فِضَّةٍ وَسَقْلُهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٢١﴾

۲۱. بر آنان [= بهشتیان] لباس‌هایی سبزرنگ از دیبای
نازک و دیبای ضخیم [پوشانده شده] است، و با
دستبندهایی از نقره آراسته شده‌اند، و پروردگارشان
شراب پاک به آنان می‌نوشاند.

إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَّشْكُورًا ﴿٢٢﴾

۲۲. [و به آنها گفته می‌شود:] «این [نعمت‌ها]، پاداش
شماست، و [بدانید که] از سعی و کوشش شما قدردانی
شده است.»

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ﴿٢٣﴾

۲۳. [ای پیامبر]، یقیناً ما قرآن را به صورت تدریجی بر تو
نازل کردیم؛

فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آئِمًّا أَوْ كَفُورًا ﴿٢٤﴾

۲۴. پس بر حکم پروردگارت شکبیا باش و از هیچ یک از
گناهکاران و بی‌دینان آنان فرمان مبر.

وَأذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾

۲۵. و صبح و شام، نام پروردگارت را یاد کن.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٢٦﴾

۲۶. و [نیز] بخشی از شب برایش سجده کن [و نماز بگزار]، و در بخش بلندی از شب، او را تسبیح گوی.

إِنَّ هَؤُلَاءِ يُجِبُونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذُرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ﴿٢٧﴾

۲۷. بی‌گمان، اینان [= کافران] دنیای زودگذر را دوست دارند و روز سختی [را که در پیش دارند] پشت سر خود رها می‌کنند [و به آن اهمیت نمی‌دهند].

نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٢٨﴾

۲۸. ما آنها را آفریدیم و پیوند وجودشان را محکم کردیم، و هر زمان که بخواهیم، جای آنان را به [گروه دیگری] همانندشان می‌دهیم.

إِنَّ هُدْيَهُ تَذَكِيرٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٢٩﴾

۲۹. بی‌گمان، این یادآوری [و پند] است؛ پس هر کس که بخواهد، راهی به سوی پروردگارش برگزیند.

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٠﴾

۳۰. و تا الله اراده نکند، [شما چیزی را] نخواهید خواست. بی‌گمان، الله دانای حکیم است؛

يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣١﴾

۳۱. هر کس را که بخواهد، در رحمت خود وارد می‌کند؛ و عذاب دردناکی برای ستمکاران آماده کرده است.

سورة مرسلات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به فرشتگانی که پیاپی فرستاده می‌شوند،	وَأَلْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ﴿١﴾
۲. و سوگند به فرشتگانی که همچون تندباد می‌روند،	فَالْعَصْفَاتِ عَصْفًا ﴿٢﴾
۳. و سوگند به فرشتگانی که [ابرها را] پراکنده می‌کنند،	وَالنَّشِيرَاتِ نَشْرًا ﴿٣﴾
۴. و سوگند به فرشتگانی که جداکننده [ی حق از باطل] هستند	فَالْفَرَقَاتِ فَرَقًا ﴿٤﴾
۵. و سوگند به فرشتگانی که وحی [الهی] را [به پیامبران] القا می‌کنند،	فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا ﴿٥﴾
۶. برای اتمام حجت یا برای بیم و هشدار.	عُدْرًا أَوْ نَذْرًا ﴿٦﴾
۷. بی‌گمان، آنچه به شما وعده داده می‌شود، واقع خواهد شد؛	إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعَ ﴿٧﴾
۸. آنگاه که ستارگان تیره [و محو] شود	فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾
۹. و آنگاه که آسمان شکافته شود،	وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾
۱۰. و آنگاه که کوه‌ها [از جا کنده و] پراکنده شود،	وَإِذَا الْجِبَالُ سُفَّتْ ﴿١٠﴾
۱۱. و آنگاه که برای پیامبران [جهت گواهی دادن در مورد امت‌ها]، وقت تعیین گردد،	وَإِذَا الرُّسُلُ أُقْتَتَتْ ﴿١١﴾
۱۲. این [امر]، برای چه روزی به تأخیر افتاده است؟	لَأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ﴿١٢﴾
۱۳. برای روز جدایی [و داوری].	لِيَوْمِ الْفَصْلِ ﴿١٣﴾
۱۴. و تو چه دانی روز جدایی [و داوری] چیست؟	وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ﴿١٤﴾
۱۵. در آن روز، [= قیامت] وای بر تکذیب‌کنندگان!	وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾
۱۶. آیا ما پیشینیان [مجرم] را نابود نکردیم؟	أَلَمْ نُهْلِكِ الْأُولِينَ ﴿١٦﴾

۱۷. سپس دیگران را در پی آنها خواهیم آورد. ثُمَّ تُتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ﴿١٧﴾
۱۸. اینچنین با گنهکاران رفتار می‌کنیم. كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾
۱۹. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾
۲۰. آیا شما را از آبی پست [و ناچیز] نیافریدیم؟ أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾
۲۱. سپس آن را در قرارگاهی محفوظ [= رجم] قرار دادیم فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾
۲۲. تا زمانی معین. إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢٢﴾
۲۳. ما [بر این کار] توانا بودیم و چه نیک توانا [و قدرتمند] هستیم. فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ﴿٢٣﴾
۲۴. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾
۲۵. آیا زمین را جایگاه [تجمع مردم] قرار ندادیم؟ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾
۲۶. هم در حال حیات و هم مرگشان؟ أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا ﴿٢٦﴾
۲۷. و کوه‌های بسیار بلند [و استوار] در آن قرار دادیم و آبی شیرین [و گوارا] به شما نوشاندیم. وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَكُم مَّاءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾
۲۸. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾
۲۹. [به آنها گفته می‌شود:] «به سوی همان چیزی بروید که پیوسته آن را تکذیب می‌کردید. أَنْظِلُوا إِلَىٰ مَا كُنْتُمْ بِهِء تَكْذِبُونَ ﴿٢٩﴾
۳۰. بروید به سوی سایه [دودهای آتش] سه‌شاخه، أَنْظِلُوا إِلَىٰ ظِلِّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ﴿٣٠﴾
۳۱. نه سایه افکن [و خنک] است و نه از [گرمی] شعله‌های آتش جلوگیری می‌کند». لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ الْلَهَبِ ﴿٣١﴾
۳۲. همانا [دوزخ]، شراره‌هایی چون کاخی [بلند] می‌افکند. إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ﴿٣٢﴾
۳۳. گویی که آن [شراره‌ها] شتران زردرنگ هستند. كَأَنَّهُ جِمَلَاتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾
۳۴. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾

۲۵. این [همان] روزی است که سخن نمی‌گویند. هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٣٥﴾
۳۶. و به آنها اجازه داده نمی‌شود تا عذرخواهی کنند. وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٣٦﴾
۳۷. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾
۳۸. این [همان] روز جدایی [و داوری] است که شما و گذشتگان را گرد آورده‌ایم. هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأُولَىٰ ﴿٣٨﴾
۳۹. پس اگر [حیله و] نیرنگی دارید، آن را در حق من به کار گیرید. فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ﴿٣٩﴾
۴۰. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾
۴۱. به راستی که [در آن روز،] پرهیزگاران در سایه‌ها و [کنار] چشمه‌ها قرار دارند، إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ ﴿٤١﴾
۴۲. و میوه‌هایی که میل داشته باشند. وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾
۴۳. [به آنها گفته می‌شود:] «به پاداش آنچه می‌کردید، گوارا بخورید و بیاشامید. كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾
۴۴. ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.» إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾
۴۵. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾
۴۶. «[ای کافران، در این دنیا] اندکی بخورید و بهره گیرید؛ زیرا شما گناه‌کارید.» كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُّجْرِمُونَ ﴿٤٦﴾
۴۷. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾
۴۸. و هنگامی که به آنها گفته شود: [نماز بگذارید و] رکوع کنید، [نماز نمی‌گذارند و] رکوع نمی‌کنند. وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٨﴾
۴۹. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾
۵۰. [وقتی مردم به این قرآن که از جانب پروردگارشان نازل شده است ایمان نمی‌آورند،] پس به کدام سخن دیگری غیر از آن ایمان خواهند آورد؟ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

سوره نبا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [کافران] درباره چه چیزی از یکدیگر سؤال می‌کنند؟	عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾
۲. از خبری بزرگ.	عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾
۳. همان [خبری] که در مورد آن با هم اختلاف دارند.	الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾
۴. چنین نیست [که آنها می‌اندیشند]؛ به زودی خواهند دانست.	كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾
۵. باز هم چنین نیست؛ به زودی خواهند دانست.	ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾
۶. آیا زمین را بستری [برای آسایش شما] قرار ندادیم؟	أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ﴿٦﴾
۷. و کوه‌ها را میخ‌ها [ی آن قرار ندادیم؟]	وَالْحِبَالُ أَوْتَادًا ﴿٧﴾
۸. و شما را جفت [= نر و ماده] آفریدیم.	وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ﴿٨﴾
۹. و خواب شما را [مابۀ] آرامستان قرار دادیم.	وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾
۱۰. و شب را پوششی [برایتان] قرار دادیم.	وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾
۱۱. و روز را [وسیله] زندگی و [امرارِ معاش] قرار دادیم،	وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾
۱۲. و بر فراز شما هفت [آسمان] محکم بنا کردیم،	وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾
۱۳. و [خورشید را] چراغی درخشان [و روشنایی بخش] آفریدیم،	وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجًا ﴿١٣﴾
۱۴. و از ابرهای باران‌زا، آبی فراوان فروفرستادیم	وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾
۱۵. تا دانه و گیاه بسیار با آن برویانیم.	لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾
۱۶. و باغ‌هایی پردرخت [با آن پرورش دهیم].	وَجَدَّتِ الْفُفَاةَ ﴿١٦﴾

۱۷. بی‌گمان، روز داوری [میان مخلوقات]، وعده‌گاه [ما با شما] است. ﴿۱۷﴾
۱۸. روزی که در «صور» دمیده می‌شود و شما گروه‌گروه [به محشر] می‌آیید؛ ﴿۱۸﴾
۱۹. و آسمان گشوده می‌شود و به صورت درهای متعدد درمی‌آید؛ ﴿۱۹﴾
۲۰. و کوه‌ها به حرکت درمی‌آید و به صورت سرابی می‌شود؛ ﴿۲۰﴾
۲۱. و بی‌گمان، جهنم کمینگاهی است ﴿۲۱﴾
۲۲. [و] محل بازگشتی برای طغیانگران. ﴿۲۲﴾
۲۳. مدت زمانی بی‌پایان در آنجا می‌مانند. ﴿۲۳﴾
۲۴. در آنجا نه [چیز] خنکی می‌چشند و نه آشامیدنی [گوارایی خواهند داشت]. ﴿۲۴﴾
۲۵. جز آبی سوزان و [مایعی که] چرک و خون [جهنمیان است]. ﴿۲۵﴾
۲۶. [این] کیفری است مناسب و درخور [گناهانشان]؛ ﴿۲۶﴾
۲۷. همانا آنان از حساب [و کتاب روز قیامت] نمی‌ترسیدند ﴿۲۷﴾
۲۸. و آیات ما را به شدت تکذیب کردند؛ ﴿۲۸﴾
۲۹. و ما همه چیز را [در لوح محفوظ] شمارش و ثبت کرده‌ایم. ﴿۲۹﴾
۳۰. پس [کیفر اعمال خود را] بچشید که [چیزی] جز عذاب بر شما نمی‌افزاییم. ﴿۳۰﴾
۳۱. بی‌گمان، برای پرهیزگاران کامیابی [بزرگی] است. ﴿۳۱﴾
۳۲. باغ‌های [میوه] و تاکستان‌ها. ﴿۳۲﴾
۳۳. و حوریانی نوجوان و هم‌سن و سال. ﴿۳۳﴾
- إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَتَنَا ﴿۱۷﴾
- يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿۱۸﴾
- وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿۱۹﴾
- وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿۲۰﴾
- إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿۲۱﴾
- لِلظَّالِمِينَ مَعَابًا ﴿۲۲﴾
- لَبِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿۲۳﴾
- لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿۲۴﴾
- إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿۲۵﴾
- جَزَاءً وَفَاقًا ﴿۲۶﴾
- إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿۲۷﴾
- وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ﴿۲۸﴾
- وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿۲۹﴾
- فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿۳۰﴾
- إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿۳۱﴾
- حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿۳۲﴾
- وَكَوَاعِبَ أُنْرَابًا ﴿۳۳﴾

وَكَاَسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾

۳۴. و جام‌هایی لبریز و پیاپی [از شراب پاکیزه بهشت].

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَعْوًا وَلَا كِدَّابًا ﴿٣٥﴾

۳۵. در آنجا نه سخن بیهوده‌ای می‌شنوند و نه دروغی.

جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾

۳۶. [این] پاداش، از جانب پروردگار توست، و عطایی از روی حساب

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾

۳۷. [همان] پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه در میان آنهاست؛ [همان الله] رحمان [که] هیچ کس [در آن روز] یارای سخن گفتن با او را ندارد.

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾

۳۸. روزی که روح [= جبرئیل] و فرشتگان به صف می‌ایستند، [و] هیچ کس سخن نمی‌گوید، جز کسی که [الله] رحمان به او اجازه داده باشد و [او] سخن درست [و صواب] گوید.

ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ أَخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَعَابًا ﴿٣٩﴾

۳۹. آن [روز]، روزِ حق است [و بدون تردید واقع می‌شود]؛ پس هر کس که بخواهد، [می‌تواند] راه بازگشتی به سوی پروردگار خود بجوید.

إِنَّا أَنْزَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ﴿٤٠﴾

۴۰. به راستی، ما شما را از عذابی نزدیک بیم دادیم؛ روزی که انسان آنچه را از قبل با دست‌های خود فرستاده است می‌بیند، و کافر می‌گوید: «ای کاش من خاک بودم [و برای حساب برانگیخته نمی‌شدم]!»

سوره نازعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به فرشتگانی که جان [کافران] را به شدت بیرون می‌کشند.	وَأَلْتَرِعتِ عَرْفًا ①
۲. و سوگند به فرشتگانی که جان [مؤمنان] را به نرمی و آسانی می‌گیرند.	وَأَلْتَدِشِطَلتِ نَشْطًا ②
۳. و سوگند به فرشتگانی که [به امرِ الله، از آسمان به سوی زمین و بالعکس] شناورند.	وَأَلْسَبِحتِ سَبْحًا ③
۴. و سوگند به فرشتگانی که [در اجرای اوامر الهی] بر یکدیگر سبقت می‌گیرند.	فَأَلْسَبِقتِ سَبَقًا ④
۵. و سوگند به فرشتگانی [که به امر الهی] کارها را تدبیر می‌کنند.	فَأَلْمَدِیرَاتِ أَمْرًا ⑤
۶. روزی که [پس از اولین دمیدن در صور] زمین [و کوه‌ها و همه چیز] به لرزه درآید	یَوْمَ تَرُجُفُ الرَّاجِفَةُ ⑥
۷. [و] در پی آن، [دمیدن دوم حشر] بیاید،	تَتَّبَعُهَا الرَّادِفَةُ ⑦
۸. در آن روز، دل‌هایی سخت مضطرب [و ترسان] هستند.	قُلُوبٌ یَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ⑧
۹. و چشم‌های آنان [از ترس و شرمساری] فرو افتاده است.	أَبْصُرُهَا خَشِيعَةٌ ⑨
۱۰. [کافران در دنیا] می‌گفتند: «آیا ما [پس از مرگ، دوباره] به حال اول خود بازگردانده می‌شویم؟»	یَقُولُونَ أَوْنَا لَمَرْدُودُونَ فی الْحَافِرَةِ ⑩
۱۱. آیا هنگامی که استخوان‌هایی پوسیده شدیم [و به خاک تبدیل گشتیم، باز هم زنده می‌شویم]؟»	أَوَإِذَا كُنَّا عِظْمًا خِیرَةً ⑪
۱۲. می‌گفتند: «[اگر چنین وعده‌ای درست باشد،] آنگاه آن بازگشتی زیانبار است.»	قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ⑫
۱۳. آن [بازگشت،] تنها [به] یک بانگ مهیب است [بس].	فَإِنَّمَا هِیَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ⑬
۱۴. و ناگهان همگی بر عرصه زمین [محشر] ظاهر می‌شوند.	فَإِذَا هُم بِالسَّاهِرَةِ ⑭
۱۵. [ای پیامبر،] آیا داستان موسی به تو رسیده است؟	هَلْ أَتَاكَ حَدِیثُ مُوسَى ⑮

۱۶. آنگاه که پروردگارش او را در سرزمین مقدس «طوی» ندا داد [و فرمود]:
۱۷. «به سوی فرعون برو که او طغیان کرده است،
۱۸. و به او بگو: «آیا می‌خواهی [از کفر و گناه] پاک شوی؟
۱۹. و من تو را به سوی پروردگارت هدایت کنم تا [از او] بترسی [و فرمانبردار شوی]؟
۲۰. پس [موسی] معجزه بزرگ را به او نشان داد.
۲۱. اما او تکذیب و سرکشی کرد.
۲۲. سپس پشت کرد و به کوشش و تلاش [علیه او] پرداخت.
۲۳. آنگاه [قومش را] جمع کرد و ندا داد
۲۴. و گفت: «من پروردگارِ برتر شما هستم».
۲۵. الله او را به عذاب آخرت و دنیا گرفتار کرد.
۲۶. بی‌گمان، در این [واقعه]، برای هر کس که [از الله] می‌ترسد، عبرتی است.
۲۷. آیا آفرینش شما [بعد از مرگ] سخت‌تر است یا آسمانی که [الله] آن را بنا کرد؟
۲۸. سقف آن را بر افراشت و به آن شکل و نظم داد،
۲۹. و شبش را تاریک و روزش را روشن گردانید،
۳۰. و زمین را بعد از آن گسترانید،
۳۱. و از آن، آب [چشمه‌ها و چاه‌ها و] چراگاهش را بیرون آورد،
۳۲. و کوه‌ها را محکم و استوار [بر روی زمین] قرار داد.

- إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾
- أَذْهَبُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٧﴾
- فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَٰهٌ إِلَّا أَن تَزْكَىٰ ﴿١٨﴾
- وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾
- فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾
- فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾
- ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٢﴾
- فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾
- فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾
- فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْأَخْرَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾
- إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ ﴿٢٦﴾
- ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ السَّمَاءُ بَنَاهَا ﴿٢٧﴾
- رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّاهَا ﴿٢٨﴾
- وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ﴿٢٩﴾
- وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَاهَا ﴿٣٠﴾
- أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣١﴾
- وَالْحِبَالَ أَرْسَاهَا ﴿٣٢﴾

۳۳. [همه اینها] برای بهره‌گیری شما و چهارپایانتان است.

۳۴. هنگامی که [آن] حادثه بزرگ [قیامت] فرا رسد،

۳۵. در آن روز، انسان [تمام اعمال و] تلاش‌های خود را به یاد می‌آورد.

۳۶. و جهنم برای هر بیننده‌ای آشکار می‌شود.

۳۷. اما آن کس که طغیان [و سرکشی] کرده باشد

۳۸. و زندگی دنیا را [بر آخرت] ترجیح داده باشد،

۳۹. بی‌تردید، جهنم جایگاه اوست.

۴۰. و اما کسی که از ایستادن در حضور پروردگارش بیمناک بوده و نفس را از هوی [و هوس] بازداشته باشد،

۴۱. قطعاً بهشت جایگاه اوست.

۴۲. [ای پیامبر،] درباره قیامت از تو می‌پرسند که در چه زمانی واقع می‌شود؟

۴۳. تو را با یادآوری این سخن چه کار است؟

۴۴. [سرانجام و] منتهای [علم] آن، نزد پروردگار توست.

۴۵. تو فقط بیم‌دهنده کسانی هستی که از آن [= قیامت] می‌ترسند.

۴۶. روزی که [کافران قیامت را] ببینند، [چنین احساس می‌کنند که] گویی [در دنیا] جز یک شامگاه یا بامداد به سر نبرده‌اند.

مَتَّعَا لَكُمْ وَلَا نَعْمِيكُمْ ﴿٣٣﴾

فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى ﴿٣٤﴾

يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى ﴿٣٥﴾

وَبُرِّرَّتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَى ﴿٣٦﴾

فَأَمَّا مَنْ طَغَى ﴿٣٧﴾

وَعَاءَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾

فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٩﴾

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى ﴿٤٠﴾

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٤١﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَلُهَا ﴿٤٢﴾

فِيمَ أَنْتَ مِنَ ذِكْرِهَا ﴿٤٣﴾

إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَلُهَا ﴿٤٤﴾

إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مَّن يَخْشَاهَا ﴿٤٥﴾

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبُثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ﴿٤٦﴾

سوره عبس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [پیامبر] چهره در هم کشید و روی برگرداند	عَبَسَ وَتَوَلَّى ۱
۲. از اینکه آن نابینا [= عبدالله بن امّ مکتوم] نزدش آمد.	أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ۲
۳. و [ای پیامبر،] تو چه می‌دانی؟ چه بسا او [از گناهانش] پاک شود،	وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّى ۳
۴. یا پند گیرد و این پند به سودش باشد.	أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى ۴
۵. اما آن کس که [از ایمان] بی‌نیازی می‌ورزد	أَمَّا مَنْ اسْتَعْجَى ۵
۶. تو به او روی می‌آوری؛	فَأَنْتَ لَهُ وَتَصَدَّى ۶
۷. در حالی که اگر او خود را [از کفر] پاک نسازد، ایرادی بر تو نیست؛	وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّى ۷
۸. اما کسی که شتابان به سراغ تو می‌آید	وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ۸
۹. و [از الله] می‌ترسد،	وَهُوَ يَخْشَى ۹
۱۰. تو از او غافل می‌شوی [و به دیگران می‌پردازی].	فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى ۱۰
۱۱. هرگز چنین نیست؛ بی‌گمان، این [آیات برای] تذکر و یادآوری است.	كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۱۱
۱۲. پس هر کس که بخواهد، [می‌تواند] از آن پند گیرد.	فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرْهُ ۱۲
۱۳. در صحیفه‌های ارجمندی [ثبت] است.	فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۱۳
۱۴. [در جایگاهی] بلندپایه و پاکیزه [از پلیدی]	مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۱۴
۱۵. در دست سفیران [وحی] است	بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۱۵
۱۶. [که] بزرگوار و نیکوکارند.	كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۱۶

۱۷. مرگ بر انسان [کافر، که] چقدر ناسپاس است!
۱۸. [الله] او را از چه چیز آفریده است؟
۱۹. او را از نطفه [ناچیزی] آفرید، سپس او را موزون ساخت.
۲۰. سپس راه را برایش آسان نمود.
۲۱. آنگاه [پس از پایان عمر،] او را میراند و در قبر [پنهان] نمود.
۲۲. سپس هر گاه بخواهد، او را [زنده می‌کند و] برمی‌انگیزد.
۲۳. هرگز چنین نیست [که او می‌پندارد]. او هنوز آنچه را که [الله] فرمان داده به جای نیاورده است.
۲۴. انسان باید به غذای خویش [و آفرینش آن] بنگرد:
۲۵. ما آب فراوان [از آسمان] فروریختیم،
۲۶. سپس زمین را از هم شکافتیم،
۲۷. آنگاه دانه [های فراوان] در آن رویاندیم،
۲۸. و انگور و سبزی [خوراکی بسیار]،
۲۹. و زیتون و نخل،
۳۰. و باغ‌هایی [انبوه و] پردرخت،
۳۱. و [انواع] میوه و علوفه [پدید آوردیم].
۳۲. [همه اینها] برای بهره‌گیری شما و چهارپایانتان است.
۳۳. هنگامی که [آن] صدای مهیب [قیامت] فرارسد،
۳۴. روزی که انسان از برادرش می‌گریزد
- فُتِلَ الْإِنْسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ﴿١٧﴾
- مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ﴿١٨﴾
- مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ﴿١٩﴾
- ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ﴿٢٠﴾
- ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ﴿٢١﴾
- ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ﴿٢٢﴾
- كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ﴿٢٣﴾
- فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ﴿٢٤﴾
- أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾
- ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾
- فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾
- وَعِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾
- وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾
- وَحَدَائِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾
- وَفَكِهَةً وَأَبًّا ﴿٣١﴾
- مَتَلَعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٢﴾
- فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاعَةُ ﴿٣٣﴾
- يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾

وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾

۳۵. و از مادرش و از پدرش

وَصَلِحَ بَيْنَهُ وَبَيْنِهِ ﴿٣٦﴾

۳۶. و از زنش و پسرانش [نیز می‌گریزد]،

لِكُلِّ أَمْرٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾

۳۷. در آن روز، هر کس را کاری است که او را به خودش سرگرم می‌دارد [و از دیگری باز می‌دارد].

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾

۳۸. چهره‌هایی در آن روز، گشاده و روشن است.

صَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾

۳۹. [به خاطر نعمت و رحمتِ الله] خندان [و] شاد است.

وَوُجُوهُ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾

۴۰. و چهره‌هایی در آن روز، غبارآلود است.

تَرَهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾

۴۱. [و] سیاهی [و تاریکی] آنها را پوشانده است.

أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجْرَةُ ﴿٤٢﴾

۴۲. اینان همان کافرانِ بدکردارند.

سوره تکویر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. آنگاه که خورشید درهم پیچیده [و تاریک] گردد،	إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾
۲. و آنگاه که ستارگان بی فروغ شوند،	وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ﴿٢﴾
۳. و آنگاه که کوهها به حرکت درآید،	وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ﴿٣﴾
۴. و آنگاه که ماده‌شتران باردار رها شوند،	وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾
۵. و آنگاه که حیوانات وحشی [در کنار انسان] گرد آورده شوند،	وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿٥﴾
۶. و آنگاه که دریاها [جوشان و] برافروخته شود،	وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾
۷. و آنگاه که هر کس با همسان خود قرین گردد،	وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾
۸. و آنگاه که از دختر زنده‌به‌گورشده پرسیده شود	وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾
۹. [که] به کدامین گناه کشته شده است،	بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾
۱۰. و آنگاه که نامه‌های [اعمال] گشوده شود،	وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١٠﴾
۱۱. و آنگاه که پرده از روی آسمان برگرفته شود،	وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾
۱۲. و آنگاه که دوزخ، افروخته [و شعله‌ور] گردد،	وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِرَتْ ﴿١٢﴾
۱۳. و آنگاه که بهشت [برای پرواپیشگان] نزدیک آورده شود.	وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾
۱۴. [در آن هنگام،] هر کس خواهد دانست که چه چیزی [برای آخرت خود] آماده کرده است.	عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾
۱۵. سوگند به ستارگانی که [به جایگاه خود] باز می‌گردند،	فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٥﴾
۱۶. [شتابان] حرکت می‌کنند [و از نظر] پنهان می‌شوند؛	الْجُورِ الْكُنَّسِ ﴿١٦﴾

وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾

۱۷. و سوگند به شب، هنگامی که [از تاریکی‌اش کاسته شود و] پشت کند؛

وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾

۱۸. و سوگند به صبح، هنگامی که بدمد؛

إِنَّهُ لَقَوْلِ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾

۱۹. بی‌تردید، این [قرآن، سخن الله است که ابلاغش به پیامبر، بر عهده] فرستاده‌ای بزرگوار [=جبرئیل] است؛

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾

۲۰. [همان فرشته‌ای] که [مقتدر و] نیرومند است و نزد [الله] صاحب‌عرش، مقام والایی دارد؛

مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾

۲۱. [در ملکوت اعلی و عالم فرشتگان] از او فرمان می‌برند و امین [وحی] است.

وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾

۲۲. [ای مردم،] همنشین شما [=محمد] دیوانه نیست؛

وَلَقَدْ رَءَاهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾

۲۳. و بی‌تردید، [محمد]، او [=جبرئیل] را در افق روشن دیده است.

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾

۲۴. و او بر [ابلاغ آنچه از طریق] غیب [به وی وحی می‌گردد] بخیل نیست [و همانند کاهنان نیز مزد نمی‌گیرد].

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿٢٥﴾

۲۵. و این [قرآن] گفته شیطان رانده‌شده نیست.

فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾

۲۶. پس به کجا می‌روید؟

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾

۲۷. این [قرآن] چیزی جز پند و اندرز برای جهانیان نیست.

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾

۲۸. برای هر یک از شما که بخواهد راه راست [حق را] در پیش گیرد.

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

۲۹. و شما [چیزی را] نمی‌خواهید، مگر آنکه پروردگار جهانیان [اراده کند و] بخواهد.

سورة انفطار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. آنگاه که آسمان شکافته شود، إِذَا السَّمَاءُ أَنْفَطَرَتْ ﴿١﴾
۲. آنگاه که ستارگان پراکنده شوند [و فرو ریزند]، وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿٢﴾
۳. و آنگاه که دریاها [به هم آمیزند و لبریز و] روان گردند، وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿٣﴾
۴. و آنگاه که قبرها [برای براگیختن مردگان] زیر و رو شود، وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾
۵. [در آن هنگام،] هر کس می‌داند چه چیزهایی را پیشاپیش فرستاده و چه چیزهایی را واپس نهاده [و بر جای گذاشته است]. عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾
۶. ای انسان، چه چیزی تو را [نسبت] به پروردگار بزرگوارت مغرور ساخته است؟ يَتَأْتِيهَا الْإِنْسَانُ مَا عَرَكَ رِبِّكَ أَلْكَرِيمِ ﴿٦﴾
۷. آن [پروردگاری] که تو را آفرید، سپس به تو سر و سامان داد و آنگاه تو را متعادل و متناسب کرد. الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾
۸. و به هر شکلی [و صورتی] که خواست، تو را ترکیب نمود. فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾
۹. هرگز چنین نیست [که شما گمان می‌کنید]؛ بلکه شما [روز] جزا را تکذیب می‌کنید. كَلَّا بَلْ تُكْذِبُونَ بِالَّذِينَ ﴿٩﴾
۱۰. و بی‌گمان، نگهبانانی [از فرشتگان] بر شما گمارده شده‌اند. وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾
۱۱. که نویسندگانی بزرگوارند؛ كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿١١﴾
۱۲. آنچه را انجام می‌دهید، می‌دانند [و اعمال نیک و بد شما را ثبت می‌کنند]. يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾
۱۳. مسلماً نیکوکاران در نعمت [های بهشت] هستند. إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾
۱۴. و یقیناً بدکاران در [آتش] جهنمند. وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾
۱۵. روز جزا به آن درمی‌آیند [و می‌سوزند] يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾

۱۶. و هرگز آنان از آنجا به دور و [در امان] نباشند.

وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾

۱۷. و تو چه دانی که روز جزا چیست؟

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٧﴾

۱۸. باز تو چه می‌دانی که روز جزا چیست؟

ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٨﴾

۱۹. روزی که هیچ کس قادر به انجام کاری برای دیگری نیست؛ و در آن روز، حکم [و فرمان،] از آن الله است.

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا ۖ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

سورة مطففين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾
۱. وای بر کم‌فروشان!
- الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾
۲. [همان] کسانی که چون [برای خود] از مردم پیمانہ می‌کنند، حق خود را کامل می‌گیرند،
- وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾
۳. و هنگامی که [می‌خواهند] برای آنان پیمانہ یا وزن کنند، کم می‌گذارند.
- أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ﴿٤﴾
۴. آیا آنها گمان نمی‌کنند که [قیامت فرا می‌رسد و از قبرها] برانگیخته می‌شوند،
- لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾
۵. در روزی بزرگ؟
- يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾
۶. [همان] روزی که مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان می‌ایستند.
- كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَارِ لَفِي سِجِّينٍ ﴿٧﴾
۷. هرگز چنین نیست [که کافران پنداشته‌اند]! به راستی که نامه [اعمال] بدکاران در سِجِّین است.
- وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾
۸. و تو چه دانی که سِجِّین چیست؟
- كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٩﴾
۹. کتابی است که [اعمال بدکاران در آن] نوشته شده است.
- وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾
۱۰. در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان!
- الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿١١﴾
۱۱. همان کسانی که روز جزا را [انکار و] تکذیب می‌کنند؛
- وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾
۱۲. و جز ستمکارانِ گنهکار، [کسی] آن [روز] را تکذیب نمی‌کند.
- إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾
۱۳. هنگامی که آیات ما بر او تلاوت می‌شود، می‌گوید: «[این] افسانه‌های [خیالی] گذشتگان است».
- كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾
۱۴. هرگز چنین نیست [که آنها گمان می‌کنند]؛ بلکه [به سبب] آنچه کرده‌اند، بر دل‌هایشان زنگار بسته است.
- كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾
۱۵. هرگز چنین نیست [که آنها می‌پندارند]. بی‌گمان، آنان در آن روز از [دیدار] پروردگارشان محرومند.

۱۶. و [بعد از حساب،] مسلماً وارد دوزخ می‌شوند.
۱۷. آنگاه به آنان گفته می‌شود: «این [آتش،] همان چیزی است که آن را تکذیب می‌کردید».
۱۸. هرگز چنین نیست [که آنها می‌پندارند]؛ بی‌گمان، نامه [اعمال] نیکوکاران در «علیین» است.
۱۹. و تو چه دانی که «علیین» چیست؟
۲۰. کتابی است که [اعمال نیکوکاران در آن] نوشته شده است،
۲۱. که مقربان [درگاه الهی] بر آن حاضر می‌شوند [و گواهی می‌دهند].
۲۲. همانا نیکوکاران در نعمت [های بهشت] هستند.
۲۳. بر تخت‌ها [تکیه زده و] می‌نگردند.
۲۴. خرمی و نشاطِ نعمت [بهشت] را در چهره‌هایشان [می‌بینی و] می‌شناسی.
۲۵. آنها از شراب نابِ مُهرشده، [نوشانیده و] سیراب می‌شوند.
۲۶. مُهری که بر آن نهاده شده، از مُشک است، و مشتاقان [رحمت]، در این [شراب و دیگر نعمت‌های بهشتی] باید بر یکدیگر پیشی گیرند.
۲۷. و آمیزه‌اش از [چشمه] تسنیم است؛
۲۸. [همان] چشمه‌ای که مقربان [درگاه الهی] از آن می‌نوشند.
۲۹. همانا کسانی که جرم و گناه مرتکب شدند، پیوسته [در دنیا] بر کسانی که ایمان آورده بودند می‌خندیدند.
۳۰. و هر گاه [مؤمنان] از کنارشان می‌گذشتند، با چشم و ابرو به هم اشاره می‌کردند [و آنان را به سُخره می‌گرفتند]؛
۳۱. و چون به سوی خانواده خود بازمی‌گشتند، [به خاطر تمسخرِ مؤمنان] شادمان و خندان بودند؛

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾

ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾

يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْمُومٍ ﴿٢٥﴾

خِتْمُهُمْ وَرَسُولُهُمْ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿٢٦﴾

وَمِنْ زَاجِحِهِمْ مِّنْ تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾

وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾

وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾

۳۲. و هنگامی که مؤمنان را می‌دیدند می‌گفتند:
«بی‌گمان، اینان گمراهانند»؛

وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾

۳۳. در حالی که آنان برای مراقبت [و نگهبانی،] بر مؤمنان
فرستاده نشده بودند.

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾

۳۴. ولی امروز کسانی که ایمان آورده‌اند، به کافران
می‌خندند.

عَلَى الْأَرْبَابِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾

۳۵. بر تخت‌های [آراسته نشسته و به نعمت‌های الهی که
برترین آنها، رؤیت وجه گرامی الله است] می‌نگرند.

هَلْ تُؤْتَوْنَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

۳۶. آیا کافران [با چشیدن عذاب،] جزای آنچه را که
می‌کردند دریافت نموده‌اند؟

سورة انشقاق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. آنگاه که آسمان شکافته شود،	إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ﴿١﴾
۲. و به [فرمان] پروردگارش گوش فرا دهد [و تسلیم شود]؛ و سزاوار است [که چنین کند]،	وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾
۳. و آنگاه که زمین گسترده [و هموار] شود،	وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿٣﴾
۴. و هر چه را درون خود دارد، بیرون ریزد و تهی گردد،	وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾
۵. و به [فرمان] پروردگارش گوش دهد [و تسلیم شود]؛ و سزاوار است [که چنین کند].	وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾
۶. ای انسان، بی گمان، تو در راه [رسیدن به] پروردگارت سخت تلاش و کوشش می کنی؛ پس او را ملاقات خواهی کرد.	يَأْتِيهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ ﴿٦﴾
۷. و اما کسی که نامه [اعمال او] به دست راستش داده شود،	فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَبِئَمِينِهِ ﴿٧﴾
۸. به زودی به حسابی آسان، محاسبه می شود.	فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾
۹. و شادمان به سوی خانواده اش بازمی گردد؛	وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾
۱۰. و اما کسی که نامه [اعمال او] از پشت سرش به او داده شود.	وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ﴿١٠﴾
۱۱. به زودی نابودی خود را خواهد طلبید	فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا ﴿١١﴾
۱۲. و به [آتش] جهنم شعله ور در خواهد آمد.	وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ﴿١٢﴾
۱۳. بی گمان، او در [دنیا به خاطر گناهانش]، در میان خانواده خود شادمان بود.	إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾
۱۴. او گمان می کرد که هرگز [به نزد الله] باز نخواهد گشت.	إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ ﴿١٤﴾
۱۵. آری؛ همانا پروردگارش از حال وی آگاه بود.	بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٥﴾

۱۶. به شفق سوگند می‌خورم،
۱۷. و سوگند به شب و آنچه را فرو می‌پوشد
۱۸. و سوگند به ماه چون [فروغش] کامل شود
۱۹. که قطعاً مراتب و حالات مختلفی را یکی پس از دیگری [در مسیر زندگی دنیوی] طی خواهید کرد.
۲۰. آنان را چه شده که ایمان نمی‌آورند؟
۲۱. و [چرا] هنگامی که قرآن بر آنان تلاوت می‌شود سجده نمی‌کنند؟
۲۲. بلکه کسانی که کافر شدند، پیوسته [آیات الهی را] تکذیب می‌کنند.
۲۳. و الله به آنچه در دل پنهان می‌دارند، داناتر است.
۲۴. پس [ای پیامبر،] آنان را به عذابی دردناک بشارت ده؛
۲۵. مگر کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، که پاداشی بی‌منت و پیوسته برایشان است.
- فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾
- وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾
- وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾
- لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ﴿١٩﴾
- فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾
- وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢١﴾
- بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكْذِبُونَ ﴿٢٢﴾
- وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾
- فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾
- إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٥﴾

سوره بروج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به آسمان که دارنده بُرج‌هاست، وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿١﴾
۲. و سوگند به روز موعود [قیامت]، وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٢﴾
۳. و سوگند به هر کس که گواهی دهد و به هر کس که مورد گواهی قرار گیرد. وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٣﴾
۴. مرگ بر آدم‌سوزان خندق! قَتِيلَ أَصْحَابِ الْأُخْدُودِ ﴿٤﴾
۵. [همان آتش] افروخته از هیزمرهای بسیار [که مؤمنان را در آن می‌سوزاندند]؛ النَّارِ ذَاتِ الْوُكُودِ ﴿٥﴾
۶. هنگامی که بر [کناره] آن نشسته بودند إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٦﴾
۷. و آنچه را با مؤمنان انجام می‌دادند، تماشا می‌کردند؛ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾
۸. و هیچ ایرادی از آنان [=مؤمنان] نگرفتند، جز اینکه به الله پیروزمند ستوده ایمان آورده بودند. وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾
۹. [همان] ذاتی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آن اوست؛ و الله بر همه چیز گواه است. الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾
۱۰. به راستی کسانی که مردان و زنان مؤمن را شکنجه [و آزار] دادند و پس [از انجام آن کار] توبه نکردند، عذاب جهنم برایشان [مهیا] است و عذاب آتش [در پیش دارند]. إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾
۱۱. همانا برای کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند، باغ‌هایی [از بهشت] است که جویبارها زیر [درختان] آن جاری است؛ و این است کامیابی بزرگ. إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾
۱۲. بی‌گمان، [مجازات و] سختگیری پروردگارت بسیار شدید است. إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾
۱۳. در حقیقت، اوست که [آفرینش را] آغاز می‌کند و دوباره [بعد از مرگ] باز می‌گرداند؛ إِنَّهُ هُوَ يَبْدِئُ وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾
۱۴. و همو آمرزنده [و] دوستدار [مؤمنان] است. وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ﴿١٤﴾

۱۵. [الله] صاحب‌عرش [و] بلندمرتبه [و شکوهمند] است

ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾

۱۶. [و] آنچه را بخواهد، انجام می‌دهد.

فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾

۱۷. [ای پیامبر،] آیا داستان لشکریان [حق‌ستیز] به تو رسیده است؟

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ﴿١٧﴾

۱۸. [لشکر] فرعون و [قوم] ثمود.

فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾

۱۹. بلکه کسانی که کافر شدند، پیوسته در تکذیب [حق] هستند،

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾

۲۰. و الله از هر سو بر آنان احاطه دارد.

وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ﴿٢٠﴾

۲۱. آری، این [آیات، شعر و سحر نیست؛ بلکه] قرآن شکوهمند است.

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾

۲۲. در لوح محفوظ [از هر گونه تحریف و تبدیل، در امان] است.

فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

سوره طارق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به آسمان و سوگند به ستاره شبگرد.	وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ﴿١﴾
۲. و تو چه می‌دانی که ستاره شبگرد چیست؟	وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٢﴾
۳. [همان] ستاره فروزان است.	التَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿٣﴾
۴. هیچ کس نیست، مگر اینکه نگهبانی [از فرشتگان] بر او [گماشته شده] است.	إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾
۵. انسان باید بنگرد که از چه چیز آفریده شده است:	فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٥﴾
۶. از یک آب جهنده آفریده شده	خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ﴿٦﴾
۷. که از میان [استخوان] پشت [مرد] و سینه [زن] بیرون می‌آید.	يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ﴿٧﴾
۸. بی‌گمان، الله بر بازگرداندن او [پس از مرگ] تواناست.	إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾
۹. روزی که [تمام] رازها فاش شود،	يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ﴿٩﴾
۱۰. [در آن روز،] انسان هیچ توان و یآوری ندارد.	فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾
۱۱. سوگند به آسمان پر باران	وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١١﴾
۱۲. و سوگند به زمین پرشکاف [که گیاهان از آن سر برمی‌آورند].	وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٢﴾
۱۳. [که] بی‌گمان، این قرآن، سخن جداکننده حق از باطل است	إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ﴿١٣﴾
۱۴. و [سخن] هزل و بیهوده نیست.	وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ﴿١٤﴾
۱۵. آنان [= کافران] پیوسته حيله و نیرنگ می‌کنند	إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾
۱۶. و من [نیز] حيله [و تدبیر] می‌کنم؛	وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾
۱۷. پس به کافران مهلت بده [و] اندکی رهایشان کن [تا غرق گناه باشند].	فَمَهْلٍ الْكٰفِرِينَ أَمَهْلَهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٧﴾

سورة أعلى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. نام پروردگار بلند مرتبه‌ات را به پاکی یاد کن. سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴿١﴾
۲. [همان ذاتی] که [انسان را] آفرید و هماهنگ و متعادل ساخت. الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ﴿٢﴾
۳. و [همان] ذاتی که اندازه‌گیری کرد و [به شایستگی آفرید] و سپس هدایت نمود. وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ﴿٣﴾
۴. و [آن] ذاتی که چراگاه را [برای تغذیه جانداران] رویانید. وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ﴿٤﴾
۵. سپس آن را خشک و سیاه گردانید. فَجَعَلَهُ غُضَاءً أَحْوَى ﴿٥﴾
۶. ما به زودی [قرآن را] بر تو می‌خوانیم؛ پس تو هرگز [آن را] فراموش نخواهی کرد؛ سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسَى ﴿٦﴾
۷. مگر آنچه را که الله بخواهد؛ همانا او آشکار و نهان را می‌داند. إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ﴿٧﴾
۸. و آسان‌ترین [راه] را برایت فراهم می‌گردانیم. وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى ﴿٨﴾
۹. اگر پند مفید باشد، [مردم را با آیات قرآن] پند ده. فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ﴿٩﴾
۱۰. به زودی کسی که [از الله] می‌ترسد، پند می‌پذیرد. سَيَذَكَّرُ مَنْ يَخْشَى ﴿١٠﴾
۱۱. و بدبخت‌ترین [مردم]، از آن دوری می‌گزیند؛ وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ﴿١١﴾
۱۲. [همان] کسی که در آتش بزرگ [جهنم] درخواهد آمد، الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ﴿١٢﴾
۱۳. و در آن [آتش] نه می‌میرد و نه زنده می‌ماند. ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿١٣﴾
۱۴. یقیناً کسی که خود را [از کفرو گناه] پاک کند، رستگار خواهد شد؛ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ﴿١٤﴾
۱۵. و [نیز کسی که] نام پروردگارش را یاد کند و نماز بگذارد. وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ﴿١٥﴾

۱۶. ولی شما [مردم]، زندگی دنیا را [بر آخرت] ترجیح می‌دهید؛	بَلْ تُؤْتِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾
۱۷. در حالی که آخرت، بهتر و پاینده‌تر است.	وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٧﴾
۱۸. به راستی این [پندها] در کتاب‌های آسمانی پیشین [نیز] بود؛	إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٨﴾
۱۹. کتاب‌های ابراهیم و موسی.	صُّحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

سورة غاشية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] آیا خبر قیامت هولناکِ فراگیر به تو رسیده است؟	هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾
۲. در آن روز، چهره‌هایی خوار و ذلیل خواهند بود.	وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ﴿٢﴾
۳. [در دنیا] پیوسته تلاش کرده [و] خسته شده [و چون در راه حق نبوده، نتیجه‌ای ندیده‌اند].	عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾
۴. در آتش سوزان درمی‌آیند،	تَصَلَّىٰ نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾
۵. از چشمه بسیار داغ به آنها نوشانیده می‌شود.	تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ عَآئِنَةٍ ﴿٥﴾
۶. غذایی جز خارِ خشک و تلخ ندارند	لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيْعٍ ﴿٦﴾
۷. که نه [آنان را] فربه کند و نه گرسنگی را دفع می‌نماید.	لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾
۸. در آن روز، چهره‌هایی شاداب و تازه هستند	وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾
۹. و از سعی [و تلاش] خود راضیند؛	لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾
۱۰. در بهشت برین هستند.	فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾
۱۱. در آنجا هیچ سخن بیهوده‌ای نمی‌شنوند.	لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً ﴿١١﴾
۱۲. در آن، چشمه [های آب] روان است.	فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾
۱۳. تخت‌های [زیبای] بلند [پایه] در آن است.	فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾
۱۴. و جام‌هایی [که در کنار چشمه‌ها] نهاده شده.	وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾
۱۵. و بالشت‌های [منظم] چیده‌شده،	وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾
۱۶. و [نیز] فرش‌های گرانبها گسترده شده است.	وَزَرَائِبٌ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾

أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾

۱۷. آیا [کافران] به شتر نمی‌نگرند که چگونه آفریده شده است؟

وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾

۱۸. و به آسمان [نمی‌نگرند] که چگونه برافراشته شده است؟

وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾

۱۹. و به کوه‌ها [نمی‌نگرند] که چگونه [محکم بر زمین] نصب شده است؟

وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾

۲۰. و به زمین [نمی‌نگرند] که چگونه گسترده شده است؟

فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾

۲۱. [ای پیامبر،] پند بده، که تو فقط پنددهنده‌ای.

لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ ﴿٢٢﴾

۲۲. تو بر آنان مسلط [و چیره] نیستی [که آنان را بر ایمان آوردن وادار کنی].

إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾

۲۳. اما کسی که روی بگرداند و کافر شود

فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾

۲۴. الله او را با بزرگ‌ترین عذاب، مجازات می‌کند.

إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابُهُمْ ﴿٢٥﴾

۲۵. همانا بازگشت آنها به سوی ماست.

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

۲۶. سپس بی‌گمان، حسابشان [نیز] با ماست.

سوره فجر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- وَالْفَجْرِ ①
- وَلَيْالٍ عَشْرِ ②
- وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ③
- وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ④
- هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ⑤
- أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ⑥
- إِزْمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ⑦
- الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ⑧
- وَتَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ⑨
- وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ⑩
- الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ⑪
- فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ⑫
- فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ⑬
- إِنَّ رَبَّكَ لَبَلِغٌ لِّالْمُرْصَادِ ⑭
- فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ وَفَعَّلَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ⑮
۱. سوگند به سپیده دم [صبحگاهان]
۲. و به شبهای دهگانه [آغاز ذی حجه]
۳. و به زوج و فرد [اشیاء]
۴. و سوگند به شب، هنگامی که [حرکت می کند و] می رود.
۵. آیا در این [چیزها] سوگندی برای صاحب خرد نیست [که او را قانع نماید]؟
۶. [ای پیامبر،] آیا ندیدی که پروردگارت با [قوم] عاد چه کرد؟
۷. [همان قبیله] اِزْم که دارای [کاخ‌هایی با] ستونهای بلند بودند
۸. که همانند آن در شهرها آفریده نشده بود؟
۹. و [نیز قوم] ثمود، کسانی که صخره‌های سخت را از [کنار] وادی می تراشیدند [و خانه برای خودشان می ساختند]؟
۱۰. و فرعون، صاحب سپاه [بزرگ و قدرتمند].
۱۱. [همان] کسانی که در شهرها طغیان [و سرکشی] کردند
۱۲. و فساد بسیار در آنها به بار آوردند.
۱۳. آنگاه پروردگارت تازیانه عذاب را بر آنان فرود آورد.
۱۴. یقیناً پروردگار تو در کمینگاه است.
۱۵. و اما انسان هنگامی که پروردگارش او را بیازماید و گرامی دارد و به او نعمت بخشد، [مغرور می گردد و گمان می کند که این امر به خاطر کرامتی است که نزد الله دارد]، پس می گوید: «پروردگارم مرا گرامی داشته است»؛

وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ ﴿١٦﴾

۱۶. و اما هنگامی که او را بیازماید و روزی‌اش را بر او تنگ سازد، [دلسرد شده و گمان می‌کند که این امر بدان سبب است که نزد الله، خوار و ذلیل است؛] پس می‌گوید: «پروردگارم مرا خوار کرده است».

كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ﴿١٧﴾

۱۷. هرگز چنین نیست [که شما می‌پندارید]؛ بلکه شما یتیم را گرامی نمی‌دارید

وَلَا تَحْضُرُونَ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿١٨﴾

۱۸. و یکدیگر را بر اطعام مستمندان ترغیب نمی‌کنید

وَتَأْكُلُونَ التَّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ﴿١٩﴾

۱۹. و میراث را حریصانه می‌خورید [و حق ضعیفان را نمی‌دهید]

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢٠﴾

۲۰. و مال و ثروت [دنیا] را بسیار دوست دارید.

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾

۲۱. هرگز چنین نیست [که شما گمان می‌کنید]؛ هنگامی که زمین سخت در هم کوبیده شود [و هموار گردد]

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾

۲۲. و پروردگارت [برای دادرسی] بیاید و [نیز] فرشتگان صف‌درصف [بایستند]

وَجَاءَ يَوْمَئِذٍ بُرْهَانٌ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ﴿٢٣﴾

۲۳. و در آن روز جهنم آورده شود، آن روز است که انسان [کافر] پند می‌گیرد [و توبه می‌کند]؛ و [اما] این پند گرفتن، چه سودی برایش دارد؟

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾

۲۴. وی می‌گوید: «ای کاش [در دنیا] برای [این] زندگی‌ام [اعمال نیک، از] پیش فرستاده بودم!

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا ﴿٢٥﴾

۲۵. در آن روز، هیچ کس همانند عذاب او [= الله] عذاب نمی‌کند،

وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدًا ﴿٢٦﴾

۲۶. و هیچ کس همچون بند کشیدن او [= الله]، کسی را به بند نمی‌کشد.

يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾

۲۷. [اما به مؤمن ندا می‌شود:] «ای روح آرام‌یافته،

أَرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾

۲۸. به سوی پروردگارت بازگرد، در حالی که تو [از پاداش الله] راضی هستی، و او از [اعمال] تو راضی است.

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٢٩﴾

۲۹. پس در زمرهٔ بندگان [خاص] من در آی

وَادْخُلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

۳۰. و به بهشت من وارد شو».

سوره بلد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به این شهر [مکه].
۲. در حالی که [ای پیامبر!] تو در این شهر ساکنی [و جنگ در این شهر برایت حلال است]
۳. و سوگند به پدر [= آدم] و فرزندان.
۴. یقیناً ما انسان را در رنج [و دشواری‌های دنیوی] آفریدیم.
۵. آیا او گمان می‌کند هیچ کس بر [مجازات] وی توانا نیست؟
۶. می‌گوید: «به خاطر انفاق، [مال زیادی را تباه کرده‌ام].»
۷. آیا می‌پندارد که هیچ کس او را ندیده است؟
۸. آیا دو چشم برایش قرار ندادیم؟
۹. و یک زبان و دو لب؟
۱۰. و او را به دو راه [خیر و شر] راهنمایی کردیم.
۱۱. اما به گردنه [سخت] قدم نگذاشت [و نیامد].
۱۲. و تو چه می‌دانی که آن گردنه [سخت] چیست؟
۱۳. آزاد کردن برده‌ای است.
۱۴. یا اطعام در روز قحطی [و گرسنگی]،
۱۵. [خواه] یتیمی از خویشاوندان [باشد]
۱۶. یا مستمندی خاک نشین؛
- لَا أُفْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ①
- وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ②
- وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدٌ ③
- لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ④
- أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ⑤
- يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا ⑥
- أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ ⑦
- أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ⑧
- وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ⑨
- وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ⑩
- فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ⑪
- وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ⑫
- فَكُّ رَقَبَةٍ ⑬
- أَوْ إِطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ⑭
- يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ⑮
- أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ⑯

۱۷. به علاوه، از کسانی باشد که ایمان آورده‌اند و یکدیگر را به صبر [بر عبادت و دوری از گناه] و مهربانی [با بندگان] توصیه نموده‌اند.

۱۸. اینان اهل سعادتند [که نامه اعمال آنان به دست راستشان داده می‌شود و اهل بهشتند].

۱۹. اما کسانی که به آیات ما کفر ورزیدند، آنان اهل شقاوتند [که نامه اعمال به دست چپشان داده می‌شود و به دوزخ می‌روند].

۲۰. [از هر سو] آتش سرپوشیده‌ای بر آنان است [که راه فرار ندارند].

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا
بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿١٩﴾

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ﴿٢٠﴾

سورة شمس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوغند به خورشید و روشنی آن [به هنگام بامداد]، وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ﴿١﴾
۲. و سوغند به ماه، هنگامی که بعد از آن [= خورشید] درآید، وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ﴿٢﴾
۳. و سوغند به روز، هنگامی که آن [= خورشید] را روشن [و جلوه‌گر] کند، وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّلَهَا ﴿٣﴾
۴. و سوغند به شب، هنگامی که آن را بیوشاند، وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ﴿٤﴾
۵. و سوغند به آسمان و به ذاتی که آن را بنا کرد، وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ﴿٥﴾
۶. و سوغند به زمین و به ذاتی که آن را گسترانید، وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ﴿٦﴾
۷. و سوغند به جان [انسان] و ذاتی که آن را [آفرید و] نیکو گردانید، وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ﴿٧﴾
۸. سپس نافرمانی و پرهیزگاری‌اش را [به او] الهام کرد. فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٨﴾
۹. بی‌تردید، هر کس نفس خود را [از گناهان] پاک کند، رستگار می‌شود. قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ﴿٩﴾
۱۰. و هر کس آن را [با گناه] آلوده سازد، یقیناً زیانکار می‌شود. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ﴿١٠﴾
۱۱. [قوم] ثمود از روی سرکشی، [پیامبرشان را] تکذیب کردند، كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ﴿١١﴾
۱۲. آنگاه که بدکارترین آنان [برای اقدام به جنایت] برخاست. إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴿١٢﴾
۱۳. پیامبر الله [= صالح] به آنان گفت: «ماده‌شترِ الله و [نوبت] آب‌خوردنش را [حرمت نهید]». فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ﴿١٣﴾
۱۴. [ولی آنان] او را تکذیب کردند و آن [ماده‌شتر] را کشتند؛ پس پروردگار آنان به سبب گناهانشان بر سرشان عذاب آورد و همگی آنان را با خاک یکسان کرد. فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنبِهِمْ فَسَوَّاهَا ﴿١٤﴾
۱۵. و [الله] از سرانجام آن [کار]، بیم ندارد. وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ﴿١٥﴾

سوره لیل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به شب، هنگامی که [همه چیز را] بپوشاند،	وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ﴿١﴾
۲. و سوگند به روز، هنگامی که آشکار شود،	وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَافَى ﴿٢﴾
۳. و سوگند به ذاتی که نر و ماده را آفرید،	وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ﴿٣﴾
۴. که یقیناً سعی [و تلاش] شما مختلف [و نیک و بد] است.	إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَى ﴿٤﴾
۵. و اما کسی که [در راه الله] ببخشد و پرهیزگاری نماید	فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ﴿٥﴾
۶. و [وعدۀ الله و سخنان] نیک را تصدیق کند،	وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ﴿٦﴾
۷. به زودی انجام [کار خیر و] آسانی [= اعمال نیک و انفاق در راه الله] را برایش آسان می‌کنیم.	فَسَنِّيئِرُهُۥ وَلِيئِرَى ﴿٧﴾
۸. و اما کسی که بخل ورزد و بی‌نیازی بجوید،	وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ﴿٨﴾
۹. و [وعدۀ الله و سخنان] نیک را تکذیب کند،	وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ﴿٩﴾
۱۰. به زودی انجام دشواری [= اعمال شر و پلید] را برایش آسان می‌سازیم [و انجام کار خیر را بر او سخت می‌گردانیم]؛	فَسَنِّيئِرُهُۥ وَلِيئِرَى ﴿١٠﴾
۱۱. و در هنگام [مرگ و] ورود به دوزخ، دارایی او سودی به حالش نخواهد داشت.	وَمَا يُعْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ﴿١١﴾
۱۲. مسلماً هدایت [بندگان] بر [عهدۀ] ماست.	إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى ﴿١٢﴾
۱۳. و محققاً آخرت و دنیا [نیز] از آن ماست.	وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى ﴿١٣﴾
۱۴. من شما را از آتشی شعله‌ور بیم دادم	فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ﴿١٤﴾
۱۵. که جز بدبخت‌ترین [مردم] در آن نیفتد؛	لَا يَصْلَحُهَا إِلَّا الْأَشْقَى ﴿١٥﴾

۱۶. [همان] کسی که [آیات ما را] تکذیب کرد و روی گرداند

الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿١٦﴾

۱۷. و به زودی پرهیزگارترین [مردم] از آن دور نگه داشته می‌شود.

وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ﴿١٧﴾

۱۸. [همان] کسی که مال خود را [در راه الله] می‌بخشد تا [از گناه] پاک شود.

الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ﴿١٨﴾

۱۹. و هیچ کس را به قصد پاداش یافتن نعمت نمی‌بخشد؛

وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْرَى ﴿١٩﴾

۲۰. مگر [برای] کسبِ رضا [و خشنودی] پروردگار برترش.

إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ﴿٢٠﴾

۲۱. و به راستی که [با پاداشِ الله] راضی خواهد شد.

وَلَسَوْفَ يَرْضَى ﴿٢١﴾

سوره ضحی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به آغاز روز،	وَالضُّحَى ﴿١﴾
۲. و سوگند به شب، هنگامی که آرام گیرد	وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ﴿٢﴾
۳. [که] پروردگارت تو را وانگذاشته و [بر تو] خشم نگرفته است.	مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ﴿٣﴾
۴. و مسلماً آخرت برای تو از دنیا بهتر است.	وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى ﴿٤﴾
۵. و به زودی پروردگارت به تو [و امت تو آنقدر] عطا خواهد کرد که راضی گردی.	وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى ﴿٥﴾
۶. آیا تو را یتیم نیافت، و پناه داد؟	أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ﴿٦﴾
۷. و تو را [راه‌نایافته و] سرگشته یافت، و هدایت کرد.	وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى ﴿٧﴾
۸. و تو را فقیر یافت، و بی‌نیاز نمود.	وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ﴿٨﴾
۹. پس [تو نیز] یتیم را میازار،	فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾
۱۰. و [مستمند] نیازخواه را مران [و با او خشونت مکن]،	وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾
۱۱. و نعمت‌های پروردگارت را بازگو کن [و سپاس گزار].	وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سوره شرح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] آیا ما سینهات را [برای نزول وحی] برایت نگشودیم؟

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾

۲. و سنگینی [بارِ گناه و دشواریِ رسالت] را از [دوش] تو برنداشتیم؟

وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾

۳. همان [باری] که بر پشتت سنگینی می‌کرد.

الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾

۴. و [نام و] آوازه‌ تو را بلند ساختیم.

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾

۵. مسلماً با [هر] دشواری، آسانی است.

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾

۶. [آری؛] مسلماً با [هر] دشواری، آسانی است.

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾

۷. پس هنگامی که [از کار و امور دنیا] فارغ شدی، [به عبادت پروردگارت] بکوش

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ﴿٧﴾

۸. و به سوی پروردگارت راغب [و مشتاق] شو.

وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَأَرْعَبْ ﴿٨﴾

سوره تین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به انجیر و زیتون	وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونَ ﴿١﴾
۲. و سوگند به طور سینا	وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾
۳. و سوگند به این شهر امن [مکه]	وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ﴿٣﴾
۴. [که] یقیناً ما انسان را در بهترین صورت [و با فطرت پاک] آفریدیم.	لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾
۵. سپس او را [که انحراف یافت،] به پست‌ترین [مراحل] پستی برگرداندیم.	ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ﴿٥﴾
۶. مگر کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند؛ که پاداشی پایدار برایشان [در پیش] است.	إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾
۷. پس [ای انسان،] چه چیزی بعد [از این همه دلایل روشن،] تو را به تکذیب [روز] جزا وا می‌دارد؟	فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالذِّينِ ﴿٧﴾
۸. آیا الله بهترین داور [و حاکم مطلق] نیست؟	أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ﴿٨﴾

سوره علق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. بخوان به نام پروردگارت که [هستی را] آفرید؛
۲. [همان پروردگاری که] انسان را از خون بسته آفرید.
۳. بخوان و پروردگارت [از همه] بزرگوارتر است.
۴. [همان] ذاتی که به وسیله قلم [نوشتن] آموخت.
۵. به انسان آنچه را که نمی‌دانست [به تدریج] آموخت.
۶. چنین نیست [که شما می‌پندارید]؛ حقا که انسان طغیان [و سرکشی] می‌کند
۷. [بعد] از اینکه خود را بی‌نیاز [و توانگر] ببیند.
۸. یقیناً بازگشت [همه] به سوی پروردگار توست.
۹. [ای پیامبر]، آیا دیده‌ای آن کسی [= ابوجهل] را که [از عبادت الله] باز می‌دارد
۱۰. بنده‌ای [= محمد] را هنگامی که [کنار کعبه] نماز می‌خواند.
۱۱. به من خبر بده اگر این [بنده بازداشته‌شده] بر [راه] هدایت باشد
۱۲. یا [مردم را] به پرهیزگاری فرمان دهد، [سزای کسی که چنین بنده‌ای را بیازارد چیست؟]
۱۳. به من خبر بده اگر این [شخص سرکش، حق را] تکذیب کند و رویگردان شود [آیا سزاوار عذاب نیست؟].
۱۴. آیا نمی‌داند که بی‌تردید، الله [همه اعمالش را] می‌بیند؟
۱۵. چنین نیست [که او گمان می‌کند]؛ اگر باز نیاید [و دست از شرارت بردارد]، قطعاً موی پیشانی [او] را به شدت خواهیم گرفت [و به سوی دوزخ خواهیم کشاند]؛
- أَقْرَأُ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ①
- خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ②
- أَقْرَأُ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ③
- الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ④
- عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ⑤
- كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيْطَغَى ⑥
- أَنْ رَأَاهُ اسْتَعْتَى ⑦
- إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَى ⑧
- أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى ⑨
- عَبْدًا إِذَا صَلَّى ⑩
- أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَى ⑪
- أَوْ أَمَرَ بِالْتَّقْوَى ⑫
- أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ⑬
- أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى ⑭
- كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ⑮

۱۶. موی پیشانی [همان] دروغگوی خطاکار را.	نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾
۱۷. پس باید هم مجلسانش را [به کمک] بخواند.	فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ﴿١٧﴾
۱۸. ما [نیز] آتشبانان [دوزخ] را فرا خواهیم خواند.	سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾
۱۹. چنین نیست [که او می‌پندارد]؛ هرگز او را اطاعت مکن و سجده کن، و [به الله] تقرب جوی.	كَلَّا لَا تُطَعُّهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿١٩﴾

سوره قدر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. همانا ما آن [قرآن] را در شب قدر نازل کردیم.	إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾
۲. و تو چه دانی شب قدر چیست؟	وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾
۳. شب قدر، بهتر از هزار ماه است.	لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾
۴. فرشتگان و روح [= جبرئیل] در آن [شب]، به فرمان پروردگارشان برای [انجام] هر کاری نازل می‌شوند.	تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾
۵. [آن شب] تا طلوع فجر، سلامت [و رحمت] است.	سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

سوره بینه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. کسانی از اهل کتاب و مشرکان که کافر شدند، [از آیین کفر] دست برنمی‌دارند تا اینکه دلیل روشنی برایشان بیاید.

۲. پیامبری از سوی الله [بیاید] که صحیفه‌های پاک را بخواند.

۳. و نوشته‌هایی استوار [و درست] در آن [صحیفه‌ها] است.

۴. و کسانی که به آنان کتاب داده شد [از جمله یهود و نصاری] پراکنده نشدند [و اختلاف نکردند]، مگر بعد از آنکه دلیل روشن برایشان آمد.

۵. و آنان فرمان نیافتند جز اینکه الله را عبادت کنند در حالی که دین [خود] را برای او خالص گردانند [و از شرک و عبادت معبودان باطل،] به توحید روی آورند؛ و نماز برپا دارند و زکات بپردازند؛ و این است آیین راستین و مستقیم.

۶. بی‌گمان، کسانی از اهل کتاب و مشرکان که کافر شدند، جاودانه در آتش جهنم خواهند ماند. آنان بدترین آفریدگان هستند.

۷. همانا کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، آنان بهترین آفریدگان هستند.

۸. پاداش آنان نزد پروردگارشان، باغ‌های [بهشت] جاویدان است که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ همیشه در آن خواهند ماند؛ الله از [اعمال] آنها راضی است و آنان [نیز] از [پاداش] او راضی‌اند؛ و این [مقام و پاداش]، برای کسی است که از پروردگارش بترسد.

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿١﴾

رَسُولٍ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُوا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ﴿٢﴾

فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾

وَمَا أَمَرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾

جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ حَسِبَ رَبَّهُ ﴿٨﴾

سورة زلزله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. هنگامی که زمین با شدیدترین تکان‌هایش به لرزه درآید.	إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾
۲. و زمین بارهای سنگینش را بیرون ریزد.	وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾
۳. و انسان می‌گوید: «آن [= زمین] را چه شده است؟»	وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ﴿٣﴾
۴. در آن روز، [زمین] تمام خبرهایش را بازگو می‌کند؛	يَوْمَئِذٍ تُخَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿٤﴾
۵. زیرا که پروردگارت به او [چنین] وحی [و حکم] کرده است.	بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ﴿٥﴾
۶. در آن روز، مردم گروه‌گروه باز می‌گردند تا [نتیجه] اعمالشان به آنان نشان داده شود.	يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ ﴿٦﴾
۷. آنگاه هر کس به اندازه ذره‌ای کار نیک انجام داده باشد، [پاداش] آن را می‌بیند؛	فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾
۸. و هر کس به اندازه ذره‌ای کار بد کرده باشد، [کیفر] آن را می‌بیند.	وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾

سورة عاديات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. سوگند به اسب‌های دونده که نفس‌زنان [به سوی میدان جهاد] پیش می‌روند.	وَالْعَدِيَّتِ صَبْحًا ﴿١﴾
۲. و سوگند به اسب‌هایی که [با برخورد سُم‌هایشان به سنگ‌ها] جرقه [آتش] ایجاد می‌کنند.	فَالْمُورِيَّتِ قَدْحًا ﴿٢﴾
۳. باز سوگند به اسب‌هایی که در صبحگاهان [بر دشمن] یورش می‌برند.	فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا ﴿٣﴾
۴. و در آن هنگام گرد و غبار برمی‌انگیزند.	فَأَثَرُنَّ بِهِ نَفْعًا ﴿٤﴾
۵. آنگاه در دل [سپاه دشمن] می‌تازند.	فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ﴿٥﴾
۶. یقیناً انسان در برابر [نعمت‌های] پروردگارش بسیار ناسپاس است،	إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ﴿٦﴾
۷. و بی‌گمان، او [خود] بر این [ناسپاسی] گواه است،	وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾
۸. و همانا او علاقه فراوانی به مال [دنیا] دارد.	وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾
۹. آیا او نمی‌داند که در آن روز، آنچه در گورهایست، [همه زنده و] برانگیخته می‌شوند؟	* أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعِثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ﴿٩﴾
۱۰. و آنچه در سینه‌هاست [همه] آشکار می‌گردد.	وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ﴿١٠﴾
۱۱. یقیناً در آن روز، پروردگارشان کاملاً به [وضع و حال] آنان آگاه است.	إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ﴿١١﴾

سوره قارعه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [آن] فروکوبنده.	الفَارِعَةُ ﴿١﴾
۲. [آن] فروکوبنده چیست؟	مَا الْفَارِعَةُ ﴿٢﴾
۳. و تو چه دانی که [آن] فروکوبنده چیست؟	وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْفَارِعَةُ ﴿٣﴾
۴. روزی که مردم مانند پروانه‌های پراکنده [حیران و سرگردان] خواهند بود.	يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾
۵. و کوه‌ها مانند پشم رنگینِ حلاجی شده خواهند شد.	وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ﴿٥﴾
۶. و اما هر کس که [در آن روز،] کفه میزانش سنگین باشد،	فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ﴿٦﴾
۷. [در بهشت،] در زندگی رضایت‌بخشی خواهد بود.	فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٧﴾
۸. و اما هر کس که کفه میزانش سبک باشد،	وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ﴿٨﴾
۹. [مسکن و] پناهگاهش «هاویه» است.	فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾
۱۰. و تو چه دانی که آن [هاویه] چیست؟	وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ ﴿١٠﴾
۱۱. آتشی است سوزان [و شعله‌ور].	نَارٌ حَامِيَةٌ ﴿١١﴾

سورة تکاثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. زیاده خواهی، شما را به خود مشغول [و از یاد پروردگار غافل] ساخت

أَلْهَكُمُ التَّكَاثُرُ ﴿١﴾

۲. تا [پایان] کارتان به گورستان رسید.

حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ﴿٢﴾

۳. هرگز چنین نیست [که شما می پندارید]؛ به زودی خواهید دانست.

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾

۴. باز [هم] چنین نیست؛ به زودی خواهید دانست.

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

۵. چنین نیست [که شما گمان می کنید]؛ اگر به دانش یقینی [و تردیدناپذیر، حقیقت قیامت را] می دانستید، [از زیاده خواهی و افتخار به اموال و فرزندانان دست برمی داشتید].

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ﴿٥﴾

۶. سوگند که دوزخ را خواهید دید.

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ﴿٦﴾

۷. باز هم سوگند که آن را با چشم یقین خواهید دید؛

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ﴿٧﴾

۸. آنگاه قطعاً در آن روز، از [تمام] نعمت ها بازخواست خواهید شد.

ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ﴿٨﴾

سوره عصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾

۱. سوگند به عصر

إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾

۲. که انسان در زیان است.

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ

۳. مگر مؤمنان نیکوکاری که یکدیگر را به حق سفارش
نموده‌اند و به شکیبایی توصیه کرده‌اند.

وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾

سورة هَمَزَه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. وای بر هر غیبت‌کننده [و] عیبجوی!	وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ﴿١﴾
۲. [همان] کسی که مال فراونی گرد می‌آورد و آن را بارها می‌شمارد.	الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ﴿٢﴾
۳. گمان می‌کند که مالش او را جاودانه می‌سازد.	يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ﴿٣﴾
۴. هرگز چنین نیست [که او گمان می‌کند]؛ قطعاً در آتشِ درهم‌کوبنده انداخته خواهد شد.	كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ﴿٤﴾
۵. و [ای پیامبر]، تو چه می‌دانی که آتشِ درهم‌کوبنده چیست؟	وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ﴿٥﴾
۶. آتش برافروخته الهی است؛	نَارُ اللَّهِ الْمَوْقَدَةُ ﴿٦﴾
۷. [آتشی] که بر دل‌ها چیره می‌گردد [و می‌سوزاند].	الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ ﴿٧﴾
۸. بی‌گمان، آن [آتش] بر آنان بسته شده [و از هر سو محاصره‌شان کرده] است.	إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَدَةٌ ﴿٨﴾
۹. [افروخته] در ستون‌های بلند است.	فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ ﴿٩﴾

سوره فیل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾

۱. [ای پیامبر،] آیا ندیدی پروردگارت با اصحاب فیل چه کرد؟

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلِيلٍ ﴿٢﴾

۲. آیا [فریب و] نقشه آنان را در تباهی قرار نداد؟

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾

۳. و پرنده‌گانی گروه‌گروه بر [سر] آنان فرستاد

تَرْمِيمِهِمْ بِجَارَةِ مِّنْ سِجِّيلٍ ﴿٤﴾

۴. [که] با سنگ‌گل [که در منقار و چنگال داشتند] آنان را سنگباران می‌کردند؛

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ﴿٥﴾

۵. و آنها را همچون کاه جویده‌شده ساخت.

سوره قریش

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. برای [سپاسگزاری از] همبستگی و انس قریش،
۲. [همان] همبستگی و انس آنان در سفرهای زمستانی [به یمن] و تابستانی [به شام]؛
۳. باید پروردگارِ خانهٔ کعبه را عبادت کنند؛
۴. همان [پروردگاری] که آنان را از گرسنگی [رهانید، به آنان] خوراک داد و از وحشت و ترس ایمن نمود.

لَا يَلْفُ قُرَيْشٍ ۝۱

إِلَيْهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝۲

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝۳

الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَعَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝۴

سوره ماعون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] آیا کسی را که [روز] جزا را تکذیب می‌کنند، دیده‌ای؟
۲. او [همان] کسی است که یتیم را [با خشونت از خود] می‌راند
۳. و [دیگران را] به اطعام مسکین تشویق نمی‌کند.
۴. پس وای بر نمازگزاران!
۵. همان کسانی که از نمازشان غافلند
۶. کسانی که خودنمایی می‌کنند
۷. و [از امانت دادن] وسایل ضروری زندگی دریغ می‌ورزند.

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ ﴿١﴾

فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾

وَلَا يُحِضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣﴾

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾

الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ﴿٦﴾

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

سوره کوثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] به راستی که ما خیرِ بی‌نهایت [از جمله رود کوثر در بهشت را] به تو عطا کردیم؛

۲. پس برای پروردگارت نماز بخوان و قربانی کن.

۳. بی‌تردید، دشمنت [از همهٔ خیرات و برکات و نام و نشان، بی‌بهره و] بُریده است.

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ﴿٢﴾

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

سوره کافرون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] بگو: «ای کافران، ۲. آنچه را که شما عبادت می‌کنید، من عبادت نمی‌کنم، ۳. و [نیز] آنچه را که من عبادت می‌کنم شما عبادت نمی‌کنید. ۴. و نه من عبادت‌کننده آنچه شما عبادت کرده‌اید خواهم بود؛ ۵. و نه شما عبادت‌کننده آنچه من عبادت می‌کنم خواهید بود. ۶. [بنابراین] آیین شما [که آن را برای خویش ساخته‌اید] برای خودتان باد و آیین من [که الله آن را بر من فرستاده است] برای خودم».	قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

سوره نصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] هنگامی که یاری الله و پیروزی فرا رسد [و فتح مکه رخ دهد]،

۲. و مردم را ببینی که گروه‌گروه در دین الله داخل می‌شوند.

۳. پس به ستایش پروردگارت تسبیح گوی و از او آمرزش بخواه؛ همانا او بسیار توبه‌پذیر است.

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾

وَرَأَيْتِ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

سوره مسد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. بریده باد هر دو دست آبولهّب و هلاک باد خودش!	تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾
۲. مال و ثروتش و آنچه به دست آورده بود، او را بی نیاز ساخت [و برایش سودی نبخشید].	مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾
۳. به زودی به آتش شعله‌ور درخواهد آمد؛	سَيَصِلَ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾
۴. و همسرش [أمّ حمیل، آن] هیزمکش [آتش افروز نیز وارد آتش دوزخ می شود].	وَأُمَّرَاتُهُ حَمَالَةَ الْخَطَبِ ﴿٤﴾
۵. [در حالی که] طنابی از لیف خرما بر گردنش است.	فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿٥﴾

سورة اخلاص

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر] بگو: «او الله یکتا و یگانه است.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ①
۲. الله بی نیاز است [و همه نیازمند او هستند].	اللَّهُ الصَّمَدُ ②
۳. نه [فرزندی] زاده و نه [از کسی] زاده شده است.	لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ③
۴. و هیچ کس همانند و همتای او نبوده و نیست».	وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ④

سوره فلق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] بگو: «به پروردگار سپیده‌دم پناه می‌برم، ۲. از شر تمام آنچه آفریده است، ۳. و از شر تاریکی شب، آنگاه که همه جا را فراگیرد، ۴. و از شر [زنان جادوگر] که با افسون در گره‌ها می‌دمند. ۵. و از شر [هر] حسود، آنگاه که حسد ورزد».	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

سوره ناس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. [ای پیامبر،] بگو: «به پروردگار مردم پناه می‌برم،	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾
۲. فرمانروای مردم،	مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾
۳. معبود مردم،	إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾
۴. از شر [شیطان] وسوسه‌گر که [به هنگام ذکر الله،] پنهان می‌گردد؛	مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾
۵. همان [وسوسه‌گری] که در دل‌های مردم وسوسه می‌کند؛	الَّذِي يُوسِّسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾
۶. از جنیان [باشد] و [یا از] آدمیان».	مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾